BIBLIOTECA ... VITT. EMANUELE
13
24 B
14

13 — 24 . d 31.

TRACTATVS
DE PENSIONIBVS ECCLESIASTICIS,

HIERONYMI GIGANTIS IVRIS Conſulti clariſsimi,

CVM ADDITIONIBVS eiuſdem auctoris

Nunc primùm in lucem editis.

VENETIIS,
Ad candentis Salamandrę inſigne.
M D L X X.

ILLVSTRISSIMO
ET REVERENDISS. DOMINO,
DOMINO BENEDICTO
Accolto Cardinali Rauennæ

DOMINO SVO COLENDISSIMO
Hieronymus Gigas Vt.Iur.Doctor Inoffenſam fęlicitatem uouet.

NIHIL Vnquam minus eſſe hominis exiſtimaui, Accolte Clariſsime, quàm quum aliis prodeſſe poſsis, id vel negare vel ſaltem nimia cunctatione differre. Siquidem non natura ſolùm ipſa nobis inſitum eſt, vt homo homini opitulari debeat, ſed & veterum philoſophorum auctoritate, atque præceptis, hoc ipſum admonemur. Et diuinus ille Plato teſtatur, Non ſolum nobis ipſis natos eſſe, ſed noſtri ortus partem patriæ, partem amicis, nos debere. Quum igitur amicorum precibus deuictus, quorum deſideriis obſequi ſemper ſtudui: quę iam pluribus annis dum in eccleſiaſtico ſacroq; verſarer foro de penſio-

nibus eccleſiaſticis ſcripſeram, Ad communem omnium vtilitatem in medium afferre & calcographis imprimenda exhibere decreuiſſem, nunquam mihi dubium fuit quin haſce noſtras elucubratiunculas, ſi quando in lucem emitterem, eas tibi præcipue dicarem. Tu igitur non modo Princeps mihi ex omnibus occurriſti vnus: Sed plane ſolus, cui cum plurimis honeſtiſsimisq; de cauſis plurimum debe rem eas dicarem, vel pro tua in me ſingulari egregiaq; beneuolentia: vel officio in te meo perpetuoque nexu, quibus tibi obſtringor: vel, quod pręcipuũ mihi ſemper fuit, Quod quum cæteris ornamentis quibus familia tua ſemper emicuit, præcipue tamen literarum ſtudiis ornatiſsima omni tempore extitit. Id vero Princeps facile teſtabitur Benedictus Accoltus auus tuus paternus, vir ſumma doctrina ſummaque integritate præditus, qui de bello a Chriſtianis contra barbaros pro Chriſti ſepulchro, & Iudęa recuperandis geſto, non minus docte quàm accurate ſcripſit, & Franciſcus ille Accoltus ęius frater, cuius ipſe pronepos exiſtis acutiſsimi vir ingenij. Qui iuris ſcientia adeo claruit vt ętate ſua iureconſultorum Princeps nuncupari meruerit. cuius ingenii ac doctrinę vires quales quantęque extiterint, tot pręclara eius in vtroque iure commentaria poſteris relicta facile oſtendunt. Horum veſtigia ſecutus Petrus Accoltus patruus tuus, ita & ipſe iuris ſcientia præcelluit; vt inter priſcos illos Scęuolas, Papi-

nianoſue

nianoſue vulpianoſque connumerari iure potuerit. quo factum eſt, vt a Iulio ſecundo Pontifice Maximo in Cardinalium numerum aſcitus Romanam tot annis ſuis virtutibus illuſtrarit eccleſiam: Accedis & ipſe demum hoc tempore, cuius excellens ingenium, probatiſsimos mores, fidem, religionem, pietatem, innatam egregiamq; liberalitatem, modeſtiam, probitatem, in proſperis prudentiam, in aduerſis conſtantiam, animique fortitudinem nemo eſt, qui non modo obſeruet, verum etiam admiretur, & colat: tu igitur maiorum tuorum hæreditario quodam iure veſtigia ſecutus, bonarum artium ſtudiis adeo operam nauaſti, vt eloquentiæ etiam partes omnes vigiliis, laboribus, ingenij acumine, aſsiduaq; exercitatione (quod ætate noſtra paucis accidit) aſſecutus fueris. quo fit vt a nemine huius noſtri ſeculi quàmuis eloquentiſsimo ſupereris: & cum quocunque doctiſsimo contendere, & de laude certare poſsis, hiſce tuis ornatiſsimis virtutibus commotus ſummus ille Pontifex Clemens ſeptimus, te ampliſsima Cardinalatus dignitate decorauit. ad quam euocatus non modo vt plerunque faciunt ad ſummos dignitatum gradus euocati veteres deſpexiſti amicos, verum illa tua ſolita & incomparabili magnanimitate quoſcunque viros literatos, quoſq; virtute excellere noſti, non ſolum benigne ſuſcipis, ſed ad te vocas. vocatos non modo laude & gloria cumulas, ſed muneribus ampliſsimis, premiis, quod

tuum

tuum eſt,inuitas & decoras.quod vtiq; tibi immor talitatis nomen longe lateq; apud poſteros comparauit. Has igitur Gigantis tui vigilias qualeſcunque ſint pater ampliſsime,eo quo exhibentur animo ſuſcipias quæſo,meq; ea qua ſoles incomparabili humanitate tua complectere,& patrocinio amplitudinis tuę foue.quod ſi feceris,& morem inſtitutumq; tuum bene ſemper de omnibus promerendi ſeruaris,& me ad alia emittenda quę ſub incude ſunt,inflammaris.Bene vale,ex inclita Ciuitate Venetiarum,octauo calendas Maij,anno a Chriſti ſeruatoris natiuitate. M D XLII.

HIERONYMVS GIGAS

AVCTORIS AD LECTOREM

Edere quos poterim nunc fœtus Candide Lector
En tibi, quo dantur quæſo legas animo.
Occurrent forſan quæ non laudanda putabis.
Corrige. quæ proſint, ne lacerare uelis.
Vtilitas noſtro nam ſi eſt fortaſſe libello
Parta tibi, noſtro parta labore uenit.

Ad Clariſsimum iureconſultum itemq; patronum eminentiſsimum Hieronymum Gigantem Marius Podianus Peruſinus.

Penſaſti graphice Gigas diſerte
Seu dicam bene penſitando: ſacro
Vt ſacrum tibi nomen eſt ab aſtris,
Inſpirante calore cogitaſti: &
Scripſiſti vbere cogitando dextra
Caſus, materiasq; Penſionum.
Queis ardens ſtudet, atque pendit orbis.
Sed quid maxime gentium Patrone
Debent pendere iam proinde gentes
Tam grato tibi, & optime merenti?
Debet quiſquam profecto gratiarum
Grandem, perpetuamq; penſionem.

Ad eundem, Philippi Tertii Veneti Carmen

In genus humanum quondam ſæuiſſe Gigantes
Dicitur, atque auſos bella parare diis:
Nunc genus humanum imprimis iuuiſſe Gigantem
Te noui, & ſtudiis ius coluiſſe Deum.
Qui fit? quod tu illis tanto diſcrimine diſtas?
Peſsima cum fecerint, optima ſemper agas?
Illis terra parens, cęlo tu ſemina ducis:
Corpore erant illi, tu ratione gigas.

TABVLA QVAESTIONVM OMNIVM, QVAE IN HOC TRACTATV DE PENSIOnibus continentur.

1 QVid ſit penſio & unde dicatur. fol.1
2 Penſio quo iure fuerit introducta. fol.2
3 Quot ſint ſpecies penſionum. fol.3
4 Quæ ſint penſiones licitæ. fol.3
5 Penſiones illicitæ quæ ſint. fo.4
6 Quis poſſet penſionem imponere. fo.5
7 Super quibus bonis reſeruetur annua penſio. fo.10
8 An penſio conſtitui poßit in quota fructuum uel in quantitate. fo.11
9 Penſio in quanta quantitate conſtitui poßit & debeat. fo.11
10 Conſenſus rectoris beneficij an requiratur cum aßignatur pẽſio. f.13
11 Præſens in curia an per procuratorem conſentire poßit reſeruationi penſionis. fo.16
12 Penſio utrum ſit perpetua uel temporalis. fo.16
13 Qua ætate quis ſit capax penſionis. fo.17
14 Penſio an reſeruari poſsit excommunicato. fo.17
15 Penſio an religioſo aſsignari poſsit. fo.18
16 Illegitime natus an ſit capax penſionis. fo.19
17 Illegitimus an poßit per ẽpm diſpenſari ad penſionem. fo.21
18 Diſpẽſatus ad bñficia ſimplicia et curata an pẽſionẽ hẽre poßit. fo.22
19 Illegitimus diſpenſatus ad beneficia cum cura & ſine cura & ad alia quæcunque beneficia an penſionem conſequi poterit uigore talis diſpenſationis. fo.23
20 Si fiat reſeruatio penſionis illegitimo non facta mentione ꝙ ſuper eo ſit diſpenſatus an ualeat reſeruatio talis. fo.25
21 Laicus an ſit penſionis capax. fo.25
22 Reſeruatio penſionis facta alicui tanquam clerico qui tamen erat laicus an ualeat. fo.27
23 Penſio an imponi poßit ſuper fructibus beneficij quod eſt de iure pat. ſine conſenſu patroni. fo.28
24 In reſeruatione penſionis ſuper fructibus beneficij quod eſt de iure patro. an fieri debeat mentio iure patronatus. fo.30
25 Penſio an poßit alicui ſub ea conditione aßignari ut illam dimittere

teneatur cum adeptus fuerit competens beneficium. fo.31
26 An & quando annata ſolui debeat de penſione. fo.32
27 Conceſſio annuę penſionis motu proprio facta cuius pars ſolui debet intra terminũ intra quem eſt impoßibile ꝙ ſoluatur an pro ea parte ſit nulla. fo.33
28 Penſio an ueniat appellatione beneficii. fo.34
29 Penſionis reſeruatio an ualeat non facta mentione ꝙ idem beneficiũ ſit grauatum alia penſione. fo.37
30 Penſionarius an teneatur dicere officium. fo.39
31 Penſionarius an teneatur ad reſidentiam. fo.40
32 Penſio an faciat incompatibile ſub eodem tecto. fo.40
33 Penſio an poßit permutari cum beneficio eccleſiaſtico. fo.41
34 Penſio an ſalua conſcĩa peti & ſolui poßit literis nõ expeditis. fo.41
35 Penſio impoſita ſuper fructibus beneficii ſi ſit exceßiua peti poteſt reformari & reduci ad conuenientem quantitatem. fo.44
36 Petenti reſeruationem penſionis declarari nullã uel pẽſionis reductionẽ an obſtet exceptio uoluntarię ſolutionis de præterito. fo.46
37 Citatio partis an ſit neceſſaria quando rector beneficii petit penſionẽ corrigi moderari uel declarari nullam. fo.47
38 Penſionarius an teneatur pro rata penſionis ſoluere charitatiuũ ſubſidium. fo.50
39 Penſio non ſoluta per præceſſorem an exigi poßit a ſucceſſore uel ab hæredibus prædeceſſoris. fo.51
40 Penſionarius ſi fuit in mora expediendi literas reſeruationis penſionis, adeo, ꝙ mortuus ſit ille qui penſioni conſenſit, ſi poſtmodum i llas expediat & intimari faciat nouo poſſeſſori beneficii, an ab eo conſequi poßit præteritas penſiones. fo.53
41 Clericus qui ut facilius beneficiũ conſequatur promiſit ſoluere maiorem penſionẽ, quam beneficium ferre poßit an ſimoniam committat. fo.54
42 Reſeruatio pẽſionis uel regreſſus factã colluſorie an ualeat. fo.54
43 Succeſſor in bñficio an teneatur ad ſoluendũ decurſam penſionẽ. f.54
44 Penſio an ſolui dẽat p ſucceſſorẽ in beneficio de quo nõ eſt dictũ. f.56
45 Penſio in perpetuum uel ad tempus an remitti uel extingui poßit, ſine ſuperioris licentia. fo.57
46 Sequeſtrari an debeat penſio lata prima ſententia contra penſionarium pro rectore beneficii in romana curia. fo.59
47 Spoliatus poſſeßione uel quaſi exigendi penſionem an agat ſuper ſpolio. fo.60

Mandatum

48 Mandatum an preſumatur habere is q̃ penſionem pro alio ſolui. fo.63
49 Penſio an extinguatur ſi penſionario prouidetur de beneficio ſuper quo ei eſt reſeruata penſio. fo.63
50 Penſio Titio aßignata an cẽſeatur extincta ſi Titius aliquod beneficium conſequatur. fo.65
51 Penſionarius cui reſeruata eſt pẽſio ſuper fructibus alicuius beneficij an habeat hypothecam in illis fructibus. fo.66
52 Penſiones decurſę non ſolutę an mortuo penſionario tranſeant in eius heredes. fo.70
53 Penſio pro rata decurſi temporis an debeatur hęredibus penſionarij illo mortuo ante tempus deſtinatę ſolutionis. fo.71
54 Penſio vtrum extinguatur per contractum matrimonij. fo.73
55 Penſio an extinguatur ſi penſionarius fiat miles. fo.76
56 Penſio an extinguatur per promotionem ad epiſcopatum. fo.77
57 Penſio an extinguatur per ingreſſum religionis. fo.78
58 Regula cancellariæ de.20.diebus an locum habeat penſionem. fo.79
59 Penſionarius an pro rata penſionis teneatur contribuere ad ſolutionem decimę. fo.80
60 Excommunicatio lata contra penſionarium ob nõ ſolutionem decimę, qui ad illius ſolutionem non tenebatur, an ſit ipſo iure nulla. fo.82
61 Penſionarius priuilegiatus vt de penſione decimam ſoluere non teneatur, ſi moleſtatus ſoluat cum proteſtatione an ſibi præiudicet. fo.83
62 Penſio an in totum vel pro parte remitti debeat, ſi fructus ſuper quibus eſt reſeruata diminuti fuerint vel perierint. fo.84
63 Penſio impoſita ſuper fructibus canonicatus & prębendę quos penſionem ſoluens dimiſit & aliam prębendã optauit in eadem Eccleſia a quo ſolui debeat. fo.89
64 Excommunicatus qui fructus beneficij non percipit propter excommunicationem an penſionem ſoluere teneatur. fo.91
65 Eccleſia quæ vacat vel quaſi vacat ſuper cuius fructibus eſt appoſita annua penſio an teneat ad illius ſolutionem. fo.92
66 Penſionarius cui reſeruata fuit penſio libera ab omni onere, an teneatur ad onus inſolitum. fo.93
67 Clericus in ĩpetratiõe bñficij an mẽtionẽ facere debeat d̃ pẽſione. f 94
68 Penſio conſtituta per epiſcopum cum eius capitulo alicui ad vitam, an per ſucceſſorem reuocari poßit. fo.97
69 Executor litterarum penſionis ſi ſit abſens quomodo ſuccurratur penſionario. fo.98
70 Si executor literarum penſionis nulliter procedat, contra debi-

torem

torem penſionis,non ſeruata forma mandati,an ordinarius vel legatus ſe impedire poſſit. fo.99

71 Litis conteſtatio an ſit neceſſaria in cauſa penſionis. fo.100

72 Si fiat ſequeſtrum fructuum beneficij contra poſſeſſorem vigore ſententiæ latę contra eum quis ſoluet penſionem impoſitam ſuper fructibus beneficij. fo.101

73 Penſionarius ſi recipiat præteritas penſiones non ſolutas an ſibi præiudicet quo ad regreſſum ad beneficium ſibi competens ob non ſolutionem penſionis. fo.102

74 Penſionarius ſi penſionem in alium tranſtulit,poſt quam ſibi locus erat regreſſui ob penſionem non ſolutam an dictum ius regrediendi ſit tranſlatum ſimul cum penſione. fo.103

75 Rector beneficij ſi penſionem non ſoluit ex eo ꝙ in carceribus fuit detentus beneficij priuationem non incurrit. fo.104

76 Penſionarius qui obtinuit rectorem beneficij illo priuari ob non ſolutionem penſionis an præteritas penſiones exigere poſſit. fo.105

77 Rector beneficij ſi non ſoluit penſionem, ex eo quòd non fuit requiſitus ad illam ſoluendam an cadat in pœnam priuationis beneficij. fo.107

78 Rector beneficij penſionē non ſoluens tempore de quo ī literis elapſo, an ſit ipſo iure priuatus beneficio. fo.111

79 Penſionis reſeruatio ſuper fructibus beneficij ad quod alteri regreſſus competebat non facta mentione dicti regreſſus an valeat. fo.112

80 Rector beneficij ſi penſionem nō ſoluerit propter paupertatem, an priuationis pœnam incurrat. fo.113

81 Rector beneficij ſi probet tribus annis vltimis penſionem ſoluiſſe an præſumatur retroactis temporibus ſoluiſſe. fo.114

82 Penſionarius bannitus ex loco deſtinatę ſolutionis penſionis an alibi conuenire poſſit eius debitorem. fo.114

83 Penſio non ſoluta per annos triginta an cenſeatur præſcripta. fo.115

84 Penſio ſi fuit clerico aſſignata ſuper fructibus beneficij ducatorum viginti et per annos triginta ſolum decem ſoluta fuerit,ſingulo anno,an in alijs decem ſit præſcripta. fo.117

85 Commiſſio iuſtitiæ in cauſa penſionis quibus caſibus detur ſine clauſula ſolita ſine retardatione penſionis. fo.118

86 Pater pēſionem ſibi a Papa reſeruatam ſuper fructibus beneficij an in filium transferre poſſit. fo.120

87 Penſio vtrum licite redim. poſſit pro certa quantitate pecuniarum. fo.123

Penſio-

88 *Penſionarius ſi recepta penſione trium futurorum annorum a rectore beneficij illam in alium transferat, an rector prædictus pro illis tribus annis teneatur etiam ſoluere nouo penſionario.* fo.128
89 *Canonicus noniter receptus qui vigore ſtatuti tenetur dare capitulo medietatem fructuum ſuæ præbendæ duorum primorum annorum ſuper quibus eſt penſio an detrahere debeat in primis & ante omnia penſionem.* fo.126
90 *Penſionarius an pro rata penſionis teneatur contribuere ad neceſſariam fortificationem ciuitatis quando ad id tenetur eccleſia grauata penſione.* fo.128
91 *Papa ſi committat in partibus clerico aßignari certam penſionem ſuper fructibus beneficij & moriatur re integra, an talis gratia expiret.* fo.128
92 *Compenſatio an habeat locum in materia penſionis.* fo.130
93 *Solutio penſionis quo tempore fieri debeat.* fo.132
94 *Clericus beneficiatus an is dicatur qui ſolum habet penſionem ſuper fructibus beneficij.* fo.132
95 *Appellatio an admitti debeat in materia penſionis.* fo.135
96 *Penſio an dicatur odioſa vel fauorabilis.* fo.136
97 *Regula cancellariæ de triennali poßeßione an locum habeat in penſione.* fo.137
98 *Penſio an ſolui debeat iuxta valorem ducati auri de camera currentem tempore reſeruationis penſionis, vel tempore ſolutionis fiendæ.* fo.139
99 *Tranſlatio penſionis de vno in alium an fieri poßit data pecunia tranſferre pro tranſlatione ab eo obtinenda.* fo.140
100 *Exceptiones quæ & quales opponi poßint coram executore litterarum reſeruationis penſionis coram quo penſionarius perit penſionem ſibi ſolui.* fo.145
Forma ſupplicationis quæ fit in tranſlatione penſionis. fo.149
Forma tranſlationis penſionis quæ fit per perſonam in eccleſiaſtica dignitate conſtituta. fo.150
Forma ſupplicationis pro extinctione penſionis. fo.151

REPERTORIVM PRAESENTIS TRACTATVS DE ECCLESIASTICIS PENSIONIbus ſumma diligentia compilatum,& Alphabetico ordine diſpoſitum incipit.

A

Accuſare non poteſt excommunicatus.q.14.nu.8. fo.18

Acceptatio inualida non facit gratiam expectatiuam eſſe conſumptam.q.29.nu.10. fo.39

Actus nullus ſeu inualidus an ſit ĩ aliqua conſideratione adeo quòd in literis tam ad lites q̃ in beneficialibus ſit de eo facienda mentio ea.q.nu.11. fo.eo.

Aduocatus eſſe non poteſt excommunicatus.q. 14.nu.4. fo.18

Adulterari an poſſit mulier bannita quæ poteſt impune occidi.q.18. numero.2. fo.22

Agenti vel excipienti an & qñ incumbat onus probandi.q.9.nu.11.f.13

Agens poſſeſſorio recuperande pro penſionę annuatim prętari ſolita nouiter ſubtracta an teneatur docere de titulo.q.47.nu.3. fo.60

Agi poteſt interdicto recuperandæ contra ſucceſſorem in beneficio grauato onere ſolutionis penſionis ſi illam ſoluere recuſauerit quando fuit ſoluta a prædeceſſore.q.ca.nu.10. fo.62

Alimentorum expreſſio an faciat cenſeri cauſam piam etiam in diuite.q.51.nu.10. fo.68

Alimẽta ꝑterita & nõ ſoluta an trãſmittant̃ ad hęredes.q.52. n.5.f.71

Alimenta integra debentur etiamſi ex fundo ſuper quo ſoluuntur tantum non ſit preceptum.q.62.nu.11. fo.86

Alimentorum exactio retardari non debet.q.69.nu.4. fo.99

Alienatio rei ſubiectę fidei commiſſo valet ad vitam alienantis tantum.q.79 nu.1. fo.112

Alimenta petenti compenſatio obijcij non poteſt ideo ſi penſio fuit reſeruata pro alimẽtis compenſatio opponi nõ poterit.& idẽ erit in prælato petente charitatiuũ ſubſidiũ ratione alimentorum.q.92.nu.5.fo.130

Annatã introduxit Bonifaci.nonus et eſt de iure diuino qa loco decimę decimarũ ſoluit,quando aũt de penſione ſoluatur vide.q. 26.nu.2.fo.32

Appellationi qui poteſt renuntiare pariter iuri dicendi ſententiam nullã renuntiare poterit.q.45.nu.6. fo.58

Appellari

Appellari pōt a declaratoria ſnīa penę incurſę ipſo iure.q.78.n.6.f.111
Appellationem non recipit alimentorum cauſa.q.95.nu.3. fo.135
Appellatio cum ſit remedium oppreſſorum regulariter eſt permiſſa, attamen in materia penſionis quando penſio eſt reſeruata pro alimentis vel quando executiue proceditur non admittitur. q.95.nu.1.3.5.fo.135
Appellatio non admittitur in materia charitatiui ſubſidij impoſiti per epiſcopum pro eius alimentis.q.ea.nu.14. fo.eo.
Appellatione delegati etiam executor gratiæ apoſtolicæ largo modo venit in materia fauorabili ſecus inſtricta & odioſa.q.94.nu.5. fo.133
Arbiter eſſe non poteſt excommunicatus.q.14.nu.5. fo.18
Auctoritas Papæ eſt maior auctoritate ſanctorum.q.37.nu.5. fo.48
B
Bannitus ſua culpa tenetur ſoluere onera licet fructus bonorum ſuorum non percipiat.q.64.nu.3. fo.91
Bannitus ex loco deſtinatę ſolutionis poterit debitorem alibi conuenire. q.82.nu.1. fo.115
Bānit⁹ q fruct⁹ nō pcipit an collectas ſoluere teneatur.q. 89.nu.3.f.127
Beneficiū eccleſiaſticū qualiter diffiniatur vide remiſsiue.q.1.nu.2.fo.1
Beneficium eccleſiaſticum eſt perpetuum.q.1.nu.5. fo.2
Beneficiorum tituli ſunt de iure poſitiuo.q.2.nu.1. fo.2
Bñficia licet infra limites ſuæ legationis legatus de laterę conferat reſeruata tamen conferre minime poteſt.q.6.nu.18.& ſequenti. fo.8
Beneficia ad tempus confert ſolus Papa.q.8.nu.2. fo.2
Beneficio ad ſui libitum Papa aliquem priuare poteſt.q.10.n.4. fo.14
Beneficio vacante quomodo per legatum vel epiſcopum in caſibus permiſſis conſtituere debeant.q.10.nu.1. fo.14
Beneficium curatum obtineri non poteſt ſinę diſpenſatione a minore viginti quinq; annorum.q.13.nu.1. fo.17
Beneficium ſcienter conferens excōmunicato priuatur poteſtate conferēdi ac etiam eidem facta collatio non tenet. q.13.nu.1. fo.18
Beneficio quod obtinet priuari debet ſtans per annum in excommunicatione.q.14.nu.4. fo 18
Beneficia conferre non poteſt excommunicatus.q.14.nu.7. fo.18
Beneficium manuale collatum per abbatem religioſo, quando ex confirmatione Papæ efficiatur perpetuum.q.15.nu.4. fo.19
Beneficij eccleſiaſtici appellatione an cōprendat penſio.q.19.nu.1.fo.23
Beneficiū quod eſt de iure patronatus laicorū cōmēdari non pōt ſine eorū conſenſu, immo nec per obtinentē renuntiari nec permutari pōt et ſi pmutatio facta fuerit ſine conſenſu patroni non valet. q. 23.n.4.5.f.39
Beneficia conferre an poſſit Papa, vel legatus nulla habita mentione de
c iure

iure patronatu clericorum & quid quando ſpectat ad clericos non ratione eccleſiæ ſed ſui patrimonij.q.xxiiij.nu.2 fol.30

Beneficium competens qñ quis dicatur habere.q.xxv.nu.5 fo.23

Beneficij appellatione an veniat pẽſio in materia fauorabili ſeu lato ſumpto vocabulo.q.xxviij.nu.1.18.fol.34.q.57.nu.6 fo.79

Beneficij appellatione in materia ſtricta nõ venit beneficium curatum, qa vbicunq; requiritur ſpecialis mentio tunc illud nõ venit ſub quacunq; etiã prægnãti expreſſione.q.xxviij.nu.9.fo.35.& nu.16 fo.36

Beneficia ſiue ſint curata ſiue ſimplicia pſonalẽ exigũt reſidentiam et rectores illorũ ſi moniti fuerint ad reſidendũ et non veniant iuſto impedimẽto ceſſante ſuis beneficijs priuari poſſunt.q.31.nu.1.2 fol.40

Beneficia ſunt inſtituta et ordinata de iure poſitiuo ideo in illis Papa habet plenariam poteſtatem.q.37.nu.4 fo.48

Beneficia per contractũ matrimonij per verba legitime de præſenti nõ aũt per ſponſalia de futuro vacant.q.54.nu 6.7 fo.75

Beneficia an perdat clericus ſi matrimonium non tenuit propter ordines ſacros.q.54.nume.11 fo.75

Beneficium an amittat clericus p militiã cũ dicatur ꝙ clericus factus miles ſeculi deſinit eſſe miles dei.q.55.nu.1.2 fol.76

Beneficia pmoti in epũm p munus conſecrationis vel lapſum termini a iure ſtatuti ad illud petendum vacant.q.56.nu.3.4 fo.77

Beneficia p ingreſſum religionis ſecuta pfeſſione tacita vel expreſſa vel ſciẽter habitu pfeſſorũ aſſumpto vacant.q.57.nu.5.8 f.78

Bñficij rector q dcimã ſoluit vtet retẽtiõe p portiõe pẽſiõis.q.59.n.5.82

Bñficiũ impetrans an teneatur facere mentionẽ de penſione quam obtinet in titulum ſeu quam in ſtipendiũ aut aliter percipit.q.67.n.1.2 fo.95

Beneficium eccleſiaſticum ſex qualitates requirit. q.86.nu.7.fol.122.q.99.nume.24 fo.144

Bñficiũ eccleſiaſticũ pure et ſine vllo pacto vel cõditione cõferri dẽt alias cõmittitur ſimonia.q.ea nu8.fo.eo.q.99.nu.23 fo.144

Bñficiũ patris ſicuti filius habere non põt ita erit ecõuerſo.q.ea.n.10 f.e.

Beneficiũ ſi quis impetrauit a Papa valoris ducatorũ centũ illud habere et conſequi poteſt ẽt ſi illius fructus dictũ valorẽ longe excedant dummodo dictus exceſſus in expenſis conſumatur quia redditus beneficij computantur deductis oneribus.q.89.nu.1.2 fo.127

Beneficiatus an dicatur ille qui pẽſionẽ tantũ percipit ſuper fructibus beneficij vel ſi beneficij collationẽ et bonum ius habeat attñ nõ poſſideat, ſed ſi poſſideat eſt ipſo iure priuatus.q.94.in prin.& n.12.14 fo.133

Beneficiũ ſi quis impetrat an teneatur facere mẽtionem de iure quod habet in alio beneficio licet illud non poſſideat.q.94.nu.13. fo.134

Bona

Bona quorũ ꝓprietas & utilitas ad eccleſiam pertinet etiã ſi nouiter ſint acquiſita ex titulo legati uel donõnis dicũtur eſſe de mẽſa.q.i.n.6.f.2

Bona quorum directum dominium eſt eccleſiæ utile autem alicuius non dicuntur eſſe de menſa.q.ea.nu.7 fo.eo.

Bona feudalia uel emphyteotica quę per gñationem finitã uel ob non ſolutionẽ cẽſus ad eccleſiã reuertuntur an de nouo infeudari uel in emphiteoſim ꝑ ꝑlatũ cõcedi poſſint ſine ſolẽnitate uide remiſſiue.ea.n.8.f.e.

C

Carceratio eſt iuſta cã petendi reſtitõnem in integrum.q.75.nu.4.f.105

Cardinales ſub generali conſtitutione & regulis cancellariæ an compræhendantur.q.9.nu.8 fo.13

Cardinales cum ſint membra ꝑꝑ & pars corporis eius non compræhendũtur in generali conſtitutione nec tenentur ad ſolutionem decimæ niſi de eis ſit dictum.q.59.nu.10.& ſeq. fo.82

Caſus fortuiti inſoliti non comprehenduntur in generali renuntiatione caſuum fortuitorum.q.66.nu.3 fo.94

Cauſa an præſumatur in Papa *eſto ꝙ de illa non appareat diſpenſando in prohibitis a iure poſitiuo.q.6.nu.12 fo.7*

Cauſa poſita in narratiua legis uel ſtatuti an præſumatur impulſiua & an ea ceſſante ceſſet effectus quia cauſa impulſiua non dicitur proprie cã q.22.nu.1.& ſeq. fo.27

Cã alimẽtorũ futurorũ eſt ſũmaria ſecus uero ꝑteritorũ.q.51.n.28.f.70

Cauſæ duæ lucratiuæ ſimul concurrere non poſſunt.q.49.nu.2 fo.64

Cauſa quælibet etiam fatua & iniuſta excuſat a dolo ac etiam beſtialis a pœna.q.75.nu.2 fo.105

Cauſa exprimi debet in appellatione quando quis appellat in caſu in quo appellatio eſt prohibita.q.95.nu.6 fo.135

Cauſa penſionis eſt eccleſiaſtica ideo coram eccleſiaſtico & non coram ſeculari iudice agitari debet.q.99.nu.3 13 fo.141

Cã priuationis bñficii ob nõ ſolutionẽ pẽſionis ẽ ꝓfana.q.99.n.14.fo.143

Cautela ut qs ſine literarũ expeditione poſſit litẽ mouere.q.39.n.2.f.43

Charitatiuum ſubſidium ſi a ſede apoſtolica ſit impoſitum an Cardinales ad illius contributionem teneantur.q.9.nu.8 fo.12

Citãda eſt pars qñ priuilegium modificatur uel corrigitur qa in actu ꝑiudiciali ſẽp pars ẽ citãda de cuius ꝑiudicio tractatur.q.37.n.10.f.49

Citatio inualida nihil operatur.q.2 .nu.9 fo.39

Citatio non eſt neceſſaria quando princeps ex certa ſcientia & de plenitudine poteſtatis gratiam facit.q.37.nu.1.5 fo.48

Citatio eſt de iure diuino, ideo quando Papa procedit tanquã ordinarius uniuerſalis aſtringitur etiam ad iuris poſitiui obſeruationẽ et in pro

latione ſententiæ neceſſaria eſt partis citatio.q.37.nu.7.fo.48
Citatio partis ēt neceſſaria eſt qñ Papa ꝓcedit ēt de plenitudine poteſtatis contra laicū non ſubditum cui eſt iā ius quæſitum.q.37.n.11.f.49
Citatio partis requiritur in declaratoria pęna incurſę ipſo iure alias eſt nulla.q.78.nu.5. fo.111
Ciuitas Venetiarum eſt aliarum ciuitatum regina.q.93.nu.4. fo.132
Clauſula de plenitudine poteſtatis quid importat.q.x.nu.12. fo.15
Clauſula in gratia appoſita ſi ſola ſignatura ſufficiat tollit expeditionem literarum.q.34.nu.5. fo.42
Clauſula rato manēte pacto nō ꝓdeſt illi q pactū fregit.q.64.n.6.fo.92
Clauſula generalis ſequens renuntiationem quorundam caſuum fortuitorum includit ſimilia expreſſis.q.66.nu.2. fo.93
Clauſula in literis prouiſionum apponi ſolita quæcunque quodcunque beneficium an comprehendat penſionem.q 67.nu.11. fo.97
Clauſula ſine retardatione ſolutionis penſionis quibus caſibus apponitur q.85.nu.1. fo.119
Clauſula generalis præcedens per ſubſequentem ſpecialitatem reſtringitur.q.86.nu.6 fo.121
Clauſula geminata maiorem habet efficaciam & quid & qñ operetur diuerſis caſibus.q.97.n.5.fo.138.& ſeq.& q.vlt.nu.4. fo.145
Clericus ē laico dignior et maior qnimo dicit̄ eo potētior.q.22.n.13.f.28
Clericus uoluptuoſe conſumens fructus beneficij ad illorum reſtitutionē tenetur.q.39.nu.2 fo.51
Clericus de fructibus beneficij tenetur ſatisfacere ſuis creditoribus etiā pro debito priuato.q.ea.nu.3 fo.eo.
Clericus nil habens in bonis admittitur ad cedendum ſuis creditoribus fructus ſuorum beneficiorum.q.ea.nu.4 fo.eo.
Clericus de fructibus obligatis ad ſolutionem penſionis ſuis creditoribus ſatisfacere non poſſet.q.ea.nu.eo. fo.eo.
Clericus militans & enormibus ſe immiſcens ſi monitus non deſiſtat perdit priuilegium clericale.q.55.nu.3 fo.76
Clerici & religioſi nō tenētur ultra quā facere pñt.q. 62.nu.22 f.88
Clericus de preſtimoniis in ſtipendium datis in impetratione beneficii aut aliis gratiis mentionem facere non tenetur ſicuti de titulo patrimonii ad quod quis eſt intitulatus.q.67.nu.3 fo.95
Clericus an dicatur beneficiatus in materia fauorabili uel odioſa & cōſtitutionis clem.7 conceſſę Dominis Venetis qui ſolum habet reſeruatā penſionem ſuper fructibus beneficij.q.94.nu.1.3.8 fo.133
Clericus qui habet collationem beneficij & bonum ius in eo licet non poſſideat uel ſi illud poſſideat attamen ſit ipſo iure priuatus an beneficiatus

tus dicatur.q.94.nu.12.14 fo.134
Collatio legati maiorem ꝓgatiuã cenſetur habere epiſcopi quã licet cũ eo cõcurrat qa in paritate data ꝓfertur ꝓuiſus a legato.q.6.n.20.f.9
Collatio beneficii facta excõicato non ualet.q.14.nu.1 fo.18
Collatio beneficii facta alicui tanquã clerico qui tamen non erat tñ habitũ geſtabat & ꝓ clerico ſe gerebat non ualet.q.22.nu.12 fo.28
Collatio bñficii patronati facta ſine cõſẽſu patroni ẽ nulla.q.24.n.5.f.31
Collatio bñficii dẽt eſſe pura & libera ac ſine alia cõdõne.q.25.n.1.f.e.
Collatio beneficij ubi teſtibus probatur pariter & renunciatio probari poterit.q.55.nu.4 fo.58
Colonus ẽt ꝗ expellatur nõ ꝑdit ſua melioramenta.q.76.nu.4 fo.106
Collecta ſolui debet ab eo qui fructus percepit.q.43.nu.1 fo.55
Colluſio quid ſit & quomodo probetur.q.42.nu.3.& ſeq. fo.54
Commenda facta de beneficio patronato ſine conſenſu patroni non ualet & eſt nulla.q.23.nu.3 fo.29
Cõpenſatio an hẽat locũ in materia penſionis.q.92.in prin. fo.130
Cõpenſatio cum hẽat uim ſolutionis opponi põt non obſtãte ſtatuto ꝗ alia exceptio non opponatur quam ſolutionis.q.ea.nu.1.3 fo.eo.
Cõpenſatio nõ admittĩ ubi de facili liquidari nõ põs debito aũt liquidato ẽt ad impediendã executionẽ ſñiæ bene opponitur.q.ea.n.6.f.130
Compenſatio an fiat uel habeat locum ad euitandam pœnam & quid quando totum debitum non abſorbet.q.ea.nu.7.& ſeq. fo.131
Confirmatio Papę ex certa ſcientia facta monacho facit ꝗ ille efficitur obedientiarius Papę in actu confirmato ſecus ſi fuerit ſimplex quia nõ alterat naturam rei confirmatę.q.15.nu.3.5 fo.19
Conſtitutio generalis an comprehendat Cardinales ſi de eis mentionem non faciat q.9.nu.7 fo.12
Conſuetudo optandi quo annorum ſpacio inducatur & an tollatur per nõ uſum.q.63.nu.6.& ſeq. fo.89
Conſuetudo an hẽat locũ in ꝑbendis in curia uacãtibus ſeu alias reſeruatis & qñ Papa mandat alicui ꝓuideri de præben.ea.n.10.& ſeq f.90
Conſuetudo optandi vel ſtatutũ qñ dat optionem pñtibus an abſentes ad ſeruitia eccleſiæ uel Papæ compræhendantur.ea.nu.16 fo.91
Contractus bonæ fidei irritus iudicatur ꝑ tpis anguſtiam,b.27.n.2.f.33
Contractus ualidus ſcd̃m ius naturale licet ſit nullus rõne ſolennitatis omiſſę an reddat quẽ tutũ in foro conſcientiæ.q.34.nu.8 fo.43
Contumax in reſpondendo habetur pro confeſſo poſtquam eſt iuſſus reſpõdere qñ confeßio ad eius damnum tendit.q.64.nu.5 fo.92
Conuentiones partium de preſtanda penſione licite redduntur & purgatur omnis ſuſpicio ſimonię accedente uoluntate Papæ.q.6.nu.8 fo.7
Curator

Curator eccleſiæ vacanti datur cum quo iudicium agitatur & conueniri poteſt ad ſolutionem penſionis.q.65.nu.3.4 fo.93

Curatorem cathedrali Papa inferoiri autem eccleſię epiſcopus dare poteſt.q.ea.nu.6 fo.e.

D

Damnum pluſquam intolerabile dicitur quando excedit dimidiam iuſti precij.q.62.nu.18 fo.88

Debitor penſionis an penſionem ſoluere debeat in ducatis auri de camera vel moneta currente.q.98.nu.6 fo.140

Debitorem excuſat ſoluẽdi difficultas a pœna et a mora.q.75.n.3.f.105

Debitum præſumitur ex ſolutione annorum decem.q.81.nu.3 fo.112

Debitor penſionis qui reſeruationi conſenſit & iurauit an compenſationẽ opponere & illius beneficio ſe iurare poſſit.q.92.nu.2.12 fo.130

Debitor penſionis an admittatur ad beneficium.c Odoardus de ſolu.q.95 numero.8 fo.135

Decimæ ad eccleſiam ſpectantes an poſſint aſſignari laico in eleemoſinam q.21.nu.2 fo.25

Decima decurſa non ſoluta peti poteſt ab emptore vel venditore fundi ut magis creditori illius placuerit.q.39.nu.12 fo.52

Decima decurſa & non ſoluta per prædeceſſorem eſt ſoluenda per ſucceſſorem.q.43.nu.3 fo.55

Decima papalis ubi taxata eſt ad certam quantitatem etiam illa non percepta debetur.q.62.nu.13 fo.86

Decima ſolui dẽt cõſiderato ualore monetæ tpe ſolutiõis.q.98.n.1.f.139

Decima papalis ita de penſione ſoluitur ſicuti de bñficio.q.99.n.1.f.141

Declaratoria ſententia requiritur in pęnis ipſo iure incurſis parte citata. q.78.nu.4 fo.111

Delegati iuriſdictio expirat et ipſo iure finit̃ p obitũ delegãtis re integra etiamſi fuerit delegatus ad uniuerſitatem cauſarum.q.91.n.2.f.129

Delegati iuriſdictio expirat nec illam reaſſumere poteſt etiam de partiũ conſenſu ſi pronuntiet et ſe iuriſdictionem non habere.q.91.n.6.f.129

Dioceſum limitatio & ordinatio perſonarum quæ in epiſcopatu pręſidẽt fuit & eſt de iure poſitiuo.q.2.nu.3 fo.2

Diſpenſare poteſt p̃p̃ etiam ſine cauſa in his quæ ſunt iuris poſitiui et ſola voluntas pro cauſa reputatur.q.6.nu.9.11 fo.7

Diſpenſatio p̃p̃ facta ſine cauſa an ualeat ea.q.nu.10.& ſequenti.fo.eod.

Diſpenſatus a Papa ſine cauſa an ſit tutus non ſolum in foro fori ſed etiam in foro poli.ea.q.nu.13 fo.e.

Diſpenſare quomodo debeat p̃p̃ contra legem poſitiuam quando illa lex eſt fundata aliqua rõne a iure diuino uel ex mero iure naturali deſcen

dente

dente ca.q.nu.14 fo.eo.
Diſpoſitio prohibens penſiones imponi ſuper fructibus beneficiorũ eccleſiaſticorum non fundatur aliquo iure diuino uel naturali.q.6.n.14.f.8
Diſpenſatus a p̄p̄ ſine cauſa contra diſpoſitionem iuris poſitiui an ſit tutus in conſcientia quando illud ius eſt fundatum principaliter ſuper bono publico ea.q.nu.14 fo.8
Diſpenſatio p̄p̄ alicui facta ex affectione carnali an tuetur eundem in foro conſcientiæ ea.q.nu.15 fo.8
Diſpenſare an poßit Papa ſine cauſa contra ius diuinum uide remißiue. q.6.nu.16 fo.8
Diſpenſationem impetrans ex cauſa illa probare tenetur.q. 9.nu.9.f.13
Diſpenſare an iudicatur Papa promouendo ſcienter indignum inhabilẽ ſeu incapacem. q.16.nu.11.& ſequen. fo.21
Diſpenſare poteſt epiſcopus cum illegittimo ad minores ordines & beneficium ſimplex nec non ad prælaturam & rectoriam quę non cadat in dignitatem.q.28.nu.1.3. fo.22
Diſpenſandi facultas ep̄o cõceßa latè eſt interpretanda.q.15.nu.4.fo.22
Diſpenſare in quibus caſibus poßit epiſcopus.q.15.nu.5 fo.22
Diſpenſatus ad beneficia ſimplicia & curata an penſionem habere poßit q.18.nu.1 fo.22
Diſpenſatio ſi fuerit facta cum monacho ad curatum an poterit obtinere beneficium ſimplex.q.18.nu.4 fo.22
Diſpenſatus quòd poßit tranſire ad archiepiſcopatum an poßit tranſire ad epiſcopatum.q.18.nu.5 fo.22
Diſpenſationes ſuper defectu natalium ſunt odioſę & reſtringendę ideo facta ad certum actum non habet locum in alio quia ſunt ſtricti iuris ead.q.nu.6.7.fo.22.q.19.nu.8 fo.24
Diſpenſatus ad beneficia quæcunq; an uigore talis diſpenſationis poterit conſequi penſionem.q.19 n.1 fo.23
Diſpenſatione an quis uti poßet ſine peccato literis non expeditis uide remißiue.q.34.nu.4 fo.42
Diſpenſatus ad plura incomparabilia eſt tutus etiam nõ expeditis literis q.ea.nu.19 fo.43
Diſpẽſatio expreße facta põt teſtibus et ĩſtrumẽtis .pbari ea.e.n.14.f.44
Diſpoſitio clementinę primę de ſeque.poſ.& fruc.eſt exorbitans ideo extendi non debet ad ſententiã latã ſuper nullitate ſeu reductione penſionis.q.46.nu.1 fo.59
Diſpenſare poteſt Papa vt penſionarius poßit matrimonio non obſtante penſionem retinere.q.54.nu.12 fo.76
Dominium rerum eccleſię eſt apud Chriſtum.q.10.nu.5 fo.14
Dominus

Dominus recipiens vaſallum ad obedientiam qui infra annum & menſem inueſtituram non petijt videtur ſibi more ingratitudinem remittere ſi contrarium non ſit proteſtatus.q.73.nu.2 fo.103

Donare an poſſit Papa aliqua bona eccleſiæ & an præſumatur iuſta cauſa motus.q.10.nu.6 fo.14

Donatio ſi fiat alicui propter merita de meritis apparere debet nec debet excedere menſuram meritorum.q.68.nu.2.4 fo.97

E

Eccleſia patronata patronem inopem alere tenetur.q.23.nu.1. fo.29

Eccleſię patronatæ bona an epiſcopus poſſit conuertere ad alterius eccleſiæ commodum.q.23.nu.8 fo.29

Effectus an duret ſtante cauſa finali deficiente impulſiua etiam in beneficialibus.q.22.nu.4 fo.27

Electio facta de excommunicato non valet.q.14.nu.1 fo.18

Electus eſt tutus in foro conſcientiæ quando tenet electio de iure naturali ratione videlicet conſenſus eligentium licet ſit nulla ex defectu nō ſeruatæ ſolemnitatis inductę a iure poſitiuo.q.34.nu.9 fo.43

Emphiteotica bona q̄ p generationē finitā vel ob nō ſolutionē canonis ſeu cenſus ad eccleſiam ſunt reuerſa an dicantur eſſe de mēſa. q.1.n.8.f.2

Emphiteota qui ceſſauit ſoluere ex quo fuit in carceribus non priuatur emphiteoſi.q.75.nu.1 fo.105

Emphiteotam expellere poteſt eccleſia & conſequi penſiones præteritas & non ſolutas.q.76.nu.5 fo.106

Emphiteota qui anticipate ſoluit priori domino ſi non ſoluat nouo domino an cadat a iure ſuo.q.88.nu.9 fo.126

Emphiteota qui totum canonem non ſoluit ex partis ſolutione non euitat pœnam.q.92.nu.10 fo.131

Emphiteota probans ſolutionē canonis trium annorum proxime p̄teritorū habet proſumptionē ſolutionis reliquorum annorū.q.81.nu.1.fo.114

Epiſcopus ſuper fructibus beneficij ſine cauſa iuſta rationabili & honeſta ac eccleſię vtilitatem concernente penſionem ſuper fructibus beneficij aſſignare non poteſt.q.1.nu.4 fo.1.& q.6.nu.2 fo.6

Epūs an ex mero ſuo officio penſionē conſtituere poſſit. q. ea.nu. 3.fo.eo.

Epiſcopus pro bono pacis ordinare poteſt vt alteri parti litiganti aliquid detur ſuper beneficio. q. ea.nu.4. fo.eo.

Epiſcopus penſionē cū poteſtate trāsferēdi aſſignare nō pōt.q.ea.n.5.f.e.

Epiſcopus in quibus caſibus penſionem aſſignare poteſt an illam in quantitate vel quota aſſignare debeat.q.8.nu.1. fo 11

Epiſcopus in caſibus in quibus penſionem aſſignare poteſt ſine conſenſu rectoris illam non aſſignat.q.10.nu.1. fo. 14

Epiſcopus

Epiſcopus poteſt diſpenſare cum illegitimo ad minores ordines & beneficium ſimplex.q.12.nu.1. fo.22

Epiſcopus an poſſit aſſignare aliquos redditus ad eius menſam ſpectantes clericis vel laicis benemeritis.q.21.nu.1. fo.25

Epiſcopus an poſſit reſtituere clericum depoſitum ab eccleſia patronata ſine patroni conſenſu.q.23.nu.6. fo 29

Epiſcopus vel archiepiſcopus ſi nõ faciãt reſidẽtiã poſtq̃ moniti fuerint ñ redeuntes ad reſidendũ an poſſint alij eorũ loco eligi.q.31.nu.2.fo.4

Epiſcopi diſpoſitio circa eccleſiam po tronatam valida reputatur quando patrono non præiudicat.q.23.nu.11. fo.30

Epiſcopum deponere poteſt Papa etiam ſine cauſa non autem omnes epos, quia hoc eſſet turbare vniuerſalem ſtatutum eccleſiæ.q.10.n.7. f.14

Epiſcopi ætas eſſe debet annorum triginta.q.13.nu.3. fo.17

Epiſcopalis dignitas eſt de iure diuino.q.2.nu.3. fo.2

Equitas in eccleſiaſticis ſeruari debet.q.88.nu.9. fo.126

Etas quæ requiratur in quolibet beneficiando.q.23.nu.1.& ſeq. fo.17

Etas promouendi ad primam clericalem tonſuram eſt annorum ſeptem & abinde ſuper.q.ea.nu.3. fo.eo.

Exactio oneris impoſiti eccleſiæ pro fortificatione ciuitatis fiet per iudicem eccleſiaſticum non ſecularem.q.90.nu.3. fo.128

Exceptio voluntarię ſolutionis de preterito an obſtet petenti reſeruationem penſionis declarari nullam vel reduci.q.36.in prin. fo.46

Exceptio ſolutionis pacti de non petendo compenſationis extinctionis penſionis ſiue ſit extincta auctoritate ſuperioris ſiue non & quòd ſit reſeruata ſine conſenſu rectoris opponi poteſt coram executore penſionis.q.vltima.nu.1.6.& ſeq. fo.246

Exceptio falſitatis litterarum obſtat penſionario & ꝙ ſecunda penſio non valet quia de prima mentionem non fecit.q.ea.nu.11.12 fo.147

Exceptio ꝙ modus & conditio ſub quibus eſt aſſignata penſio non fuerũt adimpleri valida reputatur.q.ea.nu.15 fo.eo.

Exceptio excõicationis opponi põt nedum corã mero executore ſnĩę verũ ẽt coram quolibet eccleſiaſtico & ſeculari iudice.q.ea.n.18.19 f.eo.

Exceptio excõicationis et fructuũ non perceptorum obſtat agẽti ad penſionem conſequendam.q.ea.nu.16.17 fo.eo.

Exceptio defectus iuriſditionis nunq̃ tollit̃ per ſtatutũ excludẽtem omnẽ exceptionẽ ideo opponi põt ẽt corã executore penſionis.q.ea.nu.20

Exceptio falſitatis notoria vel quæ incontinẽti ꝓbari poterit admittitur contra inſtrumẽtũ depoſiti & executionẽ ſnĩæ.q.ea.nu.23.24 fo.148

Excõicator non tradens copiam excõicationis incurrit pęnam ſi fuerit requiſitus.q.77.nu,6 fo.108

Excōicatus nec iudex nec arbiter eſſe poteſt immo vti aduocatus vel ꝑcurator in iudicio ſtare non debet q̄a habetur pro mortuo maxime quo ad ſpiritualia.q.14.nu.2.& ſequen fo.18.q.36.nu.6 fo.47
Excommunicatus præſentari non poteſt.q.14.nu.8 fo.18
Excommunicatus maiori excommunicatione reſtitutionē beneficij petere non poteſt.q.ea.eo.nu.& fo.eo.
Excommunicatus ex fundatione dotatione vel conſtructione acquirit iuſpatronatus q.16.nu.7 fo.20
Excōicatus de familia dei tranſit in familiam diaboli quia per excommunicationem ſeparatur a corpore Chiſti.i.ab eccleſia.q.35.nu.2 fo.46
Excommunicatus dicitur infamis & ęquiparatur deportato ſeu in metallum damnato.q.ea.nu.8 fo.47
Excommunicatus in loco ſacro ſepeliri non debet.q.ea.nu.9 fo.eod.
Excommunicatus optare non poteſt.q.63.nu.15 fo.90
Excōicatus licet fructus beneficij ꝑcipere nō debeat, tamen quo ad onera ſubeunda & ſoluenda pro excommunicato habētur. q.64.nu.1.fo.91
Excōicatus ñ eſt exemptus ab officio ſed illud dicere tenet̄.q.ea.n.7.f.92
Excommunicatus qui ſua culpa beneficij fructus non percipit tenetur tamen ſoluere charitatiuum ſubſidium.q.ea.nu.9 fo.e.
Excommunicatus eſt incapax priuilegiorum & eidem penſio ſuper fructibus beneficiorum reſeruari non poteſt.q.36.nu.5.6 fo.47
Excommunicatio iniuſta an excuſet vel liget.q.ea.nu.2 fo.46
Fxcōicatio lata contra penſionarium ob non ſolutionē decimę qui ad illius ſolutionem non tenebatur an ſit ipſo iure nulla.q.60.nu.1 fo.82
Excōicatio lata contra ſubditum quem excommunicans nimis grauat in ſolutione procurationis eſt ipſo iure nulla.q.ea.nu.2 fo.83
Excommunicatio collectoris decimarum ex eo quia ſibi fit reſiſtentia ne eccleſiam ſuis ornamentis ſpoliet eſt ipſo iure nulla.q.ea.nu.3 fo.eo.
Excommunicationis ſententia lata ſine citatione aut monitione partis an teneat.q.78.nu.5 fo.111
Excommunicationis & priuationis beneficij pœnam non incurrit quis ob non ſolutionem penſionis niſi literis intimatis quando per procuratorē conſenſit.q.82.nu.2 fo.118
Executor an ut ſuſpectus poterit recuſari.q.vlt.nu.25 fo.147
Executor litterarū pēſionis ſi ſit abſens q̄uo ſuccuratur penſionario vt cōpellere poßit debitorem penſionis ad ſoluendum.q.69.nu.1 fo.98
Executor litterarū reſeruationis pēſionis ſi nulliter ꝓcedat vel ñ ſeruata forma mādati an ordinarius vel legatus ſe īpedire poßit.q.70.n.1.f.99
Excutoris litterarum penſionis non ceſſat auctoritas ſi cauſa alteri committatur ſine retardatione ſolutionis penſionis.q.69.nu.5 fo.98

Executoris

Executoris datio fit fauore eius cui gratia fit q.ea.nu.3 fo.e.
Executores gratiarũ licet dantur delegati in materia fauorabili ſecus in ſtricta.q.94.nu.5.fo.133.attamẽ eorũ facultas ſeu iuriſditio non expirat per obitum Papę in gratijs iam factis.q.91.nu.1.4 fo.129
Executoris officium cui Papa commiſit ꝙ de præbenda prouideat ei cui canonicatum contulit non expirat morte Papę.q.ea.nu.3 fo.eo.
Expẽſę q̃ fiunt cã fructuũ deducuntur ex decima Papali.q.62.n.14.f.87
Expenſas ſoluere ꝓmittẽs teneť ad ſolitas nõ inſolitas.q.66.nu.5.fo.64
Expenſas inſtrumenti vt recuperare poſſit creditor debet prius requirere creditorem extraiudicialiter ad ſoluendum.q.77.nu.3 fo.107
Extinctio penſionis cum per eam vendicatur libertas beneficij eſt fauorabilis.q.99.nu.4
Extenſio an fiat in exorbitantibus ex idemptitate rationis etiam in pœnalibus.q.86.nu.9.11.13 fo.122

F

Facultas diſpenſandi cõceſſa epo latę interpretatur.q.18.nu.4 fo.22
Facultas conferendi beneficia qualitercunq; vacantia non comprahendit reſeruata.q.19.nu.6.fo.24.& q.28.nu.17 fo.36
Facultas conferendi alicui conceſſa de beneficijs an etiam de curatis intelligatur.q.28.nu.20 fo.37
Falſa cauſa dans cauſam conceſſioni etiam ſi de corpore conſtet vitiat gratiam.q.22.nu.9 fo.27.
Feudo nõ priuantur filij ex delicto patris eo mortuo.q.74.nu.4 fo.104
Feudum conceſſum alicui pro ſe & hæredibus ſuis quibuſcunq; an dicatur eſſe hereditarium vel tranſeat ad heredes etiam extraneos.q.19.n.3 fol.23 & q.28.nu.13 fol.36
Feudum per ingreſſum religionis an tranſeat in monaſterium vel vacet. q.57.nu.4 fo.78
Feudum dari poteſt in dotem vltra vitam dantis conſentiente domino feudi.q.79.nu.4 fo.112
Fideiuſſor promittens principalem ſuum quandocunq; præſentare an teneatur illum preſentare poſt ſententiam.q.19.nu.3.fo.24.q.28.nu.14. fo.36.q.97.nu.4 fo.138
Fideiuſſor ſuccedens creditori cui pro alio ſoluere promiſit liberatur. q. 49.nu.3 fo.64
Fideiuſſor ſuccedens principali debitori conuenitur vt hæres principalis debitoris ea.q.nu.4 fo.eo.
Filius ſicuti beneficium patris habere non poteſt ita erit econuerſo.q.86. numero.10 fo.122
Fructus beneficiorum præſumuntur ſufficientes pro vita & ſuſtentatioue duorum.

duorum,q.9.nu.10 fo.13

Fructus beneficij percipere non debet clericus officium non dicens.q.30 nu.1 fo.39

Fructus qui percepit & penſionem non ſoluit tenetur ad illius ſolutionē q.39.nu.7 fo.52

Fructus beneficij uel menſę ſuper quibus eſt reſeruata penſio an ſint pro penſione obligati.q.51.nu.4 fo.67

Fructus percepti ex beneficio poſt obitum locatoris debentur ſucceſſori in prælatura.q.53.nu.1 fo.72

Fructus qñ cenſeantur appoſiti cã taxationis uel demonſtrationis & ſi cã taxationis ſunt appoſiti illis non perceptis nihil debetur ſi cã demonſtrationis diſpoſitionem non reſtringunt.q.62.nu.1.& ſeq. fo.84

Fructus beneficij ſua culpa non percipiens penſionem ſoluere tenebitur.q.64.nu.8 fo.92

Fructus eccleſię ſunt deputati ſeu deſeruiunt pro oneribus totius anni. q.72.nu.1 fo.101

Fructus beneficij penſionarius ſine labore manducat.q.96.nu.7 fo.137

Fructus percipiendos ex præbenda uel beneficio an emere uel uendere liceat abſque ſimonia ſimpliciter uel ad tempus.q.87.n.1.4.7. f.123

G

Geminatio quid & quando operetur diuerſis caſibus uide remiſſiue. q. vlt.nu.5 fo.146

Geminatio uerborum maiorem uim & expreſſionē habet & in reſcripto habet uim motus proprij & clauſulę ex certa ſcientia & non obſtante.q.97.nu.5.& ſeq. fo.138

Gratia enim ex tempore datę initium ſumit ideo reſeruatio penſionis facta alicui tanquam clerico qui erat merus laicus non ualet licet poſtea efficeretur clericus quia tempus datę inſpici debet, & habilitas ſuperueniens nihil operatur.q.22.nu.16 fo.28

Gratia motu proprio conceſſa ample & fauorabiliter eſt intelligenda.q. 27.nu 6 fo.33

*Gratia Papæ non põt ꝓbari niſi per literas quia literę ſunt de ſubſtãtia probõnis gratiæ nõ aũt de ipſius eſſentia qa uidimus ꝙ licet Papa moriatur ante cõfectionem literarum gratia nõ expirat.q.34.n.1.*fo.42

Gratia & priuilegium ualent abſque ſcriptura quia ſtatim ꝙ Papa dicit fiat gratia eſt perfecta.ea.nu 3 fo.eo.

Gratiam Papa faciens alicui motu proprio an cenſetur uelle uti poteſtate abſoluta.q.37.nu 14 fo.50

Gratiã impetrans pauper clericus in forma cõi uel pauperum an teneatur facere mentionē de penſione quam a laico ſeu quocunque titulo

vel

vel ratione percipiat.q.67.nu.5.7 fo.95
Gratię papales æquiparantur diſpoſitionibus teſtatorum & non uitiantur ex temporis anguſtia q.27.nu.5 fo.33
Gratie alicui conceſſa per papam ex certa ſcientia uel de plenitudine poteſtatis nihil opponi poteſt.q.37.nu.5 fo.48
Gratię papales ęquiparantur diſpoſitionibus ultimarum uoluntatum. q.83.nu.10 fo.117

H

Hæres prælati defuncti tenetur ad penſiones per eum ante tempus perceptas ſucceſſori.q.88 nu.2 fo.125
Hypotheca reſultat quando epiſcopus conſtituit ſeu reſeruat penſionem pro alimentis.q.5.nu.11 fo.68
Hypotheca an inducatur in aliis annuis præſtationibus prꝗterquam in alimentis.ea nu.13 fo.eo.

I

Illegitime natus ſine diſpenſatione ad ordines & beneficia promoueri non poteſt.q.16.nu.1 fo.19
Illegitime natus eſt capax iuriſpatronatus ex quocunque titulo legati uel donationis ſeu ſi in hæreditate uel uniuerſitate ſuccedat in quaſi iuſpatronatus.ea.nu.2 fo.20
Illegitime nati ſunt incapaces penſionum ſine diſpenſatione q̄a ſunt odibiles legibus & canonibus nec includuntur in diſpõne legali quantum ad eorum cõmodum & honorem.ea.nu.3.& ſeq. fo.eo.
Illegitime nati an ſuccedant in feudo uel emphyteoſim eccleſiaſticam et ſi ſint legitimati.ea.nu.5.6 fo.eo.
Illegitimus diſpenſatur p ep̃m ad maiores ordines & beneficium ſimplex nec non prælaturã & rectoriam quæ non cadat in dignitatem,per papam uero ad maiores ordines & ad curatum.q.17.nu.1.& ſeq.fo.22
Illegitimus non eſt capax penſionis & feudi ſiue emphyteoſis eccleſiaſticę ſine diſpenſatione.q.99.nu.2.11 fo.141
Impetrans beneficium tenetur facere mentionem de beneficio quod habet in ſpe tantum.q.94.nu.13 fo.134
Inferior de geſtis p ſupiorē inualidis an ſe ĩpedire poſſit.q.70.nu.1 f.99
Inſtitutio hæredis facta a teſtatore de aliquo uti filio cum tamen nõ eſſet teſtatoris filius an ualeat.q.22.nu.9 fo.27
Intimatio literarum in cauſa reſeruationis penſionis debet p notarium fieri.q 77.nu.21.fo.110.& ipſis intimatis quando per procuratorē conſenſit & non ante pœnam excõicationis ſiue priuationis incurrit ob non ſolutionem.q.84.nu.2 fo.118
Iudex non poteſt eſſe ille qui eſt ſententia excommunicationis innodatus

tus.q.14.nu.2 fo.18
Iudex nõ petẽti officium ſuum impartiri non tenetur.q.77.n.12.f.109
iurare non poteſt excõmunicatus ad ſui commodum quia ſacra tangere & ingredi illi non licet.q.18.nu.7 fo.18
Iuriſditio executoris gratię non expirat licet pronuntiet ſe non executorem, ſecus tamen eſt in delegato.q.91.nu.6 fo.129
Iuriſditio dum deducitur in eſſe eſt odioſa, ineſſe autem deducta eſt fauorabilis.q.95.nu.10 fo.137
Iuriſpatronatus meretrix eſt capax.q.16.nu.9 fo.21
Ius patron.ſpectans clerico rõne ſui patrimonij eſt laical.q.24.n.2.f.30
Iuſpatronatus an tranſeat in monaſterium ſi patronus religionem ingrediatur.q.57.nu.5 fo.78
Iuſpatronatus non poteſt de uno in alium transferri accepta pecunia & quare.q.99 nu.16 fo.243

L

Laicus ex priuilegio papę an poſſit obtinere & conferre beneficia eccleſiaſtica.q.21.nu.4 fo.26
Laico aliquando reſeruatur penſio ex nunc prout extunc cum primum clericali caractere inſignitus fuerit.q.13 nu.4 fo.17
Laico pauperi an aſſignari poſſint decimę ad eccleſiam ſpectantes in elemoſinam & præbenda a canonicatu ſeparata.q.21.nu.2.3 fo.25
Laicus faciens ſe clericum cum non ſit puniri debet iudicis arbitrio.q.22 q nu.11 fo.28
Laicus de ſui natura non eſt capax beneficij ideo ſi recipiatur in canonicum talis receptio non ualet.ea.nu.17 fo.eo.
Legatus de latere cum ea poſſit in prouincia ſibi commiſſa quæ poteſt epiſcopus in ſua dioeceſi dubium nõ uidetur ꝙ beneficia infra limites ſuę legationis conferre poſſit, & quòd in conferendo habeat ordinariam iuriſditionem.q.6.nu.18 fo.8
Legatus papæ an penſionem ſuper fructibus beneficiorum reſeruare poſſit.ea.nu.19.20 fo.eo.
Legati cardina'is de latere iuriſdictio circa collationem beneficiorum quæ ſit ea nu.eo. fo.9
Legatus natus an virtute ſuę legationis beneficia conficere & penſiones ſuper beneficiorum fructibus reſeruare poſſit.q.6.nu.23 fo.10
Legatus miſſus habens taxatam auctoritatem in conferendo & reſeruando penſionem an illam excedere poſſit.ea nu.24
Legatus in caſibus in quibus penſionem conſtituere poſſit an illam in quãtitate uel quota aſſignare debeat.
Legatus ſine conſenſu penſionem aſſignare non poteſt in caſibus ſibi permiſſis

miſsis.q.x.nu.2 fo.14
Legatum non uitiatur ex temporis anguſtia intra quod non poteſt adimpleri.q.33.nu.3 fo.33
Legatum quando probari poteſt per duos teſtes eodem modo illius reuocatio probari poterit.q.45.nu.2 fo.58
Legatũ annuũ factũ diuiti nõ cẽſeť factũ ĩ cãm alimẽtorũ.q.li.n.14.f.68
Legatum alimentorum ſiue diuiti ſiue pauperi factum cenſetur factum in cauſam piam.ea.nu.19.fo.69.q.96.nu.5 fo.136
Legatum annuum non præſcribitur per annos 30 niſi primo anno quia legata annua tot ſunt quot ſunt anni.q.83.nu.2.4 fo.115
Legitimatus ad omnia beneficia cum cura & ſine cura etiam ad feuda legitimatus uidetur.q.86.nu.4 fo.121
Lex licet facta fuerit ad bonũ publicũ ñ priuatũ cõmodũ attamen nõ oĩs lex dicitur eſſe principaliter ad publicã utilitatẽ edita cũ ſepiſsimè priuatã utilitatẽ cõcernat cui partes renũtiare poſſunt.q.6.n.15.f.8
Lex uel ſtatutum dans facultatem cognoſcendi de cauſis quibuſcunque tunc nulla cauſa cenſetur excepta uel excluſa.q.28.nu.15 fo.36
Libello inepto cui alias non erat rñdendũ ſi quis ſub excõicationis pœna cogatur rñdere an excuſetur q̃a id fecit metu cenſurarũ.q.36.n.3.46
Licentia ſuperioris an ſit neceſſaria in caſſatione ſeu extinctione penſionis in perpetuum uel ad tempus.q.45.nu.9 fo.59
Literæ reſeruationis penſionis ſine conſenſu illam ſoluere habentis expediri non poſſunt ſtante regula cancellariæ q.x.nu.7. fo.15
Literę reſeruatiõis pẽſionis ĩ multis de ſtilo curiæ regulãtur uti beneficiales q̃ per ſurreptionem uitiantur ipſo.q.22.n.6.f.27.q.vlt.n.13.147
Literarum expeditio eſt introducta de iure poſitiuo.q.34.nu.8 fo.43
Literarũ expeditio nõ eſt neceſſaria niſi ad gratiæ probõnẽ.q.41.n.3.53
Literarũ reſeruatiõis pẽſiõis ĩtimatio fieri dẽt p notariũ.q.77.n.21.f.cx.
Litis conteſtatio inualida nõ interrumpit præſcriptionẽ.q.29.n.9 fo.39
Litis conteſtatio an requiratur uel ſit neceſſaria in cauſis penſionum dotis & ſpolij beneficiorum.q.71.nu.1.3.6 fo.100
Litis conteſtatio requiritur ad conſtituendum aliquem in mora. q.77.nume.2 fo.107
Locans prælatus poſſeſsionem eccleſiæ & accipiens anticipatam ſolutionem an ſucceſſori præiudicet.q.88.nu.1 fo.125

M

Mandatum Papæ ꝙ prouideatur alicui de beneficio ſpectante ad præſentationem quorumcunque non intelligitur de beneficijs ſpectantibus ad laicorum præſentationem.q.19.nu.7 fo.23
Mandatum Papæ de prouidendo de beneficijs eccleſiaſticis quibuſcunque

an

an poterit vigore talis mandati executor de beneficio curato aut in pẽ ſione prouideri.q.28.nu.8.15.16 fo.34
Mandatum regulariter finitur morte mandantis, ſin autem eſt annexum actui irreuocabili morte mandantis non expirat.q.91.nu.1. fo.129
Mādatū an pſumatur habere ille q penſionē pro alio ſoluit.q.48.n.1.f.63
Mandatum ex curſu temporis non præſumitur.q.ea.nu.2 fo.eo.
Mandatum an præſumatur habere ille qui actum geſſit præſente domino vt illius procurator.q.ea.nu.3 fo.eo.
Matrimonū ſi cōtrahat p verba de pſenti an vacat penſio.q.54.n.6.f.74
Mentio de actu nullo an ſit facienda in literis ad lites vel beneficialibus q.29.nu.11 fo.39
Metum iuſtum an cauſet timor excommunicationis.q.36.nu.1 fo.46
Menſura in venditione fundi quando demonſtrationem & quando taxationem iudicat.q.62.nu.6 fo.85
Minori ſeptennio penſio aſſignari poteſt.q.13.nu.4 fo.17
Minor ingrediens religionem penſionem non admittit niſi adueniente maiori ætate & facta profeſſione tacita vel expreſſa.q.57.nu.7 fo.79
Monacho ſicut vſufructus ei concedi poteſt pro ſuis neceſſarijs ita ad eius uitam auctoritate Papæ habere poterit.q.15.nu.1 fo.19
Motus proprius excludit ſurreptionem impetrationis beneficij ob non expreſſionem ueri valoris & facit valere gratiā non obſtante ſurreptione.q.9.nu.4.fo.12.q.22.nu.7 fo.27
Motus proprius non operatur in præiudicium tertij nec contra præſumptā voluntatem Papæ.q.9.nu.5.fo.12.& q.29.nu 4 fo.38
Motus proprius non operatur ultra intentionem agentis ideo reſeruatio penſionis facta alicui tanq clerico qui tamen erat merus laicus non valet quia caret defectu intentionis.q.22.nu.15 fo.28
Motu proprio ſi fuerit reſeruata penſio excedens medietatem non facta mentione dicti expreſſus.q.9.nu 4 fo.12

N

Naratiua litterarum reſeruationis penſionis, an ſit ſufficiens ad probandū ſeruitiū impenſum qñ ex eo eſt conſtituta.q.68.nu.1 fo.97
Naturales legitimati an ſuccedant in emphiteoſi eccleſiaſtica ſine diſpenſatione.q.16.nu.5 fo.20
Nobilis nobilitate priuatus pp delictū tenebit tñ ad onera.q.64.n.4.f.91
Notarius tenet pauperi copiā prothocolli gratis dare.q.80.nu.4.fo.113
Nullitas qñ patens eſt quilibet etiā inferior adiri pōt.q.70.nu.2.fo.100
Nullitas notoria pualet ēt ſniē ſuper executione latę.q.ult.nu.22.f.148

O

Obligata an ſemp cenſeatur res p qua præſtatio datur.q.51.nu.17.fo.48
Obligatus

Obligatus ad defendendum intelligitur obligatus ſi fuerit requiſitus.q. 77.nu.8 fo.108
Occidere ſi ē licitū alicui aliquē an ſit licitū illū verberare.q.18.n.1.f.22
Onera beneficio ſeu eccleſiæ iacumbentia quæ ſint.q.88.nu.6.fo.126.& q.96.nu.2 fo.136
Optio nō liberat aliquē ab onere ſoluendi penſionē qn̄ loco p̄bendę eſsigna tur per procuratorem capituli certa portio canonica.q.63.n.4.fo.89
Optandi conſuetudo quo annorum ſpatio inducatur quando prębendę ſunt uel non ſunt diſtinctę corpore.q.ea.nu.6.7
Optandi conſuetudo an locum habeat in beneficijs reſeruatis uel in curia uacantibus.q.ea nu.9.10 fo.90
Optio an hēat locū in p̄bēdis quæ uacant per permutationē.q.ea.n.14.f.e.

P

Pactum uel expreſsio mentis de reſignando beneficiū ad fauorem alicuius inducit ſimoniam et pe ccatum ſi fiat coram ordinario.q.4.nu.3 fo.4
Pactum inter epiſcopum & ſuum familiarem de dando ſibi certo ſalario donec ei prouiſum fuerit de beneficio ualet.q.25.nu.4 fo.32
Papa cū ſit dn̄s bn̄ficiorū.q.5.n.1.fo.6.an penſionem ſuper fructibus bn̄ficij ſine cauſa aſsignare poſsit regulariter tn̄ illā non aſsignat nec impo nit.q.1.n.4.fo.1.nec pōt imponere de ordinaria ptāte.q.29.n.3.f.37
Papa ex quibus cauſis regulariter moueatur ad conſtituendū ſeu aſsignā dum penſiones ſuper fructibus beneficiorum.q.1.nu.4 fo.1
Papa Euariſtus titulos in urbe præsbiteris diuiſit & diaconos in ordinem redegit.q.2.nu.2 fo.2
Papa cum habeat plenitudinem poteſtatis poteſt ſupra ius etiam ſine cau ſa in his quę ſunt de iure poſitiuo.q.6.nu.8.9 fo.7
Papa licet regulariter penſiones ſuper fructibus beneficiorum ſine cā nō imponat attamen cū ſit dn̄s beneficiorum & de illorum fructibus ad libitum diſponat dicendum eſt quòd id facere poſsit.q.6.nu.6.7 fo.6
Papa an p̄ſumatur q̄ ſit motus ex iuſta et rationabili cā diſpenſando aut aliud faciendo contra diſpoſitionem iuris poſitiui.q.ea.nu.12 fo.7
Papa an poſsit diſpenſando tollere actionem.q.ea.nu.14 fo.8
Papa ſolo uerbo poteſt aliquem pronuntiare ſacerdotem.q.8.n.3 fo.10
Papa cum ſit ſupra conciliū cōſtitutiones cōcili tollere p̄t ea.q.n.5.6.f.e.
Papa an ſine conſenſu rectoris poſsit penſionē imponere.q.x.nu.3 fo.14
Papa in rebus eccleſiaſticis diſponere poteſt quomodo vult etiam ſine cau ſa & ad ſui libitum priuare quem beneficio ſuo et epiſcopum deponere non autem omnes.q.10.nu.4.6.7 fo.14
Papa pōt aliqua bona eccleſię donare et p̄ſumitur iuſta cā. motus ac immu nitatē uni eccleſię contra aliam concedere ēt ſine cā.q.x.nu.3.6.fō.e.

Papa reſcribens contra legẽ habentẽ clauſulã derogatoriã non ſufficit ꝙ dicat ex certa ſnĩa ſed requirit ꝙ expreſſe illi deroget.q.x.n.11.f.15

Papa quando ordinariè procedit ius ſeruare debet.q.10.nume.13.fo.15

Papa poteſt aſsignare penſionem uni monaſterio uel eccleſiæ perpetuam ſuper fructibus alterius eccleſiæ quando facultates illius illud onus ferre commodè poſſunt.q.12.nu.1 fo.16

Papa promouens ſcienter indignum inhabilem ſeu incapacẽ utputa ſpuriũ homicidã uel apoſtatã an uideat ſecũ diſpenſare.q.16.n.12. 13.fo.21

Papa an poſsit priuilegiare laicum ad beneficia eccleſiaſtica obtinenda et conferenda.q.21.nu.4 fo.26

Papa licet in beneficijs habeat plenitudinem poteſtatis non tamen præſumitur uelle grauare eccleſiam ſemel grauatam una penſione alia & ſic ſecunda penſione.q.29.nu.2 fo.37

Papa licet regulariter procedere & ſententiare non poſsit contra non citatum maxime quando procedit uti uniuerſalis ordinarius attamen in beneficialibus in quibus habet plenariam poteſtatem inſtituit et ordinat pro libito uoluntatis.q.37.nu.3.6 fo.48

Papa poteſt præiudicare laico ſibi alias non ſubdito in iure patronatus & preſentandi etiam ſine interuentu illius aut citatione.q.37.n.12.f.49

Papa non cenſetur uti uelle plenitudine poteſtatis niſi expreſſe appareat. q.ea.nu.13 fo.50

Papa ubi manum appoſuit ceſſat auctoritas ordinarij et legati. q. 69.numero.1 fo.98

Papæ uoluntas pro ratione in beneficialibus habetur cum in illis habeat plenitudinem poteſtatis, ideo omnia beneficia dicuntur eſſe manualia & ad eius nutum amouibilia.q.6.nu.10 fo.7

Papæ diſpenſatio contra ius poſitiuum fundatum ſuper bono publico uel ex affectione carnali an teneat diſpenſatũ in cõſcientia.ea.q.n.15.f.e.

Papa etiam ſine cauſa poteſt imponere penſionem ſuper fructibus beneficiorum de poteſtatis plenitudine.q.6.nu. 17.fo.8.q.85.nu.2. fo.119

Patroni conſenſus an requiratur in alienatione rerum eccleſię patronatę. q.23.nu.9 fo.29

Patroni ꝑiudiciũ eſt conſiderabile circa ius præſentandi.q.ea.n. 11.f.30

Patroni conſenſus an requiratur quãdo certa portio extrahitur ex redditibus eccleſiæ patronatæ et aſsignatur alicui clerico in titulum perpetui beneficij ea.q.nu.13 fo.eod.

Patrono īopi cõpetit actio cõtra eccleſiã patronatã ꝑ alimẽtis e.n.2.f.29

Patronatus an poſsit grauare eccleſiam a ſe fundatam tempore fundationis.q.6.nu.25 fo.10

Pauper quis dicatur & qualiter paupertas probetur.q.80.nu.9.fo.113

Paupertas a ſolutione expenſarum & collectæ nec non emphiteotam à ſolutione canonis & non appellantē excuſat.q.ea.n.1.& ſequen.fo.eod.
Paupertas excuſat matrem quæ non reddidit rationem tutelę antequam tranſiret ad ſecunda uota.q.ea.nu.7 fo.eo.
Pauper per clauſulam quidam alij non venit.q.ea.nu.2 fo.eo.
Paupertas excuſat appellantem.q.ea.nu.5 fo.eo.
Penſio de qua in pſenti tractatu qualiter diffiniatur.q.1.nu.1 fo.1
Penſio in quantitate dē quota ēt ſine eā per papā ut ſibi magis placet conſtitui pōt per legatū tū uel epiſcopū in caſibus permiſſis in quota tantum & cum eā aſſignari debet.q.1.nu.3.4. & q.8.nu.1. fo.1.& 11
Penſio regulariter extinguitur mortuo penſionario ſicut uſufructus morte uſufructuarij.q.1.nu.5.& q.12.nu.1
Penſio unde dicatur.q.1.nu.9 fo 2
Penſio a ſummis romanis pontificibus ex cauſa rationabili fuit introducta. q.2.nu.3 fo 2
Penſio aliqñ datur ī titulū beneficij aliqñ pro cōmodo tpali.q.3.n.1.2.f.3
Penſio quæ datur in titulum aut ex cauſa oneroſa aut lucratiua aſſignatur.q.3.nu 34 fo.e.
Penſio conſtitui pōt p patronū in fundatione eccleſiæ uel bñficij.ea.q.n.5. fo.eo.ſoluendā ſibi uel alteri eccleſiæ de conſenſu ēt.q.6.nu.25.fo.10
Penſio danda ex redditibus beneficij debet eſſe talis quòd rectori beneficij tamen remaneat unde cōmodè ſuſtentari poſſit.q.4.nu.1.fo.3.& tunc dicitur honeſta & tollerabilis.q.9.in prin. f.12
Penſio ex cauſa ceſſionis iuris litis & cauſæ nec non reſignationis beneficij licite reſeruatur.ea.q.nu.2 fo.eo.
Pēſio ſup fructibus epiſcopatuū et monaſteriorū qūo reſeruat̄.e.q.n.3 f.e.
Penſio quæ in fraudem canonis ſeu ſine auctoritate ſuperioris eſt impoſita illicita reputatur quia penſio partium conſenſu imponi non poteſt.q.5. in prin. fo.5
Penſio ſi eſt adeo exceſſiua quòd rector beneficij ex reſiduo fructuum ſuſtentari non poſſit illicita eſt cenſenda ea.q.n.2 fo.e.
Penſio illicita dicetur ſi eſt adhibita expreſſa pactio ꝙ reſignanti reſeruetur idem eſſet ſi poſtmodum redditibus eccleſię diminutis cepit eſſe oneroſa uel ſi ex falſa cauſa fuit impoſita.q.5.nu 34.5 fo.eod.
Penſio ſup fructibus & ſic bonis & iure tēporali eccleſiæ reſeruat̄ ideo dicitur eſſe quid temporale q̄ pōt cadere etiam in laicū.q.7 nu.2.fo.10
Penſio & cenſus ſunt diuerſa.q nu.3 fo.eo.
Penſio in quantitate uel quota prout ſibi magis placet aſſignare pōt papa q.9.numero 7 fo.11
Penſio in quanta quantitate reſeruata fuerit mētio ſpecifica in litteris eſt habenda.

habenda.q.9.nume.1 fo.12
Penſio aſcendẽs ad maiorẽ partẽ fructuũ q̃ in literis ſit expreſſum an valeat talis reſeruatio & quid ſi motu ꝓprio ea.q.nu.3.& ſeq. fol.eo.
Penſio ex præſumpta voluntate papæ eſt ꝙ non excedat tertiã partẽ fructuum beneficij grauati ea.q.nu.6 fo.eo.
Pẽſio ſi fuerit aßignata Cardinali nulla facta mẽtione ꝙ tertiã partẽ exceſſerit vel excedat an valeat.q.9.nu.7 fo.12
Penſio aßignata ꝑ papã motu ꝓprio & ex certa ſciẽtia ſine cõſenſu rectoris an valeat ſi nõ derogeẽ regulę ꝑ ꝓſtãdo cõſenſu q.x.nume.9 fol.15
Penſio non vacat per mortem penſionarij, ſed extinguitur & finitur ſicuti vſufructus morte vſufructuarij.q.12.nume.1 fol.16
Penſio de vna in aliam perſonam transferri nõ poteſt niſi papa ius trãſferendi illam concesſiſſet.q.12.numero.2 fol.eo.
Pẽſio cũ nihil habeat ſpiritualitatis ẽt pueris asſignari p̃t.q.13.n 4.f.17
Penſio an religioſo asſignari posſit.q.15.in prin. fol.18
Penſio licet ſit q̃d profanũ nil habẽs ſpiritualitatis q.a cadere põt ĩ merũ laicũ an reſeruari poßit illegittimo ſine diſpẽſatiõe.q.16.n.1 f.19
Penſio ſi fuerit reſeruata illegittimo ſciẽter per papam an videatur ſecũ diſpenſare vt defectu non obſtante illã ꝑcipere poßit.q.16.n.11 f.21
Penſio an imponi poßit ſuper fructibus beneficij q̃d eſt de iure patronatus ſine conſenſu patroni.q.23.nu.8 fo.29
Penſio ſub conditione an reſeruari poßit donec adeptus fuerit beneficiũ. q.25.nume.1 fo.30
Penſio an permutari poßit cum beneficio eccleſiaſtico quando datur in titulum.q.33.nume.2 fol.41
Penſio an peti et exigi poßit ſalua conſcientia litteris deſuper non expeditis cũ litterę papę de eſſentia gratię nõ ſint ſed ad illius ꝓbationẽ tãtũ requirantur.q.34.nu.1.6 fo.42
Penſio primo impoſita ſi erat nulla an de ea fieri debeat mẽtio in aßignatione ſecundę.q.29.nu.6 fol.38
Penſio an faciat incõpatibile ſub eodem tecto.q.32.nu.1 f.40
Pẽſio nõ ſoluta ꝑ p̃deceſſorẽ an poßit exigi a ſucceſſore vel ab hæredibus prædeceſſoris.q.39.in prin. fol.41
Pẽſio collecta et cẽſus ſunt onera realia.q.39.n.5.f.52.et q.43.n.2 f.55
Pẽſio impoſita ſuper fructibus beneficij ſi ſit excesſiua põt reduci ad conuenientẽ quantitatẽ & q̃n dicatur exceßiua.q.35.nu.1 fo.4
Pẽſio ſuper fructibus bñficiorũ excõicato reſeruari nõ p̃t.q.36.n.5 f.47
Penſio an ſolui debeat ꝑ ſucceſſorem in beneficio ſi de eo in litteris reſeruationis non facta mentio & aliter non apparet de voluntate concedẽtis.q.44.in prin.& nu.3 fo.56

Penſio

Penſio adhoc vt ſit licita requiritur ꝙ conſtituatur de voluntate papę ſeu alterius ad id auctoritatem habentis et ꝙ ex cauſa fiat & de conſenſu rectoris grauati.q.34.nu.9 fol.43
Penſio debet offerri penſionario & hoc ſufficit ad euitandam pœnam. q. 77.nume.19 fol.110
Pēſio ſi ſit impoſita inter priuatos ſup aliquo fundo tertius poſſeſſor illius fundi pſonali actione non tenebitur.q.44.nu.1 f.56
Pēſio aſsignata alicui ſup fructibus bñficij pro alimētis obligat ēt ſucceſſorem licet de eo nihil fuerit dictum.q.ea.nu.2 fo.57
Pēſio ſimpliciter vel ꝑ alimētis reſeruata an ĩperpetuũ vel ad tps remitti vel extingui poſſit ſine ſupioris licētia.q.45.in prin.& nu.9 fo.59
Pēſio an remaneat apud pēſionariũ qui conſecutus fuit beneficiũ ſup quo ſibi erat aſsignata pēſio ſi illud dimittat.q.49.nu.6 fo.64
Pēſio alicui aſsignata ſup fructibus alicuius bñficij an cenſeatur extincta ſi pēſionarius aliqđ aliud bñficiũ conſequatur.q.50.in prin. f.65
Pēſio an & qñ videat̃ cedere in cãm alimentorũ.q.51.nu.2.20 fol.66
Penſio ſimpliciter alicui aſsignata an cenſeatur data pro alimentis.q.51. nume.12.20 fo.67
Penſio decurſa ſi petatur qualiter ſit agendum.q.51.nu.29 fo.70
Penſionarij ętas & valitudo conſiderantur in extinctione penſionis.q.51 numero 22 fol.69
Penſio non eſt eccleſiaſticum beneficium ſed quid profanum ideo ēt laico aſsignari poteſt.q.52.nu.2.3 fol.71
Penſio cuius fructus erãt in totũ vel ꝑ parte pcepti an debeantur heredibus penſionarij defuncti ante tempus deſtinatę ſolutionis ſaltē ꝑ rata fructuum perceptorum.q.52.nu.3 fo.72
Penſio aſsignata laico pro ſeruitio tpali uel pp eius benemerita nõ expirat per contractum matrimonij.q.54.nu.1 fo.73
Pēſio data propter benemerita vel pp ſeruitium tpale an reuocari poſsit per ſucceſſorem.q.ea.nu.2 f.eo.
Pēſio aſsignata clerico ĩ minoribus cõſtituto ex cã reſignatiõis vel ĩ titulũ beneficij an vacet per contractũ matrimonij. q. ea nu.3.4.5 fo.74
Pēſio aſsignata clerico cõſtituto an vacet ꝑ cõtractũ matrimonij.e.n.5 74
Penſio & beneficiũ nõ vacãt ꝑ ſponſalia de futuro.q.ea.nu.7 fo.74
Penſio an extinguatur ſi matrimonium non tenuit.q.ea.nu.9 fol.75
Penſio licet regulariter per militiam nõ pdatur attamen ſi in titulũ beneficij fuerit aſsignata extinguitur.q.55.nu.4.5 fol.76
Pēſio aſsignata ꝑ ſeruitio ĩpenſo uel impēdendo aut ex cã reſignatiõis an vacet uel extinguatur ꝑ ꝓmotionē in epiſcopum.q.56.nu.1.2 fol.77
Penſio an vacet per ꝓmotionem in abbatem.q.56.nu.5 fo.77

Penſio

Penſio vſufructui comparatur.57.nu.1 fo.78
Penſio quo caſu vacet vel extinguatur quando minor vel maior annorū quatuordecim religionem ingreditur.q.57 nu.7.8 fo.79
Penſio equiparatur contractibus profanis.q.58.nu.5 fo.80
Pēſio dēt ſolui ī anno vbertatis p anno ſterilitatis p̄terito.q.62.n.7 f.85
Penſio ſoluēda eſt a rectore bñficij q ſua culpa fructus nō pcepit & ſi ſup titulo bñficij debeā ēt nullis fructibus pceptis.q.ea.nu.9.10 fol.eo.
Penſio integra debetur etiam ſi fructus iam collecti per hoſtium violētiā fuerint ſubtracti.q.ea.nu.15 f.87
Penſio an diminui debeat ſi pcepti non ſunt ſeu non ſint tot fructus q aſcē-dant ad dimidiam partem fructuum.q.ea.nu.16.19. fo.88
Penſio quando conductor eſt deceptus vltra dimidiam iuſti precij an re-mitti debeat ea.q.nu.17 fol.eo.
Pēſio reſeruata ſuper fructibus monaſterij mortuo abbate vel priore per quem ſolui debeat.q.ea.nu.7 f.eo.
Penſio conſtituta p epm cum eius capitulo alicui pro ſeruitio impenſo vel impendendo an per ſucceſſorē reuocari poſſit.q.68.nu.3 fo.97
Penſio licet pendeat a beneficio tamen non eſt beneficiū ſed quid tpale & profanum.q.71.nu.1.4 fo.100
Penſio reſeruata ex certa ſcientia pape faciētis mentionē de regreſſu al-terius valet ēt quo ad illū qui regreſſum habet.q.79.nu.5 f.113
Pēſio nō ſoluta p annos triginta an cenſeatur p̄ſcripta.q.83.in prin.f.115
Penſio ſi fuit aſſignata ſuper fructibus beneficij ducatorū viginti et tamē per rectorem illius decem tantum fuerunt ſoluta an in alijs decem ſit præſcripta.q.84.nu.1. f.117
Penſio per ordinariū impoſita ex cauſa concordie tranſit ad ſucceſſorē in beneficio.q.85.nume.11 fo.120
Penſio reſeruata per inferiorē auctoritate ſibi cōceſſa a papa an cēſeatur a papa reſeruata.q.85.nu.12 fo.eo.
Penſio cum ſit quid profanum in mera tpalitate conſiſtens an licite redimi poſſit po certa quantitate & p quāta.q.87.nu.1.& ſeq. fo.123
Penſio licet largo modo beneficium eſſe videtur attamen non eſt eccleſia-ſticum beneficium nec venit appellatione beneficij.q.86.nu.1.5.f.120 &.q.ea.nume.5 fo.eo.
Penſio quādo de vno in alium transfertur extinguitur & noua penſio aſ-ſignatur.q.88.nu.8 fo.126
Penſio domus ſoluēda eſt qn̄ non appoſitum tp̄s extitit in fine anni ceſſan-te conſuetudine.q.93.nu.3 fo.132
Penſio quando dicatur aſſignata loco beneficij q.94.nu.2 fo.133
Penſio includitur in priuatione beneficiorum facta propter hæreſim licet

alias

alias forſam ſententia priuatoria quorumcunq; beneficioꝝ penſiones non comprehendat. q.ea.nu.6 & ſeq. fo.eo.
Penſio pro alimentis aſsignata etiam quoad ſui ortum eſt fauorabilis. q. 96.nume.4 fo.136
Penſio largo modo eſt beneficium ſine ordinis obligatione et præmium ſine operę et merces ſine cuſtodia et quo ad eius ortum eſt odioſa licet quā-do eſt iā eſſe deducta fauorabilis eſſe dicatur.q.ea.nu.1.& ſeq. f.e.
Penſio an ſolui debeat iuxta valorem ducati auri de camera currentē tp̄e reſeruationis vel ſolutionis.q.98.in prin. fo.139
Penſio reſeruata in ducatis auri in auro de camera an poſsit ſolui in moneta.q.ea.nu.7 fo.140
Penſio contractibus profanis ęquiparatur ideo vti debitum pecuniarium per penſionarium in toto vel pro parte ſimpliciter vel ad tp̄s remitti et per rectorem beneficij grauati redimi poteſt cum non ſit quid ſp̄ūale nec ſpirituali annexum.q.199.nu.8.& ſeq. fol.142
Penſionem ſuper fructibus beneficioꝝ legatus ex munere legationis cō-ſtituere minime poteſt.q.6.nu.22 fo.9
Penſionem epiſcopus ſine conſenſu rectoris beneficij non aſsignat. q. 10. numero.1 fo.14
Penſionem mortuo penſionario vel eo viuente papa ex certa ſcientia alte ri reſeruare poteſt etiam ſine cōſenſu rectoris beneficij grauati regula de præſtando conſenſu non obſtante. q.12.nu.3 fo.17
Penſionē impoſitā ſup fructibus beneficij ſi fructus vigore ſnīæ latę cōtra poſſeſſorem ſint ſequeſtrati quis ſoluet.q.72.nu.1 fo.101
Penſionem non ſoluens rector beneficij qa fructus non p̄cipit vel quia fuit carceratus priuationis pœnā nō incurrit.q.77.nu.14.& ſeq. fol.109
Penſionem non ſoluens rector beneficij ex eo qa nō fuit requiſitus ad illā ſoluendā an cadat in pœnā priuatiōis.q.ea.in prin. fol.107
Penſionē nō ſoluēs rector bn̄ficij tp̄e de quo in literis elapſo an ſit ipſo iure priuatus beneficio.q.78.in prin. fol.111
Penſionem non ſoluens rector beneficij ob paupertatem an incurrat pœnā priuationis.q.88.nu.8 fo.113
penſionē ſi p̄bet rector bn̄ficij ſoluiſſe tribus annis p̄xime decurſis an p̄-ſumatur facta ſolutio reliquorum annorum.q.81.in prin. fo.114
Penſionem ſibi a papa reſeruatā ſuper fructibus beneficij an pater poſsit ī filium transferre cum penſio quodammodo videatur eſſe beneficiū ec-cleſiaſticum.q.86.in prin. fo.120
Penſionem ſi committat papa in partibus aſsignare ſuper fructibus bene-ficij & moriatur re integra an talis gratia expiret.
Penſiones præteritas recipiens dominus ab emphiteota an poſtmodum

contra eum ad priuationem agere poſſit.q.73.nu.1. fol.102.
Penſiones præteritas & non ſolutas an dominus repetere poterit ab emphiteota q fuit priuatus ob non ſolutionem canonis.q.76.n.2 .fo.106
Penſionis onus eſt quędam ſeruitus ad ſimilitudinem vſufructus a ſua proprietate ſeparatus.q.ea.nu.22.& q 7.in prin. fol.10
Penſionis reſeruatio etiam motu proprio facta ſine conſenſu grauati regulariter non valet.q.ea.nu.8. fol.15
Penſionis reſeruationi præſens in curia conſentire nō poteſt p pcuratorē quia actus per procuratorem non ſufficit vbi lex alicuius preſentiā requirit.q.11.nu.1. fol.16
Penſionis annuæ reſeruatio ſuper fructibus beneficij facta excōmunicato non valet.q.14.nu.9.fol.18.q.16.nume.8. fol.20
Penſionis reſeruatio facta illegittimo nulla ꝙ ſuper eo ſit dipenſatus mentione habita an valeat.q.20.nu.1. fol.25
Penſionis reſeruatio facta alicui tamq̄ clerico qui tamen erat merus laicus etiam ſi motu ꝓprio fuerit aſſignata an valeat.q.22.nu.8.15.f.28
Penſionis reſeruatio ſuper fructibus eccleſię patronatę an valeat nulla d iuriſpatronatu huiuſmodi mentione habita ſi fuerit laicorum vel clericorum aut clericorum et laicorum ſimul ſeu mixtim.q.24.n.1.4.fo.29
Penſionis annuę reſeruatio et iam motu proprio facta cuius pars ſolui debet intra certum terminum intra quem eſt impoſſibile qđ ſoluatur an ſit nulla ſaltim pro ea parte.q.27.nu.1 fol.33
Penſionis reſeruatio an valeat non facta mentione ꝙ idem beneficium ſit alia penſione grauatum.q.29.in prin. fol.37
Penſionis modificatio facta per papam per viam gratię citationem non requirit quia papa in beneficialibus contra non citatum procedere poteſt.q.37.nu.1. foi.48
Penſionis exactio quomodo fiet in eccleſia vacante quando illius fructus ſunt onerati ad ſolutionem penſionis.q.65.nu.1. fol.93
Penſionis reſeruatio ſuper fructibus beneficij ad quod alteri regreſſus competebat non facta mentione dicti regreſſus an ualeat.q.79.in principio f.112.
Penſionis reſeruatio magis a uoluntate papę q̄ contrahentium dependet q.ea.nu.2.f.eo.&.q.83.nu.9 fol.117
Penſionis ſolutio fiet iuxta conſuetudinem quando tempus ſolutionis ſiē di nō eſt appoſitum alias illa ceſſāte fiet in fine anni.q.93.nu. 2.f.132
Penſionis debitor quando non adeſt cui ſoluat an offerre uel conſignare penſionem iudici debeat.q.77.nu.18. fol.110
Penſionarius an teneatur ad collectam impoſitam ſuper fructibus beneficij penſione grauati.q.28.nu.19. fol 37
Penſio

Penſionarius habens penſionem ſimpliciter non tenetur dicere officium q̄a penſio nil habet ſpiritualitatis ſed poteſt cadere etiam in merum laicū. q 30 nume.2 fo.39

Penſionarius habet electionem contra quem agat ad decurſam penſionem vel cōtra bñficij poſſeſſorem uel cōtra poſſeſſorē uel hæredē p̄deceſſoris ſed potius cōtra poſſeßorē bñficij agere debet.q.39.n.11.13 fo.52

Penſionarius an teneaẗ ꝓ rata penſionis ad ſolutionem charitatiui ſubſidij vel ꝓcurationis ratiōne viſitationis.q.38.nu.3.fo.50.q.59.n.2 fo.81

Penſionarius agere pōt cōtra antiquū vel modernū bñficij poſſeſſorem ꝓ penſionibus decurſis tpe antiqui poſſeſſoris.q.43.nu.5 fo.55

Penſionarius ſi lōgo tpe fuit ī poſſeßiōe exigendi penſionē vel ſi poſſeßio fuer.t recens an agens ſup ſpolio d̄ titulo docere teneaẗ.q.47.n.4 f.61

Penſionarius ſi ſciuit beneficium oneratum penſione ſibi debita ad alium pertinere nihilominus de eo ſibi ꝓuideri obtineat an penſio extinguatur.q.49.nume.8 fol.65

Penſionarius an poßit hypothecariam intentare contra fructuum perceptorem aut ſingularem ſucceſſorem.q.51.nu.3.9 fo.66

Penſionarius vſufructuario cōparatur extinguitur enim pēſio morte penſionarij ſicut vſufructus morte vſufructuarij.q.52.nu.4 fo.71

Penſionarius qui habet penſionem ducatorum ſeptem tantū de illa decimam ſoluere non tenetur.q.59.nu 7 fo.81

Pēſionarius de penſione ſibi ratione laborum vel obſequij præſtiti vel p̄ſtandi aßignata an decimam ſoluere teneatur.q.ea.nu.8 fo.eo.

Pēſionarius cui fuit aßignata penſio exēpta a decima an cogaẗ illā ſoluere ſi dictū ſit ꝙ priuilegijs nō obſtātibus decima ſoluaẗ.q.e.n.9 fo.eo.

Pēſionarius exēptus a ſolutione decimarū ſi decimā ſimpliciter vel cū ꝓteſtatione ſoluat an ſibi p̄iudicet.q.61.nu.4 fo.83

Pēſionarius cui eſt reſeruata penſio libera ab oī onere an ad onus ī ſolitū impoſitū ſup fructibus bñficij cōtribuere teneaẗ.q.66.nu.1 f.63

Pēſionarius p̄teritas penſiones petens vel ſimpliciter ſeu cum ꝓteſtatione recipiens an ſibi in regreſſu ſeu iure regrediendi ad beneficiū ob nō ſolutionem præiudicet.q.73.nu.5.& ſeq. fo.103

Pēſionarius ſi penſionē in aliū trāſtulit poſtq̄ regreſſui factus eſt locus an dictū ius regrediendi ſimul cū penſione ſit trāſlatū.q.74.ī prin. f.104

Pēſionarius bannitus ex loco deſtinatę ſolutionis penſionis an alibi cōuenire poßit eius debitorem.q.82 nu.1 fo.114

Pēſionarius ſi recepta penſiōe ꝓ tribus futuris annis illā in aliū trāſferat an rector illā ſoluere penſionario nouo nō teneaẗ.q.88.in prin. fo.125

Pēſionarius ad onera impoſita reſpectu fructuū ꝓ rata penſionis teneẗ niſi liberā & exemptam penſionem ab oī onere habuerit.q.90 fol.128

Peculium ſeruus habere poteſt ex permiſſione dñi tacita vel expreſſa licet ꝓprium habere non poſſit.q.15.nu.1 fo.19
Pæna impoſita iudici aliquid non facienti habet locum quando ceſſauit facere requiſitus.q.77.nume.4 fo.108
Pæna priuationis beneficij ob non ſolutionẽ penſionis apponitur per papã de conſenſu beneficiati.q.ea.nu.10 fo.e.
Pæna merè legalis an ſemp monitionẽ reqrat.q.ea.nu.13 fo.109
Pænã excõicationis & priuationis beneficiorũ incurrit nõ ſoluẽs annatã ſtatuto tempore.q.26.in fin. fo.32
Pęnã incurrit ille qui ꝓmiſit aliquem pręſentare iudici ſub pæna ſi requiſitus illum non præſentat.q.77.nu.7 fo.108
Pænam an incurrat ille qui promiſit dare aliquid certa die & non dat.q.ea.numero.9 fo.eo.
Pænam priuationis bñficij ob non ſolutionẽ penſionis incurrit rector beneficij nõ ſoluens die ſtatuta ſine alia interpellatione pẽſionẽ decurſam tempore ſuo non autem prędeceſſoris quando litterę fuerunt ſibi intimatę.q.ea.nu.11.20.20 fo.109
Pænam incurrit non ſoluens cenſum quando certa dies apponitur ad illum ſoluendum.q.ea.nu.11 fo.eo.
Pænam excõicationis ſiue priuationis beneficij non incurrit quis ob nõ ſolutionem penſionis niſi litteris ſibi intimatis quando per procuratorem conceſſit.q.84 nu. fo.118
Pænę diuerſæ qñ ꝓueniunt vel occurrũt ex cauſis oĩno diuerſis an ex electione vnius alię tollantur.q.76.nu.1.6 fo.106
Permutatio facta ſine conſenſu patroni de beneficio patronato non valet.q.23.numero.5 fo.29
Poteſtas declarandi ad hęredem non tranſit.q.77.nu.24 fo.111
Præbenda a canonicatu ſepata an laico aſſignari poſſit.q.21.n.3 fo.26
Præbendæ vbi ſunt indiſtinctę per optionem nec præbenda nec canonicatus variatur.q.63.nu.3 fo.89
Prælatus locans poſſeſſionẽ eccleſiæ & accipiẽs anticipatã ſolutionẽ ſucceſſori non præiudicat.q 88.nu.1 f.125
Præſentare an poſſit rector eccleſię patronatæ clericos ordinandos ad titulum ſuæ eccleſiæ.q.23.nu.10 fo.29
Præſentatus ad aliquod beneficiũ qđ eſt de iure patronatus ſi non vult facere reſidentiam inſtitui nõ debet immo inſtitutus & ex minus iuſta cã nõ reſidẽs priuãdus eſt appellatiõe remota.q.31.nu.3 fo.4
Præſcriptio debiti conditionalis non cedit antequam conditio veniat.q.83.numero.3 fo.116
Præſcriptio vnica an ſufficiat in annuis legatis et quid in ſtipulatione annua.

nus.q.ea.nume.5 fo.117
Præſcriptio nulla currit in annuis præſtationibus ſiue nil ſiue minus ſoluatur de iure canonico.q.84.nu.2 fo.118
Præſumptio pro aliquo quibus caſibus inducatur vide remiſſiue. q.9 numero.13 f.13
Priuationis beneficij ob nõ ſolutionẽ pẽſiõis pœna fauore pẽſionarij apponitur.q.73.nume.4 fo.103
Priuationẽ bñficij non incurrit rector illius ſi penſionem non ſoluit ex eo q̃a fuit carceribus mancipatus.q.75.nu.1 fo.105
Priuilegiare poteſt papa penſionariũ ne decimã ſoluere teneatur.q.59. numero 6 fo.81
Priuilegium clericale eſt de iure diuino.q.84.nu.11 fo.134
Priuilegiũ clericale an amittat clericus militans & enormibus ſe immiſcens ſi monitus non deſiſtat.q.55.nu.3 fo.76
Priuilegiorũ incapax eſt excõicatus.q.14.nu.3 fo.18
Priuare an poſſit papa clericũ ſuo beneficio ſine cauſa q.10.nu.11 f.7
Probari quando aliquid dicatur incontinenti.q.vlt.nu.26 fo.148
Probatio per iuramentũ ſi ſufficiat in cauſis damnorũ datorum quicquid dictam cauſam tangit an iuramento probari poterit.q.71.nu. f.100
Probari an poſſit ſeruitium impenſum ex eo ꝙ id aſſeratˀ in litteris reſeruationis penſionis.q.68.nu.1 fo.97
Probare quis teneatur allegans penſionẽ excedere tertiã partẽ fructuũ. q.9.nume.9 fo.13
Proceſſus papę formatus etiam cõtra ſubditum de plenitudine ꝑtãtis nõ valet.q.37.nume.9 fo.49
Procurator excõicatus in iudicio eſſe non põt.q.14.nu.3 f.18
Proteſtatio facta iudici præceſſori coram ſucceſſore non prodeſt. q.77. numero.23 fo.111

R

Reductio penſionis ad quantitatem conuenientẽ ſi eſt exceſſiua an peti poterit quando motu proprio fuit aſſignata.q.9.nu.6 fo.12
Reductio penſionis an peti poſſit per patronum in eccleſia patronata ſi pẽſio eſſet nimis oneroſa.q.23.nu.12 fo.30
Religionẽ ingreſſus facta ꝓfeſſione ꝓ mortuo habetˀ.q.99.nu.12 f.143
Renuntiare an poſſit patronus ſiue ſit laicus ſiue clericus iuripatronatui & relinquere eccleſiã liberã ſine auctoritate ſupioris. q.45.n.8 f.59
Regula de exprimendo vero valore non comprehendit Cardinales. q.9. nume.7.fo.12.q.59.nu.14 fo 82
Regula cancellarię ꝙ gratia non ſuffragetur litteris nõ confectis quomodo procedat.q.34.nu.10 fo.43

Regula de viginti diebus an locũ habeat in penſione.q.58.nu.1 fo.77
Regreſſum hab̃ẽs ad beneficiũ dicitur ad illud ius habere ſaltim in ſpe. q. 79.nu.3.fo.1 2.q.84 nu.10.fo.134.q.99.nu.5 f.142
Regreſſum ob non ſolutionẽ penſiõis cauſatur ex pertinacia nõ ſoluentis penſionẽ iuxta formam literarũ reſeruationis illius.q.95.n.19 f.244
Regreſſus ad beneficium ob non ſolutionem penſionis qñ & cui reſerue tur.q.ea.nume.22 fo.eo.
Reſcriptum p̃p in beneficialibus cõceſſum in preiudicium alicuius ex certa ſcientia valet ſine aliqua derogatione & clauſula non obſtante.q.x. numero.11 f.15
Reſcriptum impetrare non põt publicè vel occultè excõicatus immo eſt ipſo iure nullum ſi ad lites fuerit impetratũ.q.14.nu.2 fo.18
Reſcriptum papæ per quod mandatur alicui tanq̃ ſcolari bononienſi ꝓuideri de beneficio in dioeceſi bononien.qui tamen erat paduanus bononiæ ſtudens an valeat.q.22.nu.10 fo 27
Reſcripta ex ĩtentiõe & mente ſcribentis robur accipiũt.q.29 n.5 f.38
Reſeruatio penſionis aſcendens ad maiorem partem fructuũ q̃ in litteris ſit expreſſum an valeat.q.9.nu.3 fo.12
Reſidere tenentur clerici in ſuis beneficijs ſiue illa ſint ſimplicia ſiue curata.q.31.nume.1 fol.4
Reſignatiò beneficii ſalua conſcientia fieri põt in manibus p̃p etiã ſi prius tractaſſet ꝙ ſibi ſolueretu, annua penſio ſuper illius fructibus. q.4 fo. 4.&.q.5.nume.3 fo.5
Reſignatio beneficii debet eſſe libera & ſine vlla pactione auctoritate tñ ſuperioris licite fieri poteſt ꝙ dimittenti b̃ficium detur aliquid t̃pale. q.4.nume.5 fo.4
Reſignandi beneficii voluntas ad commodum alterius ſimoniam non inducit etiam ſi ad actum progrediatur dummodo non deueniatur ad actum paciſcendi.q.5.nume.3 fo.5
Reſignatio facta de beneficio ꝙ eſt de iure patronatus laicorũ ſine eorum conſenſu an ſit nulla.q.23.nu.4 fo.29

S

Sententia iudicis non vitiatur ſi exequi non poteſt intra tempus in ea cõtentum.q.27.nume.4 fo.33
Sententia lata per colluſionem eſt nulla,quia colluſio eſt de iure probibita.q.42.nume.1.2 fo.54
Sñía lata cõtra priuilegiũ an ſit ipſo jure nulla.q.60.nu.1 fo.82
Sententia priuatiua quoruncunque beneficiorum comprehendit tantum penſiones quæ dantur in titulum.q.94.numero 6.fo.133.& q.97.numero.10 fol.139
Sententia

Sententię nullitas ex defectu citationis an ita reſultet in principe ſicuti in inferiore.q.37.nu.6.8 fo.49
Sequeſtrator deputatus curã habere dẽt de beneficio & ęquiparatur adminiſtratori ſede vacãte ideo videt ꝙ eligere et ꝑſentare põt ſi electio & ꝑſentatio ſpectet ad rectorẽ beneficij.q.72.nu.2. & ſequen.fo.101
Sequeſtrandi ius nõ cõpetit ſurrogato ſi actor lata prima ſnĩa ꝑ ſe anteq̃ decernatur ſequeſtrum in fauorem ſui ceſſerit.q.74.nu.2. fo.104
Seruus habere poteſt peculium ex permiſſione domini tacita vel expreſſa licet proprium habere non poſſit.q.15.nu.1 fo.19
Simonia quid ſit et an ita committatur in annexis ſpiritualibus ſicuti in ipſis ſpiritualibus.q.99.nu.6.17 fo.141
Simonia mentalis inducit̃ cogitãdo vel in mentẽ gerendo reſignare in fauorẽ certę perſonę quæ tñ tollitur per pœnitentiam.q.4.nu.3 fo.4
Simonia eſſet ſi penſio aſſignaretur pro iure ſpirituali.q.7.nu.4 fo.10
Simoniæ vitium inductum ex conuentione partium ſuper præſtanda penſione purgatur accedente voluntate & conſenſu papæ.q.6.nu.8. fo.7
Simoniam an committat clericus qui promiſit maiorem penſionem ſoluere q̃ fructus beneficij ferre poſſint.q.41.in prin. fo.54
Solutio debiti vbi niſi per inſtrumentum probari poterit idem erit in probando debito.q.45.nu.3 fo.58
Solutio onerum facta per homines immunitatem habentes ſimpliciter vel cum pacto ſeu proteſtatione ꝙ immunitas ſit ſibi ſalua an eis præiudicet q.61.nume.1 fo.83
Solutio penſionis fiet iuxta conſuetudinẽ qñ tempus ſolutionis non eſt appoſitum alias illa ceſſante fiet in fine anni.q.93.nu.1 fo.132
Solutioni cenſus quando certa dies apponitur tunc non ſoluens pœnam incurrit. q.77.nu.11 fo.109
Solutionem probare debet debitor penſionis ad euitandam pęnam priuationis.q.76.nu.7 fo.107
Soluendi difficultas excuſat debitorẽ a pęna & a mora.q.75.n.3.f.105
Spoliatus poſſeſſione vel quaſi iuris exigendi vel iuriſditionis quando qs dicatur & an taliter ſpoliato detur remedium poſſeſſorium reintegrãde.q.47.nu.1 fo.60
Spoliatus allegans titulum infectum quando de titulo docere tenetur reſtituendus non eſt, ſin autem de titulo & cauſa ſuæ poſſeſſionis docere non tenebitur allegans tamen titulũ ei non nocet licet illud nõ probet. q.47.nume.6 fo.62
Spoliatus perceptione penſionis vnius anni licet alio anno ei penſio ſoluatur agere poteſt de ſpolio pro illo anno.q.ea.nu.8. fo.62
Spoliatus ſi fuerit ille qui eſt excommunicatus maiori excommunicatione

ne

ne reſtitutionem petere non poteſt.q.14 nu.8 fo.17
Spoliatus perceptione penſionis auctoritate iudicis an reſtitui debeat. q. 47.nu.11 fo.62
Spoliatus iure exigendi vel quaſi penſionem ſibi ſolutam a tertio nomine debitoris an agere poſſit de ſpolio.q 48.nu.2 fo.63
Statutum non valet ꝙ *ſnīa fieri poſſit parte non citata.q.36.nu. 7.fo.48*
Statutum puniens occidentem aliquem quouiſmodo vel qualitercunq; an comprahendat homicidam non doloſum. q.19. numero 4.fo.24.q.28. numero 15 fo.36
Statutum de optando facere poteſt epiſcopus in eccleſia quo ad beneficia ad eius collationem ſpectantia.q.63.n.5 fo.90
Statutum puniens iudicem non facientem cōmendationem intelligitur ſi fuerit requiſitus.q.77.n.5 fo.108
Statutum ſi dat facultatem cognoſcendi de quibuſcunq; cauſis nulla cenſetur excepta & excluſa.q.97.nu.3 fo.138
Statuto requirenti alicuius præſentiam non ſatisfit ſi ille mittat procuratorem.q.11.nu.2 fo.16
Sterilitatem allegare non poſſunt prælati quando preteritis annis fructus vberes habuerunt.q.62.nu.8 fo.85
Stilus curiæ facit ius & pro lege ſeruatur.q.22.nu.14 fo.28
Stilus curię modos iudiciorum ſeruare debet ſicut lex quia ius facit.q. 58.nu.2. fo.80
Stipulatio uitiatur quando id quod in ea eſt deductum non poteſt tempore in ea appoſito adimplere.q.27.nu.1 fo.33
Succeſſor in beneficio tenetur ad decimam decurſam & non ſolutam ac ad iura epiſcopalia etiam præterita.q.43 .nu.3 fo.55
Succeſſor in beneficio an agere poterit ſuper ſpolio pro penſione diu ſuis prædeceſſoribus ſoluta licet ipſe illam nunq̄ exegerit.q.47.nu.9.f.62
Succeſſor in beneficio tenetur ad ſolutionem penſionis decurſę et non ſolutę per prædeceſſorem in caſibus in quibus prædeceſſor tenebatur.q. 39.nu.10.fo.52.& q 43 in prin. fo.55
Succeſſor in beneficio an teneatur ſoluere penſionem ex contractu inito per prędeceſſorem.q.34.nu.3 fo.42
Succeſſor ſingularis rei ſiue fructuum beneficij ſuper quibus eſt appoſita annua penſio an conueniri poſſit hypothecaria.q.51.nu.16 fo.68
Succeſſor in beneficio eſt quaſi hæres mortui.q.52.nu.1 fo.70
Succeſſor in beneficio non incurrit pœnam priuationis ſi eius præceſſor penſionem non ſoluit.q.77.nu.22 fo.110
Succeſſor in beneficio quando agit ſuper nullitate penſionis an & quando detur commiſſio ſine clauſula ſolita ſine retardatione ſolutionis penſionis.

penſionis.q.85.nu.4.& ſeq. fo.119
Succeſſori non præiudicat prælatus locans poſſeſsionem eccleſiæ & anticipatam ſolutionem accipiens.q.88.nu.1 fo.125
Suſpenſus non percipiens fructus beneficij ſua culpa penſionem ſoluere tenebitur.q.64.nu.8 fo.91

T

Tempus datæ gratię inſpicitur etiam in reſeruatione penſionis & habilitas ſuperueniens nihil operatur.q.22.nu.16 fo.28
Tenuta ſi de facto et parte non citata fuerit data ſimiliter parte non citata reuocari poterit.q.45.nu.5 fo.58
Teſtes tot requiruntur in reuocatione teſtamenti quot in illius confectione.q.45.nu.1 fo.58
Teſtis an poßit eſſe creditor in cauſa ſui debitoris.q.99.nu.21 fo.144
Timor excommunicationis uel priuationis beneficij an cauſet uel inducat iuſtum metum.q.36.nu.1.4 fo.46
Titulum ſuæ poſſeßionis ubi quis docere non tenetur ſi alleget titulum & non probet hoc ei non nocebit.q.45.nu.6 fo.62
Titulum infeſtum allegans ſpoliatus quando de titulo docere tenetur reſtituendus non eſt.q.ea nu.7 fo.eo.
Tranſactio fieri non poterit ſine iudicis auctoritate in penſione pro alimētis aßignata.q.51.nu.21 fo.69
Tranſactio iurata ualebit in cauſa penſionis ſine auctoritate iudicis.q.ea.nume.26 fo.70
Tranſactio ſup p̄teritis alimentis non aūt futuris ualet. ea.q.nu.27.fo.7
Tributum quod datur in ſignum recognitionis dominij non præſcribitur per triginta annos.q.83.nu.1 fo.115
Tutor uel curator excommunicatus eſſe non poteſt.q.36.nu.7 fo.47

V

Valorem beneficij uerum probare incumbit opponenti.q.9.nu.12. fo.13
Valoris expreßio in beneficialibus introducta eſt per regulas cancellarię q.67.nu.10 fo.96
Vaſallus ſi commiſit aliq̄d in dn̄m ex quo ueniat feudo priuandus ſi dn̄s uiuēs nihil oppoſuit ab eius ſuceſſore moleſtari ñ poterit.q.74.n.3.f.104
Vaſallus qui per annos tres cenſum non ſoluit quia requiſitus non fuit an amittat feudum.q.77.nu.1 fo.107
Vendito frumento ꝑ precio tali tp̄e currente ſi tēpore ſolutionis fiēdæ p̄cium currens erit exceßiuum illud an debeatur.q.66.nu.4. fo.94
Venditio facta quòd niſi ſtatuta die pretiū ſoluatur res ſit incmpta ſi unus nummus deficiat an ualeat.q 82 nu.11 fo.131
Verbum nullatenus quo ad nullitatem actus tantum importat quantum

clauſula

clauſula decreti intrantis.q.10.nu.10 fo.15
Verbum quodcunque denotat et importat omnimodam generalitatem qñ imponitur a lege vel canone.q.19 nu.2.fo.23.q.28.nu.12 fo.36
Verbum quoſcunq; comprehendit etiam eos qui veniunt ex impropria ſignificatione.q.97.nu.2 fo.138
Verbum ſuffragetur intelligitur in foro iudiciali.q.34.nu.12 fo.43
Verborũ generalitas non eſt ſufficiens in actu vbi requiritur ſpecialis mẽtio.q.19.nu.5 fo 24
Verba quęcunq; beneficia cũ dictio quodcunq; importet omnimodã generalitatem an videantur comprehendere penſionem.q.86.nu.2.fo.120
Verba enuntiatiua geminata an idem operantur ac ſi eſſent diſpoſitiua cũ verba intelligi debeant vt aliquid operentur.q.87.n.9 fo.138
Verba eo ipſo vel perpetuo priuatus exiſtat an inducant priuationem. q. 78.nume.2 fo.111
Voluntas Papę diſpenſando ſuper prohibitis a iure poſitiuo an pro cauſa ſufficiat.q.6.nu.11 fo.7
Vnio facta de beneficio patronato ſine patroni conſenſu an ſit nulla.q.23. numero 7 fo.29
Vſufructus concedi poteſt monacho pro ſuis neceſſarijs.q.15.nu.1.fo.19
Vſufructus conſolidatur cum proprietate quando vſufructuarius proprietario ſuccedit ſed facta reſtitutione reſcinditur conſolidatio.q.49. numero 7 fo.64
Vſufructus non extinguitur per ingreſſum religionis immo tranſit in monaſterium donec vſufructuarius ingreſſus vixerit fauore religionis.q. 57.nume.29 fo.78
Vſufructus quem habet pater in bonis aduenticijs filij an extinguatur per ingreſſum religionis.q.ea.nu.3 fo.78
Vſufructuarius tenetur ad collectas & onera quæ ratione fructuũ imponuntur.q.38.nu.1.fo.50.& q.89.nu.4 fo.127
Vſufructus annuus legatus p annos triginta non pſcribit qa plura ſunt legata & in annuis legatis pſcriptio vna non ſufficit.q.83.nu.5.fo.116

Finis Tabulæ.

INSIGNIS ET ELEGANS TRACTATVS DE PENSIONIBVS ECCLESIASTICIS,

Non minus vtilis quàm neceſſarius, per Conſummatiſsimum Vtr. Iuris Doctorem Do. HIERONYMVM Gigantem Foroſempronienſem elucubratus.

Quid ſit penſio & vnde dicatur. Quæſtio I.

1 *Diffinitio quid ſit.*
2 *Beneficium eccleſiaſticum quid ſit.*
3 *Penſio regulariter aſsignatur in certa quantitate, non in quota.*
4 *Penſio per Epiſcopum ſine cauſa aſsignari non poteſt.*
Quæ ſint cauſæ ex quibus aſsignatur penſio.
5 *Beneficium eccleſiaſticum eſt perpetuum, penſio autem temporalis.*
6 *Bona quæ dicantur eſſe de menſa.*
7 *Bona quorum directum dominium eſt eccleſiæ utile alterius non dicuntur eſſe de menſa.*
8 *Feuda & emphyteoſis quæ ad eccleſiam reuertuntur an dicantur eſſe de menſa.*
9 *Penſio unde dicatur.*

1 SCRIPTVM eſt apud Ciceronem in j. officiorum ꝙ omnis quæſtio à diffinitione proficiſci debet, ut ſciamus quid ſit id de quo diſputatur. Eſt enim diffinitio ſecundum Boetium, oratio cuiuſcunq; rei ſubſtantiam demonſtrans: ut refert gl. in l. omnis diffinitio. ff. de reg. iur, & quidditatẽ rei oſtẽdit: ut dixit Aret. in l. moribus. col. ij. uerſ. ſecundo nota argumentum ff. de vulg. & pupill. ſubſt. allegat tex. in l. j. §. dolum. ff. de dolo. & Bald. in proœmio decretalium diffinitionem eſſe dixit propoſitionem ſubſtantiæ propriam qualitatem comprehendens. Operæpretium igitur eſt videre, in primis quid ſit penſio de qua in preſenti tractatu agendum eſt: & vnde dicatur, Vlpiani iuriſconſulti conſilium ſequendo, qui in ſimili in l. prima. ff. de iuſtitia &

iur. Inquit, iuri operam daturi prius noſcere oportet vnde iuris nomen deſcendat. Dicendum eſt igitur ſecundum Laur. in clem. j. de ſupplen. negligen. præla. ꝙ Penſio eſt certa portio ex aliqua menſa vel beneficio ex cauſa ad tempus nõ in perpetuum ſeparata. Iſtam diffinitionem refert & ſequitur Cardi. in d. clem. j. in §. j. q. iij. Imol. tamen ibidem colum. iij. in verſic. circa ſecundam partem ampliat hanc diffinitionem dicens, quòd Penſio eſt certa portio ex menſa vel beneficio ex cauſa ad tempus non perpetuo ſeparata, & pendet à proprietate beneficij à quo extrahitur: ſicut vſufructus à proprietate. allegat text. in c. fin. de pignor. & xvij. q. j. cap. poſſeſsiones. & xij. q. ij. c. quicumque. Prædicta diffinitio competit penſioni quatenus eſt commodum temporale nil ſpiritualitatis habens: & de iſta ſpecie penſionis agemus in præſenti tractatu noſtro, ſecus autem eſſet diffinienda penſio, quando conſueuiſſet pro beneficio eccleſiaſtico clerico aſsignari: tunc enim diffinitur ſicuti beneficium, vt

2 dixit Cardin. in d. clem. j. † Qualiter autem diffiniatur beneficium eccleſiaſticum, quia nõn eſt præſentis ſpeculationis, non pono: ſed vide Pet. de Anch. in c. j. de regu. iur. in vj. col. j. verſ. venio ad quæſtionem. Innoc. & Hoſti. in rubr. & in c. relatum. de pręben. Abb. in c. de multa. eod. tit. & late per Io. dę ſylua doctorem vltramontanũ in tract. ſuo de benefi. q. j. & per Fely. in c. in noſtra. col. v. in verſi. reſtant multa. de reſcript. & habetur per ſummiſtas rub. de præben.

3 & dignit. † Dicitur autem in dicta diffinitione, ꝙ Penſio eſt certa portio, quia regulariter aſsignatur in certa quantitate non in quo-

4 ta, vt videbimus infra q. viij. & q. ix. † Dicitur ex cauſa, quia ꝑ Epiſcopum aſsignari non põt ſine cauſa. Oldr. in conſ. ſuo 226. incip. quidam Epiſcopus, & Pet. de Anch. in conſi. 274. inci. quæſtio proponitur. Quinimo etiam per Papam regulariter nõ aſsignatur pẽſio ſine cauſa ſuper fructibus beneficij: licet id facere poſsit cum ſit dominus beneficiorum. clemen. j. cum vulgaribus. vt lit. penden. de hoc tamen dicetur infra. q. vj. Quæ autẽ ſint cauſæ ex quibus Pontifex mouetur ad aſsignandũ penſiones ſuper fructibus beneficiorum, dicas plures eſſe: prima, Ratio meritorum eius cui aſsignatur erga eccleſiam ex qua cauſa etiam Epiſcopus penſionem aſsignare poteſt, de quo dicam infra q. vj. alia cauſa eſſe poteſt, vt prouideat clerico ad hoc vt ſuſtentari valeat, vel Cardinali, ſeu alicui alteri Prælato vt ſtatum ſuum decentius ualeat ſuſtinere ſiue alia ſimili de cã. & iſtæ ſunt cauſæ lucratiuæ. Aliquæ ſunt cauſę onerosę propter quas Pontifex ſępe mouetur ad reſeruãdas pẽſiones, vtputa quãdo

alter

alter litigantium ſuper beneficio cedit iuri,liti,& cauſę ad commo-
dum alterius collitigantis: & Papa tunc cedenti pēſionem reſeruat
ſuper fructibus illius beneficij vel alterius.Itē qñ quis renuntiat be-
neficio, & Papa illi ne nimium diſpendium patiatur penſionē reſer
uat.aliæ poſſent aſsignari cauſę quibus Papa moueri poſſet,ſed eas
breuitati ſtudendo omittā.cū & ſine cauſa Papā poſſe penſionē aſ-
ſignare non ſit dubium,de quo dicam infra.q.vj.Adde ꝙ Paulus de
Roma in tract.ſuo de penſ.nuper in lucē edito plures cauſas ponit
in j.q.d.ſui tractatus, ex quibus Papa moueri pōt ad reſeruationem
5 penſionis alicui faciendā.eum uidere poteris. † Dicitur ad tēpus ad
differētiā beneficij eccleſiaſtici quod perpetuū eſt.Penſio aūt extin
guitur regulariter mortuo penſionario cui ſoluitur ſicuti finitur:
vſufructus morte vſufructuarij.§.finitur.Inſti.de vſufr.c.fi.de pecu.
cle.c.fi.de pign.c.cōſultationibus.de donat. nec tūc impetrari pōt
tanq̃ vacās.Beneficiū aūt eccleſiaſticum cū ſit perpetuum cū vacat
6 impetratur & alteri cōfertur:de quo vide infra.q.xij. † Quę aūt di-
cantur bona eſſe de menſa Abb.poſt Inno.in cap.vt ſuper.col.3.de
reb.eccl.non alien dicit ꝙ bona quorū proprietas & vtilitas ad Ec
cleſiā pertinet, & quæ fuerunt longo tempore in bonis eccleſię di-
cuntur de mēſa,quia neceſsitatibus mēſæ,& vtilitatibus eccleſię,&
aliorū indigentiū deſeruiūt.ſubdēs idē Abb ꝙ ad iſta extēditur iu-
ramētū prælati de nō alienando bona eccleſiæ, aſſerens idē eſſe de
7 bonis nouiter acquiſitis eccleſiæ ex donatione vel legato. † Bona
aūt quorū ꝓprietas eſt eccleſiæ, eorū aūt alius habet vtile dñium,
vt ſunt feuda & bona emphiteotica,nō dicūtur de mēſa: vt ꝑ doct.
in d.c.ſuper.vbi Inno.Imol.Siculus,& alij.& per doct. vbi idē Si-
8 cul.late in clem.j.de reſcript. † Nunquid aūt feuda & emphitheoſis
quæ per generationē finitā vel non ſolutionē cēſus ad eccleſiā ſunt
reuerſa:vt in c.ij.de feud.& in c. potuit.de loca.dicātur eſſe de mē-
ſa,tradūt late Innoc.Ant.de But.Imol.Abb.& alij in d.c.vt ſuper.
Card.& alij in d.clem.j.de exceſ.præla.in §.ꝑſentatos.& in d.clem.
j.de reſcript. In quibus locis doctores examinant an talia bona ad
eccleſiā reuerſa poſsint de nouo infeudari vel in emphiteoſim cō-
cedi per prelatū,ſine cōſueta ſolēnitate,& quantū tēpus requiratur
poſt eorū reuerſionē ad eccleſiā,vt dicantur de mēſa,eos videre po
teris. Vnde aūt dicatur pēſio : dicēdū eſt,ꝙ dicitur à pendeo, quia
pēdet à beneficio formaliter,ex quo extrahitur : ſicuti vſufructus à
proprietate,vt in d. c.fi.de pign.& d.c.poſſeſiones.xvj.q.j. & cap.
quicūque.xij.q.ij. Ita dixit Laur.quem refert & ſequitur Card.in d.

clem.j.§.eadem.q.iiij.de ſupplen.negli.prælat.& Io.Bap.Caccialupus in trac.ſuo de penſ.q.ij. & Firmanus in ſuo repertorio in uerb. pēſio.uerſ.vij.Adde Pet.Rebuff. ſuper concordata Franciæ in tract. de pacifi.poſſeſſor. nu.100. & idem in d.tract.nu.85.impugnat cōtra dictā diffinitionē,& aliā ponit in verſ.ideo ſic diffiniunt, ubi dicit,ꝙ pēſio ſic diffiniri debet, Penſio eſt certa portio ex fructibus ſeu redditibus beneficij ad tps uel in perpetuū legitime cōſtituta,q diffinitio nō placet,qa penſio đ qua tractamus,nō pōt eſſe ꝑpetua.

Penſio quo iure fuerit introducta. Queſtio 2.

1 *Tituli beneficiorum ſunt de iure poſitiuo.*
2 *Euariſtus Papa Titulos in vrbe Roma presbyteris diuiſit,& diaconos in ordinem redegit.*
3 *Epiſcopalis dignitas eſt de iure diuino.*

1 SEcundo q̄ritur quo iure introducta fuerit penſio.dicendū eſt ꝙ iure poſitiuo:quod manifeſte colligitur ex eo ꝙ tituli beneficiorū ſunt de iure poſitiuo,nō diuino,ut latiſsime examinat Io.de Sylua doctor vltramōtanus ī tract.ſuo de benefi.in j.part.q.4.ubi copioſe ad partes arguit.& ita cōcludit Abb.in c.cōſtitutus.de reli.do.col.antepe.dū dicit, ꝙ đ titulis beneficiorū Papa diſponere pōt ad libitū ſuū.& idē Abb.in diſputatione inci.Eps.col.ij. verſ.ſed ad propoſitū:adducens ad hoc bonū tex.in c.j.& ij. 22.diſt.vbi tex.dicit Papā,Patriarchas,Archiepiſcopos,Epos, ac alios in dignitate eccleſiaſtica cōſtitutos inſtituiſſe. Ad idem facit tex.in c.in illis.lxx.diſt.Ponit Fely.in c.cū acceſsiſſent.de cōſti.& Card.in c j.xliiij.diſt. col.4. uerſ.& quantum poſtea.Idem uoluit Archi.in c.oēs.xxij.diſt.Et Præpoſi.in c.latorē.
2 xij.col.uerſ.ſed poſſet.j.q.j. † Facit quæ ſcribit Platina in uita Euariſti Papæ.vij.eius nominis vnici: ubi dixit, ꝙ Euariſtus Papa titulos in vrbe Roma presbyteris diuiſit,& diaconos ſeptem in ordinē
3 redegit. † Verum eſt, ꝙ epiſcopalis dignitas eſt de iure diuino: ut late tradit Barbatia in ſuo elegant.tracta.de præſtant. Cardin.q.j. Io.ſelua,in tracta.de benefi.par.j.q.4. Henri.no.in tract.de ſinodo epi,par.j.nume.15.Licet ordinatio perſonarum quæ in epiſcopatu præſiderent & diœceſum limitatio fuerit & ſit de iure poſitiuo:ut tradit idem Io.Sylua.in d.ſuo tract.q.iiij.colum.antepenul.verſic. vnde ex prædictis. ſicuti ergo beneficia ſunt de iure poſitiuo :ita pariter eſt dicendum in penſione quę eſt certa portio ex beneficio,

ex quo

ex quo extrahitur dependens, vt dictum fuit ſupra q.j. facit regula acceſſorium.de regul.iur.in vj.& inuenta fuit Penſio à ſummis Romanis Pontificibus ex rationabili cauſa: à quo vero Pontifice primum introducta fuerit, non memini me legiſſe.

Quot ſint ſpecies penſionum. Quæſtio. 3.

1 *Penſionum quædam dantur in titulum beneficij.*
2 *Penſio quædam datur pro ſeruitio temporali.*
3 *Penſio quæ datur, datur loco beneficij ex cauſa oneroſa.*
4 *Penſio quædam datur ex cauſa lucratiua.*
5 *Penſio quędam apponitur per patronum in fundatione beneficij.*
6 *Penſio quædam aßignatur clerico per laicum in titulum beneficij pro recipiendis ordinibus.*

Tertio quæritur quot ſint ſpecies penſionum quę imponuntur ſuper aliqua menſa beneficio vel loco pio. Laur.in d. clem.j.§.eadē.de ſupl.negl. præl. duas penſionū ſpecies eſſe atteſtatur: vnā licitā, vt in c.quicūque.xij.q.ij.& in c.poſſeſſiones.xvj.q.j.& de hac dicet in ſequenti q. Altera uero eſt illicita, ut in d.clem.j.& de iſta dicemus infra.q.5. Iſtā diuiſionē ſequit̄ Card. in d.clem.j.§.eadē.in v.q.& ibidē Imo.col.iij.uer. quæro quot ſint
1 ſpecies.& Caccialupus in d.tract.ſuo de penſio. q. iij. † Licitarum aūt penſionū quędā eſt quę datur in titulū beneficij, ut eſt quando certa portio ex pingui beneficio extrahitur, vt deinceps ſit perpetuum beneficium, de qua per Cardi.in clem.j.§.j. de ſupl.negl pręl. & habetur per doct. ubi Abb.in j.notab. in c.conquerente. de cler. non reſid.de qua dicam infra.q.28. verſ. quarto limita, & in pluri-
2 bus aliis locis huius tractatus. † Quædam alia eſt quæ datur pro ſeruitio impenſo vel impendendo, vtputa pro pulſando campanas, ꝓ aperiēdo fores eccleſiæ, pro aduocando & ſimilibus. de qua dicam infra.q 54.& q.67. verſi. ſecunda autem concluſio. & in pluribus
3 aliis qōnib. † Quędam datur loco beneficij de qua in c.quamuis.de præb.in vj.& iſta aliquando datur ex cauſa oneroſa, utputa quando reſeruatur ex cauſa ceſſionis iuris & extinctionis litis & cauſæ alteri collitigantium ſuper beneficio, ſiue ex eo ꝙ quis beneficiū reſignauit ne ex reſignatione nimiū patiatur diſpendium, de qua dicā in pluribus.q.huius tractatus, & præſertim in quæſtione lxvij.ſupra
4 alleg.uerſ.tertia concluſio. † Aliqua aſsignat̄ ex cā lucratiua utputa

quando Papa aſsignat alicui penſionem ſuper fructibus beneficij,
5 vt commodius ſuſtentari ualeat, ut fit tota die. † Item aliqua eſt penſio quæ apponitur per patronum in fundatione eccleſię de qua
6 in c. quanto. de conſti. † Alia eſt penſio quæ aſsignatur clerico per laicum in titulum beneficij pro recipiendis ordinibus, de qua habetur per Fel. in c. poſtulaſti, col. ix. verſ. tertia declaratio, de reſcript. Illicitæ etiam penſiones plures ſunt, de quibus dicam infra. q. v.

Quæ ſint penſiones licitæ. Quæſtio 4.

1 *Penſio non debet eſſe talis, quòd rectori eccleſiæ non remanet tantum vnde uiuere poſſit.*

2 *Penſio illi qui beneficium reſignauit, licite reſeruatur.*

3 *Penſio q̃n ſuper fructibus monaſterium & epiſcopatū reſeruari poſſit.*

4 *Renuncians beneficium ſalua conſcientia obtinere poteſt penſionem ſuper illius fructibus à Papa.*

5 *Renunciatio beneficij debet eſſe pura & libera.*

QVarto quæritur quæ ſint pēſiones licitæ. In iſta. q. dicēdū eſt, ꝙ pēſiones licitæ dicūtur quæ reſeruantur ſuper fructibus bñficiorū fraude ceſſante. facit tex. in c. extirpandæ, in §. ſi uerò. vbi Abb. col. ij. verſ. ex p̄dictis nota, de præb. ad idē tex in c. ad audientiam. el ij. de reſcript. & in c. quāuis. el j. de præben. in vj. ita cōcludit Abb. in d. c. ad audientiam. col. ij. ubi Fely. col. j. verſ. ſecunda concluſio, dicentes ꝙ ex cā licita & honeſta poteſt alicui conſtitui penſio danda ex redditibus beneficij. pro hoc ēt facit tex. in c. conquerente. de cler. non reſi. vbi Abb.
1 in j. nota. † Et ad hoc, ut penſio ſit licita, non debet eſſe adeo exceſſiua, quòd non remaneat rectori eccleſiæ tantum, vnde uiuere poſſit commode, ut inquit Abb. in d. c. conquerente. col. ij. allegat in argumentum. tex. in c. uacante, & in c. cum cauſam, de preben. quē ſequitur Fely. in d. c. ad audientiam. col. j. in allega. verſ. ſecunda concluſio, ſubdens ꝙ pro bono pacis licite conſtituitur pēſio: ad quod eſt text. notab in cap. niſi eſſent. de præbend. ubi alteri litigantium fuit pro bono pacis conſtituta annua penſio. Ex quo colligitur ꝙ licita eſt penſio quam collitigans cedendo iuri, liti, & cauſæ in fauorem collitigantis, ſibi reſeruari obtinuit ſuper fructibus beneficij, de quo lis erat, uel alterius, quod collitigans obtinebat, prout
2 hodie paſsim fit. † Item licita eſt penſio cōſtituta alicui qui beneficium

cium reſignauit etiam ſi alias non eſſet renũciaturus niſi pẽſio aſſignaretur, vt per Fely. in c. ex parte. el j. col. ij. verſi. Abb. in c. cum pridem de off. deleg. & idem Fely. in c. non ſatis de ſimon. accedant ea quæ voluit Præpoſitus in c. ſed adhuc. j. q. iij. col. ij. in verſi. & prędicta: vbi dicit, quòd non licet Cardinali reſignare beneficiũ adhibita pactione, ꝙ ſibi reſeruetur annua penſio ſuper fructibus beneficij reſignati. hoc enim eſſet ſimonia. allegat notata per gloſ. in c. ex parte. de offi. deleg. ideo dicit cautelam eſſe, quòd Papa inducat Cardinalem ad renunciandum, & apponat poſtea certam penſionem ſuper fructibus beneficii reſignati ſoluendã annuatim Cardinali: quia hoc tranſiret ſine vitio ſimoniæ. argumento tex. in d. c. niſi eſſent de præben. ſubdens idem Dominus Præpoſitus, quòd pro ſalute multorum, qui antequam beneficia reſignent, conueniunt ſuper penſione habenda, conſuluit quòd ante reſignationem liceat huiuſmodi tractatum facere inter renunciantem & cum in cuius fauorem intendit renunciare, qui penſionem ſoluere debet: ita & taliter, quòd aliquid libere non concludatur, ſed totum arbitrio Papæ remittatur: & ſi pactiones inter ipſos concludantur, fiat cum conditione, ſi ſanctiſsimo Domino Papæ placuerit, & eo approbante. vt notatur in ſimili in c. j. de rer. permut. in vj. & dicit, quòd vtilius eſſet aſsignare Reuer. Dominis Cardinalibus tot penſiones quàm concedere eis tot eccleſias vel monaſteria in commẽ-
3 dam quæ eccleſiæ deſtituuntur. † Et eſt ſciendum, ꝙ penſio ſuper fructibus monaſteriorum & epiſcopatuum aſsignari nõ poteſt niſi ex cauſa reſignationis, vel ex alia cauſa quæ in conſiſtorio Papæ ſecreto iuſta probabilis & honeſta habita fuerit: vt eſt ſancitum in nona ſeſsione vltimi Lateranenſis concilij in bulla reformationis curiæ. ſi autẽ habens beneficium cogitet & in mẽte gerat illud reſignare in alicuius fauorem, ut ſibi ſuper illius fructibus annua pẽſio aſsignetur: iſtud licet ſit ſimonia mẽtalis, tollitur tamẽ per pœnitẽtiã. c. fi. de ſimo. tradit Prępoſit. in ſumma. j. q. j. quemadmodũ quãdo quis renunciat beneficiũ gerens in animo vt illud detur nepoti. nã licet peccet, nõ tamẽ ſimoniã cõmittit, niſi ita pactus fuerit, vel hanc ſuam intentionem renunciando expreſſerit. tũc enim & peccat, & ſimoniam cõmittit. ita Præpoſit. in c. quicunque. j. q. j. Abb. in c. cum vniuerſorum. col. j. verſi. oppono contra de rer. permu. & Archi. in d. c. quicunque. hoc quod dicitur de reſignatione locum habet quando reſignatio fit coram ordinario. Nam ſi fiat in manibus Papæ vel eius vicecancellarij expreſſe in fauorẽ certæ perſo-

4 ne non reputatur ſimonia. † Quinimmo ſalua conſcientia poteſt quis reſignare beneficium in manibus Papæ obtinendo a Papa impoſitionem annuæ penſionis ſoluendæ ſibi annuatim per ſucceſſorem in dicto beneficio de fructibus illius, etiam ſi renuncians prius cum amico tractaſſet, quòd ſi ipſum beneficium a Papa obtineret, ſolueret ei dictam penſionem ac ipſe renuncians ſemper in animo habuerit, quòd ille amicus ſtatim ei habeat ſuccedere in illo beneficio, alias illud non renunciaſſet, ſi ſecus credidiſſet. Talis enim tractatus, Simoniam etiam mentalem non inducit vt tenuit Fely. in dicto. c. ad audientiam. colum. ij. verſicu. tertia concluſio, vbi dicit ſe ita conſuluiſſe: & hanc ſuam opinionem comprobat iu-
5 ribus & auctoritatibus. † Dicit enim quòd licet renunciatio debeat eſſe libera pura, & ſine vlla pactione. c. ex parte. el. j. cum gloſ. in verbo omnino de offic. delega. tamen impetrare a Papa reſeruationem dictæ penſionis ipſam reſignationem non inficit poſtquam cum priuato nulla eſt inſerta conuentio in renunciatione. Ita dicunt Abb. Ioan. de ana. & Marianus, Sozi. in. c. non ſatis de ſimo. vbi volunt quòd ceſſante pactione inter priuatos poteſt Papa concedere penſionem ei qui renunciaſſet. Idem tenet Archiep. florẽ. in ſecunda parte ſuæ ſummæ tit. iij c. v. verſi. de renunciatione dicens, ꝙ auctoritate ſuperioris licite fieri poteſt, ꝙ dimittenti beneficium detur aliquid temporale. allegat ad hoc Anto. de But. in c. ij. de arbitr. qui hoc dicit per tex. in. d. c. niſi eſſent hæc ſunt quæ Fely. adducit in. d. c. ad audientiam, qui iſtam opinionem latiſſime comprobat. cum videre poteris. Hanc etiam opinionem ſequitur dominus Angelus de caſtro in dicto. c. ad audientiam. col. j.

Penſiones illicitæ quæ ſint. Quæſtio. 5.

1 *Penſio quę ſine auctoritate ſuperioris imponitur, eſt illicita.*
2 *Penſio nimis oneroſa, Rectori beneficij eſt illicita.*
3 *Penſio adhibita expreſſa pactione ꝙ reſignanti reſeruetur, eſt illicita.*
4 *Penſio illicita dicitur, quę diminutis eccleſię redditibus, eccleſiam nimis grauat.*
5 *Penſio ex falſa cauſa aſsignata, eſt illicita.*

QVinto quęritur, quę ſint penſiones illicitę & a iure reprobatę. circa hãc. q. dicendum eſt, ꝙ Penſiones quę in fraudẽ canonum cõſtituuntur ſunt illicitę: vt puta quando Penſio conſti-

conſtituitur ei qui beneficij capax non eſt, vt voluit Abbas in.c.ad audientiam.el.ij.colum ij. verſic.in glo.j. de reſcrip. & latius idem Abb.in.c.conquerente.in verſi. ſed oppono contra de cleri.nõ reſiden. vbi dicit, ꝙ tunc in fraudem conſtitui dicitur penſio, quando Eps habens nepotem paruulum cui non ualens de beneficio vacante prouidere illud alteri contulit reſeruata penſione ſuper illius fructibus nepoti.eo enim caſu penſio eſt illicita allegat tex.in.c. extirpandę.in.§.fi.de prębẽ.Hanc concluſionem firmat Fely.in. d.c. ad audientiam. col.j.in prima concluſione dicens, ꝙ dicta concluſio exemplificari poteſt in caſu.c. audiuimus. de colluſ. & ꝙ pro ipſa facit tex.in.d.c.niſi eſſent cum glo.in fine.de ꝓben. Hanc etiam concluſionem firmat Caccialupus in trac.ſuo de penſ.q.4.ſubdens, ꝙ poteſt etiam exemplificari in caſu.clemen.j.§.eadem de ſuplen.negli.plat.vbi nouę penſiones prohibentur, & antiquarũ penſionum

1 augumentatio. †Tu vero predictis adde, ꝙ etiam illicita penſio dicitur illa quę ſine auctoritate ſuperioris eſſet promiſſa & a promittente ſolueretur ſuper fructibus beneficij, quia penſio ſine ſuperioris auctoritate nudo partium conſenſu imponi non poteſt. text.eſt apertus in. d.§. an eadem.& in.d. c.niſi eẽnt.§ᶦ. quia igitur ibi non

2 quidem ex pactione partium. † Secundo dicas, ꝙ etiam illicita dicetur pẽſio quę adeo eſt exceſſiua, ꝙ Rectori beneficij eſt ita oneroſa, ꝙ ex reſiduo fructuum beneficij grauati onere penſionis commode ſuſtentari non poſſet: vt colligitur ex doctrina Abb. in. d.

3 c.cõquerẽte col.ij.verſi.ſed oppono. † Tertio dicas, quod penſio illicita dicetur etiam quando quis renunciat beneficio hac pactione expreſſe adhibita, vt ſibi reſeruetur annua penſio ſuper fructibus beneficij renunciati: hoc enim eſſet ſimonia.glo. in.c.ex parte.de off. deleg. Ita tenuit Prępo.in.c. Sed adhuc col. ij. verſi.& per ꝓdicta. 1. q. 3. loquens in Cardinale faciunt ea quę voluit Archi. in.d.c.quicunq;.q. 1.vbi dixit quod voluntas renunciandi beneficium ad commodum alterius non facit quem ſimoniacum, etiam ſi ad actum renunciandi progrediatur, dũmodo non deueniatur ad actum paciſcendi & hanc concluſionẽ ſequitur Fely.in.d.c.ad audientiã.col.ij.verſi.Eſt verum, ꝙ frater & docto.in.c. fin.de ſimo. Si autem non fuerit expreſſe pactum inter partes de penſione ſoluenda, ſed bene cogitatũ & tractatũ, hoc non facit, quòd pẽſio, q̃ poſtmodum reſeruatur ſit illicita. videmus enim quotidie in manibus Papę fieri reſignationes beneficiorũ cum reſeruatione penſionis ipſis reſignãtibus Papa ſciẽte, ꝙ ambę partes de hoc prius

tracta-

Penſio illic[ita] datur nõ ca[paci] beneficij.

Penſio ſin[e ſu]perioris a[uctori]tate.

Penſio nim[is] Rectori o[neroſa].

Penſio ex [pacto] in renuntia[tione] benef. ad

tractarunt, & tamen Romana curia dat literas. Quinimmo illis etiam expediẽdis datur forma per regulas cancellarię, vt puta quod non valeat aſſignatio penſionis niſi de conſenſu illius qui beneficium poſſidet. vnde ſi auctoritas Papę non operaretur plenam ſecuritatem etiã in foro conſcientię, non toleraſſent tot Romani Pontifices talia, neq; illis formam dediſſent: vt fecerũt Martinus. V. Eugenius. iiij. Paulus. ij. Innocentius. viij. Alexand. vi. Iulius. ij. Leo. x. Clemens. vij. Hadrianus. vij. in eorum conſtitutionibus, & cancellarię regulis. cum igitur iſte ſtilus Curię cum religioſis verſetur, & alijs integerrimis viris, quibus cum onere pẽſionis quotidie Papa prouidet de beneficijs renunciatis, dicendum eſt eos tutos eſſe in foro conſciẽtię. nam ſi auctoritas Papę non redderet eos tutos, laqueus valde vniuerſalis immineret. iſta ſunt verba Felyni. in. d. c. ad audientiam. col. iij. in princi.

4 † Quarto illicita penſio eſſe dicetur illa, quę licet a principio licita fuerit, poſtmodum redditibus eccleſię diminutis cœpit eſſe nimis oneroſa eccleſię: quo caſu reduci debet ad honeſtam quantitatem de quo dicemus infra. q. xxxv.

5 † Penſio illicita dicetur quando ex falſa cauſa fuerit impoſita vt dicemus infra. q. liiij. vbi dixi an quãdo clericus poſsidẽs beneficiũ pacifice patit ſe ab alio moleſtari colluſiõe inter eos facta, vt poſtmodũ pro redimẽda huiuſmodi vexatione pẽſio reſeruetur ipſum moleſtãti, valeat pẽſio per colluſionẽ impoſita de quo dic. vt ibi dixi.

Quis poſsit penſionem imponere. Qõ. 6.

1 *Papa eſt dominus beneficiorum*
2 *Epiſcopus an poſſit penſionem aſſignare.*
3 *Epiſcopus an ex mero ſuo officio poſsit aſsignare penſionem.*
4 *Epiſcopus pro bono pacis ordine poteſt vt alteri parti aliquid detur litiganti ſuper beneficio.*
5 *Epiſcopus non aſſignat penſionem cum poteſtate transferendi.*
6 *Papa an ſine cauſa penſionem poſsit imponere.*
7 *Papa regulariter penſiones non imponit ſine cauſa.*
8 *Conuentiones partium de penſione danda accedente auctoritate Papę ſunt licitæ.*
9 *Papa ſine cauſa diſpenſare poteſt in his quæ ſunt de iure poſitiuo.*
10 *In beneficialibus Papæ eſt pro ratione voluntas.*
11 *In prohibitis a ſolo iure poſitiuo ſola voluntas ſufficit in Papa.*
12 *Papa ſemper præſumitur motus iuſta cauſa.*

Diſpen-

13 *Diſpenſatus a Papa in his quæ ſunt iuris poſitiui ſine cauſa eſt tutus in foro conſcientiæ.*
14 *Fallit quando ius poſitiuum eſſet fundatũ aliqua ratione iuris diuini.*
15 *Fallit quando ius poſitiuum eſſet fundatum ſuper bono publico.*
16 *Diſpenſatio Papæ contra Ius diuinum ſine cauſa non ualet.*
17 *Papa ſine cauſa imponere poteſt penſionem ſuper beneficio.*
18 *Legatus Papæ an penſionem reſeruare poßit.*
19 *Legatus de latere non poteſt conferre beneficia reſeruata.*
20 *Legatus ſimplex an poßit penſionem reſeruare.*
21 *Legatus habet maiorem prærogatiuam quàm Epiſcopus.*
22 *Legati ſimplicis auctoritas tanquàm extraordinaria reſtringi debet.*
23 *Legatus natus non confert beneficia.*
24 *Legatus habens taxatam auctoritatem in conferendo & reſeruando penſionem an illam excedere poßit.*
25 *Patronus an poßit grauare penſionem eccleſiaſticam à ſe fundatam tempore fundationis.*

SExto quæritur quis poſsit penſionem imponere ſuper
1 fructibus beneficiorum.† Nec de Papa eſt ambigendum, cum ſit dominus beneficiorum. clemen. j. in fine. vt lit. penden. vbi eleganter inquit text. quòd ad Romanum Pontificem eccleſiarum, perſonatuum dignitatum aliorumque beneficiorum eccleſiaſticorum plena & libera diſpoſitio ex ſuæ poteſtatis plenitudine noſcitur pertinere. idem dicit text. in cap. ij. de præben. in vi. facit etiam text. in cap. propoſuit. de conceſ. præben & in cap. omnes. xxij. diſtinct. c. quod autem. xxiij. quæſt. vij. c. ſi Papa. de priuileg. in vj. cap. cuncta per mundum. ix. q. vj. c. per principalem. ij. quæſt. vj. & de auctoritate Papæ in beneficialibus. vide late per Specul. in titu. de legat. §. nunc oſtenden-
2 dum.† An autem epiſcopus penſionem conſtituere poſsit alicui ſuper fructibus beneficij: dicendum videtur, quòd ex cauſa iuſta rationabili & honeſta ac eccleſiæ vtilitatem apparenter concernente epiſcopus poſsit penſionem aſsignare ſuper fructibus beneficij: & hoc videtur poſſe decidi ex dictis per Oldradum in conſilio ſuo ccxxvi. incipiente: quidam epiſcopus. vbi impugnat penſionem conſtitutam per epiſcopum cuidam nobili de eccleſia benemerito: & mouetur Oldradus, quia de illius meritis non conſtabat, ac etiam quia aſsignatio penſionis erat in quantitate enormi, rationibus & iuribus per eum allegatis, quem videre poteris, ex cuius

ex cuius dictis clare colligitur, ꝙ vbi merita apparent, & penſio eſt in moderata quantitate, poteſt Epiſcopus penſionem deputare benemerito ad eius vitam de redditibus eccleſiæ. Hanc concluſionem tenet Fely. in d. c. ad audientiam. cl ij. col. j. verſ. ſecunda concluſio, de reſcript. vbi dicit, quòd pro ea faciunt plene notata in c. fraternitaté. de dona. faciunt ad prædicta, quia Eps in eius diœceſi, vnam eccleſiam alteri vnire poteſt, cõſentiente ſuo capitulo. clem. ſi vna. de reb. eccl. non alien. c. precipimus. §. ſicut duo. xvj. q. j. & per Ant. de Butr. in c. ſicut. de exceſ. prela. & pōt ēt Eps de dictis beneficiis de menſa, & ēt Abbas conſtituere penſionem ad tempus: non autē perpetuo. Innoc. in c. ij de ſtat. mon. & Io. de Imol. in clem. quia regulares de ſupl. negli. prælа.
3 † Prędicta concluſio procedit etiam ſi Eps ex mero officio ſuo talem penſionē aſsignaret: quia id facere poteſt, vt habetur per Pet. de Anch. in conſi. ſuo 179. incip. quęſtio proponitur: vbi decidit, ꝙ Eps ex ſuo mero officio potuit ordinare, ꝙ ſeni renuncianti beneficium conſtituatur penſio ſuper fructibus beneficij renũcianti, ex qua poſsit viuere: quia ei potuiſſet dari coadiutor, & ambo de redditibus eccleſiæ viuerent. refert & ſequitur Fely. in d. c. ad audientiam. col. j. & ſolénis doctor Deci. in cōſi. ſuo 439. incip. viſa inſtructione caſus. col. ij. in iij. vol. ad idem facit quod voluit Ant. de But. in c. audiuimus. col. 4. de colluſ. ubi dixit,
4 † quòd epiſcopus pro bono pacis ordinare poteſt vt alteri parti aliquid detur. Supradictam cõcluſionem tenuit etiam Caccialupus in tract. ſuo de penſ. q. v. qui breuiter ſatis loquitur. circa quam eſt aduertendum, quia in illis caſibus, in quibus eps penſionem imponere poteſt: illam non poterit imponere niſi ad uitam eius cui aſsignatur: ita loquitur Oldr. in d. ſuo conſi. & Pet. de Anch. ſupra alle-
5 gat. † Nec poteſt epiſcopus penſionem etiam ex cauſa aſsignare alicui cum poteſtate illam in totum vel in partem in vnam vel plures perſonas transferendi, ſicuti poteſt Papa: & dicetur infra. item ceſſantibus cauſis iuſtis & rationabilibus apparenter utilitatem eccleſiæ concernentibus epiſcopus penſionem imponere non poteſt ſuper fructibus beneficiorum etiam ex cauſa reſignationis niſi reſignans eſſet multum ſenex & ad curam animarũ ineptus, vt ſupra dictum fuit: & iſto caſu conſuluit Pet. de Anch. in dicto ſuo cōſ. 126.
6 † Sed quid erit in Papa? vtrum poterit penſionis onere grauare beneficium ſine cauſa? iſtam qõnem Fely. examinat in d. c. ad audientiam. colum. 1. 2. & 3. ex cuius dictis habetur, ꝙ Papa ex cauſa magna & euidenti, imponere poteſt pēſionem ſuper fructibus beneficiorum

ciorum : quia ſi id poteſt eps, à fortiori Papa. auc.multo magis.C.
de ſac.ſan.ecc. Verum tamen eſt, ꝙ ita urgens cauſa non requiritur
in papa ſicut in epo : quia in Papa ſufficit quæcũque cauſa licita &
honeſta vt puta ex cauſa reſignationis,ceſsionis iurium, extinctio-
nis litis & ſimilibus: & regulariter Papa non imponit iſtas penſio-
7 nes ſine cauſa . † Dicas tamen ꝙ cũ Papa ſit dominus beneficiorũ.
d.clem.i.ut lit.penden.cum ſimilib. indiſtincte poteſt ẽt ſine ea pen
ſionem imponere , cum de fructibus beneficiorum poſsit ad libitũ
diſponere,ut notatur per docto.in c.quę in eccleſiarum,de conſti.
hanc opinionem ſequitur Deci.in prꝛalleg.conſi.436. col.iiii in ij.
volu.& addit rationem,quia prohibitio ſimoniæ in beneficialibus
eſt ex conſtitutione eccleſiæ.& ſic de iure poſitiuo,ut late per Fel.
8 in d.c.ad audientiam. col.2.3. & 4. † Conuentiones autem partiũ
de penſione præſtanda licite redduntur & purgatur omnis ſuſpicio
ſimoniæ accedente uoluntate & conſenſu Papæ per not.per glo.in
c.cum pridem,in verb.licite,de pact.Papa enim cum habeat pote-
ſtatis plenitudinem poteſt ſupra ius diſpenſare .c.propoſuit.de cõ-
9 ceſs.præben. † Et in his quæ ſunt iuris poſitiui prout in caſu noſtro
Papa etiam ſine cauſa diſpenſare poteſt , ut per Innoc. in c.cum ad
monaſterium,de ſtat.mona.nam tunc ſufficit ſola uoluntas pro cã
Specul.in titu.de legat.§.nunc breuiter.ad fi.verſ.xv. Abb.in c.fra-
ternitati.col.ii.de ſchiſmati.Cardi.in repeti.c.perpendimus.in viii.
col.de ſent.excom.& Prępoſ.in c. per uenerabilem.col.i.qui fil.ſint
10 legit. in §. quod autem, ubi multa notabilia ponit . † Et maxime
prædicta procedunt in beneficialibus,quorum Papa habet poteſta-
tis plenitudinem : & in eis eſt illi pro ratione uoluntas:ut dixit glo.
in uerb.ad Romanum in c.gratioſe, de reſcript.in vi.ubi Dominic.
Ideo in beneficialibus Pontifici omnia dicuntur eſſe ad nutũ amo-
uibilia,ut dixit Bal.in l.reſcripta.C.de prec.Impera.offer. Et licet
Abb.in c.fin.de confirmat,util.uel inutil. & in c.conſtitutus.de re-
lig.domi.tentauerit concludere ꝙ Papa ſine cauſa non poſſet cleri-
cum priuare ſuo beneficio maxime epatu: tamen contrarium & re-
ctius ſenſit Imol.& Paul.de Liaza. in clem.i.ut lit. pend. Idem te-
nuit ſolennis præceptor meus D.Ant.Burgos Hiſpanus in rubr. de
empt.& uendit.colum.penul.& Domini.in d.c.ſi gratioſe,& Butr.
in d.conſtitutus,de religi.domi. Videtur tamen dicendum , ꝙ pen-
ſionis aſsignatio facta per Papam ſine cauſa non ualeat,quia diſpen
ſatio quæ ſit per Papam ſine cauſa eſt diſsipatio ſecundum beatum
Thomam in prima.2.q.97.arti.vlti. cuius dicta tranſcribit Archid.
in c.

in c.conſequens.xj.diſtin.& ſequitur Io.And.in c. de multa. col.v. de præben. Diſtingue pro reſolutione huiuſmodi contrarij ex mẽte Fely.in d.c.ad audientiam.col.3. verſicu. Nihilominus attende.
11 † Quod aũt Papa diſpenſat ſuper prohibitis à ſolo iure poſitiuo,& tunc ſufficit ſola voluntas pro cauſa,vt decidit Innocẽ. in ſupra allega.cap.cum ad monaſterium quaſi in medio. Ibi, non tamen eſt hoc verum:& dictum fuit ſupra.quibus adde, quòd idem voluit Io. de Ana.in d.c.fraternitati.in ij.col.de ſchiſmat.& Domini.in cap. conſequens.xj.diſt.glo.& communiter doct.in clem.vnica. de cõſang.& affin.& in c.de illa.vbi Archi.& Gemi.xxxij.diſtin. legiſtæ cõiter in l.quidam conſulebant.ff.de re iud. Abb. poſt alios in d.c. per venerabilẽ,qui fil.ſint legit. & ibidem ſolennis doctor Iacobus de zochis ferrarienſis,qui in 4.libro Decretalium copioſe & optime ſcripſit.Butr.in d.c.de multa poſt Io.And.Panor.in d.c.conſtitutus.de relig.dom.Card.in clem.ad hæc.in vj.col. pœni.& remiſs. & latiſsime Alexandri.in d.c.conſequens.col.ij. circa fin. diſtin.xj. & Fely.in c.j.in tertia fallentia.de conſti. vbi Butrius col.vlt.dicẽs ꝙ ipſa liberalitas Papæ eſt pro cauſa quando diſpenſat contra ius
12 poſitiuum. † Dicas tamen,ꝙ ſemper præſumitur ꝙ Papa ſit motus ex cauſa rationabili,eſto ꝙ illa non appareat, ſecundum Cy.in l.fi. C.ſi contra ius vel vti.pub.& in l.reſcripta.C.de prec.Imp.off. Abb. in c.quanto.col.v.verſ.ſi tamen Papa.de iur.iur.& in c.in cauſis.in ij.notab.de re iudic. & latiſsime per Felynum copioſum commentatorem in d.c.quæ in eccleſiarum.col.xx.in verſ. Quinta concluſio.de conſti.Hoc tamen ſane procedit quãdo princeps motu proprio diſponit:ſecus quando ad inſtantiam partis:quia tunc ſi nõ appareat cauſa,præſumitur potius ad importunitatẽ petẽtis ꝗ ex iuſta cã reſcribere.Roman.in conſi.437.incip.ꝙ indultum Petri.col.vj. Idem Romanus in l.ſi vero.§.de viro.ff.ſolu.matr. & Felyn.in d.c.
13 quæ in eccleſiarum.col.22.verſ.limita quinto. † Hanc concluſionẽ amplia procedere ẽt quo ad forum Poli:quia diſpenſatus à Papa in his quæ ſunt de iure poſitiuo ſine cauſa,eſt tutus non ſolum in foro fori,ſed etiam quo ad Deum. Ita ampliat Fely.in d.c.ad audientiam.col.3.verſ.& puto hoc procedere.de reſcrip.& adducit rationem Imol.in d.c.ad monaſterium dicentis, ꝙ ſicut ex ſola voluntate poteſt per Papam lex creari: ita per ſolam voluntatem põt cũ
14 ea diſpenſare. † Reſtringit tamen dictam concluſionẽ non procedere,quando lex poſitiua eſſet fundata aliqua ratione à iure diuino vel ex mero iure naturali deſcendente:quia tũc diſpẽſatio Papæ deberet

beret eſſe cum cauſa contra talem legem: & ſi fieret ſine cauſa etiã in foro fori nõ valeret: ita ſenſit Fely. locó pręallegato, allegat doctrinam Abba. in c. per tuas. col. xj. in ver. Nec obſtat, ſi dicatur, ꝙ lex ciuilis. de arbitr. exẽplificat, quando diſpenſatio Papæ tolleret actionẽ: quia licet illa ſit de iure poſitiuo, tñ rõne naturali deſcẽdit. Iſta tamen reſtrictio locum non habet in materia penſionis, quia iura prohibentia eccleſiis penſiones imponi non fundantur aliquo iure diuino vel naturali. ita Fel. in d. c. ad audientiam. col. 3. ſubdẽs, quod ſi Papa diſponit de redditibus alicuius eccleſiæ in commodũ alterius perſonę eccleſiaſticæ, talis videtur tutus auctoritate illius qui in beneficialibus liberam habet poteſtatem. c. ij. de præben. in

15 vj. & d. clemen. j. in fine. vt lit. pend. † Secũdo reſtringe prædictam concluſionem non procedere, quando ius poſitiuum eſſet principaliter fundatum ſuper bono publico, & diſpenſatio Papæ illi bono publico præiudicaret. nam tunc diſpenſatus à Papa in foro cõſcientiæ ſine cauſa non eſſet tutus. ita eſt de mente Fely. in prællegato c. ad audientiam. col. 3. in fine dicentis idem eſſe quando Papa diſpenſat ex affectione carnali: & ita dicit intelligendas eſſe rationes Abb. in c. de multa. col. 4. verſ. ex prædictis infero. de præben. & in d. c. per venerabilem. in prin. poſt Inno. & alios ibi. & in c. extirpandæ. §. quia vero. col. 37. in verſ. ſexto examinandum. de præben. & in c. cõſtitututus. in 3. col. verſ. aut quæritur de aliis. de relig. do. in quibus locis dixit, quòd diſpenſatio ſine cauſa contra ius poſitiuum non facit aliquẽ tutũ habens reſpectũ ad bonũ publicum. & licet dici poſsit, quòd largo modo omnis lex facta fuerit ad bonum publicum, non priuatum commodum: vt in c. erit autem. iiij. diſtin. tamen omnis lex non dicitur eſſe principaliter ad publicam vtilitatem, cum ſepiſsime ſint ad priuatam. multis enim legibus partes renunciare poſſunt, vt tradunt doct. in l. ſi quis in conſcribẽdo. C. de pactis. & late habetur in c. ſi diligenti. per doct. de for. compe. vnde dicebat Fely. loco ſupra alleg. ꝙ poſsibile eſt, ꝙ Papa Rectori alicuius eccleſiæ onus penſionis imponat ſine aliqua cauſa, & tamen iſtud præiudicium boni publici non concernat, tum quia acceſsit conſenſus expreſſus onerati ad ſolutionẽ penſionis, tum quia propterea eccleſiæ non pręiudicatur in proprietate ſuorum bonorum, ſed ſolum commoditati ipſius prælati, cui etiam nolenti Papa etiã ſine cauſa præiudicare poteſt: vt late deducit idem Fely. in c. quæ in eccleſiarũ. xxvj col. de cõſti. et ibi per omnes doct. multo magis ei volenti, pręſertim cũ onus penſionis finiatur morte penſionarij.

Aut

16 † Aut Papa uult diſpenſare contra ius diuinũ. & concluſio eſt ꝙ diſpenſatio non ualeat ſine cauſa in foro conſcientiæ. glo. eſt ordinaria in c. non eſt. de uot. & habetur per Inno. in c. j. de renunc. Imol. in c. cum olim. in ij. colum. de cler. coniug. Circa hanc concluſionem uidenda ſunt ea quæ ultra alios latiſsime ſcribit Fel. in d. c. quę in eccleſiarum. col. viij. in uerſ. Demum in hac concluſione de conſti. cuius dicta tranſcribere non intendo, Tum quia non ſumus in prohibitis de iure diuino, ut dixi ſupra. q. ij. ubi concluſi penſionem eſſe de iure poſitiuo: Tum quia id eſſet magis laborioſum q̃ ſubtile, ut dixit glo. in ſimili in l. i. in verb. ſemper. in fi. ff. ſolu. matrimo.
17 † Remanet igitur ex prædictis firma concluſio, ꝙ Papa ẽt ſine cã imponere poteſt penſionem ſuper fructibus beneficiorum. & hanc concluſionem ſequitur & tenet etiam Deci. in conſi. ſuo 436. in 3. volu. col. 2. Iſtam tamen concluſionem intelligit procedere non de ordinaria poteſtate, ſed de poteſtatis plenitudine, & ſic de potẽtia abſoluta: quia de potentia ordinata Papa ſine cauſa penſionem imponere non poſſet. Ita concludit Romanus in conſi. 369. incip. circa primum propoſitæ conſultationis, col. 2. in prin. quem ſequitur Fely. in d. c. ad audientiam, colum. 4. de reſcript. Et Caccialupus in
18 tractatu ſuo de penſ. q. v. † Quid autem ſit in legato Papæ an penſionem reſeruare poſsit? circa hanc. q. puto diſtinguendum eſſe, ꝙ aut loquimur de legato à latere qui non eſt dubium ꝙ beneficia cõferre poteſt in prouincia ſuæ legationi commiſſa. text. eſt in c. i. in fi. de offi. lega. in vi. & in c. dilectus. de off. lega. Specu. in titu. de lega. §. nunc tractemus. Mart. Lauden. in tract ſuo de lega. Lap. alleg. 96. Condiſal. villa diego in tract. de lega. in ix. q. & dicit Abb. in c. ſicut unire, de exceſ. præl. ꝙ ea quæ poteſt eps in ſua diœceſi, poteſt legatus in ſua legatione. Cum igitur legatus de latere in conferendo ordinariam habeat iuriſditionem: puto dicendum ꝙ eandẽ auctoritatem habeat circa reſeruationem penſionis, quam habet eps
19 per ſupradicta. † Sciendum eſt tamen ꝙ ſicuti legatus de latere nõ poteſt conferre beneficia ſedi apoſtolicæ reſeruata. c. deliberatione, de offic. lega in vi. c. ii. de præb. eo. lib. & late per Condiſaluum in d. tract. ſuo de legat. q. ix. Ita arbitror dici poſſe, ꝙ eo caſu quo poteſt penſionem reſeruare, nõ tñ poterit penſionis onere grauare huiuſmodi beneficia reſeruata: quia ſtãte dicta reſeruatione de talibus beneficiis inferioribus, à Papa eſt penitus interdicta facultas ſe intromittendi: immo quicquid circa ea attẽtatur per aliũ quàm Romanum Pontificem eſt ipſo iure nullum. c. 2. de pręb. in vi. ſupra

allegato

allegato: & ibidem per Doct. nec obſtat ſi dicatur, ꝙ reſeruatio prohibet tñ illorum collationem fieri ab alio q̃ à Papa:ſed penſio eſt certa portio fructuũ,quę à beneficio ſeparatur:ut uidimus ſupra q.j.ergo ſecus dicendũ in penſionis aſsignatione,cũ ex diuerſis nõ inferatur.l.Papinianus exuli,de minorib.quia reſpondetur, ꝙ idem iuris eſt de toto quo ad totũ,quod de parte quo ad partẽ. l.q́ de tota.ff.de rei uend.cũ vulgarib.ſi enim talis legatus nõ põt diſponere de toto beneficio,ita de illius parte,& ſic de penſione reſeruando illã ſuper fructibus taliũ beneficiorũ reſeruatorũ, quorũ collatio ei eſt interdicta.Quę aũt ſit iuriſditio legati Cardinalis de latere circa beneficiorũ collationẽ,vide latiſsime per Specu.in tit.de leg. loco ſupra allegato:& per Cõdiſaluum in d.trac.ſuo de legat.q.ix.quorũ dicta tranſcribere nõ intẽdo.& p̃dicta procedũt in legato de latere, quantum ad ordinariã iuriſditionẽ ſibi à iure cõceſſam: ſecus ſi haberet ſpecialẽ facultatem reſeruandi penſiones ſibi à ſede apoſtolica cõceſſam. Nam tũc attẽdenda eſſet forma ſuæ cõmiſsionis.& id quod dixi de legato de latere circa ordinariam facultatẽ reſeruãdi penſiones, forte dici poſſet ẽt de legato inferiore miſſo à Papa cum auctoritate legati de latere, prout ſunt nuncij.S.ſuæ,qui ꝓ tempore reſident apud hunc illuſtriſsimum & ſereniſs.dominium Venetorũ: nam tales ẽt ſine ſpeciali facultate poſſunt beneficia conferre, cum ſint ad inſtar legatorũ de latere,ut cõcludit Deci.conſ.228.incip. in caſu propoſito,in j.volu.& idem in conſ.149.incip.in cauſa iurispatronatus.col.vlt. & per Condiſaluum in d.tract. ſuo de legat. q.ix.ubi dixit,ꝙ iſtã partẽ in practica ſequũtur domini de Rota. & ita uidit iudicari.circa hoc tamẽ cogita.

20 †.Quid aũt dicendũ ſit in ſimplici legato à Papa miſſo,ut ſunt nũcij quos eius ſanctitas quotidie ad principes Xp̃ianos mittit, ſiue ad gubernãdum aliquã prouinciam,qui gubernatores appellantur.& dicẽdum eſt,quòd cũ iſti non poſsint ex ui eorũ legationis beneficia conferre.c.j.de off.leg. in vj. pariter penſionem aſsignare non poterunt ſuper fructibus beneficiorũ. Sed quid,ſi tali legato Papa concedat auctoritatẽ cõferendi beneficia uacantia in prouincia ei cõmiſſa iuxta tex. in d.c. j.de of.leg.in vj.& nil dixerit de facultate reſeruãdi penſiones? videtur dicendũ,quòd talis legatus circa reſeruationẽ penſionis eandem habeat auctoritatem quã habet ep̃s in eius dœceſi, cũ concurrat cum ep̃o in collatione beneficiorum.c.ſi à ſede,de præbẽ. in vj.

21 † Quinimmo talis legatus dignoſcitur habere maiorem prærogatiuam quàm ep̃s. patet, quia in paritate datæ habens collationem

B à legato

à legato præfertur habenti collationem ab ẽpo, de quo eſt text. ad literã in d.c.ſi à ſede proxime alleg. Reſpõde ꝙ talis legatus qñ beneficium confert ex facultate ſibi attributa, cõfert auctoritate ſedis apoſtolicę hinc eſt ꝙ eius collatio habet maiorẽ prerogatiuam: ut in d.tex. & habetur per Condiſaluum in d.ſuo trac.q.ix. Sed aduertendũ eſt ꝙ ẽps in conferendo habet ordinariam iuriſditionem, ut patet in toto titu.de offic.ordin.in vj.in titu.de præbend.& dignit. & toto titu.de offic.ordin. tales uerò legati, licet ordinariã habeãt iuriſditionẽ, in cõferendis tñ beneficiis dicuntur extraordinariã iuriſditionẽ habere, ut colligitur ex tex.in d.c.j. de off. leg. in 6.& no. in c.ij.eo.tit.ſecus eſt in legato de latere, qui ẽt in conferendo beneficia ordinariã iuriſditionem habere dicitur. iõ qñ confert, dicere debet auctoritate legationis noſtræ. Legatus uerò inferior ꝗ non ui legationis, ſed ex facultate ſibi attributa beneficia cõfert, dicere debet auctoritate apoſtolica nobis attributa, ut late tradit Condiſaluus in d.ſuo tract.ꝑdicta.q.ix. & iõ dicendũ eſſet, ꝙ tales legati nullo pacto penſiones ſuꝑ fructibus beneficiorũ aſsignare poſſunt:
22 † quia eorum poteſtas tanꝗ extraordinaria reſtringi debet, ut uoluit gloſ.in clem.j.de off.ordi.maxime quia pẽſio eſt onus & ꝗdam ſeruitus eccleſiæ cui imponitur. eccleſiaſtica.n.beneficia ſine diminutione cõferri debent.c.j.ut eccl.benef.ſine dimi.confer. c.maioribus, de ꝑben.c.uacãte.& c.cũ cãm.eo.tit.verũtamẽ quoties Papa mittit iſtos inferiores legatos ad gubernandã aliquã prouinciã, ſiue nuncios mittit ad principes Xpianos, conſueuit illi auctoritatẽ cõcedere cõferẽdi beneficia, & ex cã reſignationis reſeruandi pẽſiones vſq; ad tertiã partẽ fructuũ, vt ſępiſsime uidi in facultatibus cõceſsis ampliſsimo patri Dño Thomæ Cãpegio ẽpo Feltrenſi viro ſummæ integritatis & iuſtitiæ. Necnon Reuerendiſs. Dño Hieronymo Aleandro ẽpo Brũduſino, quorũ uterque legationis munere functi ſunt pluribus annis ꝑ ſancta apoſtolica ſede apud Illuſtriſs. hoc Dñium Venetorũ. Et nuper Aleander ipſe ꝑꝑ eius eminẽtem doctrinã ad Cardinalatus honorẽ aſſumptus Romanam virtutibus
23 ſuis illuſtrat curiam. † Reſtat uidere quid ſit in legato nato: & breuiter dicendum eſt, ꝙ ex quo legatus natus virtute ſuæ legationis beneficia cõferre nõ põt.d.c.j.de off.leg.in vj. & habetur per Nerutiũ in c.j.col.i.verſ.ii.ibi legatus, de appell. non eſt ambigendũ, ꝙ penſiones reſeruare non poterit. Legati aũt nati, ſunt qui naſcũtur cum priuilegio legationis per adeptionem dignitatis Archiepiſcopalis: ut ſunt Archiẽps Cantaurienſis, Eboracenſis, & Remẽſis,

in Italia uerò eſt ſolum Archieps̄ Piſanus,ut dicit Franc.in c.i.col. 24 j.de off.lega. ſupra allega. & not.in cap. i. de appella. † Aduertendum tn̄ ꝙ quandoq; legatus qui habet taxatam facultatē ſuper collatione beneficiorum,utputa ꝙ poſsit cōferre beneficia annui ualoris ducatorū centū, & ab inde infra: necnon ex cā reſignationis reſeruare reſignanti penſionem uſq; ad tertiam partē, recipit reſignationē beneficij annui ualoris ducatorū puta 30.& cū ſuper beneficio reſignato nō niſi penſionē annuā ducatorū.x. reſeruare poſsit, reſeruat tamen penſionem ducatorum viginti. decem uidelicet ſuper fructibus beneficij reſignati, & aliorum decem ſuper fructibus alterius beneficij,qđ is obtinet cui de beneficio reſignato prouidet qđ ei facere non licere arbitror.egreditur.n.terminos ſuæ facultatis cōtra tex.in c.cū dilecta.cum ſimilib.de reſcrip. Item quandoq; ēt uidi ꝙ recepta reſignatione beneficij ualoris cōprehenſi in facultatibus ſibi cōceſsis Legatus penſionē imponit ſuper fructibus alterius beneficij,quod obtinet ille cui ſimiliter de beneficio reſignato ꝓuidetur,quāuis beneficiū grauatū onere penſionis ſit lōge maioris ſummę q̄ ſit expreſſum in facultatibus legato conceſsis.quod ſimiliter puto ei nō licere,cū non valeret collatio facta per ipſum de tali beneficio grauato,ut per dn̄os de Rota deciſ.ix. de pb̄.in nouis. Fely.in c.ad aures,col.3.de reſcript.facit text.in c.cui de non facer. 25 dotali,de pręb.in vj. † Prędictis adde ꝙ ēt patronus in fundatione eccleſiæ licite apponere pōt pēſionē ſoluendā per eccleſiā fundatā alteri eccleſiæ.tex.eſt in c.quanto,de cenſ.& ēt apponere pōt penſionē annuatim ſibi patrono ſoluendā accedente cōſenſu epi.ut eſt tex.& ibi not.Abb.in c.præterea,el 2.de iur.patr.immo pōt patronus tēpore fundationis cōditionē apponere,ꝙ fructus eccleſiæ qn̄ illā uacare cōtigerit,ſpectent ſibi.glo.eſt in c.generali,in verb.fundatione,de elect.in vi.quō aūt limitetur iſtud,qđ de patrono diximus,vide Rocc.de Curte in ſuo tract.de iur.patr.in verſ.& vtile.in ij.col. Adde quòd Papa in regno Franciæ, præſertim in Archiepiſcopatibus & aliis dignitatibus non poteſt imponere penſiones ſine conſenſu Regis, vt ſcribit Pet.Rebuff.in concordata Franciæ in tract.de pacif. poſſeſſo.nu.119. ſecus in eodē regno fuit ſancitū de anno 1535.menſe Iun. ꝙ pēſio nō imponatur,nec impoſita in regno admittatur niſi tribus caſibus,Primo ꝓ bono pacis,qn̄ beneficiū eſt litigioſū.Secūdo in reſignatione,ne reſignans nimiū patiatur diſpendium. Tertio in permutatione rationum inæqualitatis redditUum. Ita ſcribit idem Petr. in d.tract. nume.110.

Super quib. bonis reſeruetur annua penſio. Qõ.7.

1 *Penſio reſeruatur ſuper bonis & iure temporali eccleſia.*
2 *Penſio eſt quid mere temporale.*
3 *Penſio & cenſus ſunt diuerſa.*
4 *Penſio ſi aßignaretur pro iure ſpirituali eſſet ſimonia.*

SEptimo quæritur ſuper quibus bonis reſeruetur annua
1 pẽſio. † Dicas ꝙ ſuper bonis & iure temporali ac fructibus, redditibus, & prouentibus alicuius menſę, monaſterij, epiſcopatus, uel beneficij, in quibus onus pẽſionis ueluti quędam ſeruitus ad ſimilitudinem uſufructus à ſua ꝓprietate ſeparati, nõ autem pro iure ſpirituali eccleſiæ grauatæ imponitur, ut in c. conſtitutus. de relig. domi. ita illum text. declarant ibidem Ant. de But. & Cardi. & quãuis in illo tex. dicatur, ꝙ ille epſ. Albanẽ. conceſſit illi Abbati omne ius quod habebat tam in eius monaſterio ꝙ in cęteris eccleſiis ad ipſum pertinentibus, & ſituatis in eius dœceſi, & quãuis ibi eſſet connexitas ſpiritualitatis & tẽporalitatis: contractus tñ tenet, nec ſimoniacus cenſetur, quia pecunia pro tẽporalitate datur nõ ſpiritualitate. quod ẽt uoluit Io. de Ana. in c. j. de ſimo. col. vij. & Fely. in d. c. ad audientiam. el ij. de reſcrip. quem ẽt ſequitur Caccialupus eius contemporaneus in tract. ſuo de præb. q. x. uocans Felynum diligentiſsimum commentatorem, clarum, diſtinctum, & copioſum. faciunt ad hanc. q. ea quæ dixi ſupra
2 q. j. & quæ uoluit Bal. in d. c. ad audientiam. † Et ibidẽ Fely. ubi dixit, ꝙ ex quo penſio eſt quid mere temporale, cadere poteſt etiam in laicum, de quo late dicam infra. q. 21. iſta concluſio quãuis in ſe uera ſit, non tñ uidetur probari per tex. in d. c. cõſtitutus concludẽter. nam licet ibi tex. utatur iſto verbo penſionis: tñ ibi penſio pro cenſu accipitur, ut ibidem exponũt duæ gloſellæ in verb. penſionis: & eſt etiam ibidem glo. in verb. iuxta ratam, in fi. quę dicit, vbicũq; inuenies in iſta decretali penſionem, expone cenſum. & hoc tenet ibidem Cardi. col. iiij. verſ. duodecimo oppono, & col. v. in verſic.
3 quintodecimo oppono, & col. v. verſ. decimooctauo oppono. † De cenſu autem ad penſionem non bene infertur, cum ſint ſeparata, ut inquit Cardi. ibidem col. iiij. in verſ. vndecimo oppono. eſt tñ in ſe
4 uera prædicta concluſio, vt ſupra dixi, † quia ſi penſio aſsignaretur pro iure ſpirituali, eſſet ſimonia. c. cũ pridem, de pact. c. ſtatuimus, de tranſanc. & c. de cętero, eo. tit. & late per docto. in d. c. conſtitu-

 tus.

tis. Pręmiſſam etiam concluſionē ſenſit etiam Fely.in c.j. de ſimo. ubi dixit quòd in d.c.cōſtitutus,de reli.domi.iō penſio tenuit, nec cenſetur data pro iure ſpirituali, quia non fuit data ſeu impoſita ex pacto, ſed mera liberalitate: quod ēt ſentiunt Docto.in d.c.conſtitutus.& quia in principio huius qōnis dixi, quòd penſio aſsignatur ſuper bonis alicuius menſæ, quæ ſint bona menſæ vide ſupra.q.j.

An penſio conſtitui poſsit in quota fructuum vel in quantitate. Quæſtio.viij.

1 *Papa penſionem etiam in quota aſsignare poteſt.*
2 *Papa ſolus beneficia confert ad tempus.*
3 *Papa ſolo uerbo poteſt aliquem pronunciare ſacerdotem.*
4 *Papa non ſubijcitur canonibus.*
5 *Papa tollere poteſt conſtitutiones concilij.*
6 *Papa eſt ſupra concilium.*
7 *Papa in quota & in quantitate poteſt penſionem aſsignare.*

OCtauo quæritur an penſio conſtitui poſsit in quota fructuum, reddituum,& prouentuū beneficij uel in quantitate. Circa quod dicendū eſt quòd pēſio in quota cōſtitui nō debet, vt in dimidia vel tertia parte fructuū ſine aliqua taxatione. Nam tunc eſſet beneficiū ſcindere, quod utique non licet. c.maioribus.de pręb.c.de cętero,de tranſac.& ita cōcludit Io.de Ana.in c.audiuimus.col.iiij.de colluſ. ubi dixit, quòd ep̄s ꝓ bono pacis ordinare pōt ut alteri parti aliquid detur: id tamē ordinare debet ꝑ uiam quantitatis pecunię uel bladi, non aūt per modum quotę, vtputa dicendo Des ſibi tertiā vel quartā partē. Ananiā refert & ſequitur Fely.in d.c.ad audientiā,el ij.col.ij.in princ. verſ. & ex deductis,de reſcript.& Caccialupus in trac.ſuo de penſ. q.vj. qui ēt ad corroborationem pręmiſſæ concluſionis adducit not.per Bart.in l.ſi merces.§.ius maior.ff.de locat. & in l. ſi apes.ff.de furt. Tu uero dicas cōcluſionē p̄dictam procedere in ep̄o uel legato reſeruante penſionem in caſibus in quibus illam aſsignare pōt. ꝗ quo dictum fuit ſupra. q.vj. ſecus in Papa: quia licet regulariter Papa ob
1 ſeruet quod ſupra concluſū fuit: tamen pōt ēt in quota, ut ſibi magis placet pēſionē aſsignare.& ideo uidemus ſępiſsime, ꝙ Papa reſeruat alicui dimidiā partem fructuum loco annuæ penſionis. eſt. n. dominus abſolutus in beneficialibus. clem.j.ut lit.penden.cū ſimi-

2 libus. † ſolus enim Papa beneficia ad tempus confert. c.ſi gratioſe;
cum glo.3.de reſcrip.in vj.nec inferior id facere poteſt.Card.con-
ſil.lviij.incip.propoſita qõ, Fely.in c.in noſtra,verſ.reſtant multa,
de reſcrip.& ſolo verbo poteſt epm facere.Ang.in l.i.C.de ſenten.
3 paſ.†& ſolo uerbo pōt Papa aliquē pronūciare ſacerdotem. Ange.
in l.ii.C.de crim. ſacril. & faciunt quę not.Inno.in c.i.de ſac.vnct.
4 † Nec Papa ſubiicitur canonibus.gl.in c.i.de conſt.in verb.ab om-
nibus.pro qua facit text.in c.non dubiū,de ſent.excom. & in c.ꝓ-
poſuit,de conceſ.præb.ad idem eſt glo.in c.nulli,de ſent.exc. gl.in
c.ſtatuimus,de ſent.exc.in vj.& in c.ſi inimicus.93.diſt.& late per
5 Docto.in d.c.i.de conſtit. † & ſolus Papa tollere poteſt conſtitu-
tiones concilij etiam ſine concilio.glo.in c.ubi periculum,in uerb.
concilium, de elect.in vj. quem ibidem Domin. ſingularem dicit.
6 col.iiii.facit tex.in c.cuncta,in uerſ.ſine ulla ſinodo.ix.q.iii. † Papa
enim eſt ſupra cōcilium,vt per beatum Thom.ij.ij.q.cv.art.j. Hinc
eſt,quòd legibus & ſtatutis uniuerſalium conciliorum non ligatur,
nec neceſſario ſubiicitur:vt late tradit Turrecremata in trac.ſuo.de
poteſta.Papæ,lib.3.c.lj.multa poſſent dici circa Papæ poteſtatem,
quæ adducere hic impertinens eſſet. ideo uide latiſsime in d.tract.
per Turrecrematam:& quæ ponunt late Docto.in d.c.j.de conſtit.
7 & in pluribus aliis locis.† Erit ergo concluſio,ꝙ Papa & in quo-
titate,prout ſibi magis placet,poteſt penſionem aſsignare. Melius
tamen facit aſsignando illam per uiam quantitatis pecuniæ quàm
per uiam quotæ: quia per uiam quantitatis facilius exigitur à ſol-
uente, quando certa & determinata eſt illius quantitas, aliàs inter
ſoluentem & recipientem orientur quotidie infinita litigia, vt nos
docet experientia rerum magiſtra.c.quàm ſit,de elect.in vj. & tali
caſu potius paſsionis quàm penſionis nomen meretur.

Penſio in quanta quantitate conſtitui poſsit & debeat. Quæſtio.ix.

1 *Penſio in quanta quantitate conſtitui poſsit & debeat.*
2 *Quæ ſint exprimenda in literis gratioſis.*
3 *Penſio aſsignata motu proprio quæ tertiam partem fructuum exceedit an ualeat.*
4 *Penſio ſi aſcendit ad maiorem fructuum partem quàm in literis ſit expreſſum non ualet.*
5 *Motus proprius non operatur in præiudicium tertii.*

Motus

6 *Motus proprius non operatur contra præſumptam uoluntatem Papæ.*
7 *Penſio aßignata Cardinali non facta mentione quòd excedat tertiam partem an ualeat.*
8 *Cardinalis non tenetur contribuere ſolutioni charitatiui ſubſidii.*
9 *Exceſſum penſionis quis probare habeat.*
10 *Exceſſum allegans contra poſſeſſorem illum probare habet.*
11 *In beneficiis redditus præſumuntur ſufficientes pro uita duorum.*
12 *Probandi onus an agenti uel excipienti incumbat.*
13 *In quibus caſibus pro aliquo præſumatur.*

NOno quæro, vidimus in proxima pcedenti.q.an penſio in quota uel in quantitate reſeruari debeat. Nunc uidẽdum erit in quanta quantitate conſtitui debeat & poſsit pẽſio: iſtam qõnem examinat Caccialup.in d.trac.ſuo de penſ.q.vij.dicẽs ꝙ ad hoc ut ſit tolerabilis & honeſta tm̃ remanere debeat eccleſię: vnde prȩlatus ſeu rector illius commode ualeat ſuſtentari, aliàs ſecus.allegat ad hoc Abbatem in c.conquerente,de cler.non reſi. vbi Abbas allegat in argumentum text. in c.uacante.& in c.cum cauſa,
1 de præben. ſubdens Caccialupus, † ꝙ hinc putat inoleuiſſe practicam, ꝙ utplurimum ſtatuitur penſio uſque ad tertiam partem redituum quantitatiue,tamen non per uiam quotæ.Et hinc eſt,quòd regulariter legatis apoſtolicis datur facultas reſeruandi annuas pẽſiones ſuper fructibus beneficiorum ex cauſa reſignationis uſq; ad tertiam partem fructuum, ut etiam dixi ſupra.q.vi. Quinimmò in reſeruatione penſionis eſt ſpecifice facienda mentio, ꝙ penſio tertiam partem fructuum non excedit: & ita ſeruat ſtilus Curiæ, licet & in maiori quantitate papa poſſet pẽſionem reſeruare,per ea quæ dicta ſunt ſupra in d.q.vi.& q.viii.& multoties Papa reſeruat penſionem uſque ad medietatem fructuum quantitatiue: & tunc ſimiliter in literis facienda eſt mentio,ꝙ penſio ipſa dimidiam partem fructuũ beneficij ſuper quo imponitur excedit ad hoc, vt Papa ſciat ſpecifice onus: nam quanto maior eſt onus: tanto difficilior eſt
2 Pontifex ad illud concedendum, † & in literis gratioſis ea exprimenda ſunt,quæ retardare habent uel difficiliorem reddere Papam ad concedendum gratiam. c. poſtulaſti, de reſcript. & ibi Docto. maxime Felyn.& idem in c.in noſtra, colum.vi. verſicu.Theori.a,
3 eodem titu. † Quinimmo ſi penſio aſcenderet ad maiorem partem fructuum quàm in literis eſſet expreſſum, non ualeret reſeruatio penſionis, ſicuti non ualeret impetratio beneficij,ut per Docto.in

Hunc locũ citat Petr. Rebuff. in ſua Praxi beneficio. fol.115.n. 18.& ſeqẽ quod hic dicitur.

c.ad aures, de reſcript. vbi Fely. & ſtatutum eſt per regulas Cancellariæ. † Quid autem dicendum ſit, quando penſio excedẽs tertiam
4 partem fructuum aſsignaretur motu proprio nulla facta mentione dicti exceſſus: videtur dicendum aſsignationem penſionis valere: quia motus proprius excludit ſurreptionẽ impetrationis beneficij ob non expreſsionem veri ualoris, vt late habetur per Fel. in d. c. ad audientiam. col. 4. de reſcript. tamen in reſeruatione penſionis contrariũ uidetur dicendũ, cũ in ea tractatur de p̃iudicio Rectoris beneficij grauati. † conſtat. n. q̃ motus proprius nõ operatur in prę
5 iudicium tertij Card. in conſi. 137. in fi. Domi. in c. ſi pp. col. vj. de reſcrip. in vj. Imol. in c. mandatum. col. pen. de reſcrip. Cardi. conſi. 118. incip. caſus talis agitatus eſt proceſſus. Fely. in d. cap. ad aures. col. v. verſ. tertius caſus. & Decius conſil. 410. col. 4. in iij. volu. ſecundo moueor, quia pręſumpta uoluntas Papę videtur eſſe regulariter, q̃ penſio non excedat tertiam partem fructuũ beneficij gra-
6 uati, † motus autem proprius non operatur contra præſumptam uoluntatem Papæ, glo in clem. ſi Romanus, de præbend. Siculus in d. c. ad aures. Marianus in c. poſtulaſti. col. xvii. de reſcript. & notatur in c. ſi motu proprio. de præb. in vj. & habetur per Fely. in cap. conſtitutus. col. iiij. in princ. de reſcript. & col. v. verſ. auctoritas. in verſic. niſi ſcriberet motu proprio: & idem Fely. in c. cauſam quæ, el ij. col. ii. in uerſ. & iſta concluſio, de teſti. Romanus tamen in conſil. ſuo 369. uoluit q̃ quando penſio eſt aſsignata motu proprio ſolum peti poſsit reductio ad quantitatem conuenientem ſi ſit exceſ-
7 ſiua: cuius opinio probabilis uidetur. cogita tamen. † Quid autem ſit dicendum, quando penſio aſsignatur Cardinali nulla facta mentione, quòd excedat tertiam partem fructuum; videtur dicendũ pẽſionem ualere: quia ſi Cardinalis ĩ impetratione beneficij exprimat falſum ualorem, impetratio ualet. cum ſub regula de exprimendo ualore non comprehendatur Cardinalis, ut decidit Pet. de Anch. in conſi. 195. incip. pro clariori euidentia: ubi hanc partem pluribus corroborat fundamentis per eum adductis tenens quòd conſti. licet generalis Cardinales non comprehendat, ſi de eis mentionem non faciat. idem uoluit idem Ancha. in conſi. 197. incipien. efficacibus.
8 † idem uoluit Ioan. Monachus in cap. i. de ſchiſma. in vi. ad idem facit quòd dixit Roma. in conſ. ſuo. 498. incipiente, in caſu quo quęritur: vbi per multa fundamenta tenuit, quòd Cardinalis non tenetur contribuere in ſolutione charitatiui ſubſidii à ſede apoſtolica impoſiti pro recuperatione Regni occupati. Iſta tamen concluſio

cluſio procedit tenendo prædictam opinionẽ Anch. & Romani. ſecus ſi teneamus opinionẽ Felyn. in c. quod ſuper his col. 3. de fide inſtr. in c. cum in iure peritus de off. deleg. & in c. ad aures. col. 7. verſ. 8. concluſio de reſcrip. ſupra allegato: in quibus locis Fely. concludit, quòd Cardinales comprehẽdantur ſub generali conſtitutione & Cancellarię regulis. Contra quem tenuit Iaſon in conſi. ſuo 117. incipiente. in cauſa & lite vertente. col. 3. verſi. 3. principaliter. in 4. volu. qui tenet Cardinales non comprehendi in generali conſtitutione & Cancellarię regulis. Ideo conſulendo dixit, ꝙ iura feudorum prohibentia clericos ſuccedere in feudo locum non habent in Cardinali. Bene verum eſt, ꝙ ſi eſſemus in caſu in quo factũ eſſet in ſe malum ſub quo fieret prohibitio, tunc appellatione clericorũ Cardinales cõprehenderentur, vt inquit Iaſon in conſil. pręallegato, & rõnem adducit quare qñ factum eſt malũ in ſe tanto grauius peccat is qui contrafacit quanto maior eſt. c. homo. xl. diſtin. & ita dicit tenere domi. in c. nemo deinceps. col. 1. de elect. in vj. idem tenuit idem Iaſon. conſi. 98. incipiente. cauſa quę vertitur, colum. fi. in 4. volu. dicas, ꝙ iſta difficultas eſt declarata per regulam Cancellariæ p̃ſertim clemen. vij. cuius tenor talis eſt. Item cum. S. R. E. Cardinales ipſi. S. D. N. aſsiſtant & propterea debeant ſpecialibus prerogatiuis & priuilegijs gaudere, idem D. N. ſtatuit, ordinauit, decreuit, & declarauit, ꝙ in quibuſcunq; conſtitutionibus & regulis per ſanctitatem ſuam in poſterum poſt hanc primam editionem & præſentium ſuarum conſtitutionum & regularum publicationem faciendam non includantur ipſi Cardinales in eiſdem conſtitutionibus & regulis ſic faciendis, niſi illę eorundẽ Cardinalium fauorem concernant, vel ipſę conſtitutiones edendæ de eorundem
9 Cardinalium vel maioris partis eorũ conſilio editę fuerint. † Quis autẽ approbare habeat pẽſionem excedere tertiam partẽ fructuũ, dicendum eſt, quòd alleganti exceſſum incũbit onus probãdi. nam videmus quòd quando ex cã fit diſpenſatio impetrans diſpenſationem cauſam probare tenetur: vt not. Io. And. in c. 1. de lit. conteſt. in vj. Oldr. conſ. 226. incipiente Clemens Epiſcopus. col. 2, verſ. ad ſecundum. Cardi. conſ. lxix. incipiente quo ad primum. col. fi. Abb. in c. conſtitutus. in fi. de reſcrip. & in c. fi. in fin. de prçſum. nec ſurreptio p̃ſumitur niſi probetur. l. quotiens. §. qui dolo. ff. de probat, & dicebat Sicul. in d. c. ad aures. ſe conſuluiſſe, quòd onus probandi veritatem valoris beneficij incũbit opponenti: allegat ad hoc Bald. in conſi. incipiente Plurima dubia ſunt examinanda. colum. 2. facit

quod

quod voluit Bellemera deciſ.471.incipiente.teſtis cũ fama:vbi dixit,quòd allegãs exceſſum contra poſſeſſorem illũ ꝓbare debet: & dixit Ang.in conſi.270.incip. Bonifacius Eps.col.vlt. quòd narrãti in reſcripto reditus eſſe diminutos incumbit onus probandi per tex.in §.quo vero.in auct.de ęqualit.dot.& late tradit Cald.in cõſi. ſuo.x.in tit.de proba.vbi facit pulchram diſtinctionem:eum videre poteris.& p̃dicta maxime procedunt quoties in eo qđ allegatur eſt iuris pręſumptio in cõtrarium,vt eſt in diminutione reddituum quæ iuris p̃ſumptionem contra ſe habet durare eſſe pręſumuntur c. maiores de bapt.ideo alleganti beneficiũ non valere pluſquam expreſſerit incumbit onus probandi: quia licet alias aſſerens aliquod patrimonium non tm̃ valere eo ipſo probaſſe dicatur niſi contrarium probetur.l.cum de lege falcidia ff. de probat.quod ideo eſt q̃a iuris p̃ſumptionem habet pro ſe p̃ſumentis nil eſſe ſoluẽdo.l. ſi vero.§.qui pro rei.ff.q̃ ſatiſd.cog.† iſta tñ p̃ſumptio in beneficijs ceſſat,in q̃bus redditus ad minus p̃ſumuntur ꝓ vita duorũ.c.vt quiſq; de vit.& hone.cler.ita dixit Cald.in d.conſi.x.& Card.in c.fi.col.ij. de præſump. Fely.in c.conſtitutus. col. j. verſi. & ſubdit. & in d.c.
11 ad aures.col.iij.ver.iij.concluſio de reſcrip.† An autem agenti uel excipienti incumbat onus ꝓbandi,late examinat Abb.in d.c.conſtitutus poſt eum Fely.ibid.Imol.in c.ſuper literis vlt.car. de reſcri.& Roma.in l.in illa.col.xiiii.ff.de verb.obli.in quibus locis cõiter concludunt quòd is qui habet iuris præſumptionem pro ſe ſemper releuatur ab onere probandi,ſed probare tenetur habens iuris pręſumptionem contra ſe.ad qđ facit tex.& ibi Bald.in ij. notab. in l. ſiue
12 poſsidetis.C. de probat. † Qui autem ſint caſus in quibus pro aliquo præſumatur videre poteris Roma.in l.ſciendum.ff.de ver.obli. & Bart.in tract.ſuo de præſump.& Fely. in c.iij.de proba.

Conſenſus rectoris beneficij an requiratur cum aſſignat penſio. Quæſtio.x.

1 *Epiſcopus ſine conſenſu rectoris beneficii penſionem non aßignat.*
2 *Legatus ſine conſenſu Penſionem non poteſt aßignare.*
3 *Papa an ſine cõſenſu Rectoris ĩponere poßit pẽſionẽ ſuper beneficio.*
4 *Papa poteſt aliquem priuare ſuo beneficio ad ſui libitum.*
5 *Dominium rerum eccleſiæ eſt apud Chriſtum.*
6 *Papa in rebus eccleſiaſticis diſponere poteſt q̃uo uult etiã ſine cauſa.*
7 *Papa ſine cauſa epiſcopum deponere poteſt.*

Penſionis

8 *Penſionis reſeruatio motu proprio facta ſine conſenſu grauati regulariter non ualet.*
9 *Quid ſit quando Papa dicit motu proprio & ex certa ſcientia,*
10 *Verbum nullatenus quid importet.*
11 *Verbum nullatenus importat clauſulam decreti irritantis.*
12 *Clauſula de plenitudine poteſtatis quid importet.*
13 *Papa quando ordinarie procedit ius ſeruare debet.*

DEcimo quæritur an in reſeruatione Penſionis requiratur
cõſenſus Rectoris beneficij grauati ſuper cuius fructibus
Penſio imponitur: circa qđ diſtinguendũ puto, ꝙ aut lo
1 quimur † in Epõ, aut in legato, aut in Papa: ſi in Epiſcopo, in caſibus
in quibus Penſionem põt aſsignare vt vidimus ſupra. q. vi. & dicen
dum eſt vt dixit etiam Caccialup. in trac. ſuo de penſ. q. v. ꝙ cum epi
ſcopus in partem ſollicitudinis non aũt in plenitudine poteſtatis ſit
vocatus, beneficium onere penſionis grauare non poterit niſi prælati aut Rectoris illius conſenſus accedat, & ſi vacaret locus beneficium vel dignitas ſuper cuius fructibus imponitur penſio conſtituto eidem vacanti legitimo defenſore ad conſentiendũ penſioni pdictę iuxta not. per Innoc. in c. vt noſtrũ: vt eccle. bene. ſine dim. con
fer. in glo. in verbo conſtituatur, & glo. In clem. ſi vna de reb. eccle. non alienan. & in c. dudum eo. tit. in vi. iſta fuerunt originalia verba Roma. in conſi. ſuo. ccclxix. incip. circa primum propoſitę conſultationis artic. & iſtud ẽt ſenſit Oldr. in conſi. ccxxvi. incip. quidam epiſcopus. & Pet. de Anch. in conſ. cclxxix. incip. qõ proponit.
2 † Aut loquimur in legato, & tunc quauis auctoritate fungatur in ca
ſibus in quibus penſionẽ imponere põt de quo vidimus ſupra in d. vj. q. & ſimiliter dicendũ eſt ꝙ penſionem reſeruare & imponere non põt ſine conſenſu Rectoris beneficij grauati, faciũt dicta ſupra in d. vi. q. faciunt q̃ ſcribit Fely. in c. quę in eccleſiarum. col. xii. ver. & ideo dixit de conſi. vbi allegat Fede. de Senis. conſi. cc. dicẽtem ꝙ legatus non põt ſine cã auferre vni eccleſię & dare alteri licet in Papa ſit ſecus, & facit regula Cancellarię qua cauetur ne penſiones ſine conſenſu aſsignari poſsint, & idẽ qđ dixit Fed. de Senis tenuit ẽt Roma. in conſi. 36. incip. viſa diſceptatione. & Card. in conſi. 77.
3 incip. tenor talis eſt in ij. col. † Aut loquimur in Pontifice, & in iſto
caſu Rom. in pallegato conſi. 369. dicit, ꝙ nulli dubium ꝙ Papa in onerando monaſteriũ ſeu beneficiũ pẽſione alteri ſoluẽda ſubijciẽdo illud obligationis vinculo vti põt duplici poteſtate abſoluta,

quam

quam habet ſuper vniuerſa beneficia, & loca religioſa.c.ad honorē, de auct.& uſu pal.c.cū ex eo, de pœn.& remiſ.c decreto.ii.q.vi.c.multum ſtupeo.iii.q.vi.c. per principalē.ix.q.ii. c.conqueſtus. & c.nunc uero.de præben.in vi.c.ſi Papa, de priuileg. eod.lib. & tunc dicendū eſt quòd Papa pōt imponere penſionē beneficio ſine conſenſu Rectoris illius: quia quemadmodū pōt Papa beneficium vnū alteri eccleſiæ vnire non uocato ipſius Rectore: ſic in conſequentiā omnes eius redditu:prout pōt eps accedente conſenſu ſui capituli eccleſiam aliquam da ſe pertinentem alteri loco religioſo vnire & donare non citato illius pro tempore rectore: ut eſt caſus in clem. ſi vna, de reb.eccl.non alien.& in c.paſtoralis. & in cōſultationibus, de donat.multo magis illius redditus poterit abſq; conſenſu Rectoris illius onere ſoluendæ penſionis grauare: & pro iſta concluſione eſt text.in c.extirpandæ, in fin.per locum à contrario: & in cap. expoſuiſti: & c.uacante, de præb. Confirmatur prædicta concluſio, quia Papa pōt aliqua bona eccleſię libere donare: & pſumitur iuſta cā motus.c.cum redemptor.& c.à nobis, de decim. Abb.in cōſ.xli.
4 inci.Saluatoris noſtri, col.fi.uerſ.& inſtar ſacrilegii: † & pōt Papa in beneficialibus aliquem priuare pro libito eius uoluntatis: ut late per Archid.in tract.ſuo de hæreſi, incip. ſanctiſsimo in Xp̄o patri.
5 car.15.verſ.& quia tanta eſt pręeminentia, † facit quia dominium rerum eccleſiaſticarum proprie loquendo non eſt apud aliquam eccleſiam, ſed apud Chriſtum, ſecūdū Inno. in c.cū ſuper, de cau.poſ. & propr. cuius Papa eſt vicarius cū omnimoda poteſtate in terris. vnde dicit Fel. in c.quę in eccleſiarum.col.14. quòd cū Papa aufert rem alicui particulari eccleſiæ, potius adminiſtrationem q̄ dominium auferre dicitur. iuxta tex.in c.ii.de donat. quia dominium eſt potius apud ipſum Papam, cū ſit apud Xp̄um cuius ipſe eſt vicarius, uel apud eccleſiam catholicam q̄ eſt vnica.c.loquitur.24.q.1.cuius
6 ipſe eſt caput, & princeps: † & in rebus eccleſiaſticis poteſt Papa diſponere quomodo vult. & etiam ſine cauſa remouere vnum à beneficio ſuo, ſecundum Butrium in c.conſtitutus, de reli.domi.& iō poteſt etiam Papa concedere immunitatē vni eccleſiæ contra aliā ſine cauſa ſecundum glo.fi. in c.conqueſtus.ix.q.iii.& Arch.in c.re-
7 ſeruatis.xv.q.ii.Hoſtien.in c. fin.de confir.util.uel inutil. † & dixit alibi glo.ſingularis.ix.q.iii.in c. per principalem, quòd Papa poteſt ſine cauſa deponere ep̄m, licet ſecus eſſet, ſi uellet deponere omnes epiſcopos: quia tunc eſſet turbare eccleſiam vniuerſalem, & illam gloſſam ſequitur Cardi. in conſi.85.incip.Venerabilis vir. & idem in clem.

in clemen.j.vlt.not.vt lit.pend.& domi.in c.in iſtis.iiij.diſt.Abb.in in c.tranſlato de conſti.& Imol.in c.ad ſupplicationem in vlt. not. de renun. Circa pręmiſſa aduertendum eſt,quia Papa vbicunq; præcedit regula derogatoria voluntatis ſuę,prout eſt in caſu noſtro,in quo habemus regulam Cancellarię.nu.43.diſponente clare & aperte,quòd etiam motu proprio literæ reſeruationis annuæ penſionis ſuper alicuius beneficij fructibus expediri non poſsint, niſi de conſenſu illius qui penſionem prædictam perſoluere tunc debebit. qui ſi præſens in curia ſit perſonaliter, alioquin per procuratorem ſuũ adhoc ſpecialiter conſtitutũ cum ſolito iuramento conſentire habeat,alias literæ nullatenus expediantur.ita dictat regula Cancellariæ,quæ in regulis Hadriani eſt xli.in regulis vero Leonis eſt.xliij.

8 †Et ideo reſeruatio penſionis ẽt motu proprio facta nõ valeret ſine cõſenſu Rectoris beneficij grauati,niſi in tali reſeruatione Papa derogaret illi regulę:ita in ſimili dixit Petr.de Anc.in conſi.310.incipiente, tres Dñi ad finem.vbi dixit, quòd licet Papa ſuper rebus & bonis eccleſiaſticis habeat pleniſsimã poteſtatem:tñ hoc procedit vbi apparet quòd illa vult vti.Sed vbi ꝓcedit lex derogatoria voluntatis ſuæ,vt in caſu noſtro,diſpoſitio Papæ contra illam legem,niſi de illa fiat mentio,nõ valet.allegat not.in l.reſcripta & in l.vniuer

9 ſa.C.de precib.imper.offeren.†Sed quid ſi Papa aſsignando penſionem alicui ſine conſenſu Rectoris beneficij grauati dicat motu ꝓprio,& ex certa ſcientia abſq; eo, quòd mentionem faciat de dicta regula,ſiue quòd illi deroget,an aſsignatio penſionis valeret? & vr.

10 dicendũ ꝙ non: †qa in dicta regula adeſt verbũ nullatenus valeat, quod importat nullitatem actus ipſo iure,ſi ſecus fiat:vt not.domi. in c.Romana.§.pen.de appel.in vi.ad idem glo.in clem.i. in verbo nullatenus de ſequeſtr.poſ.& fruct.Imol.in d.clem.j. col.iij. ꝑ quã glo.dicunt ibi Zenzel.Imol.& alij, quòd lex vtens hoc verbo nullatenus,videtur tacite decretum irritans inſerere,videlicet,quòd ſi ſecus fiat,actus ſit ipſo iure nullus.ſequitur Ana.in cap.quia fruſtra iij.col.de vſur.& Fely.in c.cum acceſsiſſent.col.iiij. in princ. verſi. idem etiam not.de conſtit.& idem Fely.in c.ex parte el ij.col.pen.

11 ver.quintus caſus eo.tit.vbi aperte dixit,† quòd dictio nullatenus quo ad actus nullitatem tantum importat quantum clauſula decreti irritantis.idem voluit ſolennis præceptor & promotor meus magnus criminaliſta. D.Hyppolytus de Marſilijs in ſing.ſuo nu.675. & de hac dictione vide Decium in c.eam te.colum.iiii.verſi ex prędictis not.de reſcrip.& late ponit Fely.in c. Rodulphus.col.xviij. eo.tit.

co.tit.Iaſon in conſi.ſuo vij.in j.volu.incip. adeo copioſe, & Alexand.conſi.lj.incipien.ſtatuto col j.nu.3. Puto tamen dicendum præmiſsis non obſtantibus,quòd tali caſu valeat penſionis aſsignatio. Nam licet regulariter princeps reſcribens contra legem habentem clauſulam derogatoriam non ſufficit quòd dicat ex certa ſcientia:ſed requiritur ꝙ expreſſe illi deroget,vt late per Fely.in c.nonnulli, poſt alios in verſi.iij.contra iſtam in ver. limita.j. de reſcrip. tñ quando Papa concedit reſcriptũ in bęneficialibus in pręiudiciũ alicuius ex certa ſciẽtia, ex quo in illis habet pleniſsimã poteſtatẽ. c.ij.de pręben.in vj.& clem.j.vt lit.pen.reſcriptum valet ſine aliqua derogatione,& ſine clauſula non obſtante, ſi alias conſtet de eius intentione ſecundũ Butr.in d.c.quæ in eccleſiarum.col.pen.& ibi. Imol.in xiii.col.ver.ſi aũt.reſcribit ad idem Fely in c.nonnulli.col. xviii.ver.excipiuntur ab iſta,quem videas, quia latiſsime examinat hunc articulũ,an reſcriptũ emanatum ex certa ſcientia deroget le-
2 gi in cõtrariũ facienti.† Et idem erit qñ dictum fuerit de plenitũdine poteſtatis,quia tũc apparet Principem velle diſponere cõtra ius Abb.in c.ad hęc verſi.ex his infertur.de reſcrip.Bald.in l.eos.C.de appel.Ana.cõſi.xci.& Fely.in d.c.nõnulli.col.xviii.ver. fallit quinto.& hoc ſenſit Petr.de Anch.in d.ſuo cõſi.cccx.incipiẽte, tres dñi
3 magnifici.col.fi.ver.non obſtat,ꝙ Papa.† Secundo vti poteſt Papa poteſtate ordinaria & tanꝗ ordinarius iudex aſtringitur ad iuris poſitiui obſeruationẽ:& tunc non eſt dubiũ,ꝙ in ferenda per eũ tanꝗ iudicem ordinarium ſententia neceſſaria eſt partis vocatio:ita Romanus loco pręallegato : cuius verba ſimpliciter refert Caccialupus,qui ſiccopede pertranſit in hac q. ideo dicẽdum eſt,ꝙ regulariter Papa ſine conſenſu Rectoris beneficij grauati penſionẽ imponere nõ põt ſtante regula Cãcellariæ de qua ſupra,quã Clemẽs. vij. inuiolabiliter obſeruauit, & ante ipſum obſeruauit diligenter Hadrianus. vj. Leo tñ decimus eius prædeceſſor contrarium faciebat conſtituendo & reſeruando acceſſus & regreſſus ad beneficia:necnon annuas penſiones ſuper illorum fructibus ſine aliquo conſenſu Rectorum illa poſsidentium: & in beneficialibus multum vſus eſt abſoluta Pontificis poteſtate,præfatus vero Hadrianus, qui eidem in Pontificatu ſucceſsit , per eius conſtitutionem reuocauit omnes penſiones,acceſſus,regreſſus,& coadiutorias à præfato Leone ſine conſenſu illorũ quos negocium tangebat reſeruatos. quam tamen conſtitutionem præfatus Clemens qui eidẽ Hadriano immediate ſucceſsit, forte potius Leonis pontificis honoris tuendi gratia quã

tāq ordinarius potius pensionem sine consensu Rectoris.

æquitate

æquitate motus renocauit, caſſauit, & annullauit, vt ex eius reuocatoria conſtitutione clare patet: & ſtatuit cõceſſa per piæ memorię Leonẽ x. circa prędicta ſine cõſenſu valida eſſe & obſeruari debere.

Præſens in curia an per procuratorem conſentire poſsit reſeruationi penſionis. Quęſtio. x.

1 *Præſentia alicuius ubi requiritur non ſufficit procurator eius.*
2 *Statuto requirẽti præſentiã propinquorũ nõ ſatisfit per procuratorẽ.*

VNdecimo quęro, in proxima pręcedenti qõne mentionẽ fecimus de regula Cãcellarię diſponẽte circa cõſenſum pręſtandũ in aſsignatione penſionis per Rectorem beneficij: ſuper cuius fructibus penſio reſeruatur. in qua dr̃, ꝙ ſi is pręſens ſit in curia ꝑſonaliter cõſentiat, & iuret: ſin autẽ per procuratorẽ, ad hoc ab eo ſpecialiter cõſtitutum: cõtingit dubitari vtrũ præſens in curia conſentire poſsit per ſpecialem procuratorem. Circa quod reperio ꝙ gloſator in regula. xliii. in regulis Cancellarię Innocentij octaui mouens hãc q. tenet partem affirmatiuã dicens, ſatis eſſe cõſentire ꝑ procuratorẽ ſpẽliter ad hoc cõſtitutũ. allegat regulã iuris qui ꝑ aliũ de reg. iur. in vj. dicit tñ, ꝙ neſcit ſi Cancellaria hoc admitteret ꝑꝑ pertinaciã abbreuiatorum: ſed de Camera ꝙ eſt certũ. Contrariã tñ partem tanq̃ veriorẽ de iure amplector: pro qua faciũt not. per doct. in c. ſtatutũ. §. cũ vero de reſcrip. in vj. vbi Arch. dixit, ꝙ in terminis illius tex. propter illa verba proprio iuramento nõ ſufficeret iuramentũ procuratoris ẽt habẽtis ſpeciale mandatũ: quem ſequitur ibidẽ Philip. Franc. col. j. in iii ju not. & etiam not. in c. vt circa in fin. vbi Arch. de elec. in vi. & idem Arch. in c. nulli eo. lib. Accedant quę voluit Abb. in c. fi. de iura. cal. per glo. ſecundam ibi, per quam iuncto tex. in c. j. de iud in vj. dicit,
1 † ꝙ vbi lex alicuius pręſentiam requirit, actus per procuratorẽ expediri non põt: quia ille pręſens dicitur qui ſe cõſpectui exhibet. allegat glo. in clę. dudũ. de ſepul. ex qua infert Abb. in c. cũ parati de
2 appel. † ꝙ vbi in ſtatuto requiritur pręſentia propinquorũ, nõ ſufficit ꝙ propinquus mittat procuratorẽ. idem voluit Ang. in l. titius. ff. quib. mod. pign. vel hipo. ſolua. & dixit Bart. in conſi. incip. factũ tale eſt. Ceccolus Petri, quòd nõ ſufficeret tali caſu ratificatio. idem dixit Bal. in l j. in vlt. col. C. qui admit. faciunt plura adducta per Fely. in c. licet. ex quadam col. i. & ij. de teſti. & ita ſeruat Curia quicquid

quicquid dixerit præfatus gloſator:cuius opinio eſt cōtra tex.illius regulæ de directo,in quo dicitur ꝙ aliter nullatenus literæ expediātur:& ſic annullat literas aliter expeditas ipſo iure. vide quæ dixi de dicta dictione nullatenus ſupra.q.proxima præcedenti.

Penſio vtrum ſit perpetua vel temporalis. Qō.12.

1 *Penſio non uacat morte penſionarij ſed extinguitur.*
2 *Penſio an de una in aliam perſonam transferri poßit.*
3 *Papa eandem penſionem mortuo penſionario alteri reſeruare poteſt ſine conſenſu rectoris beneficij.*

DVodecimo quęritur,vtrū penſio ſit perpetua vel temporalis.& dicendum eſt, ꝙ ſit temporalis,vt colligitur ex eius diffinitione,de qua ſupra.q.j. vbi dictū fuit, ꝙ penſio eſt certa portio ex aliqua mēſa vel beneficio ex cauſa ad tempus non perpetuo ſeparata.extinguitur.n.penſio cū perſona illam percipiente,ſicuti finitur vſufructus morte vſufructuarij.§.finitur inſti.de vſufr.l.antiquitas.C.de vſufr. & habi. hinc eſt quòd in literis reſeruationis pēſiōnis ſemper apponitur clauſula tibi quo ad vixeris,vel ꝓcuratori tuo legitimo annis ſingulis perſoluendā.
1 † Nec pēſio vacat morte penſionarij,ſed extinguitur,vt dictum fuit ſupra d.q.j.videtur tñ in eo differre penſio ab vſufructu, quia penſio regulariter cōſtituitur in quātitate determinata,nō in quota, vt dixi ſupra q.viii.& ideo dixit Caccialupus in d.tract.ſuo de penſ.q.viii.quòd nō videt quid obſtet,ꝙ Papa nō poſsit aſsignare penſionem vni monaſterio vel eccleſiæ perpetuam ſuper fructibus,redditibus & prouentibus alterius eccleſiæ grauatæ, cū facultates illius illud onus ferre poſſunt cōmode. ad quod allegat Roma. in conſi. 369.facit illud conſiliū in eo quòd ibi apparet quòd fuerat aſsignata annua penſio per Bonifaciū vni monaſterio montis maioris ſoluenda per monaſteriū ſancti Antonij perpetuo. Nec eſt dubium id Papam poſſe, cum adeo lata ſit poteſtas Papæ in beneficialibus,de
2 quo dictū fuit ſupra q.vi.& q.viij. † An autem penſio poſsit de vna in aliam perſonam transferri,dicendū eſt quòd non:cū nō ſit perpetua,ſicuti eſt beneficiū, quod reſignari pōt toto titulo de renū. niſi Papa penſionario ius transferendi illam cōceſsiſſet. nam ſolent Pōtifices ſæpenumero cōcedere huiuſmodi facultatem : quod paſsim Leo.x. piæ memorię faciebat vtens multum pontificia auctoritate

& abſoluta

& abſoluta poteſtate in ſimilibus. Clemens autem vii. difficilius id concedebat, & erat bene factum pp oneris continuationem quę eſt euitanda: iō ſanctiſsimus D.N. Paulus. iii. (ut audio) admodum ſe difficilem reddit in concedendo talem facultatem etiam cum con-
3 ſenſu. †Poteſt tñ Papa & uiuente eo cui penſiô ſoluitur, & eo mortuo eandem penſionem alteri reſeruare, etiam ſine cõſenſu Rectoris beneficii grauati, dum tamen id faciat ex certa ſcientia, & de poteſtatis plenitudine. nam de poteſtate ordinaria id non poſſet obſtante regula Cancellarię de conſenſu præſtando: de qua late ſcripſi ſupra. q. x. verſ. circa præmiſſa: & in ver. ſed quid ſi Papa.

Qua ætate quis ſit capax penſionis. Qõ. xiij.

1 *Beneficium curatum requirit ætatem annorum. 25.*
2 *Epiſcopatus requirit ætatem annorum. xxx.*
3 *Ad primam tonſuram anni ſeptem ſufficiunt.*
4 *Penſiones etiam pueris aſsignari poſſunt.*

1 TErtiodecimo q̃ro qua ætate quis ſit capax penſionis. †Nã tu ſcis quòd beneficiũ curatum obtineri non poteſt ſine diſpenſatione à minore xxv. annorum. c. cũ in cũctis, de prȩb. Ad canonicatum in eccleſia cathedrali uel collegiata ſufficit ætas. xiiij. annorum. glo. in uerb. ætatem in c. ſi eo tempore, de reſcript. in vj. Rota deciſ. 324. in nouis. & ita etiam eſt ſancitũ per re-
2 gulam Cancellariæ apoſtolicæ: † ad ẽpatum uerò requiritur ætas annor. xxx. d. c. in cunctis. facit tex. in c. pſbyter. lxxxviii. diſt. glo. & Doct. in clem. generalem, de æta. & qualit. Abb in c. ſuper inordinata, col. ii. de præb. eadem ætas annor. xxx. requiritur in Abbate, vt not. Abb. in d. c. cum in cunctis, in prin. & in d. c. ſuper inordinata. Fely. in c. cũ vigeſimum, de off. deleg. in iſta quæſtione, quam non uidi ab aliquo tactam. dicendum puto, quòd cũ penſio nõ ſit eccleſiaſticum beneficiũ, ſed quid tẽporale, vt uidimus ſupra. q. i. & q. vii. Immo poſsit etiam cadere in merum laicum, de quo uidimus infra. q. xxi. quòd quando reſeruatur clerico ſufficiat ad penſionem conſequendam illa ætas quę requiritur ad ſuſcipiendum minores ordines quæ eſt annor. vii. c. nullus à contrario ſenſu. & ibi gloſ. de tempor. ordinan. in vi. in vi. Cardi. in clem. ult. col. antepen. de ætat. &
3 quali. vbi † dicit, quòd ad primam tonſuram ſufficiũt anni vii. & ab inde ſupra conferri poſſunt alii minores ordines, & hinc eſt quòd

minori intrante beneficium conferri non poteſt, cum non poſsit ordinari gloſ. Io. monachi Cardinalis in c. ſi annum, de iudi. c. nullus, de tempor. ordinan. in vii. ſufficit enim quòd quis ſit clericus, ut ei reſeruari poſsit penſio. Nec refert meo iudicio utrum penſio reſeruetur ſuper monaſterio, menſa, dignitate, uel beneficio curato, uel ſimplici, cum penſio nil habeat ſpiritualitatis, ut in d. q. i. ſupra, quinimo etiam in laicum cadit ſecundum Bald. in d. c. ad audientiã,
3 el ij. de reſcript. & dicetur infra. q. xxj. † & dixit Vincentius, quem refert Cardi. in clem. ij q. ix. de offic. ordin. c. ſuper inordinata, de præben. quòd penſiones etiam pueris aſsignari poſſunt. Puer autẽ in beneficialibus quis dicitur à ſeptennio uſque ad quartum decimum annũ. Abb. in d. cap. ſuper inordinata, colum. j. uerſ. & dicitur puer: & ita uidi curiam ſeruare. Minori autem ſeptennio etiam aſsignari poteſt penſio cum diſpenſatione tamen: & ego dum eſſem Bononiæ tempore coronationis Cæſareæ Maieſtatis Caroli. v. quæ facta fuit ſub die xxv. Februarij. M. D. xxx. vidi literas apoſtolicas, in quibus Clemens. vij. reſeruabat penſionem annuam ducatorum uigintiquatuor auri de camera cuidam progne de purcinigo infanti Concordien. diœceſis, qui etiam defectum natalium patiebatur ex clerico & ſoluta genitus conſtituto in quarto ſuæ ætatis anno: quæ aſsignatio fiebat poſtquàm eſſet inſignitus clericali charactere cum eo diſpenſando, quòd in illa ætate annorum quatuor promoueri poſſet ad primam tonſuram, & penſionem ex tunc percipere ualeret, & erat cõſtituta dicta penſio ſuper fructibus parochialis eccleſiæ ſancti Zenonis de Auiano Concordien. diœceſis: & aderat clauſula quòd ex quauis cauſa etiam urgentiſsima reduci non poſſet ad minorem ſummam.

Penſio an reſeruari poſsit excõicato. Qõ. xiiij.

1 *Collatio beneficii facta excommunicato non ualet.*
2 *Excommunicatus non poteſt eſſe iudex.*
3 *Excommunicatus non poteſt eſſe procurator in iudicio.*
4 *Excommunicatus non poteſt eſſe aduocatus.*
5 *Excommunicatus non poteſt eſſe arbiter.*
6 *Excommunicatus eſt priuilegiorum incapax.*
7 *Excommunicatus non poteſt beneficia conferre.*
8 *Excommunicatus non poteſt præſentari.*
9 *Penſionis reſeruatio facta excommunicato non ualet.*

Quartode-

QVartodecimo q̃ro an penſio excõicato reſeruari poſſit,
1 † & dicendum eſt, ꝙ non, uidemus.n.collationem beneficij excõicato factam non ualere, immo ſcienter cõferens beneficium excõicato priuatur ptãte conferẽdi. tex.eſt in c.poſtulaſti.in prin.de cleri.excom.miniſtr. Nec ualet electio facta de excommunicato.c.cũ inter R.de elec. c.cum dilectus.
2 circa fin.de conſuet. † Nec poteſt excommunicatus eſſe iudex.c.ad probandum.& ibi Docto.de ſent.& re iudi. Nec poteſt reſcriptum impetrare ſiue occulte, ſiue publice ſit excommunicatus. Domin.in c.j.de reſcrip.in vj.not.Abb.in c.ueritatis, in fi.per tex.ibi, de dol. & contu.immo regulariter reſcriptum ad lites per excõicatum impetratum eſt ipſo iure nullum.c.j.de reſcrip.in vj Hoc tamen quãdo & quibus caſibus procedat, uide late per inſignem pręceptorem
3 meum D.Io.Crotum de Monte ferrato in d.c.j.de reſcr. † Nec põt eſſe procurator in iudicio. c.per ceſſionem. & ibi not. Docto. de probat. Item excommunicatus eſt ab off. ſuſpenſus & beneficio.c.
4 paſtoralis, de appell. † Nec poteſt eſſe aduocatus. c.decernimus.de ſent.exc.in vj.& ſi agat in iudi.repellitur. c.intelleximus.de iudi.& ibi Doct.& ſtans per annum ĩ excommunicatione beneficio quod obtinet priuari debet.vj.q.iij.c.rurſus.& c.quicunq;. gloſ.in c.cum
5 contumacia.de hæret.in vj.Doct.ĩ c.j.de iudi. † Nec poteſt excommunicatus eſſe arbiter. not.Abb. in c.ueritatis. & ibi Doct. de dol. & cont.& in c.quintauallis.de iur.iur.& excommunicatus habetur pro mortuo.Inn.in c.grauẽ.de ſent.exc.maxime quo ad ſpiritualia. Bar.ĩ l.Barbarius.col.x.ff.de of.p̃to.& carere debet oĩum ſubſidio. 24.q.3.c.corripiantur. l.hi qui.C.de apoſt.& eſt priuatus ſacramẽ-
6 tis † eccleſiæ.95.diſt.c.illud.et eſt priuilegiorum incapax. Io.And. in c.non poteſt, de regu.iur.in vj. Pręterea excommunicatus alium ſibi obligare non poteſt, licet poſſit aliis obligari: ut p Specu.in tit. de procur.§.fi.verſ.quid ſi excommunicatus. Domi.in c.j.§.j.de iu.
7 patr.ĩ vj. † Nec poteſt excommunicatus beneficia conferre, quando eſt notarius, ꝓbatur ĩ c.quia diuerſitatẽ, de conceſ.p̃b.& in c.fi. de exceſ. p̃la.& in c.j. ne ſede uacan.in vj. Nec poteſt excõicatus iurare ad ſui commodum, q̃a ſacra tangere non licet illi, cui ſacra ingredi eſt ꝓhibitum. Facit qđ uoluit gl.ĩ c.ꝙ ĩ dubiis, de ſent.exc.&
8 ĩ c.cum ĩter, de excep. † Nec poteſt p̃ſentari cum celebrare non poſſit.c.cum celebrat, de cleri.excom.miniſtr. à quo remouetur enim conſequens remouetur & antecedens, ut in c. ſuper his, de accuſa. Nec excommunicatus accuſare poteſt, per not. in c.exceptionem.

de excep.ſupra allegato.& eſt tex.expreſſus in c. à nobis.de excep. facit tex.in c.pia.eo.tit.in vj.etiam ſi ſuam uel ſuorum iniuriã proſequatur.Imol.in d.c.à nobis, & ibidem ſolẽnis doctor Do. Petrus Pariſius nunc benemeritus ſacroſ.Ro.eccle. Cardina. Nec excommunicatus,ſpoliatus poteſt petere reſtitutionem: ita uoluit gl.pen. in c.ex inſinuatione,de procu. idem ſentit gl. & ſequuntur Io.And. & Hoſti.in c.dilectus.el j.de reſcrip.in c.prudentiam,ſuper verbo, non debet.& in c.pia,de excep.in vj.& hoc intellige in excommunicato maiori excommunicatione. Poſſent multa alia adduci ad propoſitum de excommunicato, quæ adducere plus laboris quàm ingenij eſſet.iõ pdicta ſufficiant: † ex quibus concludo, ꝙ reſeruatio annuę penſionis ſuper fructibus beneficij facta,excommunicato non abſoluto non ualet. & hanc opinionem amplectitur Curia quæ ſtilum introduxit, ꝙ quando alicui reſeruatur penſio in literis apponitur illa clauſula ſolita etiã apponi in literis beneficialibus: uidelicet teq; à quibuſuis excommunicationis ſuſpenſionis & interdicti,aliisq; eccleſiaſticis ſententiis,cenſuris, & pœnis à iure vel ab homine quauis occaſione uel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus ex iſtis ad effectum pręſentium duntaxat conſequendum harum ſerie abſoluentes & abſolutum fore cenſentes.

9

Penſio an religioſo aſsignari poſsit. Qõ.XV.

1 *Vſufructus concedi poteſt monacho pro ſuis neceſſariis.*
2 *Monachus ad eius uitam an habere poſsit penſionem.*
3 *Confirmatio ex certa ſcientia facit monachum obedientiarum Papæ.*
4 *Beneficiũ manuale confirmatũ ex certa ſciã religioſo fit illi perpetuũ.*
5 *Confirmatio ſimplex Papæ non alterat rei confirmatæ naturam.*

Q Vintodecimo quæro, an penſio annua ſuper fructibus beneficij religioſo aſsignari poſsit: & videtur dicendum, quòd non, quia religioſus regulariter proprium habere non poteſt.cap.cum non dicatis.xij.q.j.cap.ad monaſterium,in principio,de ſtat.monacho.in contrarium tamen quòd religioſus ſit capax penſionis. videtur text.in cap.niſi eſſent, de præbend. vbi alteri ex electis in priorem monaſterij ſoluitur penſio ex fructibus capituli & prioratus. In iſta quæſtione diſtingue ex mente Innocentij, Abbatis,& aliorum in d.c.niſi eſſent, in fine. ꝙ aut quærimus vtrum religioſus poſsit habere annuam penſionem

ſionem ſuper fructibus monaſterij uel beneficij ad eius uitam ſine auctoritate Pontificis: & tunc dicendum ꝙ non: quia ſi Abbas illā ſibi aſsignauerit, poterit eam ſibi ad nutum auferre. ita dixit Abb. in d.c.niſi eſſent.in fi.verſ.ſecunda ſolutio.vbi dixit, ꝙ religioſo licite aſsignatur aliqua penſio ſeu prouiſio,non ut faciat eam ſuam, ſed ut illius diſpenſationem habeat: & hoc permittente uel ſciente, & non cōtradicente ſuo Abbate. Nam ut ſeruus habet peculium ex permiſsione domini ſui tacita uel expreſſa, licet proprium habere
1 non poſsit.l.iiij.C.de manumiſ.& l.quā tuberonis.ff.de pecul. †Ita religioſus penſionem habere poterit: facit quia monacho concedi poteſt vt habeat uſum fructum pro ſuis neceſſariis, ut per Calde.in conſi.ij.in rub.de regular.& voluit Innoc.in c.inſinuante, ne cleri. uel mona.idem firmat Bar.in auct.ingreſsi.C.de ſacroſan.eccl. faciunt ēt quæ copioſe & eleganter adducit Io.And.in regula,nō eſt obligatorium,de reg.iur.in vj.in mercur.ubi diſputat an ualeat ſtatutum editum in monaſterio,ut quiſque habet decem quolibet an-
2 no pro indumentis: & concludit quòd ſic. † Aut quærimus utrum monachus auctoritate Papæ habere poſsit penſionem ad eius uitam, & quæ ſibi auferri non poſsit per eius Abbatem ſeu alium eius ſuperiorem: & tunc dicas ꝙ ſic. Ita decidit Abb. in d.cap. niſi eſſent,in fi.dicens,ꝙ habēs certā penſionē ex confirmatione Papæ per ſuum Abbatē illa priuari nō pōt: quod dicit eſſe notabile in pēſione.Circa ꝑdictam doctrinam Abb.eſt aduertēdū:quia aut quęrimus utrū religioſo à Papa reſeruari poſsit annua penſio duratura ad eius vitam: & tunc clarum eſt,ꝙ ſic:ut ſupra concluſi prima:aut q̄rimus utrū religioſus penſionē ſibi ab eius Abbate aſsignatā, poſtea uero confirmatā à Papa retinere poſsit inuito Abbate ad eius uitam.& in hoc Abb.videtur indiſtincte tenere ꝙ ſic: cuius doctri-
3 na non eſt indiſtincte uera. † Ideo diſtinguendum eſt, quòd aut talis confirmatio fuit facta ex certa ſcientia, aut non, primo caſu ꝓcedat doctrina Abb. proxime relata: confirmatio.n.ex certa ſcientia efficit,ut religioſus in actu confirmato efficiatur obedientiarius Papæ: ut per Card.in d.c.niſi eſſent.ij.q. & idem Card.in c.porrecta.q.ij. de confirm.util.uel inuti.Imol.in clem.j.in glo.in verb.re-
4 uocari,verſ. † Noto gloſſam de ſupplen.negli.præla.& hinc eſt,ꝙ beneficium manuale collatum per Abbatem religioſo ex cōfirmatione Papæ facta ex certa ſcientia efficitur perpetuū, nec reuocari poteſt per Abbatem,ut cōcludunt Doct.ubi Abb.in c.ad noſtram: & ibi Deci. in ij.col.verſ.ſucceſsiue,de confir.uti.uel inuti. & idem

5 Decius in c.porrecta.col.iij.verſ. † In glo. in verb.confirmat.eod. titu.aut talis penſio fuit per Papam ſimpliciter confirmata: & tunc per talem confirmationẽ penſionis natura non alteratur, & ſic poterit per Abbatem quandocunque reuocari: ita determinat Abb. in beneficio manuali ſimpliciter per Papam confirmato.in d.c.ad noſtram: quem ibidem ſequitur Decius col.ij.in prædicto verſic.ſucceſsiue Abbas.vide ad prædicta quæ late ponunt Docto. in d. c. ad ad noſtram. & in d.c.porrecta.maxime Abb. & Dec.quid autem ſit dicendum, quando profeſſus in aliqua religione fuit promotus ad epatum,quem demum reſignauit reſeruata ſibi annua pẽſione ducatorum ducẽtorũ ſuper fructibus illius: demum vixit in priuata vita: & ex dictæ penſionis prouentibus emit aliquas poſſeſsiones: An dictæ poſſeſsiones eo mortuo eſſe debeant monaſterij, in quo eſt profeſſus,uel ſucceſſoris in dicto epiſcopatu reſignato: vide de hac quæſtione deciſ. Neapolitanam nu. 200.in nouis.vlti.loco editis.

Illegitime natus an ſit capax penſionis. Qõ.xvj.

1 *Penſio eſt quid profanum.*
2 *Illegitimus eſt capax iuris patronatus.*
3 *Illegitimi ſunt odibiles legibus.*
4 *Illegitimi nõ includuntur in diſpoſitione legis ad eorum commodum.*
5 *Naturales non ſuccedunt in feudo etiam legitimati.*
6 *Naturales non ſuccedunt in emphyteoſi.*
7 *Excommunicatus ex fundatione ex conſtructione ac dotatione ius patronatus acquirit.*
8 *Excommunicato penſio reſeruari non poteſt.*
9 *Meretrix eſt capax iuris patronatus.*
10 *Argumentum de iure patronatus ad penſionem non ualet.*
11 *Papa promouens ſcienter indignum cenſetur inhabilitati diſpenſare.*
12 *Papa promouens ſpurium ad epiſcopatum uidetur cum eo diſpenſare.*
13 *Papa promouens homicidam ad epiſcopatum ſcienter uidetur cum illo diſpenſare.*

SExtodecimo quæro: clarum eſt,ꝙ illegitime natus neq; ad ordines,neq; ad beneficia promoueri põt diſpenſatione.c.literas.de fil.pſby.c.j.eo.tit.in vj.modo quæritur,an talis ſit capax penſionis ſine diſpenſatione: &
1 videtur dicendũ,ꝙ † ſic, quia penſio eſt quid profanum nil habens ſpiri-

ſpiritualitatis, vt vidimus ſupra. q. j. & cadere põt in merum laicum, ut dicetur late infra. q. xxj. tẽporalium aũt redditauũ nullus ambigit
2 ꝙ illegitimus eſt capax. †Pro iſta ꝑte facit, q̃a illegitimus eſt capax iuris patronatus, confert text. in c. piç mentis. & c. frigentius. xvj. q. vij. q̃ concluſio eſt uera, ſiue illtĩmus ſuccedat in hçreditate, vel aliter in vniuerſitate, in qua ſit ius patronatus: & ſic in cõſequentiam, ſiue ẽt pricipaliter, ut puta qñ ei legaret uel donaret ius patronatus, uel ipſe illtĩmus capellam uel eccleſiã fundaret, dotaret uel conſtrui faceret. ita concludit Roch. de Cur. in ſuo trac. de iure patr. in verb. competens. in ij. q. princip. ubi hunc articulum ad partes diſputat in verſ. Ego in hoc puncto: cuius opinionẽ ſequitur Lambertinus epſ in ſuo copioſo trac. de iur. patr. lib. j. fol. lxiiij. in verſ. q̃ro decimo. & tamen ius patronatus habet in ſe admixtam ſpiritualitatem. tex. eſt in c. quanto. & ibi Doct. de iudi. Si igitur illtĩmus eſt capax iuris patronatus, in quo adeſt miſtura ſpũalitatis, & layco ex gratia cõpetit, ut late per Roc. in d. ſuo trac. in uerb. ius à fortiori: dicendũ uidetur, ꝙ illtĩmus ſit capax penſionis, q̃ nil ſpũalitatis in ſe habet, ut dictum fuit ſupra. Iſtis tamẽ non obſtantibus cõtrariã opin. tenendã puto, ꝙ immo illtĩmus ſine diſpenſatione non ſit capax penſio-
3 nis, ꝑ qua faciunt infra dicẽda: † Primo q̃a illegittimi ſunt odibiles legibus & canonibus. c. niſi cum pridẽ. §. non tamẽ. de renũn. l. vulgo. ff. de ſta. hom. c. ſi gens angelorũ. lvj diſt. ubi dicit, ꝙ tales non ſunt in bello fortes, in fide ſtabiles, honorabiles hominib. nec Deo
4 amabiles. † Sc̃d̃o facit, q̃a illegittime nati nõ includunt in diſpoſitione legali quantũ ad cõmodũ & honorẽ: ita uoluit gl. in clem j. d̃
5 baptiſ. in ver. liberi. †Tertio ꝑ iſta cõcluſione facit, q̃a naturales nõ ſuccedũt in feudo ẽt ſi ſint legittimati. tex. eſt, & ibi Doc. in c. naturales. in ti. ſi d̃ feu. fue. cõt. in uſi. feu. & eſt rõ, q̃a feudũ eſt beneficium & honor: ut dixit Bal. in l. generaliter §. cum aũt. C. de inſtit. & ſubſti. Penſio aũt beneficium eſt ſicuti feudũ, quatenus beneficiũ eſt beneuola actio gaudium tribuens capienti, de quo late dixi in-
6 fra. q. xxviij. †Quarto facit quia illegittimi nõ ſuccedunt in emphyteoſi eccleſiaſtica ẽt ſi ſint legittimati, ita voluit Bal. in d. l. generaliter. §. cum aũt. & idem in c. q̃ in eccleſiarũ. col. 18. de conſti. Alex. in l. ex facto. §. ſi quis rogatus. col. xij. ad Treb. & in l. ſi pepercerit. col. ij. ff. de lib. & poſth. & late per Iaſo. in d. §. cum aũt. & latiſsime per Docto. in d. c. naturales. in uſib. feu. ubi Matthe. de Afflic. Fallit tamen dicta cõcluſio, niſi eſſet legittimatus ad feuda & emphyteoſim eccleſiaſticam per habentem auctoritatem faciendi talem legi-

 timationem,

timationem,vt per Doct.in d.c.naturales. Quinto facit: quia certum eſt,quòd penſio pendet à beneficio ex quo extrahitur, ut uidimus ſupra.q.j.in fi.Cum autem aliquid alicui prohibetur, uidentur eidem omnia prohibita quæ ex eo ſequuntur.l. non dubium.C. de legi.cap.cum quid prohibetur,de regul.iur.in vj. prohibitum eſt illegitimo poſſe conſequi eccleſiaſticum beneficium ſine diſpenſatione: ergo idem erit in penſione, quę pendet & ſequitur ab ipſo beneficio.facit tex.in cap.denique.diſtinc.iiij. vbi dicitur, quòd ex quo uſus carnium eſt prohibitus tempore quadrageſimę,erunt etiã prohibita oua,caſeus,& lac: quia ex carne originem trahunt: facit etiam tex.in c.eos.lxxxj.diſt. vbi habetur, quòd is qui eſt ſuſpenſus ab officio in pœnam delicti in conſequentiam uidetur etiam ſuſpẽſus à beneficio cum pp officium detur beneficium. Ad idẽ facit tex. in c.paſtoralis.de appell.vbi habetur,quòd illi cui eſt ꝓhibita cõio eccleſiæ,in qua eſt ſtipendiatus, prohibetur ẽt perceptio ſtipendij & prouentuum illius:& eſt ad hoc glo.not.& magiſtra in d.c. cum quid prohibetur,de reg.iur.in vj.in glo j. Sexto facit: quia regulariter de ſtylo Curiæ,cui reſeruatur penſio, datur etiam regreſſus ad beneficium in euentũ non ſolutionis penſionis,ꝑ regreſſum aũt clericus peſionarius dicitur habere ius ad beneficiũ, vt uoluit Aeneas de Falconib.in trac.ſuo de reſerua.in 47.effectu.nu.10.& 11. quod non uidetur cadere in naturali non diſpenſato. Sic igitur uidetur dicendum per ꝓdicta, ꝙ naturalis ſine diſpenſatione penſionẽ ſuper fructibus beneficij eccleſiaſtici habere non poterit. Nec obſtant ſupra in contrarium adducta. Et primo ꝙ penſio ſit quid profanum: quia ẽt emphiteoſis & feudũ ſunt quid profanũ,& nullam in ſe ſpiritualitatem habent: vt de ſe patet: & tamen horum non eſt capax illegitimus per ſupradicta. Nec obſtat,quòd pẽſio cadere poſsit in merum laicum:quia idẽ de feudo & emphyteoſi. Nec obſtat quòd illegitimus ſit capax iuris patronatus,quia non ualet conſequentia,
7 quod propterea ſit capax pẽſionis ſine diſpenſatione. † Patet quia excõicatus ex fundatione,dotatione uel conſtructione eccleſiæ ius patronatus acquirit, licet donec non abſoluatur illius non habeat exercitium ita dicunt Io.And.Abb.& alij in c. nobis, de iur.patro. & Roch.de Curt.in d.trac.de iur.patro.in verb.competens.colum.
8 ij.verſ.ſecundo pro hac cõcluſione. †Et tñ excõicato penſio reſeruari non põt:ut uidimus ſupra.q.xiiij.Poteſt & alio modo reſpõderi,quòd ius patronatus eſt introductum fauore eccleſiarum,ut laici inuitentur ad illarum fundationẽ,conſtructionẽ,& donationem,ut notatur

notatur in c.qm̃.de iur.patr.& per Rocchũ in d.tract. ſuo in verbo ius in ij.q.vbi reprobat opinionẽ Abb. in c. ad apoſtolicã de ſimo. qui dixit,ꝙ ius patronatus principaliter fuit introductũ fauore lai
9 corũ.hinc eſt ꝙ illegitimus eſt capax iuris patronatus †Patet,q̃a ẽt meretrix eſt capax iuriſpatronatus:vt per Roch. in d.tract.in verbo cõpetens.col.ij.ver.ſed hic ſuboritur quæſtio acceſſoria.& Lambertinus epiſcopus in tract.ſuo de iur.patro.lib.j. in x. artic. q.j. & idem in dicto j.libr.fol.71.ver.quęritur decimo. Penſio autem nõ eſt introducta fauore eccleſiarum ſed ad commodũ illorum quibus ſolui debet. patet, q̃a eccleſijs eſt oneroſa: immo dici poteſt quędam
10 ſeruitus.† Ergo ex iure patronatu ad pẽſionem non eſt bona
11 illatio,cũ ſint diuerſa vulgata.l.Papinianns exul ff.de minor.†Sciẽdum tamen eſt,ꝙ ſi Papa ſciens quòd aliquis ſit illegitimus ei reſeruet annuam penſionem,licet ſecum non diſpenſet ꝙ defectu natalium non obſtante penſionem retinere poſsit: ꝙ tamen valebit talis reſeruatio.nam licet collatio beneficij facta indigno ſit ipſo iure nulla.c.cum in cunctis.in prin.& in §.pen iuncto.c. innotuit.§. quamuis. de elec.& late per Nerutium in c.j. col. pen. & vlt. de re iud.tñ Papa promouens ſciẽter indignũ videtur inhabilitati diſpenſare,facit quod voluit Bald.in l.imperialis.§.j.C. de nup. vbi dixit,
12 †ꝙ Papa promouens ſpurium ad ep̃atum videtur cũ eo diſpenſare, ad idem facit q̃d voluit glo.in c.cũ eccleſias.de excep.dicens ꝙ Papa concedens beneficium clerico inhabili videtur voluiſſe ſecum diſpenſare ſi ſcienter contulit facit gl.in verbo oportet in d.l.imperialis.§.j.C.de nup.& not.Bar.in l.quidam ff.de re.iudic. † & dixit Bar.in l.Barbarius.col.viij.ver. ſed q̃d ſi Papa, ꝙ Papa promouens ſcienter indignũ ad ep̃atum,vtputa homicidam vel apoſtatam, cenſetur cum illo diſpenſare.Et dixit Abb.in c.ſi quando de reſcrip. ꝙ q̃n Papa ſcribit pro notorie indigno, vt illi beneficium conferatur eius mandatum exequi debet:quia conſtat de mente Papæ in caſu in quo poteſt diſpenſare.Et prædicta firmat idem Abb.in c.fraternitatis.col.ij & in c.pręterea.de teſti.cog.& ibi Fely.col.ij. vbi dicit,ꝙ ſi princeps promouet notorie inhabilem,videtur tacite diſpẽſare.d.l.quidam conſulebant.ff.de re iudic. & l.idem Vlpianus. ff. de excu.tut.nec tunc requiritur cauſę cognitio cum in eo ſola volũtas ſufficiat:vt not.Innoc. in c. cum ad monaſterium poſt medi. de ſtat.mona. & concluſionem præmiſſam tenuit & ſequitur Dec. in d.c.ſi quando col.ij.in ver.ex ſupradictis Abb.de reſcrip. vbi illam defendit a quibuſdam obiectis. idem voluit Ioan. de Ana. in c. veniens.

Adde Calderi. cõſi. viij.de reſcri.Oldr. conſi.325. & alia quę habẽtur in apoſtil. ad Dynũ in c. j. de regu. iur. in vj. q.vj.

niens. col.j. de accuſ. Concluſionē ſupra firmatam, ꝙ illegitimus non ſit capax penſionis ſine diſpenſatione intellige procedere ſiue penſio aſsignetur in titulum beneficij iuxta ea quæ poſui infra. q. xxviij.in ver. iiij.limita ſiue aſsignetur penſio loco beneficij:vt doctores conſiderant in c.quis.de præben.in vj.qñ autem penſio aſsignaretur alicui in ſtipendiū,tunc & eo caſu nulla diſpenſatio illegitimis requiritur: quia talem penſionem ſine diſpenſatione habere poſſunt.faciūt ea quæ dixi infra.q.xxi.& iſto caſu ꝓcedere poſſunt ea quę nuper vidi voluiſſe R p. Lodouicū Gomes audit. Rotę virum acutiſsimi ingenij in cōmento regulæ cancel. de annal. poſ. q.xxj.vbi dixit, ꝙ illegitimi & baſtardi poſſunt penſiones habere ſine diſpenſatione.& ꝙ ita tenuit Rota. Nā ſic intelligendo dicta per eum ſaluari poſſunt:ſecus tamē eſſet in penſione ſimpliciter aſſignata clerico illegitimo ſuper fructibus beneficij. Et mihi certe durum videretur, ꝙ curia daret reſeruationem penſionis illegittimo non diſpenſato:per ſupradicta tamen ſtilus Curiæ lex eſt.

Illegitimus an poſsit per epiſcopum diſpenſari ad penſionem. Quæſtio.xvij.

1 *Epiſcopus poteſt diſpenſare cum illegitimo ad minores ordines et ad beneficium ſimplex.*
2 *Illegitimus ad ordines maiores & ad curatū per Papam diſpenſatur.*
3 *Epiſcopus diſpenſat cum illegitimo ad prælaturam & rectoriam quæ non cadat in dignitatem.*
4 *Diſpenſandi facultas conceſſa epiſcopo late interpretatur.*
5 *Epiſcopus quibus caſibus poſsit diſpenſare.*

DEcimoſeptimo quęro ſuppoſita veritate ſupradictę cōcluſionis de qua in pręcedenti proxima. q. An illegitimus
1 poſsit ab ep̄o diſpēſari ad penſionē.†in iſta.q. dicendum videt̄ ꝙ ſic. qa ep̄s pōt diſpenſare cū illegitimo quo ad minores ordines:& vt obtinere poſsit beneficiū cui cura nō immineat animarū.tex.eſt clarus in c.j.de fil. pręsbit.in vj.& ibid.Ioan.And.Gemi.
2 Pet. de Anch.& alij.†Ad ordines vero maiores, & ad beneficia curata nō pōt diſpenſari niſi ꝑ Papam:vt eſt tex.ibi.penſio.n.ſi aliqua liter cōparari poſſet beneficio eccleſiaſtico magis ſimplici cōparanda eſſet q̄ curato,licet proprie loquendo eorū neutri cōparari poſſit.Nihilominus videt̄, ꝙ ſi ep̄s diſpenſat cū illegitimo quo ad beneficium

neficiũ ſimplex,qđ eſt quid maius: qa beneficiũ datur in titulũ.ſecus in penſione quę morte pẽſionarij non vacat ſed extinguitur,vt dictũ fuit ſupra.q.xij.a fortiori diſpẽſare poterit quo ad penſionẽ. facit reg.iur.cui licet de regu.iur.in vj. corroboratur dicta opinio
3 †qa eps pôt ẽt cũ illegitimo circa platuram vel rectoriã q̃ non cadit in nomẽ dignitatis vel pſonatus diſpẽſare ſcđm Arch. Io.And. Pet.de Anch.& Franc.in d.c.j. de fil. presby.in vj.vbi Franc. col.ij. ver.in glo.in verbo beneficiũ.Quinimmo pôt ẽt eps diſpenſare cũ patiente defectum natalium vt habere poſsit canonicatũ in eccleſia cathedrali:vt concludunt doc. in d.c.j.vbi Domi.& alij.Et habetur etiam per Oldr.in conſi.ſuo ccxv.incip.puncta breuia.col.iij.iſtam quæſtionem ab aliquo tactam non inueni:ideo circa eã aliorũ opiniones referre non poſſum,circa quam puto dicẽdum, q͏ in caſibus in quibus poteſt eps penſionem aſsignare,de quo vidimus ſupra q. vj.in eiſdem poſsit cũ patiente defectum natalium, quòd penſionẽ
4 ſuper fructibus beneficij cõſequi poſsit diſpẽſare:†præſertim, qa facultas diſpenſandi conceſſa epo vt ſupra eſt late interpretanda: vt not.doc.in d.c.j.de fil presby.in vj.ubi Franc.col.ij. & idem eſt in ptãte legitimãdi:quæ cũ ſit fauorabilis eſt amplianda,q̃uis ipſa legitimatio ſit odioſa vt per Iaſ.conſi.clvj.incip.qm̃ per eximiũ.col.iiij. in fi.in iiij.vol.in caſibus aũt, in quibus eps penſionem imponere non poteſt beneficijs puto dicendũ,quòd non poſsit ẽt circa illius reſeruationem cũ illegitimo diſpenſare. arg.tex.in d.c.j.ſed tali caſu ſit neceſſaria diſpenſatio ſedis apoſtolicę.†In quibus aũt caſibus eps diſpenſare poſsit,& in qbus nõ,vide latiſsime p Spec. in tit. de diſpen.in §.nunc de eporum:& per Bertachi.in ſuo elegãti trac. de epo.lib.iiij.in ij.parte in rub.de auc.epi.circa ſpiritualia.q.xlviij.

Diſpenſatus ad beneficia ſimplicia & curata an penſionem habere poſsit. Quæſtio. xviij.

1 *Quem licet occidere licet uerberare.*
2 *Mulier bannita ſi poteſt occidi an poſsit adulterari.*
3 *Argumentum à maiori locum habet in ſtatuto.*
4 *Extenſio non ſit in diſpenſationibus iam factis.*
5 *Diſpẽſatũ ut ad archiepiſ.trãſire poſsit nõ pôt trãſire ad epiſcopatum.*
6 *Diſpenſationes ſuper defectu natalium ſunt reſtringendæ.*
7 *Diſpenſatio eſt ſtricti iuris reſpectu diſpenſati.*
8 *Argumentũ de maiori ad minus locũ non habet in diſpenſationibus.*

Decimo

DEcimooctauo quæro ꝑſuppoſito ꝙ illegitimus nõ ſit capax penſionis ſuper fructibus beneficij ſine diſpẽſatione de quo dixi ſupra.q.xvi.vtrũ diſpenſatus ad beneficia ſimplicia & curata vigore talis diſpẽſationis habere poſsit penſionem ſuper fructibus ſimplicis vel curati beneficij: & videtur dicendũ, ꝙ ſic:q̃a ſi ei licet habere beneficia,à fortiori vr̃ ꝙ habere poſsit penſionẽ quę eſt q̃d minus.c.cui licet de reg.iur.in vj.& l.non debet.ff. eo ꝙ aũt penſio ſit q̃d minus,patet:q̃a à beneficio extrahitur, & ab
1 eo dependet,vt vidimus ſupra†q.j.facit:nam videmus ꝙ ſi eſt licitum alicui aliquẽ occidere, à fortiori eſt licitũ illum verberare, & iniurijs afficere.l.nec in ea.ff.de adult.& ibi Bart.Hinc eſt, ꝙ dicebat glo.in l.ij C.de patri.qui fil.diſtra.ꝙ ſi pater pòt filium vendere,à fortiori illũ pignori dare poterit:quã ibidẽ ſequit̃ Azo. in ſumma.& dicit Nellus in tract.ſuo bannitorũ.in ij. partẽ ſecundi tp̃is.
2 q.xlvi.†quòd ſi mulier bãnita pòt occidi,à fortiori poterit adulterari,cũ homicidiũ ſit maius q̃ adulterium.c.ſi q̃d verius.xxxiii.q.ij. eſt tñ aduertendum circa hoc dictum Nelli q̃a contrarium tenuit Bald.in l.fi.C. ſi contra ius vel vtil.publi. cuius opinionem contra Nellum cõem eſſe atteſtatur Dec. in c. quæ in eccleſiarum col.vii.
3 in fin.ver.†& ideo infert. de conſti.iſtud arg. à maiori habet etiam locum in ſtatutis vt habetur ꝑ Bal.in l.quòd vero ver. ſed pone.ff. de legi.& in l.ij.C.de in ius voc.& in l.affinitatis ver.pone ſtatutũ. C.cõia de ſucceſſ.Prædictis tñ non obſtantibus, contrarium uidet̃ de iure dicendum, quòd diſpẽſatus ab beneficia ſimplicia & curata ratione defectus natalium penſionẽ conſequi non poſsit ſuper fructibus beneficij, ſine expreſſa diſpẽſatione ad penſiones.Nã regula
4 ꝓdicta cui licet locũ non habet in diſpenſationibus† iã factis, in q̃bus non fit extenſio ẽt ad caſum habentẽ maiorem rõnem vt inquit Hoſtiẽ.in c.poſtulaſti de reſcri.allegat tex.in c.j.& ij.de fil. p̃ſbyt. idẽ voluit Abb.in c.at ſi clerici.§.de adulterijs de iudi. & habet̃ per Fely.in d.c.poſtulaſti.col.xi.de reſcri.Hinc dixit Io.Andr. in c. q̃ à iure cõi in mercuri.quòd licet ep̃s diſpenſet cũ monacho ad curatum,non tñ vigore talis diſpenſationis beneficium ſimplex habere
5 poterit,&† dicit etiam tex.in c.fin.de tranſl. prælat. q̃d diſpenſatus quòd poſsit tranſire ad Archiepiſcopatum,non poterit tranſire ad epatum,& eſt ratio q̃a diſpenſatio eſt odioſa & reſtringenda.ideo eſt quòd diſpenſatio facta ad certũ actum non habet locum in alio actu Iaſ.in conſi.cxxvii.incip.dubitat̃ in occurrente col. fi.nu.9.in iiij.vol.confirmat̃ ẽt prædicta cõcluſio q̃a videmus ꝙ is cui eſt mãdatum

datum prouideri de beneficiis uigore talis mandati penſionē conſequi non potuit.tex.eſt in c.quãuis.el j.de præb.in vj.concludendum igitur uidetur ex prędictis.ꝙ diſpenſatus ad beneficia ſimplicia & curata uigore talis diſpenſationis penſionem conſequi non
6 poterit. † facit ad prædicta, quia diſpenſationes ſuper defectu natalium ſunt reſtringendæ.c.lator.in j.gl. qui fil.ſint legit. & ibidem Io.And.ea.n.quę contra rationem legis introducta ſunt reſtringũtur.l.quod uerò.ff. de leg.Matthe.de Afflic.in c.naturales. ſi de feu. fue.contr.inter dom.& agna.verſ.ſcđo nota, nu.26. & dixit Io.de
7 Ana. † poſt Io. And.in c.mandato.col.j.de ſimo. ꝙ diſpenſatio eſt ſtricti iuris reſpectu illorum cum quibus diſpenſatur. Sed reſpectu illius cui datur poteſtas diſpẽſandi eſt late interpretanda: quia quo
8 ad ipſum eſt beneficium. † Ad allegata ſupra in contrarium reſpõderi poteſt, quod argm̃ de maiori ad minus locum non habet in diſpenſatione iam facta per doctrinã Hoſtien.in d.c.poſtulaſti,de reſcrip.cũ aliis ſupra adductis. Quinimmo ẽt ex identitate uel maioritate rõnis non ualet argm̃ de maiori ad minus in diſpẽſationibus iam factis,ut per Lancel.Galiaulam in l.ij.ff.de verb.obl.col.ij. allegat Panor.in c.at ſi clerici.§.de adulteriis.col.iij. de iudi. & prædicta concluſio procedit præſuppoſito ꝙ uera eſſet concluſio ſupra firmata.q.xvj.ꝙ illegittimus penſionem conſequi non poſſit ſuper fructibus beneficij ſine diſpenſatione ut ſupra dixi. Limitanda tamen eſſet præmiſſa concluſio, ꝙ illegitimus penſionem conſequi non poſſet ẽt diſpenſatus ad ſimplicia & curata:non autem ad penſionem ut non ꝓcedat,quando taliter diſpenſatus conſecutus fuiſſet beneficium ſimplex ſiue curatum, & illud renunciaſſet reſeruata ſibi annua penſione ſuper fructibus illius,quia ſi potuit retinere totum beneficiũ, ergo & illius partem uidelicet penſionem retinere poterit, cum idem iuris ſit de toto quo ad totum quod de parte quo ad partem.c.maioribus.de præben. quæ de tota.ff. de rei uendi.

Illegitimus diſpenſatus ad beneficia cũ cura & ſine cura,& ad alia quęcũq; beneficia,an penſionẽ cõſequi poterit vigore talis diſpenſationis. Qõ.xix.

1 *Penſio comprehenditur ubi dicitur et ad aliud quodcunq; beneficium.*
2 *Dictio quodcunq;, denotat omnimodam generalitatem.*
3 *Feudum conceſſum alicui pro ſe & hæredibus quibuſcunque dicitur eſſe*

eſſe hæreditarium.
4 *Statutum puniens occidentem aliquem quouis modo & qualitercunq; comprehendit homicidam non doloſum.*
5 *Vbi requirit̃ de aliquo ſpālis mẽtio nõ ſufficit generalitas uerborum.*
6 *Cõferre nõ põt bñficia reſeruata q cõferre põt qualitercũq; uacãtia.*
7 *Mandatũ ꝙ alicui prouideatur de beneficio ſpectante ad præſentationem quorumcunque non intelligitur de iure patronatu laicorum.*
8 *Diſpenſatio illegitimi ſemper ſtricte intelligitur.*

DEcimonono quero: ꝑſuppoſito ꝙ illegitimus non poſsit penſionem habere ſine diſpẽſatione: vt dixi ſupra q. xvi. ſi per ſedem apoſtolicã ſit diſpenſatum cum patiente defectum natalium: vt eo nõ obſtante habere poſsit beneficia cum cura & ſine cura, & alia quęcũq; beneficia. An taliter diſpenſatus penſionem conſequi poſsit ſuper fructibus beneficij & pro parte affirmatiua facit: quia licet appellatione beneficij eccleſiaſtici non com
1 prehendatur † penſio. c. quis. el j de pręb. in vj. tñ vbi dicitur, & aliud qñcunq; beneficium comprehenditur penſio, & ꝑſtimonium vt voluit Fely. in c. poſtulaſti. col. x. ver. quarta declaratio de reſcrip. allegat glo. in clem. ij in verbo quodcunq;. de vit. & hone. cler. hoc idẽ voluit Caccialup. in ſæpe allegato trac. ſuo de penſ. q. vlt. Ad idem facit qđ voluit idem Fely. in d. c. poſtulaſti. col. xi. in verſi. ſimiliter dicit Anania: vbi refert Ioan. de Ana. in c. ij. in iij col. de cler. pugn. in duel. poſt Abb. ibi dicentem, ꝙ diſpenſatus ſuper beneficio intelligitur diſpenſatus ſuper beneficio ſimplici, dicit autem Fely. ibidem hoc fallit, qñ diſpenſatio diceret ad quęcunq; beneficia allegat Ioã. And. in addi. Spec. in rub. de fili pręsbit. & Rotã deciſ. ij. in antiquis ſub eadem Rub. quæ eſt deciſ. xlv. incip. not. quòd ſi aliquis ad idẽ eſt ij. deciſ. Rot. in antiq. nu. 408. incipit, nota quòd voluerunt dñi.
2 † Facit quia dictio quodcũq; denotat omnimodam generalitatem, & ideo vbicunq; apponitur in lege, vel canone, ſi lex vel canon, nõ diſtinguit, nec nos diſtinguere debemus. c. ſolite prope finem de maior. & obed. & ibid. Abb. in vlt. not. faciunt etiam ad prædicta ea quæ dixit Dec. in ſuo conſi. lxxviii. incip. licet in caſu propoſito.
3 ij. col. in fi. in j. vol. vbi voluit, † quòd licet feudum acceptum pro ſe & hæredibus ſuis non dicatur hæreditarium cum eo caſu ad extraneos non tranſeat hæredes, tñ hæreditarium erit, qñ alicui conceſſum fuerit pro ſe & heredibus ſuis quibuſcunq;: quia tunc tranſibit ad hæredes etiam extraneos citat ad hoc Bal. in l. cum virum. col. fin. C.

fin.C.de fideicom.& Alex.in l.ſi patroni in prin.col.pen.ff. ad trebel.idem voluit Bal.in l. imperialem.in princ.de ꝓhib. feud. alien. per Fed.& late tradunt doct.vbi per Aret.& Iaſ. in l. Gallus § etiã ſi a parente.ff.de liber.& poſthu. & prædicta doc.Bal.eſt cõiter ap probata. Ad idem facit quod voluit Ang.in l.quòd ſi nolit.§. ſi qd ita.ff.de edil.edict.vbi dixit quòd ſi fideiuſſor promiſit principalem qñcunq; præſentare intelligitur per illam dictionem quandocunq;, quòd etiam poſt ſententiam præſentare teneatur licet alias ſecus
4 eſſet l. grece.§.poſt litem.ff.de fideiuſ.† Hinc eſt,quòd Salic.in l. ſi ſerui.C. de noxal.dixit, quòd ſi ſtatutum punit occidentem aliquẽ quouis modo & qualitercunq;, tale ſtatutum comprehendit ẽt homicidam non doloſum:ſed culpoſum licet alias eſſet ſecus. Pro parte vero negatiua,quòd taliter diſpenſatus aſſequi non poſſit penſio
5 nẽ ſuper fructibus beneficiorũ faciunt infra dicenda: † & primo qa quoties iura requirunt,ꝙ de aliquo fiat ſpecialis mentio: tunc illud non comprehenditur ſub illa generalitate uerborum,& aliud quocunque tex.eſt expreſſus in c.cum in illis in princ. de præben.in vi. ubi expreſſe dicitur. ꝙ qñ mandatur alicui ꝓuideri de eccleſijs ꝑſonatibus dignitatibus uel alijs beneficijs quibuſcunq; in tali mandato non cõprehenduntur beneficia curam aĩarum habentia: niſi expreſſe ſit dictum:qa animarum cura debet ſpecifice exprimi,vt ibi, modo inferendo ad caſum noſtrum iure cautum eſt ꝙ qñ mandat alicui prouideri de beneficijs,non veniat penſio niſi de ea ſit facta expreſſa mentio.tex.eſt clarus in d.c.quis.ibi.niſi de pẽſione in noſtris literis mentio habeat expreſſa,ergo in dictis uerbis& alia quęcunq; beneficia penſio non compreh ẽditur. Nam non veniunt ſub aliqua generalitate uerborum,quantuncunq; prægnantium reqrentia de ſe ſpecialem mentionem qđ etiam probatur per gl.in c.inquiſitores.in uer. expreſſe de hæret in vi.& in clem.ii.in uerbo ſpecialis de offic.ord.& facit tex & ibi not.per doct. in ij de ꝑben. in vj.
6 †Secundo facit qđ uoluit domi.in c.ſi cui nulla in fine proxime allegato tit.de præben.in vj.vbi dixit, ꝙ is cui data eſt facultas conferendi beneficia qualitercunque vacantia conferre non poterit beneficia reſeruata:vt per conſtitutionem execrabilis uel alio modo.idẽ
7 voluit Franc. in d.c.ſi cui nulla in fi.†Tertio facit doctrina domi.in d.c.cum in illis §.j.col.vlt.de præben.in vj. vbi dixit quòd etiam ſi diceretur in literis Papæ ꝙ alicui ꝓuideatur de beneficio ſpectante ad præſentationem quoruncunq;: qđ tamen non intelliget de beneficijs ſpectantibus ad ꝑſentationem laicorum dicẽs idem Do. poſt

Lap.

Dictio quandocunque

Specialis [illegible]

Lap.ibi,ꝙ ita conſuluit Io.And.& idem uoluit Ant.de But.in c.dilectus.col.iiij.de of.lega.& hanc opin.Io.And.Lap.Butr.& quę ět fuit Io.de Fantu.nõ habere contradictorem,atteſtatur Fel. in trac. ſuo,qñ lit.apoſtolicæ ꝑiudi.patro.eccle.col.iij.circa fin. Quarto facit doctrina Bal. Ang.& Alexan.in l.ſi filius à patre.§.fin. per illum text.ff.de lib.& poſthu.vbi dicunt,ꝙ habens ptãtem diſpenſandi cũ quibuſcũq; in qualicũq; ſtatu ſint,non poterit diſpenſare ſuper defectu iuris diuini uel naturalis.hanc doctrinam refert & ſequitur ſolenis doctor pręceptor meus Do.Io.Crotus de Monteferrato in c.

8 j.de conſtit.in verſi.primus caſus eſt, qñ princeps. † Quinto facit: quia habilitatio facta illegitimo ſemper ſtricte intelligitur: ut uoluit Io.And.Butr.& Imol.in c.licet,de tranſla.pręla. & eſt glo.in c. ordinarij,in verb.diſpenſationes,de offi.ordi.in vj.& ibi Domi.ſequitur Felyn.in c.cauſam quę.col.x.verſ.limita hanc,de reſcrip. tenendo iſtam partem ad allegata ſupra in contrarium poteſt reſpõderi: & primo dum dicitur ex mente Fely.& Caccialu.ꝙ ubi dicitur & aliud quodcũq; beneficium uenit, penſio dici poſſet ex prędictis ꝙ eorum opinio non uera qñ exprimuntur prius beneficia, vtputa curatum & non curatum,demũ dicitur & alia quæcunq; beneficia. Nam dictiones geminatæ vt eſt illa quæcũq; adiectæ dictioni alius alia aliud reſtringuntur ad ſimilia expreſsis, caſus eſt in l. ſi fugitiui.& ibi gloſ.cõiter approbata.C.de ſeru.fugiti.Ita dixit poſt alios Sozinus conſi.ſuo 104.incip.in caſu conuentionis, col.j. verſ.primum probatur,in iij.volu.vbi alios citat idem conſi.110.incip. viſo ſtatuto.& conſi.xxiij.col.j. & conſi. lxxxvj.col.vlt. in iiij. volu. Item dicas ꝙ Fely.& Caccialupus allegant pro fundamento eorum opinionis.glo.in d.clem.ij.in verb.quodcunq;, de uit. & hone.cle. quę glo.loquitur de penſione in titulum aſsignata clerico uel ſacerdoti, & non de ſimplici penſione: ideo ex illa non probatur eorum opinio. Adde prædictis ꝙ ſi ſit lata ſententia contra clericum, priuata quorumcunque beneficia comprehenduntur tantum penſiones quæ in titulũ dantur,ſecus in aliis. Ita deciſit Rota, ut refert Gomes aud.Rotę in com.regul.cancell.de annal.poſſ.j q.xxj.in fi. faciunt quæ dicam infra. q. xxviij. Ad alia allegata in contrarium reſponderi poteſt, ꝙ procedunt in caſibus in quibus non eſt lege cautum, quòd de aliquo fieri debeat ſpecifica uel expreſſa mentio, tali.n.caſu ſub omnimoda generalitate omnia comprehenduntur habilia comprehendi. Ita intelligitur tex.in d.cap.ſolitæ,de maio.& obe.prope fin.ea aũt quę iu gñalitate habiliter cõprehendi nõ poſ-

ſunt

ſunt ſub eadem non comprehenduntur cum ad habilia tm̃ extendatur.tex.eſt clarus in l.ut gradatim.ff.de munc.& hono.in §. ſed ſi.l.j.C.de ſacroſ.eccle.glo.in clem.j.de ſequeſtr.poſſ.& fruct.in glo.fi. per Alex.& Imol.in l.de pupillo.§.qui opus.ff. de nou.oper.nunc. ad doctrinam Salyc.in d.l.ſi ſerui,de noxal.dicas, ꝙ eius deciſio nõ eſt uera: patet.nam qui occidit aliquẽ ad ſui neceſſariam defenſam, id facit iure permittente,cum defenſio ſit de iure naturæ.l.ut uim. ff.de iuſti.& iur.quæ quidem defenſio nec per ſtatutũ nec per principem tolli poteſt:ut in clem. paſtoralis.§.cęterum, de re iudi. & ꝑ iſta fundamenta deciſionem prædictam Salyce. reprobat ſolennis doctor & præceptor meus Do.Carolus Ruinus in ſua eleganti repet.§.nunciatio.l.hoc edicto.ff.de noui ope nunc.col.xvj.nu.75.& prędicta ſane procedant pręſuppoſita concluſiõne. de qua ſupra.q. xvij.pro uera: uidelicet ꝙ illegitimus non ſit capax penſionis ſine diſpenſatione:tamen præmiſsis omnibus non obſtantibus, ſi eſſem iudex iudicarem ſemper illegitimum diſpenſatum quo ad ordines, & ad beneficia eſſe capacem eccleſiaſticæ penſionis, & iſto etiam modo procedere poſſet quod uoluit Reuer. Pater Ludouicus Gomes Rotæ auditor in cõmento regul.cancel.de annal.poſſeſ.q.xxj. circa fin.dum dixit illegitimum capacem eſſe penſionis ſine diſpẽſatione. Pet.Rebuf.in ſua Praxi benefi.in tit.de diſpenſ.ſuper defectu natal.citat hunc tractatum fol.413.nume.49.dicit tamen quòd forte contrarium eſt uerum ſed nil allegat.

Si fiat reſeruatio penſionis illegitimo non facta mẽtione quòd ſuper eo ſit diſpenſatus an ualeat reſeruatio talis. Quæſtio.xx.

Vigeſimo quæro, ſi illegitimus ſit diſpenſatus ad beneficia,& forte etiam ad penſiones,quatenus eſſet opus de expreſſa diſpenſatione etiam ad penſiones de quo dixi ſupra.q.17. An literæ expeditæ ſuper reſeruatione annuæ penſionis,in quibus de huiuſmodi diſpenſatione non eſt facta mentio,ſint ſubreptitię:dicendum eſt,quòd non.facit ad hoc deciſio Rotæ numero cclxxx.incip.Nota,quòd ubi diſpenſatum in antiquis, ubi Domini de Rota decidunt, quòd diſpenſatus ut poſsit tenere duo beneficia non obſtante defectu natalium, ſi impetret beneficium nulla facta diſpenſatione dictæ diſpenſationis, valebit tamen impetratio. & ita audio ſeruare Curiam.

Laicus an ſit penſionis capax. Qō.xxj.

1 *Clericis ſeu laycis benemeritis prælatus aſsignare poteſt aliquos reditus ad eius menſam ſpectantes.*
2 *Layco pauperi aſsignari poſſunt decimæ ad eccleſiam ſpectantes in eleemoſinam.*
3 *Prabenda à Canonicatu ſeparata poteſt laico aſsignari.*
4 *Papa poteſt laycum priuilegiare ut beneficia tenere poſsit.*
5 *Laycus ex priuilegio apoſtolicæ ſedis beneficia conferre poteſt.*
6 *Leo.x.Pontifex primus in vrbe creauit milites.S.Petri.*

VIgeſimoprimo quæro, an laicus ſit capax penſionis, ita, ꝙ ei reſeruari poſsit annua penſio ſuper fructibus beneficiorū ſibi quo ad uixerit ſoluēda. Circa hanc qōnem Archid.in c.quāuis.verſ.prouideri,de præb.in vj.dicit,ꝙ ſic,loquēdo tñ de penſione quæ in mera temporalitate conſiſtit,& nil habet ſpiritualitatis,iuxta ea quę dixi ſupra.q.j.idem uoluit in d.c.quamuis. Franchus in ij.not.& Pet.de Anch.col.j.verſ.tertio collige. idē uoluit Bal.in c.ad audientiam.el ij.de reſcript.dicens,ꝙ penſio ſui natura non cenſetur beneficiū eccleſiaſticum,cū etiam laico aſsignari poſsit.idem uoluit ibidem Fely.col.iiij.in fi. verſic.quarta concluſio,& ibidem collecta:& Archi.in c.ſi motu proprio.col.fi.verſic. beneficium,de præben.in vj.Card.in clem.ij.de off.ordi.q.ix.Io.de Imol.in clem j.col.vj.verſ.quærit Gulielmus. de reb.eccl.nō alie. mouentur per tex.in c.poſſeſsiones.xvj.q.j.& c.illud.q.vj.ead.cauſ.
1 † faciunt ad prædictam cōcluſionem ea quæ uoluit Laur.& poſt eū Zenzel.in clem.j.de reb.eccle.non alie. quos refert ibidem Card.q. xv.ubi dicunt,ꝙ Prǽlatus aliquos redditus ad ſuam menſam ſpectātes, temporales tñ pōt clericis, ſeu laicis benemeritis concedere ad
2 tēpus uel ad uitam. † Quinimmo & laico pauperi in eleemoſinam & ad ſuſtentationem aſsignari poſſent decimę ad eccleſiam ſpectātes:non tñ ut illas in titulum haberet, ſicuti clerico aſsignantur,ad quem pertinent ratione beneficij.ita uoluit Laur.quem refert & ſequitur Card.in d.clem.j.q.xvj.allegat Inno.in c.cauſam,de præſcri. & faciunt ea quę late ponit Oldra.in conſi.226.incip.quidam epſ: ubi impugnat penſionē conſtitutam cuidam nobili per epm de eccleſia ſua benemerito ex eo ꝙ eſſet in quantitate exceſsiua & nimis onerosa illi eccleſiæ. ſi ergo id poſſet epſ electus in partem ſolicitudinis,à fortiori poterit Papa electus in plenitudine ptātis. ad qđ faciunt

penſio laico poſt aſsignari:

faciunt dicta ſupra.q.vj.iſtam concluſionem tenuit ẽt Caccialup.in
trac.ſuo de penſ.q.xij.dicens, ꝙ in ſtipendium ſeu piam ſubuentio-
3 nem poteſt laico aſsignari annua penſio. † Pro iſta concluſione fa-
cit ẽt, quia prębenda ſeparata à canonicatu, & ſic à iure ſpirituali
ẽt laico aſsignari pȏt.glo.in c.cũ M.Ferrarienſis,in verb.reperiũt,
de conſtit.& ibidem Abb.dicens, ꝙ laicus pȏt habere ꝓbendam in
eccleſia non canoniam. Nam ꝓbenda ſine canonicatu conſiſtit in
camera temporalitate,cum ex tẽporalibus bonis conſtituatur, & ca-
dit etiam in laicũ.idem uoluit Inno.in c.maioribus,de præb. & Io.
de Ana.in c.tua nos.in ulti.notab. de ſimo. Vbi aũt prębenda eſſet
annexa canonicatui:tunc cenſetur quid ſpirituale:probatur in cap.
dilecto,de ꝓben.ita dicit Abb.in loco pręallega. & Cardi. in clem.
fi.q.ij.de præben.ad idem Abb.in d.c.maioribus,de præben.& late
tradit poſt alios Fely.in d.c.cum M.Ferrarienſis.col.vj.verſ.in glo.
in verb.receperunt.& ideo tunc non poſſet laico aſsignari cum ſpi-
ritualium non ſit capax.c.cauſam,de reſcript. nec illam tenere poſ-
ſet & adminiſtrare.c.ij de iudi.c.fin.de reb.eccl.non alie. cap.bene
quidem.96.diſt.& idem dicendum eſſet,qñ penſio eſſet loco bene-
ficij eccleſiaſtici,prout conſiderant Docto.in d.c.quãuis,de præb.
in vj.& dicam infra.q.28,in fi.nam tunc penſio non caderet in lay-
cum, cui beneficium non poteſt conferri per ſupradicta, niſi ſuper
hoc eſſet à Papa priuilegiatus. † Poteſt.n.Papa laicum priuilegiare
4 ut beneficia tenere poſsit:ut habetur per Innoc.in c.quanto,de cõ-
ſuet.& ibi Abb.hinc uidemus, quòd Rex Francorum eſt canonicus
in eccleſia.S.Hilarij ciuitatis Pictauenſis, ut dicit Abb.in c. extir-
5 pandæ.§.quia uero,in repet.col.xj.de præb. †Pȏt ẽt laicus non ſo-
lum priuilegiari à Papa, ut beneficia retinere poſsit, ſed ut illa poſ-
ſit conferre:ut not.Docto.vbi Domi.in c.ij.de præben.in vj. & in
c.ſacroſancta.& in c.meſſana,de elect.& in c.ꝑterea:ubi Docto.de
iur.patr.& in c.imperium.x.diſt.glo.in c.uerũ. in uerb.ducibus.32.
diſt.& in c.mẽnam,in verb.arbitrium.ij.q.v. Petr.de Ancha. in c.j.
col.j.de reg.iur.in vj.ubi dixit, quòd ad laicum non pȏt niſi ex pri-
uilegio,pertinere ius conferendi beneficia.uide Archid. in c.impe-
rium.ſupra allegato:& in c.Hadrianus,el j.64.diſt. Docto. in c.di-
lecto,de teſti.Abb.in rub.de iudi.col.pen.Abb.in c.nouit,in glo.in
verb.cõſuetudine,de iudi.& Præpoſitum in d.c.imperium. Et uide
Corſettũ in iſto arti.plura accumulantẽ in trac.ſuo de pote. & ex-
cel.regia.q.xj.ubi cõnumerat oẽs Principes Xꝑianos priuilegiatos
ab apoſtolica ſede circa beneficiorum collationem aut denomina-

tionem prælatorum: qui tangit & examinat etiam illum articulum, an laicus ius conferendi beneficia præſcribere poſsit. Ad prædicta uide etiam Io. de ſylua doctorem vltramontanum in tracta. ſuo de beneficio, in ij. par. q xxiij. & in j. par. q. vij. Erit ergo firma concluſio ſecundum omnes Doctores, quòd penſio prout eſt quid temporale, nil ſpiritualitatis habens poſsit etiã laico reſeruari ꝑpter eius benemerita erga eccleſiam uel pro eleemoſyna & eius ſuſtentatione. † Vnum non omitto, quòd fęlicis recordationis Leo. x. qui primus in vrbe creauit collegiũ militum ſancti Petri eiſdem militibus indulſit, ut etiam mere laici poſſent obtinere penſiones ſuper fructibus beneficiorum uſque ad ſummam ducatorũ centum quinquaginta: ut ex priuilegio dictis militibus cõceſſo aperte legitur: quorum creationi præſens fui tunc in Curia exiſtens.

6

Idẽ tenet Rip. in c. ij. de iud. nu. 68. idẽ tenet Pet. Rebuff. in concordata Francię in tract. de pacif. poſſ. nu. 133.

Reſeruatio penſionis facta alicui tanquam clerico, qui tamen erat laicus, an ualeat. Qõ. xxij.

1 *Cauſa poſita in narratione legis uel ſtatuti præſumitur impulſiua.*
2 *Cauſa impulſiua ceſſante non ceſſat effectus.*
3 *Cauſa impulſiua non dicitur proprie cauſa.*
4 *Effectus durat ſtante cauſa finali deficiente impulſiua.*
5 *Ceſſante cauſa impulſiua ceſſat effectus in beneficialibus.*
6 *Literę reſeruationis pẽſionis ĩ multis regulãtur uti literę beneficiales.*
7 *Motus proprius facit ualere gratiam non obſtante ſurreptione.*
8 *Penſio reſeruata alicui uti clerico qui erat laicus an ualeat.*
9 *Falſa cauſa dans cauſam conceſsioni, etiam ſi de corpore conſtet uitiat gratiam.*
10 *Vitiatur reſcriptum ſi Papa mandat alicui tanquam ſcolari Bononiẽſi prouideri, qui tamen erat Paduanus Bononiæ ſtudens.*
11 *Faciens ſe clericum cum non ſit, punitur iudicis arbitrio.*
12 *Collatio beneficij facta alicui tanquam clerico, qui tamen clericus nõ erat, tamen habitum geſtabat, & pro clerico ſe gerebat, non ualet.*
13 *Clericus eſt laico dignior & maior.*
14 *Stilus Curiæ ius facit & pro lege ſeruatur.*
15 *Penſionis reſeruatio facta alicui tanquam clerico, qui clericus non erat etiam motu proprio non ualet.*
16 *Tempus datæ inſpicitur in gratia non habilitas ſuperueniens.*
17 *Tempus datæ inſpicitur in conſideranda delegati habilitate.*
18 *Ordo clericalis in beneficijs eſt de ſubſtantia.*

Vige-

VIgeſimoſecũdo quæro, an reſeruatio penſionis facta alicui tanq̃ clerico, q tñ erat merus & purus laicus, valeat. Iſtã q̃onem non inuenio ab aliquo examinatam: circa quã putarem diſtinguendum, ꝙ aut penſio aſsignatur ꝑ ſedem apoſtolicam alicui uti benemerito de eccleſia vniuerſali uel particulari: aut pauperi, ut ſe ſuſtentari ualeat, ut ſupra proxima. q. dictũ fuit: aut ſimpliciter aſsignatur alicui ꝑdictis ceſſantibus: & pu to dicendũ primis duobus caſibus, ꝙ ſi ĩ literis reſeruationis eſſet expſſa cã meritorũ, uel paupertatis eius, cui pẽſio reſeruat: ꝙ eo ca ſu, dato ꝙ ille nõ eſſet clericus, nõ ꝑpea cõſtitutio pẽſionis uitiaretur: tũ quia ex cauſis ꝑdictis põt pẽſio laico aſsignari, ut ſupra dixi ꝓxima ꝑcedenti. q. tũ ẽt, quia licet in reſeruatione ꝑdicta Papa narraret illũ clericũ, illa cã clericatus nõ eſſet cã finalis, ꝓp quã Pa
1 pa mouetur ad aſsignationẽ penſionis. † facit quod ſingulariter uo luit Io. And. ĩ c. pen. de immu. eccl. in vj. quem ibi ſequitur Gemi. & Franch. in c. cũ ceſſante. ij. col. de appel. vbi dicũt, ꝙ cã q̃ poſita eſt in narratione legis uel ſtatuti ꝑſumitur impulſiua, non finalis, q̃n poſtmodũ lex uel ſtatutũ largius loquit, ꝓut in caſu noſtro in quo
2 cauſæ meritorũ uel paupertatis expſſe aſsignãtur. † ceſſante aũt cã impulſiua, nõ ceſſat effectus: & ſic diſpoſitio gl. in c. quod ad trãſlationẽ. de renũc. & in c. cu pientes, in prin. in uerſicu. periculoſis. ubi Domi. poſt Io. And. de elect. in vj. & gl. in l. j. §. ſexũ. ff. de poſtulan. & gl. ĩ l. ſi mulier. C. de iur. dot. Et ꝑ Alciat. in rep. rub. ff. de uer. ob.
3 col. vj. verſ. ꝓ reſolutione breuiter. nu. 24. † Et ꝓpea dixit Bart. in rub. de inſti. & ſubſti. col. j. uerſ. cã uero, ꝙ cã impulſiua non dicitur ꝓprie cã, ſufficit igitur ꝙ ſubſiſtat cã finalis, q̃ fuit rõ meritorũ uel paupertatis, ſiquidẽ ex illius expſsione cognoſcit quale fuerit principale intentũ cõcedentis penſionẽ, ut deducit Sozi. conſi. 251. incip. q̃m ĩ pſenti cõſultatione. verſ. cõprobatur. circa princ. in ij. vol.
4 † & cã finali ſtante durat effectus nõ obſtante defectu cauſæ impulſiuæ, ut per Doct. in d. c. cũ ceſſante. Quinimmo q̃n eſſent duæ cauſæ finales eiuſdem diſpoſitionis, & ipſarũ altera ceſſaret, altera uero ſubſiſteret, diſpoſitio firma maneret. ita ꝓbat tex. in d. §. affinitatis. inſti. de nupt. & in §. fi. in auc. de inſtr. caut. & fide. in verſicu. ex utroq;. & in §. ſed ſi quis, & in §. ſi uero nullus. Ad idẽ Bal. in l. j. col. iiij. C. de condi. indeb. verſ. itẽ do talẽ regulã. Bart. in l. j. ff. ſol. matr.
5 Bal. in l. generaliter iij. col. C. de epiſc. & cler. Nec obſtat ſi quiſpiã dixerit ꝑdicta non procedere in beneficialibus, in quibus ad refrenandam ambitionem ẽt ceſſante cauſa impulſiua ceſſat effectus, ut

..otanter dixit Abb.per illum tex.in c.poſtulaſti.ī ult.not.de reſcri quem refert & ſequitur Deci.in d.c.cum ceſſante.col.j.verſ & pdicta cōcluſio,de appel. qa literæ reſeruationis pēſionis nō ſunt ꝓprie literę beneficiales: & ꝑ conſequens non ſunt ambitioſæ & reſtringendę,cū pēſio ſit quid mere tēporale nil habēs ſpūalitatis: vt
6 dixi ſupra.q j & q proxima pcedenti. † Videtur tamē ꝙ literę reſeruationis pēſionis in multis regulent uti literę beneficiales,ꝗ ꝑ ſurreptionē uitiant ipſo iure.c.ad audientiā.el ij.de reſcrip.& iō forte dicendū eſſet,ꝙ cōcluſio pdicta procedat,qn̄ Papa motu ꝓprio pēſionē alicui reſeruat ex cauſis ſupradictis ſuper fructib. beneficio-
7 rū. faciūt ad hoc.d.ſupra.q.ix.in uerſ.quid aūt dicendū ſit.† clauſula.n.motu proprio ī literis appoſita facit gratiā ualere nō obſtante ſurreptione.tex.eſt in c.ſi motu ꝓprio,d̄ pbē.in vj.& ſic tutius erit tenere pdictam cōcluſionē procedere, qn̄ cōceſsio pēſionis facta
8 eſſet motu ꝓprio. † Tertio uero caſu,quando aſsignata fuit penſio alicui ſimpliciter tanquam clerico: utputa quādo Titius reſignauit beneficiū in manibus Papæ ad fauorē Sempronij, & obtinuit Gaio eius nepoti,quē clericū eſſe aſſeruit ſuper fructibus beneficij renūtiati pēſionē annuam,puta ducatorū.xxx.reſeruari,q tamen Gaius erat merus laicus Nam tali caſu dicendū eſt,ꝙ reſeruatio dictæ pēſionis eſt nulla: uoluit.n.Papa Gaio uti clerico ꝓuidere.facit:quia cauſa dans cauſam reſcripto illud uitiat.tex.in c.ſignificante,de reſcrip & ibidē gl.ꝙ maxime ꝓcedit, quando quis ſibi qualitatē aliquam attribuit,quam nō habet:ut in ſimili habetur de diſponente in l.fi.C.de hęred.inſtit.vbi error noīs in diſponente,utputa quando uocauit ſe Franciſcū,& ſibi nomen erat Hiero.acceſsit,nam tūc actus uitiatur,ut etiam habetur in d.l.fi.per Bar.Ange.& alios,ubi
9 etiam Corneus col.j. † Secundo facit:quia quando falſa demōſtratio dat cauſam cōceſsioni,tūc eſto ꝙ de corpore conſtaret, diſpoſitio tamen non valeret.ita dicit Roma.in conſ.327.incip.iſtę ſunt rationes, in fine. mouetur per text.in l.nec apud. & in l.ſi pater.C. de hęred.inſti.& in l.tanquam.C.de fideicom.vbi dicitur,quòd inſtitutio hæredis eſt nulla, quando teſtator Sempronium hæredem inſtituit uti filium ſuum, putans illum ſibi filium eſſe, aliter ipſum
10 non inſtituiſſet, cū tamen non eſſet teſtatoris filius. † Tertio facit doctrina Compoſt.in d.c.ſignificante,de reſcrip. ubi dixit,quòd ſi Papa mandat prouideri in diœceſi Bononienſi Bernardino ſcolari Bononienſi,& ille.B.ſit Paduanus Bononiæ ſtudens, tale reſcriptū uitiatur: & mouetur, quia Papa cenſetur illum beneficiare in loco

ſuo

ſuo originis potiusquàm ſtudij: quia in beneficiando aliquem locus originis attenditur.c.nullus.lxj.diſt.& ſequitur Io.And.in d.c. ſignificante.col.ij.& poſt eum cęteri ibidem: ubi Fely.col.ult.verſ.
11 quęrit Compoſtellanus.† Quinimmo ſi quis ſe clericum facit cum non ſit, puniri debet iudicis arbitrio: ut dixit Bal.in l.ſi ſub ꝑtextu.
12 in fine.C.de ſacroſan.eccle. † Quarto facit: quia collatio beneficij facta alicui tanquam clerico, qui clericus non erat, tamen habitum clericalem geſtabat,& pro clerico ſe gerebat, cum nullum haberet ordinem, non ualet: ut concludunt omnes Docto.in c.ij.de inſtit. & in c.cum adeo, de reſcript. licet ibi contrarium tenuerit Compoſt.quem cęteri impugnant: & ibi latiſsime Felyn. qui ad partes arguit in j.ij.& iij.col. & latiſsime per Io. Seluam Vltramontanum in tracta.ſuo de beneficio, in iij.part.q.vj. hanc etiam opinionem contra Compoſt.ſequitur Archidia.in c.fin.xij.q.j.vbi dicit, quòd Bonifacius octauus ſeruauit eam in perſonam ſui nepotis.non clerico enim beneficium eccleſiaſticum conferri non poteſt nec debet. c.cum adeo, de reſcript.c.ex literis,de tranſact.glo. Ioan.monachi
13 in rub.de cleri.ægrot.in vj. † Quinto facit: quia nulli dubium eſt, quòd clericus eſt laico dignior,& maior: quinimmo dicitur eo potentior: ut uoluit Specul.in tit.de ceſsione action.in §.j. in uerſi.ex proxime dictis. & idem de reſcript.præſent.§.ratione autem cauſę, in uerſ.quòd ſi quis nominauit, exprimens autem perſonam dignio rem in reſcripto malitioſe commodo reſcripti in totum carere debet.c.ſedes.de reſcript.vide Franchum in d.c.ſi eo tempore.col.ij.
14 verſ.tertio limita,de reſcri.in vj. † Sexto facit ſtilus curiæ, ſecúdũ quem Papa regulariter non conſueuit laicis penſionem aſsignare, ſed clericis paſsim illas reſeruat, qui quidem ſtilus ius facit, & ꝓ lege ſeruatur: Spec.in tit.de teſti.§.publicatis: uerſ.deinde.& idem d̃ reſcri.pręſent.in §.ratione formæ quoq; ĩ princ.ad idem eſt deciſio Dominorũ de Rot.in antiq.nu.710.incipit, nota, ꝙ ſtilus ſacri palatij eſt quoddam ius, licet ex facto oriatur: allegat c. ex literis. de conſtit.& tex.in c.uenerabilis,de confirm.uti.uel inut.& not.Abb. in d.c.ex literis: & ibidem Dec.col.iij.ĩ verſi.vij.nota:& ex ꝑdictis decidi pòt, quòd quando Papa alicui tanquam clerico penſionem ſimpliciter reſeruat, ſi is cui fit talis reſeruatio, nõ ſit clericus, ſed pu
15 rus laicus reſeruatio nõ ualebit. Iſtam cõcluſionem amplia duobus modis. primo ut ꝓcedat etiã ſi Papa motu ꝓprio reſeruaret talem penſionem, qa licet motus ꝓprius excludat uitiũ ſurreptionis. c.ſi motu ꝓprio,de ꝑben.in vj. tamen motus ꝓprius nõ operatur ultra intentionem agentis, ut per Fely.in c.cõſtitutus.col.iiij.in princ.de

Stilus Curia[e]

reſcrip. & ibidē col.v.uerſ. auctoritas.uerſ. niſi ſcriberet: & idem in c.cūm quę.el ij.col ij.uerſ.& iſta concluſio, de teſti.mens aūt, & intentio Papæ tali caſu fuit prouidendi clerico merito ex defectu in-
16 tentionis, talis reſeruatio erit nulla. † Secundo amplia pcedere ēt, quando poſt reſeruationem penſionis ſibi factam tanquam clerico quis efficeretur clericus: quia tēpus datæ inſpici debet, & habilitas ſuperueniēs nil operatur. c.ſi eo tēpore de reſcri. in vj. gratia. n. ex tēpore datæ initiū ſumit: iō illa eſt potiſsimū conſideranda, ad idē eſt tex. in d.c. eam te. & in clem. fi. eo. tit. & in c. ſi ſuper, de offi. deleg. in vj. Ad idem facit tex in c. fi. de reſcri. & in c. tibi qui. & in c. duobus. eo. tit. in vj facit quod uoluit gl. in c. ſtatutum. in j. in uerb. canonicis, ad fi. de reſcri. in vj. quæ dicit aduertendum eſſe ad tem-
17 pus datæ. † In conſideranda habilitate delegati, vide Fely. in d.c. eā te. de reſcri. col. pen. & col. fi. ubi multa circa hunc articulum accumulat. idē decidit in canonicatu Calde. in c. ij. de inſtit. ubi tenet, q ſi quis recipiatur in canonicū ante clericatū, quòd talis receptio nō ualeat. idē tenuit Domi. in c. cū adeo, de reſcr. & ibidē Fel. col. ij. ī uerſ. cōtrariam partem. mouetur per tex. in l. ex eo. ff. de mil. teſta. ibi, ex tēpore, quo in numero relatus eſt non ante: & ad tex. in l. fi. ff. de mili. teſta. reſpondent, ut per Fely. uidere poteris in loco prę-allegato, ad pdicta facit regula iuris qđ à princ. nō ſubſiſtit, tractu temporis non conualeſcit. c. non firmatur de reg. iur. in vj. Hinc eſt quòd in ſimilibus caſibus ne gratia ſit fruſtratoria, recurri ſolet ad Papā, & impetratur gratia quā curiales uocant perinde ualere, qa ſupplicatur Pontifici, ut gratia iā facta perinde ualeat ac ſi in ea expreſſum fuiſſet Oratorē non fore clericū, ſed de pximo clericandū uel ac ſi fuiſſet clericus tēpore datæ illius, licet ex poſt factus eſſet
18 clericus. † Iſta tn̄ q dicta ſunt de beneficiis, uidentur habere diuerſam rōnē, quia ordo clericalis in illis eſt de ſubſtantia, nam laycus ſui natura, non eſt capax beneficij, ſicuti eſt penſionis, ut uidimus ſupra. q. xxj. cum non clerico beneficium conferri non poſsit. c. cum adeo, de reſcrip. & c. ex literis, de tranſact. & habetur per Io. monachum in c. ſi annum, de iudi. in vj. & idem in rub. de cler. ægro. in vj.

Pēſio an īponi poſsit ſuper fructibus beneficij quod eſt de iur. patrona. ſine cōſenſu patroni. Qō. xxiij.

1 *Eccleſia patronata patronum inopem alere tenetur.*
2 *Patrono inopi cōpetit actio cōtra eccleſiam patronatā pro alimentis.*
3 *Cōmenda facta de beneficio patronato ſine patroni conſenſu eſt nulla.*

Renun-

4 *Renūciatio facta de beneficio patronato ſine patroni cōſenſu eſt nulla.*
5 *Permutatio facta ſine conſenſu patroni eſt nulla.*
6 *Epiſcopus nō reſtituit clericū ī eccleſia patronata ſine patroni cōſenſu.*
7 *Vnio de beneficio patronato ſine patroni conſenſu eſt nulla.*
8 *Epiſcopus bona eccleſiæ patronatæ conuertere non poteſt in præbendas ad commodum alterius eccleſiæ ſine patroni conſenſu.*
9 *Patroni cōſenſus non requirit̄ in alienatione rerū eccleſię patronatę.*
10 *Rector eccleſiæ patronatæ ſine cōſenſu patroni præſentare pōt ad tit. ſuæ eccleſiæ clericos ordinandos qui ali debent ab ipſa eccleſia.*
11 *Epiſcopi diſp. circa ius patronatus ualet qñ patrono non præiudicat.*
12 *Patronus penſionem nimis oneroſam eccleſiæ petere pōt moderari.*
13 *Portio in titulum beneficij aſsignari non poteſt ex redditibus beneficij patronati ſine patroni conſenſu.*

VIgeſimo tertio quęro, an pēſio poſsit alicui reſeruari ſup fru
ctibus beneficij qđ eſt de iure patronatus laycorū ſine con-
ſenſu patroni. In iſta qōne non tacta à doctoribus ꝙ vide-
1 rim, videt̄ dicendum ꝙ non. † Intereſt. n. patroni ne eccleſia, in qua
ius patronatus habet, grauet̄ in diminutione reddituū & ꝓuentuū
cum eccleſia patronata patronū alere teneat̄ indigentē: vt p Inno.
& alios in c. nobis de iur. patr. Ad idē facit tex. in c. quicunq; el ij. iū
2 cta gl. xvi. q. vij. † Quinimmo patronus indigēs actionem habet cō
tra eccleſiā patronatam vt ipſum alimētet. vt concludunt doct. ma
xime Io. And. in d. c. nobis in vlt. not. & Rocchus de curte in tract.
ſuo de iur. patr. in verbo vtile in j. idē voluit ſolēnis p̄ceptor meus
Ant. Burgos Hiſpan. à quo ius canonicū audiui in almo gymnaſio
3 Bononien. in c. j. col. pen. ver. limita tñ de empt. & vend. † Secundo
ꝓ iſta parte facit: quia beneficium qđ eſt de iure patron. laicorum,
cōmendari non pōt alicui ſine patroni conſenſu. gl. in c. nemo de-
inceps: & ibi Domi. de elect. lib. vj. Si vero hmōi beneficium com-
mendet̄ ſine patroni cōſenſu, an tunc cōmenda illa aliter nō caſſata
patronus in eo p̄ſentare poſsit, vide p Hoſt. & Inno. in c. dudum el
ij. de elect. & per Domi. in d. c. nemo deinceps. col. iiij. & ibid. Frā-
4 chus de elect. in vj. † Tertio facit qa clericus habens beneficiū quod
eſt de iur. patr. laicorū illud renuntiare nō pōt ſine conſenſu pa-
troni, vt voluit Innoc. in c. fin. de renun. & hoc menti tenendū dicit
Abb. in c. ſignificatum de pręben. idē voluit Abb. in c. de multa col.
iiij. eo. tit. & Imol. in d. c. ſignificatū col. j. & ideo nec pmutatio fa-
5 cta ſine cōſenſu patroni valet, † vt cōcludit Stefan. Beltr. ī cōl. 193.
incip.

incip.illud certum eſt in j.volu.& Collec. in c.cum olim.col.j.ver. ſed nunquid permuta. & late per Rocch. in d.trac. de iure patr. in verbo honorificum.q.iij.& Domi. in d.c. nemo deinceps. col. iiij. vbi dixit, ꝙ ſi laicus patronus permutationem hmõi impugnat ſine eius conſenſu factam, poterit etiam illa permutatione non caſſata vel reuocata alium præſentare,id tñ procedere dicit,qñ permutantes fuerunt in culpa ſcientes eccleſiam eſſe patronatam, de quo tñ vide latius per eum ibid.& per Vltr.in trac.de permut.benefi.in v.parte.ver.ſed quęro an permutatio:& Domi.in c.j.de rer. ꝑmu. in vj. col.verſi.Quid ſi fiat permutatio.& Lap.alleg.xcvi.incip.Beneficia vacantia in fi.vbi dixit, ꝙ permutatio eccleſiarum ad quas laicis competit ius patronatus facta in Romana curia ſine mentione iuris præſentandi laicorum non valet.& ꝙ ſic vidit ſeruari.idem voluit Calder.conſi.ij in rub. de re.permut.in vj. & Bellam. deciſ.

6 clxix.& deciſ.clxxxj.† Quarto facit:quia eṗs reſtituere nõ põt clericum depoſitum ab eccleſia patronata ſine cõſenſu patroni, ita voluit Gemi.dicens hanc eſſe cõem opinionem in c. q̃uis.de reſcri.in vi.ſuper glo.pen.idem voluit Ant de But.& Abb. in c. tranſmiſſam in fin.de renunc.& Sicul.in conſi.ſuo xxiij.incip.ſcripſit propheta.

7 col.vii.in j.volu.† Quinto facit: quia vnio facta de huiuſmodi beneficijs ſine conſenſu patroni non valet, vt per Thomã faſtoli in ſuis dubijs,in ij.cauſa in vj.dubio dicentem,ꝙ ita tenuit maior pars dominorum de Rota,quem refert & ſequitur Rocch.in d.tract.ſuo de iu.patr.in verbo honorificum.q.iij.ver.inquantum etiam & Fely.

8 in tract.ſuo qñ lit.apoſt.noc.patr.eccl.in prin.† Sexto facit: qa eṗs bona eccleſiæ patronatæ conuertere non poteſt in præbendas, vt deſeruiant neceſsitatibus alterius eccleſię ſine conſenſu patroni.ita notanter dixit Abb.in c.ſuggeſtum de iur.patro.& per Rocc.in d. trac.ſuo loco ſupra allegato,q.iij.col.iij.ver.item bene facit ad prędicta.Iſtis tñ non obſtantibus contrarium puto de iure verius,vide licet ꝙ penſio reſeruari poſsit ſuꝑ fructibus beneficij qđ eſt de iur. patr.laici ſine conſenſu patroni:& hoc cõprobo ex infra dicendis.

9 †Primo,quia in alienatione rei eccleſiæ patronatæ patroni conſenſus non requiritur de neceſsitate, licet ſecus ſit de honeſtate: vt cõcludunt Imol. Abb.& alii in c.vnico. vt eccle benefi.ſine dimi.con fer.Petr.de Anch.in conſi.cxxi.incip.ex narratis,& per glo. Bar.& alios in auct.de alien.& emphi.in prin.& ratio adducitur : quia ex tali alienatione non præiudicatur iuri patronatui. ita inquit Anch. in d.ſuo conſi. quem ſequitur Rocchus in præallegato trac. ſuo in verbo

verbo honorificum.q.iii.col.ij.in fi.& col.iij.in princ. idem igitur erit in reſeruatione penſionis cum ex ea non prçiudicetur patrono in ſuo iure patro.& iure præſentandi,ſed tm̄ rectori eccleſiæ patro
10 natæ cui fructus diminuuntur.†Secundo moueor: quia rector eccleſiæ patronatæ ad titulum ſuæ eccleſiæ præſentare pōt clericos ordinandos,qui ab ipſa eccleſia alimenta percipiant ſine conſenſu patroni: & hoc ex eo quod nullum per hoc præiudicium inferatur patrono.tex.eſt vbi not.in c.poſtulaſti.de iure patr. Fede.de Senis.conſi.xcv.incip.ſuper dubitationum articulis.col.ij. & per Rocch. loco proxime allegato.q.iij.col.ij in fi.in ver.Hinc dicimus.ita eſt in aſsignatione penſionis ex qua patrono in ſuo iure præſentandi
11 non præiudicatur:quinimmo illud illęſum ſibi ſeruatur. †Tertio facit:quia etiam qn̄ nullum fit prçiudicium patrono valet epi diſpoſitio circa ius patronatus,& ſuper rebus eccleſiæ patronatę,ita dixit Abb.in d.c.ſuggeſtum: & hanc partem quod reſeruatio penſionis ſuper fructibus beneficij patronati valeat ſine cōſenſu patroni amplectitur Curia:& ita ſeruatur,vt audio. Nec obſtāt adducta ſupra in contrarium:qa reſpondendo dicit,ꝙ non obſtat primum fundamentū de intereſſe patroni ꝑ alimenta ſibi debita in caſu indigentiæ & inopiæ:qa aſsignatio penſionis principaliter tendit in damnum rectoris eccleſię grauatæ:ideo eius conſenſus requiritur: vt vidimus ſupra.q.x.intereſſe aūt patroni rōne alimentorum in caſu neceſsitatis non eſt in conſideratione:qa habet ſe ad eſſe & non eſſe. & caſus aduerſaq; fortuna liberi hominis nō ſunt expectādi.l.inter ſtipulantem.§.ſi ſtipulatus.ff.de verb.obl. Patroni.n.principale intereſſe verſatur circa ius p̄ſentādi,qđ ſibi ex gratia ſedis apoſtolicæ fuit indultū.c.iij.ubi doc.de iur. patr. cui ꝑ penſionis reſeruationē non p̄iudicat̄.Ad 2.3.4.& 5.obiecta ſupra adducta rn̄det,ꝙ ideo in illis caſibus conſenſus patroni reqritur: qa agitur de eius p̄iudicio circa ius p̄ſentandi,iuxta not.ꝑ Abb.& alios in d. c. ſuggeſtum de iu.patr. Ad ultimū rn̄detur, ꝙ in illo caſu bona eccleſię patronatæ applicātur p̄bendis vt neceſsitatibus alterius eccleſię deſeruiāt ꝑpetuo,hinc eſt ꝙ patroni cōſenſus ibi reqritur:qa eiuseccleſia ſpoliat̄ & altera veſtit̄ eius bonis,i aſsignatione aūt pēſionis nō eſt ſic:qa penſio nō eſt ꝑpetua,ſed tꝑalis,uidelicet ad uitā penſionarij tm̄,ut uidimus ſupra q.xii. Ideo patroni cōſenſus non reqritur in eius aſſignatione.& hāc opinionē tanꝗ iuridicā amplectit̄ Ro.curia,& ita ſeruatur.†Puto tn̄ dicendū,ꝙ ſi pēſio īpoſita ſuꝑ fructibus eccleſię patronatę eſſet nimis onerosa illi eccleſię,ꝙ patronus poſſet petere eam

Idē tenet Petr Rebuf.in ſua pract. beneficiorū in iij. par. ſignaturę fol.169.n.28.&f.171 nu.48.

eam reuocari vel ſaltim reduci ad debitam quantitatem, faciunt ad hoc quæ dicunt doc. in c. vnico vt eccle. benefi. ſin. dimi. confer. vbi volunt, ꝙ licet conſenſus patroni non ſit neceſſarius in alienatione bonorum eccleſiæ patronatę: tñ ſi alienatio fiat ſine cauſa vel indebite, tunc patronus petere põt alienationem huiuſmodi reuocari.
13 †Qñ vero extraheretur ex beneficio patronato certa portio redditũ, & aſsignaretur alicui clerico in titulum beneficij, vt de cętero eſſet eccleſiaſticum beneficium, iuxta notata in c. conquerente de cleri. non reſi. puto eo caſu dicendum cõſenſum patroni eſſe neceſſarium. eſto ꝙ dictũ beneficium portio ſiue penſio diceret ꝓ ſupradicta, & per ea quę voluit Abb. in d. c. ſuggeſtum. col. fi. tunc. n. dicta penſio diffinitur vti beneficium eccleſiaſticum, vt dixi ſupra. q. j.

In reſeruatione penſionis ſuper fructibus beneficij quod eſt de iure patronatus an fieri debeat mentio iuriſpatronatus. Quæſtio. xxiiij.

1 *An talis mẽtio requirat̃ qñ beneficiũ eſt de iure patronatu clericorũ.*
2 *Ius patronatus ſpectans clerico ratione ſui patrimonij laycalis eſt.*
3 *Ius patronatus clericorum & laycorum ſimul laycalis iudicatur.*
4 *De iure patronatu laycorum facienda eſt mentio in literis penſionis.*
5 *Collatio beneficii patronati facta ſine patroni conſenſu nulla eſt.*

Vigeſimo quarto quęro. vidimus ſupra in ꝓxima ꝑcedenti. q. qualiter pẽſio ſine cõſenſu patroni reſeruari põt ſuper beneficio patronato: modo q̃ro an ĩ literis reſeruationis talis pẽſionis fieri debeat mẽtio, ꝙ beneficiũ ſuper cuius fructibus penſio reſeruat̃, ſit de iur. patr. Circa qđ puto diſtinguendũ, ꝙ aut beneficiũ qđ grauatur onere pẽſionis eſt de iur. patr. cleri. aut eſt de iur.
1 patr. laicorũ. † Primo caſu arbitror dicendũ talẽ mentionẽ nõ eſſe neceſſariã: q̃a nedum Papa, ſed ẽt eius legatus poteſt hmõi beneficia conferre nulla facta mentione quod ſint de iure patronatu clericorum, caſus eſt in c. cum dilectus. de iur. patro. & ibid. doc. omnes tradit Felyn. in tract. ſuo quando lit. apoſtoli. præiud. patr. eccle. colum. vj. verſic. limitatur tertio: & Rocchus in tract. ſuo de iure
2 patron. in verbo honorificum quęſt. j. verſic. nono limita. †Iſta tamen concluſio limitatur non procedere quando ius patronatus ſpectaret ad clericum non ratione ſuæ eccleſiæ, ſed ratione ſui patrimonij: tunc enim de eo eſt fienda mentio, alioquin non valeret

prouiſio

prouiſió cum tali caſu requiratur etiam conſenſus patroni.Ita Felyn.in d.ſuo trac.col.iij.ver. Ampliatur quinto.& Rochus in d.ſuo tract.de iur.patr.in verbo iuſ.q.vij.idem tenet Abb.in cap. illud de
3 iur. patro.& in c.de monachis de præben.†Secundo limita dictam concluſionem non procedere qñ clericus haberet ius patronatus cõe cum laicis:tale enim ius patronatus iudicat ac ſi eſſet laicorum ſimpliciter: & ſic de eo eſt fienda mentio,vt per Rochũ in d. tract. de iur.patr.in verbo ius.q.vij.in j.q.acceſſoria. & in ij. & Fel.in præ allegato trac.col.iiij.ver.ampliatur ſexto & in hoc caſu & præcedẽti eſſet in literis annuæ penſionis facienda mentio de iure patronatu,quia quando tacetur illud quo expreſſo Papa gratiam non feciſſet,vel ſaltim difficilius feciſſet, talis taciturnitas gratiam vitiat,c. ſuper literis,& ibi Abb.de reſcrip.vbi latiſsime Fely.col.v. ver. ex-
4 primenda.†Secundo vero caſu quando beneficium eſt de iure patronatus laicorum ſimpliciter:& tunc idem erit, quia facienda eſt mentio de dicto iure patronatu in reſeruatione penſionis : & ita obſeruatur in curia,vt audio.Nã nulli dubium eſt, quòd Papa difficilius grauet penſionis onere beneficium quod eſt de iure patronatu laicorum quàm beneficia alia. & eſt ratio quia patronus egenus ali debet de fructibus beneficij patronati:vt per Innoc. & alios in c.nobis de iure patro.& dictum fuit ſupra in proxima præceden
5 ti.q.†In princ.facit quia permut. de beneficio quod eſt de iure patronatu laycorum etiam ſi fiat in curia Romana non valet non facta mentione iuriſpatronatus prædicti. ita tenuit Paulus auditor Rotæ in tract ſuo de offi & poteſt.cap.ſede vacant.in ij.q.ij. partis principalis verſi.adde etiam quòd non valet . Iſtam concluſionem puto limitandam eſſe quòd nõ procedat in caſibus in quibus valet collatio beneficii patronati ſine conſenſu patroni qui ſunt infraſcripti.Primo quando ius patronatus ſpectat ad laicos religioſe viuentes & gaudentes beneficio fori eccleſiaſtici vt ſunt biginæ.ita decidit Rota deciſ.cccxxxij.in antiquis.idem quãdo ſpectat ad illos qui ſunt de tertio ordine ſancti Franciſci non ad ſingulos, ſed vt vniuerſos. tale enim ius patronatus dicitur eccleſiaſticum vt dicit Fel. in præallegato tract ſuo ver.limita quarto.ſecundo quando iuſpatronatus eſſet præſcriptione vel conſuetudine quæſitum.tunc enim valent literæ apoſtolicæ de illo non facientes mentionem: Felyn.in prædicto tract in ver.limitatur vndecimo allegat Fede. de Senis in conſi.lxv. incip. infraſcriptæ quæſtiones. & Cardi.conſi. lxi. incip. vacante, in ſecundo dubio.

Penſio

Penſio an poſsit alicui ſub ea conditione aſsignari vt illam dimittere teneatur cũ adeptus fuerit competens beneficium. Quæſtio. xxv.

1 *Collatio beneficij debet eſſe libera.*
2 *Beneficium eccleſiaſticum eſt perpetuum.*
3 *Penſio quæ datur pro ſeruitio ſpirituali uel quæ data eſt loco beneficij habet aliam naturam.*
4 *Pactum inter epiſcopum & ſuum familiarem de dando ſibi certo ſalario donec ei prouiſum fuerit de beneficio ualet.*
5 *Competens beneficium quando dicatur.*

VIgeſimoquinto quęro: An penſio poſsit alicui ſub ea conditione aſsignari vt illam dimittere teneatur cum adeptus fuerit competens beneficium, circa hanc quęſtionem diſtinguendo dicas quòd aut loquimur in penſione quę in titulum beneficij aſsignatur, & tunc cum ſit beneficiũ eccleſiaſticum vt dictum fuit q. j. & q. xxj. eo caſu non poterit ſub tali
1 conditione aſsignari. † Collatio. n. beneficij debet eſſe libera pura & ſine conditione vt habetur per Abbat. in cõſi. ſuo xlvij. incip. il-
2 lud de iure quęritur. † item beneficium eccleſiaſticum eſt perpetuũ vt per eundem in d. conſi. allegat tex. in c. ſanctorum. lxx. diſt. c. pe. de cleri. ęgrot. & not. in c. ſi gratioſe de reſcrip. in vj. hinc eſt quòd ſub dicta conditione aſsignari non poterit: aut loquimur de annua penſione quę conſtituit in quantitate pecunię vel bladi per viã quãtitatis. & eo caſu cum penſio ſit quid temporale, poterit ſub dicta conditione aſsignari. neq; propterea dicetur promitti aliquid ſpirituale pro dicta penſione, quia penſio datur ad tempus videlicet donec is cui aſsignatur, beneficium habuerit propter cuius adeptionẽ penſio euaneſcit, ita quòd ingreſſus vnius egreſſum alterius operatur c. cum renunciatur. xxxij. q. j. & in hac opinione reſidet Imol. referens ita tenere Guliel. in clem. j. col. vj. verſi. nunquid autem de reb. eccl. non alien. Idem voluit Lauren. in d. clem. j. vbi rationem aſsignat quare conſtitutio talis penſionis valeat. quam dicit eſſe ex eo quia non datur nec promittitur beneficium pro illa penſione nec econtra, ſed bene penſio ad tempus datur donec beneficiũ ſuperueniat propter cuius adeptionẽ ipſa pẽſio extinguitur ſicuti alias per adeptionem vnius eccleſię vacat prima quam quis obtinebat. c. de multa

multa de præben.iſtam opinionem tenuit etiam Bonifa.in d.clem.
3 j.col.vlt.ver.cõclude quòd ne dum de reb.eccl.non alienan.†Limi
ta tamen dictã concluſionem procedere qñ penſio pro ſeruitio ſpi
rituali concederetur,vel ſi penſio concedatur loco beneficij vt puta
ex cauſa reſignationis vel ceſsionis iurium,vel alia ſimili vt in c.di-
lectus el ij.de præben.alias aſsignatio dictę penſionis modò ſupra-
dicto eſſet illicita,qa videretur deductũ in pactum quòd penſio di
mitteretur,quę eſt cõmodum temporale pro titulo beneficij.iſtam
limitationem ponit Card.in d.clem.j.q.xvij.de reb.eccl.non alien.
pro qua faciunt ea quę tradunt doct.poſt Hoſtien. in c.cũ eſſent de
4 ſimo.vbi Fely.†in fin.dicentes quòd valet pactum factum inter epi
ſcopum & eius familiarẽ de dando ſibi certo ſalario,donec ſibi pro
uiſum fuerit de beneficio dummodo beneficium nõ conferatur illi
principaliter pp ſeruitium tẽporale.nec poſſumus tũc dicere quòd
ex parte familiaris remittẽtis ſalarium dicatur ſimonia iuxta tex. in
c.veniens de teſti. quia illud temporale erat datum ſub conditione.
qua conditione eueniente euaneſcit obligatio dandi ſalariũ.§.om-
nis inſti de verb.oblig.prędictis adde qđ voluit collecta.in c.quali
ter de clericis non reſident. vbi dixit quòd ſi epiſcopus exiſtenti in
ſtudio permiſit.x.marchas argenti donec fuerit adeptus beneficiũ
qđ valeat.x. marchas vel æque bonũ ſi ille ſit adeptus beneficiũ.x.
marcarum,tunc eps eſt abſolutus a præſtatione illa. x. marcharum.
5 †Qđ aũt dicatur cõpetens beneficiũ ſecundum qualitatẽ pſonę Fe
ly. in c.poſtulaſti ver.fallit ij.de reſcrip.& in hoc an beneficium ſit
cõpetens qualitati pſonę ſtat arbitrio ſuperioris. Ant.de Butr.in c.
cũ dilectus.col.ij.de iur.patr.quẽ adducit Fely. loco pręallegato.

An & quãdo annata ſolui debeat de pẽſione. Q.26.

1 *Bonifacius nonus primus fuit qui annatam introduxit.*
2 *Annata de penſione ſoluitur cum penſio excedit ducatos.24.*

1 Vigeſimoſexto quęro Bonifacius nonus primus fuit teſte Platina in eius vita qui annatam ſoluẽdam ſtatuit ab his qui beneficia a ſede apoſtolica impetrant, vt videlicet is cui de beneficio excedente valorem annuum xxiiii.ducatorum auri de cam.prouideretur dimidiũ annui valoris beneficij impetrati ſol- uat fiſco apoſtolico.huiuſmodi aũt ſtatutũ ab angelicis ſolũ in epi- ſcopatibus receptũ fuit,nõ aũt ĩ alijs beneficijs,modo videdũ an et quando

Adde ꝙ Lodouicus & alij Reges Frãcię annatas vetarunt, ut ſcribit Iet. Cyn. aud. in tract.de

priuileg.doctor. q.84. quartas partes col.ij.

quando de penſione ſit ſoluenda annata in expeditione literarũ reſeruationis annuæ penſionis. Circa primum videt̃ dicendum ꝙ de penſione non eſſet ſoluenda annata cum penſio non ſit beneficiũ c.quis & ibi doct.de præben.in vj.not Cardi.in clem.ij.q ix.de off. ordi.& dixi ſupra proxima præcedenti.q & in q.j ſupra. In contrarium tñ eſt veritas ꝙ immo de penſione ſolui debet annata, nam licet non ſit beneficium conſtat tñ ex fructibus beneficij ex quo extrahitur vt ex ſe patet & habet̃ ſupra q.j.& ita obſeruat curia Romana immo ſtilus curię habet ꝙ qñ alicui prouidetur de beneficio ſuper cuius fructibus eſt alicui reſeruata annua penſio tunc in expeditione literarum prouiſionis beneficij ſoluit̃ annata detracta pẽſione.

2 †Circa ſcd̃m quando ideſt quo caſu ſoluatur annata de pẽſione dicendum eſt breuiter ꝙ ſicuti qñ beneficium excedit ſummam.24. duc.auri de camera ſoluitur annata,ita erit in penſione excedẽte dictã ſummã.ſecus à dicta ſumma infra,& ita fuit obſeruatum vſq; ad tempora Leonis.x.cuius tpe vt audio ſtatutum fuit ꝙ annata ſolueretur de penſione qñ penſio aſcendebat ad ducatos.xij.auri de camera, & Ab.ind ſupra quicquid ſit hoc totum pendet à conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis. quæ ſi à ſummis Pontificibus qñq; ſcd̃m temporum varietatem alterantur non debet reprehenſibile iudicari.c.non debet de conſa.& affin.ideo ſtilus curiæ obſeruabitur.ſciendum tamen eſt quòd annata qñ beneficium eſt taxatum non plus ſoluitur pro ea q̃ ſit in taxa vt dixit Caſſad. in deciſ. ſuis ſuper regul.Cancel.deciſ.xix. & introducta fuit annata ad ſubuentionem Papæ & Cardinalium indigentium: ſicuti & caritatiuũ ſubſidium, vt tradit Fernand.Cordubẽ.in tract.ſuo de annat.quem refert Gómes in pfatione regulę cancel.de valore exprimen.nu.6. quinimmo dixit Ioan.Eckius in ſuo libello qui intitulatur Enchiridion locorum communium contra Luteranos in tit. de annatis ꝙ annata deſcendit de iure diuino, quia loco decima decimarum ſoluitur, illum videre poteris qui annatas defendit ab impugnatione Lutheranorum, vnum etiam ſciendũ eſt quòd ſi clericus obligatus ad ſolutionem annatę illam non ſoluerit collectori in partibus deputato ſiue in camera apoſtolica in termino ſtatuto incidit in penã priuationis illius beneficij pro quo annatam ſe ſoluturum in camera apoſtolica obligauit.Is vero qui non pro ſe ſed pro alio annatam ſoluere ſe obligauit principaliter non ſoluẽs ſtatuto tpe nõ ſolum excõmunicationis ſententiam,ſed etiam priuationis omniũ beneficiorum quæ obtinet pœnã incurrit.ita ſtatuit Pius ſecundus ac de-

mum

mum Innocentius viij.ut patet dicti Innocentij bulla ſub anno domini.1484.tertiodecimo cal.Martij, & hoc confirmauit Iulius.ij. per eius bullam in tali materia editam ſub anno domini.1505.cal. Auguſti Pontificatus ſui anno.ij.

Conceſsio annuæ penſionis motu proprio facta cuius pars ſolui debet intra terminum, intra quem eſt impoſsibile quòd ſoluatur, an pro ea parte ſit nulla. Queſtio.xxvij.

1 *Stipulatio uitiatur quãdo id quod in ea eſt deductum, non poteſt tempore in ea appoſito adimpleri.*

2 *Contractus bonæfidei irritus iudicatur propter temporis anguſtiam.*

3 *Legatũ nõ uitiatur ex tẽporis anguſtia, intra quod non põt adimpleri.*

4 *Sentẽtia iudicis nõ uitiatur, ſi exequi nõ põt intra tẽpus ĩ ea cõtẽtũ.*

5 *Gratiæ Papales æquiparantur diſpoſitionibus teſtatorum gratia Papalis non uitiatur ex temporis anguſtia.*

6 *Gratia motu proprio ample & fauorabiliter eſt intelligenda.*

VIgeſimoſeptimo quæro, an conceſsio annuæ penſionis p ſedem apoſtolicam motu proprio alicui facta cuius pars in feſto annunciationis beatæ Mariæ virginis ſolui debet, ſit nulla in ea parte, in qua mandatur dicta die ſolui, attento quòd eſt impoſsibile pp loci diſtãtiam, quòd in dicto termino fiat ſolutio. iſtam qõnem examinat Romanus copioſe in conſilio ſuo 348.cuius dictis aliquid addere non intendo. & breuiter concludit quòd non:& ne curiales qui librorum paucitate gaudent, dictũ cõſilium quęrere habeant illud de uerbo ad uerbum hic inſerere decreui, cuius tenor talis eſt. Oĩpotentis Dei poſtulato ſuffragio, q̃ritur nunquid conceſsio annuæ penſionis per ſedem apoſtolicam ſecunda Martij motu proprio alicui conceſſa, cuius pars in literis mãdatur ſolui in feſto annunciationis beatæ Mariæ virginis proxime futuro pro ea parte, p qua mãdatur dicta die ſolui, intelligatur nulliter fuiſſe conceſſa, attento quòd impoſsibile uidet̃ propter loci diſtantiam ipſam conceſsionem exequi poſſe, & ſolutionem fieri. uidetur dicendũ, quòd qõ in id recidit. ſ. nunquid temporis anguſtia reſultans propter loci diſtantiam ipſam conceſsionem in parte uitiet, & in hoc quidem in ſimili reperio quatuor caſus. † Quorum
1 primus habet contractũ ſtricti iuris, prout eſt mera ſtipulatio irri-

tum reddi cum in eodem apponitur tempus, infra quod id explicari quod in contractu deuenit, impoſsibile iudicatur. caſus eſt de eo, ꝙ cert. loc. l. ij. q alias incipit non utiq;. §. ſi quis ita. inſtit. de uerb. obl.
2 l. loca. ff. eo. & l. fi. §. ſi inter. † Secundus uero caſus hoc dicit, cōtractus bonæfidei irritus iudicatur pp anguſtiam temporis in eo appoſitam, infra quam impoſsibile eſt quod promiſſum fuit impleri, ſed debet impletio fieri infra aliud ſpacium boni uiri arbitrio ter-
3 minandum, iſte eſt caſus ſingularis. ff. loca. l. inſulam. §. fi. † Tertius hoc habet, anguſtia tēporis adiecti ſolutioni legati, infra quē īpoſſibile eſt legatū ſolui, uel conditionē legato appoſitā purificari, ipſum legatum ſeu conditionem non uitiat, immo & legatum ſolui, & conditio impleri debet infra aliud tempus boni viri arbitrio limitandum. iſte eſt caſus notab. ff. de leg. j. l. ſi mihi & tibi. §. ſi quis
4 ſuos. C. de condit. inſtit. l. ſi quis ita. † Quartus habet, ſententia iudicis continens actum explicari debere infra diem, infra quem explicari eſt impoſsibile ex temporis anguſtia, non uitiatur: quoniam nihilominus actus ipſe eſt explicandus infra terminum alium iudicis arbitrio declarandum: hoc eleganter notat Goffredus, & Hoſtien. in c. cum dilecti, de dol. & cont. quorū dicta refert, & ſequitur glo. ord. in c. nemo pōt, de reg. iur. in vj. ea rōne: quia ſententia hæc duo mandat indiuiſibilia. primum, quòd actus explicetur, ſecūdum quod certa die explicetur, vt declarauit Iuriſconſultus in l. Celſus. ff. de arbit. & habetur in d. c. cum dilecti, quamuis ergo impoſsibile ſit mandatum, ſecundum. ſ. infra illum diem mandatum iudicis explicari, tñ certum eſt mandatum primū. ſ. actum explicari. explicandus eſt, ergo poſt diem illam, atq; infra aliam arbitrio boni viri declarandam: inſeparabilibus. n. utile per inutile non uitiatur, ut ſunt iura vulgaria. † Nunc ergo pmiſſa ad propoſitum reducendo dico, ꝙ cum gratiæ Papales æquiparentur diſpoſitionibus ultimarū uoluntatum, ut eſt expreſſum de cōceſ. prēb. c. quia cunctis. & c. auctoritate Martini, de præb. & c. ſi pluribus, in vj. igitur dicēdum, quòd quemadmodum non uitiatur ultima uoluntas atq; contractus bonæfidei, neq; et mandatum iudicis propter tēporis anguſtiam, infra quod impoſsibile eſt id: quod in eorum altero deductum eſt explicari, ſed debet explicari infra diem illam arbitrio boni viri, ita pariter dicendū in gratia ſeu mandato Papę ut ſi illud īpoſsibile fuerit explicari infra terminū ab eo pſixū, non tñ pp hoc irritū dicatur, quod Papa mandat: & explicandū eſt poſtmodum infra terminum
6 accommodatum, & hoc maxime. † In gratia motu proprio conceſſa

quæ

quæ ample,& fauorabiliter intelligenda eſt, non aũt ſtricte, prout ſtricti iuris contractus,ut eſt caſus in d.c.ſi ex pluribus, de præben. in vj. & hæc ſufficiant. Hęc ſunt Romani dicta, ex quibus erit firmata cõcluſio,quòd in caſu pręſentis quæſtionis penſio in ea parte qua ſolui mandatur ĩ tam breui termino,ꝙ eſt impoſsibile, ꝙ in eo termino ſoluatur,non propterea uitiatur,immo ualet,& tenet.

Penſio an veniat appellatione beneficij. Qõ.xxviij.

1 *Penſio eſt beneficium lato ſumpto uocabulo.*
2 *Dictio alia ſimilia implicat.*
3 *Subrogatum ſapit naturam ſubrogati.*
4 *Dictio alia ſimilia non implicat,ubi materia ſubiecta id non patitur.*
5 *De præſtimonio et patrimonio fieri debet mẽtio ĩ ĩpetratione beneficij.*
6 *Hoſpitale non eſt beneficium.*
7 *Literæ ad beneficia ſunt ambitioſæ.*
8 *Maius eſt lucrum & commodum habere penſionem quàm beneficium.*
9 *Beneficium curatum non uenit appellatione beneficij ĩ materia ſtricta.*
10 *Beneficij appellatione regulariter non uenit penſio.*
11 *Clauſula & aliud quodcumq; beneficium comprehendit penſionem.*
12 *Dictio quodcumq;,importat omnimodam generalitatem.*
13 *Feudum acceptũ pro ſe & heredibus ſuis quibuſcũq; eſt hæreditariũ.*
14 *Fideiuſſor qui promiſit aliquem præſentare quodcumque intelligitur etiam poſt ſententiam.*
15 *Statutum puniens aliquem quouis modo uel qualitercumque occidentem, comprehendit etiam homicidam non doloſum.*
16 *Expreſſa mentio ubi requiritur,generalitas non ſufficit.*
17 *Habens facultatem conferendi beneficia qualitercunq; uacantia reſeruata conferre non poteſt.*
18 *Penſio appellatione beneficij uenit in materia fauorabili.*
19 *Pẽſionarius tenetur ad collectã impoſitã ſuper fructibus beneficiorũ.*
20 *Facultas conferendi beneficia intelligitur etiam de curatis.*

Vigeſimooctauo q̃ro, an penſio ueniat beneficij appellatione, in iſta qõne dicendũ uidetur,ꝙ non.per tex.in c. quãuis.el j.de prębẽ. in vj. ubi quando mandatur alicui prouideri de beneficiis uigore talis mandati, de penſione prouideri non poterit:ex quo tex.not.ibi Domi. ꝙ appellatione beneficiorum non comprehenduntur penſiones in literis be-

 neficialibus,

neficialibus,ſed ſolum comprehenditur beneficium, quod datur in titulum habens ius ſpirituale,non autem penſio, quæ ſolum conſiſtit in temporalitate.idem uoluit ibidem Pet.de Anch.in iij.not. dicens,ꝙ qñ Papa mandat alicui prouideri de beneficiis vſque ad certam ſummam non poterit de penſione prouideri, quia ſumitur interpretatio ſtrictior,ut illæ non cōprehendantur:quia propter beneficia quis intitulatur,& obligatur eccleſię.& tenetur ad continuā reſidentiam.c.fi.de cleri.non reſid.ſed per penſionem quis non intitulatur.nec ad reſidentiam tenetur.28.q.j.c.poſſeſsiones. & c. illud.ij q.vj.idem tenet Archi.in d.c quamuis.col.ij. verſ.prouideri. & ibi Io. And.col.ult.verſ.in glo.Papa noſter: & ibidem Franch.in ij.not.ad idem facit tex.in c.ad audientiam.el ij.de reſcri. ubi Abb. dicit in j.not.ꝙ annua penſio quæ ſuper redditibus eccleſiarum plerumque alicui conceditur, non poteſt dici beneficium: quia in illo textu penſio & beneficium ponuntur ut diuerſa.vt patet in tex.ibi, dum dicit annuas penſiones ſeu alia beneficia.ſubdit tamen ibidem

1 Abb. † ꝙ in ueritate annua penſio eſt beneficium ſumendo beneficium late,ut eſt beneuola actio gaudium tribuens capienti,ſed nō eſt beneficium eccleſiaſticum ſpirituale,cum nullam in ſe ſpiritualitatem habeat,ſed eſt quid temporale, & ideo appellatione eccleſiaſtici beneficij non ueniat,dicens,quòd iſta fuit ratio decidendi in d.c.quamuis.& in iſta opinione reſidet et Fel.in d.c.ad audientiam. Barbatia tamen in contrarium tenet, & mouetur tribus fundamen-

2 tis. †Primo,quòd dictio alia ibi poſita dum in illo tex dicitur penſiones ſeu alia beneficia,implicat ſimilia glo.& doct. in c.ſedes, de reſcrip.clem.j.eo.tit.l.ſi fugitiui.C.de ſeru.fugi.not. Bal. in l.conuenticulam.col.v.uerſ.item eſt argumentum à natura.C.de epiſc.& cleri.in auc.ex teſtamento.ubi glo.& doct.C.de collat.Bar. in l.ſed. & reprobari.ff.de excu.tut.Ergo dicit Sicul. penſio cenſetur bene-

3 ficium eccleſiaſticum. † Secundo arguit ſic, certum eſt,quòd ſubrogatum ſapit naturam eius in cuius locum ſubrogatur. c.eccleſia. el j.ut lit.pend.c.pręcipimus.93.diſt.l.ſi cum.§.qui iniuriarum.ubi bona glo.ff.ſi quis caut. Bart.in l.certi condictio.ff. ſi cert.pet. & in l.j.de pręposi.agen.in reb lib.xij.C & not.Bal.in l.parrabolani. C. de epiſc.& cler.inferens quòd penſio ſubrogetur loco beneficij,ergo eſt beneficium. Tertio adducit quòd illud dicitur eſſe beneficiū eccleſiaſticum de quo quis tenetur facere mentionem in impetratione.c.ſi motu proprio, de præben. in vj. ſed de penſione annua quis tenetur facere mentionem,ut in illo tex.c.ad audientiam.el ij.

de

de reſcrip.ergo penſio dicetur beneficium eccleſiaſticum.& ad tex. in d.c.quamuis. Reſpondendo dicit,quòd procedit propter odium impetrantis beneficium ad reſtringendam ambitionem impetrantium,uel dici poteſt,quòd ideo ibi penſio non comprehenditur,quia uidetur,quòd penſio fuerit in fraudem appoſita. Io.de Silua doctor vltramontanus in trac.ſuo de benefi.in j.par.q.iij.tenendo primam opinionem reſpondet ad prædicta motiua Siculi.& ad primum dicit,quòd maior eſt falſa,quando per alia iura eſt declaratum, quòd aliquid non ſit ſimile,ut not.per doc.in d.c.ſedes.de reſcrip. ſed iſta dictio alia poſita in d. c.ad audientiam.eſt declarata per text.in d. c.quãuis ſupra allega.de pręben.in vj. & ſic tollitur primum argm̃;
4 †poſſet alio modo reſpõderi ad dictum primum argm̃,quòd dictio alia non eſt ſimilium repetitiua, ubi materia ſubiecta hoc non patitur,ut in caſu noſtro, in quo manifeſte conſtat quantũ penſio differat à beneficio eccleſiaſtico,de quo uidimus ſupra.q.j.& q.21. poſſes & alio modo & ſic reſpondere,ꝙ non eſt ſemper verum, ꝙ dictio alia denotet ſimilitudinem, cum multoties improprie ponatur,ut cum dicitur,crucifixus eſt Chriſtus, & cum eo alij duo latrones,ut dicunt gl.& doc.in d.auc.ex teſt.C.de collat. & de iſtã dictione uide per Fel.in c.cum non ab homine.de iudi.& in c.ueniẽs, in fi.de ſimo.& per eundem in d.c.ſedes.in fi.poſt Abb.& alios, & Alex.in conſ.149.incip.conſideratis uerbis,in ij.vol. ad ſecundum motiuum Siculi reſpondet idem Selua negando conſequentiam,quia non omne quod ſapit alterius naturam eſt illi ſimile, prout dicitur patere in propoſito: nam patrimonium ad quod quis intitulatur, iuxta tex.in c.cum ſecundum,de præben.ſapit naturam beneficij in hoc,quòd illius loco ſubrogatur,& tamen nõ eſt beneficium, iuxta not.per gl.in c.ſuis ab omnibus approbata,de prębend. Ad tertium
5 motiuum reſpondet idẽ doctor negando maiorem eſſe uerã.†nam non ſolum de beneficiis mentio fieri debet,ſed etiam de præſtimonio & patrimonio.ut not.doct.in c.poſtulaſti.de reſcript.& tamen nullus dixerit iſta eſſe beneficia.Itẽ de hoſpitali, quod datur in ti-
6 tulum,fieri debet mentio ſcđm Cardi.in clem.j.q.v.de off.ord.† & tamen clarum eſt,ꝙ hoſpitale non eſt beneficium.clem.per literas, de pręb.glo.j.in clem.ſi beneficiorum,de decim.non eſt ergo bona illatio,debet fieri mentio de tali re in impetratione beneficij, ergo talis res eſt beneficium. Reſponſiones adductæ ad motiua pdicta Siculi per dictum Io. Syluam loco pręallegato exceptis additis per me fuerunt originaliter.Fely.in d.c.ad audientiam.el ij.de reſcri.li-

cet eas tacito auctore recitet pfatus doc.furtū domeſticū cōmittēdo.iuxta tex.in l.hęreditatū.§.fi.ff.ad leg.Falc.ubi Iuriſconſultus dixit,ꝙ occultator alienæ laudis furi par eſt,& Plin.in procem.naturalis hiſtoriæ pclare ad Veſpaſianum imperatorē inquit,benignum & plenū ingenui pudoris eſt fateri p quos pfeceris,& obnoxij pfecto animi,& infelicis ingenij eſt malle in furto dephēdi, q̄ mutuū reddere,q̄ refert Iaſ.in §.cum quoq;.in fi inſt.de act potuit tñ ex inaduertentia pfatus doctor Felyn. non citaſſe ut multotiens accidit, omnium.n.habere memoriam,& penitus in nullo peccare, diuinitatis potius eſt q̄ humanitatis,ut inquit iuriſconſultus in l.ij.§.ſi qd aūt.C.de iur.enucl.& ſubdit Fely.in d.c.ad audientiā. col.j. ꝙ melius fuiſſet dicta motiua nō ponere cum teſte philoſopho in lib. de cælo,in fi. ad pauca reſpicientes de facili enuntient illorum ſententiam cōprobans,q Barbatiæ ſiculā garrulitatē aſcribunt teſte Gāmaro in procæ.ſui cōmenti ſuper cōſt. Iulij.ij Pōtificis vere ſummi, immo ſupremi,de ſimoni.elect. Rom. Pontif. Prima opinio cū qua omnes pdicto ſiculo excepto ptranſeunt, uera eſt, arbitror tñ illā non pbari,p tex.in d.c.quis.de pben.in vj.quē ad hoc oēs allegāt. Nam ſi conſideremus rōnem tex.ibidem,quare penſiones non cōprehenduntur,non dicemus illam eſſe: quia penſiones non ſint beneficia.

7 † Sed qa literæ ad beneficia ſunt ambitioſę,iō reſtringēdę, ita ſignanter dicit ibi tex.ubi Franch.not.in j.nota. ꝙ literæ ad beneficia ſunt ſtricte intelligendę,& ſubdit rōnem eſſe,quia impetrātes accedunt ad honores & lucra:verum quia maius lucrum eſt habere tot penſiones aſcendentes ad ſummam, de qua in mandato de puidendo,q̄ habere tot beneficia,iō ad penſiones nō extendūtur ut

8 fiat ſtricta † interpretatio. qđ aūt maius lucrum ſit & commodum habere tot penſiones,patet, quia penſio non aſtringit quem ad reſidentiam,ut dicam infra.q.xxj. item penſionarius non tenetur dicere oſtm,ut dicam infra.q.xxx. Accedat ꝙ ſi uolumus dicere,ꝙ rō illius tex.ſit,quia penſio non ſit beneficium iniq;. diceremus quòd beneficium curatum nō eſſet beneficium,cum in terminis illius tex. in d.c.quis nō poſſet de beneficio curato ēt puideri, ut declaratur p tex.in c.cum in illis,de pb.lib vj ubi aperte dicit text. ꝙ qñ Papa mandat puideri alicui đ eccleſiis pſonatibus, dignitatibus,uel aliis beneficiis quibuscūq; uigore talis mandati non poterit puideri de beneficio curato,niſi ſignanter hoc ſit expſſum. Nec eſt mirū, quia cum literę beneficiales ſint ambitioſę ſtricte intelligunt. d.c. quis.

9 † in materia autē ſtricta appellatione beneficij nō uenit beneficium curatum,

curatum,vt not.Petr.de Anch.in c.cum in illis.in 4.not.& Abb.ĩ c. poſtulaſti.in gl.ij.đ reſcri.& in c.fi.in ij.not.đ p̃b.gl.in c. ſi eo tem pore,in verb.cum cura,de reſcr.in vj.& ꝑ Deci.in rub.de reſcr.col. fi.in fi. & tñ nimis abſurdum eſſet dicere,quòd beneficium curatum non ſit beneficium,oẽs tñ docto.tex.in d.c.quis.ad hoc allegant ad
10 ꝓbandum,quòd appellõne beneficij non ueniat pẽſio. Erit † ergo concl.ab omnibus docto.recepta Barbatia tm̃ excepto, quòd bene ficij appellatione regulariter non ueniat pẽſio.hanc concluſ.tenuit ẽt Caccia.in trac.ſuo de penſ.q.xxx.& ult.& Deci.in rub. de reſcr. col.ulti.verſ.& appellatione beneficij.& ibi etiam dixi in appoſtill. meis ad lecturam Decij.hanc etiam concluſ.ſequitur Ana.in c.non ſatis.col.ij.de ſimon.& Fely.in c.poſtulaſti.col.x. verſ.ſecunda de-
11 claratio,de reſcr.quam conclu.limita modis infra dicendis.† Et pri mo ſcd̃m Caccialup.loco p̃allega.ut non procedat quando in lite ris beneficialibus diceret̃,& aliud quodcunq; beneficium,tunc.n.ſe cundum eum cõphenderetur p̃ſtimonium & penſio, licet non in titulum beneficij aſsignata,allegat gl.in ver.quodcunq;. in clem.ij. de ui.& hone.cler.iſta fuit ẽt limitatio Felyn.in c.poſtulaſti.col.x. verſ.quarta concl.de reſcr.ad quã tenẽdam mouet̃ Fel.ꝑ gl.ꝓxime
12 allegatam.† Cuius dictis adde, quòd dictio quodcunq; importat omnimodam generalitatẽ.itaq; ubi apponitur in lege uel canone,ſi lex uel canon non diſtinguit,nec nos diſtinguere debemus.tex.eſt not.in c.ſolitę benignitatis.circa fi.de maio.& obe.ubi Abb.in vlt.
13 not.† Corroboratur p̃dicta concl.ex hiis q̃ uoluit ſolennis doctor Deci. in conſ.78.incip.licet in caſu propoſito.col.ij.in fi. in j.vol. ubi conſuluit,quòd licet feudum acceptum pro ſe & hæredibus ſuis non dicatur hæreditarium,cum tunc ad extraneos non tranſeat hę-redes,tamen hęreditarium erit,quando acceptum fuerit ꝓ ſe & hę-redibus ſuis quibuſcunq;,quia tunc tranſit ad hęredes etiam extra-neos:adducit Bal.in l.cum uirum.col.fi.C.de fideicom.& Alex.in l.
14 ſi patroni.in princ. col.penul.ff.ad Treb.† facit etiam quod uoluit Ange.in l.quod ſi nolit.§.ſi quis ita.ff.de edil.edic.ubi dixit,quòd ſi fideiuſſor promiſit p̃ſentare principalem quandocunq; intelligitur etiam poſt ſententiam,licet aliàs ſecus.l.gręce.§.poſt litem.ff đ fi-
15 deiuſ.†Et dixit notabiliter Sal.in l.ſi ſerui.C.de noxal.quòd ſi ſta-tutum punit occidentem aliquem quouis modo uel qualitercunque comprehendit etiam homicidam non doloſum, ſed culpoſum:licet aliàs ſecus,ut ibi per eum.ad hoc tamen uide Bald. in l data opera: col.v.C.qui accuſ. & in l.quicunq;.col.v.C.de ſeru.fug Io de Ana.

& Cardi.in c.lator.de homicid.Salyc. ſequitur Caccialu.in ſua aurea repet.l.omnes populi.ff.de iuſti.& iur.vbi dictum Salycet.limitat,& ſequitur etiam Alexan.in l.& ſi ſeuerior.in ij.col. C. ex quib. cau.infam.irroga. facit etiam ad prædictam limitationem quod dixit Domi.in c.decet.in princ.colum.iij.de immun.eccleſ.lib.vj.ubi uoluit, quòd quando lex uel ſtatutum dat facultatem cognoſcendi de quibuſcunque cauſis, tunc nulla cenſetur excepta & excluſa. ad prædicta uide Fely.in trac.ſuo quando liter.apoſt.præiudi.patr.ec-
15 cle.col.iij.in uerſ.amplia quarto. † Iſtam tamen limitationem dicas non procedere in terminis.d.c.quamuis.de præben.in vj quia etiam ſi ibi eſſet dictum, quòd prouideretur de beneficiis quibuſcunq;,non comprehenderetur penſio, quia illa non comprehenditur,niſi de ea ſpecialis mentio fieret,ut ſingulariter dixit tex.in d.c.
16 quāuis.uerſ.& ideo. in fi.† Vbicūq; n.de aliquo requiritur ſpecialis mentio & expreſſa in beneficialibus,tunc illud nō uenit ſub quacumq; etiam prægnanti expreſsione. tex.eſt ad hoc ſolennis in d.c. cum in illis. in prin.de præben.in vj.ubi beneficia curata non comprehenduntur etiam quando dictum eſt, & aliis beneficiis quibuſcunq;: quia de illis requiritur ſpecialis mentio.facit gl. in c.inquiſitores.in uerb.expreſſe.de hęret.in vj.& in clem.ij.in verb.ſpecialis,de offic.ordi.facit tex.& quòd ibi notant doct.in c.ij.de præbē. in vj.& iſta ratione vtitur in ſimili Fely.in d.ſuo trac.col.iij.in uer-
17 ſic.& ſi diceres.in fi. † Ad idem facit quod uoluit Domi.in c. ſi cui nulla.in fin.de pręben.in vj.vbi decidit,quòd is cui data eſt facultas conferendi beneficia qualitercunque uacantia conferre non poterit beneficia reſeruata per conſtitutionem execrabilis uel alio modo.vide omnino quę dixi ſupra. in q.xix. prope fin. ubi reprobaui
18 opinionem Caccialu. †Secundo limita ſupradictam concluſionem non procedere in materia, in qua fieret extenſio ex lata ſignificatione uocabuli,vtputa in materia fauorabili,in qua reſtrictio locum non haberet: tunc enim appellatione beneficij ueniret penſio,quia late ſumendo penſio eſt beneficium,cum ſit beniuola actio gaudiū tribuens capienti.faciunt not.per D.Io. Crotum de Monteferrato Dominum & pręceptorem meum,in rub.de reſcrip.in prin. Quinimmo tali caſu poſſet lato ſumpto uocabulo penſio dici beneficiū eccleſiaſticum,non tamen ſpirituale. iſtam fallentiam elicio ex mēte & uerbis Abbatis in d.c.ad audientiam.el ij.in j.notab. de reſcri. cuius dicta retuli ſupra. facit regula odio reſtringi, & fauores con-
19 uenit ampliari. cap.odia.de regul.iur.in ſexto. † Tertio limita prędictam

dictam concluſionem non procedere quoties imponeretur collecta ſoluenda per clericos de fructibus beneficiorum, quia tunc penſio comprehenderetur & penſionarius ad collectam teneretur, ſicuti cæteri beneficiati cum eadem tunc ſit ratio in penſione quæ eſt in beneficijs. ex identitate enim rationis fit extenſio ad caſum, qui ſublata ſignificatione vocabuli comprehendi põt etiam in materia exorbitanti. Cyn. in l. j. in iiij. opp. C. quę ſit long. conſuet. & ſentit glo. in cle. j. in verbo gregibus. de deci. & in c. quia periculoſum in ver. epõ. de ſent. excom. in vj. & in c. j. de elec. in vj. Bal. in l. ſi nondum. C. de furt. facit ad prædicta, quia licet in materia ſtricta vt dictum fuit ſupra appellatione beneficij non veniat beneficium curatum, tñ vbi eſſet eadem ratio ſecus eſſet, vt not. Domi. in c. ſi gratioſe. col. pen. de præben. in vj. †Hinc eſt ꝙ ſi alicui conceditur facul-

2 tas cõferendi beneficia etiam de curatis intelligitur vt habetur per Domi. in c. dudum. col. iij. verſi. ex his infertur de præben. in vi. idẽ voluit Do. in c. ſi. de offi. vicar. in vi. Fely. in c. poſtulaſti. col. xv. in ver. ſecundus caſus eſt de reſcrip. ad quod vide etiam Dec. in d. rub. de reſcrip in fi. Quarto limita prædictam concluſionem non procedere in penſione quę non ad particulare commodum alicuius vt cõmuniter fit, ſed ut deinceps ſit beneficiũ eccleſiaſticum aſsignatur dictum forte portio ſeu penſio vt in c. cõquerente de cler. non reſiden. vbi Abb. in j. not. dicit notandũ eſſe ex illo tex. ꝙ ſuper redditibus vnius eccleſiæ põt conſtitui certum beneficium aſsignando certam penſionem ex redditibus eccleſiæ pro tẽporalitate beneficij nouiter creati dicens tenendũ eſſe mẽti ad hoc illum tex. talis. n. penſio eſt beneficiũ eccleſiaſticum vt habẽt per doc. in clem. j. de ſup. negli. plat. & diffinitur ſicut eccleſiaſticũ beneficiũ ut dixi ſupra q. j. Circa p̃dictã q. an pẽſio veniat beneficij appellatione poſtq̃ hæc ſcripſerã vidi tractatũ Pauli de Roma de pẽſio. nuper in luce editũ, in vij. eius quęſito, in cuius ſi. tenet ꝙ penſio qñ aſsignatur ſuper beneficio eccleſiaſtico ſit eccleſiaſticũ beneficiũ: qñ aũt datur pro pręſtando ſeruitio ſit officium: & ꝙ licet penſio ſit beneficium quo ad denominationem & titulum, nõ tñ uenit appellatione beneficij, cuius dicta uidentur implicare contradictionem. cum uidere poteris.

Pẽſionis reſeruatio an valeat non facta mẽtione ꝙ idẽ beneficiũ ſit grauatũ alia pẽſione, Qõ. xxix.

1 *Papa in beneficiis habet plenitudinem poteſtatis.*

Papa

1 *Papa non præſumitur uelle duplici onere eccleſiam grauare.*
3 *Papa de ordinaria poteſtate penſionem ſine cauſa imponere nõ põt.*
4 *Motus proprius in alterius præiudicium non operatur.*
5 *Reſcripta ſumunt robur ex mente ſcribentis.*
6 *Si prima pẽſio erat nulla an de ea fieri debuit mẽtio in aſsignatiõe ſcdę.*
7 *De vnione nulla non eſt neceſſaria mentio.*
8 *De electione nulla non eſt neceſſaria mentio.*
9 *Litis conteſtatio inualida non interrumpit præſcriptionem.*
10 *Acceptatio inualida gratiam non conſumat.*
11 *De compromiſſo inualido non eſt opus mentionem facere.*

Ad hanc quęſtionem vide deciſ. Nicol. Boer. nu. 161 in prima parte.

VIgeſimo nono quæritur ſi beneficium aliquod ſit grauatũ onere penſionis puta ducatorum.xx.ſoluẽdę puta Titio, demũ Sempronius obtineat ſuper fructibus eiuſdem beneficij ſibi reſeruari aliã penſionem puta ducatorum.xv.nulla facta mentione de prima pẽſione an valeat reſeruatio illius ſecundę. iſta quæſtio vertitur ad præſens hic Venetijs inter dominum Plebanũ collegiatæ eccleſiæ ſancti Lucæ & quendam Curialẽ,circa quã dicẽdum puto ſecundam reſeruationem in qua de prima non eſt facta mentio non valere,quia non eſt veriſimile quòd Papa ſi ſciuiſſet de prima conceſsiſſet de facili ſaltim ſecundam penſionem cum non præſumatur velle duo onera rei.facit tex.in l.Titia.cum in teſtamẽto.§.qui in vita.ff.de legat.ij.facit ꝙ habetur in l.ij. ff. de dona. arguendo de principe ad teſtatorem vt alias in c. j. de conceſ. præb. in vj.cum ſimil.ad idem eſt tex.in c.mandatum.cum duobus.c.ſeq. de reſcrip.dum decidit non eſſe veriſimile Papam voluiſſe eundem ordinarium grauare ſuper prouiſione duorũ beneficiorum iunctis
1 not.ibi per doc.facit ꝙ habetur in c.duobus.in fi.eo.ti.in vj.† ſi igitur hoc in beneficijs in quibus Papa habet plenitudinem poteſtatis clem.j.vt lit.pend.c.ij.de præben.in vj.& in quibus concurrit cum aliis ordinariis.c.ſi à ſede cum ſimi.de præben.eo.lib.fortius id erit in fructibus q̃ beneficiato ꝓ eius ſuſtentatione debentᷓ iuxta no.in c.cum ſcd̃m de p̃ben.& in c.fi.de reſcr.in vj.& in c.q̃a ſępe de elec. eo.lib.iunctis not.in c.præſenti cum ſimi.& infra dicendis,& p̃di-
2 cta opinio viua ẽt ratione fundatur.† Nullus.n.ambigit ꝙ ſi Papa eandem eccleſiam ſemel grauatam intellexiſſet noluiſſet ſaltem ita de facili eidem aliud onus imponere per ea quæ not.in c. ad audientiam el ij.& in c.ſi ſuper literis & c.ſi proponente.de reſcri. cum ſi.
3 facit.†quia ſine cauſa ẽt Papa de poteſtate ordinaria imponere nõ poteſt

Facit qđ voluit Marti.de Laud.in tracta.ſuo de fiſco.qõ.lv.vbi voluit quòd ſi Imperator concedit alicui Nobili nouum vectigal in loco grauato alijs vectigalibus dequibus non eſt facta mentio ꝙ talis cõceſsio eſt nulla. quẽ uide allegat. l.Titia.§. qui in vita. ff. de legat. ij. & c. mãdatum de re-

poteſt ſuper fructibus beneficij penſioné ut per Rom.in conſ.388. incip.in caſu propoſiti tematis. & dixi ſupra.q.vi.ver. Remanet ét & facit quod habetur per Cald.in conſi.viii.de reſcrip.ad fin. & ét alias dixi & fortius in ordinario in d.q.vj.& x.ſupra.& not. in d.c. ad audientiam.vbi Fely.& in c.conquerente de cleri. non reſid. & per Petr.de Anch.in conſi.cclxxiiij.& Oldr.conſi. ccxxviii. fortius igitur dicendum eſt eundem non præſumendũ velle penſiones geminare in præiudicium eccleſię niſi de illis ſit informatus. ignorantia.n. excludit voluntatem iuxta tex.in d.l.ſi per errores cum ſimi. & habetur in c.j.de cõſti.in vi.iuncta auct.multo magis.C. de ſacr. ſanct.eccle.ex quo ſequitur q licet etiam ſine cauſa Papa poſſet tñ ſcientia requiritur ad effectum voluntatis vt dictum fuit, pro quo eſt regula.l.idem Vulpianus.& l.quidam conſulebant cum ſimi. facit quia ex contraria cõcluſione abſurdum ſequeretur. Si enim pro penſione primo loco reſeruata Titio obligati eſſent fructus ex quibus penſio debetur vt concludit Roma.in d. ſuo conſi.388. p tex. in l.libertis.§.Lucius, quæ eſt iiij.ff.de alimen.& cibar.legat.cũ ibi not.Si diceremus valerę reſeruationem ſecundæ penſionis fatendũ eſſet Papam uoluiſſe eoſdẽ fructus pro altera & ſic ſecunda penſione obligatos eſſe contra not. in l.iij.ff.de crimi. ſtellio. & in l.qui duobus.ff.de fal.cum ſimi.vt etiam conſtat in his terminis voluiſſe Ioan. And.in addi.Spec.in tit.de cauſ.poſſ.& propriet.§.quia vero ver.quod de colligentibus pedagia in addit.quæ incipit ſuper quibusdam,& notabiliter Oldr.in conſi.xxii.circa fi.

4 † Et prædicta concluſio ſcd'm quam audiui ſæpe fuiſſe iudicatum in curia Romana procedit etiam ſi ſecunda penſio fuiſſet motu proprio reſeruata,nã motus proprius operari non debet ubi de alterius præiudicio agitur vt eſſet in quæſtione noſtra ſi contrariũ diceremus præſertim vbi ſubeſt defectus intentionis ut per Fely.in c. cõſtitutus col. iiij. in princ.de reſcrip.& ibid.col.v.verſi.auctoritas in verbo niſi ſcriberet. & idem Fely.in c.cauſamque.el ij. col.ij. verſi.& iſta concluſio de teſtib. & dixi ſupra q.ix. in verſ. Quid autem dicendum ſit. & not. Lap. alleg. vii. & Bellamera deciſio.392.475.717.& Ant. de Butr.in c.quia circa de conſang.& affini.ver. quæro quid ſi motu & eſt glo.notab.in l.j.C.de collatio.& relatio.lib.x.

5 † Reſcripta enim ſumunt robur ex mente ſcribentis Innoc.in c. cum eccleſiaſticæ de excep.& Bald.in l.reſcripta.col.pen. C. ſi contra ius, idem Bald.in l.j.de conſt.princ Felyn.in d c.cum eccleſiaſticæ in fine. Motus enim proprius n\u014d tollit ea per quæ gratia reddi poſſet nulla quæ

reſcrip. idem voluit Ioan. Bertac. in tractа. ſuo de gabel. ſeu vecti gal. in j. part. col.v.ver.Sed quæro incidẽter ſub n.24.

Motus propri operat[ur] ... alterius præiud...

la quæ non veniunt ex dolo vel culpa impetrantis ſed potius ex veriſimilitudine mentis ipſius concedentis vt dixit Bellam. in d. ſua deciſ. 391. facit quod habetur in c. mandatum per doct. & per Ioã. And. in c. pen. de reſcrip. in vj. & Cardin. in conſi. xxxviij. incipien. Papa vniuit. Adde prædictis quòd iſtam concluſionem poſtquam hæc ſcripſeram inueni tenuiſſe Guliel. Caſſadorum qui fuit audit. Rotæ in ſuis deciſ. ſuper regul. cancel. deciſ. iij. in rub. de penſio. qui dicit concluſionem prædictam firmatam fuiſſe per Rotam ſuo tempore & pro ea allegat plures rationes cuius deciſiones de anno pręſenti. 1540. primum in lucem editę & impreſsioni traditę fuere & ibi tradit an penſio taliter aſsignata ſit nulla vel annullanda & decidit ꝙ ſit nulla ipſo iure. & prædicta concluſio procedit etiam ſi ſecunda penſio transferatur tempore quo iam prima ceſſauerat etiã eo viuente qui ſecundæ penſioni conſenſerit & nunquam reclamauerat. ita firmat idem Caſſadorus deciſ. iiij. de penſ. loco ſupra allegato, pro quo adducit bonas rationes. eũ videre poteris. immo plus dixit idem Caſſad. deciſ. iij. ſupra allegata ꝙ ſi rector beneficij grauati duplici penſione ſolueret vtranque non tñ præiudicat eccleſię & ſucceſſori cum poſſet de ſua parte fructuum indebitum ſoluere c. veniens cum materia de tranſact. eſt enim procurator non dominus c. ij. de dona.

6 † An autem valeat ſecunda reſeruatio penſionis tacita prima facta ſuper fructibus eiuſdem beneficij quando prima erat nulla & pro nulla fuit ex poſt declarata dicendum videtur ſecũdam penſionem valere. Nam videmus ꝙ non eſt opus facere mentionem de reſcripto nullo & elidibili glo. in c. cum noſtris in verbo de facto de conceſ. præben. gl. in c. ex tenore in verbo negotio in fin. de reſcri. glo. in c. ſuggeſtum in verbo poſterius de iur. patr.

7 † Videmus etiam ꝙ de vnione nulla non debet de neceſsitate fieri mentio vt dixit Cald. in conſi. xxix. in rub. de præben. & dixit etiã Abb. poſt Hoſt. in c. per veſtras col. iij. de dona. inter vir. & vxor. quòd non debet fieri mentio de proceſſu nullo vel ſententia nulla. quod ſequitur ibid. Præpoſ. facit ꝙ voluit Rom. conſi. 483. incip. dubitatur. j. col. pen. vbi dixit ꝙ valet impetratio confirmationis

8 non facta mentione de prouiſione alteri nulliter facta. † Et dixit Cald. conſi. xiiij. de reſcrip. ꝙ de electione nulla non eſt opus facere mentionẽ accedit ꝙ conſulendo decidit Sozin. in conſi. cxx. incip. circa primũ conſultationis articulum col. j. in fi. & col. ij. in princi. vbi dixit ꝙ gratia non eſt ſubreptitia in qua non eſt facta mentio de quadam tranſactione nulla in iiij. volu. facit quod notanter

dixit

dixit Paul. de Caſt. in l. ſancimus. in fin. C. de teſtam. vbi voluit per illum tex. quòd clauſula caſſans & irritans omne aliud teſtamentũ
9 habet tacitam conditionem videlicet ſi teſtamentũ. † In quo eſt talis clauſula ſit validum, facit glo. in c. vt debitus de appel. in glo. ij. quæ dixit ꝙ litis conteſtatio inualida non interrumpit præſcriptionem: & citatio inualida nil operatur glo. in l. ſi accuſatoribus. C. de
10 accuſ. in glo. fi. Bal. in c. in nomine dñi in quarto not. de teſti. † Facit quod voluit Roman. in conſ. cccxxix. incip. præſens conſultatio. vbi dixit quòd acceptatio inualida non facit gratiã expectatiuam eſſe conſumptam facit ꝙ notanter voluit glo. fi. in c. cũ cauſam de teſti. quę dixit ꝙ teſtimoniũ teſtis non debilitatur ex primo dicto
11 eiuſdem contrario nulliter tñ recepto. † Nec opus eſt facere mentionem de compromiſſo nullo Cardi. in conſi. xciiij. incip. nobiles viri: in ver. quarto obijcitur accedat etiam quòd de priuilegio nullo vel ſurreptitio non eſt neceſſario facienda mentio. ita dicit Domi. in c. qm̃ col. iiij. xviii. diſt facit regula non pręſtat impedimentũ. quod de iure non ſortitur effectum. c. non præſtat de reg. iur. in vj. vbi multa accumulat Io. Andr. & vide ad hunc propoſitum quę late tradit Fely. in d. c. ex tenore de reſcri. in iij. col. in ver. de reſcripto, & idem in c. in noſtra col. iii. & iiii. eo. tit. in quibus locis latiſsime ſcribit an & quando ſit facienda mentio de actu nullo tam in literis ad lites q̃ in literis beneficialibus, & circa hunc articulum ꝙ actus inualidus non ſit in aliqua conſideratione plura accumulat etiã ſolennis præceptor meus dñs Hippolyt. de Marſil. qui me promouit ad doctoratum, in conſ. ſuo xxxviij. incip. quoniam ſaluos facis colum j. & ij. in j. vol. & idem conſi. xxxix. & xliii. j. col. eo. volu. erit ergo conclu. ꝙ de prima penſione nulla & inualida non erit facienda mentio. quæ concl. ea ratione comprobatur quia verum erit dicere quòd fructus illius beneficii ſuper quibus penſio eſt impoſita pro penſione ultima tantum erunt obligati & non pro prima nulla & inualida, & ſic ceſſant omnia ſupra adducta pro fundamento principalis quęſtionis ꝙ non valet ij penſio de prima mentionem non faciens, & ad prædicta vide etiam Cald. conſi. xi. de reſcrip.

Facit quia teſtamenti appellatione venit validũ nó inualidũ l. ii. §. i. ff. quẽad. teſta. aperiã. & inualidus cõtractus nõ dicitur contractus. l. i. & ibi doc. C. de eunuch. Bal. in auct. ex cã vlt. col. C. de liber. præt. & ſtatutum qđ quolibet contractu ſoluat̃ gabella nõ vẽdicat ſibi locũ in contractu nullo Bal. in l. i. C. de patr. qui fil. diſtra. Cyn. in l. vnica. §. ſed quia noſtrã. C. cõia đ legat. & Not. faciens inualidam ſcripturã falſam nõ punitur lege Corn. de falſ. vt in l. ſi quis legatum. ff. đ fal. & Cyn. in l. ſi quis decurio. C. co.

Penſionarius an teneatur dicere officium. Qõ. xxx.

1 *Fructus beneficij percipere non debet clericus officium non dicens.*
2 *Penſionarius habens penſionẽ ſimpliciter officium non tenetur dicere.*
3 *Penſio cadit etiam in laicum.*

Trigeſimo

TRigeſimo quęro cautũ eſt in iure ꝙ habẽs beneficiũ tenea
tur officiũ dicere vt in c.fi.de reſcri.in vj. & habetur per
doct.in c.j.de celebra.miſſa.vbi Abb. dixit ꝙ clericus de
iure diuino tenetur ad ſeptem horas canonicas licet de iure diuino
dictæ horæ non ſint determinatę,vt inquit Hoſt. in d.c j. ſed poſt-
modum de iure poſitiuo determinatio & diſtinctio officij fuit in-
troducta,& nuper ſtatutum fuit in vltimo Lateranenſi concilio in
1 ix.ſeſſione,†quòd non dicens officium fructus beneficij non perci
piat & ipſo beneficio priuari poſsit cuius ſtatuti tenor talis eſt.Sta
tuimus quoq; & ordinamus vt quilibet habens beneficium cum cu
ra vel ſine cura ſi poſt ſex menſes diuinum officium non dixerit le-
gitimo impedimento ceſſante beneficiorum ſuorum fructus ſuos.
non faciat pro rata omiſsionis officij & temporis,ſed eos tanq̃ in-
iuſte perceptos in fabrica huiuſmodi beneficiorũ vel pauperũ ele-
moſinas erogare teneatur ſi vero vltra dictũ tempus in ſimili ne-
gligentia contumaciter permanſerit legitima monitione præceden
te beneficio ipſo priuetur cum propter officium detur beneficium.
intelligatur autem officium omittere.quo ad hoc vt beneficio pri-
uari poſsit qui per dies quindecim illud bis ſaltim non dixerit: hæc
ſunt conſtitutionis verba. Quid dicendum ſit in penſionario an te
neatur officium dicere.Diſtinguendum puto quòd aut clericus ha-
bet penſionẽ intitulatã vtputa aliquam partem fructuum alterius
beneficij vt deinceps ſit eccleſiaſticum beneficium dictũ forte por
tio ſiue penſio iuxta not.in c.conquerente.de cler.non reſid.& dixi
ſupra q.xxviij.in verſi.quarto limita, & iſto caſu q̃a talis penſio eſt
beneficium eccleſiaſticum nulli dubium ꝙ illam habens officium
dicere tenetur cum propter officium detur beneficium. c. fi.de re-
2 ſcrip.in vj.& hoc eſt deciſum per conſtitutionem ſupradictã.†Aut
clericus penſionarius percepit penſionem non intitulatam ſed ſim
plicem vt communiter accidit prout penſio eſt quid mere tempo-
rale,& tunc officium dicere propter talem penſionem nõ tenetur.
& ſic illud non dicendo non incidit in penam conſtitutionis ꝑdictę
quæ loquitur tm̃ de beneficijs ſimplicibus & curatis. Penſio enim
nõ eſt beneficiũ nec venit regulariter appellatione beneficij vt no.
doct.in c.ad audientiam.el ij. vbi Felyn.poſt Abbat. de reſcrip. Et
hanc concluſionem inuenio tenuiſſe Hiero.Paulum doctorem Ca-
telanum practicum Curialem auctorem libelli qui intitulatur pro-
uinciale omnium eccleſiarum in d. ſuo libello fol.48. in ver. Quod
penſiones in fi.Et de hac q.multotiens fui interrogatus.pro qua fa

ciunt

3 ciunt ea quæ dixi ſupra q. j.& q.xxj.†vbi concluſi ꝙ penſio cadere poteſt etiam in merum laicum cum ſit quid profanum nil habens ſpiritualitatis vt dictum fuit in d. q. j. faciunt etiam dicta ſupra q. vij.xxv.& q.xxviij. & quæ dicentur in ſequen. q. hanc concluſionem tenuit etiam do.Lodouicus Gomes Rotæ auditor in commẽto regulæ cancel.de infir.reſignan.q.xvi.vbi dixit hoc tenuiſſe etiã Iacob.de Ferra.in tract.de hor.Cano.& Petrum And.Gammarum olim Rotæ auditorem in tract.de off. legat. ſubdens idem Gomes quòd ſi ſecus diceremus & ſuper vno beneficio eſſent aſsignatę, puta tres penſiones quòd quatuor perſonæ pro vno beneficio teuerentur officium dicere,quod vtique abſurdum eſſet.

Penſio in m laicum

Pẽſionarius an teneatur ad reſidentiam. Qõ.xxxj.

1 *Clerici in ſuis beneficiis reſidere tenẽtur ſiue ſimplicia ſiue curata ſint.*
2 *Rector beneficii monitus non reſidens eo priuari debet.*
3 *Præſentatus nolens reſidere inſtitui non debet.*
4 *Penſionarius ad reſidentiam non tenetur.*

TRigeſimo primo quero iure cautũ eſt ꝙ clerici teneantur reſidere in ſuis beneficijs ſiue beneficia ſint curata ſiue ſimplicia vt per Inno. in c.ex tue de cler.non reſi.†vbi aperte dixit, 1 ꝙ omne beneficiũ de iure cõi reſidentiam requirit,idẽ not.doct.in c.fi.eo.ti.vbi Io.And.Hoſt.Abb.& alij cõcludẽtes ꝙ omnia beneficia quę in titulum dantur ſiue magnę ſiue modicę ſint vtilitatis etiã ſi eſſent viginti ſolidorum de iure cõi reſidentiam requirunt, facit tex.in c.quia nonnulli de cler.non reſidẽ.& in c. quia intantum de ꝓben.& in extrauag.Ioan.xxij. quæ incipit execrabilis in fi. & poſt 2 alios per Deci.in c.peruenit.el ij.de appel. † Et ſi rector beneficij reſidentiam non faciat & monitus ceſſante iuſto impedimento nõ redeat ad reſidendum in ſuo beneficio tunc priuari poſſet.tex.eſt in c.ex parte.& in c.inter quatuor de cleri.nõ reſid.Quinimmo ſi eṗs vel archieṗs non faciant reſidentiam in ſuis archiepatu vel epiſcopatu poſtq̃ moniti fuerint non redeũtes ad reſidendũ pñt alij eorũ loco eligi.tex.eſt in c.qualiter.eo.tit.& dicit tex.in c.ij.de cler. nõ reſi.ꝙ in ſynodo Anaſtaſius preſbyter Cardinalis tituli beati Marcelli ab oĩbus canonicę fuit depoſitus ex eo ꝙ ſuã parrochiã ꝑ annos qnq; contra canonũ inſtituta deſeruit. †Et ſi qs ꝓſentat̃ ad aliquod beneficiũ qđ ſit de iure patronatus & nolit facere reſidentiã in eo

Omni benef 2 quirit

Epi non r

in eo inſtitui non debet à ſuperiore,& inſtitutus & ex minus iuſta cauſa non reſidens beneficio ipſo priuandus eſt appellatione remota,tex.eſt in c.relatum de cleri.non reſiden.† Quid autem dicendū ſit in clerico qui ſuper fructibus ſimplicis vel curati beneficij penſionem annuam ſibi reſeruari obtinuit an ipſe ad reſidentiam teneatur. In iſta q. Archid.in c.quamuis.el j.col.ij.verſi.prouideri. de præben.in vj.decidit, quòd penſionarius ad reſidentiam non teneatur, idem tenuit Franch.ibid.col.j.in ij.not.& Pet.de Anch col.j.ver. Tertio collige Cardi.in c.fi.q.xi. de cleri. non reſiden. idem voluit Hiero. Paulus in ſuo libello intitulato prouinciale omnium eccleſiarum fol.48.verſi item quia huiuſmodi penſiones.& Ioan.de Sylua.in tracta.ſuo de benefic. in iiij. parte q.j idem voluit Ioan. de Ana.in c.non ſatis. col.ij de ſimo. Adde quòd idem ſentit Paul. de Roma in tract. ſuo de penſ. in ſeptimo quæſito verſi. ſed per penſionem.nume.14. & d.Lodouicus Gomes Rotæ auditor in commento regulæ cancel.de annal poſſeſ.q.xxj.

Pēſio an faciat incōpatibile ſub eodē tecto. Q.32.

1 *Penſio non datur in titulum.*

Dicas tamen ꝙ Petr. Rebuf. i ſua praxi beneficiorū in rub. de diſpenſ.ratione ætat. voluit ꝙ penſiones duas qs haberē nō poſſit ſub eodē tecto ſine diſpēſatione niſi cōſuetudo aliud ſuadeat quia Papa penſionē cōcedit loco beneficii alleg. tex.in c.ad audiētiā el ij.de reſcrip. vide eundē ubi ſupra

TRigeſimo ſecundo quæro an penſio faciat incompatibile ſub eodē tecto. & dicendum erit quòd non,quia vt ſæpe dictum fuit,penſio non eſt beneficium eccleſiaſticum vt vidimus ſupra q.j.& habetur per doct. in c. quanuis de præben. in vj.& in c.ad audientiam.el ij.de reſcrip.ideo beneficij eccleſiaſtici appellatione non venit ut late dictum fuit ſupra q. xxviii. Et ideo penſionarius officium dicere non tenetur,de quo diximus ſupra q. xxx. Nec tenetur etiam ad reſidentiam vt in proxima præcedenti. q.Iſtam quæſtionem mouet etiam Hiero.Paulus magnus praticus curiæ Romanæ in ſuo libello intitulato prouinciale omniū eccleſiarum : aliqui eū vocant practicam cancellariç fol.48. verſi crecipiuntur tamen:vbi determinat penſionem non facere incompati-
1 bile ſub eodem tecto.†Facit ad prædicta,quia penſio non datur in titulū.Hinc eſt,dicebat præfatus doctor in dicto ſuo libello fol.86. in notabilibus penſionum,quòd in penſione & cōmendis quis non examinatur nec datur forma dignum,quia examen & forma dignū locum habent quando beneficium confertur in titulum,& quia præſens quæſtio eſt ſatis clara,ideo vlterius non inſiſto.

Penſio

pra in verſ. & ſi ſunt. Puto hoc non procedere, quãdo qnis haberet duobeneficia ſub eod. tecto ex diſpenſatione, quia utrũq; ĩſignãdo ſup vtroq; penſionẽ habere poſſet.

Penſio an poſsit permutari cum beneficio eccleſiaſtico. Quæſtio. xxxiij.

1 *Præbenda eſt duplex. Spiritualis, & temporalis.*
2 *Penſio quæ in titulnm datur poteſt permutari cum beneficio.*

TRigeſimotertio q̃ro, an penſio cũ beneficio eccleſiaſtico permutari poſsit. Cardi. & Io. de Imol. in clem. vnica. §. eadẽ, de ſupplẽ. negl. p̃la. vbi Cardi. q. ix. decidunt ꝙ nõ: & rõnem adducunt, quia pẽſio ẽt ꝙ eſſet aſsignata clerico pro titulo recipiendorũ ordinũ, nõ tñ cenſetur titulus beneficialis, de quo in c. tuis, de pręb. & in hac opinione reſident ẽt in d. clem. vnica. Guliel. & Aegi. rõ aũt cur permutatio talis non ualeat, eſt, quia penſio eſt quid tẽporale nil habẽs ſp̃ualitatis, ut uidimus ſupra. q. j. faciunt dicta ſupra. q. xxj. vbi concluſum fuit, ꝙ pẽſio põt ẽt ĩ laicũ cadere, pro habendo aũt beneficio eccleſiaſtico non eſt licitũ aliquid temporale exhibere, alioquin eſſet ſimonia. c. cũ eſſent. c. q̃relã. & c. ex diligenti, cum ſimilib. de ſimo. Hanc conclu. tenuit ẽt Fede. de Sen. in trac. ſuo de permut. benefi. q. ix. & Pet. de Vbal. in repeti. c. primi, de rer. permu. quam etiam ſequitur Caccialup. in tract. ſuo. de penſio. q. xiiij. & Vltramonta. in tract. de permut. benefi. in quarta par. circa finem. comprobatur concluſio prædicta ex his quæ uoluit
1 Cardi. in clemen. fina. q. xij. de præben. † vbi dicit duplicem eſſe prębendam, videlicet quædã ſpiritualis, licet eius ſubſtantia in rebus temporalibus conſiſtat: & iſtã dicit permutari non poſſe, niſi cum iure ſpirituali. c. ad quęſtiones, de rer. permut. Aliam eſſe temporalem, quæ datur etiam pro rebus eccleſiaſticis pro aliquo labore tẽporali alicui benemerito puta aduocato, & ſimili, & iſta ex quo nullam continet ſpiritualitatem permutari non poterit cum ſpirituali iure, argumento text. in c. cum eſſent, de ſimo. c. ueniens, de pact. c. cũ pridem. xij. q ij. c. quicũq;. xvj. q. j. & adducit aliam rationem, dicens, ꝙ penſionarius ad eius uitam habet penſionẽ, vnde ſi permutaret, & contingeret illum, in quem penſio transfertur iure permutationis uiuere ultra ipſum, nil haberet, q̃a ille nõ potuiſſet plus iuris in eum transferre, quàm haberet. c. nuper. de dona. inter vir. & uxo. quam rationem dicit ceſſare, quando prębenda permutatur, ut titulus beneficij. tunc. n. fit permutanti collatio, & ideo ſi moriatur is qui primo habebat, iſte titulum habere non deſinit. Tu tamen dicas, quòd iſta ratio non militat, q̃n penſionarius permutans

Duplex preb.
Spiritualis
Temporalis

haberet facultatem tranſferendi pẽſionem in aliam perſonam, nam tunc facta penſionis tranſlatione morte tranſferentis penſio non expirat,ſed durat ad uitam eius in quem transfertur, ſed bene militat prima rõ, ꝙ de ſpũale ad temporale non ualet permutatio ex di-
2 ctis per Cardi. †Habes concluſionẽ, ꝙ qñ penſio eſſet clerico aſsignata in titulum beneficij, ita ut deinceps eſſet beneficium eccleſiaſticum.de quo habetur in c.conquerente, de cler.non reſid. & dixi ſupra.q j.& q.xxj.in verſ.ad quod faciũt.& q.xxiij.verſ. qñ aũt extraheretur.& q.xxviij.verſ.quarto limita: tunc bene poſſe cũ beneficio eccleſiaſtico permutari ſupradictã cõcluſionẽ. ꝙ penſio pmutari non poſsit cũ beneficio eccleſiaſtico. tenuit et Bonifa.in clem. j.de rer.permut.col.iij.nu.37. dicit.n.ꝙ permutatio locũ habet inter ſpiritualia hinc inde, non aũt inter temporale, vt eſt penſio, & ſpirituale,ut eſt beneficium.nam in habentibus ſimbolum facilis eſt trãſitus.l.ſed cum patrono.ff.de bon.poſ.l. an inutilis.§.acceptum. ff.de except. Idem tenet Pet.Rebuf.in concordata Franciæ in trac. noĩat.q.ix.verſ.primo q̃ro,an de penſione.& idem in trac.de pacif. poſſ.nu.124. Hanc eandem concluſ.tenuit et Pau.de Roma in tracta.ſuo de penſ. nuper in lucem edito, qui iſtam q̃onem longe melius & copioſius cęteris examinat ĩ vij.quęſito,in verſ.venio & nũc ad q̃onem ſeptimi quæſiti. vbi dicit, ꝙ prędicta concluſio procedit de iure communi. Sed nunquid Papa poſsit auctoritatem præſtare contrahentibus: ut poſsit penſio cum beneficio eccleſiaſtico permutari,concludit idem Paulus,quod non,quia licet Papa poſsit ſupra ius diſpenſare.ut in c.propoſuit, de conceſ.pręb. non tñ tollere põt naturam iuris,nec in eo diſpenſationẽ intelligere.c.cũ ad monaſterium,de ſtat.mona. ipſum uidere poteris, quia iſtam q̃onem copioſe examinat,cuius dicta breuitati ſtudendo non intendo referre.

Penſio an ſalua conſcientia peti & ſolui poſsit literis non expeditis. Quæſtio.xxxiiij.

1 *Litera non eſt de ſubſtantia gratiæ,ſed probationis gratiæ.*
2 *Donatio imperialis ſcriptura non eget.*
3 *Neque bullatio neq; ſcriptura eſt de ſubſtantia gratiæ.*
4 *Papa cenſetur gratiam facere iuxta ſtilum cancellariæ.*
5 *Clauſula ꝙ ſola ſignatura ſufficiat nõ exigit literarum expeditionem.*
6 *Gratia Papę ſolo uerbo facta ualet.*
7 *Contractus ualidus ſecundum ius naturale, licet nullus ſecundum ius poſitiuum*

poſitiuum reddit, quem tutum in foro conſcientiæ.
8 *Solennitas expeditionis literarum eſt de iure poſitiuo.*
9 *Electus eſt tutus in foro conſcientiæ, quando tenet electio de iure naturali penſio quando ſit licita.*
10 *Regula cancellariæ quòd gratia non ſuffragetur niſi literis expeditis quomodo procedat.*
11 *Cautela ut quis ſine literarum expeditione poßit litem mouere.*
12 *Verbum ſuffragetur, intelligitur in foro iudiciali.*
13 *Diſpenſatus ad plura incõpatibilia eſt tutus & non expeditis literis.*
14 *Diſpenſatio expreßè facta poteſt teſtibus & inſtrumentis probari.*

TRigeſimoquarto q̃ro, an penſio ſalua conſcientia peti poſsit & exigi literis ſuper illius reſeruatione non expeditis. hanc q̃ônem inueni tractam per magnum illũ praticũ Hieronymũ Paul. Hiſpanum antiquum curialem in libello ſuo intitulato prouinciale oĩum eccleſiarũ, ſeu pratica cancellariæ, in qua uidetur dicendum, ꝙ ſignata ſupplicatione licitè & ſalua cõſcientia exigi poſsit & ſolui penſio literis non expeditis cũ ad eſſe gratię litera non requi-
1 ratur? † Litera.n. eſt de ſubſtantia probationis gratię, non aũt de eſſentia ipſius gratiæ: vt uoluit Bal. in l. humanum. C. de legi. & Ioan. And. in procœm. vj. ubi Franchus in uerſ. vniuerſitati. in quibus locis dicunt, ꝙ ſi Papa facit alicui gratiam uel collationem beneficij, & mandat de hoc literas fieri, & antequàm fierent moriatur gratia p ipſum facta, licet nondum redacta ad bullam & ſolitã formam nõ expirat eius morte: & ita ſe conſuluiſſe dicit Io. And. loco p̃alleg. facit ad hoc tex. cũ glo. in clem. dudum. circa fi. in verſ. Nos. n. de ſe-
2 pult. ad idem facit tex. in §. perficiuntur. inſt. de dona. † Donatio. n. imperialis non eget ſcrip. l. ſancimus. §. exceptis. C. de dona. facit q̃d uoluit Deci. in rub. de conſti. in j. lect. col. pen. in verſ. ex ſupraſcriptis. ubi dixit, ꝙ gratia & priuilegium ualent abſq; ſcrip. ſtatim. n. ꝙ Papa dicit, fiat gratia eſt perfecta. Bal. in l. fi. in prin. C. cõmu. ſeru. manumiſ. & idẽ in l. fi. col. ij. verſ. & iõ fuit q̃ō. C. ſen. reſcin. nõ poſ.
3 & in l. falſus. col. viij. verſ. ſcias. C. de fur. † Idẽ uoluit Card. in procœ. clem. verſ. ne ſane, in fi. vbi concludit, ꝙ nec bullatio, nec reſcrip. eſt de ſubſtantia gratiæ, uel priuilegij. de quo eſt tex. cum glo. in c. iuſti. xxv. q. ij. verum tamen eſt, quòd q̃n Papa moritur facta gratia nondũ tñ literis cõfectis ſuper ea literæ expediuntur poſtmodũ ſub nomine Pontificis ſucceſſoris in forma tõni congruit, vt eſt prouiſum per regulas cancellariæ apoſtolicæ. Iſtã cõcluſ. ꝙ penſio exigi

poſsit licite literis non expeditis.tenuit ēt gl. in regulis cancellariæ Innocentij.viij.in regula xxv in fi.ubi dixit, ꝙ ſi quis vult,ꝙ ſibi ſoluatur penſio ſine expeditione literarum cautela eſt,quòd is qui cōſentit penſionis reſeruationi,faciat inſtrumētum ad partem, quòd eſt contentus ſoluere penſionē ēt literis non expeditis,& quòd renunciet dictæ regulæ cancellariȩ,ſubdit tamen,& ita eſt ueritas, ꝙ ſucceſſor in beneficio grauato onere dictȩ penſionis, non teneretur ex tali contractu. Contrariam aūt partem, quòd immo penſio nec peti,nec exigi poſsit ſalua conſcientia literis non expeditis, tenuit ille practicus in d.libello prouinciale omnium eccleſiárum.fo. 45.in verſ.bona quæ auferuntur.verſ.& faciunt hæc ad qōnem.vbi dixit, quòd ſalua cōſcientia literis non expeditis nec recipi nec licite ſolui poteſt penſio. mouetur,quia conſenſus partium non pōt
4 operari ultra conſenſum Papæ ſeu principis. † Cum Papa hoc caſu uelit tacite quòd ad effectum perfectionis gratiæ literæ expediantur:nam per ſignaturam Papa cenſetur gratiā facere iuxta ſtilum ꝑ cancellariā limitandū ſeu declarandum,& illa eſt tacita eius uoluntas.ita uoluit Bellam.deciſ.698.Old.conſi.226.& ꝑ Bal.in c.j. per quos fiat inueſti.in vſib.feu. & Milus in ſuo repert. in uerb.gratia. facit regula cancellariȩ,qua cauetur, quòd nemini gratia ſuffragaꝉ niſi literis expeditis.videtur igitur neceſſariū, quòd expediantur literæ,quibus expeditis gratia dicitur habere eſſe ſuum. allegat Bellame.deciſ.cx.ſubdēs,ꝙ in ea tunc oſtenditur aperta mens Papæ,& expſſa,ſed in literis reſeruationis penſionis,dicit ipſe,ponitur clauſula de mente Papæ:poſtq̄ dictȩ literȩ p̄ſentatæ fuerint. ergo ante illarum p̄ſentationem, & multominus ante expeditionem non pōt exigi,uel ſolui penſio: dicit tn̄ dictus auctor, ꝙ credit, ꝙ ſi partes eſſent certæ de expeditione literarum,quāquā nō p̄ſententur literȩ, tn̄ in foro conſcientiæ poſſet ſolui & exigi penſio,cū tacita uoluntas principis hunc caſum non excludat.l.ꝙ uelit de neceſsitate literas p̄ſentari,& non haberi pro p̄ſentatis,cū hm̄ôi p̄ſentatio literarum inducta ſit in fauorē partis debentis penſionē ſoluere,& nē recipiantur pēſiones ſuper beneficiis eccleſiaſticis abſq; aſsignatione ſuperioris,& illius uoluntate, de qua uoluntate ſufficit, ꝙ conſtet aliter q̄ per p̄ſentationē literarum, ad hoc ut in conſcientia quis ſit tutus, dummō in ueritate literæ ſint expeditæ. & ſubdit dictus auctor,ꝙ idē uidetur ſibi dicendū in oī caſu, in quo de uoluntate Papæ eſſet,quòd literȩ expedirentur:quia ante expeditionem quis eis vti non poſſet ſine peccato: quid autem dicendum ſit in diſpenſationibus

5 tionibus & aliis gratiis.vide ibidem per eundem fol.45. † Bene ue-
rũ eſt,quòd qñ in gratia eſſet clauſula,quòd ſola ſignatura ſufficiat,
tũc quis eſſet tutus in foro conſcientiæ abſq; aliqua expeditione li-
terarum,nam tunc apparet expſſe mens Papę nõ curantis de expedi-
tione literarũ,& hoc modo uidetur deberi intelligi tex.& glo.in d.
clem.dudũ,in verſ.verbo,de ſepultu.& gl.in c.inſtitutiones.25.q.j.
6 † vbi habetur, ꝙ gratia Papæ ſolo verbo facta ualet , & ita dicit di-
ctus auctor quotidie in curia practicari, ſubdens ẽt,ꝙ audiuit à quo
dam theologo,ꝙ ipſe credebat, ꝙ ſi mens principis uolentis tacite
uel expreſſe,quòd ſuper gratiis per eum factis expediantur literę:&
aliter gratiæ non ualeant,moueatur,non ꝓp intentionem,vt gratię
melius examinentur per literarum expeditionem, ſed tantum vt ex
illa expeditione ueniat ei lucrum. Tunc & eo caſu ẽt non expeditis
literis gratia quis uti licite poſſet,& hoc propter malam intentionẽ
& iniquam principis uoluntatem. Nam ſi ſuper hoc legem fecerit,
videtur iniqua talis lex , cum ad utilitatem cõem non ad priuatam
lex fieri debeat,faciunt not.in c.j.de conſti.& in c.erit aũt lex. iiij.
diſt.facit, quia iniquã legẽ condendi Deus ſibi auctoritatẽ non de-
dit,ad quod facit text.in c.qui reſiſtit, xj.q. iij. dicit tñ , ꝙ in dubio
ꝑſumendum eſt principem ad bonum finem feciſſe hmõi legẽ. Iſta
ſunt dicta per eundẽ auctorẽ. Ego aũt arbitror intrepide dicẽdum
primam opinionẽ eſſe de iure veriorẽ, videlicet ꝙ penſio ſalua con
ſcientia recipi & ſolui poſsit literis ſuper illius reſeruatione iam fa-
7 cta non dũ expeditis,& moueor ex infraſcriptis. †primo,quia nulli
dubium eſt,ꝙ de iure naturali ſtatim,ꝙ Papa dicit , fiat,gratia facta
eſt:ſolennitas autem extrinſeca expeditionis literarum eſt de iure
poſitiuo,ergo ſi omittatur expeditio literarũ facta gratia ſuper pẽ-
ſione tam ſoluens,quàm recipiens penſionẽ, erit tutus in foro cõ-
8 ſcientiæ. † Ad hoc facit quod uoluit Inno.in c. quia pleriq;, de im-
mun.eccle.& ibi Abb.col.xj.verſ.quo ad ſecundam partem.vbi di-
xit,ꝙ qñ contractus fuit nullus ratione ſolennitatis omiſſæ inductę
à iure poſitiuo, tñ ſecundum ius naturale eſt ualidius,tunc quis red-
9 ditur tutus in foro animæ. † Ad idem facit quòd uoluit idem Inno.
in c.ſicut,de elect.vbi dixit, ꝙ ſi de iure naturali tenuit electio , vi-
delicet ratione conſenſus eligentium , licet ſit nulla ex defectu non
ſeruatæ ſolennitatis inductæ à iure poſitiuo electus in foro con-
ſcientiæ,non tenetur renuntiare tali electioni , cum habeat funda-
mentum iuris naturalis. In propoſito aũt noſtro ad hoc ut penſio
ſit licita requiritur, quòd conſtituatur de uoluntate Papæ ſeu alte-

rius ad id auctoritatem habentis,& quòd ex cauſa fiat,& de cõſenſu rectoris beneficij grauati,& quando iſta omnia concurrunt,non video quid obſtet,quin ſoluens & recipiens ſint tuti in foro cõſciẽ-
10 tiæ et ſoluendo ante expeditionem literarum. † Ad regulam cancellariæ dicentem, ꝙ gratia non ſuffragetur alicui, niſi literis expeditis, reſpondeo, ꝙ procedit in foro iudiciali. Nam ſi quis vigore ſupplicationis ſignatæ ſuper reſeruatione pẽſionis vellet agere cõtra rectorem beneficij grauati, vt illam ſibi ſolueret: tunc ei talis gratia non ſuffragatur ſine literarum expeditione: ex quibus oritur actionis exercitium. ita decidit regula cancellariæ .xxv. quæ dicit, ꝙ iudices tam in Romana curia, ꝙ extra: non iuxta ſupplicationum ſignatarum ſuper quibusuis impetrationibus uel conceſsionibus, niſi ſint commiſsiones iuſtitiam continentes, ſed iuxta literarum ſuper eiſdem impetrationibus & conceſsionibus cõfectarum tenores & formam iudicare habeant. ad idem facit alia regula cancellariæ numero xxix. quę dicit, ꝙ oẽs & ſingulę eãrum commiſsiones, quas in antea fieri contigerit, obtentæ vel occaſione occaſionum dũtaxat apoſtolicarum de beneficiis eccleſiaſticis gratiarũ, ſuper quibus apoſtolicæ literæ confectæ non fuerint, ac proceſſus ſuperinde habendi nullius ſint roboris vel momenti, & ſic ex verbis dictarũ regularum cancellariæ clare patet, ꝙ Papa uoluit illum cui gratiã fe-
11 cit, actionis exercitiũ nõn habere niſi literis expeditis. † Vide ad hoc Sozi. in conſ. 41. incip. viſo indultu legitimationis, in ij colum. verſ. ſecundo et aduertendum. & in verſ. tertio et reſponderi. in iij. vol. qui et circa dictam regulam cancellatiæ ita ſentit, & ideo inoleuit ſtilus Curiæ Romanæ, ꝙ ad hoc vt quis literis non expeditis ſuper impetratione beneficij poſsit litem mouere contra aliũ ſuper eo, & obtinere cauſę cõmiſsionem contra eius aduerſarium, ꝙ obtineat à Papa commiſsionem, ꝙ in cauſa procedi poſsit literis non confectis, quam cõmiſsionem ſignatura darę ſolet vſq; ad terminũ ad dearticulandum: & ita procedunt, & intelligi debent quæ uoluit Bella. in d. deciſ. 698. Oldra. in d. conſi. 226. Bal. in c. j. per quos fiat inueſt. & Mil. in d. ſuo repert. in verb. gratia ſupra adduct. & ꝑdicta
12 concluſio † cõprobatur etiam, quia illud verbum poſitum in regula cancellariæ ſupra allegata ſuffragetur, intelligitur in foro iudiciali non conſcientiæ, cum propriè aliquod repulſiuum ſignificet, & cõtrouerſiale: argumento eorum quæ voluit Specu. in titu. de adul. in
13 §. & per doct. in rubr. C. de ſuffra. & dixit † gloſ. in regula cancellariæ Innocentij. viij in regula numero liij. ꝙ diſpẽnſatus ad tria incompati-

compatibilia,ſi illa teneat literis non expeditis ſuper tali diſpenſatione,non incidit in pœnam extrauagãtis execrabilis:& ꝙ ita audiuit aliàs ſentẽtiatum fuiſſe in Rota,pro cuius opinione illud adduci põt,quod voluit Bal.in addi.Spec.in tit.de diſpenſa.in verſ.ſed nũquid ſuperior.quem refert & ſequitur Firmanus in ſuo copioſo re-
14 pertorio,in verb.diſpenſatio,quid ſit.verſ.ix. † vbi dixit,ꝙ diſpenſatio expreſſe facta poteſt teſtibus & inſtrumentis probari:& tamẽ gratia Papæ teſtibus probari non poteſt, ſed ad eius probationem ſcriptura requiritur,vt per Doct.in c.ex diligẽti.in fi. de ſimo.vbi late per Fely.& Cardi.in clementinarum proœmio,verſ.ſane, in fi. & ita ſe habet cõis opinio Doct.de quo dixi in addi.meis ad lecturam Decij in rubr.de conſti.in j.lectu.vbi Deci.contrarium tenere videtur. adde ꝙ etiam iſtam opinionẽ inueni nuper tenuiſſe Reue. P.D.Ludouicum Gomes auditorẽ Rotę in cõmento regularũ cancellariæ de non iudicando iuxta formam ſupplicationis.q.xiiij.pro qua adde quòd voluit Fely.in rubr.de conſti.col.iiij.verſ. ſecundus caſus eſt.vbi tenuit aperte.quòd in foro conſcientiæ quis vti poteſt gratia Papæ,licet literas non habeat.adde etiam ea,quę tradit Caſſa.in deciſ.ſuis ſuper regul.cancellariæ deciſ.xxvj.

Penſio impoſita ſuper fructibus beneficij,ſi ſit exceſſiua, peti poteſt reformari, & reduci ad conuenientem quantitatem. Quæſtio.xxxv.

1 *Penſio quando exceſſiua dicatur.*
2 *Penſionis reſeruatio quando poteſt peti declarari nulla.*
3 *Literæ ad beneficia ſunt ipſo iure per ſurreptionem nullæ.*
4 *Literæ penſionis regulantur de ſtilo curiæ uti beneficiales.*
5 *Penſio diminutis fructibus beneficij poteſt peti, reformari, & reduci.*
6 *Epiſcopus quando uni eccleſię poſſit in præiudicium alterius eccleſiæ priuilegium concedere.*
7 *Pontifex cenſetur moueri ex ſubſiſtentia iuſtæ cauſæ penſionem modificando.*
8 *Onus beneficii minui debet illius reditibus diminutis, & clericus ita compelli poteſt ad ſoluendum debitum, ut ei remaneat, ut ſe, & quos ſecum habet, alere poſſit ex neceſſitate.*
9 *Solutio penſionis retardari non debet pendente iudicio ſuper illius reductione uel nullitate.*

lumna vj. verſi. Quo ad quintum dicit, ꝙ valet reductio penſionis quando eccleſia non ualeret ſoluere penſionem & ſuſtentare onera ſibi incumbentia facta reddituum diminutione. mouetur primo ex not. communiter per doct. in c. præterea. de iur. patro. decidẽtes in ſimili, ꝙ ſi cenſus à diœceſano in fauorem patroni tempore fundationis impoſitus eccleſię fundatæ in tantum eccleſiam oneret, ꝙ ſi ſoluat illum non poſsit neceſsitatibus eccleſiæ ſeu ſuſtentationi presbyteri ſubueniri, tunc patroni cenſus diminui & moderari debet. facit text. in c. j. de cenſi. vbi eſt expreſſum tolli debere & moderari conſuetudines eccleſijs grauamen exceſsiuum imponentes. pari ratione & cenſuum impoſitionem ad idem allegãt doct. in d. c. præterea. tex. in c. ſuggeſtum. de deci. vbi eſt expreſſum ius vni eccleſiæ per reſcriptum apoſtolicum conceſſum in alterius eccleſię grauamen non ſolum moderari ſeu reformari debere: ſed etiam in totum tolli poſſe quando illud incipit tendere ad maius graue eccleſiæ præiudicium. pari ratione dicit Roman. reformari, diminuiue poteſt penſio. Secundo dicit, quòd iſtam quęſtionem videtur terminare caſus in ſimili. in c. quanto. de cenſi. vbi procuratio reducitur ad menſurã moderatam iudicis officio qñ eccleſiam illam ſoluẽtem nimis onerat, & eſt cõmunis opinio doct. ibi, ꝙ illa moderatio procedat ex iuſtitia non ex gratia ſubdens idem Roma. ꝙ ſi ſolutio penſionis tendit ad nimium grauamen eccleſiæ propter reddituum diminutionem officio ſuperioris iuſtitia ſuadente modifica-
6 ri poteſt. † Tertio ad idem adducit: quia videmus, ꝙ epiſcopus qui in partem ſolicitudinis eſt vocatus poteſt vni eccleſiæ priuilegium concedere in alterius eccleſiæ præiudicium: tribus tamen intercedẽtibus. Primo, quòd conſenſus capituli interueniat. c. paſtoralis. de dona. clemen. Si vna de reb. eccle. non alienan. ſecundo ꝙ adſit rationabilis cauſa. vt in c. paſtoralis. & in c. tua. de his quæ fiunt à prę lat. c. ad audientiam. & c. tua. de eccle. ędifi. c. dudum. de reb. eccle. non alienan. in vj. c. bonę rei. xij q. ij. Tertio, quòd eccleſiæ cuius iura diminuit enorme præiudicium non inferat. Non debet enim vni conſuli cum enormi alterius præiudicio. c. cum cauſam. de præben. c. apoſtolicæ. de donat. & hanc dicit eſſe concluſionem. glo. & doct. in c. conſtitutus. de relig. domi. Si igitur epiſcopus hoc poteſt, quanto magis Papa iuſta cauſa ſubſiſtente quę prouenit ex red-
7 dituum diminutione. † Ita concludit Roman. in d. conſi. colum. vj. & 7. dicens, ꝙ non eſt dubium præſumi debere Pontificem moueri ex ſubſiſtentia iuſtę cauſæ modificando penſionem adeo vt probatio

lor ducati de Camera adeo ꝙ ſoluẽdo ſecundũ valorẽ currentẽ tpe ſolutiõis & nõ reſeruationis penſionis penſio eſſet exceſſiua.

batio in contrarium non admittatur, vt eleganter decidit Cyn. in l. reſcripta. C. de precib. imper. offeren. & in l. fin. C. ſi contra ius vel vtil. publi. & ſequitur Anto. de Butr. in c. quæ in eccleſiarum. de cõſtit. & pro iſta etiam concluſione faciunt & alia motiua Romani in
8 dicto conſi. 369. colum. vij. ver. quoad ſextum: vbi dixit, †quòd diminutis redditibus mero iure onus beneficij minui debet, quia prout miles ſeculi, ita miles dei: hoc eſt ſacerdos & conſequenter eccleſia hoc priuilegio gaudent, vt vltra quam facere poſsint non conueniantur. glo. eſt ordinaria. in l. miles. ff. de re iudic. quam ſequuntur canoniſtæ in cap. Odoardus. & in cap. olim. de ſolut. & in cap. olim. el ij. de reſtitu. ſpol. ad idem adducit glo. ordi. in c. ſtudeat. in verſi. & ſui. 50. diſtinct. dicentem, quòd clericus hoc gaudet priuilegio: vt ita exigitur, quod tantum ei remaneat, vnde ſe & quos ſecum habet ex neceſsitate poſsit commode ſuſtẽtari. ſi igitur propter eccleſiam hoc priuilegio gaudet ſacerdos, à fortiori eccleſia eodẽ priuilegio vtetur quia propter vnũquodq; tale & illud magis auct. multo magis. C. de ſacr. eccl. ad idem adducit quod habetur in c. ſi propter ſterilitatẽ. cum ſimi. de locat. vbi propter diminutionem redditnũ fundi locati diminui proportionabiliter debet penſio alias ſtatuta ſolui habito reſpectu ad redditus ex fundo cõmuniter percipi conſuetos. idem probatur per tex. in l. forma. §. illud. ff. de cenſ. & l. ij. de allu. & paſc. vbi dicitur, quod illis qui ſuum deplorãt patrimonium diminutum in hoc eſt pie ſubueniendum, vt tributum quod eis impoſitum eſt per reſpectum ad patrimonium per eos ſoluendum diminutionem proportionabiliter recipiat. Ad idem adducit text. in l. cura. §. deficientium. ff. de iur. immu. vbi dicitur, quod deficientia facultatum iuſtam cauſam diminutionis onerum inducit, & reſpondẽdo ad glo. in l. j. C. de iur. emphyt. dicentem non minui vel tolli ſolutionem canonis pro re emphyteotica quãuis particulare damnũ in ipſa re contigerit, dicit, quod illud ideo eſt quia canon ſolum ad recognitionem dominij præſtatur, qui canon nunquam proportionatur ad quantitatem cum ſit longe minor, ſecus vbi certa quantitas ſoluitur non ad dominij recognitionem, ſed ad recompenſationem commoditatis quam quis percipit: Iſta ſunt uerba Romani in dicto ſuo conſi. qui copioſe examinat hanc quæſtionem. cum quo pertranſit Caccialupus breuiter ſatis locutus in iſta quæſt. in tract.
9 ſuo de penſio. q. vij. Ad †vnum tamen eſt aduertendum, quòd pendente iudicio ſuper nullitate vel reductione penſionis retardari nõ debet neque põt illius ſolutio, & ideo curia Romana nunquã regulariter

lariter dat commiſsionem cauſæ in huiuſmodi materia niſi cũ ſolita clauſula ſine retardatione ſolutionis penſionis. Adde ꝙ idem inueni dixiſſe Staphileum olim Rotæ auditorem in trac.ſuo de literis iuſtitię.char.154.ver.Quando vero vtraque qui reddit duas rationes:quare clauſula prædicta apponitur in commiſsione cauſæ prædictę.primam dicit eſſe propter fraudes & malitias recuſantium ſoluere penſiones legitimè impoſitas quibus malicijs non eſt indulgẽdum l.in fundo.ff.de rei vend.c.ſedes.de reſcri.ſecundã rõnem eſſe dicit propter honorem Papę mandantis ſolui penſiones per eũ impoſitas,cuius literis eſt reuerẽter parendũ donec de cõtrario conſtet c.ſi qñ de reſcri. Dicit ẽt curiã ſeruare,ꝙ d.clauſula nõ apponit̃ in cõmiſsione iuſtitię qñ penſio fuit ab inferiore appoſita. intellige ſane hoc niſi inferior penſionẽ imponeret auctoritate ſibi à Papa cõceſſa.Idẽ voluit Caſſad.Rotæ audi.in tit.de reſcri.deciſ.x. In quibus autẽ caſibus dicta clauſula ſine retardatione pẽſionis nõ ponatur quãdo committitur cauſa in materia penſionis.vide infra q.85.

Petenti reſeruationem penſionis declarari nullã vel penſionis reductionem an obſtet exceptio voluntarię ſolutionis de præterito. Queſtio.xxxvj.

1 *Excommunicatio an cauſet iuſtum metum.*
2 *Excommunicatio iniuſta excuſat.*
3 *Excommunicatus de familia Dei tranſit in familiam diaboli.*
4 *Timor priuationis beneficij inducit iuſtum metum.*
5 *Excommunicato reſeruari non poteſt.*
6 *Excommunicatus eſt incapax priuilegiorum.*
7 *Excommunicatus non poteſt eſſe aduocatus.*
8 *Excommunicatus dicitur infamis.*
9 *Excommunicatus ſepeliri non debet in loco ſacro.*

TRigeſimoſexto quero an petẽti reſeruationẽ pẽſionis nullã declarari vel ſaltim corrigi & reformari, obſtet exceptio võlutarię ſolutionis factę de pręterito iuxta penſionis taxationẽ, & illius reſeruationẽ. Circa qđ dicendũ eſt, ꝙ cũ in literis reſeruationis pẽſionis quis aſtringatur ſub excõicationis pena ad illam ſoluẽdã,& ſucceſsiue etiam ſub pena priuationis beneficij iuxta tenorẽ hmõi literarum,videndum eſt an q ſoluit poſſit ſe-

excuſare

excuſare ſoluiſſe metu cenſurarum,& ſic quæſtio iſta videtur ab illa pendere, vtrum excommunicationis † timor iuſtum cauſet metum de qua per Ioan. And.& doct. in c. cum dilectus quod met.cau.& Ioan.And.in c.olim de reſtit.ſpol. per Archi.& alios in c.j.de ſenten.excommuni. in vj. vbi Franchus in ſecundo not. dicens quòd cum excommunicatio non ſit mortalis non infert iuſtum metum, quia tunc iuſtus dicitur metus cum eſt mortis vel cruciatus corporis.l.interpoſitas.C.de tranſ.& in c. primo quod met.cauſa. ita dicit ibi Archid.& glo.in d.c.cum dilectus dicit quod hoc eſt verum quando excommunicatio eſſet iuſta, quoniam imputandum eſt illi qui ſe talem reddidit vt excommunicari poſſet argumen.tex.in l.ſi mulier in principio.ff.quod met.cauſa.vbi eſt expreſſum quòd non
2 excuſat metus cuius inferendi quis ſibi cauſa fuit.† Aut excommunicatio eſt iniuſta & tunc excuſat ſecundum Ioan. Andr. in d.c. cũ dilectus eo quia excommunicatio eſt maxima pena & ea nulla maior eſt pena inferenda de iure canonico.c.corripiantur. xxiiij.q.iij. & dicit tex.in c.nihil.xj.q.iij.ꝙ nil debet ſic chriſtianus formidare quam ſeparari à corpore Chriſti ideſt eccleſia,quod facit excommunicatio.accedat tex.in l.hi qui ſanctam.C.de apoſtat.dicens nõ modicam penam eſſe inter homines eſſe & hominum conſortio carere
3 †Et dicit tex.in c.audi.xj.q.3.quòd excõmunicatus de familia Dei in familiam diaboli tranſit,& hinc eſt quod dicimus excommunicationem ne dum corpori ſed etiam animæ detrimentum afferre cum hominem à Deo ſeparet.c.certum.24.q.quarta. Nec obſtare habet quòd quando eſt iniuſta non liget quo ad Deum quia ad hoc reſpõdet Roma.in d.conſi.369.col.3.verſi. Nec obſtat ſi dicatur iſtam diſtinctionem Ioan.And.loco ſupra allegato ſequitur Franchus & Petr.de Anch.in d.c.primo & Lapp. de ſenten. excommunicatio. lib.vj.& Imol.& communiter doct.in d.c.cum dilectus. & Rota deciſio. 35. in nouis incipiente ſi quis in cauſa.vbi determinat ꝙ coactus reſpondere libello inepto & cui alias non erat reſpõdendum ſub pena excõmunicationis excuſatur,quia idfecit metu cenſurarũ. in caſu autem noſtro quando petitur reductio penſionis nimis oneroſæ beneficio cui eſt impoſita, ſiue quando agitur ſuper nullitate eiuſdem infertur iuſtus metus quia excommunicatio eſt iniuſta. quod ſic probat Roman.in d ſuo conſi.dicẽs quòd quamuis excõmunicatio in caſu propoſito iuſta foret ex ordine & ex animo proferentis,tamen iniuſta eſt ex cauſa:non enim excõmunicari debuiſſet is qui habet ſoluere penſionem ex eo ꝙ immoderatã penſionem

ſoluere

ſoluere contempſiſſet & eccleſiæ cui præeſt valde nociuam cum ei ſit præfectus vt meliorem non deteriorem conditionem eccleſiæ ſuę faceret. nam licet ex ordine & proferētis animo excommunicationis ſententia iuſta videatur, iniuſta tamen eſſe dicetur ex cauſa,
4 vt dicit tex. in c. ſi ergo. xj. q. iij. †Præterea quis negabit timorē priuationis beneficij inducere iuſtum metū cum timor mutationis ſtatus vel amiſsionis honoris proprij iuſtum metum inducat. l. iſti quid. ff. ꝙ met. cauſa: & not. glo. in ſupra allegato c. cum dilectus in verbo nec metu mortis. Solutiones ergo præteritę cum appareant ex præmiſsis factæ iuſti metus timore ſoluenti nocere non debent l. ij. C. quod met. cauſa. l. ſi ob turpem ff. de cond. ob turp. cau. & ex præmiſsis ita concludit Rom. in d. ſuo conſi. col. iij. facit ad prædicta quia renunciatio beneficij facta ſolum metu excommunicationis retractari debet. Ange. conſi. ccxv. incipien. tema tale eſt col. fi. Barb. conſi. xxx. incipien. bene etenim cuncta geruntur in iij. volu. Decius conſi. ccxix. incip. viſo puncto col. ij in ij. volu. Ex ijs ergo erit firma concluſio quòd ſolutiones pręteritę factę ab eo qui agit ſuper nullitate ſiue reductione penſionis agenti non nocent tanꝗ factę metu cenſurarum, & ſic ex iuſto timore. quæ concluſio confirmatur etiam propter multa inco mmoda & damna, quæ excōmu-
5 nicato accidunt. †Nam videmus ꝙ excommunicato reſeruari non poteſt penſio ſuper fructibus beneficiorum de quo late vidimus ſupra q. xiiij. excommunicatus etiam habetur pro mortuo. Innoc. in c. graue de ſent. excōmunica. ꝙ maxime procedit circa ſpiritualia,
6 Bart. in l. Barbarius col. x. ff. de off. prætor. †Item eſt incapax priuilegiorum, Ioan. And. in c. non poteſt de regul. iur. in vi. Nec eligi poteſt c. cum inter R. de elec. c. cum dilectus circa finem de conſue tu. Nec poteſt eſſe iudex c. ad probandum, & ibi doct. de ſent. & re iudi, Nec poteſt eſſe procurator in iudicio c. poſt ceſsionem, & ibi
7 doct. de probat. †Nec poteſt eſſe aduocatus c. decernimus de ſent. excommunica Nec poteſt eſſe tutor curator vel hoſpitalarius ita decidit Marianus Sozinus in c. ſacris in vij. principali. q. xix. arti-
8 culi. q. iij. †Item excommunicatus dicitur infamis, Bal in cap. j. quo tempor. mil. in vſib. feud. glo. inſti. de capit. dimi. in §. minor, quæ æquiparat excommunicatum deportato ſeu damnato in metallū. Item excommunicatus ordinari non poteſt c. cum illorum de ſenten. excommunica. ſi tamen ordinatur caracterem recipit vt not.
9 in c. fin. de eo. qui furt. ord. recep. †Item excommunicatus non debet ſepeliri in loco ſacro. c. ſacris de ſepult. c. ad hęc de priuil. c. epiſcoporum

Timor amiſsion[is] be[ne]ficij.

Renuntio b[ene]f[ici]j metu excomu[nicationis]

Excomunicat[i] incommoda

ſcoporum.de priuil.in vj. Poſſent plura alia adduci,ſed vt breuitati ſtudeam ea omitto.videre poteris latiſsime per Marian. Sozin. antiquiorem in ſupra allegato.c. ſacris. de ſenten. excommuni. vbi latiſsime examinat quæ ſint excommunicato interdicta & vetita, quorum aliqua poſui ſupra.q.xiiij.

Citatio partis an ſit neceſſaria quando rector beneficij petit penſionem corrigi moderari vel declarari nullam. Quæſtio. xxxvij.

1 *Modificatio Penſionis facta per Papam per uiam gratię partis citationem non requirit.*
2 *Citatio partis non eſt neceſſaria quando princeps ex certa ſcientia & poteſtatis plenitudine gratiam facit.*
3 *Papa in beneficialibus contra non citatum procedere poteſt.*
4 *Beneficia ſunt ordinata & inſtituta de iure poſitiuo.*
5 *Auctoritas Papę eſt maior auctoritate ſanctorum.*
Contra gratiam de plenitudine poteſtatis nil poteſt opponi.
6 *Papa procedens uti ordinarius partis citationem requirit.*
7 *Citatio eſt de iure diuino.*
8 *Non præſumitur pro ſententia principis lata ſine citatione partis.*
9 *Proceſſus Papæ factus etiam contra ſubditum de plenitudine poteſtatis non ualet.*
10 *Pars citanda eſt in modificatione priuilegij.*
11 *Citatio partis ẽt neceſſaria eſt quãdo Papa procedit contra laicũ ſibi non ſubditum cui ius eſt quæſitum etiam de plenitudine poteſtatis.*
12 *Papa poteſt laico non ſubdito præiudicare in iure præſentandi.*
13 *Papa non cenſetur uti uelle poteſtate abſoluta niſi expreſſe appareat.*
14 *Papa gratiã faciens motu ꝓprio cẽſetur uelle uti poteſtate abſoluta.*

TRigeſimoſeptimo quæro,an partis citatio neceſſaria ſit in reſeruatione penſionis annullanda ſeu nulla declarãda ſiue in penſione exceſsiua reducenda. Iſtam qõnem tangit Rom.in ſuo conſi.369. col.vij.in verſi. Nec quidem.vbi conſuluit
1 in contingentia facti,ꝙ in modificatione penſionis facta per Papam per uiam gratiæ non ſit neceſſaria partis citatio, & mouetur duplici ratione. Prima quia cum Princeps iuſta ex cauſa ius alterius nedum minuit: ſed aufert per viam extraiudicialem illius,non eſt neceſſaria

neceſſaria citatio.allegat tex. in l.Lucius.ff.de rei vendi.& in l.item ſi verberatum.verſic.præterea ſi forte.& in c. ex multiplici. de decim.& clem.dudum.§.nos autem.de ſepult. & rationem dicit eſſe: quia tunc Papa poſſet illo inuito hoc facere, pariter id poteſt eo
2 inſcio & abſente,vt in regula qui poteſt.inuitus.ff.de reg.iu.†Secũdo adducit notabilem doctrinam Innoc.in c.niſi cum pridem, circa finem. in gloſ. in verbo indulgeri de renun. vbi Innocen. dicit quòd cum princeps ex plenitudine poteſtatis, ſeu ex certa ſcientia alteri facit gratiam ad illius validitatem non eſt neceſſaria citatio illorum quibus ex illa præiudicium inferri poteſt. Tertio & vltimo adducit caſum valde notabilem ſecundum vnam lecturam. glo.in cap.cum olim. de re iudic.vbi dicit non eſſe neceſſe ad validitatem ordinationis principis perſonam citari in præiudicium cuius fit illa ordinatio,cum certum eſt illi perſonæ contra dictam ordinationem nullam cõpetere defenſionem poſſe:vt etiam ipſe Romanus tenet in caſu reductionis penſionis factæ ob redditũum diminutionem. Ita reſidet Romanus in dicto ſuo conſi. quem nimis ore lato locutum fuiſſe dicit Caccialupus in dicto tract. ſuo de penſio.q.vij. In iſta materia diſtingue, quòd aut loquimur in Papa reducente penſionem ad minorem ſummam per viam gratiæ & ex certa ſcientia, & poteſtatis plenitudine: & tunc procedant dicta
3 per Roman.in d.ſuo cõſi.loco ſupra allegato. †Ad quod facit quia licet Papa regulariter non poſſit procedere & ſententiare contra non citatum:ſecus tamen eſt in beneficialibus in quibus habet plenariam poteſtatem vt dixit Abb.in cap.inter quatuor. de maior.& obedien.& in c.cum olim.de re iudi.Papa enim pro libito voluntatis inſtituit & ordinat dignitates & beneficia.c.cum acceſsiſſent,& ibi glo.& docto. de conſti. immo Papa diſponit & ordinat contra inſtitutiones & ordinationes & fundationes beneficiorũ & hoſpitalium.clem. quia contingit iuncta glo.in verbo apoſtolicæ.de re-
4 lig.domi.c.ſignificatum.de præben.†Cum enim beneficia ſint ordinata & inſtituta de iure poſitiuo non à iure diuino,vt dictum fuit ſupra quæſt.ij. & voluit Abbas in cap.extirpandæ.§.quia vero.colum.ij in repetitio. de præben. & digni.& in c. cum olim. de conſue.Papa in illis habet plenariam poteſtatem.c.ij.de præben. in vj. & clemen.j.vt lit. penden.cum ſimilibus.Solus enim Papa beneficia ad nutum ad tempus, & ſub conditione concedit.c. ſi gratioſe. de reſcrip.in vj.c.veniens. de.fili. preſbyte.cap.quamuis triſte.
5 & cap.petiſti.vij.quæſtio.j. † Facit quia auctoritas Papæ eſt maior aucto-

auctoritate ſanctorum.c.de libellis.xx.diſtin.Accedat ſingulare dictum Hoſtien.in c.quanto.de tranſla.prelat.vbi dixit, q̄ Chriſti & Papæ idem eſt Tribunal,& idem Hoſt.in cap.nouit. de iudi. dixit, quòd Papa adæquare poteſt quadrata rotundis, ad idem facit: quia quando Papa reſcribit de plenitudine poteſtatis,nil opponi poteſt quòd gratiam annullet.vt dixit Bald.in prohemio decretalium. colum.iiij.ad quod allegat Collet.& principi dici non poteſt? cur ita facis,ut dixit idem Bal.in prelud.feud.col.ix.ver. Sed pauca. & iſtā concluſionem,quòd quando Papa facit gratiam de plenitudine poteſtatis uel ex certa ſcientia non requiratur citatio partis, tenuit ēt Decius in conſi.ſuo cccxc.incipiente,quoniam ex facto in fin.colum.in fine,vbi allegat Romanum in præallegato conſi. cccl xix.& Alexan.in conſi.ij.incipiente.viſis codicillis.lib.j.col.vj.ver. & dicit Paul.† Aut Papa procedit ad dictam reductionem tanquam vniuerſalis ordinarius , & tunc dicas ex mente eiuſdem Romani in d. conſi.col.ij.ver.ſecundo quidem,q̄ eo caſu Papa aſtringitur ad iuris poſitiui obſeruationem:ideo non eſt dubium quin in prolatione ſententiæ per eum ferende tanquam ordinarium ſit neceſſaria citatio partis cum ita reſultet nullitas ſententiæ principis ex defectu citationis ſicuti inferioris allegat tex.in l.fi.C. de legi. clemen.
7 paſtoralis.de re iudi.c.j.de cauſ.poſſ.& propriet.† facit quia citatio eſt de iure diuino.Deus enim citauit Adam,dicendo Adam vbi es? antequam ipſum damnaret, Bar. in extrauaganti ad reprimendum in uerbo ſine figura,& Imol.in clemen. ſæpe. colum.xlij. in verſi. habetis expeditas de verb.ſigni.c.Dominus.ij.q.j. ideo dicit Bald. in l.j.in ij.colum. uerſi. Sed hic quæritur.C. quomodo & quando iud.q̄ non ualet ſtatutum,quòd ſententia poſſit fieri parte non citata per d.cleme.paſtoralis.idem tenet Sozinus in conſi.clxiiij.incipiente.viſa bulla Bonifacij.col.antepen. in verſi. contrariam tamen opinionem in ij.vol. vbi pulchre loquitur ad materiam dicēs, quòd ſicuti in criminalibus,princeps non poteſt etiam de plenitudine poteſtatis procedere parte non citata d.clemen.paſtoralis, idem erit dicendum in cauſis ciuilibus grauibus quę criminalibus æquiparantur.§.propter lites.inſti.de excuſ.tuto.& per Bar.& doct.in l.admonendi.ff.de iure iuran.& in l.parentes.C. de teſti. ſequitur Angel.in l.princeps.ff.de legi.per tex.in d.l.fin.C.de legi.& in d.clemen.dicens ibi eſſe caſum,idem voluit Paul.de Caſt. qui loquitur in ſententia Papæ in d.l.fina.& Imol. in d. clemen. j. vt lit.
8 pend.& in clemen.j.de iur.iuran.† Iſta tamen concluſio non procedit

cedit in illis caſibus,in quibus princeps inuito poteſt præiudicare,
ſicuti dixi ſupra de Papa in cauſis beneficialibus. Et dixit Abb. in c.
j.col.j.de cauſ.poſſ.& propriet. & in c.cum olim. col.vj. de re iudi.
per tex.in d.clem.paſtoralis.de re iudi.quòd nõ p̃ſumitur pro ſen-
tentia principis,quòd ſit iuſta,qñ lata eſt parte non citata. Nec cõ
trà ſubditum poteſt princeps ſupplere citationis defectum vel de-
fenſionis.per tex.iuncta gl.in d.l.fina.C.de legi.ibi enim non valet
ſententia principalis ſine citatione. Facit ad prædicta quod not.
Bal.in d.l.fi. dicens,quòd ẽt coram principe cauſæ cognitio nõ eſt
committenda per examinationem & uentilationem:quia eſt de iu-
re gentium. Inferens quòd parte nõ citata princeps nõ poteſt ferre
ſententiam.plura circa hoc adducit Fely. in c.quæ in eccleſiarũ.col.
xxij.verſ.limita ſexto.de caſtit.& idem Fel. late in c.cum olim col.
9 ix.verſ.proceſſus Papæ,de ſent.& re iudi. † vbi poſt Abb.ibi dixit,
quòd proceſſus Papę factus etiam de plenitudine poteſtatis contra
ſubditum,non ualet, quem uidere poteris: quia multa pulchra ad-
ducit circa huiuſmodi articulum: redeundo igitur vnde digreſſi ſu-
mus, ſtat concluſio, quòd Papa de plenitudine ptãtis poſſit parte
non citata penſionem modificare,& in totum tollere. de poteſtate
autem ordinaria ſecus. hanc concluſionem firmat etiam Caccialu.
in ſuo tract.penſ.q.7. & latius q.24. cum declaratione tamen infra
dicenda: pro qua faciunt ea quæ ægregie ponit Paulus de Caſtro in
conſilio ſuo 338.incipiente,Quia exceptiones in j.volum.vbi con
ſuluit,quòd modificatio penſionis facta per Papam,per quam pen-
ſionem prius ſolui decretam ſuper fructibus cuiuſdam prioratus,&
epiſcopalis menſæ,mandauit ſolui ſolum ſuper fructibus prioratus,
& vlterius epiſcopum non eſſe obligatum declarauit, cum ad illam
Cardinalis cui dicta penſio aſsignata fuerat,non fuerit citatus, eſ-
ſet nulla: mouetur, quia ſemper in actu præiudiciali pars de cuius
præiudicio tractatur, eſt vocanda.l.de vnoquoq;.ff. de re iudi. l.in
10 diem.ff de aqua plu.arcen.& l.in concedendo.eo.tit.† Secundo ad-
ducit,quòd quando conceſsio ſeu priuilegium modificatur vel cor
rigitur,pars eſt uocanda,aliàs non tenet quod agitur.ut not.Inno.
in c.olim,de verbor.ſignif. dicit tamen,quòd vbi dubietas tantum
declaratur,non eſt opus præſentia partis,cum tunc nil de nouo da-
tur,ſed iam datum ſignificatur.l.hæredes palam.§.ſi quis poſt. & §.
ſed ſi notam.ff.de teſtam.adducit Paul.doctrinam Specu. in titu.de
reſcri.pręſen.§.ix.verſ.itẽ quòd ad reſcrip.dicẽtis,quòd in interpre-
tatione priuilegij uel reſcripti pars eſt vocanda. Hoc dictum Spe-

culi intelligit Pau.de Caſt. in interpretatione modificatiua vel cor
rectiua non de propria, quę eſt verbi dubij declaratio, & maxime
dicit partem eſſe citandam, qñ eſt præſens in curia:adducit nota.in
c.cum olim,de re iudic.& glo.in l.obſeruandum,in verb.iniqui, in
fi.ff.de iudic.vbi gloſ.dicit, quòd ita curia Romana obſeruat, & ad
nonnulla, quę in contrarium facere videntur: reſpondet ibi Paul.
Opinionem Romani,& Pauli ſequitur Caccialup.in d.trac. de pẽ-
11 ſio.q,xxiiij. Limita tamen prędictam concluſionem ſupra firmatã,
quòd partis citatio non ſit neceſſaria,quando Papa procedit ex cer
ta ſcientia,& de plenitudine ptãtis,non procedere,quando is de cu
ius præiudicio tractatur,eſſet laicus,& non eſſet ſubditus Papæ,cui
iam ius eſſet quęſitum: nam tunc tale ius quæſitum tolli non poſſet
per Papam etiam ex certa ſcientia,& de poteſtatis plenitudine ſine
cauſa iuſta,& tali caſu eſſet neceſſaria citatio,licet citãdo facto Pa-
pæ eſſet ius quęſitum.ita limitat Caccialup.loco præallegato.alle-
gat Paulum de Caſt.in conſi.317. incip. viſo & examinato pũcto,
col.iij.verſ.ſed illa.vbi Paul.videtur cõcludere,ꝙ princeps nõ poſ-
ſit reuocare priuilegium conceſſum per ſe non ſubdito,quando illi
12 cui conceſſum fuit,eſſet ex eo ius quæſitum. † Iſtam tñ limitationẽ
intellige non procedere, quando eſſet laico per Papam aſsignata
penſio ſuper fructibus beneficij. facit ad hoc, quia Papa poteſt lai-
co ſibi aliàs non ſubdito præiudicare in iure pręſentandi ſibi com-
petenti occaſione iuris patronatus ſibi à ſede apoſtolica conceſsi,
etiam ſi eſſet ex dotatione & fundatione conferendo tale beneficiũ
ſine patroni interuentu; & citatio Archi.in c.piæ mentis.in fi.16.
q.2. & in c.hortamur.in princ.lxxij.diſt.& per Doct.in c.ij.de prę-
ben.in vj.& per Feli.in trac.ſuo,quando lit.apoſto. præiud. patro.
eccle. Secundo facit,quia videmus, ꝙ ſicuti Papa non poteſt laico
ſibi non ſubiecto etiam cum cauſa dominiũ rei ſuæ auferre:ita non
poſſet clerico ſibi aliàs non ſubiecto,ut puta:quia non eſſet de loco
ſuppoſito temporali iuriſditioni Papæ bona ſua auferre,loquendo
de bonis clerico aliunde obuentis, quàm ex beneficiis & clericatu,
& ſic parificantur tali caſu clericus & laicus,ut tradit Fely. in c.quæ
in eccleſiarum.col.xj.verſ.tertia declaratio,de reſcri.vbi dicit,quòd
eo caſu clericus dñium rei non haberet ut clericus,ſed ut laicus: vt-
puta,quando clericus ex ſucceſsione vel ex contractu,& ſic aliunde
quàm ex bonis eccleſię haberet bona,& tamen abſurdum nimis eſ-
ſet dicere,quòd Papa nõ poſſet ex certa ſcientia modificare penſio-
nem aſsignatam clerico ſibi aliàs nõ ſubiecto per ſupra dicta: ergo
idem

idem erit in laico,qui eſt ſaltim Papæ ſubiectus in penſione quę ab eo processit, ſecus aũt eſſet quando laicus haberet aliqua bona ex contractu habito cum Papa vel aliis perſonis eccleſiaſticis, quo caſu procedunt.d.per Paulum de Caſt. in conſi.ſuo 287.inci.primum dubium,col.j.verſ.prætetea.in j.vol.quem ſequitur Fely.loco pallegato.& prędicta vt dixi, procedant, quando Papa vult uti plenitudine ptãtis,& id apparet: tunc.n.poſſet laico non citato, & aliàs ſibi non ſubiecto moderare penſionem illi aſsignatam ſuper fru-
13 ctibus beneficij ex gratia apoſtolicæ ſedis. † Dicas tñ, quòd licet Papa vti poſsit,cum vult ſuprema ptãte.c. propoſuit,de conceſ.prę ben.ſi tamen eius verba intelligi poſſunt ſecundũ ordinatam poteſtatem,nunquam cenſetur vti velle poteſtate ſuprema,niſi hoc expreſſe appareat.ita concludit Paul.de Caſt. in d.conſ.317. col.j.in fi.verſ.patet etiam.allegat Bal.in l.bonorum. in prin.C. qui admit. ad bon.poſſ.poſſũt poſt prin.& Io.And.in c.dudum, de decim.in nouel.dicas,quòd idem voluit Inno.in c.innotuit.ad fi.de elec.quę voluit Ang.in l.bene à Zenone.in j col.C.de quadr.præſcri.& Bal. in l.teſtamentum.C.de teſtam.Abb.in c.ad hæc,de reſcr.Fely.alios adducens in c.cauſam quę,el ij.col.3.verſ.tertio nota,de teſti.Iaſ.in
14 conſ.j.col.pen.circa fi.in j.vol. †Quibus aũt caſibus Papa gratiam faciens motu proprio vtitur, tunc bene in dubio cenſetur vti velle poteſtate abſoluta.ita dixit Butrius in c.conſtitutus.col.3.de reſcr. quando autem Papa dicatur vti velle iure communi, vide per Calder.in conſi.xv.in titu.de reſcript.

Penſionarius an teneatur pro rata penſionis ſoluere charitatiuum ſubſidium. Qõ.xxxviij.

1 *Vſufructuarius tenetur ad onera quæ ratione fructuum imponuntur.*
2 *Penſionarius vſufructuario comparari tenetur.*
3 *Penſionarius non tenetur ad ſubſidium charitatiuum, quando penſio eſt conſtituta libera ab omni & quocunque onere.*
4 *Penſionarius non tenetur ad ſolutionem procurationis.*

TRigeſimooctauo quęro, eps impoſuit caritatiuum ſubſidium iuxta terminos.c.conquerente, in fi.de of.ord.& in c.cũ apoſtolus.§.prohibemus,de cẽſi.An rector beneficij, qui ex illius fructibus eſt obligatus ſoluere annuã pẽſionẽ Titio apoſtolicą au-

ctoritate reſeruatam teneatur integraliter ad ſoluendum ſubſidium epo, vel penſionarius teneatur illud ſoluere pro rata penſionis quã percipit: in hac qõne dicendum eſt, ꝙ cum charitatiuum ſubſidium ſoluatur de fructibus, & redditibus eccleſiæ: vt colligitur in d.c.cõquerente. & d c.cum apoſtolus.§.fin. & annua penſio ſimiliter apponatur ſuper fructibus & prouentibus beneficij, æquitati, & iuri: conuenit, ꝙ penſionarius teneatur pro rata penſionis ad ſolutionẽ charitatiui ſubſidij. facit tex.in c tua nobis.circa fi.de deci.vbi text. dicit, ꝙ ſicut dñs fundi ad decimam tenetur: ita colonus qui partẽ fructuum percipit. Ad idem facit quod voluit Innoc.in c.cum non ſit.circa fi.de deci.vbi dixit, ꝙ qñ penſio eſt aſsignata ſuper fructibus alicuius fundi, tunc penſio tranſit cum ſuo onere. ita ex prædictis concludit Bencinus in trac.ſuo de charit.ſubſi.q.37. vbi dixit, quòd huic cõcluſioni fauet æquitas, quę multum eſt ſeruanda in materia eccleſiaſtica.c. dilecti, de iudi.c.j.de dol.& cont. & hanc opin. amplectitur curia Romana, cuius ſtilus habet, quòd qñ Papa non vult penſionarium teneri ad charitatiuum ſubſidium, id exprimit in
2 literis penſionis. † Comprobatur pdicta concluſ. quia vſufructuarius tenetur ad collectas & onera, quę ratione fructuũ imponuntur. l.hactenus.l.arbores.in fi.iuncta gl. in verb.ceſę arundinis.l.ſi pendentes.§.ſi quid cloacarij, in verſ.& ſolent fiſco.ff.de vſufru. Ad idẽ tex.in l.qro.ff.de vſufruc.lega.vbi Bar.dixit notanter, quòd ad onera q̃ imponuntur ſuper fructibus, vel prędio, vel perſonæ pro prædio, tenetur vſufructuarius. idem voluit idem Bart.in l.his verbis. §.idem teſtator.ff.de legat.iij. facit tex.in l.j.de anno.& tribut.lib. x.C. † penſionarius autem & vſufructuarius videntur æquiparari: vt per doct.in clem.j.§.eadem.de ſuppl.negli.prælat.faciunt dicta ſupra.q.j.hanc concluſ.tenuit etiam Deci.conſi.156.in j.vol. † Quã
3 intellige non procedere, quando pẽſio eſſet aſsignata libera & exẽpta ab omni onere ſubſidij charitatiui, & conſueuit fieri: quia tunc onus ſoluendi charitatiuum ſubſidium in totum pertineret ad rectorem beneficij. Nec in eius ſolutione contribuere teneretur pẽſionarius: argumento text.in c.cum inſtantia, de cenſi.ibi, niſi forte. Ad idem facit tex.in c.accedente.in verſic. niſi ſpeciale priuile-
4 gium, de præſcri. † Ad idem tex.in clem.j.de cenſi. Prędictis adde, quòd licet penſionarius teneatur ad ſolutionem charitatiui ſubſidij, vt ſupra concluſum fuit, non tamen tenebitur ad ſolutionem procurationis ratione viſitationis faciendam. quia illa debet integre ſolui per rectorem beneficij, ita decidit Bellame. in d. q. xxxvij.

Penſio

Penſio non ſoluta per præceſſorem, an exigi poſſit à ſucceſſore vel ab hęredib. prędeceſſoris. Q.xxxix.

1 *Penſio eſt onus reale.*
2 *Clericus uoluptuoſe conſumens fructus beneficii ad illorum reſtitutionem tenetur.*
3 *Clericus de fructibus beneficii tenetur ſatisfacere ſuis creditoribus etiam pro debito priuato.*
4 *Clericus nil habens in bonis, admittitur ad cedendum ſuis creditoribus fructus ſuorum beneficiorum.*
Clericus de fructibus obligatis ad ſolutionem penſionis ſuis creditoribus ſatisfacere non poſſet.
5 *Penſio, collecta, cenſus, & decima, ſunt onera realia.*
6 *Creditor penſionis poſſeſſorem beneficii pro decurſis penſionibus conuenire habet.*
7 *Qui fructus percepit, & penſionẽ nõ ſoluit, tenetur ad illius ſolutionẽ.*
8 *Hęres prædeceſſoris, qui penſionẽ nõ ſoluit tenetur ad illius ſolutionẽ.*
9 *Fallit quando prædeceſſor nullos fructus percepiſſet.*
10 *Succeſſor in beneficio tenetur ad ſolutionem penſionis decurſę non ſolutæ in caſibus, in quibus prædeceſſor tenebatur.*
11 *Penſionarius electionem habet, contra quem agat ad decurſam penſionem, uel contra beneficii poſſeſſorem, uel cõtra præceſſorem, uel contra hæredem prędeceſſoris.*
12 *Decima decurſa non ſoluta peti poteſt ab emptore, uel uenditore fundi, ut magis creditori illius placuerit.*
13 *Penſionarius potius contra poſſeſſorem beneficii ad decurſas penſiones agere debet.*

TRigeſimonono quęro, ſi penſio ſoluta non fuit per prędeceſſorem, an exigi poſſit per penſionarium à ſucceſſore in beneficio, ſuper cuius fructibus eſt impoſita, vel ab hæredibus rectoris defuncti loquendo de penſione iam decurſa. Reperio Caccialupum examinaſſe hanc quæſtionem in trac. ſuo penſionum. q. xj. dicentem, quòd iſta q. non eſt intelligenda quo ad penſionem, quæ ceſſit tempore ſucceſſoris, & ipſius tempore decurſit, cum ad illam
1 indubitanter ſucceſſor teneatur: vt in c. niſi eſſent, de præben. ☩ Eſt enim penſio onus reale: vt dicetur infra. q. 47. Itẽ, quòd non eſt intelligenda in caſu, in quo prædeceſſor ceſſaſſet ſoluere penſionem decurſam eo anno, quo nullos fructus ex beneficio percepit pro-

pter guerram & ſterilitatem, ſeu ſaltim exiguos fructus habuiſſet: quo caſu prædeceſſor excuſatur ſi non ſoluit. Sed intelligentia eſt in caſu, in quo prædeceſſor debuit & potuit ſoluere: quia fructus percepit ex beneficio, & illos conſumpſit in ſuos vſus, vel alienauit: & penſionarius neglexit pẽſionem exigere: vel fuit delicatus exactor: vel ſaltim quantum potuit, fecit, & tñ à prædeceſſore non exegit: & iſto caſu dicit Caccialu. quòd licet iſtud ſit debitum eccleſiæ, dignitatis, uel menſæ, cui eſt iniunctum: cum tñ ſolui debuit de fructibus, redditibus, & prouentibus ab ipſo prædeceſſore perceptis, & qui ab eo ſunt percepti & conſumpti: eſt diſtinguendum, quòd ſiquidem in vtilitatem eccleſiæ grauatæ ſunt conſumpti: & tũc expeditum eſt, ꝙ tale æs alienum ſoluat ſucceſſor. cap. j de ſolut. & ibi not. & habetur in c. peruenit. & in c. quibuſdam. de fideiuſ. Si uerò ꝑdeceſſor tales fructus à ſe perceptos in malos uſus conſumpſit, uel in utilitatẽ proximorum, uel in ſatisfactione alieni ęris priuati, & tunc, dicit ipſe, ſtat noſtra difficultas: an videlicet hęredes defuncti teneantur ſi quos habent: aut teneatur ſucceſſor: & diſtinguendo dicit, quòd aut prædeceſſor fructus quos percepit ex beneficio, ex quibus tenebatur ſoluere penſionem, conſumpſit in malos uſus, ſiue in utilitatem proximorum ſuorum, uel in ſatisfactione alicuius debiti priuati, cuius debiti ſatisfactio ad illam eccleſiam non ſpectabat, & per conſequens nec ad ſe, uti illius rectorem: & iſto caſu dicit, ꝙ hæredes ꝑdeceſſoris non ſucceſſor, penſionem decurſam ſoluere teneantur obligati obligatione qua ſe ille aſtrinxit ex contractu quo ſe aſtrinxit ad penſionẽ: aut obligatione cauſata ut ſuperiori pareamus. Itẽ obligatione uel quaſi ipſius anteceſſoris dilapidatoris dictorum fructuũ, uel in ſuos priuatos uſus cõſumptoris: &
2 mouetur Caccialup. ad probationem prædictorũ: † quia qñ clericus conſumit fructus beneficij, ad illorũ reſtitutionẽ tenetur quaſi fur, cum illos ad uſum ad quẽ ſunt deſtinati, non conſumat. Archid. in c. pen. 44. diſt. ſuper ver. permittitur, per illum tex. & alia plura quæ ipſe adducit, & idem dicendum putat, quando prædeceſſor qui fructus percepit, illos diſsipaſſet in utilitatem proximorũ ſuorũ in caſu à iure non permiſſo, vel in ſatisfactione debiti ſui priuati ipſam eccleſiam non tangentis. dicit tamen hoc ultimum procedere ſecũdum opinionem eorum, qui uolunt, quòd clericus de redditibus beneficij ſoluere non pòſsit propria debita: vt tenuit Archid. in c. ſtatutum. §. aſſeſſorem. de reſcrip. in vj. & Abb. in c. cum eſſes. de teſtamen. in repeti. & in ſua diſputatione incipiente clericus. † Sed ſi velimus
3

limus tenere opinionem plurium volētium, ꝙ clericus ēt de fructibus beneficij curati teneatur ſatisfacere creditoribus ſuis de debito priuato non intuitu eccleſiæ facto, ut in c. peruenit, de fideiuſ. & ibi Cardi. & But. in c. cum olim. de reſtit. ſpol. el ij. & Collec. & Doct.
4 in c. Odoardus, de ſolu. vbi dicit, ꝙ vidit in curia ſeruari, † ꝙ clericus nil habens in bonis admittitur cedens creditoribus ſuis fructus beneficiorum deducto eo quod ſufficiat pro adminiſtratione diuinorum: de quo per Calder. conſil. iij. de ſolut. tunc. n. clericus non poſſet de fructibus beneficij obligatis & hypothecatis pro ſolutione penſionis creditoribus ſuis priuatis ſatisfacere : & eo caſu dicit Caccialup. ꝙ ſi fructus extantes reperiantur, poſſent recuperari de manibus eorum penes quos ſunt : ſed ſi eſſent conſumpti, tunc hæredes ꝑdeceſſoris tenerentur ad talem ſolutionem ſi ſoluendo eſſent : alioquin ſi non ſint hæredes, vel non ſint ſoluendo, tunc ſucceſſor teneatur. Et ĩ iſta opinione uidetur reſidere Caccialu. qui fuit ſolennis doctor & aduocatus Cõciſtorialis. Sed Philip. Franch. qui hanc. q. tangit in c. fi. in fi. de off. ord. in vj. videt̃ indiſtincte tenere, ꝙ ſucceſſor in beneficio teneatur ad ſoluendam penſionem decur-
5 ſam non ſolutam: † cum collecta decima, cenſus, & pēſio ſint onera realia, & obligent poſſeſſorem c. ſi quis laicus. xvj. q. j. vnde dicit ipſe, nouus poſſeſſor eſt conueniendus, vt debitam penſionem ſoluat. c. j. de ſolut. facit tex. in l. Imperator. ff. de publica. ſubdēs, quòd ipſe nouus poſſeſſor poterit bene conuenire pręceſſorem ſi viuit, ꝗ fructus percepit, & ad quem ſpectabat ſatisfactio illo anno oneris
6 currentis, ex quo fructus percepit: vt in d. c. fi. de off. ordi. † Creditor autem penſionis conuenire haberet poſſeſſorem, quia beneficium tranſit cum ſuo onere. d. l. Imperator. & c. ſi quis laicus. & c. ex literis. de pignorib. & c. eum. §. j. de dona. In iſta. q. quę quotidie occurrit in facto, & de qua multoties interrogatus fui in hac alma ciuita-
7 te Venetiarum : puto diſtinguēdum, † ꝙ aut quærimus an is qui fructus percepit, & penſionem nō ſoluit, ſi viuat, licet amplius non ſit rector beneficij onerati penſione, teneatur ad illius ſolutionem: & dicendum ꝙ ſic, vt decidit Domi. in d. c. fi. §. porro. de of. ord. in vj. vbi ex illo tex. notandum dixit, ꝙ fructus eccleſiæ ſunt deputati ꝓ oneribus incumbentibus toto anno vſq; ad nouos fructus: & ꝓpea ꝑ hoc ſe pluries determinaſſe & dixiſſe, ꝙ ſi erāt impoſitæ collectę eccleſiæ vno anno, & rector illius, qui fructus percepit illius anni, non ſoluit, ſi alio anno renunciet beneficiū, ꝙ ipſe tenetur ad collectas precedentis anni, cuius fructus percepit. illi. n. fructus deputati

illum vendidit, quòd eſt in electione creditoris decimarum conuenire pro præteritis decimis emptorem vel venditorem: & ita dicendum erit in hac noſtra quæſtione quicquid dicat Caccialupus ſupra
13 relatus.†Conſulo tamen, quòd ſemper creditor penſionis potius agat contra poſſeſſorem beneficij quàm contra hæredem defuncti prædeceſſoris: quia contra poſſeſſorem beneficij cui literę reſeruationis penſionis intimatæ fuerint procedi poteſt executiue quatenus non ſoluat. Si autem vellet agere penſionarius pro præteritis penſionibus decurſis non ſolutis contra hæredes defuncti: tunc eſſet neceſſarium ordinem iuris obſeruare. Prædictis adde quod Guliel. Caſſad. in deciſ. ſuis deciſio. iiij. in rub. de locat. dicit, ꝙ vtrum ſucceſſor in beneficio teneatur ad decurſam penſi. tempore prædeceſſoris paſſus ſit dubius, & quòd nondum fuit in palatio deciſum: & idem Caſſad. deciſ. iij in ead rub. dicit ꝙ in iſto articulo eſt varietas inter dominos de rota, & lis in audito. rotę nondum deciſa. de quo miror: quia ex ſupradictis clare iudicio meo colligitur deciſio prædictę. q. & ego in facto obtinui in hac ciuitate Venetiarum.

Penſionarius ſi fuit in mora expediendi literas reſeruationis penſionis adeo ꝙ mortuus ſit ille qui pẽſioni conſenſit ſi poſtmodũ illas expediat & intimari faciat nouo poſſeſſori beneficij an ab eo conſequi poſsit præteritas penſiones. Quęſtio. xl.

1 *Penſio eſt onus reale & tranſit cum beneficio.*
2 *Gratia dicitur facta ſignata ſupplicatione etiam literis nõ expeditis.*
3 *Literarum expeditio requiritur ad effectum agendi.*
4 *Intimatio literarũ requirit ut quis agere poßit ꝓ pẽſione cõſequenda.*

Qvadrageſimo quæro ſi quis obtinuerit ſibi reſeruari pẽſionem annuã ſuper fructibus alicuius beneficij de conſenſu rectoris illius vel nõ: quod fieri poteſt per Papam vt ſupra dictum fuit in decima q. & demum ſteterit per tres aut quatuor annos ꝙ non expedierit literas, & forte mortuus eſt is qui beneficium poſsidebat eo tẽpore quo illi impoſita fuit penſio: an ſi poſtea expediat dictas literas, & illas nouo poſſeſſori intimari faciat, poſsit ab eo conſequi ẽt præteritas penſiones. In iſta q. videtur dicendum quòd

quòd non:qa is qui literas non expediuit,fuit in mora exigendi qđ ſibi imputandum eſt,ſi à defuncto non exegit.mora enim ſua cuiq; eſt nociua.c.mora de reg.iur.in vj.immo apparet, ꝙ ex quo litteras nõ expediuit, fuit in maxima negligentia quę ſibi prodeſſe non debet,& nouo poſſeſſori nocere,cũ debuiſſet penſionẽ exigere ab eo qui fructus percepit, ſi quidẽ fructus beneficij debent deſeruire ſolutione onerũ illius anni quo percipiuntur vſq; ad nouos redditus iuxta tex.in c.fi. de offi.ordi.in vj.& ibi not.ꝑ Domi. & alios.

1 †Iſtis tñ non obſtãtibus contrariã partẽ teneo: qa penſio eſt onus reale,& tranſit ad quemcunq; tranſit beneficiũ oneratũ ad illius ſolutionẽ,vt dixi ſupra proxima præcedenti qõne.& hinc eſt, ꝙ nouus poſſeſſor beneficij tenetur ẽt ad ſolutionem penſionis decurſæ

2 tpe præceſſoris,vt late examinaui in qõne præcedenti.†Nec habet obſtare qđ dici poſſet,ꝙ ex quo literæ non fuerunt expeditæ ex negligentia penſionarii id ſibi prodeſſe non debet, & alteri nocere: qa dicitur ꝙ ſignata ſupplicatione per Papam ſuper reſeruatione

3 pẽſionis gratia eſt facta,vt late dixi ſupra q.xxxiiii.† Expeditio aũt literarum non eſt neceſſaria niſi ad gratiæ probationem necnõ ad hoc,vt quis iudicialiter experiri poſſit contra non ſoluentem penſionẽ.Ideo cautum eſt per regulas cancellariæ,ꝙ gratia non ſuffragetur niſi literis expeditis:quæ licet poſt duos aut tres annos à die gratiæ factæ expediantur, tñ expediuntur ſemper ſub eadem data ſub qua fuit facta gratia & ſupplicatio ſignata, vt ſtilus curiæ Romanæ nos edocet ẽt ſi literæ expediantur mortuo iam Pontifice q̃ gratiam fecit:quo caſu literæ expediuntur tunc in forma rationi cõgruit. Nec ſimiliter obſtat ſi dicatur qđ in literis reſeruationis annuæ penſionis adeſt clauſula,poſtquã tibi literæ pręſentatæ ſeu intimatæ fuerint:& propterea videtur ꝙ quis teneatur ad ſolutionẽ penſionum decurſarum à die intimationis literarũ citra nõ autẽ ad

4 præteritas penſiones.†Nam reſpondetur ꝙ illa clauſula eſto quòd eſſet appoſita in literis,reſpicit exactionem,& ſic exercitium actionis:ante enim illarũ præſentationem ſeu intimationem quis agere non põt:vt cauetur per dictam regulam cancellariæ,& ſic actionis exercitium ſtat in ſuſpenſo non autẽ obligatio quæ ſimul cum ipſa reſeruatiõne penſionis naſcitur.facit tex.in l.ex ijs verbis.C.quãdo dies leg.ced.vbi dicitur ꝙ ſi ſint legata filiæ decem quæ accipere debeat cũ erit legitimæ ætatis, non cenſetur appoſita conditio ipſi legato,ſed illius exactioni.ad idem tex.in l.firmio in prin.ff.qñ dies legat.ced.& in l.ambiguitatẽ.C.de vſufr. & per Bald. in d.l.ex

his

his verbis. Et hanc concluſionem reperio tenere Hierony. Paulũ in libello ſuo intitulato prouinciale omniũ eccleſiarum fol. 56. in ver.credo etiam. vbi aperte dicit, ꝙ ſi literæ nõ præſentarentur niſi poſt duos vel tres annos poſt reſeruationẽ penſionis, nihilominus quòd integrę penſiones ſolui deberent pro tempore prętcrito etiã in foro conſcientiæ, quanquã nunc fuerint expeditæ literæ cũ dicta clauſula poſtquam tibi dictæ literæ præſentatę vel intimatę fuerint obligationem non ſuſpendat, ſed exactionem tantum. Et ita audio curiam ſeruare: & ego ita practicaui & obtinui in quadã cauſa quæ hic Venetiis agitabatur coram vicario Reuerendiſsimi dñi Patriarchę vti iudice delegato in qua fuerunt etiam conſulti periti practici curiæ, qui ita vt ſupra concluſum eſt, reſponderunt.

Clericus qui vt facilius beneficiũ cõſequatur promiſit ſoluere maiorem penſionem quã beneficium ferre poſsit, an ſimoniam committat. Qõ.xlj.

Quadrageſimo primo quæro, ſi clericus ad hoc, vt beneficiũ facilius cõſequatur, ꝓmittat ſoluere ſuper illius fructibus maiorem penſionem q̃ beneficium ferre conſueuit, & poſsit, an ſimoniam cõmittat. Circa hanc quæſtionem breuiter dicendũ eſt ꝙ ſic: & ꝙ dictus clericus beneficio taliter adepto ſit priuandus tanq̃ ſimoniacus, cum huiuſmodi pactũ ſit illicitum.c.cum clerici de pact.iuncta glo. vlti. tale enim pactũ cum ſit contra canones non valet.c.prohibemus de cenſi. c. auaritiæ de præben. quinimmo etiam ſi tale pactum eſſet iuratum, iuramentum ſuper eo interpoſitum non teneret text. eſt in c. grauis de cenſi. & in c.tua nos de iur.iuran. hanc opinionem ſenſit glo.in d.c. cum clerici in glo.j. & in glo.vlt. quam puto veram, & pro qua eſt tex.in d.c.cum clerici, vbi ſtatuitur ꝙ clerici qui maiores ſolito ſoluere promittunt penſiones, vt facilius eccleſias conſequantur appellatione ceſſante eccleſijs taliter acquiſitis ſpoliari mandantur.

Reſeruatio penſionis vel regreſſus facta colluſorie an valeat. Quæſtio. xlij.

1. *Colluſio eſt de iure probibita.*
2. *Sententia per colluſionem lata nulla eſt.*

Colluſio

3 *Colluſio quid ſit.*
4 *Colluſio quomodo probetur.*

QVadrageſimo ſecundo quæro, ſi clericus beneficium quiete ac pacifice poſsidens patiatur ſe in eo moleſtari ab alio clerico facta inter eos colluſione vt pro redimenda vexatione huiuſmodi aſsignetur moleſtanti annua penſio ſuper fructibus, red ditibus, & prouentibus dicti beneficij, ſiue ut moleſtanti ad illud reſeruetur regreſſus, & moleſtatus conſentiat reſeruationi penſionis vel regreſſus, an talis reſeruatio ualeat, dicendum eſt ꝙ non: immo quòd tales clerici ſunt priuandi talibus beneficijs, tex. eſt not. in c. audiuimus. de collu. eſt enim colluſio de iure prohibita clem †conſtitutionem. §. ſane. & ibi Card. de elect. c. ſuper eo de eo qui conſang. vxor. ſuc. c. quanto. de diuor. c. tua. el ij. de iur. iuran. c. bonę. el ij. de poſtu. pręla. glo. in clemen. j. de renun †& quicquid fit per colluſionem eſt nullum, quinimmo ſententia per colluſionem lata nulla eſt l. cum nō iuſto. ff. de colluſ. †& dicitur colluſio inter actorem & reum latens & fraudulenta conuētio. glo. in d. c. audiuimus. in verbo colluſione. & ideo penſio tali modo reſeruata dicetur illicita, de quo dixi etiam ſupra q. v. Et detegenti colluſionem præmium datur l. ij. C. de colluſ. detegen. Signorol. conſi. cxi. incip. in
3
4 queſtione. col. pen. nu. 24. †Et colluſio poteſt probari ex ſuſpitionibus, vt probatur per tex. in l. quia autem. §. non ſimpliciter ibi. ſi tamen nulla ſuſpicio colluſionis religionem prætoris inſtruxerit. ff. ſi quis omiſ. cau. teſtam. quem tex. dicit eſſe multum notabilem ad materiam probandę colluſionis. Bal. in l. j. in fin. C. ſi quis omiſ. cauſ. teſta. & quòd colluſio probetur ex cōiecturis tenet etiam Io. de Ana. in c. audiuimus. j col. de colluſ.

Succeſſor in beneficio an teneatur ad ſoluēdum decurſam penſionem. Quæſtio. xliij.

1 *Collecta ſolui debet ab eo qui fructus percepit.*
2 *Penſio eſt onus reale.*
3 *Succeſſor in beneficio tenetur ad decimam decurſam non ſolutam.*
4 *Poſſeſſor beneficii tenetur ſoluere iura epiſcopalia etiam præterita.*
5 *Penſionarius agere poteſt uel contra antiquum uel contra modernum beneficij poſſeſſorem pro penſione non ſoluta decurſa tempore antiqui poſſeſſoris.*

Quadrageſimo

Quadrageſimo tertio quæro, ſi is qui poſsidebat beneficiũ grauatũ onere ſoluendi annuã penſionẽ perceptis fructibus illud dimittat penſione nõ ſoluta, an ſucceſſor in d. beneficio, vel is qui fructus percepit & illud renunciauit, teneat̃ ſoluere decurſam penſionẽ. circa hanc q̃onem dicendũ videtur, quòd is qui fructus percepit teneat̃: quia ſcd̃m opinionem Romani in conſ. 388. incip. in caſu propoſiti thematis fructus beneficij ſingulo anno ſunt tacite hypothecati pro ſolutione penſionis, ita quòd agi põt hypothecaria ſcd̃m eũ contra quemcũque illorũ poſſeſſorem. de cuius tñ dicti veritate dicetur infra. q. lj.

1 †Secundo facit pro hac opinione doctrina Domi. in c. fi. §. porro in iij. not. de off. ord. in vj. ubi dicit, quòd ad collectã impoſitã uno anno is tenetur qui fructus illius anni percepit, licet alio anno nõ ſoluta collecta beneficium dimiſerit.

2 † Confirmatur prædicta concluſio quia onus penſionis eſt reále cum penſio ſoluatur reſpectu fructuum perceptorum: ideo à percipiẽte fructus ſolui debet. l. quæro. ff. de vſufr. legat. l. hactenus. ff. de vſufr. Quod aũt & nouus poſſeſſor teneatur ad ſolutionem decurſæ penſionis, facit quia onus penſionis ſoluendę cohęret beneficio. hinc eſt quòd tenetur ſucceſſor et pro tp̃e præterito. facit tex. in l. imperator. ff. de public. notatur in l. fin. in glo. in uerbo penſitationes. C. ſine cenſ. uel reli. facit etiã tex. in c. j. de ſolut. & hoc etiam probatur ex uerbis literarum reſeruationis annuæ penſionis, in quibus ſemper dicitur penſionem annuam ſuper fructibus talis eccleſiæ tibi quo ad uixeris uel procuratori tuo per. A. illius rectorem uel eius ſucceſſores perſoluendam.

3 †Ad idem facit, quod uoluit Ioã. de monte murlo, & poſt eũ Ioan. Andr. in c. non eſt in mora de reg. iur. in vj. quem etiam refert & ſequitur Feder. de Sen. in conſ. ccix. incipien. capitulum uacante ſede, ubi dicit, quòd ad ſolutionem decimæ papalis tenetur ſucceſſor in beneficio, non is qui illius fructus habuit, & poſtea tranſlatus eſt ad aliam eccleſiam. Cuius autem ſint fructus iam recollecti quando clericus curatus uel alius habens dignitatem vel adminiſtrationem transfertur de una eccleſia ad aliam uide Rot. deciſio. 134. in antiquis, & Ioan. Andr. in regula non eſt in mora in mercu. & Nicol. de Vbal. in trac. de ſucceſ. ab inteſt. clericorum.

4 † Ad idem facit quod uoluit Zenzel. in clem. j. de cenſ. vbi Cardi. q. xi. determinat quòd poſſeſſor beneficij teneatur ſoluere iura epiſcopalia etiam pro tempore p̃terito quo auctor ſuos fructus percepit. & idem in decimis prædialibus concludit Feder. de Senis in conſi. 81. incip. laicus de

prædio.

prędio: vbi cõcludit, quòd poſſeſſor fundi, tenetur ẽt ad decimas p̃diales de præterito nõ ſolutas ꝑ ſuos anteceſſores in dicto prędio.
5 †In iſta quæſtione concludendum eſt & antiquum & nouum poſſeſſorem teneri per ſupra adducta fundamenta: & ꝙ ſit in electione penſionarij creditoris penſionum decurſarum agere vel contra antiquũ vel contra nouũ poſſeſſorem beneficij grauati penſionis onere facit id quod voluit idem Fede. quem refert & ſequitur Card. in d. clem. j. q. xj. in ver. quæro an poſſeſſor: vbi dixit quòd erit in electione eccleſię cui decimę debẽtur, agere cõtra illũ qui fructus percepit vel contra poſſidentẽ beneficium ad ſolutionẽ decimę, quod etiam in penſione fieri poterit. Nihilominus ſcd̃m æquitatẽ is qui fructus percepit non beneficij poſſeſſor ad ſoluendam penſionem decurſam conueniri deberet, & aſtringi per regulam iuris qui ſentit commodum de regul. iur. in vj. dicit enim text. in l. vnica. in §. pro ſecundo. C. de cadu. tollen. ꝙ non eſt ferendus is qui lucrum quidẽ amplectitur: onus autem ei annexum contemnit, & ita per prędicta & plura alia concludit Bellẽcinus in caritatino ſubſidio in eius tractа. de cari. ſubſ. q. 51. idem voluit Franch. in d. c. fina. §. porro. de offi. ord. in vj. vbi dicit notandum eſſe in practica, quòd cum collecta & decima Papalis ſit debitum reale, & ſic obliget poſſeſſorem. c. ſi quis laicus. xvi. q. j. nouus poſſeſſor erit conueniendus. d. c. j. de ſolut. d. l. Imperator. ff. de publ. ſubdit tamen quòd nouus poſſeſſor poterit conuenire præceſſorem qui fructus habuit de quibus ſolui debebant onera beneficio incumbentia: ex quibus per eum dictis dicit determinari poſſe, an pro cenſu præterito non ſoluto vel pro pẽſionibus non ſolutis ſit cõueniendus nouus beneficij poſſeſſor, an vero poſſeſſor antiquus qui poſſidebat eo tempore quo cenſus ſeu penſio ſolui debuit. ad hanc quæſtionem vide etiam dicta ſupra q. xxxix. Conſilium erit, quòd nouus poſſeſſor cõueniatur, facit quòd voluit Roma. in conſi. lxxiiij. incipiente circa primum in fine, vbi cõſuluit, quòd pro pręſtantijs præteritis nouus poſſeſſor conueniri debeat per tex. in d. l. Imperator. idẽ concludit glo. in c. tua nobis. & in c. paſtoralis ad fin. de decim. in decimis præteriti tẽporis per antiquum dominum non ſolutis faciunt ea quæ in collecta ſoluenda dicit Decius in conſi. 285. incipiente, & pro tenui facultate in ij. vol. Erit ergo firma cõcluſio, quòd ſit in facultate pẽſionarij pro præterita penſione vel agere contra antiquum poſſeſſorem qui fructibus perceptis beneficium dimiſit penſione non ſoluta vel agere contra nouum poſſeſſorem dicti beneficij: tamen rectius & cõſultius

tius faciet ſi agat contra nouum poſſeſſorem literis reſeruationis penſionis illi prius intimatis.

Penſio an ſolum ſolui debeat per ſucceſſorem in beneficio de quo non eſt dictum. Quæſtio. xliiij

1 *Penſio ſi ſit impoſita inter priuatos ſuper aliquo fundo tertius poſſeſſor illius fundi perſonali actione non tenebitur.*

2 *Penſio aſsignata alicui ſuper fructibus beneficij pro alimentis obligat etiam ſucceſſorem licet de eo nil fuerit dictum.*

3 *Pēſio ubi apparet nō eſſe de uolūtate cōcedētis nō obligat ſucceſſorē.*

QVadrageſimo quarto quęro, an ſicuti pēſio finit & extinguit morte illius qui illā percipit, ita finiatur morte illius de cuius cōſenſu fuit reſeruata adeo, quòd ſi alius ei ſuccedat in beneficio ſuper cuius fructibus reſeruata extitit ipſe ſucceſſor illā ſoluere non teneatur, in huiuſmodi quęſtione pro vera ipſius reſolutione conſiderandū puto duos caſus. Primus qñ in literis appoſita eſt clauſula ex qua etiam ſucceſſor in beneficio obligatur pēſionario ad ſolutionem penſionis prout cōmuniter fieri ſolet dicendo in literis reſeruationis penſionis, puta 3 Titio conceſsis penſionem annuam ducatorum xx. auri de Camera ſuper fructibus, redditibus, & pronētibus eccleſiæ. puta ſanctę Mariæ de Caſtro galiardo Foroſempronienſis diœceſis per dictum A. illius rectorem & ſucceſſores ſuos annis ſingulis perſoluendam. Iſto enim caſu clarum eſt, quòd penſio non extinguitur per mortē eius qui illius reſeruationi conſenſit cum Papa voluerit huiuſmodi onus in ſucceſſorem tranſire, quòd facere pōt cum ſit dominus beneficiorum clemen. j. vt lit. penden. c. ij. de præben. in vj. cum ſimilibus. faciunt dicta ſupra q. xxxix. & q. proxima pcedenti. Secundo vero caſu qñ de ſucceſſore in literis reſeruationis penſionis non eſt facta aliqua mentio. iſto caſu Caccialup. in tract. ſuo de penſ. q. ix. dicit, quòd do. Nic. de Caſtello qui fuit magnus aduocatus tēpore ſuo in curia Romana dicebat ſucceſſorē nō teneri qa hoc pendet ab imponēte ipſam penſionē qui ſolū voluit. A. obligari & nil dixit de ſucceſſore vt eſt de ſtilo Curię. Nam ſi Papa voluiſſet ſucceſſorem obligari id facile potuiſſet exprimere, ſed cum nil dixerit argui poteſt quòd noluit: nec obſtat ſcđm eū quòd penſio reſeruata fuerit Titio ad eius vitam, quia per hoc non alteratur forma ex latere.

tere.A.& poſsibile eſt.A.victurum poſt Titium, & licet penſio ſit cõſtituta ſuper fructibus beneficij intelligitur ſcilicet per ipſum. A. percipiendis non autem per eius ſucceſſorem, quoniam Papa decreuit.A.teneri & nil dixit de ſucceſſore.ſubdens idẽ Caccialup. quòd dominus Antonius eius filius qui erat abbreuiator de parco maiori addebat dictis per præfatum dominum Nicolaum dicendo cancellariam ſeruare quòd in literis nũquam dicatur de ſucceſſore niſi nominatim in ſupplicatione ſignata de ſucceſſore dicatur: & fortius quòd cancellaria nõ poneret in literis de ſucceſſore ſi in corpore ſupplicationis fuiſſet dictũ de ſucceſſore, niſi fuiſſet expreſſum ad partem in clauſulis de ſucceſſore.ſubdit tñ quòd hoc intelligeretur ſi ſola penſio aſsignaretur, ſi vero eſſet prouiſio per reſignationem & penſio dato ꝙ ad partem non eſſet clauſula ad ſucceſſores ſi tamen eſſet ad partem & cum penſione prædicta ſatis eſſet vt veniret:& ita dicit ſeruari in curia.cuius verba ſunt multũ notãda, quia fuit magnus aduocatus conciſtorialis in curia & multum doctrina & practica clarus. Quid aũt ſit dicẽdum in hac quæſtione do.Guido Papæ vltramontanus qui non fuit paruę auctoritatis in parlamento delphinatus vt atteſtatur Deci.in cõſi.ccxx.in ſuis deciſio. 576.incipiente Actio perſonalis, dicit quòd ſi eſt impoſita aliqua

1 †Penſio annua ſuper aliquo fundo inter aliquos priuatos tertius poſſeſſor illius fundi perſonali actione non teneretur argumento tex.in l.fina.§.j.ff.de contrahen.emptio.not. in l. liberto in princi. ff.de ann.legat.& in l.in venditione in princi.ff.de actio.emptio.& rationem adducit quia actio perſonalis non ſequitur fundum ſeu fundi poſſeſſorem.l.j.§.ſi hæres.ff. ad trebel. dicit tamen quod hoc fallit in alimentis per text. in l. Lucius.ff. de alimen.& ciba. leg & etiam in anniuerſariis quæ eccleſiis pro defunctis relinquuntur. facit text.in cap.quanto in fine de vſur. vbi tertius poſſeſſor ad decimas tenetur ad quas fundus erat affectus,& ea quæ voluit Hoſtien.in ſumma in titulo de locat.§. quæ actiones verſi. Sed ſi dixerit & Specu.eod.tit.§.Nunc aliqua verſi.56. in quibus locis dicunt quòd ſi quis imponit penſionem pro alimentis ſuper aliquo fundo uel aliqua re, quòd ipſe fundus uel res dicitur affectus pro tali pẽſione perpetuo ad quęcunq; tranſeat poſſeſſorem.l. hactenus. ff.de vſufr. ſubdens dictus Guido quòd ita vidit iudicari in anniuerſariis in dicta curia delphinalis parlamẽti.quod ẽt ꝓcedere dicit nõ ſolũ in alimentis & annua penſione anniuerſariorum, ſed pro deci-

2 mis pro oblationibus & tributo principis. † Si igitur dicamus penſionem

ſionem annuam aſsignatam alicui ſuper fructibus beneficij cedere in cauſam alimentorum, vt late proſequitur, & firmat Roma. in ſuo conſi. 388. in princ. vtiq; dicemus, quòd penſio alicui ad vitam reſeruata, etiam ſi nil dictũ fuerit de ſucceſſore, ut ſupra dictum fuit: tamen quòd ſi is qui illi conſenſit, moriatur uiuente penſionario, nihilominus quòd ſucceſſor in dicto beneficio teneatur ad illius ſolutionem uiuente penſionario. faciunt pro iſta opin. not. in c. niſi eſſent, de præben. vbi glo. in ver. prioratus. expreſſe dicit, quòd niſi Papa expreſſe ibidem declaraſſet ſucceſſorem non teneri ad illam penſionem onus illud penſionis fuiſſet reale: argu. text. in c. ueniẽs, de tranſact. & in c. cum ueniſſet, de inſtit. & in hac opinione reſidet Paul. de Caſt. in conſi. 338. incip. quia exceptiones. col. fin. verſ. ſed reſpondeo. & ſequitur Fely. in c. ad audientiam. el ij. col. vj. verſ. ſed aduerte, de reſcri. vbi dicit, quòd licet nominetur perſona in literis penſionis, per quam fieri debeat ſolutio penſionis, non tamen propter hoc penſio dicitur perſonalis, ſed eſt realis grauans dignitatẽ ſeu ſucceſſorem & eccleſiam penſionario uiuente: allegat tex. in d. c. niſi eſſent, iuncta glo. Erit ergo ex prædictis firma concluſ. quòd ſucceſſor in beneficio teneatur ad ſolutionem penſionis ad uitam eius, cui reſeruata fuit, etiam quòd in literis reſeruationis penſionis nil dictum fuerit, quòd ſucceſſor in beneficio grauato teneatur: voluit. n. Papa prouidere penſionario toto tempore uitæ ſuæ. Si. n. cõtrarium diceremus, poſſet penſionarius ob mortem eius, qui penſioni conſenſit fraudari penſione ſibi conſtituta, quod non eſt dicendum: quia quotiens aliquid conceditur, omnia cenſentur cõceſſa, per quæ ad conceſſum peruenitur. Sed in gratia de penſione facta ad uitam alicui quis non poſſet peruenire ad eius totalem exequutionem, niſi etiam ſucceſſor teneretur merito de neceſsitate, tacite de ſucceſſore ſubintelligitur: argu. tex. in l. ij. ff. de iuriſ. om. iud. Hanc etiam opin. ſenſit Caccialup. in trac. prꝫallega. q. ix. vbi dixit, quòd penſio durat etiam mortuo rectore grauato illius onere, cum ſit realis, quicquid dicat idem Caccialu. loco ſupra relato. Iſtam tamen cõclu. limita non procedere vbicũq; apparet ſecus fuiſſe de voluntate concedentis.
3 † Quia tunc penſio erit perſimilis, & ceſſaret, & extingueretur cum perſona illam ſoluente. iuxta text. in d. c. niſi eſſet, de præben. Immo iſto caſu, vt communiter concludunt ibidẽ Doctores, qualitercũq; remoueatur is, qui illam ſoluit à beneficio, ſuper cuius fructibus eſt aſsignata dicta penſio, illa ceſſat, ita dixit ibidem Abb. col. pen. verſ. in gloſ. fina. quod ſane eſt intelligendum,

dummodo quis fraudulenter beneficium non dimittat ad euitandũ onus penſionis, vt eſſet quãdo illud dimitteret, & faceret in eo inſtitui conſanguineum ſuum uel nepotem. ita dicunt Docto. in d.c. niſi eſſet. vbi Abb. verſ. ſupra allegato. & ibidem Card. col. fi. q. iiij. & vltima. & idem eſſet quando beneficium dimitteret, & poſtmodũ de nouo ad aliud eligeretur. Nam tunc præſumitur fraus, & teneretur ad ſolutionem penſionis. facit text. in l. ſicut. §. ſuperuacuum. ff. quib. mod pign. uel hyp. ſol. & l. voluntate. in j. & vlt. reſponſo. & l. ſi is qui bonis ff. de acquir hæred. c. ad noſtram. de empt. & uendi. ita tenet Cardi. in d.c. niſi eſſet. col. pen. q. iij. prædictis adde, quòd licet penſiones impoſitæ per inferiores à Papa ad ſucceſſorem non tranſeant, vt not. per Caccialup. in d. ſuo trac. pen. q. iiij. & per Docto. in c. extirpandæ. §. fi. de præb. & habetur per Gomes Rotæ auditorem in commento regulæ cancel. de non iudi. iuxta form. ſuppli. in compendio vtr. ſignat. fol. vlti. nu. 86. Vbi tamen ordinarius imponeret penſionem ex cauſa concordij, vt à lite recederetur pẽſio, ad ſucceſſores tranſiret, vt uoluit idem Gomes in regula de annali poſ. quæſt. ij. verſic. & ſic videmus. allegat text. in d. cap. niſi, de præbend.

Penſio in perpetuum vel ad tempus, an remitti vel extingui poſsit ſine ſuperioris licentia. Qõ. xlv.

1 *Tot teſtes requiruntur in reuocatione teſtamenti quot in illius confectione.*

2 *Legatum quando poteſt probari per duos teſtes eodem modo, illius reuocatio probari poterit.*

3 *Solutio debiti ubi non poteſt probari, niſi per inſtrumentum: idem erit in probando debito.*

4 *Collatio beneficij ubi teſtibus probatur, pariter & renunciatio.*

5 *Contractus ubi eſt bon. fidei, pariter & diſtractus.*

6 *Qui poteſt appellationi renunciare, pariter iuri dicendi ſententiã nullam renunciare poterit.*

7 *Penſio de ſui natura eſt oneroſa, & ſeruitus quædam eccleſiæ.*

8 *Laicus poteſt ſine auctoritate ſuperioris renunciare iuri patronatus.*

9 *Penſio aſsignata pro alimentis remitti non poteſt ſine ſuperioris auctoritate.*

10 *Fallit niſi remittens penſionem iuraſſet non contrauenire.*

Quadra-

Qvadrageſimoquinto quæro, an penſio extingui, ſeu remitti poſsit in perpetuũ uel ad tẽpus ſine ſuperioris licentia per penſionariũ, qui illam percipit, & dicendum videtur quòd nõ: quia ſicuti penſio imponi nõ põt ſine auctoritate ſuperioris, vt ſupra dictũ fuit. q. vj. ita videtur, quòd ſine ſuperioris auctoritate tolli non poſsit. Quia nihil tam naturale eſt, q̃ eodẽ gñe quodq; diſſolui quo colligatum eſt. l. nihil tam naturale. ff. de reg. iur. ideo verborum obligatio verbis tollitur nudi cõſenſus obligatio contrario cõſenſu diſſoluitur. ad idẽ text. in c. j. de reg. iur. & in §. fi. inſt. quib. mod. tol. obli. in l. j. C. quan. lic. ab empt.
1 diſced. & in l. prout quiſque. ff. de ſolut. † Hinc eſt, quòd tot teſtes quot requiruntur in confectione teſtamenti, tot requiruntur in illius reuocatione, vt not. glo. in l. cum proponeretur. ff. de legat. ij. &
2 propterea dicebat Bal. in l. fin. col. fi. verſ. † Ex hoc infero. C. de fideicom. quòd ſi ex forma ſtatuti legatum per duos teſtes probari poteſt, eodem modo reuocatio legati per duos teſtes probabitur: & cuius cõſenſus requiritur in actus confectione, eiuſdem etiam in actus diſſolutione cõſenſus interuenire debet. auc. contra ſi filij. C.
3 de repud. in fi. & ibi Bart. † Facit quod uoluit conſulendo Petrus de Anch. in conſi. 351. incip. in quæſtione. vbi dixit, quòd ſi ex forma ſtatuti ſolutio debiti non poſſit probari niſi per inſtrumentum, idẽ
4 erit in probando debito, quod nõ poterit teſtibus ꝓbari. † Ad idem facit qđ voluit Bal. ĩ c. ij. de reſti. ſpo. vbi dixit, ꝙ ſicuti collatio beneficij põt teſtibus ꝓbari, pariter & teſtibus poterit ꝓbari renũciatio. idẽ dixit Iaſ. in l. j C. de bon. poſ. cont. tab. libert. in j. not. & per
5 Deci. in d. l. nihil tam naturale. ff. de reg. iur. † & vbi contractus eſt bonæfidei, pariter & diſtractus erit bonæfidei. l. ab emptore. & ibi Bar. ff. de pact. Hinc eſt, quòd ſi data fuerit tenuta de facto parte nõ citata. Similiter non citata parte reuocari poterit. vt not Bart. in l. ſi pacto quo pęnam. C. de pact. vbi Alex. in vlt. not. & pignus ſicuti ſolo conſenſu contrahitur. l. j. ff. de pignor. ita etiam ſolo conſenſu ſoluitur. l. penul. C. de pigno. & notatur per gloſ. in l. ſi tibi. §. de pignore. ff. de pact. Iſtis tamen non obſtantibu contrariam opinionẽ veriorem de iure eſſe arbitror, videlicet quòd penſio impoſita ſuper fructibus beneficij poſsit per penſionarium cui reſeruata fuit, ſine concedentis auctoritate ad tempus vel in perpetuum remitti facit: quia vnuſquiſque poteſt his quæ ad ſui fauorem & commodum inducta ſunt renuntiare. l. ſi quis in conſcribendo. C. de pact. cap. quàm periculoſum. vij. q. prima. c. ad apoſtolicam. de regular.

R. j. nihil ta

& in re propria quilibet eſt moderator & arbiter. l. in re mandata. C.mand. Et hinc eſt, quòd dixit notanter Iuriſcõſultus in l. nõ vſq; adeo.in fin.ff.ſi quis à parentib.fuę.manu. Quod iniquum eſt ingenuis hominibus liberam rerum ſuarum adminiſtrationem auferre.
6 † Et ſicuti poteſt quis renunciare beneficio appellationis.l.fi.§.fin. C.de temp.appell.ita poteſt renunciare iuri dicendi nullam ſententiam.ita determinat Io. de Ana. in conſi. ſuo 50. incip. in ratione Euſtachij.faciunt ad prædicta. Nam penſio eſt quid temporale nil habens ſpiritualitatis, vt dixi ſupra.q.j. & q.xxj. ad ſolum commodum penſionarij inducta:ideo nil obſtat quominus ab illo cui debetur, remitti poſsit cum pacto de non petendo, ſicuti ſolutione eius, quod debetur, tollatur omnis obligatio. inſtit. quib.mod.toll. obli.in prin.iuncta l.creditori.cum ſimilib.C.de pac.& cum penſio ſit reſeruata ad merum commodum eius, cui debetur, nõ immerito dicendum erit, ex ſola illius voluntate & conſenſu tolli poſſe, cum in inuitum beneficium non conferatur.l.inuito. cum vulgatib.ff.de reg.iur.Hinc eſt, ꝙ quis põt repudiare hęreditatem ſibi delatam: vt per totum titu.C.de repud.hęred.& iſtam partem reperio tenuiſſe Hieronymũ Paulum doctorem Hiſpanum magnum practicum curiæ Romanæ auctorem libelli, qui inſcribitur prouinciale omnium eccleſiarum.fol.58.verſ.quid penſiones: vbi aperte dicit, ꝙ penſio per eum qui illam percipit, põt ad tẽpus uel in perpetuum remitti: & ẽt illam percipiens põt illi renunciare ẽt ſine auctoritate ſuperioris.Nec tũc impetratur cũ nõ uacet, ſed extinguitur tanꝗ debitũ pecuniarum per remiſsionem.Hanc ẽt opin.inueni tenuiſſe Cardin. Alexandri.in c.agato.64.diſt.in fi.vbi dicit, ꝙ ille cui debetur penſio ſuper beneficio põt ſimplici deliberatione illam remittere, vt amplius ei non debeatur: & talis remiſsio nõ eſt ſimoniaca, aut inualida. mouetur per gloſ. ibi: Confirmo prædictam concluſionem
7 infraſcriptis mediis. † Primo, quia clarum eſt, quòd penſio de ſui natura eſt oneroſa eccleſię, cui imponitur:& dici põt quędam ſeruitus eccleſiæ ſecundum Caccialu. in d.trac.ſuo de penſ.q.viij. Hinc eſt, quòd imponi non poteſt ſine auctoritate ſuperioris. Sed non ſequitur propterea, quòd ſine auctoritate tolli non poſsit, cum facilior ſit deſtructio, quàm conſtructio. l. non ſtatim. ff. de pecul. & de facili res reuertit ad priſtinũ ſtatũ.l.ſi vnus.§. ꝙ in ſpecie.ff.de pac. Scđo facit: qa licet beneficiũ eccleſiaſticũ obtineri non poſsit ſine canonica inſtitutione.c.j.de reg. iur.ĩ vj. Et ꝑpea ẽt dimitti nõ poſsit ſine auctoritate ſupioris. c.admonet.& c.ꝙ ĩ dub: js. đ renũ.

& ratio

& ratio quare non poteſt beneficio iam obtento renuntiari ſine ſuperioris auctoritate, eſt, quia clericus recipiens beneficium obligat ſe beneficio, & beneficium ſibi: ut eſt text. in c. niſi cum pridem. de renuncia. Secus tamen eſt in penſione: quia eccleſia penſionata bene eſt obligata penſionario ad ſolutionē penſionis: ſecus eſt in pēſionario, qui ob penſionem quam recipit in nihilo eſt obligatus eccleſiæ, patet: quia penſionarius non tenetur ad reſidentiam, ut uidimus ſupra. q. xxxj. Nec etiam tenetur dicere officiū, ut deciſum fuit ſupra. q. xxx. Ergo ſequitur, ꝙ propria auctoritate dimitti poterit.

8 † Tertio comprobo dictam cōcluſ. Nam uidemus, quòd laicus qui ſine gratia ſedis apoſtolicæ non eſt capax iuris patronatus: ut not. Doct. in c. quoniam. de iur. patr. & ibi Abb. in j. not. cum illud adeptus fuerit ex gratia ſuperioris, ſiue ſit patronus laicus, ſiue ſit clericus, poteſt ius patronatus ſupprimere, & illi renunciare ſine auctoritate ſuperioris: ut eccleſia remaneat libera, cui ius patronatus ad inſtar penſionis eſt quędā ſeruitus: ut not. Doct. in c. illud. de iur. patr. & per Roch. de Curte in trac. ſuo de iur. patro. in verb. pro eo. q. xiiij. & tamen maior ratio militat in penſione, quæ ex mera temporalitate conſiſtit, & nil habet ſpiritualitatis, ut dixi ſupra. q. j. quā ſit de iure patronatus, quod in ſe habet miſturam ſpiritualitatis. c. quanto. & ibi Docto. de iudi. Nec obſtant ſupra adducta de regula, omnis res per quaſcumque cauſas naſcitur, per eaſdem diſſolui debet: tum quia dici poteſt, quòd dicta regula fallit in multis caſib. ut not. Hoſti. in d. c. j. de reg. iur. tum etiam, quia dicta regula procedit ubi agitur de alterius præiudicio: ſecus ubi agitur de præiudicio illius tantum, in cuius fauorem actus geſtus eſt: nam licet tunc in actus conſtructione requiratur auctoritas ſuperioris: ut eſt in reſeruatione penſionis, ac etiam requiratur conſenſus illius, cui præiudicatur, videlicet rectoris beneficij ſuper cuius fructibus penſio imponitur: ut uidimus ſupra. q. x. non tamen ſequitur, quòd in remiſſione ſeu annullatione annuæ penſionis requiratur eadē ſolēnitas, cū tunc agatur ſolum de intereſſe illius, cui pēſio reſeruata fuit. Adde ꝙ hanc opinionem ꝙ penſio nudo conſenſu penſionarij remitti poſsit, tenet Gomes auditor Rotę in cōmento regulę cancellariæ de infirmis reſignantibus. q. xvj. & idem in compēdio utriuſq; ſignaturæ. nu. 87. fol. 87. idem tenet etiam Paulus de Roma in tractatu ſuo de penſ. in octauo quæſito.

9 † Iſtam tamen concluſionem putarē non procedere quando penſio eſſet alicui expreſſe reſeruata pro alimentis. Nam tunc remitti non poſſet in totum vel ad tēpus:

ſine auctoritate ſuperioris:argumen.tex.in l.cum hi.§.totam.ff.de tranſac.quod procedit ẽt ſi eſſet aſsignata diuiti.facit tex.in d.l.cũ hi.§.nihil autem intereſt.ad idem eſt doctrina Bart. in l.mella.in fi. ff.de alim.& ciba.legat. vbi dixit, ꝙ alimenta pacto contrahentium
10 remitti non poſſunt.†Sed qñ remittens penſionem ſibi pro alimẽtis aſsignatam iuramento affirmaſſet dictam remiſsionem,tunc ualeret remiſsio ſine auctoritate ſuperioris: ut dixi ẽt infra. q.51.in verſ.quinto ſicuti per nota.per Iaſo.in l.de alimentis.C.de tranſac. col.j.ubi examinat illam qõnem,utrum tranſactio ſuper futuris ali mentis iuramento firmata ualeat.in qua qõne Bart. in l.cũ hi.ff.de tranſac.tenet ꝙ nõ.Idem tenet Bal.in l. pactum quod dotali.q.ult. C.de collat.Fulgo.in l.qui fidem.in prin.per illum tex.in verb.licite.iuncta glo.j.ibi.ff.de tranſac.contrariã tñ partẽ firmat ipſe Iaſ.& allegat idem tenere Bart.in l. ſi quis pro eo.circa fin.princ.ff.de fideiuſ.& aſsignat rõnem:quia iſta trãſactio eſt prohibita ob priuatã utilitatem.ergo iuramento debet conualidari. hanc partem firmat Imol.in c.cũ contingat.in ult.char.de iu.iur.ubi dixit, ꝙ dictæ legi de his.ff.de tranſac.renuntiari põt cũ iuramento, & ꝙ ualet tranſactio iurata illa.l.non obſtante. hanc etiam partem tenet Cuma.in d.l.ſi quis pro eo.in princ.& Alex.in l.qui Romæ.§.duo fratres.ſuper.v.q.Bart.ff.de verb.oblig.& hæc eſt communis opinio.

Sequeſtrari an debeat penſio lata prima ſententia contra penſionarium pro rectore beneficij in romana curia. Quæſtio xlvj.

1 *Clementina prima de ſequeſtr.poſ.et fruct. eſt exorbitans.*

QVadragemoſexto quęro:vidimus ſupra.q.xxv. an pẽſio exceſsiua,& quæ nimis eccleſiam grauaret, poſſet peti reformari: & concluſi ꝙ ſic. Modo quęro, ſi moto tali iudicio ſuper reductione penſionis exceſsiuæ,uel ſuper illius inualiditate,ſequatur in romana curia. Prima ſñia ad fauorẽ rectoris eccleſiæ grauatæ onere pẽſionis,& contra penſionariũ,qui eſt in poſſeſsione exigendi & percipiendi penſionem, ſequeſtrũ penſionis prędictę fieri debeat iuxta terminos clem.j.de ſequeſtr.poſ.& fruct.qua cauetur, ꝙ lata prima ſñia ad fauorem actoris cõtra reum poſsidentem beneficium in romana curia fiat ſequeſtratio poſſeſsionis & fructuum beneficij litigioſi:& dicendum eſt quòd non:quia in clem.j. loquitur in beneficiis

ciis eccleſiaſticis,inter quæ & penſiones longa eſt differentia, ut ui
1 dimus ſupra.q.j.& q.21.& 28. nec non.q.30. & 33. † Prçterea di-
cta clem.j.eſt exorbitans à regulis iuris cõis,à quo ſequeſtratio re-
gulariter eſt prohibita.ut per totũ tit.de prohi.ſequeſtr.C. quod ẽt
expreſſe patet:quia clem.pdicta locũ non habet extra curiã,merito
ad cãm pẽſionis extendi non debet, licet penſio lato ſumpto uoca-
bulo ueniat appellatione beneficij,ut dictum fuit ſupra q.xxviij.

Spoliatus poſſeſsione vel quaſi exigendi penſionem an agat ſuper ſpolio. Quæſtio.xlvij.

1 *Spoliatus poſſeſsione quando quis dicatur.*
2 *Penſio eſt onus reale.*
3 *Agens ſuper ſpolio penſionis an de titulo docere teneatur.*
4 *Penſionarius qui longo tempore fuit in poſſeſsionę exigendi penſionem agens ſuper ſpolio de titulo docere tenetur.*
5 *Secus ubi poſſeſsio penſionarij eſt recens.*
6 *Vbi quis titulum ſuæ poſſeſsionis docere nõ tenetur, ſi alleget titulum ei non nocet, ſi illum non probet.*
7 *Spoliatus allegãs titulũ ĩfectũ,qñ de tit.docere tenetur,nõ reſtituitur.*
8 *Spoliatus perceptione penſionis unius anni,licet alio anno ei penſio ſol uatur,agere poteſt de ſpolio pro illo anno.*
9 *Succeſſor in beneficio cuius rector erat in poſſeſsione exigendi penſionem illi beneficio debitam agere poteſt ſuper ſpolio.*
10 *Succeſſor in beneficio grauato onere penſionis,ſi illã ſoluere recuſaue rit,qñ fuit ſoluta à prędeceſſore, agi poteſt cõtra eum ſuper ſpolio.*
11 *Spoliatus perceptione penſionis auctoritate iudicis non reſtituitur.*
12 *Fallit quando iudex extraiudicialiter procedit.*
13 *Fallit etiam quando iudex iudicialiter proceſsit, tamẽ notorie conſtat de nullitate uel iniuſtitia ſententiæ.*
14 *Fallit etiam quando iudex iudicialiter procedens iuriſdictione caret.*

QVadrageſimoſeptimo q̃ro,vtrũ ſpoliatus poſſeſsione uel quaſi
percipiendi annuam penſionẽ ſibi reſernatam ſuper fructibus
eccleſiaſtici beneficij agere poſsit ſuper ſpolio, & petere ſe reinte-
grari ad priſtinã eius poſſeſsionẽ uel quaſi. Iſta eſt pulchra,& quo-
tidiana q̃o,quę tota die accidit ĩ practica,& de ea ſui interrogatus.
1 † Circa quam primo uidendum eſt, quando quis dicatur ſpoliatus.
Abb.in c.querelam.in iij.not.de elect. dicit,quòd tunc dicitur quis

ſpoliatus quando penſionem petit ab eo qui illam ſoluere ſibi conſueuerat, & à quo illam plùries perceperat,& illam ſoluere recuſauit. nam eo ipſo quòd ſoluere negat,ſpoliare dicitur allegat Innoin c.ſuborta.de re iudic.vbi dixit,quòd tunc ſubditus dicitur dñium ſua quaſi poſſeſsione iuriſditionis ſpoliare, qñ ſibi obedire recuſauit.idem uoluit Dec.in conſi.163.incipiente,In cauſa reuerendi & præſtantiſsimi viri.in j.volum. in j.colum. vbi dixit, quòd quando debitor penſionis recuſauit illam ſoluere creditori propter uoluntatem non propter impotentiam,tunc dicitur illum ſpoliare. allegat tex.in d.c.querelam.& ita uoluit etiam Angel. conſi.72. incip. ſtatuto antiquo,quem citat Deci.in d.conſi.136.idem uoluit Abb. conſi.23.incip.in cauſa quæ ad præſens.colum.fin. verſ.probatur. in ſecundo volum. Iſtis ſic præmiſsis uidetur regulariter dicendũ, quòd taliter ſpoliato detur remedium poſſeſſorium reintegrandæ. Ad hoc faciunt ea quæ uoluit Abb.in c.peruenit, de cenſi. col.j. in fin.& col.ij.& Innoc. & alij ibidem concludentes, quòd pro annuis præſtationibus poſſeſſorio recuperandę agi poſsit,maxime quando

2 præſtationes huiuſmodi ſunt onera realia: ut in caſu noſtro. † Eſt enim penſio onus reale, quod concomitatur beneficium, etiam ſi tranſeat in alium viuente penſionario:ut uidimus ſupra.q.39.40.& q.33. Iſtam quæſtionem probat notabiliter tex.in d.c.querelam,de elect.& ibidem Abb.in iij.notab.vbi dixit, quòd pro penſione nouiter ſubtracta præſtari ſolita annuatim agi poteſt poſſeſſorio recuperandæ,& probata ſolita præſtatione ſpoliatus reſtitui debet & reintegrari in eum ſtatum,in quo primo erat. Hanc concluſionem tenet Rota deciſ.73.incip.Nota quòd ubi dixi in antiquis. & Abb. in conſi.ſuo 74.incip. in cauſa quæ ad præſens uertitur inter dominum Antonium. Et late iſtam concluſionem firmat Deci.in d. cõſ. 136.in j. volu.& Rota deciſ.4. in nouis, incip. poſſeſſor beneficij, & Caccialupus in trac.ſuo de penſ.q.xviij.qui ſatis diminute loquitur in iſto articulo. Erit ergo concluſio & regula, quòd prò penſione ſolui ſolita denegata penſionarius agere poterit poſſeſſorio

3 recuperandæ. † Sed nunquid agens poſſeſſorio recuperandæ in tali caſu teneatur docere de titulo. In hoc articulo diſtinguendum eſt, quòd aut ſumus in penſione aſsignata clerico in titulum beneficij: & quia tunc penſio dicitur proprie beneficium eccleſiaſticum, ut dictum fuit ſupra.q j.& q.xxviij.in verſicu.quarto limita. & habetur per Docto.in c.conquerente.de cler.non reſid.& iſto caſu expeditum eſt,quòd agẽs ſuper ſpolio tenetur docere de titulo ſaltim colorato

lorato ad effectum obtinendæ reſtitutionis c. patet.iij.q.j. & tene. Specu.in titu.de reſti.§.nunc videndum à nobis, in verſi. Sed pone ago contra te.Oldra.conſi.j.Bellame.deciſ.xlix. Imol.in c. in litet ris,in verſi. alij dixerunt:& ibi doct.de reſtitu.ſpol. & habetur per doc.in c.reintegranda.iij.q.j. & per doct. in l.naturaliter. §. Nihil commune.ff.de acquiren.poſſ.Rot.deciſ.cclvij. in nouis, & deciſi. cclxxix.in antiquis:& Bellame.deciſ. xvij. Aut ſumus in penſione, vt pẽſio eſt quid mere tẽporale nil ſpiritualitatis habẽs, prout ſunt hodie penſiones:& iſto caſu Rota deciſ.xj.in antiquis, incipiente, Nota ꝙ ſicut in ſpoliatione in rubrica de reſt.ſpol.dicit,ꝙ is qui aſſerit ſe ſpoliatum poſſeſsione vel quaſi percipiendi & exigendi penſionem antequàm reſtituatur docere debet de iure ſuo,quia iſto caſu tale poſſeſſorium à petitorio ſeparari non poteſt:quia non reſtituitur poſſeſſorium quin reſtituatur petitorium cũ poſſeſsio in talibus incorporalibus haberi non poſsit ſine iure l.iij.§. hoc autem. ff.de itin.act.quæ priuat.c.ex tranſmiſſa de reſti.ſpoliat.& cum iſta ſint coniuncta cognoſcendo de vno neceſſe eſt, ꝙ de alio cognoſcatur.allegat ꝙ in ſimili dicitur de dona.inter vir.& vxo.c.ad prudentiam cum ibi not.per Innoc.iuncta l. quoties. ff. de iudi. ita firmat Rota deciſ.prędicta.cuius opinionem improbat Deci.in præallegato conſi.cxxxvi.col.j.ver.Nec obſtat ꝙ poſſeſſorium: vbi reſpondendo ad fundamentũ præallegatę deciſ.dicentis,ꝙ poſſeſſorium in iuribus incorporalibus haberi non poſsit ſine iure proprietatis,dicit Decius aſſumptum non eſſe verum:& in contrariũ adducit illud quod voluit Abb.in d.c. querelam per illum text.vbi in iij. not.dicit.Nota & tene menti iſtum tex.ꝙ pro pẽſione nouiter ſubtracta annuatim ſolita præſtari agi põt iudicio poſſeſſorio ad ipſius reſtitutionem:& probata præſtatione ſolita debet actor reduci in eum ſtatum in quo prius erat, licet nil doceat de proprietate iuris illam percipiendi,ſubdens ꝙ ille tex. ſolet ad hoc multum allegari.Ad alia fundamenta dictę deciſio. Reſpondet etiam Decius in præallegato ſuo conſilio.eius dicta breuitati ſtudendo nõ referam. illa videre poteris. Sed dubium facit in iſta materia alia deciſio dominorum de Rot. numero 4. in nouis, quæ incipit. Poſſeſſor beneficij. In qua quęritur vtrum agens poſſeſſorio recuperandæ extra caſum dictę cap.querelam teneatur plene vel ſemiplene docere de titulo ad reſtitutionẽ pẽſionis ſubtractæ obtinendã:de quo dicit fuiſſe dubitatum inter dominos qui diſtinxerunt. Quod aut agens poſſeſſorio poſſedit,aut non.ſi non poſſedit, tunc oporteet

tet quòd titulum probet.allegant not.per Innoc.in c.tranſmiſſam. de elect.& dicit Rota. quòd tali caſu plene debet probare actor: quia iuris præſumptionem non habet pro ſe quæ ipſum releuet ab onere probandi.l.actor.C.de probat.l.qui accuſare.C.de eden.c.vt noſtrum vt eccle.benc.c.fin.de iure iuran.Si autem poſſedit:& tūc adhuc Rot.diſtinguit, quòd aut eſt recens poſſeſsio actoris, & eo caſu idem ſit,quòd teneatur ꝓbare de iure ſuo.allegat not. per Innocen.in cap.quia in cunctis,in verbo cum plures per glo.in verbo nec obſtat.de præben.& ratione dicit eſſe,quia ex tali recenti poſſeſsione non præſumitur bona fides,nec iuſtus titulus:vt not. Innocen. in cap.ij.in glo.in verbo per monachos ad finem de in integ. reſtit.Et idem dicunt domini de Rota eſſe quando quis longo tempore poſſediſſet: & tamen contra eum eſſet aliqua præſumptio. Exemplificat quando petitor habet aliquem competitorem vel litem ſuper beneficio patitur. allegant not.per Innocen. in d.c. quia in cunctis. Quando autem quis poſſediſſet longo tempore, nec haberet contra ſe præſumptionem iuris, dicunt præfati domini de Rota in dicta deciſ.quòd tunc ſufficit probare poſſeſsionem, & cō munem reputationem ſecundū Innoc.in d.c.tranſmiſſam. & in dicto c.quia in cunctis.& allegant not.per eundem Innocen.in c.innotuit.de eo qui furt.ordi.recep.& iſto caſu concludunt,ꝙ non ſit opus probare titulum per text.in l. cogi. C. de peten. hæredi. & l. fin.§.penult.eodem titulo ſubdentes,ꝙ eo caſu quo opus eſt de titulo docere non requiritur exacta probatio, ſicuti ſi id principaliter ageretur iuxta ea quæ de notorio notat Innocen.in c. veniens. de verb.ſignifi.& in c. illud de præſumpt. Quid dicendum ſtantibus dictis opinionibus contrarijs? Putarem deciſionem prædictā Rot.numero.4.in nouis proxime relatam procedere tum propter auctoritatem dictorum patrum quæ magna eſt, tum quia ratione fundatur.

4 †Et concordando dictas opiniones diſtinguerem quòd aut ſpoliatus perceptione penſionis fuit longo tempore in poſſeſſione exigendi dictam penſionem & eo caſu procedat opinio Abb. in d.cap. querelam ſe fundantis in verbis illius tex.in verſi.quia vero ibi per multa tempora perſoluta de electio. & hoc caſu procedit etiam deciſ.Rot.proxime adducta in vltimo membro ſuæ diſtinctionis,& etiam opinio Decij in dicto ſuo conſi.cxxxvi. & ratio iſtius concluſionis eſt,quia quando quis poſſedit longo tempore ex curſu temporis titulus præſumitur vt per doct. in l. ſi certis annis.C.de pact.& in d.c.querelam.

5 †Aut quis poſſedit paruo tempore

pore & eo caſu, quia tunc non inſurgit præſumptio tituli, procedat opinio Rotæ in ij. membro ſuæ diſtinctionis ſupra relata in d. deciſ. iiij. in nouis, vbi requiritur ꝙ tali caſu probetur titulus: & iſto caſu procedat quod voluit Rota in antiquis deciſ. xj. ſupra allegata: contra quam tenuit Decius in præallegato ſuo conſi. & iſto modo concordari poſſunt opiniones doctorum ſupra relatæ: & ſic nulla

6 erit inter eos diſcrepantia. † Sciendum tamen eſt, ꝙ ſi eo caſu quo agens poſſeſſorio recuperandæ non tenetur docere de cauſa ſuæ poſſeſſionis, alleget cauſam quæ non probetur; hoc tamen non ei nocebit. vt voluit Inno. in d. c. querelam in fin. quem refert, & ſequitur Ang. in d. l. in princ. colū. ij. ff. de eden. vbi dixit, ꝙ ſi dico quod me ſpoliaſti poſſeſſione annui cenſus mihi debiti ex certa cauſa, licet cauſa illa non probetur: tamen ſufficit ad victoriam, ꝙ ego probem ſpoliationem, dicens ſe illo anno ita in facto cōſuluiſſe & obtinuiſſe. Idem voluit idem Ang. in l. fin. C. de ann. except. colum. j. verſi. Et præmitte: quem refert & ſequitur Deci. in d. conſi. cxxxvj.

7 col. j. circa finem. † Secundo ſciendum eſt, quod eo caſu quo petens ſe reſtitui ad perceptionem annuæ penſionis tenetur docere de ſuo tit. ſi alleget titulum infectum, tunc non eſt reſtituendus: immo ſi tali caſu habuiſſet ſententiam contra in poſſeſſorio, & ab ea nō appellauit iuſto impedimento detentus, non tamen ad appellandum reſtituetur: quia de non iure & non intereſſe ſuo clare conſtat per allegationem tituli infecti. Ita eleganter determinat Bellame. deciſio. 639. incipiente, allegans titulum penſionis. ad idem facit quod voluit Oldrad. in conſi. ccxxv. in fine. vbi conſuluit non eſſe reſtituendum ad perceptionem penſionis illum de cuius inualiditate tituli clare conſtat. facit: quia etiam ſiquis agat ſuper ſpolio in cauſa beneficiali ſemper agenti obſtat notorius defectus tituli vt not. Butr. in cap. in literis. colum. x. de reſtitu. ſpoliat. Innoc. in cap. conſtitutus. de fil. presbyter. Alexand. in l. naturaliter. §. nihil commune. in xvi. colum. ver. Decimo fallit. ff. de acquiren. poſſeſ. & idem in conſil. lxxvii. incipien. In cauſa & lite colum. penul. in ij. volumine. Oldradus conſilio. j. & Rota deciſio. vij. in anti-

8 quis. & deciſio. xvi. in nouis. † Tertio ſciendum eſt, circa præmiſſas concluſiones, quód ſi quis ſpoliatus fuit perceptione penſionis vnius anni tantum: In ſequenti vero anno fuerit admiſſus ad illius exactionem & perceptionem. poterit pro illa perceptione vnius anni qua fuit ſpoliatus agere poſſeſſorio recuperandæ, vt volunt domini de Rot. in recollec. Biſgnetti. nume. 13. quæ incipit

Abb. & ideo dixit Hoſtien.in tit.de reſti.ſpol.in §. quando facienda in princ.ꝙ ſi apparet quem à iudice ſpoliatum ordine iuris non
13 ſeruato in continenti eſt reſtituendus.† Secundo intellige dictam fallentiam non procedere, vbi iudex iudicialiter proceſsit, & notorie conſtat de nullitate vel iniuſtitia ſententiæ qua poſſeſſorē ſpoliauit. tex.eſt in cap.ex inſinuatione de procur. & ibidem Butr. & Imol.& ideo dixit Oldr. in conſi. ſuo.ccxxviii. incip. de toto themate,ꝙ ſi mixtus executor procedit vt merus datur reſtitutio ad-
14 uerſus ſpoliationē ab eo factam. † Tertio intellige dictā fallentiā non procedere, quando iudex etiam iudicialiter procedens caret iuriſdictione vt per Fely.in d.c.cum cauſa.in j.col.ff. de off. deleg.

Mandatum an prȩſumatur habere is qui penſionem, pro alio ſoluit. Quȩſtio. xlviij.

1 *Mandatum non præſumitur ex curſu temporis.*
2 *Spoliatus perceptione penſionis ſibi ſolutȩ à tertio nomine debitoris illius agere poteſt de ſpolio.*
3 *Gerens actum pro aliquo præſente domino ut illius procurator præſumitur mandatum habere.*
4 *Soluēs pēſionē pro aliquo illo inſciēte nō prȩſumitur mādatū habere.*
5 *Factum Abbatis non nocet conuentui ad transferendum poſſeſsionem in alium.*

QVadrageſimooctauo quęro, vtrū is qui ſoluit penſionē pro rectore alicuius beneficij puta Titio, cui erat reſeruata auctoritate ſuperioris annua pēſio ſuper illius fructibus prȩſumatur ad id habuiſſe mandatum ab eo cu-
1 ius nomine ſoluit.† Et videtur dicendū, ꝙ nō: quia mandatū ex curſu tēporis nō præſumitur Bal.in l.j.col.ij verſi.ſed pone. aliquis.C. de reb.alien.non alienan.& ibi Salic.& Bal.in l.ij.C.ſi ex falſ.inſtr. Et per Iaſon.in conſi.cxl.incipien.Communitas & homines col.ij. in fin.in iiij.vol.Contrarium tñ in caſu noſtro eſt dicendum ꝙ immo ſoluens penſionē pro alio præſumatur ad id mandatū habuiſſe cum nemo ſuum iactare præſumatur.l.cum indebito.ff.de ſolut. Et ita decidit notanter Rota deciſ.xxiij.in antiquis incipiente,nota ꝙ vbi dixi: dicens quòd tali caſu præſumitur ꝙ ſoluens ſoluat de mandato domini. allegat Innoc.in c.nonnulli.in verbo mandato de reſcrip.quod maxime procedit quando ſciēte illo qui erat penſionis debitor

8 *Pēſionarius ſi ſciuit beneficiū oneratū penſione ſibi debitā ad aliū pertinere et nihilominus de eo ſibi ꝓuideri obtineat extinguitur pēſio.*

QVadrageſimo nono quæritur vtrū penſio extinguatur ſi penſionario cui reſeruata erat prouideatur poſtmodū de illo beneficio ſuper cuius fructibus erat ſibi penſio reſeruata:iſta eſt pulchra qō,& de qua alias fui interrogatus in hac inclyta ciuitate Venetiarū:Nec eam alicubi inueni tactam à doctoribus.in qua videtur dicendū,ꝙ aſſecuto beneficio illius onere grauato penſio extinguatur:& hoc pluribus fundamentis.Primo qa videmus ꝙ ſi creditor inſtituatur hæres à ſuo debitore eius creditum ſecuta hæreditatis aditione cū hæreditate confunditur l.ſtichū.§.aditio.ff.de ſolut.l.cum ſcđm.C.de fideicom.l. debitori vbi glo.C.de pact & hoc procedit ēt qñ quis eſt grauatus reſtituere hæreditatē ꝑ fideicommiſſum.l.deducta ff.ad trebel.& per doct.vbi Bal.& Paul.de Caſt.in l.in imponēda.C.ad leg.falc.ſi igitur pēſionarius ſuccedat debitori in beneficio ſuper quo erat impoſita penſio ſibi debita videtur pari ratione dicendū penſionē extingui:qa ſibi ipſa à ſemetipſo deberi non pōt l.Vranius.ff. de fideiuſ. l.frater à fratre in glo.ff.de condi.indeb.& ſibi obligari nemo pōt: vt per Bal.in l.fi.§.in computatione in j.oppoſitione.C.de iur.de-
1 lib.Corn.conſi.lxxj.in iiij.vol. incip.ad euidentiam.†Secundo adduco quia penſionarius & vſufructuarius æquiparantur. Patet:qa penſio dicitur pendere à beneficio ex quo extrahitur ſicuti vſufructus à proprietate ſcđm Imol.in clem.j.§.an eadem de ſupplen.negli.prælat.& dictū fuit ſupra q.j.Sed qñ vſufructuarius proprietario ſuccedit confunditur vſufructus cum proprietate, immo cū ea conſolidatur.§.finitur autem inſtit.de vſufruc.l.ſi fructuarius.ff.de
2 vſufr.ita ergo dicendū uidetur in penſione.†Tertio facit:quia ſi teſtator alicui puta Titio rem alienam leget,& legatarius viuo teſtatore illius rei dñs fiat ex cauſa lucratiua,puta titulo donationis eius actio extinguitur:qa duę cauſę lucratiuę ſimul concurrere nō poſſunt.§ ſi res aliena inſtit.de legat.& l.Meuius.§.duorū.ff. de legat. ij.quod procedit ēt ſi legatarius cui eadē res à duobus legata fuit illam alienauerit, nā ex quo ꝑ conſecutionē illius rei ab uno factam actio contra alium fuit extincta facta alienatione nō reuiuiſcit.ita
3 dicit ibi tex ad hoc ſingularis,& ibi late per doc.poſt Bar.†Quarto ꝓ iſta opinione facit:Nā videmus ꝙ ſi fideiuſſor ſuccedit creditori cui ꝓ alio ſoluere ꝓmiſit liberat̄:qa ſi id eſt in principali debitore

d.l.

d.l.ſtichum.§.aditio.ff.de ſolut.à fortiori id erit in fideiuſſore qui principali accedit:cum acceſſorium ſequatur naturam ſui principa
4 lis.c.acceſſorium de regul.iur.in vj.† Quinto facit:quia ſi fideiuſſor ſuccedat debitori principali non poterit amplius vti fideiuſſor cō ueniri:ſed vti principalis erit conueniendus, ideſt tanquàm hæres principalis.text. eſt in l.fideiuſſoris.C.de fideiuſſo. facit glo.in d.l. debitori.C.de pac.& tex.in l.generaliter in princi. C. de fideiuſ.& l.cum reus.ff.eo. titu.ex præmiſsis videtur poſſe dici, quòd in caſu præſentis quæſtionis penſio extinguatur. Nihilominus contrariū eſſe verius arbitror,videlicet ꝙ penſio non extinguatur, ſed bene ꝙ conſolidetur cum beneficio ſicuti ſupra dictū fuit de vſufructu.
5 †Et eſt longa differentia inter extinctionem & conſolidationem: quia ſi dicamus penſionem extingui vtiq; nunq̄ reuiuiſceret niſi de nouo reſeruaretur per habentem auctoritatem: vt in ſimili dicitur de clerico,qui per contractum matrimonij amittit beneficium, vt in c.j.de cler.coniug.& ſi poſtmodum eius vxor anteq̄ ab eo carna liter cognoſcatur, ingrediatur monaſterium, tunc clericus beneficium non recuperat,quia extinctus eſt eius titulus per contractum matrimonij,& extinctus titulus non reuiuiſcit: ſicuti de actione dicitur.l.qui res.§.aream.ff.de ſolut.c.q̄ periculoſum.vij q.j.c. quæris de conſecr. diſtin.iiij.ſed opus eſt noua collatione.ita cōcludūt doct.in d.c.j.de cleri.coniug. Sin autem in caſu quæſtionis noſtrę dicamus penſionem conſolidari cum beneficio,tunc durante conſo lidatione actio non erit extincta in totum ſed ſopita, & obligatio
6 remanebit illæſa. † Et propterea ſi penſionarius qui aſſecutus fuit beneficiū ſuper quo erat ei debita penſio illud dimittat & renūtiet putarem ꝙ penſionem retineret, & ꝙ poſt agere poterit contra beneficij poſſeſſorem ad illius ſolutionem & moueor validiſsimo fundamento.Clarum eſt ꝙ penſionarius & vſufructuarius ęquipa-
7 rantur,vt dictum fuit ſupra & habetur ſupra.q.j.† Sed licet vſufructus conſolidetur cum proprietate quando vſufructuarius proprie tario ſuccedit vt ſupra dixi: Nihilominus ſi poſtmodum vſufructua rius proprietatem reſtituat reſcinditur conſolidatio & vſufructus remanet illeſus apud vſufructuarium.Ita decidit Bal.in l.ſi maritus ad finem.C.de inof.teſtam.& tradit Barth.Cæpol.ſingu.ſuo 54.& pro hac opinione facit tex.in d.l.ſi maritus,& eſt tex.clarus in l.Dominus.ff.de vſufr. & quemad.quis vta. vbi dicitur ꝙ ſi vſufructuario fundi proprietas per dominum legata fuerit:& demum vſufructuarius illam fuit coactus reſtituere tanquā ad alium pertinētem,

vtputa

vtputa ad eum, qui egit querela inofficioſi teſtamenti, & obtinuit, tunc uſufructus remanet apud reſtituentem proprietatem, apud quem prius fuit. Sed in contrarium uidentur ſtringere duo iura, uidelicet tex. in l. cum filius. §. dominus. ff. de lega. ij. ubi eſt text. reputatus ibidem ſingularis, per Ang. & Alex. quòd ſi dominus fundi cuius uſufructus alterius erat, illum uſufructuarium ſuum uniuerſalem heredem inſtituat, & illum fundum, puta Titio leget, hęres fundum uſufructu non retento, legatario conſignare tenetur: & tex. in l. ſi tibi fundi uſufructum. ff. quib. mod. uſufru. amit. ubi eſt text. quòd ſi teſtator vni uſumfructum pure. alteri uero proprietatem ſub conditione leget, & uſufructuarius conditione pendente proprietatis dominium acquiſiuerit, deinde extiterit conditio, tunc pleno iure fundus illius erit cui legatus fuit ſine detractione uſufructus, & ſubdit ibi tex. rationem: quia uſufructuarius factus dominus proprietatis uſumfructum amiſit. Quid dicendum? ſtantibus dictis iuribus, diſtinguendum puto ſic: quòd quando penſionarius qui aſſecutus eſt beneficium oneratum penſione ſibi debita, illud dimittit ex cauſa neceſſaria, utputa, quia alius potiora iura in illo habet, & mota lite obtinuit beneficium ſibi adiudicari: & iſto caſu puto, quòd penſio remaneat apud eum, ut erat prius, ſicuti in uſufructuario dicimus. per text. in d. l. ſi maritus. C. de inoff. teſta. & eſt tex. in d. l. ſi dominus. de uſufruc. & quemad. quis uta. Aut quis dimittit beneficiũ ex cauſa uoluntaria: & tunc puto dicendum, quòd penſio apud eum nõ remaneat, ſed ſit extincta. Cum etiam extinguatur eo caſu uſufructus. d. l. cum filius. §. dominus. ff. de leg. ij & d. l. ſi tibi fundi uſufructum. ff. quib. mod. uſufr. amit. † Dicta in primo membro huius diſtinctionis uidentur debere limitari, ut non procedãt quando pẽſionarius qui ſibi obtinuit prouideri de beneficio ſuper quo ſibi pẽſio reſeruata erat, ſciebat alteri in illo meliora iura competere: & nihilominus hoc non curando procurauit ſibi de illo prouideri: tũc enim penſio eſſet extincta, per not. per Bal. Salyce. & alios in d. l. ſi maritus. C. de inoff. teſta. & ad hoc facit doctrina Alberi. in tracta. ſuo ſtatu. in j. parte. q. xcj. incipiente, ſed pone aliquis. vbi decidit, ꝙ ſi aliquis habens habens uſumfructum in fundo emat proprietatem à domino, & ſic conſolidet uſumfructum cum proprietate & proximior agnatus uenditoris uigore ſtatuti reuocet uenditionem, quòd tamen uſufructus remaneat apud emptorẽ, apud quem prius erat, ſi ſtatutum illud de recuperatione ignorauit: ſecus ſi illud ſciuiſſet. allegat text. in l. perueniens. §. neptis. ff. ad Silla. ubi inquit di-

xiſſe:hoc etiam probatur per text.in d. l. ſi tibi fundi uſufructus. ff. quib.mod.uſufru.amit. ubi ex quo is cui fundi uſufructus erat relictus,uoluit fundi proprietatem acquirere, quam ſciebat alteri legatam vſufructum amittit. Nec obſtant adducta ſupra de creditore, debitore,& fideiuſſore: quia procedunt in debito vnius tantum prę ſtationis: præterea creditor inſtitutus hæres à debitore, licet eius creditor confundatur cum hęreditate à ſe adita,etiam ſi cogatur illam reſtituere: tamen in reſtitutione hęreditatis retinet debitum ſibi,& illud deducit in ratione legis falcidiæ. l. ſi debitor.& l pater filiam.ff ad leg.falci.& ſic eius creditum, etiam ꝙ hęreditatem adiuerit non facto inuentario non confunditur quantum ad retentionem: ſed tantum confunditur quantum ad actionem & obligationem: ita uoluit Bald.in l.debitori tuo. C.de pact. col.ij. verſ.extra oppono.Cogita circa prędictam concluſionē,quia pulchra & ſubtilis eſt, & ab aliis non tacta, quod uiderim.

Penſio Titio aſsignata an cenſeatur extincta ſi Titius aliquod beneficium conſequatur. Quęſtio quinquageſima.

QVinquageſimo quęro, an penſio Sempronio clerico aſsignata ſuper fructibus alicuius beneficij ceſſet, & cēſeatur extincta, ſi Sempronius aliquod beneficium conſequatur.Hoſti.in c.cū eſſent.de ſimo. mouet hanc quęſtionem,& tenet quod penſio ceſſet, cum quo uidetur ſimpliciter tranſire Paul.in clem.j.de reb.eccle.non alien. Guliel.tamen quem refert & ſequitur Imol.in præallegata clem. col. vij. in princ. contrarium tenuit,quòd immo penſio tali caſu non ceſſet. loquitur tamen in penſione,quam quis percipit ex redditibus decimę uel aliorum bonorum eccleſiæ pro temporali ſeruitio uel labore, idem tamen puto in penſione reſeruata alicui ſuper fructibus alicuius mēſæ,dignitatis,uel beneficij:& moueor,quia ut ſupra deciſum fuit.q. 32. Penſio non facit incompatibile cum beneficio, etiam ſub eodē tecto, quia eſt quid mere temporale,ut uidimus ſupra.q.j.& q.xxj. Imol.tamen.in d.clem .col.vij. in prin. limitat hanc concluſionem non procedere,quando penſio eſſet aſsignata pro ſola ſuſtentatione clerici,etiam quando talis eſſet penſio,quę cum eccleſiaſtico beneficio teneri non poſſet de ſui natura.

Penſiona-

Penſionarius cui reſeruata eſt penſio ſuper fructibus alicuius beneficij an habeat hypothecam in illis fructibus. Quæſtio.lj.

1 *Dictio ſuperadiuncta certæ rei illius hypothecam inducit.*
2 *Penſio uidetur cedere in cauſam alimentorum.*
3 *Penſionarius agit hypothecaria contra fructuum perceptorem.*
4 *Contrarium tenuit Paul.de Caſtro.*
5 *Perſona beneficiati eſt obligata ad ſolutionem penſionis.*
6 *Dignitas ſuper cuius fructibus eſt penſio, eſt obligata.*
7 *An res menſæ uel beneficij ſint obligatæ pro penſione.*
8 *Qualitas uerbo adiuncta intelligitur ſecundum tempus uerbi.*
9 *Fructus pendentes ſunt pars fundi.*
10 *Alimentorum expreßio an faciat cẽſeri cauſam piam etiam in diuite.*
11 *Hypotheca reſultat quando Epiſcopus dat penſionem pro alimentis.*
12 *Penſio ſimpliciter alicui aßignata an cenſeatur data pro alimentis.*
13 *Hypotheca an inducatur in alijs annuis præſtationibus præterquàm alimentis.*
14 *Legatum annuum diuiti factum nõ cenſetur factum in cauſam alimentorum.*
15 *Penſio eſt realis.*
16 *Succeſſor ſingularis rei ſiue fructuum beneficii ſuper quibus eſt appoſita annua penſio, an conueniri poßit hypothecaria.*
17 *Res pro qua præſtanda eſt annua præſtatio, ſemper cenſetur obligata.*
18 *Nulla eſt ſpecialitas in alimentis circa hypothecam.*
19 *Legatum alimentorum ſiue diuiti ſiue pauperi factum cẽſetur in piam cauſam factum.*
20 *Penſio regulariter uidetur cedere in cauſam alimentorum.*
21 *Tranſactio fieri non poterit ſine iudicis auctoritate in penſione pro alimentis aßignata.*
22 *Aetas & ualetudo penſionarii conſiderantur in extinctione penſionis.*
23 *Dilationes breuiores in alimentorum cauſis dantur.*
24 *Cauſa alimentorum agitari poteſt die feriato.*
26 *Tranſactio iurata ualebit in cauſa penſionis ſine auctoritate iudicis.*
27 *Tranſactio ſuper præteritis alimentis non autem ſuper futuris ualet.*
28 *Cauſa alimentorum futurorum eſt ſummaria.*
29 *Penſio decurſa ſi petatur, qualiter ſit agendum,*

QVinquageſimoprimo quæro, vtrum is cui reſeruata eſt annua penſio ſuper fructibus, redditibus, & prouentibus alicuius beneficij uel menſæ habeat fructus illius beneficij hypothecatos pro penſione ſibi ſoluẽda, adeo quòd agere poſsit hypothecaria actione contra quemcunque poſſeſſorem dictorum fructuũm ſiue ſucceſſor ſit vniuerſalis, ſiue particularis. Iſta eſt pulchra quæſtio, quam examinat Roma. in conſi. 388. incipiente, in caſu propoſiti thematis. Paul. de Caſtro in conſi. 338. incipiente, quia exceptiones. in j. volum. & Fely. in cap. ad audientiam. el ij. de reſcript. & poſtremo Caccialupus in trac. ſuo de penſ. q. ix Quorũ dicta examinabimus. Roma. in præallega. conſi. concludit, quòd tales fructus ſint obligati, & hypothecati pro ſolutione penſionis, & quòd agi poſsit hypothecaria contra quemcunque illorum poſſeſſorem, ſiue ſit uniuerſalis, ſiue particularis ſucceſſor: & mouetur primo, quia ut ex tenore literarum penſionis apparet penſio, aſsignatur ſuper fructibus
1 beneficij, quod grauatur. † Dictio autem ſuperiuncta in oratione certę rei eius rei cui adiungitur, hypothecam inducit, de quo dicit eſſe caſum in l. codicillis. §. inſtituto. ff. de legat. ij. quem ad hoc Bar.
2 ponderauit in l. fundum. ff. de ann. legat. † Secundo mouetur idem Roma. quia penſio uidetur cedere in cauſam alimẽtorum. unde infert, quòd iuris eſt concluſio dictans, quòd res illa ex qua quis mandat alimenta præſtari, eſt pro ſolutione alimentorum tacite obligata. allegat concluſionem gloſſatoris in l. Lucius. ff. de alim. lega. & in l. cum hi. verſ. idem eſt ſi ageret. ff. de tranſact. & text. in l. ij. in fin. ff. de alim. lega. licet ſecus eſſet, quando ob aliam cauſam quàm alimentorum redditus ex tali fundo aſsignarentur. Nam eo caſu hypotheca naſci non uidetur: ſed ſolum actio perſonalis contra aſſignantem. ff. de contr. empt. l. fi. in fi. & l. liberto. ff. de an. lega. iun-
3 cta glo. ibi, in prin. † in verbo uendita ſunt: & ex hiis tribus fundamentis idem Roma. concludit, quòd is qui habet reſeruatã ſibi penſionem annuam ſuper fructibus alicuius beneficij agere poſsit hypothecaria actione contra dictorum fructuum ſucceſſorem uniuerſalem uel ſingularem, quod dicit eſſe ſpeciale, immo ſpecialiſsimum in cauſa alimentorum, quamuis à quibuſdam perſonis nominatim ſoluendum conceſſum ſit. Nihilominus à quibuſcumque, qui illis ſucceſſerunt in rebus ex quibus uoluit concedens ſolutionem fieri ſoluendum eſt. De hoc dicit idem Roma. eſſe tex. ſingularem ſecũdum lecturam. gl. in uerb. agant. quam Bar. ſequitur in l. libertis. §. Lucius. ff. de alim. lega. ſubdens, quòd quamuis concedens benefi-

cium

cium adiecta bonorum hypotheca pro ipſius beneficiati cautela, prout fit in ſolutione penſionis, illud mandat ei cui beneficiū conceſsit ſolui per perſonam nominatim expreſſam, nihilominus non intelligitur ipſi beneficiato tollere facultatem agendi hypothecaria contra bonorum obligatorum ſucceſſores, qū actio perſonalis contra nominatim expreſſum fruſtra intentaretu r. dicit eſſe caſum expreſſum in libertis.§.ab hęredibus.cum gloſ. in verb. peruenerunt. ff.de alim.lega ꝙ per iſta & alia plura concludit Romanus in d.ſuo
4 conſi.vt ſupra retuli. † Sed Paulus de Caſt. in præallegato ſuo cōſi. 338. incip.quia exceptiones.in ult.colum.verſ.tertio quæritur. tenet oppoſitum: dicit enim,quòd fructus beneficij vel menſæ,ſuper quibus eſt reſeruata penſio, non ſunt pro penſione obligati, cum obligatio rei ex qua alimenta præſtari debent, ſuccedat tantum in alimentis d.l.Lucius.& l.ij.ff.de alimen.& ciba.lega.in aliis autem præſtationibus annuis ſecus eſſe dicit.allegat text. in l.Gaius.& ꝙ ibi not.ff.de an.lega.l.fi.§.fi.ꝙ ibi not.ff.de contra.empt.in d.l.cum hii.§.ſi vni.ff. de tranſact. dicens idem Paul. quòd licet videatur in contrarium tex.& glo.in c.niſi eſſent,de præben. ibi enim conſtituta fuit certa penſio ſoluenda de redditibus capituli, & prioratus, & Papa declaret illam conſtitutionem penſionis reſpectu prioratus perſonalē eſſe,quia facta cum illo qui adhuc non erat prior, iō illa cum perſona extinguitur, ſed quo ad capitulum eſt realis, ideo glo.ibi dicit,ꝙ ſi Papa illam interpretationem nō feciſſet, eſſet realis quo ad vtrumq;. Nihilominus ad hoc reſpondet conſiderando
5 tres caſus. † Aut enim quærimus,vtrum perſona illius cui onus ſoluendæ penſionis iniunctum fuit,ſit obligata,& dicit ꝙ ſic,quia poteſt ad ſolutionem compelli.dicit tamē aduertendum,quia illa non eſt proprie obligatio ciuilis vel naturalis, quia ex reſcripto non oritur,ſed dici poteſt quædam aſtrictio,vnde non iure actionis, ſed iudicis officio cogitur.allegat tex.in l.ſi quis ſepulchrum. §. fin.ff.de relig.& ſumpt.fune.et not.per Compoſt.& Io.And.in c.mandatū,
6 de reſcript. † Aut quærimus, vtrum dignitas puta epiſcopatus ſuper cuius fructibus eſt impoſita penſio, ſit obligata, modo tamen præmiſſo,& tunc concludit ſimiliter ꝙ ſic, & ita procedat tex.cum glo.in d.c.niſi eſſent.& iſto modo accipitur ibi realis, cum perſona
7 enim non extinguitur. † Aut quærimus,& ſic tertio caſu,vtrum res menſæ,prioratus,aut beneficij, vel eorum fructus ſint obligati, & tunc dicit Paulus ꝙ nō,per not.in d.l.Gaius.ff.de an.lega.vñ infert ꝙ ſi menſę, prioratus,vel beneficij, aut eorum fructus, ſuper qui-

bus penſio extitit aſsignata per epiſcopum priorem ſiue beneficij rectorem alienarentur per eum, cui penſio reſeruata fuit per hypothecariam auocari non poſſent, cum non ſint obligatæ. & ſic Paulus reſidet in iſta opinione contraria opinioni Romani. Felynus uero in d. cap. ad audientiam. el ſecundo. col. vj. verſicu. ſed aduerte, de reſcript. dicit, quòd forte opinio Pauli de Caſtro verior eſt: quia Romanus non probat efficaciter principale fundamentum ſuum, ſcilicet quòd præſtatio penſionis dicatur alimentorum præſtatio. Præterea dicit ipſe, verba literarum dicunt penſionem ſolui debere ſuper fructibus, redditibus, & prouentibus eccleſiæ. & vbi illi redditus non ſunt amplius eccleſiæ inſpecto præſenti ſtatu,
8 non uidetur quòd amplius ſubijciantur illi oneri. † Qualitas enim verbo adiuncta intelligitur ſecundum tempus uerbi. l. in delictis. §. ſi extraneus. ff. de noxal. ibi, cum eo tempore dominus non fuerim: ſubdit tamen Felynus ibidem, quòd cum communiter verba literarum reſeruationis penſionis dicant expreſſe, quòd huiuſmodi penſiones deputantur pro ſuſtentatione alimenti penſionarij facile multi reperirentur, quibus magis placeret opinio Romani, & ſic in hoc Felynus anceps reſidere uidetur. Caccialupus autem in dicto tractatu ſuo de penſionibus, quæſtione nona, examinauit hãc quæſtionem, cuius tractatum vidi Romæ de anno Milleſimo quingenteſimo trigeſimo, poſt vrbis euerſionem: & poſtquam inceperam ſcribere præſentem tractatum. & refert opinionem ſupradictorum. & poſtremo Felynus, cuius verba dicit conſideraſſe antequàm ipſum Felynum vidiſſet: & relatis ſupradictis opinionibus dicit idem Caccialupus, quòd inſpectis verbis literarum dicentium pro alimentis res uidetur expedita. & ſic quòd ſit probatum fundamentum Romani: ſubdens, quòd poſito quòd ſint hypothecati fructus bonorum expreſſe, vt in l. j. §. cum prædium. ff. de pignor. ſiue tacite, vt in l. in prædiis. ff. quibus modis pign. tacit. contrahat. videtur tamen, quòd fructus ſati ſi ſint percepti & conſumpti à bonæfidei emptore, ſiue beneficij ſingulari ſucceſſore, quòd nunquam fuerint illius eccleſiæ ſeu menſæ, cuius redditus ſunt obligati: igitur nunquam fuerunt hypothecati. caſum dicit eſſe in dicto §. cum prædium, & propterea tales fructus peti non poterunt. Idẽ dicit eſſe, ſi tales fructus fuiſſent ſati & percepti à dicto illorum emptore, ſeu ſingulari ſucceſſore: licet extent, & conſumpti non ſint: quia nunquam fuerunt in bonis illius obligantis vel eccleſiæ, ſeu menſæ oneratæ penſionis onere. allegat text. in eodem. §. cum

præ-

9 prædium. † Demum dicit Caccialupus, quòd dubitatio ſtat quid in fructibus ſatis, aut pendentibus tempore obligationis: qui fructus ſi vt pars fundi conſiderentur, ut tunc erant. l. fructus. ff. de rei uendi. l. fina. §. ut fructus. ff. quæ in fraudem credit. & tunc concludit tales fructus eſſe hypothecatos, & quòd penſionarius aget hypothecaria contra ſingularem ſucceſſorem ſuper fructibus ab eo perceptis, qui erant ſuper re tempore obligationis quaſi debitoris, ſicuti res ipſa fuiſſe cenſeantur. allegat Baldus, & Angelus in dicta lege fiua. §. fructus. ff. quæ in fraudem credit. & dicit videndum eſſe Azonem in ſumma in titulo de pignor. in verſ. & idem dici poteſt in fructibus.

10 † Subdit idem Caccialupus conſiderandum eſſe, vtrum illa expreſsio pro alimentis faciat cenſeri cauſam piam alimentorum, & fauorabilem quicumque ſit is cui penſio aſsignatur, ſiue diues, ſiue pauper: de hoc tamen ſe remittit ad notata per Doctores in l. illud. C. de ſacroſanct. eccleſ. dicens, quòd quando Papa dicit, quòd penſionem deputat pro ſuſtentatione & alimentis penſionarij, tunc tutius eſt inhærere verbis, & dicere, quòd ſumus in penſione conſtituta pro alimentis, & per conſequens quòd fructus fuerint hypothecati, ſuper quibus penſio ipſa fuit conſtituta, etiam quòd penſionarius ſit diues aliunde, & non indigeat illis alimentis: quia inepte uideretur dicendum, quòd Papa qui habet liberam poteſtatem in beneficialibus, in fraudem iuris uſus fuerit illis verbis pro alimentis, quinimmo videretur quòd uoluit ſaltim, quòd habeat uim alimentorum, & illorum prærogatiuam, & per conſequēs hypothecam, dicens, quòd idem forte eſſet dicendum in Epiſcopo, ſeu ordinario, dante penſionem pro alimentis clerico indigenti, ut
11 uidelicet reſultet hypotheca. † Sed quando epiſcopus uel ordinarius conſtitueret penſionem non indigenti, tunc dicit diſtinguendum, an penſio ſit licita, & eo caſu idem ſit, aut penſio eſt illicita, & eo caſu ceſſet: & reſpondet ad ea quæ habentur in lege illud. C. de ſacroſanct. eccleſ. quòd illa procedunt: quia ibi aſſerebatur aliquid aliter quàm ſe haberet in fraudem canonum & legum. Nam irrogatio in piam cauſam quæ fit diuiti aſſerenti, ſe inopem fieri non
12 poteſt. † Vbicumque autem Papa in ſuis literis dicat, quòd aſsignat penſionem ſuper fructibus, redditibus, & prouentibus talis monaſterij eccleſiæ, ſeu menſæ Sempronio puta ad eius uitam, & non dicat pro ſuſtentatione, & alimentis, dicit Caccialupus eſſe diſtinguendum, quòd aut is cui aſsignata fuit penſio, erat pauper

rei,ex qua præſtanda eſt penſio ſubintelligatur. Nec eſt id ſpeciale in cauſa alimentorum,vt dicunt doctores ſupra allegati. Nam regulariter quando aliqua res ſpecialiter deſignatur pro præſtatione alimentorum vel alterius annuæ præſtationis, tunc illa res ad hoc onus ſpecialiter deſignata cenſetur obligata. Ita notat Bart.in d l. Lucius.ff.de alimen.& cibar.legat.per text.in l.ij.eo. tit. idem voluit Bart.in l.fundus quem.ff.de an.legat.vbi dixit,quòd ſi teſtator centum annua leget ſuper tali fundo,tunc ille fundus ad præſtationem prędictam cenſetur expreſſe obligatus:quia ſecundū Bar. tantum eſt dicere lego ſuper tali fundo,quantum dicere obligo talem fundū.idem tenuit Bart.in l. codicillis.§.inſtituto. ff. de legat. ij. & prędicta maxime procedunt,qn̄ talis annua pręſtatio eſſet perpetua.l.hactenus de vſufruc.& per Corn.in conſi.ſuo cclxix. in j.vol. et Guidonem Papæ in ſuis deciſ.432.incipienti ſuper quæſtione.
18 col.fi.ver.ſi aliqua penſio.†Et hanc opinionem,ꝙ nulla ſit ſpecialitas circa hypothecā in alimentis inuenio tenuiſſe domi.Ant. Neguſantium Fanenſem doctorem ſatis celebrem,& mihi dum vixit amicū optimum in trac.ſuo de pignore & hypoth. parte. ij. in iiij. membro col.ij in ver.vigeſimus tertius caſus.vbi dixit non eſſe ſpeciale in alimentis, ꝙ bona ex quibus præſtari mandantur ſint pro illis hypothecata ꝙ ſic comprobat.dicit enim ꝙ certi ſunt caſus in qbus inducitur tacita hypotheca in tit.ff & C.in quibus caſi. pign. tacit.contraha.inter quos caſus alimentorum non reperitur. ideo ille de iure non cenſetur habere tacitam hypothecam.quo argumēto vtitur Bart.in d.l.Lucius facit text.inſti.de actio.in §.actionum. vbi actiones bonæfidei enumerantur:& quæ ibi non ſunt numeratæ ſunt ſtricti iuris.& ſic dicit ipſe alimenta non habent ius tacitæ hypothecæ niſi quando in teſtamento ſunt relicta: tunc etenim habent tacitam hypothecam ſicut habent alia legata,iuxta text. in l.j. C.communia de leg.& ita dicit tenere Bart. in d. l. Lucius.& in l. Gaius.ff. de an. legat.& rationem dictæ deciſionis dicit eſſe quia certa bona fuerunt ſpecialiter pro alimentis ſeu aliis annuis præſtationibus deſignata.nam illa ſpecialis deſignatio efficit ꝙ illa bona cenſeantur pro dictis pręſtationibus obligata:vt in locis ſupra adductis firmat Bart.maxime in d.l Lucius in d.l.fundus quē.& in l. codicillis.§.inſtituto.ff.de leg.ij.& hanc dicit fuiſſe opinionem gl. in d l.Lucius in glo.in ver.ex redditu.ex quibus poteſt dici ꝙ fructus beneficij ex quibus ſolui mandatur annua penſio & ipſum beneficiū non ex eo obligati & hypothecati videantur pro ſolutione

penſio-

penſionis: quia penſio in cauſam alimentorum cedat. Sed quia penſio ſit annua præſtatio ex ſupradictis. & ideo ſiue pauperi ſiue di-
19 uiti reſeruetur, idem erit prout eſt in legato. † Nam legatum alimentorum ſiue pauperi ſiue diuiti factum, cenſetur in piam cauſam factum vt per doc. in l. ſi certis annis. vbi Alciatus. C. de pact. allegat glo. in l. ſi quis Titio. ff. de leg. ij. videmus enim ꝙ iſtæ gratiæ Papales æquiparantur diſpoſitionibus teſtatorum, vt eſt expreſſum in c. quia in cunctis. de conceſ. præben. & in c. ſi pluribus. de prębẽ.
20 in vi. Roma. conſi. 348. quod eſt inſertum in xxvii. q. ſupra. † Verũ tamen eſt ꝙ penſio videtur regulariter in cauſam alimentorum cedere cum in literis reſeruationis penſionum ſemper dicatur, vt cõmodius ſuſtentari valeas. Circa præmiſſa conſiderari poſſunt & decidi plura in his caſibus, in quibus dicamus penſionem eſſe aſ-
21 ſignatam pro alimentis: † & primo circa pẽſionem pro alimentis aſſignatam fieri non poterit aliqua tranſactio ſine auctoritate iudicis per tex. in l. cum hi in principio. ff. de tranſactio. vbi prohibetur tranſigi ſuper alimentis relictis cauſa non cognita, & ſine iudicis auctoritate. ad idem eſt tex. in l. de alimentis. C. eo. tit. Iſta tamen intellige procedere in tranſactione, ex qua deterior fieret cõditio eius cui alimenta debentur. Secus ſi eſſet tranſactum circa tẽpus ſolutionis fiendæ: & ſic eo caſu quo illius cui alimenta debentur conditio melior redderetur, tunc tranſactio bene fieri poſſet ſine auctoritate ſuperioris. d. l. cum hi. §. eam tranſactionem. & prædicta procedant ſiue penſio eſſet aſſignata diuiti ſiue pauperi ob cauſam alimentorum. d. l. cum hi. §. nihil. & ibi not. Bart. in §. cum in annos. & iſta faciunt ad ea quæ ſupra dixi. q. xlv. in verſi. Iſtam concluſionem. vbi dixi, ꝙ quando penſio fuit aſſignata pro alimentis, non poteſt in perpetuum vel ad tempus remitti ſine auctorita-
22 te ſuperioris. † Secundo eſt ſciendum, quòd quando fieret extinctio penſionis pro certis anticipatis ſolutionibus auctoritate ſuperioris, de quo videbimus infra. q. lxxxvij. tunc ad hoc vt ſciamus quę quantitas licite ſolui poſſit pro extinctione huiuſmodi penſionis erit conſideranda ætas & valitudo eius cui penſio ſoluitur: vt ſit
23 in alimentis. d. l. cum hi. §. modus quoq;. ff. de tranſac. † Tertio ſicuti in cauſa alimentorũ breuiores dantur dilationes. l. ij. ff. de re iudi. & ibi Bart. colum. pen. verſic. Item eſt aliud exemplum & idem Bart. in l. mella. de alimen. & cibar. legat. ita erit in cauſa penſio-
24 nis aſſignatę pro alimentis. † Quarto quòd ſicuti in cauſa alimentorum procedi poteſt die feriato l. ij. ff. de fer. & not. Bart. in d. l.

mella

mella in fine etiam ſi feriæ eſſent inductæ in honorem Dei. iſtud tamen procedit in alimentis quæ debentur iure naturæ vt à patre filiis,& etiam in alimentis quæ ex teſtamento debentur quando quis non haberet aliunde ſe aleret. ita concludunt docto. in d. l. ij. ff. de feri. Et ideo idem dicendum eſſet in penſione aſsignata pauperi
25 pro ali mentis qui non haberet vnde aliter ſe aleret. † Quinto notandum eſt quòd ſicuti in cauſa alimentorum in qua tranſigi nõ poteſt ſuper futuris alimentis niſi accedat auctoritas ſuperioris vt ſupra dixi. Tranſactio facta ſine iudicis auctoritate iuramento firmatur, vt tenet Bartol. in l. ſi quis pro eo in fine princi. ff. de fideiuſ. & Imol. in c. cum contingat vltimo folio de iure iurand. Cuman. in dicta l. ſi quis pro eo in principio. Alexand. in l. qui Romæ. §. duo fratres. colum. lvj. circa. v. quæſtionem Bartol. ff. de verbo. obligatio. & hanc opinionem tenet Iaſon in l. de alimentis colum. prima. verſi. an autem. iſta tranſactio. C. de tranſac. Et idem tenet elegantiſsimus doctor domi. Andreas Alciatus in dicta l. de alimentis & Baueria in tract. ſuo de virtute iuramenti ver. quadrageſimoſexto, licet contrariam partem teneat idem Bart. in d. l. cum hi circa finem princip. ff. de tranſact. & Bal. in l. pactum quod dotali vltima quæſtione. C. de collat. contra quos eſt opinio com munis ſupra relata. † Ita erit dicendum in penſione aſsignata pro alimentis. ſuper qua valebit tranſactio iurata etiam non accedente ſuperioris auctoritate per prædicta de quo dixi etiam ſupra quæſtione xlv. verſicu. Iſtam concluſionem.
26
27 † Sexto quòd veluti in cauſa alimentorum valet tranſactio ſuper præteritis alimentis non autem ſuper futuris cum ex illis pendeat hominis vita, vt dicunt doctores. maxime Bald. & Salicet. in dicta l. de alimentis, vbi Iaſon in j. colum. in fine. Nec tunc requiritur cauſæ cognitio & auctoritas iudicis. Ita dicendum erit in penſione dicta l. de alimentis. & vide ad hoc bonam gloſam in cap. ſi Epiſcopus. in verbo ad præmiſſa de præben. in vi. & ibi Archidiaconus & Ioan. Andreas. & Phi-
28 lippus Franch. in fina. colum. in fine. † Septimo dici poteſt, quod ſicuti quando tractatur de alimentis futuris cauſa eſt ſummarie ſimpliciter & de plano tractanda & cognoſcenda. l. ſi quis à liberis. §. ij. de liber. agnoſcen. Secus ſi ageretur ſuper alimentis præteritis: quia tunc ordinarie erit agendum: vt voluit Albericus in dicta l. cum hi. ff. de tranſactioni. in principio. & Petrus de Anchara. in clemen. prima. de iure patrona. quos refert & ſequitur Iaſon in dicta l. de alimentis. colum. ij. in principio. C. de tranſactio. Idem videtur

29 tur dicendum, quando tractatur de exigenda penſione futura.†Sed quando tractatur de exigenda penſione decurſa non ſoluta eſt diſtinguendum, quia aut penſionarius penſionem decurſam non ſolutam petit à rectore beneficii qui conſenſit illius reſeruationi, & tunc contra ipſum executiue proceditur intimatis ſibi prius literis reſeruationis penſionis. Idem erit quando agitur contra nouum poſſeſſorem beneficij grauati qui penſioni non conſenſit. ſed bene ſibi literę intimatæ fuerunt: aut agitur pro penſione præterita contra hæredem defuncti poſſeſſoris beneficij grauati: & tunc agi debet via ordinaria, vt ſtilus curiæ Romanæ nos edocet & tota die videmus in practica ſeruari. idem erit dicendum quando hæredes penſionarij defuncti agerent pro præteritis penſionibus non ſolutis contra poſſeſſorem beneficij de quo vidimus ſupra. quæſtio. xxxix & quæſt.xliii. vide quę dixi infra. q.lxxj. vbi examinaui an litis conteſtatio requiratur in cauſa penſionis. An autem ſicuti appellatio non admittitur in cauſa alimentorum futurorum, vt per doct in d.l. de alimentis; vbi Iaſ. C. de tranſact. ita dicendum ſit in cauſa penſionis, dicam infra q.xcv.

Penſiones decurſæ non ſolutę an mortuo penſionario tranſeant in eius hęredes. Quæſtio lij.

1 *Succeſſor in beneficio eſt quaſi hæres mortui.*
2 *Penſio non eſt eccleſiaſticum beneficium ſed quid profanum.*
3 *Penſio etiam laico aſſignari poteſt.*
4 *Penſionarius uſufructuario comparatur.*
5 *Alimenta præterita non ſoluta ad hæredes tranſmittuntur.*

QVinquageſimo ſecundo quæro, vtrum penſiones decurſæ non ſolutæ mortuo penſionario cui debebantur, tranſeant in eius hæredes & per eos exigi debeant ſiue ſint hæredes ex teſtamento, ſiue ab inteſtato: circa iſtam quęſtionem videtur prima facie dicendum ꝙ non: quia clarū eſt ꝙ iſtæ penſiones imponuntur ſuper fructibus beneficiorum. fructus autem beneficiorum etiam collecti, non tamen cōſumpti, mortuo clerico beneficiato tranſeunt in ſucceſſorem in beneficio non
1 in hæredes defuncti rectoris illius.†Nam ſucceſſor in beneficio eſt quaſi hæres mortui cap. conuenior. xxiii. quæſtione. viij. per quem text. ita dixit gloſ. in cap. primo de ſolut. & ſucceſſor in beneficio

ſuccedit

ſuccedit etiam in acquiſitis intuitu eccleſiæ,vt habetur in c.relatum
per doct.de teſtam.hinc eſt ꝙ clericus de his teſtari non poteſt d.
c.relatum: & ibidem not.Abb.poſt alios col.ij.in ver. nota & tene
menti:ad idem eſt tex.in c.cum vos de off.ordi.cum ſimi.Secundo
facit quia beneficiatus non facit fructus ſuos. Sed tantũ in eis ob-
tinet ius canonicè diſpenſandi. cap.expedit.xii.q.j.fin. Abb. in re-
pet.c.cum eſſes colum.antepen.verſi. ex quo infertur de teſtamen.
Iſtis tamen non obſtantibus contrariam ſententiam de iure verio-
rem eſſe arbitror,videlicet ꝙ ius exigendi præteritas penſiones nõ
ſolutas competat hæredibus clerici defuncti cui dicta penſio erat
2 reſeruata:ad quod tenendum moueor infraſcriptis mediis.†Et pri-
mo:quia penſio non eſt eccleſiaſticum beneficiũ proprie, ſed quid
profanum in mera temporalitate conſiſtens:vt per doct. vbi Fely.
c.ad audientiam de reſcrip.el ij.& in clem.j.vbi Card.Imol.& alij
de ſupplen.negli.prælat.& dixi.ſupra q.j.& q.xxj. ergo acquiſitum
ex penſione non dicetur acquiſitum ex beneficio eccleſiaſtico : &
ſic de penſionibus decurſis clericus teſtari poterit. faciũt ea quę vo
lunt doct.in d.c.relatum de teſtam.vbi concludunt clericum poſſe
3 teſtari de ijs quæ non intuitu eccleſiæ acquiſiuit.†Secũdo moueor:
quia penſio quæ non conſueuit pro beneficio eccleſiaſtico repu-
tari pro vt ſunt hodie regulariter penſiones etiam laico aſsignari
poteſt:vt per doct.in c.quãuis, vbi Archi.& Franch.in ij.no.de prę
ben.in vj.& per Imol.in d.clem.j.col.vi. ver. quærit Gulielmus de
rebus eccle.non alienan. & per Bald. & poſt eum Felyn. in d.c.ad
4 audientiam el ij.de reſcri. & dixi ſupra.q.xxi.†Tertio moueor:quia
penſionarius videtur æquiparari vſufructuario: extinguitur enim
penſio morte penſionarij,ſicuti vſufructus morte vſufructuarij.§.
finitur autem inſti.de vſufr.ad quod faciunt dicta ſupra q.i. vſufru-
ctuarius autem fructus iam quæſitos ad hæredes trãſmittit.tex. eſt
notabilis in l.defuncta.ff de vſur.Ideo pariter dicendum eſt,ꝙ pen
ſiones decurſæ non exactæ ſed iam quæſitæ penſionario defuncto
tranſibunt ad eius hæredes.Quarto moueor: quia penſio aſsigna-
tur penſionario vt commodius ſuſtentari ualeat:& ſic uidetur aſsi
gnata pro alimentis, ut late dictum fuit in proxima præcedenti.q.
& per Roman.in conſi.ſuo 388.incip.in caſu propoſiti thematis,
5 †Is autem cui factum eſt legatum pro alimentis decedens tranſmit
tit ius exigendi præterita alimenta non ſoluta ad ſuos hæredes.l.
vti frui.§.fin.ff.ſi vſufr.pet.l.fructus in fin.cum l.ſequenti. ff. de rei
uendi.l.qui vſum fructum.§.fi.& l.quæſitum & l.defuncta.ff.de vſu-

fru.

fru.facit tex.in l.Libertis.§.j.ff.de alim.& cibar.legat. Ad idem faciunt quæ conſulendo dixit Alex.in conſi.ſuo xl. incip. perſpectis his,in fine in iij.volu.vbi concludit ꝙ penſiones decurſæ perceptis fructibus in vita vſufructuarij ſpectent ad illius hæredes.Erit ergo ex præmiſsis firmata conclu.ꝙ penſiones decurſę in vita penſionarij non exactæ tranſeunt in eius hæredes ſiue ab inteſtato,ſiue ex teſtamento:& ita ſæpe conſului, & Rotam iudicaſſe intellexi. Adde ꝙ hanc etiam concluſionē inueni ſenſiſſe Paulū de Rom. in tract. ſuo de penſio.in viij. quæſito. in verſi. primo eccleſiaſtica penſio: vbi dixit ꝙ penſionis fructus lucrati per penſionarium dicuntur proprii & in illius dominium trāſeunt,& ab eo donari poſſunt: allegat tex.in l.in ędibus.§.vlt.ff.de donat.Ad allegata in contrarium reſpondetur ꝙ procedunt in clerico beneficiato qui fructus beneficij etiam quæſitos non tranſmittit ad ſuos hæredes: penſio autem eſt pars fructuū penitus à beneficio ſeparata:vt habetur ſupra quęſtione prima.& ſic eſt quid diuerſum à beneficio:ideo de beneficio ad penſionem non bene infertur.l.Papinianus exuli cum vulgaribus.ff. de minor. An autem & quando beneficiatus decedens fructus beneficij iam quæſitos ad ſuos heredes tranſmittat:vel an ſucceſſori in beneficio reſeruentur:& quid in diſtributionibus quotidianis vide per Nicol.de Vbal.in tract.ſuo de ſucceſ.ab inteſt. clerici.in ver.finita tandem cum reliquis verſiculis ſequen.

Adde Alexā.conſil. 157.incipit Reuerēdiſ.dn̄e in ij.volu. & Sozi.cō ſil.100.incip. in cā Baptiſtæ col. j. ver. Itē ſi eſſemus.in j. volu.

Penſio pro rata decurſi temporis an debeatur hæredibus penſionarij illo mortuo ante tempus deſtinatæ ſolutionis. Quæſtio.liij.

1 *Fructus percepti ex beneficio poſt obitum locatoris debentur ſucceſſori in prælatura.*
2 *Penſio cuius fructus erant percepti debetur hæredibus defuncti penſionarii licet tempus ſolutionis non uenerit.*
3 *Penſio pro rata fructuum perceptorum erit hæredum penſionarii.*
4 *Penſio iudicatur ut de fructibus iam perceptis.*

Quinquageſimo tertio quæro,ſi penſionarius qui debebat recipere penſionem in natiuitate Domini noſtri Ieſu Chriſti mortuus ſit in menſæ ſeptembris,an pēſio illius anni pro rata anni decurſi vel fructuum perceptorum ſuper quibus ipſa penſio eſt

ſio eſt conſtituta debeatur hæredi penſionarii. Iſtam quæſtionem examinauit Caccialupus ſolennis Doctor in tracta. ſuo penſ. quæſtione vigeſima quinta. in qua diſtinguendo dicit, quòd aut fructus ſuper quibus penſio erat conſtituta, erant iam percepti, & tunc debeatur hæredibus penſionarii: de quo vidimus in proxima præcedenti quæſtione. Aut dicti fructus non erant percepti, ſed tempore mortis penſionarij pendebant: & tali caſu tenet idem Caccialupus quòd tales fructus remaneant apud eccleſiam grauatam iam morte penſionarii liberatam à penſione: & circa hoc ita conſuluiſſe in quæſtione facti atteſtatur quoſdam Doctores Bononienſes, inter quos Alexand. Imol. in ſuo conſilio quinquageſimo in primo volumine, quod incipit, Reuerendiſsime Domine, voluit allegare conſilium Alexand. in ſecundo volumine 157. incipiente, Reuerendiſsime Domine. aduerte tamen quia Alexan. in dicto conſilio de iſta vltima concluſione nil dicit. Sed bene prima concluſio ſupra firmata per Caccialupum fuit tenta per Alexan. conſilio quadrageſimo incipiente perſpectis ijs col. fina. verſicu. quatenus vero in tertio volumine.
1 † Vera tamen in ſe eſt ipſa concluſio per ea quæ volunt Abb. & Antonius de Butr. in cap. fina. ne prælat. vic. ſuas. vbi concludunt, quòd ſi moriatur prælatus qui beneficium locauerat, fructus percepti poſt obitum locatoris, & pẽſio debita ratione fructuum poſt obitum perceptorum debeantur ſucceſſori in prælatura non hæredibus defuncti: de quo etiam late per Doctores in capitulo præſenti de officio ordina. in ſexto.
2 † Aut nondum venit dies penſionis exigendæ licet fructus quorum occaſione penſio debetur, erant iam percepti per debitorem dictæ penſionis: & iſto caſu dicit idem Caccialupus, quòd penſio debeatur hæredibus penſionarij defuncti. Nam hæredibus vſufructuarij debetur integra penſio cuius tempore vitæ vſufructuarii non ceſſerat dies ſolutionis, ſi fructus omnes quorum occaſione penſio ſoluebatur, erant iam percepti per penſionis debitorem. Iſtam concluſionem tenuit Alexan. in dicto ſuo conſilio clvij. in ſecundo volumine per tex. in dicta lege defuncta & lege Iulius. §. ſi fructibus. & ibi Baldus. ff. de actio. emptio. ad idem allegat Caccialupus Bart. poſt Dyn. in lege fina. ff. de iur. fiſc. dicens ꝙ ita vidit conſulendo reſponſum per famoſiſsimos Doctores Dominum Benedictum de Benedictis, & Domi. Baldum de Bartholinis de Peruſio in quæſtione vertẽte ſenis inter hæredes fructuarii & hoſpitale de ſcala proprietarium prædii de cuius fructibus & pẽſione agebatur.

Quid

3 †Quid autem dicendum ſit, quando pars fructuum eſſet iam collecta tempore mortis penſionarii, pars autem eſſet colligenda & adhuc penderet dicens ꝙ pro rata fructuum perceptorũ penſio erit hæredum penſionarij, pro alia uero rata fructuum pendentiũ pẽſio erit proprietarij. allegat tex. in d. l. defuncta. & in d. l. Iulianus. §. ſi fructibus & Salic. in l. fructus. ubi latiſsime loquitur. C. de act. emptio. qui loquitur in emptore & venditore. Ego adduco deciſionẽ Alex. in conſi. ſuo xl. incip. Perſpectis his col. fina. verſi. Quatenus vero in iij. volu. vbi Alex. quærit, an penſiones nondum perceptæ per hæredem pro fructibus pendentibus vel perceptis ſpectent ad fideicõmiſſarium: & decidit ꝙ pro rata perceptorum fructuum & collectorum penſio ſpectet hæredibus eius qui grauatus fuit de re-
4 ſtituenda hæreditate: †quia de ipſa penſione iudicatur, vt de fructibus iam perceptis. allegat tex. in d. l. defuncta. & Bar. in l. fi. §. frui. ff. de iur. fiſ. & doct. in l. Iulianus. §. fructibus. ff. de act. emp. & Salic. in d. l. fructus. vbi diſtinguit in fructibus eiuſdem anni partim perceptis & partim non, dicens ꝙ pro rata perceptorum fructuum iudicandum eſt de penſione ac ſi percepta eſſet. idem ſenſit Rom. qui tamen loquitur in emptore in conſi. ſuo x. faciunt late tradita per doc. in l. diuortio. ff. ſolut. mat. & ibi copioſe inter alios per domi. Vincentium herculanum Peruſinum præceptorem meũ triennalẽ doctorẽ celeberrimũ & admodum vtilẽ, qui ibidem in j. colum. in ij. not. dicit, ꝙ appellatione fructuum veniunt penſiones: & ſicuti in fructibus fit diuiſio pro rata anni quo matrimonium durauit. ita dicendum erit in penſione. Quid autem dicendum ſit, quãdo penſio fuiſſet percepta & exacta per penſionarium ante tempus percepto rũ fructuũ per eccleſiam grauatam ad illius ſolutionem ſuper ipſis fructibus, vtputa quia id factum fuiſſet contemplatione penſionarij indigentis: vel quia terminus ſolutioni appoſitus præcedebat tẽpus colligendorum fructuũ ex inordinata conſtitutione penſionis. in hoc articulo dicit Caccialup. in d. q. ſubſiſto propter varias opiniones relatas per Salic. in dicto §. ſi fructus. & in d. l. fructus. C. de actio. emp. ſubdens, ꝙ ratio bonæ fidei hunc caſum regat: & habeatur ratio eorum quæ ſupra dicta ſunt in aliis caſibus, vt in vtroque ſit paritas, viciſsitudo, & quædã correlatio. arg. tex. in c. fi. de tranſac. per quem dixit Bal. in l. eden. col. ij. C. locat. ꝙ vbicunq; ius ſcriptum non habemus, debemus æquitatem ſequi quę ex naturali iuſtitia conſtat, & naturalibus inſtrumentis. l. ſcire oportet. §. ſufficit. ff. de excu. tut. & quando aliquid committitur nec reperitur lex.

quæ

quæ ſtatuat quid agendum. Tale negotium uidetur commiſſum iuxta æquitatem, ut dicit colligi ex dictis per Salice. in d. l. fructus, ubi Saliçe. aſsignat palpabilem rationem: uidelicet quòd penſio licet prius ſoluta fuerit, tamẽ ſoluta fuit habito reſpectu ad fructus percipiendos, & propterea tali caſu dicit habendam rationem & reſpectum ad fructus, vt ad illum ſpectet penſio ante tempus ſoluta, ad quem ſpectare debet penſio tempore mortis penſionarij nõdum ſoluta nec exigibilis: vt ſic penſio loco fructuum ſubrogetur. adducit Bald. in l. j. C. de vſur. & fruct. lega. dum allegat Hieronymum furioſi de Mattarellis.

Penſio vbi extinguatur per contractum matrimonij. Quæſtio. liiij.

1 *Penſio aßignata laico pro ſeruitio temporali, uel propter eius benemerita non expirat per contractum matrimonij.*

2 *Penſio data propter benemerita uel propter ſeruitium temporale reuocari non poteſt per ſucceſſorem.*

3 *Penſio aßignata clerico in minoribus conſtituto an uacet per contractum matrimonii.*

4 *Penſio quæ aßignatur clerico reſignanti beneficium per contractum matrimonii uacat.*

5 *Penſio aßignata in titulum beneficii, uacat per contractum matrimonii.*

Penſio titulata quam habet clericus in ſacris conſtitutus uacat contracto matrimonio.

Penſio aßignata clerico conſtituto in ſacris, an uacet per contractum matrimonii.

6 *Matrimonium per uerba de præſenti requiretur ut uacet penſio.*

7 *Penſio & beneficium non uacant per ſponſalia de futuro.*

8 *Penſio quæ uacauit per matrimonium ſponſa religionem ingrediente, an reuiuiſcat.*

9 *Penſio ſi matrimonium non tenuit, an extinguatur.*

10 *Collatio beneficii facta furioſo non tenet.*

11 *Clericus perdit beneficia etiam ſi matrimonium nõ tenuit propter ordines ſacros.*

12 *Papa diſpenſare poteſt penſionarium ut matrimonio non obſtante poſſit retinere penſionem.*

K Quinqua-

QVinquageſimo quarto quęritur, vtrum penſio extinguatur per contractum matrimonij. Iſtam quæſtionem breuiter & reciſè ſatis examinát doct. Ideo ipſam latius diſcurrendam putauit. Circa quam reperio quòd Lauren. quem refert & ſequitur Cardina.in clemẽ.1.§.1.in verſicu. Sexto quęro de ſupplen. negli.prælat. tenuit quòd penſio per contractum matrimonij non extinguatur & idem tenet ibidem Imol. colum.3. verſicu. Quid ſi penſionarius.in quibus locis concludunt, quòd quando penſio non fuit aſsignata in beneficium eccleſiaſticum, ſed pro officio vel ſeruitio temporali, vt pro pulſando campanas vel ſimilibus, quòd eo caſu per contractum matrimonij non vacet. & ita tranſit breuiter admodum loquens, In iſta quæſt.Caccialupus in tract.ſuo de penſio.quæſt.xv.dicens,videndum eſſe Card. in clemen.1.qõ.xviij.de reb.eccle.nõ alienan. Vt autem iſta quæſtio diffuſius examinetur, diſtinguendum puto,quòd aut quærimus de penſione laico aſsigna

1 ta,aut quærimus de penſione aſsignata clerico. † Primo caſu vtique dicendum eſt, quòd ſi laico benemerito de eccleſia vniuerſali vel particulari aſsignata fuit, qđ fieri poteſt iuxta terminos in quibus conſuluit Oldra.in conſil.ſuo.226.incipiente, quidam Epiſcopus, dummodo fiat in quantitate moderata. vt inquit idem Oldra. ibidem ſiue aſsignetur penſio laico ratione ſeruitij impenſi vel impendendi, vtputa aduocato pro patrocinio & defenſione iuxta tradita per doctores in clemen.prima de reb.eccle.nõ alienan.vel pro officio temporali, vtputa pro pulſandis campanis,claudendis foribus eccleſiæ vel monaſterij, & iſto caſu dicendum eſt per contractum matrimonij non extingui penſionem, & ita procedat doctrina Lauren. & aliorum ſupra relata. & hanc opinionem inuenio tenuiſſe Guiliel.in dicta clementi. prima de rebus eccle.non alienan. quem refert & ſequitur ibidem Imol.colum.vj.in verſicu, Sed nunquid aduocatus ubi concludit, quòd ſi aduocato aſsignata ſit penſio in fructibus decimarum vel aliorum bonorum eccleſiaſticorum per ſuperuenientiam coniugis eam non amittet, quia non fuit ſibi aſsignata in titulum beneficij. allegat text. in capitu. poſſeſsiones. xvi.quæſtio.1.& text.in capitu. quicunque.xij.quæſtio.ii. & Iſtam concluſionem tenuit Cardina. in dicta clementi. 1. de rebus eccle.

2 non alienan.quęſtio.xviij. † Quinimmo talis penſio reuocari nõ poterit per ſucceſſorem illius monaſterij ſuper cuius bonis fuit aſſignata, ita concludunt doctores in locis ſupra allegatis.faciũt quę tradunt docto.poſt Barto.in l.cum quid.ff.ſi cert.petat. & dixit late in-

te infra. queſt.68. Verum tamen eſt quòd penſio aſsignata aduocato pro patrocinio & defenſione prꝗſtandis in cauſis illius monaſterij, ſuper cuius bonis fuit aſsignata, & aduocatus ille inſufficiens poſtmodum reperiretur ad patrocinium præſtandum tali caſu non ſolum per ſucceſſorem, ſed etiam per illum qui penſionem prædictam aſsignauit poterit ei adimi ipſa penſio vt concludit Bartol. in l.cum quid in fine.ff.ſi cert.petat. Aut fuit pēſio aſsignata clerico. & tunc eſt diſtinguendum, quòd aut fuit aſsignata ſimplici clerico,
3 aut aſsignata fuit clerico in ſacris conſtituto. † Primo caſu quando fuit aſsignata clerico conſtituto in minoribus ordinibus dicendum erit, quòd ſi ſit aſsignata pro ſeruitio vel officio tēporali, vtputa vt ſit campanarius, vel eccleſiæ cuſtos & ſimilia, & tunc dicendum erit, quòd per contractum matrimonij penſio non vacet per not.per Laur.Cardi. & Imol.in dicta clemen.1.§. an eadem de ſupplen.negli.prælat.& in d.clemen.1.de reb.eccle.non alienan.& ſic iſto caſu idem erit quod in caſu pręcedenti. Eccleſia enim in tali caſu per coniugis ſuperuenientiam non fraudabitur ſeruitio eius, cui penſionem aſsignauit. & idem erit quando ob benemerita fuit aſsignata penſio per ſupradicta. Adde quòd iſto caſu procedunt dicta per Reuer. Gomeſium Rotæ auditorē in commento regul. de anal.poſ. quæſtio.21. vbi dixit per cōtractum matrimonij penſionem non vacare.
4 † Aut talis penſio fuit aſsignata clerico non in titulū beneficij, ſed loco beneficij, vtputa quando clericus reſignauit beneficium, vel ceſsit iuribus quæ in beneficio habebat, & obtinuit ſibi ſuper illius fructibus reſeruari annuam penſionem, ne ex reſignatione aut ceſsione huiuſmodi nimium diſpendium pateretur. vel Papa alicui clerico motu proprio ſuper fructibus beneficij penſionem reſeruauit, vt illo commodius ſuſtentari valeat, & iſto caſu pēſio per contractum matrimonij extinguitur, quia clericus in minoribus conſtitutus deſinit eſſe clericus, & priuilegium clericale amittit in omnibus præterquam in duobus, de quibus in capitulo primo de cleric.coniugat.in vi videtur enim tali caſu penſio loco beneficij ſubrogata. Nec eſt dubium, quòd ſubrogatum naturam ſapit eius, in cuius locum ſubrogatur. l. ſi eum.§.qui iniuriarum ff. ſi quis caut. Baldus in l.parrabolani. C. de epiſcop. & cleric.& ita ſenſit etiam Caccialupus in tractatu ſuo penſio. quæſtio xxx.& vltima. in verſiculo. Et pro declaratione materiæ & iſtam partem amplectitur Curia Romana, & michi in facto accidit, quia poſtquā matrimonium contraxi, amiſi quaſdam pēſiones mihi tunc vti cle-

rico in minoribus conſtituto per fęlic.recor.Clementem vij.reſer-
uatas. Quando autem appareret ex tenore literarum aſsignationis
talis penſionis,ꝙ Papa ſoluerit illam penſionem durare toto tem-
pore vitę penſionarij,ēt ſi vt laicus in poſterū ſe haberet: tunc eſſet
ſecus dicendum. ad quod vide Caccialup. in prędicto ſuo tracta.q.
5 xxx.† Aut penſio erat aſsignata clerico in titulum beneficij, iuxta
nōt.in c.conquerente, de cleri. non reſiden. & tunc idem dicendū
eſt,ꝙ penſio uacet per contractum matrimonij.c.quod à te,de cle-
ri.coniuga. Laurentius tamen dicebat, ꝙ beneficium ſimplex aſsi-
gnatum etiam in titulum clerico pro patrocinio pręſtando nō ua-
cabat per contractum matrimonij,dummodo non fieret bigamus,
& alias clericaliter uiueret. Sed eius opinionem reprobat Cardi. in
in d.clemen.j.q.xviij. de reb. eccl.non alien. Tali enim caſu penſio
dicitur, & eſt eccleſiaſticum beneficium: vt dictum fuit ſupra.q.j.
hinc eſt,ꝙ contracto matrimonio uacabit: ut per Doct. in c. j. de
cle.coniug.in vj.vbi dicūt,ꝙ clericus matrimoniū contrahens facit
actum cōtrarium clericatui, & propterea videtur renuntiare bene-
ficio,& illud habere pro derelicto:argum.tex.in c.tranſmiſſam, de
renun.& c.cum renunciatur.32.q.j.idem dicit Abb. in conſi.74.in
5 ij.volu.† Aut ſumus in clerico in ſacris ordinibus conſtituto ma-
trimonium de facto contrahente, & tunc ſi talis clericus habebat
penſionem intitulatam,quæ eſt beneficium,& illa erit ipſo iure pri
uatus ſecundum opinionem Ioan.And.in d.c.j.de cleri.cōiuga.Se-
cundum uerò opinionem gloſ. in d.c.j. erit priuandus per ſententiā:
cuius opinionem tenuit idem Io.And.ſibi cōtrarius in c.Ioannes,
eo.titu.quem ſequuntur Imol.Butrius,& Pet.de Anch.in d.c.j.Aut
talis clericus habebat penſionem non intitulatam: & tunc ſi illam
habebat propter eius benemerita, vel pro pręſtando patrocinio:
quia erat doctor, & tali caſu penſio non extinguetur ex contractu
matrimonij per ſupradicta in ſimplici clerico. Aut obtinebat pen-
ſionem ſibi aſsignatam ſuper beneficio quod reſignauit, uel ex eo
quòd ceſsit iuribus ſuis,uel liti & cauſæ, vt fit tota die. & eo caſu,
ex quo matrimonium non tenuit,& talis cogatur vxorem dimitte-
re,nec propterea efficiatur laicus, ſed remaneat illa qualitas cleri-
calis & ſacerdotalis:ut per docto.in d.cap.j.de cleri.coniuga.in vj.
ideo uidetur decidi poſſe,ꝙ penſionem non amittat:quia non prę-
ſtat impedimentum,quod de iure non ſortitur effectum. c.non prę
ſtat,de reg.iur.in vj.cogita tamen, quia malo probabiliter dubita-
6 re quàm temere diſſinire.† intellige ſane prędicta vbicunq; dixi pē-
ſionem

ſionem extingui per contractum matrimonij, vt procedant quando matrimonium contractum fuit per verba de præſenti, ita concludunt Domini de Rota deciſ. 481. in antiquis, & deciſ. 26. in nouis, incipiente, ſi impetratur. vbi concludunt, quòd impetrans beneficium vacans per contractum matrimonij debet probare contractum per verba de pſenti, nec requiritur probatio conſumationis matrimonij, tunc enim quando clericus matrimoniũ contrahit, exercet actum clericatui contrarium. ideo beneficio renunciaſſe dicitur, & illud habuiſſe pro derelicto. arg. c. tranſmiſſam, de renun. & c. cum renunciatur. 21. q. j. & ita dixit Abb. in ſupra allegato conſilio ſuo 74. in ij. volum. & ita concludunt omnes docto. in d. c. j.
7 de cleri. coniuga. & Domi. & alij in c. j. eo. tit. in vj. † Si autem clericus contrahat ſponſalia de futuro, tũc penſio non extinguitur, cũ eo caſu beneficia non vacant. ita concludit Rota deciſ. prædicta. & docto. in d. c. j & adducunt rationem, quia ſicuti per adeptionẽ ſecundi beneficij non vacat primum, niſi quis plene ſit tranſlatus ad ſecundum, vt in c. in cunctis, de elect. & in c. commiſſa. eo. tit. in vj. ita per contractum ſponſaliorum, cum eo caſu non ſit plene tranſlatus. facit, quia ſponſa proprie non eſt vxor, ſed promiſſa, vt notatur in rubr. de ſponſal. ad idem facit text. in l. ea quæ. ff. de manu. vbi dicitur, quòd mulier quæ tantum ſponſalia contraxit, domicilium mutaſſe non dicetur.
8 † An autem clericus qui matrimonium contraxit, & propterea penſionem perdidit, illam recuperet, ſi ſponſa anteq̃ ab eo carnaliter cognoſceretur, ingrediatur religionem: & dicendum eſt ꝙ non. argum. eorum quæ dicunt Docto. in d. cap. j. de cleri. coniuga. vbi Abb. in ij. colum. verſic. ſed dubitatur. & in d. c. j. eod. titu. libro ſexto. vbi dicunt, quòd tali caſu clericus non recuperat beneficia, quia ius ſemel extinctum nunquam reuiuiſcit, licet eſſet cauſa extinguens. c. quàm periculoſum. ſeptima, quæſtione. j.
9 & c. quæris, de conſecra. diſtinctione quarta. † Quid autem dicendum ſit, quando matrimonium contractum per clericum nõ tenuit, an penſio extinguatur, recurrẽdum eſt ad pulchram diſtinctionem. Ioan. And. in cap. Ioannes, de cleri. coniuga. colum. penul. verſicu. de ſecundo cum quæris, vbi quærit, an clericus contrahens matrimonium quod non tenuit, ſit priuatus beneficio, & diſtinguit quòd aut matrimonium ob defectum conſenſus nõ tenuit, aut ob aliam cauſam. & ſi ob aliam cauſam, an ſolum propter ordines clerici aut propter aliud impedimentum. Primo caſu, aut defectus conſenſus

Vide Tiraquell. in tracta. de vtroq; retrãctu. pagina 619. num. 9. in impreſsis Lugduni.

ſus proceſsit ex parte clerici contrahentis, aut ex parte mulieris cum qua contrahebat. Et utroque caſu ſubdiſtinguit, quòd aut defectus conſenſus procedebat ab ætate, aut à furore, aut à metu illato, ſi ab ætate, vt quia clericus minor annis quindecim beneficiatus matrimonium contraxit per uerba de præſenti, & eo caſu cum iuris interpretatione intelligantur ſola ſponſalia de futuro. c. vnico. de ſponſ. impube. libro ſexto. & iſto caſu dicit Ioan. And. beneficia non uacare: & idem ſit, ſi defectus ætatis erat ex parte mulieris. ſicuti enim per promiſsionem quam faceret de profitendo ipſius beneficia non uacarent niſi tacita uel expreſſa profeſsio interueniret. c. beneficium de regu. iur. in vj Et ſicuti per acceptionem ſecundi beneficij curati non uacat primum etiam curatum niſi ſequatur poſſeſsio, uel per ipſum ſtet quominus illam conſequatur. c. licet. de præben. in vj. ſic nec per ſolam promiſsionem de matrimonio contrahendo dicit Ioan. And. dicam beneficia uacare. Aut defectus conſenſus procedebat à furore: & tunc ſi à clerico furor procedit, & eſt expeditum quòd beneficia non uacant: quia etiam tunc profitendo non obligaretur. c. ſicut. de regul. cap. dilectus. de ſpon. talis enim non poteſt etiam teſtari. c. fi. de ſucceſ. ab inteſt. l. furioſum. C. qui teſtam facere poſſ. l. in aduerſa. ff. de teſtam. cum ſimil. Nec collatio beneficij facta furioſo continuo furore agitato ualet, immo pro non facta habetur. ſecus quando habet dilucida interualla, vt per Bonifac. in clem. j. de homi. colum. vj. nume. 57. &

10 nume. 58. † Si autem defectus conſenſus procedebat à furore mulieris: eo caſu dicit Ioan. And. licet non ſit vere matrimonium: nec etiam inducat publicam honeſtatem. c. vnico, de ſponſ. in vj. tamen dicit, quòd uidetur, quòd iſto caſu clericus perdat beneficia: quia ipſe tali caſu uidetur feciſſe quod potuit, ſubdens quòd æquius eſt dicere quòd beneficia non perdat, ſicuti ſi contraxiſſet cum imagine quadam uel dormiente. Aut matrimonium fuit nullum ex defectu conſenſus metu præſtiti, qui in conſtantem cadere poterat: & tunc idem dicendum erit, quòd beneficia non amittat. alle-

11 gat text. in c. veniens. & in c. id quod. quod met. cau. † Quando autem matrimonium tenet ex conſenſu, ſed ob aliam cauſam non ualet, vtputa propter ordines ſacros contrahentis: & tunc dicit, quòd clericus perdere debet beneficia, & iſto caſu dici poſſet, quòd perderet etiam penſionem, licet penſio non ſit beneficium: tamen cogitandum relinquo, vt ſupra dixi. Aut matrimonium non tenuit: quia

quia contractum fuit cum conſanguinea, & tunc clericus perdit beneficia: quia apparet quòd uoluit omnino mutare uitam ſuam, & fecit quantum in ſe fuit vt contraheret.ita dicit Ioan.And.quem ſequitur Barba.in conſi.xj.in j.volu.colum.ulti.in princi.& diſtinctionem Io.And.ſequitur Abb.in c.j. de cleri.coniuga.colum.ij. & Imol.in d.c.Ioannes.col.penult.verſ.viij.Tangit & ibidem Cardi. col.pen.q.xj.& Pet.de Anch.col.ult.Ex qua diſtinctione facile poſſumus decidere quid dicendum ſit in penſione ſtante ſtilo Curiæ, quòd eo modo quo uacat beneficium per contractum matrimonij
1 2 extinguatur penſio. † An autem in caſibus in quibus dictum fuit ſupra, ꝙ penſio extinguitur per contractum matrimonij Papa diſpenſare poſsit, ꝙ penſiò nõ extinguatur decidi poſſe, hoc uidetur ex diſtinctione & doctrina tradita per Io.de Imo.in c.diuerſis.col. ij.verſ. ſed aduerte.de cler.coniug.& per Doct.in d.c.j.eo.titu. ubi deciditur an clericus coniugatus diſpenſari poſsit, ut matrimonio non obſtante beneficium habere poſsit: & eſt clarum, quòd Papa talem diſpenſationem facere poterit cum penſionario.

Penſio an extinguatur ſi pẽſionarius fiat miles. Q.lv.

1 *Clericus factus miles ſeculi deſinit eſſe miles Dei.*
2 *Clericus militans an beneficium amittat.*
3 *Clericus militans & enormibus ſe immiſcens ſi monitus non deſiſtat, perdit priuilegium clericale.*
4 *Penſio regulariter per militiam non perditur.*
5 *Penſio quæ datur loco beneficij quando per militiam perdatur.*

QVinquageſimoquinto quęro, ſi penſionarius miles fiat, vtrum penſio extinguatur. iſta quæſtio intelligenda eſt in clerico, nõ in laico. Nam in penſione aſsignata laico eſt expeditum, quòd per militiam non extingui-
1 tur, quo autem ad clericum. Io. And.in c.fi.de cleri.coniug. † dicit quòd clericus factus miles ſeculi deſinit eſſe miles Dei: & cum ibidem ſequuntur Doct. & propterea videtur ſentire, quòd talis perdat beneficia. idem ſentit ibidem Cardi. ſubdens, quòd uidetur di-
2 cendum, † quòd ſicuti per matrimonium, ita per militiam clericus beneficium perdat, cum per aſſumptionem armatæ militię clericali renunciare uideatur: ſicuti quando matrimonium contrahit., d.c.j.

de cleri.coniuga.iuncto d.c.fin.facit gloſ. in c.qualiter. in glo.j.de cleri.non reſiden.vbi glo.coniugium & militiam æquiparat. idem dicit Compoſt. in c.j.col.iij.verſ.ſed de milite, de regul. iur. idem uoluit Barbatia conſilio xj.col.fin.in primo volu.verſicu.præterea facit. allegat glo. in c.fin.de cleri.non reſiden.& Lauren.in cap.ex tunc.eo.tit.& dicit,quòd eſt communis opinio, ſecundum Imol.in d.c.fin. Florianus autem in d.c.fin.contrarium tenuit, quòd immo clericus militans beneficium non amittat: quia in iure hoc non eſt ſancitum: dicit enim in iure longam eſſe differentiam hoc caſu inter matrimonium & militiam: quia in matrimonio quis ab eo recedere non poteſt, & redire ad uitam clericalem & ordines. Sed ſi clericus miles fiat, poteſt pœnitere, & habitum clericalem reaſſumere,& ideo dicit,quòd uidetur quòd clericus tali caſu beneficium non perdat, ſicuti nec contrahens ſponſalia, vt fuit dictum in proxima præcedenti.q.Imol.autem in d.c.fin.dicit, ꝙ opinio Floriani procedere poſſet,quando clericus licet ſit factus miles, non immiſceat ſe negotiis ſecularibus ſeu militaribus, & ſic uidetur ſentire,ꝙ ſi clericus immiſceat ſe negotiis ſecularibus miles factus beneficiũ amittat. Quid dicemus in penſione? dicerẽ,ꝙ ſi penſio fuit ei aſsignata non in titulum beneficij,ꝙ eo caſu illam non amittat per militiam etiam ſi ſe immiſceat enormibus, dum tamen non fuerit mo-
3 nitus. † Quia ſi eſſet monitus vt à militia deſiſteret,& à cõmixtione enormium ſe abſtineret,& id non faceret, eo caſu perdit priuilegiũ clericale,vt per Docto.in c.ſicut te.vbi Abb.col.j.verſ.ſi vero extra.ne cler.vel mona.& per Cepol.conſ.ſuo xj.incip. caſus talis eſt. Aloyſius.ideo tali caſu putarem ipſum perdere etiam penſionem,ſicuti ſupradictum fuit de eo qui matrimonium contraxit, in
4 proxima præcedenti.q.†Quod autem per militiam regulariter pẽſio non amittatur,tenuit Laur.Card.& Imol.in clem.j.§.eadem,de ſupplen.negli.prǽla.vbi concludunt,ꝙ quando penſio eſt aſsignata clerico pro temporali ſeruitio, ſeu officio iam impenſo vel impendendo,tunc non extinguatur per militiam,ſecus ſi fuit aſsignata penſio in titulum beneficij. Nam eo caſu proprie beneficium ſit vt dictum fuit ſupra.q.j & not.in c.conquerente,de cler.non reſid. vacat eo modo quo dictum fuit ſupra in iſta vltima concluſione,ꝙ per militiam penſio non extinguatur, reſidet ſimpliciter Caccialupus in trac.ſuo de penſ.quæſtio.decimaquinta. ſequendo opinio-
5 nem Laur. Cardina. & Imol. in ſupra allegatis locis. † Notandum

tamen

tamen eſt quod eo caſu quo dixi per miſſiam penſionem extingui, intelligendum eſt de penſione quæ datur loco beneficij, vtputa quũ reſeruata fuit illi qui beneficium dimiſit, vel iura ſua ceſsit, ut dictum fuit in proxima precedenti. q. de clerico qui matrimonium contraxit in verſiculo aut ſumus in clerico in ſacris: & in verſi. aut fuit penſio aſsignata. Secus autem eſſet dicendum in penſione aſſignata pro ſeruitio impenſo vel impendendo: quo caſu procedant dicta per doct. in d. clem. j. §. eadem.

Penſio an extinguatur per promotionem ad epiſcopatum. Quæſtio. lvj.

1 *Penſio aſsignata pro ſeruitio impenſo uel impendendo non uacat per promotionem in epiſcopum.*
2 *Penſio aſsignata ex cauſa reſignationis uacat per promotionem ad epiſcopatum.*
3 *Beneficia conſecrati in epiſcopum per munus conſecrationis uacant.*
4 *Beneficia promoti ad epiſcopatum uacant lapſo termino ad petendum conſecrationem.*
5 *Penſio an uacet per promotionem in Abbatem.*

QVinquageſimo ſexto quęro, quando penſionarius in epiſcopum conſecratur, an penſio quę fuerat ſibi reſeruata ſuper fructibus, redditibus & prouētibus alicuius beneficij eccleſiaſtici ante eius promotionem ad epiſcopatũ extinguatur. In hac quæſtione Laurē. in clem. j. §. eadē de ſuppl. negli. prælat. quē refert & ſequitur ibi Card. tenuit penſionem non extingui, qñ penſio nō eſt beneficiũ eccleſiaſticũ, ſed ſolũ pro temporali cōmodo aſsignata: & Cardi. ibi. q. iiij. remittit ſe ad Hoſtien. in ſumma de vit. & honeſt. cleri. & de cleri. non reſi. & ita tenuit Caccialup. ſolennis doctor in tract. ſuo penſ. q. xv. allegans Butrium idem tenere in d. clemen. j. §. eadem & Imol. ibid. qui tamen Imol. hanc quęſtionem non ponit, ſed ſolum quærit, nunquid penſio vacet, ſi penſionarius fiat miles vel matrimonium contrahat? Quid tenendum in hac quæſtione in qua præfati doctores ita ſicco (vt aiunt) pede pertranſeunt? Ego pro reſolutione diſtinguendũ
1 puto, q† Aut loquimur de penſione aſsignata pro ſeruitio impenſo aut impendēdo, vtputa pro pulſando campanas vel quid ſimile:

& tali

& tali caſu penſio per conſecrationem in epiſcopum non vacet: & ita procedat opinio Lauren. Cardina. Butri. & Caccialupi ſupra re
2 lata. † Aut loquimur in penſione aſsignata alicui clerico ex cauſa reſignationis, vt puta, quia habens beneficium illud renunciauit in manibus Papę, & obtinuit ſibi reſeruari ſuper illius fructibus annuã penſionem: vel ceſsit iuri liti & cauſæ litigans ſuper aliquo beneficio ad fauorem collitigantis obtinendo ne ex ceſsione huiuſmodi nimium diſpendium patiatur ſibi penſionem ſuper illius fructibus aſsignari, quo caſu non eſt dubium, quòd penſio videtur ſuccedere loco beneficij, & iſto caſu puto penſionem extingui per mu-
3 nus conſecrationis. † Et moueor, quia tali caſu vacant beneficia conſecrati: tex. eſt in capitulo cum in cunctis. §. cum vero de elect. & ibi latiſsimè per docto. & conferri poſſunt per eum ad quem eorum collatio ſpectat: vt dicit ibi tex. immo tali caſu beneficia dicuntur ipſę iure vacare, vt tenuit Abb. in d. §. cum vero, in vlt. not. col. prima & idem Abb. conſil. cj. Calder. conſilio primo de tranſlat. prælator. dicit tamen Abb. ibidem quod curia Romana ſtatim quod aliquis fuit denominatus per Papam in epiſcopum immediate confert illius beneficia tanquam vacantia non expectata conſe-
4 cratione. † Sciendum tamen eſt, quòd licet beneficia promoti ad epiſcopatum de iure non vacent niſi ſecuta conſecratione: tamen lapſo termino trium menſium electo aſsignato ad petendam conſecrationem, etiam ꝙ conſecratus non ſit, beneficia vacant: vt dicit tex. in d. c. cum in cunctis. §. cum vero: vbi Abb. in ſecunda colũ. verſic. in gloſ. in verbo decurſo de electio. & per Oldra. conſi. ſuo xiiij. incipiente, cum quæritur an beneficia Hoſtien. in ſumma de electio. §. quo tempore: verſicu. quid autem & per Ioan. Fran. Pauinum audit. Rotæ in tract. ſuo de off. & poteſt. cap. ſede vacant. q. ix. & licet penſio non ſit eccleſiaſticum beneficium vt vidimus ſupra q. j. tamen in caſibus præmiſsis beneficij loco ſuccedit vt dixi ſupra q. liiij. & iſtam opinionem amplectitur vt audio Romana curia, quòd ſicuti beneficia promoti ad epiſcopatum vacant: ita vacet penſio niſi ei ſit a Papa indultũ, ꝙ ſimul cum epiſcopatu quaſcũq; annuas pẽſiones per antea ei aſsignatas ſuper fructibus beneficio-
5 rum retinere poſsit vt ſæpe factum vidi. † Quid autem ſit dicendum in promoto ad aliquam Abbatiam, Oldr. in conſil. ſuo xiiii. ſupra allegato conſulendo decidit, quòd eius beneficia dicantur vacare poſt adeptam pacificam poſſeſsionem Abbatiæ, licet nondum ſit

in Abbatē benedictus idem voluit Pauinus in ſupra allegato tract. ſuo col.iij. ver.& dicitur etiam ſedeſ. Ideo idem erit in penſione ſibi reſeruata ante eius promotionem ex cauſis ſupradictis.

Penſio an extinguatur per ingreſſum religionis. Quæſtio. lvij.

1 *Penſio uſufructui comparatur.*
2 *Vſufructus non extinguitur per ingreſſum religionis.*
3 *Vſufructus quem pater habet in bonis aduenticijs filii an extinguatur per religionis ingreſſum.*
4 *Feudum per ingreſſum religionis an tranſeat in monaſteriū uel uacet.*
5 *Ius patronatus trāſit in monaſteriū ſi patronus religionē ingrediatur.*
Beneficia ingreſsi religionem facta profeſsione uacant.
6 *Penſio uenit appellatione beneficii lato ſumpto uocabulo.*
7 *Minor ingrediens religionem non amittit penſionem niſi adueniente maiori ætate & facta profeſsione.*
8 *Penſio quo caſu uacet qn̄ maior annorū.xiiij.religionem ingreditur.*
9 *Vſufructus fauore religionis in monaſterium tranſit.*
10 *Monaſterium loco filii habetur.*

QVinquageſimo ſeptimo quæro, an penſio extinguatur ſi penſionarius religionem ingrediatur. In iſta quæſtione dicendum videtur penſionem non extingui: quia, vt vidimus ſupra quæſtione prima † Penſio vſufructui cōparari videtur: & dixi ſupra quæſtio.lij. in ver.tertio moueor. † Vſufructuarius autem ſi religionem ingrediatur, non propterea vſufructus extinguitur, ſed percipitur à monaſterio in quo quis eſt ingreſſus, donec ipſe vſufructuarius monaſterium ingreſſus vixerit. Ita tenuit Bart. in auct. ingreſsi in prima lect. in fin. C. de ſacroſan. eccle. idem tenet Specu. in titulo de ſtat. mona. §. primo quæſtione xlvi. glo. Bart. & doct. in auct. idem eſt, C. de bon. quæ liber. Imol. in l. cum filio de leg. primo. Aluer. in capitulo qui clericus. & ibi Bal. ſi de feud. fuer. contro. inter dominum & agna. Decius in capitulo in pręſentia col. xxxiii. in fin. & col. xxxiiij. de probat. vbi dicit iſtā eſſe cōem opinionē. idem tenet Inno. in d. c. in pręſentia circa fin. & gl. in c. ſi qua mulier. xix. q. vlt. idem tenet D. Roſel. de Aretio in ſua eleganti repet. d. auct. ingreſsi. in verſi. item quæro, Aliquis

quis habens. & Guido Papæ in ſuis deciſionib. deciſio. 595. & de-
ciſ. 477. in fin. Et Petrus de Bellaper. in tract. ſuo feudali in tit. qua-
liter perdatur feud. per clericatum. & iſta cõcluſio procedit in vſu-
3 fructu aliunde quæſito q̃ ex bonis aduẽtitijs.† Quid autem ſit in pa
tre habente vſumfructum in bonis aduentitijs quæſitis per filium,
Vide docto. in locis ſupra allegatis, & præceptorem meum domi.
Hippolytum Marſilium in ſingulari ſuo 668. Secundo facit pro
iſta opinione, quia cum feudum ſit beneficium, prout beneficium
eſt, beneuola actio gaudium tribuens, vt per feudiſtas in prælud.
feud. eodem modo penſio beneficium dicitur, vt habetur ſupra q.
4 xxviij.† Feudatarius autem ſi ingrediatur religionem, licet regula-
riter feudum non tranſeat in monaſterium, cum beneficium ad eũ
non pertineat qui officium gerere non debet c. j. de vaſal. mil. qui
arm. bellic. de poſ. ad idem eſt text. in c. qui clericus. ſi de feud. fuer.
contro. inter domi. & agnat. & habetur per Bart. in l. finita. §. ſi de
vectigali. col. ij. ff. de dam. infec. Alexan. conſi. x. in v. volu. incipien
te viſo inſtrumento. colum. j. Bald. in l. Deo nobis. ver. quarto not.
C. de epiſ. & cleri. Petrus de Bellaperti. in ſuo tract. feudorum in
tit. qualiter perdatur feudum per clericatum & late per Pariſium
in cap. in præſentia. col. lxxii. & colum. lxxiii. de probat. Tamen iſta
regula fallit, quando feudum eſſet tale, quod ſeruitium quod pro
eo præſtãdum eſt, præſtari poſſet per monaſterium. ita tenet Cyn.
in d. auct. ingreſsi. & Inno. Io. And. Abb. & alij in c. in pręſentia de
probat. Calder. conſi. ij. de feud. & Decius qui plures citat docto-
res in d. c. in præſentia. colum. antepen. idem erit in feudo de quo
fœmina eſſet inueſtita; & in feudo franco: vt per Alexan. in d. ſuo cõ
ſil. x. col. iij. & per Decium in d. c. in præſentia. col. pen. qui allegat
Bal. in l. ſi plures. col. ij. C. de condi. inſert. & alios plures. idem te-
5 nuit Brun. in conſi. ſuo xvi.† Tertio pro iſta opinione facit: quia ſi
habens iuſpatronatus religionem profiteatur iuſpatronatus in mo-
naſterium tranſit. ita concludit Lambertinus Epiſcopus in ſuo co-
pioſo tract. de iur. patro. in ij. parte in xxv. artic. ſecundæ quæſtio-
nis principalis. In contrarium, quòd immo penſio extinguatur, ſi
penſionarius religionem ingreditur, facit: quia ſi clericus benefi-
ciatus religionem ingreditur ſecuta profeſsione tacite vel expreſſo
eius beneficia vacant, & conferri poſſunt. tex. eſt in c. beneficium.
de regu. in vi. & ibi doctores, & verbum beneficium poſitum in d.
lo. text. intelligitur large de quocunque beneficio, vt dicunt ibi

Ioan.

6 Ioan.And.Domi.& Franchus in principio. †Cõſtat autem quòd lato ſumpto vocabulo beneficij appellatione venit etiam penſio, vt vidimus ſupra q.xxviii.ergo idem videtur dicendum de penſiõne.faciunt dicta ſupra q.liiij. vbi vidimus an per contractum matrimonij penſio vacet.& dicta in q.proxima præcedenti: & iſta videtur verior ſententia pro qua facit,quia penſio eſt quædam ſeruitus beneficio:in hac tamen q. puto eſſe conſiderãdos plures caſus:
7 primo quid dicendum ſit † in penſione reſeruata minori añ.xv. Nã ſupra quæſt.xiij.vidimus,quòd pẽſiò reſeruari poteſt alicui etiam in ſeptennio poſtquam in clericum ordinatus fuerit: & iſto caſu dicendum eſt,ꝙ ex quo ante legitimam ætatem talis non obligatur religioni quãuis illam ingrediatur.c.j.de regul.c.ij.eo.titu.& c. ad noſtrã:ad idem eſt tex.in d.c.j.de regu.in vi.& propterea nõ amitteret beneficia cum cura & ſine cura quæ obtineret: ꝙ etiam penſionẽ non perdat, niſi poſtq̃ legitimę ætatis factus profeſsionem tacite vel expreſſe emiſerit d.c.j.de regu. in vj. facit text. in c.j. de vot.in vj. Retinebit igitur penſionem donec profeſsionem tacitã vel expreſſam emiſerit non obſtante religionis ingreſſu, pro vt de beneficio dicitur in d.cap.j.de regu.in vj. facta autem profeſsione penſio extinguetur,niſi ſuper ea fuerit à Papa diſpenſatus quòd il-
8 lam retinere poſsit.† Aut loquimur in penſione reſeruata maiori. & eo caſu,ſi penſionarius maior annis quatuordecim religionẽ ingrediatur, & habitum aſſumat: eo caſu cum intra probationis annũ retineat etiam beneficium regulariter d.c.beneficium: idem dicendũ erit de penſione,niſi conſtet ꝙ vitam voluerit expreſſe mutare vel ante probationis annũ profeſsionem expreſſe fecerit: ſiue ſcienter habitũ profeſſorum aſſumpſerit, quibus caſibus etiam non completo probationis anno beneficia ingreſsi religionem vacant, & cõferri poſſunt vt eſt tex. apertus in d.c. beneficiũ, & ibi omnes doct.de regu.in vi.†Nec obſtant adducta ſupra in contrariũ dum
9 dictum fuit,ꝙ†ſi vſufructuarius religionẽ ingreditur ꝙ vſufructus tranſit in monaſterium:quia ſpeciale eſt fauore religionis, vt vſus fructus tranſeat in monaſterium,& à perſona vſufructuarij recedat & tamen non extinguatur:arg.tex.in l.ſunt perſonę.ff.de religio.& ſumpt. funer. iſta reſponſione vtitur dominus Roſellus de Aret.in repet.d.auctẽn.ingreſsi in verſi. Item quæro aliquis.penſio autem non poteſt ſeparari à perſona penſionarij, & in monaſteriũ tranſire ſine auctoritate Papæ.faciunt dicta ſupra q.v.& q.vi. Ideo de pẽ-
10 ſionario in monaſteriũ nõ tranſit.†Ad illud quod dicitur de feudo quod

quod in monaſterium tranſeat in caſibus ſupradictis, reſpondetur, quod monaſterium habetur loco filij.c.in præſentia de probat.& ibi doct.& habetur per doct.in d.auct.ingreſsi: feudum autē. in filium tranſit.c.j.in prin.de ſucceſ.feud.c.j.de ſucceſ. fratr. & gradi. ſuccedentium in feud.Igitur,non erit mirum ſi feudum in monaſterium tranſeat.Penſio autem de patre in filium nullo modo ex ſucceſsione tranſire poteſt, cum extinguatur morte penſionarij qui ſtatim ꝙ monaſteriū ingreditur,& profitetur religionem pro mortuo habetur.l.Deo nobis.C.de epiſ.& cleri.j.q.j.c.placuit.§. illud. in auct.de monach.ex iſta reſponſione euacuatur etiam tertiū fundamentum ſupra adductū de iure patr. Erit ergo ex prædictis concluſio ꝙ penſionario religionem ingrediente & profeſsionem tacite vel expreſſe emittente penſio extinguetur & beneficium illius onere grauatum erit liberum à ſeruitute penſionis ſoluendæ.

Regula cancellariꝙ de xx. diebus an locum habeat in penſione. Quæſtio. lviij.

1 *Regula prædicta locū habet in pēſione cōſueta aſsignari pro beneficio.*
2 *Stilus curiæ ius facit.*
3 *Curia romana tanquam magiſtra eſt ab omnibus ſequenda.*
4 *Stilus curiæ & mos iudiciorum ſeruari debet ſicuti lex.*
5 *Penſio æquiparatur contractibus profanis.*

Qvinquageſimo octauo quæro.cautum eſt per regulā cancellariæ, ꝙ ſi reſignans beneficiū non ſuperuiuat per dies.xx. poſt reſignationem factam ꝙ beneficium reſignatū intelligatur vacare per obitum,non autem per reſignationem.Quęritur quid dicendum erit in penſione, puta, quidam penſionarius habens auctoritatem transferendi penſionem ſibi aſsignatam in totū vel in partem in vnam vel plures perſonas,vt concedi ſolet per dominum papam penſionem in Sempronium tranſtulit vigore facultatis ſibi conceſſę.demū penſionarius transferens mortuus eſt ante dies
1 viginti: quæritur an valeat talis tranſlatio. † Circa hoc diſtingue quod aut loquimur in penſione conſueta aſsignari in titulum beneficij eccleſiaſtici iuxta notata per doct.in c.conquerente de cler. non reſiden. et tunc, quia illa eſt beneficium eccleſiaſticum: vt per Card.in clem.j.§.eadem.q.iiij.de ſupplē.negli.prælat. et dixi ſupra q.j.& q.xxj.et xxviii.et tunc locū habebit dicta regula. Aut loquimur

mur in penſione non intitulata ſed quæ eſt quid mere temporale, de qua ſpecie penſionis proprie tractamus;et tunc dicendum eſt ꝙ in ea locum non habeat d.regula cancellariæ quæ loquitur de beneficijs eccleſiaſticis quæ dantur in titulum, quod patet manifeſte dum loquitur de beneficiis reſignatis:et dum facit mentionem de permutatione,igitur non comprehendit penſiones quæ permutari non poſſunt cũ beneficio eccleſiaſtico:vt vidimus late ſupra quæſt. xxxiii.beneficiorũ.n.appellatione proprie loquendo penſiones nõ veniunt:vt late dixi ſupra.q.xxviii.et pẽſio ẽt laico aſsignari põt vt dixi ſupra.xxi.Nec pẽſionarius officiũ dicere tenetur:vt vidimus ſupra q. xxx. Nec penſionarius tenetur ad reſidentiã de quo ſupra.q. xxxi.Nec pẽſio facit ĩ cõpatibile ſub eodẽ tecto de quo ſupra.q.32. ex quibus apparet longe differre penſionẽ à beneficio.Ideo ſi penſionarius trãſferat in aliũ penſionẽ et tranſlatione facta et auctorizata per habẽtẽ facultatẽ infra xx.dies moriatur: tunc valet trãſla
2 tio dicta regula non obſtante.†Et ita ſtilus curiæ obſeruat, quem ſequi debemus:quia ius facit et pro lege ſeruatur,Specu.in titu. de teſte.§.publicatis verſi deinde.idem Specu.in tit.de reſcri.pręſent. §.ratione formæ quoque in princi. et dicit Rota deciſ.710.in antiquis,quod ſtilus curiæ eſt quoddã ius licet ex facto reſultet. eſt.n. curia Romana tanquã magiſtra ab oĩbus ſequenda.Spec. in titu.de appel.§.de off' ver.vt autem,fundatur.n.ſtilus curiæ et apoſtolicæ cancellariæ in iure cõi,vt inquit idem Spec.in tit.de reſcri.pręſent. §.ratione formæ quoque vide multa notabilia quæ de ſtilo curiæ
3 ſcribit Fely.in c.ex parte.in verſi.ſtilus de reſcri.† Et dicit Lauren. Calcaneus in conſi.ſuo cxviii.incipiente,ſanctiſsimus,ꝙ ſtilus curiæ et mos iudiciorum ita eſt ſeruandus,ſicuti ſeruandę ſunt leges ſcriptæ,adeo ꝙ ita iudex facit litẽ ſuam iudicando contra ſtilũ ſicuti qñ iudicat cõtra legẽ ſcriptã,allegat Bal.in l.iubemus.C.de iudi.Adde ꝙ poſtq̃ hęc ſcripſi inueni hoc idẽ tenuiſſe R.P.Ludouicũ Gomes Hiſpanum Rotę auditorem in commento d.regulæ.q.xvi. vbi dicit,ꝙ regula locum non habet in penſione præſertim quia dicit ipſe licet beneficium vacet propter crimen, ſecus eſt in penſio-
4 ne cum penſio †æquipararetur contractibus profanis.allegat Roma. conſi.339 colum.iiij.ſed beneficia dicit æquiparari vltimis voluntatibus glo.fi.in c.j.de conceſſ. præben.in vj. Qualiter autem intelligatur dicta regula cancellariæ: vide Decium conſi. ccxxiiij. in j. col.in ij.volu.et dictum Ludouicum Gomes in commento dictę regulæ ſuper qua format q.xlj.

Penſionarius

An aũt dicta regula locũ habeat ĩ reſignatiõibus factis coram ordinario Pet.de Ancha.ĩ cõſ.297 tenuit quod non & idẽ tenuit Dec.cõſ. 224. circa fin. Caſsiodor.in ſuis deciſ.ſup regu.cancellarię tenuit contrarium,ꝙ immodicta regula locũ ẽt habeat ĩ ordinario & ita teſtatur ſẽſiſſe maiorẽ ptẽ dñorũ de Rot.idẽ tenet Gomeſ. in d.regula q. xxvi. vbi ad partes arguit, & motiuis in contrariũ adductis reſpõdit & atteſtatur, ita Rotã ſeruaſſe. Ego teneo iſtã partẽ affirmatiuã & vltima adducta p alios dico ꝙ iſta opinio inconuincibiliter pbatur per tex.d. regulę ibi ipſum beneficiũ quauis auctoritate conferatur verbũ N. quauis auctoritate generale eſt,ideo omnem

nẽ auctoritatẽ comprehẽdit, & ſic ẽt ordinariã. nã in lege uel canone vbi verba ſunt gñalia ſi lex vel canõ non diſtingnit nec nos diſtinguere debemus. c. ſolite, ꝓpe finem, extra de maior. & obedien. vbi Abb. vlt. nota. l. de ꝑrio. ff. de publicã. & ſi ſecus diceremꝰ illa uerba quauis auctoritate eſſent ſine effectu aliqđ operandi qđ eſſe non debet cap. ſi Papa de priuileg. in vi. Bal. in rub. C. de cõtr. empt. in ix. q. Ad idẽ Alex. conſ. ix. col. i. in vii. volu. Ideo de neceſsitate cogimur dicere dictã regulã cãcel. cõprehẽdere reſignationẽ factã in manibus ordinarij. Et reſpondẽdo ad Petr. de Ancha. & Dec. ĩ locis ſupraallegatis dicas quòd eorũ tp̃e in regula ꝑdicta nõ aderant illa verba quauis auctoritate

Penſionarius an pro rata penſionis teneatur contribuere ad ſolutionem decimę Papalis. Qõ. lviiij.

1 *Bellencinus fuit præceptor Felyni.*

2 *Penſionarius tenetur pro rata pẽſionis ſoluere caritatiuum ſubſidiũ.*

3 *Beneficium ſemel decimatum non debet iterum decimari.*

4 *Locator non tenetur ad ſoluendum gabellam pro penſione ſi illam ſoluit conductor pro fructibus.*

5 *Rector beneficii qui decimã ſoluit utẽ retẽtione proportione pẽſionis*

6 *Papa poteſt penſionarium priuilegiare ne decimam ſoluere teneatur.*

7 *Penſionarius qui ſolum habet penſionem ducatorum ſeptem de illa non tenetur ſoluere decimam.*

Idem eſt in beneficio ducatorum ſeptem.

8 *Penſionarius de penſione ſibi aſsignata ratione laborum uel obſequii præſtiti uel præſtandi decimam ſoluere non tenetur.*

9 *Pẽſionarius cui fuit aſsignata penſio exẽpta à decima non cogitur illã ſoluere ẽt ſi dictũ ſit ꝙ non obſtãtibus priuilegiis decima ſoluatur.*

10 *Cardinalis non tenetur ad ſolutionem decimæ niſi de eo dictum ſit.*

11 *Cardinales non comprehenduntur in generali conſtitutione Papæ.*

12 *Cardinales ſunt pars corporis Papæ.*

13 *Cardinales ſunt membra Papæ.*

14 *Regula cãcellariæ de exprimendo ualore Cardinales nõ cũprehendit.*

QVinquageſimonono quęro, vtrum penſionarius teneat̃ contribuere pro rata penſionis ad ſolutionem decimę papalis impoſitę ſuper fructibus beneficiorum. Iſtam queſtionem examinat Caccialup. in tract. ſuo de penſ. q. xvij. vbi dicit ꝙ non meminit ſe legiſſe eã tactam à doctoribus. Ego aũt anteq̃ tractatũ hunc cœpiſſem ſcribere, & anteq̃ vidiſſem tractatũ Caccialupi 1 † Inueni hanc quæſtionem tactam per Bellencinum qui fuit pręceptor triennalis Felyni, vt ipſe Fely. teſtatur, in c. ij. col. xiij. in fin. de reſcrip. & ſic Bellencinus fuit ante Caccialupum. quia Caccialupus & Felynus fuerunt contemporanei: & ego vidi plura conſilia Caccialupi ſubſcripta manu ipſius Felyni: & iſtam queſtionem tagit ipſe Bellenc. in tractatu ſuo de ſubſid. charitat. q. lxxv. vbi decidit, ꝙ ſi habentes penſiones habent illas in beneficium, vel ex mera gratia, tunc tenentur ad decimam & illius ſolutionẽ. Si autẽ habeant pẽſiones ex contractu cõductionis vel ad

firmam

firmam,vel ex cauſa emptionis fructuum, vel pro mercede & remu
neratione ſui laboris:tunc ſecus,quia illi,quorũ eſt proprietas bo-
norum, ſuper quibus penſiones ſoluuntur, decimam ſoluere tene-
buntur. allegat glo.j.in clem.ſi beneficiorum,de decim. Et ꝙ pen-
ſionarius teneatur pro rata penſionis ad ſoluendam decimam Pa-
palem impoſitam ſuper fructibus beneficiorum: tenuit etiam idem
2 Bellenc.in d.trac.ſuo.q.37.vbi ẽt concludit,ꝙ †penſionarius tenea
tur ẽt pro rata penſionis ad ſolutionem charitatiui ſubſidij impoſiti
per epm:de quo articulo dixi ſupra.q.39.& idem in decima Papali
tenuit Imol.in d.clem.beneficiorũ.col.j.verſ.tertio quærit gloſſa,
& eſt tex.apertus in extrauag.Bonifacij.vij.quę incipit,declaratio-
nes.in tit.de decim.quæ eſt inſerta in volumine extrauagantium cõ-
3 munium.†Bene verum eſt,quòd ſi rector beneficij fuit grauatus ad
ſoluendam integram decimam,tunc penſionarius qui habet penſio
nem ſibi reſeruatam ſuper fructibus illius beneficij, non poterit à
collectore decimæ vlterius moleſtari ad illius ſolutionem:quia ſe-
mel decimatum beneficium vlterius decimari non debet: vt not.
Docto.in c.tua.& in c.cum non ſit, de decim. ad idem faciunt not.
in l.quanquam.ff.ad leg.Falci.& in c.Rainutius. & in c.Raynaldus,
de teſtam. vbi notatur, ꝙ ſemel defalcatũ pro legitima non debet
iterum computari in cumulo & detractione Trebellianicæ, ad idẽ
faciunt quæ voluit Bar.in l.fi.§.quoties.ff.de public.vbi Bart.deci-
4 dit,† ꝙ ſi fundum locaui pro centum florenis,& colonus, q fru-
ctus percepit,ſoluat pro illis gabellam, dñs pro penſione gabellam
ſoluere tenetur,cũ ſoluta fuerit de fructibus,quorum cõtẽplatione
penſio percipitur: pręſertim,quia non eſt dubium, ꝙ propter ga-
bellam minori pretio fuerunt fructus locati. Ad idem faciunt ea, q̃
voluit Inno.in c.fi.de decim.vbi dixit, ꝙ ſi dñs ad quem omnes fru
ctus peruenerunt,ſoluerit pro illis decimam, ſi colonus partiarius
recipiat eius partem,decimam ſoluere non debet.Facit tex.hic.Bo-
na fides,de regul.iur.in vj.vbi tex.dicit,ꝙ bona fides non patitur,vt
ſemel exactum iterum exigatur. Ad quod vide quæ ponit Abb. in
5 c.tua nobis.col.pen.in verſ.† in glo.de decim. tamen rector bene-
ficij,qui ſoluere penſionem tenetur,poterit uti retentione pro rata
decimæ ſoluendæ per penſionarium in ſolutione penſionis. argu.
eorũ quæ not.Petr.quem refert Abb.in c.cum nõ.col.j.verſ.vltimo
nota,de decim. Erit ergo concluſio,quòd penſionarius pro rata pẽ
ſionis decimam ſoluere tenebitur:quam concluſionem ſenſit etiam
Deci.in conſi.156.incip. ſtatutum cathedralis eccleſiæ. in j.volu.

ritate, vt eſt videre ĩ regulis Sixti & Innocẽtij, Alexandri, & Iulij.ij. & Leonis .x. dicta verba addita ſunt p̱ Adrianum.vj.& ſic poſtquam p̱ Iulium.ij. dictę regulę, ad dita fuere illa verba, à die p̄ſtandi cõſenſus,a quo tp̃e citra cępit dubitari,an d.regu. locũ haberet in ordinario, vt atteſtatur Caſſador. deci.31 ſuper reg.cancell.q ẽt dicit, ꝙ añ tẽpora Iulij.ij.d.regula sẽper fuit intellecta, ꝙ locũ haberet ẽt in ordinario.idẽ voluit Gomeſ.q.ix.ĩ regul.de annal. nu.1. Et vide eundem Gomeſ. ĩ p̄fatio. d.reg. d̄ infir. reſignat. n. 8. iõ Dñs Io.Baptiſta Ferrettus compater meus,q ĩ cõſ. tenuit regulã p̄dictã locum nõ habere in ordinario.male ſenſit,quia non

non ponderauit verba illa ĩ d.reg.poſita videlicet qua uis auctoritate conferant.

Cõtrariũ tenuit Io.Andr. ĩ addi.Spec.in tit. de conceſ. pbē. & Oldr. conſi.268.vbi dicũt, ꝙ de pēſione ſolui nõ debet decima. ſed verior eſt concluſ. ſupra firmata, quia certum eſt, ꝙ penſionarius eſt ĩ parte fructuum vſufructuarius, vt p Dec. in pallegato cõſ. vſufructuari⁹ aũt ad illã teneť. Bar.in l.quęro. ff. de vſufru. legato.

& Caccialup.in prȩallegato ſuo trac.d.q. 17. vbi refert, quòd dñs Nico.de Caſtello aduocatus conciſtorialis magnus practicus idem
6 tenebat. † Iſtam concluſ.intellige non procedere in pẽſione reſeruata, libera, & excẽpta ab oĩ onere decimarum ſubſidij charitatiui, & quocũq; alio onere, vt multoties fit. pôt.n.quis priuilegiari à Papa, ne ad ſolutionẽ decimȩ teneatur.c.cũ inſtantia, de cenſ. c.accedens.in verſ.niſi per ſpeciale priuilegium, de reſcript.& durabit tale priuilegium durante penſione, ſi non reuocetur: quia decet conceſſum à principe priuilegiũ eſſe manſurũ.c.decet, de reg iur. in vj. c.j.& ij.35.q ij.faciunt ea quȩ voluit Bellenc.in d.trac.ſuo de ſubſi. charit.q.58.vbi cõcludit, quòd Papa pôt clericũ priuilegiare, vt nõ teneatur ad ſolutionem charitatiui ſubſidij, ſeu decimæ Papalis: & ita quotidie fieri ſolet. Nec propterea diminuitur decima, quia illã integre ſoluere tenetur rector eccleſiæ grauatæ penſionis onere, q illius fructus percipit, iuxta nota.in d.c.tua nobis.vbi Abb. & doc.
7 & in c.cum non, de decim. † Secundo limita ſupradictam concluſ. non procedere, quando penſio non excederet ſummam ducatorum ſeptem quolibet anno, & pẽſionarius nullos alios eccleſiaſticos ꝓuentus haberet, prȩterq̃ prȩdictam penſionem. Nam eo caſu de tali penſione decimam ſoluere non tenetur ẽt ſi eſſet aſsignata in titulum beneficij, iuxta not.per Abb.& alios in c.conquerente.de ſupplen.negli.prȩl.& in clem.j.§.eadem.eod.tit. text. eſt probans iſtã fallentiam in terminis. in d.extrauag. Bonifacij.viij. in §. ſeculares quoq; clerici. vbi dicit tex.ad literã, quòd ſeculares clerici, quorũ eccleſiaſtici redditus ſummã ducatorũ ſeptẽ annuatim non excedunt,
8 decimã ſoluere nõ tenentur. † Tertio limita concluſionẽ ṗdictã nõ procedere in penſione alicui aſsignata ob remunerationem laborũ, uel obſequij, aut ſeruitij pſtiti uel præſtandi. tunc.n.pẽſionarius de tali penſione ad ſolutionẽ decimȩ non tenetur, ſed is, qui menſam, dignitatem, aut beneficium, ſuper cuius fructibus penſio eſt impoſita, tenet & poſsidet, illã integraliter ſoluat. ita uoluit gl.not.ĩ cle. ſi beneficiorũ, in gl.in verb.ſi beneficiorũ, de decim. & ita tenet ibi Imol.& pro iſta limitatione eſt tex.clarus & apertus in d.extrauag. Banifacij viij.in rub.de decim.in §.ſi aũt quis, in verſ.ſi aũt pſonis.
9 † Quarto limita non procedere ṗdictam concluſ.ẽt ſi Papa dediſſet auctoritatẽ nuncio, ſeu legato, vel collectori apoſtolico exigendi decimã ſuper fructibus, redditibus, & prouentibus beneficiorum à quibuſcũq; perſonis non obſtantibus quibuſcũq; priuilegiis,& gratiis contrariis. Nam uigore ṗdictæ facultatis talis nuncius, legatus,

vel

vel collector apoſtolicus cogere non poterit ad ſoluendũ decimã pẽſionariũ, cui aſsignata erat penſio exẽpta à ſolutione decimarũ. iſta limitatio probatur ex doctrina Alexan. in conſil. ſuo. cxx. incip. viſo puncto, in iiij. vol. & Cardi. in conſi. cij. in prin. in quibus locis cõcludũt, quòd ſi fuerit conceſſum priuilegium per Papã aliquibus monialibus, ne teneantur ad aliquas collectas, tale priuilegium reuocatum non cenſetur, ſi Papa auctoritatẽ conceſsit, nuncio, legato, uel collectori ſuo imponendi decimã ſeu collectam quibuſcũq; priuilegiis & gratiis contrariis, ẽt ſi de eis eſſet facienda mẽtio ſpe-
10 cialis † Quinto limita dictam concluſ. non procedere in Cardinali penſionario. Nam ſi Papa imponit decimã ſuper fructibus, & redditibus, & prouentibus eccleſiaſticis exigẽdã à quibuſcũq, perſonis eccleſiaſticis, ẽt ſuper pẽſionibus, & non obſtante quocũq; priuilegio contrario: tñ Cardinalis penſionarius ad ſolutionẽ decimæ ꝓ
11 penſione nõ tenebitur. † Quia in generali conſtitutione Papæ ſi nõ fiat mentio de Cardinalibus, Cardinales non comprehendũtur, ẽt ſi conſtitutio eſſet reuocatoria priuilegiorum. ita concludit Io. monach. quem ſequitur Io. And. in c. vnico, de ſchiſmat. in vj. not. ẽt. in c. quia periculoſum, de ſent. excõica. in vj. & in c. nemo deinceps, de
12 elect. † Sunt. n. Cardinales pars corporis Papæ. c. fęlicis, de pœn. in vj. & ibi not. Archid. & Io. And. idem not. in c. j. de off. lega. in vj. & not. idem Io. monach. in d. c. j. de ſchiſma. in vj. & Io. de Ligna. in c. ij. de cleri. non reſiden. Cardinales filij primi gradus nuncupantur apud Papam: Io. And. & Imol. in c. fęlicis, de pœnis, in vj. Nec comprehendũt ſub regulis cancellariæ. vt per Abb. in c. j. de exceſ. prę la. in princ. & Gomeſ. in prohœm. regul. cancell. q iiij. nu. 3. Et dicuntur Cardinales columnæ eccleſiæ: vt in clem. ſi quis ſuadente, de pœnis. & quòd non comprehendantur ſub regul. Cancellariæ. Tenuit etiam Barba in c. in noſtra, columna ſecunda, de reſcrip. vide tamen ad hoc diſtinctionem quam facit Gomeſ. in dicta quæſt. quarta. numero ſexto. Hinc dixit notanter Hoſtien. in capitulo antiqua, de priuileg. quòd licet epiſcopi iurent fidelitatem Romano Pontifici: vt in capitulo ego enim, de ireiuran. tamen Cardinales non iurant fidelitatem Papæ tanquàm inuiſcerati, & pars corporis Papæ: vt dixit Barbatia in tractatu ſuo de præſtan. Cardina. quæſtio. duodecima, in ſecunda columna, in verſicu. Quinto
13 faciunt. † quòd diſpenſatio quantumcũq; generalis loquens in materia prohibitiua Cardinales non comprehendit, cum ſint membra & pars corporis Papæ. d. cap. fęlicis, de pœnis. in vj. allegat ad hoc

Cardinal…

Card. pars … Papæ

Cardinales … Papæ

Barba.text.in l penul.C.de dona.inter vir.& vx. vbi habetur quòd licet iura in cōi prohibeant donationem inter vir.& vxo.locum tñ non habent in Auguſta: & ratio eſt,quia Auguſta eſt pars corporis Imperatoris,& Cardinales ſunt pars corporis Papæ.& iſta ratione
14 conſuluit Pet.de Anch.in conſ.295.incip.† pro clariori euidentia. ꝙ regula cancellariæ de exprimendo valore beneficij impetrati nō cōprehendit Cardinales.quod ēt pluribus aliis fundamentis oſtendit.idem voluit idem Anch in conſ.297.incip.efficacibus.Ad idem facit quod voluit Roma.in conſ.498. incip. in caſu quo q̄ritur. vbi per plura fundamenta decidit,ꝙ Cardinalis nō tenetur contribuere in ſolutione charitatiui ſubſidij impoſiti á ſede apoſtolica clero Regnorū Caſtellæ ad ſupplicationē Regis pro recuperatione regni ab infidelibus occupati. Prędicta tñ limitatio videtur reddi dubia, ꝓ ea q̄ voluit Fely.in c.cum in iure peritus,de off.deleg.& in c.ad aures. col.vij. verſ. octaua concluſio, de reſcript. & idem in c.quod ſuper his.col.iij.de fi.inſtr.in quibus locis tenet, ꝙ ēt ſub gn̄ali conſtitutione Cardinales cōprehendantur ſecutus Bellencinū eius præceptorem,qui idem voluit in d.trac.ſuo de ſubſi.charit.q lxvj. vbi cōcludit,ꝙ ſi Papa imponit gn̄ale ſubſidium quibuſcumq; beneficiatis pro expeditione contra infideles Cardinales ratione ſuorū beneficiorū contribuere tenebuntur p̄ſtationi hmōi ſubſidij.& ibidē Bellencinus reprobat opinionem Roma.in d.conſil.498.vide omnino Fely.in locis ſupra allegatis. Prima tamen opinio communis eſt.

Excōicatio lata contra penſionarium ob non ſolutionem decimę, qui ad illius ſolutionem non tenebatur, an ſit ipſo iure nulla. Quæſtio.lx.

1 *Sententia lata contra priuilegium an ſit ipſo iure nulla.*
2 *Excommunicatio lata contra ſubditum, quem excommunicans nimis grauat in ſolutione procurationis, eſt ipſo iure nulla.*
3 *Excommunicatio collectoris decimæ ex eo, quòd ſibi ſit reſiſtentia, ne eccleſiam ſuis ornamentis ſpoliet, eſt nulla ipſo iure.*

SExageſimo quęro, ſi clericus cui reſeruata extitit pēſio ſuper fructibus alicuius beneficij libera & excēpta, & ab oī onere decimarum, & ſubſidij charitatiui, vt ſit tota die: excōicetur ab epō ob non ſolutionem charitatiui ſubſidij, vel à collectore decimarum ob non ſolutionem decimæ pro

pro rata penſionis, an talis excōicatio ſit ipſo iure nulla, & videt
1 dicendū prima facie, ꝙ non. † Quia regulariter ſnīa lata contra priuilegium non eſt ipſo iure nulla, vt voluit Abb. & ibidē poſt eū Fel. ī c.j col. pen. verſ. limita decimo, de re iud. dicas tñ, ꝙ in contrariū eſt veritas in caſu noſtro, ī quo excōicatio talis erit ipſo iure nulla. ita decidit per multas rōnes Bellenc. in trac. ſuo de charit. ſubſi. in j. par. q. 24. hoc idē tenuit Cald. in conſi. ix. in tit. de ſent. excōica. vbi dixit, ꝙ ſi collector decimæ volens decimā exigere à religioſis exēptis à ſolutione decimæ Papalis ei priuilegium ſuum accuſantibus illos ob nō ſolutionē decimę excōicet, ſnīa hmōi erit ipſo iure nulla. pro hoc facit tex. in c. vlt. de prębē. & glo. vlt. in c. manus. v. diſt. de conſecra. Ad idē tex. in c. quorūdā, de exceſ. pręla. ſcd̄m intellectum Hoſtiē. & Io. And. ibidē volentiū, ꝙ illa decretalis contineat
2 ius cōe. quod ēt voluit gloſ. in c. præſenti. & eſt gloſſ. † ſecunda, de ſent. excōic. in vj. faciunt ad prędicta ea quę voluit Innoc. in c. cum apoſtolus, de cenſ. vbi not. ꝙ prelatus viſitans ſuos ſubditos, ſi illos vltra iuris formā grauet in exigenda ab eis procuratione, & ꝑ hoc illos excōicet, ꝙ talis excōicatio non tenet, immo eſt ipſo iure nulla hoc idem voluit Hoſti. in §. fi. in fin. in ſumma de cenſi. Ad idem facit quod voluit Paul. de Leazar. in clemē. ſi beneficiorum, de de-
3 cim. quem ibidem refert & ſequitur † Card. q. xv. vbi dixit, ꝙ ſubditi reſiſtentes collectoribus decimarum volētibus occupare eccleſiarum ornamenta; & calices pro exactione decimæ, ſi ab ipſo collectore propterea excommunicantur, talis excommunicatio erit ipſo iure nulla. Nec obſtāt fundamenta ſupra adducta in contrarium, dum allegando Abbatem & Feli. in c. j. verſ. limita decimo, de re iudic. dicebatur, ꝙ ſententia lata contra priuilegium nō eſt ipſo iure nulla. quia reſpondetur, ꝙ hoc fallit, quando ſententia concernit ius Papę cōtemptum in priuilegio exēptionis, vt eſt in caſu noſtro, quo caſu ſententia eſt ipſo iure nulla. ita declarat Abb. in d. c. j. per tex. in c. cum tempore, de arbitr. qui late examinat hunc articulum, an & quando ſententia lata contra priuilegium valeat.

Penſionarius priuilegiatus vt de penſione decimam ſoluere non teneatur, ſi moleſtatus ſoluat decimam cum proteſtatione, an ſibi pręiudicet. Q. lxj.

1 *Solutio onerū facta per hoīes immunitatem habentes an eis ꝑiudicet.*
2 *Qui habet immunitatem ſi ſoluat cum pacto quòd ſibi ſalua ſit immu-*

 nitas

nitas ſibi non præiudicat.

3 *Proteſtatio ſupradicta fieri põt ubiq; quocunq; loco, et quãdocunque.*

4 *Penſionarius exemptus à ſolutione decimarum, ſi decimam ſimpliciter ſoluat, an ſibi præiudicet.*

Sexageſimoprimo q̃ro. Clericus priuilegiatus ut nõ teneatur ſoluere decimã de pẽſione ſi moleſtetur à collectore decimarũ ad ſoluendum decimã de pẽſione, & vt liberet ſe à tali moleſtatione illã ſoluit cũ proteſtatione, ꝙ p talẽ ſolutionẽ nõ intẽdit, neq; vult p̃iudicare priuilegio ſuo de nõ ſoluẽda decima, an dicta proteſtatio ipſum iuuet, ut priuilegiũ ſibi ſaluũ & illęſũ remaneat circa exẽptionẽ ſolutionis decimę, & aliorũ onerũ. Circa quod dicẽdũ eſt, ꝙ ipſa ꝑteſtatio ꝑteſtantẽ iuuet, p tex. & qđ ibi not. Bar. in l. j. C. de his q ſpon. ciuil. mun. ſuſcep. lib. x. faciũt not. p Cyn. in l. volũtarie. in v. q. C. de excuſ. tut. & cõprobatur p̃dicta concluſ. ex his q̃ uoluit Roma. in cõſ. ſuo 252. incip. pro deciſione ꝑpoſitę conſultationis. in vlt. dubio.

1 † vbi q̃rit, an ſolutio onerũ aliqñ facta per hoĩes habẽtes immunitatẽ eis p̃iudicet. & dicit, ꝙ licet iſte paſſus ad plenũ tractetur in d. l. volũtarie. p doct. C. de exc. tut. & in l. j. §. alia. C. de his q ſpõ. ciuil. mun. ſuſcep. lib. x. ſupra allegata. & p canoniſtas in c. accedẽtibus, de priuileg. & in c. cũ acceſsiſſent, de cõſtit. nihilominus in caſu ſuo dicit decidendũ fore, qđ nõ ſit p̃iudicatũ immunitati, quia ſolutio onerũ fuit violẽta & coacta. io cõceſſam immunitatem non tollit. allegat tex. in l. cura. circa princip. in verſ. nec p vim. ff. de muner. &

2 honor. † itẽ mouetur: quia q põt ſe immunitate tueri, & nihilominus onus ſoluit cũ pacto, tñ vt ſibi immunitas ſalua ſit, vt actũ fuit in caſu p̃ntis q̃onis per dictã ſolutionẽ, ſibi nõ p̃iudicat circa immunitatẽ. allegat tex. vbi dicit eſſe caſum in d. l. j. C. de his q ſpon. ciuil. mune & ita decidit in ſimili q̃one Bellẽc. in ſupra allegato trac. ſuo de ſubſi. charit. q. lxj. vbi decidit, ꝙ ſi priuilegiatus ut ſubſidium ſoluere non teneatur, illud ſoluat proteſtatione p̃miſſa, ſibi nõ p̃iudicat: & ita concludo ex p̃miſsis in penſione. faciunt q̃ dicta fuerunt

3 ſupra. q. 37. & ſciẽdũ eſt, ꝙ dicta proteſtatio põt fieri ubiq; in quocũq; loco, q̃ñcũq; & quocũq; tẽpore, vt egregie declarat Harmanotius in ſua repet. §. morte. l. hoc ædicto. ff. de ope. no. nunc.

4 † Si tñ penſionarius exẽptus à ſolutione decimarum ſimpliciter decimam ſoluat nulla p̃miſſa proteſtatione, tunc an ſibi p̃iudicet? Hoc pendet ab illa q̃one, an per actũ cõtrariũ quis ſuo priuilegio renunciare videatur.

videatur.de qua per doc.in c.cum acceſsiſſent,de conſtit.& per Innocen.in c.accedeutibus,de priuileg.per Bart. in l. beneficiū. & ibi Alexan.de conſtit.princi.in fin.per Cardi.in clem.ſępe.§. ſi tamen. in ſecunda quæſtione,de verbor.ſignific.per Alexan.in conſi.197. in ij.volu.& Sozi.conſi.60.incip. viſo elegantiſsimo, in verſ. circa ſecundam.in j.volum. per Decium conſi.308. incip. in caſu ad nos tranſmiſſo.col.vlt. in ij.volum. Et plene per Felyn. in d.c. cum acceſsiſſent.de conſtit. vide etiam Lucam de Penna in d.l. j. C. de his qui ſpon. ciuil. mune. libro decimo.

Penſio an in totum vel pro parte remitti debeat, ſi fructus ſuper quibus eſt reſeruata, diminuti fuerint vel perierint. Quæſtio.lxij.

1 *Fructus qñ cā taxationis ſunt appoſiti illis non perceptis nil debetur.*
2 *Fructus appoſiti cauſa demonſtrationis non reſtringunt diſpoſitionem.*
3 *Fructus qñ cenſeantur appoſiti cauſa taxationis uel demonſtrationis.*
4 *Fructus gratia taxationis quando appoſiti ſint.*
5 *Demonſtratio quomodo & quando cognoſcatur.*
6 *Menſura in uenditione fundi quando demonſtrationem & quando taxationem inducat.*
7 *Penſio debet ſolui in anno ubertatis pro anno ſterilitatis præterito.*
8 *Prelati ſterilitatem allegare non poſſunt, quando preteritis annis fructus uberes habuere.*
9 *Penſio ſoluēda eſt à rectore beneficiũ,qui ſua culpa fructus nõ pcepit.*
10 *Penſio ĩpoſita ſuper titulo beneficij debet ẽt nullis pceptis fructibus.*
11 *Alimenta integra debentur etiam ſi ex fundo ſuper quo ſoluuntur, tantum non ſit perceptum.*
12 *Clauſula ſine retardatione penſionis apponitur in commiſsione cauſæ penſionis.*
13 *Decima Papalis ubi taxata eſt ad certam quantitatem etiam illa non percepta debetur.*
14 *Expenſæ quę fiunt cauſa fructuum deducuntur ex decima Papali.*
15 *Penſio integra debetur etiam ſi fructus iam collecti per hoſtium uiolentiam fuerint ſubtracti.*
16 *Penſio dimidiũ non debet,etiã ſi percepti ſunt tot fructus,qui aſcendant ad dimidiam partem fructuum.*
17 *Penſio qñ cõductor eſt deceptus ultra dimidiã iuſti pcij remitti debet.*

18 *Damnum pluſq̃ intollerabile dicitur, q̃n excedit dimidiam iuſti p̃cii.*
19 *Penſio pro rata an debeat remitti, q̃n non percipit medietas fructuũ.*
20 *Relatiuum quis, conditionem inducit.*
21 *Locus quando apponitur gratia taxationis nil debetur, ſi nil percipit.*
22 *Clerici & religioſi non tenentur ultra quàm facere poſſint.*
23 *Penſio cenſetur eſſe beneficium.*

SExageſimoſecundo q̃ro. Si fructus menſę uel dignitatis ſuper quibus eſt cõſtituta annua pẽſio, perierint, uel in notabili quantitate diminuti fuerint p̃p ſterilitatem, hoſtilitatem, vel alium caſum fortuitum, an penſio remitti debeat in totũ vel in partẽ? Hanc q̃onem tangit Pau. de Caſt. in conſ. ſuo 338. incip. quia exceptiones. col. ij. verſ. pro intellectu huius dubij, in j. vol. vbi dicit eſſe aduertendũ, vtrũ fructus, redditus & prouentus, ſuper quibus eſt appoſita penſio, ſint appoſita gratia
1 taxationis vel gratia demonſtrationis. † Primo. n. caſu quando gratia taxationis ſunt appoſiti, tunc dicit, quod fructibus nõ perceptis nil debetur tanquam legato certo corpore, quod non ſit in rerum natura. l. ſi ſeruus. §. qui. ff. de leg. j & l. talis ſcriptura. eod. titu. nam tunc videtur ineſſe tacita conditio, ſi fructus naſcantur. l. interdum.
2 ff. de verb. obl. l. j. ff. de condi. & demonſtra. † Secundo autem caſu, quando fructus gratia demonſtrationis ſunt appoſiti, demõſtratio non reſtringit. l. Paulo Callimaco. §. ſi. ff. de leg. iij. Demum ſubdit idẽ Pau. quòd eſt aduertendum pro reſolutione huius dubij ad do-
3 ctrinam, quę videtur eſſe de mente textuum & gloſſarum, † quòd quandoq; p̃cedit aliqua diſpoſitio denotans quid ſolui debeat, poſtea ſubiicitur locus, vnde fieri ſolutio debeat: & ſic duę ſunt orationes, verbi gratia dixit teſtator, volo decẽ dari Sempronio, quæ volo ſibi ſolui ex fructibus & redditibus talis fundi: & tunc fructus & redditus appoſiti videntur gratia demonſtrationis, vnde licet redditus non percipiantur, tamen hęres ſoluere illa decem cogetur. de quo dicit eſſe caſum in l. quidam teſtamento, in princ ff. de legat. j. & in l. Paulo Callimaco. §. fin. de alimen. et cibar. legat. & l. Lucius.
4 † Quandoq; vna tantum eſt oratio, quid & vnde ſolui debeat ſignificans, vtputa, dicit teſtator, volo ex fructibus talis fundi decẽ dari Sempronio quolibet anno, & tunc fructus videntur appoſiti gratia taxationis, & illis non exiſtentibus hęres non videtur compelli poſſe ad ſolutionem vltra quàm fructuum vires patiantur. Caſum dicit eſſe apertum in l. nomen debitoris. §. vni ex hęredibus. ff. de legat.

legat. iij.& l.ſi quis ſeruum.§.j & l.Lucius.§.ciuibus.ff.de leg.ij. & ex prędictis infert idem Paul.ꝙ ſi in literis reſeruationis annuę pẽſionis in vna & eadem oratione dicatur annuam penſionem debere ſolui ſuper fructibus, redditibus & prouentibus talis beneficij menſę vel dignitatis tunc fructus erunt appoſiti gratia taxationis. Si autem primo dictum fuiſſet debere ſolui pẽſionem: demũ in alia oratione vnde fieri deberet ſolutio deſignaſſet, tunc eſſet facta demonſtratio,& ſic ſentit ꝙ primo caſu fructibus non perceptis penſio ſolui nõ deberet. Secũdo vero caſu ꝙ fructibus nõ perceptis ẽt ſoluenda eſſet penſio. prædictam opinionem tenet etiam Felyn.in c.ad audientiam el ij. col.v.in verſi.Sexta concluſio.de reſcrip. vbi dixit,ꝙ vbicunque pręcedit generalis diſpoſitio circa ſolutionẽ annuæ penſionis & poſtea ſequitur locus vel materia vnde valet præſtatio fieri:tunc ſunt duæ orationes & redditus nõ videntur nominati cauſa taxationis,ideſt ꝙ ex ipſis penſio detrahatur & nõ aliũde.immo penſio eſt omnino præſtanda etiam ſi redditus non ſubſint forte propter ſterilitatem.Quando autem in vna & eadẽ oratione onus penſionis cum adiectione fructuum exprimitur. Verbi gratia ſi dictum fuerit,ſoluas pẽſionem de talibus redditibus, quia tunc tales redditus non cenſentur nominati cauſa demõſtrationis, ſed cauſa taxationis:ideo eſt ꝙ tunc fructibus nõ exiſtentibus non põt quis cogi ad ſolutionem penſionis.& allegat ad prędicta Paul. de Caſt.in præallegato conſi.dicens idem Fely. prædicta eſſe valde quotidiana pro iſtis qui ſoluunt penſiones de fructibus beneficiorum:quia ſi aliquo anno non percipiũt fructus, ad penſionem non tenentur:& hoc idem dicit Fely.ſenſiſſe Abbat. in c. niſi eſſent
5 ante fin.de præben.† Ad prædicta quando & qũo cognoſcatur demonſtratio & taxatio vide Bart.in l. inter ſtipulantem.§.ſacram.in iij.col.de verb.oblig.ff.& Salicet.in l.ſi quis argentũ.§.j. & ibi Bal. C.de dona.& per Paul.de Caſt. & Alexand. in l. ſtichum qui meus erit.col.ij.ff.de legat.j.& ibi per dñm & præceptorem meum dñm Vincen.Herculanum Peruſinum,& per Felyn.in c.ex literis.col.iij.
6 verſi.modos autem cognoſcendi de reſcrip.† Ad idem vide do.Anton.Burgos Hiſpanum magnum canoniſtam & præceptorẽ meum in c.cum cauſa.colum.xviij.verſi.decimoquarto limita de empt.& vendit. vbi dixit quòd quando quis vendit fundum quatuor modiorum,tunc menſura videtur appoſita cauſa taxationis. qñ autem dictum fuit vendo tibi talem fundum qui eſt triũ vel quatuor modiorum,tunc numerus vr̃ appoſitus cauſa demonſtrationis:& tunc

licet

licet fundus eſſet in plus,illud plus cedit lucro emptoris.Sed circa
præmiſſa eſt aduertendum ꝙ ſemper in literis annuæ penſionis fru-
ctus vnde debet fieri ſolutio penſionis & ipſa penſio exprimuntur
ſub vna & eadem oratione de ſtilo curiæ & ideo dicendum & con
cludendum videtur, ꝙ fructus apponantur gratia taxationis, & ꝙ
propterea illis non extantibus penſio non debeatur vt ſupra dictū
fuit per ea quę voluerunt Paul.de Caſt.& Fely.in locis ſupra alleg.
Hanc eandē opinionem inuenio tenuiſſe Bellenci. in tract. ſuo de
ſubſi.charit.q.34.vbi expreſſe uoluit, ꝙ is qui eſt obligatus alteri
ſoluere annuam penſionē ſuper fructibus beneficij, ſi illius fructus
non percipit non ſit obligatus ad ſolutionem penſionis,eſto ꝙ be-
neficium poſsideat. Et hanc eandem opinionem ſentit Rom. in cō
ſil.ſuo 369.incip.circa primū propoſitæ conſultationis articulum
col.antepen.verſi. quo ad ſextum:facit quod voluit Alex. in conſi.
cxi..incip. uidetur in præſenti:in j.volu. Et prædicta reperi nuper
7 tenuiſſe etiam Gozadinum in conſi.ſuo lxxxiii.† Prædictam cōclu
ſionem limita non procedere quādo quis in anno ſequenti vberes
fructus ex beneficio grauato penſionis onere ſuſcepiſſet: nā eo ca-
ſu teneretur ſoluere penſionem pro anno præterito quo fructus nō
habuit: ſterilitas enim cum ubertate compenſatur.Ita decidit Paul.
de Caſt.in d.conſi.338.col.pen. in fin.& col.vlti.in principio, ubi
dicit ꝙ quando annua prǽſtatio eſt fienda ex redditibus certæ rei,
ſi uno anno fructus non extant,expectanda eſt vbertas anni ſequē
tis:& ſterilitas cum vbertate compenſanda.l.ex eo.ff.de vin.trit. &
ole.legat.& maxime qū præſtatio in pecunia conſiſtit. l. firmio in
princi.ff.quando dies legat ced.idem uoluit Felyn. Paulum referēs
in c.ad audientiam el ij.de reſcri.col.v.in ver.ſubdit Paulus: & alle
7 gat glo.in c.vobis.in glo.fina.xij.q.ij.quæ dicit.†ꝙ eccleſiarū prę-
lati non poſſunt allegare temporis ſterilitatem,& incurſus hoſtiū,
ſi præcedentibus annis redditus vberes habuerunt.allegat etiā ple-
8 ne tradita per doctores in c.ſi propter ſterilitatem de locat.†Secun
do limita dictam concluſionem non procedere quando quis fru-
ctus beneficij non perciperet culpa ſua:tunc enim omnino tenere-
tur ad ſolutionem penſionis. Ita in terminis decidit Bellenci. in ſu
pra allegato tract.ſuo de ſubſid.charit.quęſt.xxxiiii.allegat ad hoc
text. in l.pen.in princip.ff.ſolut. matri.faciunt etiam ea quæ ponit
10 d.Bellenc.in d.ſuo tract.q.xxxiii.†Tertio limita concluſionem prę
dictam non procedere quando penſio fuiſſet impoſita non ſuper
fructibus,ſed ſuper titulo beneficij. Nam tunc penſio debetur etiā
ſi nulli

ſi nulli fructus ſint percepti:ita conſuluit ſolennis doctor do. Lodouicus Gozadin.in dicto conſi.ſuo lxxxiii.incipiente, circa dubium propoſitum.Ad prædicta vide pulchram deciſi. dominorum de Rota numero.869.incipientem,lego pro anniuerſario,in antiquis,in qua multa ponunt facientia ad hanc materiam & notanda in præſenti quæſtione:quæ fere omnia recitat Caccialup. in dicto tract. ſuo de penſio.quæſtione xvi.dicens ad dictam deciſionem tanquam ad fontem eſſe recurrendum pro deciſione ſimilium occurrentium quæſtionum.allegat etiam ad materiam facere quę ponit Petrus de Ancha.in cap.ſi propter de reſcrip.in ſexto in ij. quęſtione principali & in conſilio cccxxviii.incipiente: circa iſtã perceptionem:in quibus locis examinat illam quæſtionem ſi collector apoſtolicæ ſedis,qui debet habere fructus primi anni beneficij uacantis,inueniat illos occupatos ab alio debeat habere fructus anni ſequentis:& plura alia adducit Caccialupus,qui copioſe iſtam quęſtionem examinauit in dicto ſuo tracta. Et licet concluſio proxime firmata habeat pro ſe communem opinionem Doctorum, nihilominus ſciendum eſt,quòd iſta materia penſionis eſt adeo executiua & fauorabilis,quòd de ſtilo curiæ retardationem non recipit. Ideo quantumcunque quis fructus non perceperit,cogetur tamẽ ad ſoluendum demum agere poterit ad repetitionem indebite ſolutæ penſionis : dicunt enim Domini curiales ſolue & repete contra conſilium iuriſcõſulti in l.iij.ff.de compenſ. vbi habetur ꝙ melius eſt non ſoluere quam ſolutum repetere:& ego audiui iam multis annis ſentẽtiatum fuiſſe in ſacro auditorio Rotæ in quadam cauſa hiſpana.in qua agebatur contra rectorem beneficii ad ſolutionem penſionis:ille autem ſe defendebat dicendo non teneri cũ ex illo beneficio grauato onere penſionis nullos fructus percepiſſet, cum oliuæ,ex quarum fructibus conſiſtebant redditus illius beneficij periſſent propter guerram:tamen ꝙ hac defenſione nõ obſtãte fuit lata ſententia contra rectorem illum, vt teneretur penſionẽ
11 ſoluere;facit ꝓ iſta parte ea quę voluit Bar.in l.Lucius ver. †Quęro pone ꝙ teſtator.ff.de alimen.& cibar.legat. vbi dixit ꝙ alimenta debentur integra ẽt ꝙ ſint relicta preſtari ex certo fundo,ex quo tñ quantum ſufficit ad ſolutionẽ alimentorũ nõ fuerit pceptũ:penſio aũt videtur cedere in cauſam alimentorũ vt vidimus late ſupra q.ij.faciunt ẽt pro iſta parte dicta ſupra q.xxxix.& q.xliij vbi cõcluſum fuit ꝙ nouus poſſeſſor beneficij teneatur ad ſolutionem penſionum decurſarum pro illis annis etiam in quibus ipſe nõ habuit

fructus

12 fructus,ſed eius prædeceſſor illos recepit.†Et propterea in iſta materia penſionis quando debitor penſionis vult agere vel ſuper nullitate reſeruationis penſionis,vel ad illius reductionem,ſiue aliter: ad hoc ne fraudetur pẽſionarius perceptione penſionis lite pendẽte ſignatura non conſueuit dare cõmiſsionem iuſtitiæ niſi cũ clauſula ſine retardatione penſionis. Et iſtam partem reperio tenuiſſe dominum Alexandrũ del nieuo Vicẽtinũ,qui legit in Almo Gymnaſio Patauino ius canonicum tempore Alexandri de Imol. & fuit ſolemnis doctor ætate ſua in quodam ſuo conſilio cuius tenorẽ de verbo ad verbum inſerere hic decreui cum alibi non ſit impreſſum.

In nomine domini noſtri Ieſu Chriſti eiuſq; glorioſiſsimę matris ſemper Virginis totiuſq; cœleſtis curiæ Amen. In cauſa nobilis & generoſi patricij Veneti domini Nicolai bono, quã habet cum Abbate ſanctorum Fauſtini & Iouitę in ciuitate Brixienſi occaſione penſionis reſeruatæ & aſsignatę ipſi do. Nicolao ſuper fructibus & redditibus dicti monaſterij:quæ penſio eſt nonaginta ducatorum:& quæſtio inter ipſum Abbatem dicti monaſterii in hoc reſidet :quia dicit ablatos ſibi fructus per incurſus hoſtium: nam de iure eſt ꝙ quemadmodum remittenda eſt penſio propter ſterilitatẽ fructuũ,ita etiã qñ fructus auferuntur per incurſus hoſtium: vt in l.ex conducto.§.j.verſi.Idemque dicendum & in l. ſi merces.§.vis maior.ff.locat. Vnde dictus Abb.dicit,ꝙ eſt defalcanda penſio pro rata:& pro ipſo facit glo.in clem.ij.de decim.in j. glo.ver.tertium ibi expeditur:vbi dicit ꝙ habentes penſionem in beneficium vel ex mera gratia tenentur ſoluere decimam.Vnde ſicut pẽſionarius debet ſoluere decimam de penſione ſua, ita etiam videtur dicendum quòd pro rata penſionis debet pati damnum incurſus ſeu violentiæ hoſtium.Et pro iſta opinione etiam facit tex. in l. ſi debitor.§.veriſimile.ff.de contr.empt.vbi eſt tex.ꝙ ſi aliquis emit fructũ oliuæ pendentis pro decem ponderibus olei,& percepta fuerunt ſolum quinque pondera,non tenetur ſoluere emptor niſi pro quinq; ponderibus.Sed incontrarium puto eſſe veritatem:& pro parte cõtraria,quã credo eſſe verã,optime facit glo.in d.clem.ij de decim.

13 in verbo taxationem.†Quæ dicit ꝙ in locis in quibus decima papalis eſt taxata ad certam quantitatem pecuniæ puta ad decẽ, dato ꝙ recipiantur de fructibus ſolũ.50.debebuntur tñ decẽ integra, & ſic non inſpicitur ꝙ non ſint percepti tot fructus qui ſufficiãt ad ſoluendam decimam computando vt accipiatur vnus de decẽ,quia ſi ſint percepta quinquaginta,decima deberet eſſe quinque tantum: tamen

tamen ex quo facta eſt taxatio in decem non inſpicitur diminutio fructuum:quia de illis quinquaginta ſoluentur decem ac ſi fructus percepti aſcenderent ad centum. Et ratio eſt ſecundum illam glo. quia etiam ſi ille qui debet ſoluere decimā percepiſſet mille,nō ſol ueret niſi decem. Ex quo eſt facta taxatio in decem. Ita in propoſi to penſio eſt taxata in nonaginta aureos etiam ſi parum perceperit de fructibus debet ſoluere integram pēſionem:quia etiam ſi dictus Abb.percepiſſet fructus in duplo quam eſſet conſuetudo non debe ret ſoluere domino Nicolao niſi nonaginta:Non obſtat glo.præallegata:quia penſionarius non ſoluit decimam cauſa exonerandi illum qui ſoluit penſionem,ſed ſoluere tenetur:quia penſio reputa tur eſſe beneficium. Et ita vult illa glo.nam illa ſolutio nō fit cauſa exonerandi illum qui ſoluit penſionem. Nam etiā ſi penſionarius non deberet ſoluere decimam,nihilominus ille qui ſoluit penſionem non teneretur ſoluere plus de decima:quia de fructibus deberet deduci eſtimatio ſeu valor penſionis:quia non dicuntur fructus niſi deductis oneribus:vt in c. præſenti.§.porro.de off. ordi.in vj.hinc eſt,quòd ſi dn̄s prædij illud locat pro certa mercede de fru ctibus æſtimatio mercedis deducitur:& colonus ſeu conductor ſol uere debet decimam de parte fructuum quæ apud ipſum remanet deducta æſtimatione penſionis quam debet ſoluere locatori, & lo cator ſeu dominus fundi tenetur ſoluere decimam de mercede, ſeu penſione quam recipit à conductore:vt in c.tua.& in c.à nobis. de decim.& tamen illi text.loquuntur de decima quæ debetur de iure

14 diuino. † Vnde fortius hoc eſt dicendum in decima papali de qua deducendæ ſunt expenſæ quæ fiunt cauſa fructuum, vt vult glo. in d.clemē.ij in verbo taxationem de decim.in fi.ratio eſt ergo quare penſionarius ſoluit decimam Papalem quia penſio reputatur eſſe beneficium,non autem ſoluit cauſa exonerandi illū qui ſoluere debet penſionem:quia etiam ſi penſionarius non ſolueret,non deberet in plus grauari eū non dicantur fructus niſi deductis oneribus, & per hoc illa glo.non habet obſtare. Nec obſtat d.l. ſi debitor.§. veriſimile.ff.de contr.emp. quia ille text. loquitur quando fructus ſunt venditi expreſſa certa menſura. Et ideo ſi minus colligitur,pro rata debet fieri remiſsio: quia non præſtatur illud quod conuentū eſt.& ita ſoluit Bart in l. ſi merces.§. vis maior.ff. locat. idem dicit Bart.in l. ſi ea ratione.C. de vſur.vbi dicit, quòd aliud eſt quòd qs vendat fructus cōmenſurando precium cum menſura fructuū:quia hoc caſu loquitur lex ſi debitor.§. veriſimile ſupra allegata:& aliud

eſt

eſt ꝙ vendantur fructus qui naſcentur, de quo inferius dicam. Sed in caſu noſtro non comenſuratur precium cum menſura fructuum ſed eſt reſeruata penſio ſuper fructibus dicti monaſterij: & ideo d.l. ſi debitor non facit ad propoſitum: tamen diſcurro per caſus vt co gnoſcatur veritas huius quæſtionis.

15 †Et primus caſus eſt ſi ponamus ꝙ iſte Abb. fructus collegerat, ſed per violentiam hoſtium fuerunt ſubtracti & hoc caſu clarum eſt, ꝙ tenetur ad integrã pẽſionẽ: q̃a fructus iã erant facti ſui l. damnũ. C. locat. & hoc tenet Bar. in d.l. ſi merces. §. vis maior in vlt. col. ff. locat. in ver. qñq; conductor allegat damnũ cõtingens in fructibus: & idẽ dicit Bal. in l. licet. C. eo. tit. & idẽ dicit Ioã. de Imol. in c. pp ſterilitatem in vij col. de locat. in verſi. contra ſuperius tamẽ dicta.

16 † Secundus caſus, ſi dictus Abbas habet tot fructus ſeu percepit tot fructus qui aſcendant ad dimidiam partem fructuum quos con ſueuit colligere communiter: puta ſi conſueuit percipere ducenta, percepit centum. Nam etiam hoc caſu non debet diminui penſio: quia ſi non diminuitur in ſimplici conductore qñ percepit dimidiã partem fructuum illius partis quæ conſueuit cõiter colligi: & ita te net glo. in l. ſi vno. ff. locat. & Azo in ſumma. C. locat. verſi. Item agitur ex conducto & ſequenti: idem tenet Bart. & Bald. in l. licet. C. loca. & ibi dicit Bald. ꝙ dato ꝙ conductor non perceperit ali- quid ex vno fructu puta ex frumento ſi tamen percepit ex aliis fru- ctibus, puta vino & aliis tantũ quòd non reperiatur deceptus vltra dimidiam iuſti pretij, non poteſt petere diminutionem penſionis: & allegat optimum tex. in l. diuortio. §. fi. ff. ſolut. matri. & eſt opi- nio communis: & eam ſequitur Ioan. de Imol. in d.c. propter ſteri- litatem, licet Bal. in d.l. ſi merces. §. vis maior. ff. locat. aliud dixerit, videlicet ꝙ debeat remitti penſio quando fructus ita ſunt modici quòd nihil ſupereſt deducta impenſa: & idem dixit Salyc. in d.l. li- cet. Sed iſta opinio non eſt vera: quia nunquam remitteretur pen- ſio pro rata, ſed deberet in totũ ſolui vel in totum remitti. Et ideo

17 iſta opinio non eſt vera. † Et propterea cõiter tenetur ꝙ debeat re mitti penſio qñ conductor eſt deceptus vltra dimidiam partẽ iuſti pretij: quia non percipit dimidiam partem illius quod cõſueuit col ligi. Hoſt. & Io. And tamen dicunt ꝙ debet remitti penſio pro ra- ta qñ conductor eſt damnificatus in tertia parte fructuũ, puta ſi cõ ſueuit colligere. xxx. & collegit ſolũ xx. & ideo dicit do. Abb. in d. c. pp ſterilitatẽ: & ita intellexit illum tex. qui dicit quòd qñ condu- ctor patitur magnum incommodũ, debet remitti penſio pro rata.

Sed

Sed etiam iſta opinio nõ eſt vera:quia iura requirunt damnũ intollerabile:vt in d.l.ex conducto §.ſi vis tempeſtatis:& in d.l. ſi merces.§.vis maior ff.locat.vbi tex.expreſſe dicit quòd requiritur damnum plusq̃ intollerabile
18 †Nam dicitur damnũ plusq̃ intollerabile quando excedit dimidiam iuſti pretij:vt quia non eſt percepta dimidia pars fructuũ quę conſueuit percipi:& iſta eſt vera concl. & vera opinio.vnde ſi non debet remitti penſio conductori quãdo percipit dimidiam partem fructuum qui conſueuerunt percipi, multo minus eſt diminuenda penſio in caſu noſtro:quia conductor finito tẽpore locationis tenetur dimittere fundum domino, nec amplius eſt percepturus fructus ex eo. Sed beneficiatus eſt percepturus fructus ex beneficio donec vixerit niſi eo priuetur vel illi renunciet.

Sed remanet dubiũ.† Quid ſi dictus Abb.non percipit mediã partẽ
19 fructuũ quã percipere conſueuit,an debeat remitti penſio pro rata?& adhuc credo ꝙ non:& pro huius declaratione pręmitto,quòd qñ conſtituit̃ penſio in beneficio perſona obligatur & non beneficium:vt in c.niſi eſſent de pręben.& ideo dato quòd Papa reſeruauerit & aſsignauerit penſionẽ ſuper fructibus, tamen ꝑſona ipſius Abbatis principaliter eſt obligata,& ipſi fructus ſunt obligati pro ipſa penſione ſoluenda,non aũt ſolutio fructuũ eſt poſita cauſa taxationis,ſed ſolũ cauſa demonſtrationis. Et ideo ẽt ſi nulli fructus ꝑcepti eſſent deberet ſolui integra penſio.l.Lucius.ff.de alim. & cibar.legat.vbi eſt bonus tex.Nam obligatio perſonalis nõ ſequitur fundum l.fi.§.fi.ff.de contr.emptio. vbi patet quòd ſi aliquis ꝓmittit ſoluere decem annua de fundo ſuo ſi alienet fundũ nihilominus remanet obligatus & in hoc articulo iſta videt̃ eſſe cõis cõcl.quòd aut certus fundus ſeu certus locus deſignatur cauſa demõſtrationis aut cauſa taxationis.primo caſu quãdo locus deſignat̃ cauſa demõſtrationis debet̃ penſio etiã ſi nullus fructus ꝑcipiatur vt in d.l. Lucius.ff.de alim.& cibar.legat & l.quidã teſtamento.ff.de leg.j.in ſecundo vero caſu quando locus ponit̃ gratia taxationis ſi fructus nõ percipiuntur nihil debetur vt in l.cum certus.ff.de vin.tri.& ole.le
20 gat.& eſt bona glo.in l.hactenus.ff.de vſufr.in verbo ab eo. † Dicitur autem locus cauſa taxationis appoſitus quando quis promittit decem ſtaria frumenti quæ naſcentur in tali fundo, quia relatiuum quis inducit conditionem. Secus ſi dicatur promitto decem ſtaria frumenti ex tali fundo quia tunc locus intelligitur adiectus cauſa demonſtrationis. Et hoc tenet glo.& Bart.in l.inter ſtipulantem.§.ſacrã de verb.oblig.& etiam Io.de Imol. & ibi & Cyn. & Salic.

21 & Salic.in l.ſi quis argentum.C.de dona.† Item quando locus eſt appoſitus gratia taxationis, tunc nihil debetur ſi nihil percipitur quando vnica præſtatio ſeu ſolutio eſt facienda.ſecus ſi plures præſtationes ſeu ſolutiones ſunt faciendę ſingulis annis,quia ſi fructus non naſcuntur vno anno debet ſuppleri ſolutio. ſeu fieri ſolutio de fructibus annorum præcedentium vel ſequentium vt eſt tex.in d.l. ex eod.ff.de vin.tri.& ole.legat.& in l.legatum.§. vini falerni.ff.de ann.legat.& ibi eſt bona glo.de hoc.& iſta eſt concluſio Bart.in d. §.ſacram.& Cyn.& Salic.in præallegata.l.ſi quis argentum, & idē dicit Bal.in c.j.in princ.de not feu.ſ.vnde in hoc caſu non conſideratur ſterilitas vel fertilitas ſed ſolum an tot fructus ſint nati vnde poſsit fieri integra ſolutio.Et ſi non poteſt fieri vt quia tot fructus non ſunt nati debet ſuppleri ſolutio de fructibus annorum præcedentium vel ſequentium etiam ſi in ipſis non fuit fertilitas. Nam ſufficit quòd in prędecentibus vel ſequentibus annis ſint percepti tot fructus ut poſsit fieri integra ſolutio.Intelligendo tamen ſemper dummodo nō fiat exactio vltra q̄ dictus Abbas facere poſsit.
22 †Quia clerici & religioſi non tenentur vltra q̄ facere poſsint: vt l. miles.de re iudi.ubi glo.Bart.& doct.in c.Odoardus de ſolut. ubi etiam do.Abb.Et ideo non uideo ꝙ in hoc caſu dictus Abb. poſsit petere aliquam diminutionem penſionis, nam iſta penſio debetur ſine aliquo onere nec ſubiacet fortunę nec caſui fortuito circa perceptionem fructuū niſi ut ſupra dixi,facit.l.quotiens. C. de hęred. inſtit.ubi inſtitutus hæres in re certa non tenetur ſoluere onera hæreditaria. Et ideo do.Nicolaus ad nihil aliud eſt obligatus niſi ad ſoluendam decimam Papalem quando imponitur ratione ſupradi-
23 cta,†quia penſio cenſetur eſſe beneficium & tanquam de beneficio de ipſa ſolui debet decima,& iſtam puto eſſe ueritatem.

Alexander del Nieuo Vicentinus.

Penſio impoſita ſuper fructibus canonicatus & prębendę quos penſionem ſoluens dimiſit & aliam prębendam optauit in eadem eccleſia à quo ſolui debeat. Quæſtio. lxiij.

1 *Venetiarum ciuitas aliarum ciuitatum Regina.*
2 *Penſio eſt onus reale.*
3 *Præbendæ ubi ſunt indiſtinctę per optionem nec præbenda nec canonicatus*

catus uariatur.

4 *Optio non liberat aliquem ab onere ſoluendi penſionē, qñ loco præbendæ aſsignatur per procuratorem iudicu certa portio canonico.*

5 *Epiſcopus poteſt facere ſtatutum de optando in eius eccleſia.*

6 *Conſuetudo optandi per annos. x. inducitur ubi prębendæ non ſunt corpore diſtinctę.*

7 *Conſuetudo optandi inducitur ſpacio quadraginta annorum ubi præbendæ ſunt diſtinctę corpore.*

8 *Conſuetudo optandi non tollitur per non uſum.*

9 *Conſuetudo optandi locum non habet in prębendis per Papam reſeruatis & collatis.*

10 *Conſuetudo optandi locum non habet in beneficijs uacātibus in curia.*

11 *Optio quando locum habeat in beneficiis in curia uacantibus.*

12 *Optio locum non habet quando Papa mandat alicui prouideri de maiori pręb enda.*

13 *Conſuetudo optandi non pręiudicat apoſtolicis impetrantibus.*

14 *Optio an locum habeat in pręb endis quę uacant per mutationem.*

15 *Excommunicatus an poſsit optare.*

16 *Conſuetudo optandi uel ſtatutum quando dat optionem præſentibus tantum, an abſentes ad ſeruitia eccleſię uel Papę comprehendātur.*

S.Exageſimotertio quęro: notorium eſt, ꝙ in multis eccleſijs tā cathedralibus q̄ collegiatis Italiæ viget optandi conſuetudo. Modo quidā canonicus in eccleſia, in qua hmōi conſuetudo viget canonicatū & p̄bēdā obtinēs ſuper illorum fructibus, redditibus, & prouētibus cōſenſit reſeruationi annuę penſionis Sempronio clerico, & illā ſoluit aliquādiu. Demū vacāte alio canonicatu in d. eccleſia, cuius fructus vberiores erant dimiſſa prima p̄benda hanc vacantē optauit. an ipſe vel is qui aſſecutus eſt dimiſſam præbēdā, teneatur ad ſolutionem penſionis. iſtam q̄ōnem nullibi tactam à doctoribus inueni, & de eā pluries
1 interrogatus fui in hac alma ciuitate Venetiarum † aliarum ciuitatum Regina, pro cuius deciſione diſtinguendum puto, ꝙ aut in eccleſiā ſunt prebendæ diſtinctæ actualiter & realiter: aut ſunt prębendæ vel portiones indiſtinctæ. ſed vnicuiq; canonico ad tempus certi redditus aſsignantur pro ſua portione, vel à procuratore ſeu campario capituli vnicuiq; ſingulis annis eius portio aſsignatur: vt in pleriſq; eccleſijs fieri conſueuit. Et iſtę portiones proprio vocabulo appellantur portiones priuilegiatæ: vt notat Innoc. in c. dile-

M ctus.

ctus.cl j.de præbend. Primo caſu quando præbendæ ſunt actualiter & realiter diſtinctæ:non eſt dubium, quòd optans vacantem præbendam dimiſſa illa quam poſsidebat, grauata onere ſoluendi penſionem amplius ad illius ſolutionē non tenetur. Nam ille penſionē
2 ſoluere tenebitur, qui dimiſſam præbendam fuerit aſſecutus, † cum penſio ſit onus reale. c. niſi eſſent. de præben. & ibi not. Doct. ideo dixit Fely. in c. ad audientiam. el ij. de reſcrip. col. v. q̃ ſi beneficium grauatum in ſolutione annuæ penſionis tranſiret ad mille perſonas ſemper tranſit cū ſuo onere, & ſucceſſorem grauat: ut et dicit Paul. de Caſt. in conſi. ſuo 338. incip. quia exceptiones. & Roma. in cōſi. 388. incip. in caſu propoſitæ. & dixi ſupra. qō. xlj. & q. xlij. tali. n. caſu poſsidens prębendā in eccleſia, ſi illam dimittat & aliam optet actualiter & realiter diſtinctam à præbenda dimiſſa, dicitur conſequi nouum canonicatum: quia prior canonicatus remanet cū prębenda dimiſſa, & ſic conſequitur nouum canonicatum realiter & actualiter diſtinctum à primo quem dimiſit. probatur in c. literas, de conceſ. preben. & in clem. ſi iuxta, de præben. & ita per dicta iura concludit Rota deciſ. 470. incip. queritur quanti temporis. col. ij. in nouis. † Secundo vero caſu quando ſint præbendæ indiſtinctę, loquēdo de præbendis temporalibus, non de prębendis, vt ſunt tituli beneficiales: & tunc per optionem nec prębenda nec canonicatus: vt ſunt tituli benęficiales dimittitur: immo re uera canonicatus & præbenda canonicalis prius habiti retinentur, & ſolum præbenda temporalis, id eſt terrenum pro portione fructuum canonico aſsignatum. & ſic ſola temporalitas dimittitur: vt dicunt Domini de Rota in pręallegata deciſ. col. ij. verſi. ſecundo caſu. & tunc licet prębenda conſiſtat in certo fundo, ex quo ille non eſt perpetuo annexus illi canonicatui et prebendę canonicali: dicendum erit, q̃ cum fuerit aſsignata ſuper fructibus canonicatus et prebendæ, quos puta Sempronius obtinet, q̃ cum primum ille fundus deſinit eſſe prębenda illius canonicatus eo caſu ſuper illius fructibus amplius penſio non debetur, per not. in d. c. niſi eſſent. faciūt ea quę tradit Paul. de Caſtro in pręallegato conſ. 338. vbi dixit, quòd quando fundus deſinit eſſe beneficij illius fructus amplius ad penſionē nō ſunt ob-
4 noxij. † Si uero per capitulum non aſsignantur certæ et determinatæ prębendæ conſiſtentes in certo et determinato corpore: ſed detur unicuique canonico per procuratorem ſeu caniparium capituli certa diſtributio in bladis aut pecunia conſiſtens. et ſic optio non facit cenſeri nouum beneficium aut præbendam, ut præbenda

eſt

eſt titulus beneficialis: et tunc optans ſimiliter non euadat onus
ſolutionis penſionis: quia per optionem non ſequitur nouum be-
neficium: ut tradunt Domini de Rota in d. deciſ.470. Ex quorum
dictis deciditur pręſens quęſtio. Et prędicta procedunt ſiue ius op-
tandi ex ſtatuto inducatur ſiue ex conſuetudine: quia idem eſt not.
5 in c.fin.de conſu.in vj.in glo.iij.in fin. † et poteſt epiſcopus facere
ſtatum de optando in eccleſia.ut per Butr.in c.fin. de conſue. quod
procedit quātum ad beneficia ſpectantia ad eius collationem: ſecus
in aliis, ne facto epiſcopi ius aliorum lędatur: vt dixit Milus in
6 ſuo eleganti repertorio.in verſ.conſuetudo et ſtatutum. † Optan-
di autem conſuetudo inducitur per annos decem: vt tenuit Ioan.
And.in d c.fi.de conſ.in vj.hoc tamen procedit,quando per talem
conſuetudinem agitur de mutatione portionum canonicalium ec-
cleſiæ,in qua non eſt diſtinctio corporum præbendarum: ſed bene
7 portionum ad tempus. † Secus quando agitur de mutatione prę-
bendarum,quę habent certos redditus perpetuos,et cuilibet cano-
nicatui eſt annexa ſua prębenda perpetuo:ut eſt in eccleſia paduana
et aliis. Nam tunc requiruntur anni.xl. ad inducendam talem con-
ſuetudinem:ut late per Bellame.deciſ.j.et deciſ.63.et uide per Fe-
8 ly.in c.ſtatuimus,de maio.et obe.et Rot.deciſ.160.in nouis. † Nec
tollitur talis conſuetudo optandi inducta in aliqua eccleſia per nō
uſum per longum tempus: ut decidit Io.And.in d.c.fin.cum cano-
nicis competat per uiam facultatis:ut per Franch.in d.c.fi.de cōn-
ſuet.in vj.in ij.col.vbi dicit ſecus eſſe, quando talis non uſus indu-
ctus fuiſſet per contradictionem alterius partis illam conſuetudinē
impugnantis. Nam tunc tolleretur illa prima conſuetudo per con-
trariam conſuetudinem tanto tempore obſeruatam, quantū requi-
rebatur ad dictam conſuetudinem inducendam. allegat Innoc.in c.
9 accedentibus,de priuil. † Sciendū tn̄ eſt,ꝙ optandi conſuetudo lo-
cum nō habet in prębendis ſpecialiter reſeruatis,et per Papam col-
latis:ut per Archi.in d.c.fi.et ibidē Io.And.Franch.et alij,per text.
in c.ut noſtrum,de appell.et de hoc uidendus eſt Lap.alleg. ſua 84.
incip.dominus Papa gratioſe conceſsit.vbi bene diſtinguit: eum ui
10 dere poteris. † nec ſimiliter locum habet talis conſuetudo in bene-
ficiis uacantibus in curia Romana.caſus eſt in d.c.fi. de conſ. in vj.
et dicit Rota deciſ.196.inci.ſicut canonicatus.in nouis:ꝙ ſicuti ca-
nonicatus et prębēda in curia vacantes per obitum alicuius nō pn̄t
optari uigore conſuetudinis:Ita nec groſsi fructus obtēti per cano
nicum defunctum in Curia:, etiam ſi illli groſsi fructus redirent ad

capitulum quod dicit declaratum fuiſſe per Gregorium Papam.vj.
11 † Limita tamen quod dictum fuit optionem locum non habere in beneficiis in curia uacantibus non procedere, quando infra menſem à die vacationis Papa non contulit canonicatum & præbendá in curia vacantes. ita voluit gloſ. in d.c.fina. quam ſequitur ibidem Franch.in §.in præbendis.vide Domi. in d.§.verſicu. quid ſi Papa.
12 facit text. in c.ſtatutum,de præbend.in vj. †Secundo,talis conſuetudo locum non habet, quando mandatur per Papam alicui prouideri de maiori præbēda,cum vacauerit in certa eccleſia, in qua ſunt & maiores & minores præbendæ non obſtantibus ſtatutis & conſuetudinibus illius eccleſiæ contrariis quibuſcūq;, & præſertim illis quibus cauetur,q, nullus habere poſsit maiorem præbendam, niſi primo minorem habeat, & ad eam gradatim aſcendat. Ita decidit Rota deciſ.300.incipiente. Si mandetur alicui prouideri. in nouis.
13 † Tertio,dicta conſuetudo locū non habet quo ad apoſtolicos impetrantes, quibus non præiudicat, ſed ſolum locum habet illis non extantibus,ita decidit Rota deciſ.219.inci.Nota quòd ſecundum cap.cum in tuá. & iſta fuit communis opinio Dominorum Rotæ, quia procedit propter clauſulas derogatorias, quę in literis ponun-
14 tur. † An autem optio locum habeat in illis præbēdis, quę vacant per permutationem. Ioan.And.in d.c.fin.de conſ.in vj.tenuit,quòd ſic: quem ſequitur ibi Domi.& Pet.de Ancha. Contrarium autem videtur tenere idem Io.And.in addit.Specu.ſuper rubr. de rer.permuta.quem ſequitur Io.de Lign.in dicto c.fina.& Fede.de Senis in tracta.de permuta.benefic.q.xxviij. & in conſilio ſuo 59. Idem tenet Petrus de Vbald. in tract.ſuo de permuta. benefic.q.vlt. Imol. tamen in c.fin.de rer.permut.col.xx.Concordando dictas opiniones dicit,quòd aut permutatio fit propter vtilitatem permutantiū, & tunc locum habet optio: quia talis permutatio ambitioſa videtur: & ſic reſtringenda. Quando vero fieret permutatio propter vtilitatem eccleſiarum, quod tamen raro fit temporibus noſtris: & eo caſu dicit Imol. locum non habet optio: quia tunc permutatio eſt amplianda, quia fauorabilis. iſtam diſtinctionem ſequitur
15 Franchus in dicto cap. finali. † An autem excommunicatus optare poſsit. Rota deciſ. 195. incipiente, Acceptatio facta tenuit quòd ſic; quia optio non videtur eſſe noua collatio,vt per Archi.& alios in d.cap.fin.& ad text.in c.referente.de præben.vbi videtur expreſſum, quòd excommunicatus non poſsit optare. Reſpondet, quòd ibi per optionem acquirebatur ius in re, & videbatur noua collatio,

tio ſiue nouus titulus. Contrarium autem uidetur decidi in d.deciſ. in vlt.additione: vbi dicitur, ꝙ Pet.de Peruſ.in d.c.referente.tenuit per illum tex.ius optandi non cōpetere excōicato, niſi prius abſoluatur etiam loquendo in terminis d.c.fi.de conſ.in vj. Prima tamen opinio magis placet, quam tenuit Domi. in d.c.fi. & ibidem Frāch. et eſt cōis, quę illa ratione potiſsimum ſuſtentatur, quia omnes cōcludunt, ꝙ optio quę fit iuxta terminos d.c.fi. non dat nouum titulum et nouum ius, nec habet uim nouę collationis. de quo etiam per Anchar.in d.c.fi.hanc opinionem tenuit etiam Rota deciſ.iiij. in rubr.de ſenten.excommuni.in recol. Biſigneti. Et Pariſius nunc
16 meritiſsimus Cardinalis in c.dilecti.col.j.de except. † Quid autem ſit, quando conſuetudo uel ſtatutum dat optionem præſentibus tantum. An abſentes exiſtentes in ſeruitiis eccleſiæ uel Papæ tunc optare poſsint: Archid.in d.c.fi.tenuit ꝙ non: et mouetur, quia cōſuetudo talis eſt ſtricti iuris: ideo non debet extendi.l.j.C.de emācip.liber.et dicit idem tenere Io.de Ligna.ibi ſed Io.And. contrarium ibi tenuit. Tu uide Franch.ibi.col.iij. verſ.quid autem ſi conſuetudo: et circa iſtam materiam optionis uide plura quæ tradunt Docto. in d.c.fin. de conſ. in vj. et Io. de Selua vltramontanus in trac.ſuo de benefi.in tertia parte.q.xxxvj. et Milus in ſuo eleganti repertorio. in verbo conſuetudo.

Excommunicatus qui fructus beneficij non percipit propter excommunicationem an penſionem ſoluere teneatur. Quæſtio.lxiiij.

1 *Clericus excommunicatus fructus beneficij percipere non debet.*
2 *Excommunicatus quo ad onera ſubeunda & ſoluenda pro non excommunicato habetur.*
3 *Bannitus ſua culpa tenetur ſoluere onera, licet fructus non percipiat.*
4 *Nobilis propter delictum nobilitate priuatus tenebitur tamen ad onera.*
5 *Contumax in reſpondendo habetur pro cōfeſſo, poſtquam eſt iuſſus reſpondere, quando confeſsio ad eius damnum tendit.*
6 *Clauſula rato manente pacto non prodeſt, frangens pactum.*
7 *Excommunicatus non eſt exemptus ab officio, ſed illud dicere tenetur.*
8 *Suſpenſus non percipiens fructus beneficij ſua culpa penſionem ſoluere tenebitur.*

9 *Clericus excommunicatus ſua culpa qui propterea fructus beneficij non percipit tenetur tamen ſoluere charitatiuum ſubſidium.*

SExageſimoquarto quæro, vtrum excommunicatus qui
propter excõicationem fructus beneficij non percipit
penſionem ſoluere teneatur. in hac.q. dicendum vide-
1 tur, † ꝙ cum clericus excõicatus fructus beneficij per-
cipere non debeat.c.paſtoralis.in fi.& ibi Docto.maxime Inno.de
appella.not.glo.in c.ſtudeat. 50.diſtin.Archid. in c.ad hæc.xxxij.
diſtin.habetur per Hoſti.in rubr.de ſent.excommun.§.quis ſit effe-
ctus.circa principium.in ſumma. & cum penſio ſolui debeat ſuper
fructibus beneficij excommunicatus, qui illos non percipit, videtur
quòd ad ſolutionem penſionis non teneatur. Contrariam autem
partem veriorem eſſe de iure arbitror. faciunt ea quæ voluit Bart.
in l.inter quos.§.damni.ff.de dam.infect.dum dicit, quòd ſacerdo-
tes Vltramontani qui excommunicati fructus beneficiorum non
percipiunt: tenentur tamen cenſum ſoluere ſi culpa ſua excommu-
nicati ſint.nam tunc à cenſus ſolutione non excuſantur.l.ſi merces.
§.culpæ.ff.loca.facit iuris regula damnum, quòd quis ſua culpa ſen-
tit, de reg.iur.in vj.opinionem Bart.ſequitur Paul. de Caſt. in d.§.
2 damni. facit † quia excommunicatus quo ad onera ſoluenda & ſu-
beunda habetur pro non excommunicato. c. ſi vere, de ſenten. ex-
commu.c.intelleximus, de iudic.not.per Inno. in d.c.intelleximus.
vbi Docto.& in c.veritas, de dol.& contu. Ad idem facit quod vo-
3 lunt Docto.in d.§.damni.poſt Bart. vbi tenent † quòd bannitus ſua
culpa qui fructus ſuorum bonorum non percipit: tamen tenetur
ſoluere onera.quod etiam voluit Bal.in l.ſi quis.in fi. C. ſi propter
publi.penſ.& idem Bald.in l.ſed & milites.§. ſi ignominiæ cauſa.ff.
de excuſ.tut.& Paul.de Caſt. in d.§.damni. & Alberi. in l. princeps
bona per illum text.cum glo.ff. de verbo.ſignifi.licet Roma.in ſuo
conſil.73.incipiente.circa primum. nulla videtur: contrarium te-
nere videatur indiſtincte loquendo: cuius opinionem intelligo ꝓ-
cedere, quando fiſcus occupaſſet omnia bona banniti: & ita ſentit
4 ipſe Romanus in principio dicti conſilij. † Facit etiam pro d.deciſ.
id quod notanter voluit Barto.in l.j C. de infami. lib.x.& in l.j.de
digni.C.lib xij.& not.per Bald.poſt Dyn. in l.ſi quis ſolidum.ff.de
hæred.inſtitu.ubi dicunt, quòd ſi nobilis propter delictum nobili-
tate priuatur, tenebitur tamen ad onera & collectas poſt priuatio-
nem, ad quas ceteri nobiles tenentur.ſolum enim nobilitate quo ad

ſui commodum priuatur,non autem quo ad eius incommodum. Ad idem facit quod voluit glo.in §.fi.in c.ij.de confeſ. in vj. quæ dixit,
5 †quòd contumax in reſpondendo habetur pro confeſſo,poſtquam eſt iuſſus reſpondere,ſi illa confeſsio tendit ad eius damnum, ſecus ad eius commodum. Ad idem facit quod uoluit Bald.in l.cum pro-
6 ponas . la ij. C.de pact. vbi dixit † quòd clauſula rato manente pacto non prodeſt frangenti pactum,ſed alteri parti tãtum . facit etiã quod dixit Cardi.in clem.j. in vj.oppo.de regular. vbi uoluit,quòd priuatus loco in capitulo non eſt priuatus quo ad onera.argu. text.
7 in c.reprehenſibilis,in verbo,capituli diſciplinam, de appella. † Ad idem facit quod uoluit Cardi.loco prælegato.vbi dixit, quòd excommunicatus non eſt exemptus ab officio : quia illud dicere tenetur. allegat text.in c.pro illorum, de præbend. vbi geſta ab excommunicato ualent in eius incommodum . Facit quod uoluit Bart.in l.tutela.§.item.ff.de capi.dimi. vbi dicit, quòd licet exbannitus deſinat eſſe ciuis intelligitur quo ad ſui commodum non quo ad incommodum. Et dixit Card.in c.Ioannes.de teſtam.quòd licet executor ultimæ uoluntatis ſi fuit negligens per annum cadat ab officio exequendi.c.nos quidem.de teſtamen. tamen in eius odium poteſt epiſcopus , ſi vult, illum compellere ad exequendum , quia eius negligentia ſibi proficua eſſe non debet . Facit etiam quod not. Bal.in l.cum quis.C.de natu.lib.& in auct.habita.C.ne fil.pro patr. facit etiam text.ad hoc elegans in l.actione. §.item qui ſocietatem. ff.pro ſoc.vbi renuncians ſocietatem ante tempus conuentum , remanet ſocius quo ad damna,non autem quo ad lucrum . et ad hunc propoſitum faciunt plura quæ accumulat copioſe Barba.in c.intelleximus .colum.ij.de iudic.& ibidem Felyn.colum.j.qui reprobant dictum Bald.in c.dilectus el j.de reſcrip.vbi Bald.dixit, quòd ſi fuit factum proclama,quòd quilibet iret ad exercitum,quòd banniti ab
8 illa ciuitate non tenebuntur ire ad exercitum. † Hoc idem quod dictum fuit de excommunicato,dicendum eſt in ſuſpenſo,qui durante ſuſpenſione percipere non debet fructus beneficiorum: ut uoluit glo.& ibi But. in c.bonæ.de æta.& quali.Inno.in c. ſicut. de cohabit.cle.& mulie.& Docto.in d.c.paſtoralis . Comprobatur prædicta concluſio ex his quæ uoluit Belſenc.in trac.ſuo de ſubſid.chari-
9 ta.q.xxxiij. † vbi decidit, quòd clericus excommunicatus ſua culpa qui fructus beneficij non percipit , tenetur tamen ſoluere charitatiuum ſubſidium . Præmiſſam tamen concluſionem intellige procedere,ſi clericus excommunicatus retinet poſſeſsionem beneficij,

per ea quæ uoluit Paul. de Caſtro in d. §. damni. & ibi Bar. Secundo intellige dictam concluſionem procedere, ſi ſententia excommunicationis fuit iuſta: ſecus ſi fuit iniuſta. ita uoluit Bellenc. in d. ſuo trac. de ſubſi. chari. q. 33. in fi. loquens in clerico iniuſte excommunicato, qui fructus beneficij non percipit: ut teneatur ſoluere charitatiuum ſubſidium allegat not. per Io. And. in c. olim. el iij. de reſtit. ſpol. & in c. cum dilecti. de iis quæ ui metusq; cau. fiunt. & prędicta procedunt quicquid dixerit gl. in d §. damni. quæ contrarium uidetur tenere: & ibidem à docto. reprobatur.

Eccleſia quę vacat vel quaſi vacat, ſuper cuius fructibus eſt appoſita annua penſio, an teneatur ad illius ſolutionem. Quæſtio. lxv.

1 *Penſio eſt onus reale annexum beneficio.*
2 *Iconomus eccleſiæ quę uacat, penſionem ſoluet.*
3 *Eccleſia uacans an iudicialiter conueniri poſſit ad ſolutionem penſionis.*
4 *Eccleſiæ uacanti datur curator cum quo iudicium agitatur.*
5 *Papa ſolus poteſt curatorem dare eccleſiæ cathedrali.*
6 *Epiſcopus poteſt dare curatorem eccleſiæ inferiori.*
7 *Penſio reſeruata ſuper fructibus monaſterij mortuo Abbate uel priore, per quem ſolui debeat.*

SExageſimoquinto quęro, ſi eccleſia ſuper cuius fructibus eſt appoſita annua penſio, uacet uel quaſi uacet, utputa, qa eps ſeu illius rector captus ſit à paganis, iuxta tex. in c. ſi epiſcopus, de ſupplen. negli. pręla. in vj. An ipſa eccleſia ad ſolutionē penſionis teneatur: & quomodo fiet exactio talis penſionis. In hac qōne uidetur prima facie dicēdū, ꝙ eccleſia uacans uel quaſi uacans non teneatur penſionē ſoluere: qa in literis reſeruationis huiuſmodi penſionis grauatur rector eccleſiæ & eius ſucceſſor ad illius ſolutionē & nō eccleſia. ut in c. niſi eſſent, de pręben. verba enim literarum ſunt talia. Penſionem annuam ducatorum puta. xx. auri de camera ſuper fructibus, redditibus, & ꝓuētibus eccleſię talis per Sempronium eius rectorem, & ſucceſſores ſuos in d. eccleſia annuis ſingulis perſoluendam. Contrariā tn̄ partem

t m veriórem de iure.arbitror,ꝙ immo tali caſu eccleſia tenebitur
1 ad ſolutionem penſionis. †.Conſtat enim ꝙ penſio eſt onus reale annexum ipſi eccleſiæ & ab illius rectore intuitu ipſius eccleſię debetur: vt per Paul.de Caſt.in conſi.ſuo cccxxxviij.incipien.quia exceptiones in primo volu.col.vlt. ſequitur Fely.in c.ad audientiam el ij.de reſcri.Hinc eſt ꝙ viuente penſionario etiam ſi beneficium ad mille manus tranſiret ſemper is qui pro tempore beneficiũ poſſidet ad ſolutionem penſionis tenetur:faciunt dicta ſupra. q. xl. & facit tex.in c.præſenti,§. porro iuncta glo.ibi in verbo oneribus de
2 off.ordi.in vi.†Quomodo autem fiet tali caſu exactio penſionis dicendum eſt,quòd iconomus ipſius eccleſiæ grauatæ penſionem ſoluere debebit,& ipſe conueniri poterit. Facit tex in cap.charitatem xij.q.ij.vbi patet ꝙ ſolutio onerum incumbentium eccleſiæ ea vacante fit ab iconomo.Ita etiam decidit in ſolutione charitatiui ſub
3 ſidij Bellenc. in tract. ſuo de ſubſid.cari. q. vij. in prima parte.†An autem eccleſia vacans iudicialiter conueniri poſsit ſuper ſolutione penſionis dicendum videtur ꝙ non:quia iudicium agitatum cum eccleſia vacante regulariter nullum eſt c.fin.ne ſed.vacan.;dicas tamen in hoc articulo ex mente doctorum in d.c.fi.ꝙ ſi eſſet de proximo eccleſiæ vacanti de Rectore prouidendum nouus Rector ex-
4 pectandus eſſet †Si vero vacatio diutina eſſet, tunc eccleſiæ curator dari poterit cum quo iudicium agatur l.prima & ſecunda.ff. de cur.bon.damn.& dabitur vacanti eccleſiæ viſitator. c.obitum. lxi. diſtinct.Ita voluit Innocen. in c. primo ne ſed.vacan. quem Abb.
5 ſequitur in d. c.fin.col prima in fine.†Vbi dixit quòd ſolus Papa curatorem dare poterit eccleſiæ cathedrali & eius bonis quo ad effectum agendi:adducit tex.in argumentum in c.is cui de elect. in vi.
6 & tex.in c.paſtoralis de off.ord.†Si autem ſumus in eccleſia inferiori epiſcopus poterit curatorem deputare: quia epiſcopus in eccleſijs non collegiatis quarum vacatio eſt diutina agere & defendere poteſt.c.fin.de ſucceſ.ab inteſt.Si autem eccleſia grauata penſionis onere ſit collegiata.& tunc ſi vacatio eſt diutina capitulum ad ſoluendum penſionem conueniri poterit.Nam tali caſu capitulum agere poteſt pro ipſa eccleſia cum conſenſu tamen epiſcopi ordinarii:vt voluit Abb.in d.c.fin. faciunt ad prædicta quæ late tradit
7 Imol. in dicto cap.j. in v.& vj.col. ne ſed. vacant. †Si uero penſio eſſet reſeruata ſuper fructibus alicuius monaſterij habentis Abbatem uel priorem & conuentum eo caſu,quia mortuo Abbate conuentus habet monaſterii adminiſtrationem & omnium rerum,tũc

cx

ex quo conuentus poteſt iudicium inſtituere & per ſe ipſum agere. Vt tenet Innoc. in cap. cum dilectus de conſuet. & Cardi. in clemen. ne in agro. §. Abbate de ſtat. regul. quæſtio. ij. cum quatuor ſequentibus. & ibidem Lap. & idem in clemen. ſtatutum de elect. quos refert & ſequitur Ioan. Franc. Pauinus qui fuit auditor Rotæ in tract. ſuo de off. & poteſt. cap. ſed. vacan. in vj. præludio. verſic. ſexta ſedes. ideo tali caſu conuentus conueniri poterit ad ſolutionem penſionis.

Penſionarius cui reſeruata fuit penſio libera ab omni onere an teneatur ad onus inſolitū. Qō. lxvj.

1 *Dictio quodcumque includit omnimodam generalitatem.*
2 *Clauſula generalis ſequens renunciationem quorumdam caſuum fortuitorum includit ſimilia expreßis.*
3 *Caſus fortuiti inſoliti non comprehenduntur in generali renunciatione caſuum fortuitorum.*
4 *Vendito frumento pro prætio tali tempore currente ſi tempore ſolutionis fiendæ pretium currens erit exceßiuum illud non debetur.*
5 *Promittens expenſas ſoluere tenetur ad ſolitas non inſolitas.*
6 *Bartoli magna eſt auctoritas.*

SExageſimoſexto quæro vtrum penſionarius cui reſeruata fuit annua pēſio ſuper fructibus alicuius beneficij libera & exēpta ab omni onere decimarū ſubſidij charitatiui, & quocumq; alio onere teneatur contribuere ad onus impoſitū ſuper fructibus beneficij inſolitū & incōſideratū. In
1 iſta quæſtione videt̄ prima facie † dicēdū q̄ ſic: qa illa dictio quocūque includit omnimodam generalitatem. ideo vbicūque apponitur ſi lex non diſtinguit nec nos diſtinguere debemus. cap. ſolitę benignitatis prope finem de maior. & obedi. & ibidem not. Abb. in vltimo not. & dixi ſupra quæſtione. xix. numero ſecundo. Contrarium tamen dicendum de iure arbitror. Ad quod facit doctrina
2 Bartol. in l. ſed & ſi quis. §. quæſitum. ff. ſi quis caut. † Vbi voluit quòd clauſula generalis ſequens renunciationem quorundam caſuum fortuitorum de ſimilibus expreſsis intelligatur non grauioribus. Ad idem facit quod dixit Anto. de Butrio in capitulo quintauallis col. xxiiij. ibi hęc vera de iur. iuran. vbi dixit q̄ clauſula compromiſsi dans facultatem arbitro lædendi in quantitate magna & qua-

quacunque alia generaliter intelligitur in non multum maiori. Ad idem quod voluit Ang. in conſi. clxxiiij. incipiente, præmittendum eſt: vbi dixit ꝙ ſi quis obligauit ſe de euictione ſiue res de iure ſiue de facto vel quocũque alio modo euincatur, non tamen erit obligatus ſi iudex de facto ordine iuris non ſeruato illum cui facta fuit obligatio condemnet: non videtur enim inter partes de actu tam extraneo cogitatum: facit pro hac parte tex. elegans in l. fiſtulas.
3 frumenta. ff. de contrah. empt. † Per quem text. Bart. in d. §. quæſitum ad finem dixit, quòd ſub generali clauſula caſuum fortuitorum non venit caſus fortuitus inſolitus. Idem dixit Bald. in l. j. C. de poſi. & Bal. & Saly. in l. licet. C. locat. Butr. in cap. j. de commod. & ſequitur Alex. in conſi. xxviij. col. pen. verſi. ſed his non obſtantibus in j. volu. & in conſi. clxxiij. incipiente, viſis & accurate col. penult. verſi. his non obſtantibus in ij. volu. & Bal. in l. falſus col. vlt. circa medium. C. de furt. & hanc partem tenuit etiam Alexã. conſi. cviij. incipiente perſpectis verbis inſtrumenti: in iij vol. col. pen. & Iaſon in d. l. ſed & ſi quis. §. quæſitum. col. pen. ff. ſi quis caut. vbi defendit Bartoli opinionem ab obiectis Roman. Paul. de Caſt. & Alexandri ibidem, qui tenuerunt contra Bart. pro cuius opinione adducit tex. in l. ſcio. §. medico. ff. de annu. legat. quem etiam adducit Fely. in c. ſedes col. ij. verſi. quod generalis ſermo de reſcri. & cũ
4 Bart. tranſeunt magis communiter docto. pro cuius opinione † facit quod voluit Imol. in l. pretia rerum col. vlt. ff. ad leg. falc. vbi tenet ꝙ ſi ſit venditum frumentum & promiſſum pretium currens tali tempore ſi tempore ſolutionis fiendæ eſſet careſtia inſolita non exiſtens nec cogitata tempore contractus non audietur venditor volens pretiũ illius tẽporis: quod tamen ibidem impugnat Alexan. qui tenet contra Bar. Ad idẽ facit quod voluit Ang. in §. oportet in
5 auct. de iudi. per glo. ibi. quã ad hoc reputat notandũ. † Vbi dixit ꝙ qui promittit ſoluere expẽſas tenetur ad expenſas ſolitas & moderatas non aũt ad immoderatas, & propterea dicebat Ang. hoc notandũ eſſe pro ſtatuto Peruſino dictãte, ꝙ ſi aliquis promiſerit pro debitore, & debitor non ſoluat, põt promiſſor capere pecuniã ad vſurã, vt ſatiſfaciat creditori & quaſcunq; vſuras ſoluerit, repetet à debitore. Tale. n. ſtatutũ intelligi debet de vſuris moderatis nõ de immoderatis. Plura pro iſta parte adducit Fely. in d. c. ſedes col. iij. cũ qua videtur tranſire & tutum nõ eſſet in practica recedere ab iſta opinione Bart. cũ qua videtur ẽt ſentire Bal. in c. cũ olim de conſu. & in c. qm̃ frequenter in prin. col. pen. vt lit. non conte. & Cuman. in d.

in d.l.Seio.§.medico.ff.de an.leg.eſt.n.mag.au&o.Bartoli,vt ſcribit Claud.in repe.l.vt vim.col.vlt.ff.de iuſt.& iur.& Iaſ.in l.quidá cũ filiũ.ff.de verb.oblig.& in l.ſi ex legati cauſa eo.tit. vbi dixit ꝙ Bart.veſtigia ſemper adorat.& dicit Curt. Iun. conſi. v.col.xiii. & conſi.xij.col.iiij. ꝙ Bart. eſt ſpeculum & lucerna iuris ciuilis.& ꝙ omnes ipſum venari ſolemus,& vt ducem optimum ſequi.et refert Caccialup.in tract.ſuo de modo ſtudendi ꝙ in Hiſpania et Luſitania regio decreto ſancitum eſt ꝙ in caſibus in quibus doctores va
6 rij ſunt opinio Bartoli præualet.† Et ex prædictis cõcludo ꝙ penſionarius qui habet penſionem exemptam ab omni onere decimarum ſubſidij charitatiui et quocunque alio onere nõ erit exemptus ab onere inſolito & non excogitato. Et propterea cum de hoc ſæpe fuerim conſultus ita reſpondi. Erit tamen cautela,ꝙ in literis reſeruationis annuę penſionis dicatur à quocunque onere tam ſolito quàm inſolito,et tam excogitato quàm non.quacunque auctoritate etiam laicali impoſito et imponendo.quo caſu penſionarius erit tutus et immunis à ſimilibus oneribus.

Clericus in impetratione beneficij an mẽtionem facere debeat de penſione. Quæſtio. lxvij.

1 *Clericus tenetur facere mentionem de penſione ſibi aßignata in titulum beneficii.*
2 *Clericus de pẽſione quã habet in ſtipendiũ nõ tenetur facere mẽtionẽ.*
3 *Clericus de præſtimoniis in ſtipendiũ datis mentionẽ facere nõ debet.*
4 *Clericus de penſione ſibi aßignata loco beneficii mentionem facere tenetur.*
5 *Clericus pauper impetrans in forma communi non tenetur facere mentionem de penſione quam percipit à laico.*
6 *De redditu qui non uacat morte impetrantis fienda non eſt mentio.*
7 *Clericus impetrans in forma pauperum tenetur facere mentionem de penſione quocunque titulo illam habeat.*
8 *Gratia in forma cõi gratiæ eſt fauorabilior gratia in forma pauperum.*
9 *Quantitas penſionis exprimi non debet ubi de ea fieri debet mentio.*
10 *Expreßio ualoris in impetrationibus introducta eſt per regulas cancellariæ.*
11 *Penſio an comprehendatur ſub uerbis quodcunque beneficium.*
12 *Penſio & beneficium in regulis cancellariæ ut diuerſa ponuntur.*
13 *Penſio non uacat ſed extinguitur.*

Sexageſimo

SExageſimoſeptimo quæro vtrum clericus impetrans beneficiũ mentionẽ facere debeat de penſione quã percipit ſibi reſeruatã ſuper fructibus alicuius beneficij menſæ vel dignitatis. Iſtam quæſtionem tangunt doct. in clem. ij. de off. ord. vbi Card. q. ix. & Imol. ibid. col. j. ver. An impetrans & Milus in ſuo repertorio in verbo gratia ver. xvi. & Calder. conſi. vj. in titu. de præben. & iſtam quæſtionem tangit etiam Caccialup. in tract. ſuo de penſ. q. xxvi. ex quorum dictis elicio infraſcriptas concluſiones.
1 † Prima ꝙ ſi penſio ſit clerico aſsignata in titulum beneficij, vt habetur per Abb. in c. conquerente in iij. not. de cle. non reſid. & dixi ſupra q. j. & q. xxi. & xxviii. & tunc de tali penſione eſt fienda mentio in impetratione beneficij alias impetratio eſſet nulla vt per Card. Imol. & cæteros in d. clem. ij. de offi. ordin. Calde. in d. conſi. vi. Et Cardi. in c. poſtulaſti col. penult. verſi. ſecundo quæro & ibidem Imol. col. ij. ver. Secundo poteſt quæri de reſcri. ubi refert id tenuiſſe Goffredum: hanc etiam opinionem tenuit Butr. in d. c. poſtulaſti col. j. verſi. Quæritur aliquis: & eſt opinio communis doct. quam ſequitur Ioan. Andr. in c. ſi motu proprio in verſi beneficium de præben. in vi.
2 † Secunda erit concluſio quòd de Penſione quam quis percipit in ſtipendium ab eccleſia, ut puta pro pulſando campanas aperiendo fores eccleſię vel alias pro remuneratione laborum in impetratione beneficij nõ tenetur mẽtionem facere. ita tenuit Paul. & Zenzel. in d. clem. ij. de off. ordin. quos ibi refert Card. dicens idem tenere Vinc. in c. ſuper inordinata de præben. & Archi. in c. ſi motu proprio de præben. in vj. hanc opinionem tenuit etiam Imol. in d. clem. ij. col. pen. verſi. an impetrans. & idem Imol. in d. c. poſtulaſti col. pen. verſi. ſecundo poteſt quæri. & ibi Card. Butr. & alii & per Felyn. etiam ibidem.
3 † Faciunt not. per Calder. in d. conſi. vi. de præben. ubi dixit quòd ſi præſtimonia ſint data alicui in ſtipendium de illis non eſt facienda mentio ſicuti de titulo patrimonii ad quem quis eſt intitulatus fieri nõ debet mentio. allegat not. in c. in noſtra de reſcrip. Iſtam concluſionem tenet etiã Milus in ſuo repertorio in uerbo gratia verſi xvi. & Domin. in d. c. ſi motu proprio. col. ij. verſi. Sed quid de habente: & Ioan. Andr. ibidem col. fi. ver. Beneficium. & ratio prędictorum eſt: quia talis penſio non eſt beneficium eccleſiaſticum: quinimmo eſt quid mere temporale quod cadere poteſt in merum laycum ut per Bal. & alios in c ad audientiã el ij. & ibi Fely col. j. de reſcri. & dixi late ſupra q. xxviii. hanc concluſionem ſenſit etiam Caccialup.

Adde deciſionem capellę Toloſanę n. 472 vbi dicit ꝙ de pẽſione quæ extinguitur cũ perſona nõ eſt opus facere mẽtionem: ſecus de ea, q̃ cõſtituta eſt iure beneficij, & trãſit de perſona in perſonã.

in præalleg.tract.ſuo q.xxvi.quam etiam reperio tenuiſſe Corneũ
4 in conſi.xii. incipiente, viſo puncto in ij. volu. † Tertia concluſio erit ꝙ de penſione quæ aſſignatur clerico loco beneficij, vt decentius ſuſtentari valeat vel pro alimentis, & præſertim quando fuit aſſignata ex eo ꝙ penſionarius renunciauit beneficiũ ſuper cuius fructibus fuit aſſignata: ſiue quia ceſſit iuri liti & cauſæ, vt fit tota die & de tali penſione impetrans mentionem facere tenebitur. Ita procedunt dicta per Inno.& Compoſt. in d.c. poſtulaſti de reſcri. vbi indiſtincte dicunt, ꝙ ſi quis habeat aliquam penſionẽ ab eccleſia de ea mentionem facere debet: allegant tex. in c. poſſeſſiones. xvi.q.i.& tex.in d.c.ad audientiam de reſcrip.Ita ſenſit Calderi. in conſi.xxx.in tit.de preben.in fin.vbi Calder.dixit, ꝙ licet Innocen. generaliter loquatur dicens fieri debere mentionem de poſſeſſione redditu ſeu penſione habitis ab eccleſia: tamen intelligi debet quando talia habetur loco beneficij quod ex eo deprenditur: quia Inno. allegat pro fundamento ſuę deciſionis: tex.in d.c ad audientiã pro iſta concluſione vide etiam Oldr.conſi.lxxxj.in j.col. Ad vnum tamen eſt aduertendum videlicet ꝙ Anto.de Butr.in d. c. poſtulaſti col.j.verſi.quæritur aliquis & ibidem Petr.de Anch.in j. col. verſi. quandoque quis ſentiunt quòd in d. c.ad audientiam el ſecundo penſio habeatur in titulum: ideo ſit opus de ea mentionem facere, nam eorum opinionem arbitror non eſſe veram: quia ille tex. hoc non dicit, ſed bene probatur ibidem, quòd penſio habita vigore literarum ad beneficia ſucceſſerat loco beneficij, cum ille renunciauerit illis literis ad beneficia, vt haberet penſionem, & ſic commodum ſine aliquo onere.
5 † Quarta erit concluſio quòd clericus pauper impetrans non in forma pauperum, ſed in forma communi nõ tenetur facere mentionem de penſione quam à laico percipit, poſito ꝙ ſit ſibi aſſignata vt titulus beneficij auctoritate epiſcopi: talis enim penſio cum extinguatur cum perſona ipſius ſi non exprimatur non reddit gratiam pauperis impetrantis in forma communi nullã, ſecus ſi eſſet penſio perpetua iure beneficij conſtituta quæ eſſet trãſitoria de perſona in perſonã. Nã eſto ꝙ talis pẽſio nõ eſſet beneficiũ tamen eius taciturnitas gratiam vitiaret et ꝙ ipſa penſio non eſſet cõſtituta ab eccleſia: ita ſignanter decidit Rot. deciſ. ccx. incip. nota ꝙ pauper clericus. in antiquis. & not.in c. ſi pauper de præben.in vj. & in cap. poſtulaſti per Innoc.& Hoſtien.de reſcrip. pro iſta concluſione facit quod not.Felyn.in cap.in noſtra ver.tri
6 geſimum† . Correlarium de reſcri.vbi dixit ꝙ non eſt faciẽda mentio

Idem tenet Gomeſ.in regula de infirm. reſig.q. xvi. nu. 2.

tio de aliquo redditu qui non vacat morte impetrantis, nec habet alteri conferri ſupra dictam concluſionem: tenet idem Fely. in d. c.
7 poſtulaſti col. x. in verſi. tertia declaratio de reſcri. †Quinta erit cõcluſio ꝙ impetrans in forma pauperum mentionem facere tenetur de penſione quocunq; modo illam habeat: quia gratia in forma pauperum fit ad releuandum pauperem. ideo ſi taceatur quod quis habeat penſionem vnde viuere poſsit, literę erunt ſurreptitiæ, quia tunc tale quid tacetur, quo expreſſo difficilius quis vel ſaltim nõ in forma pauperum gratiam obtinuiſſet. Ita voluit Felyn. in c. in noſtra ver. trigeſimũ Correlariũ de reſcri. Allegat hoc velle Domi. in c. poſtulaſti in lect. & in repet. col. xii. de reſcrip. Hanc concluſionẽ tenet idem Fely. in d. c. poſtulaſti col. x. ver. Tertia concluſio. & ibid. Ioan. And. ſuper vlt. glo. & Archi. in d. c. ſi pauper clericus in princ. de præben. in vi. iſtam concluſionem ſentit etiam Caccialup. in d. ſuo tract. q. xxvi. ad quam multum eſt aduertendum: quia aliter videtur ſentire Rota deciſ. xj in tit. de prẹben. in antiquioribus: vbi decidit ꝙ impetrans in cõi forma pauperum non tenetur facere mentionẽ de penſione annua ad quã fuit intitulatus ad vitam ſuã ſuper bonis cuiuſdam laici, & ad illum titulum fuit promotus ad ſacros ordines: quia talis penſio non eſt beneficium eccleſiaſticum nec titulus perpetuus & ſpiritualis. Nam illo moriẽte expirabit: ſed ſolũ tenetur facere mentionem cum obtinet beneficium eccleſiaſticũ & ſpirituale prẹſertim tale ꝙ poſt eius obitum eſſet alteri conferendum. & ſubdit ibi Rota, ꝙ ita pluries fuit iudicatũ. hoc idem voluit Card. in d. clem. j §. j. ver. vii. quæro de ſupplen. negli. prẹlat. vbi dicit ꝙ impetrans in forma pauperũ ſi non facit mentionẽ de penſione quam obtinet vti beneficium eccleſiaſticũ, eius gratia eſt ſurreptitia: ſecus quando penſio non eſt beneficiũ eccleſiaſticũ. Iſtã opinionẽ tenet ẽt Franch. in c. ſi pauper clericus col. ij. in verſi. in glo, fina. de præben. in vi. dum refert Archi. ibi dicentem ꝙ gratia pauperis eſt ſurreptitia qñ pauper impetrãs non fecit mentionẽ de pẽſione quã habebat, ſi illa penſio eſt ſibi ſufficiẽs ad vitæ neceſſaria. dicit enim ipſe Franchus, iſtud eſſe intelligendum quando pauper impetrans haberet penſionẽ vt titulum: alias ſecus. Caccialup. loco præallegato dicit prædictam Rotæ deciſionem intelligendam eſſe in gratia in forma communi, hoc eſt in forma gratiæ communis. Sed iſta intelligentia eſt de directo contra tenorem dictę deciſionis, quę aperte loquitur in forma cõi pauperũ: & ſic nõ põt intelligi in gratia in forma cõi gratię: eſt igitur opus alio collirio ad ſanandam

8 nandam banc ęgritudinem †Sed prima opinio videtur iuridica per rationes ſupra allegatas pro qua facit:qa gratia in forma cōi gratiæ eſt fauorabilior q̃ gratia in forma pauperũ:vt inquit Franch.in d c.ſi pauper clericus col.j.de præben.in vj.& Feder.de Senis con ſil. lvj. circa fin. quod patet quia literæ gratioſæ non expirant per adeptionē alterius beneficij dummodo non ſit incompatibile cum primo,ſecus in literis in forma pauperum: quia illę expirant ſi impetrans adipiſcatur aliud beneficium etiam cum primo compatibile ita voluit glo.in d.c.ſi pauper clericus & ibi doc.Quinimmo etiā ſi beneficium quod aſſequeretur pauper clericus eſſet minimi valoris, puta xx. ſolidorum, induceret hunc effectum ſecundũ Archid. Ioan. And.& Franch.in d.c.ſi pauper. Ergo maior expreſsio requiritur in gratia in forma pauperum q̃ in gratia in forma communi gratiæ:quod tamen non eſſet,ſi teneremus vltimam opinionem ſupra relātam Rotæ in d. deciſ. xi. & aliorum.Cogita tamen, quia malo probabiliter dubitare quam temere diffinire.Adde prędictis ꝙ Staphileus qui fuit auditor Rotæ curiæ Romanę magnus practicus in tract.ſuo de literis gratiæ char.22. verſi. ex prædictis et colligitur dicit ꝙ propter prædictas doctorum difficultates & opiniones facta eſt vna regula cancellariæ, qua cauetur ꝙ obtinēs beneficia viginti quatuor librarum,aut alterius ſimilis monetæ & ſimiliter percipiens annuam penſionem ſimilis valoris & ſummæ ſuper fructibus alicuius eccleſiæ poſsit in forma communi pauperum literas impetrare,ita tamen ꝙ per aſſecutionem alterius aliam dimittere teneatur:& penſio ceſſet & expiret.vide et circa prędictā concluſionem quæ adducit Lud. Gomes auditor Rot. in ſuo tracta.gratiarum expectatiuarum nume.74.Et ſi cupis plura notabilia videre in materia gratiæ in forma pauperum vltra adducta per docto.in d.cap.ſi pauper clericus, vide Lap.alleg.in ſua lxxix. Et

9 Staphileum loco præallegato.†Sexta erit concluſio, ꝙ in caſibus in quibus dictum fuit debere in impetratione beneficii fieri mentionem de penſione non eſt neceſſe quòd exprimatur quantitas pēſionis:nam de iure cōi non eſt neceſſaria expreſsio valoris in impetratione,vt habetur per Abb.& alios in c. ad aures. vbi Felyn.col. iij.verſi.Prima concluſio per glo.& doct.vbi Cardi.in clemen.j.de

10 præben. † Iſta enim expreſsio valoris eſt introducta per regulas cancellariæ quæ ſunt exorbitantes & loquuntur de beneficiis eccleſiaſticis propterea non videntur extēdendæ extra caſus in quibus loquuntur. caſus autem omiſſus & non compræhenſus remanet

net ſub diſpoſitione iuris cōis.l.cōmodiſsime.ff.de libe. & poſthu. ita ſub dubio decidit Fel.in patrimonio & præſtimonio in caſibus, in quibus de eis eſt neceſſe fieri mentionē in impetratione in d. c. poſtulaſti.col x.circa fin.in verſ. ſexta & vltima declaratio, de reſcrip.cuius dicta reaſſumpſit Caccialup. in ſupra alleg. trac. ſuo de penſ.d.ij.q.dicens aduertendum eſſe,ꝙ in regula cancellariæ de valore beneficiorum exprimendo dicitur expreſſe valorem quorumcūq; beneficiorum exprimi debere: ergo videtur quòd includat ēt præſtimonia & penſiones,per glo.in clem.ij.de vit.& honeſt.cleri.

11 † Tu tamen dicas, ꝙ per illa verba aliud quodcūq; beneficium, ſeu quorumcūq; beneficiorum poſita in d.regula cancellariæ non cōprehenditur penſio. Nam quotieſcūq; dictioni geminatæ,vt eſt illa quodcūq; adiungitur dictio,alius,alia,aliud,túc talis dictio,quæ alias importaret omnimodam generalitatem, vt in c. ſolitæ benignitatis.iuncta glo.ibi,de maio.& obed. reſtringitur ad ſimilia expreſsis.caſus eſt in l.ſi fugitiui.& ibi gloſ. communiter approbata. C.de ſeruis fugit. ita dixit Sozi. in conſi.ſuo.ciiij incip.in caſu conuentionis.col.j.verſ.primum probatur. in iij.volu. vbi ad hoc citat aliorum auctoritates. idem Sozi.in conſi.110. incip. viſo ſtatuto. & conſi.23.col.j.& conſi.86.col.vlt.in iiij.vol.vide ad hoc quę dixi ſupra.q.xix.circa fin.in verſic.quarto facit. vbi opinionem Felyni & Caccialupi in hoc reprobaui, & tanto magis hoc non proce-

12 dit in caſu noſtro. † Quia in regulis cancellariæ penſio & beneficium ponuntur ut diuerſa:vt patet in regula cancellariæ de conſenſu præſtando: & inſuper dicta regula de ualore beneficiorum ex-

13 primendo loquitur de beneficiis vacantibus. † Penſio autem non uacat, cum non ſit eccleſiaſticum beneficium,ſed finitur morte pēſionarij: ſicuti finitur vſuſfructus morte vſuſfructuarij. §.finitur. inſtit.de vſufru.& dixi ſupra.q.j.& licet dicatur in d.regula, & aliorū quorumcunq; beneficiorum, intelligitur de ſimilibus expreſsis: & ſic de uacantibus per ſupradicta.

Penſio cōſtituta ꝑ epiſcopum cū eius capitulo alicui ad vitā, an ꝑ ſucceſſorē reuocari poſsit. Qō.lxviij.

1 *Seruitium impenſum ex eo non probatur quod aſſeratur.*
2 *Donatio ſi fiat alicui propter merita, de meritis apparere debet.*
3 *Penſio conſtituta pro ſeruitio impēdendo per ſucceſſorē reuocari pōt.*
4 *Donatio facta alicui ꝑ platū ob benemerita meritis cōmēſurari debet.*

N Sexage-

SExageſimooctauuo quæro: ſi eps cum cõſenſu capituli conſtituit alicui ad vitam annuam penſionẽ, an ſucceſſor illam reuocare poſsit. Iſtam q̃onem tangit Card. in clem. i. q. xix. de reb. eccl. non alie. vbi refert Laurentiũ diſtinguentem, ꝙ aut talis penſio fuit conſtituta pro ſeruitio uel officio iam impenſo, aut pro ſeruitio impendendo. Primo caſu decidit, quòd penſio non reuocabitur, q̃n de ſeruitio iam impenſo cõ-
1 ſtat. † Quòd tñ ſeruitium impenſum non probatur ex eo, quòd id aſſeratur in literis reſeruationis penſionis. Talia. n. frequẽter ad colorandã gratiã exprimũtur. l. iubemus. §. ſcientes. C. de ſacroſ. eccle. Nam merita nõ præſumuntur, niſi probentur. vt late deducit Oldr.
2 conſ. 226. incip. quidã eps. in fi. † Hinc eſt, quòd ſi donatio ſit facta alicui pp benemerita demeritis apparere debet aliter q̃ per confeſsionẽ donantis. l. ſi forte. & qđ ibi not. Bar. ff. de Caſtren. pecu. l. j. §. ſi mutuam ff. ſi quid in frau. patr. glo. & Doct. in l. ſi donationẽ. C. de colla. Io. And. in addi. Spec. in tit. de reb. eccl. non alie. in rub. Bal. in l. iubemus. in fi. prin. C. de ſac. ſan. eccl. Alex. conſil. cj. incip. viſis inſtrumentis. col. 4. in j. volum. & conſi. lv. incip. Conſideratis verbis. col. ij. eo. volu. Deci. in l. ſi donatione. C. de collat. idem cõſ. xx. incip. in cauſa iſtorum. in j. volu. & conſi. 576. incip. pro reſolutione caſus. in iij. volu. Butr. conſil. 39. in fin. incip, quia maior pars quæſitorum. Anchar. conſi. 247. incip. dubium facit. Iaſ. conſil. 73. in iij volu. Iaſ. in conſi. 101. incip. immunitas fuit conceſſa. col. iii. verſ. nec huic fundamento. in iiij volum. quem videre poteris: quia optime declarat, quibus caſibus merita probentur per aſſertionem factam de eis in conceſsione & quibus non conſtito, igitur de me-
3 ritis penſio non reuocabitur per ſucceſſorem. † Secundo uerò caſu, quando penſio fuit conſtituta pro ſeruitio impendendo, dicit Laur. quem refert Card. in d. clem. j. quòd tunc reuocari poteſt per ſucceſſorem: allegat in argumen. text. in clem. fi. de procurat. & tex. in c. quicumque. xij. q. ij. & in c. hæc huius placiti. & in c. eccleſiaſticus. ea. cauſ. & q & refert Card. ibidem hoc idem tenere Zenzel. ibi, cuius dicta reaſſumit Caccialup q. 27. in d. ſuo trac. de penſ. prædictis adde, quòd etiam eo caſu quo penſio fuit aſsignata pro ſeruitio iam impenſo, ſi ſit in quantitate exceſsiua, reuocari poterit per ſucceſſorem, quando maior eſt quàm merita exigerent: vt habetur per
4 Oldr. in d. ſuo conſi. incip. quidam epiſcopus. num 126. † Facit, quia quando prælatus donat ob benemerita, donatio meritis commenſurari debet. c. relatum. §. ij. de teſtam. facit text. in l. magis puto. ff.

de

de reb.eor.§.item prætor:immo talis donatio excedens menſuram meritorum videtur eſſe nulla.c.cęterum.in verſ.datæ rei quantitas, de donat.& c.ad hoc.in verb.moderate aliqua,de teſtamẽ.facit qđ voluit Io.And.in addi.Spec.in rubr.de reb.eccle.non alie.vbi dixit, quòd quando quis non poteſt libere donare,ſed benemerito ſic do nare debet iuxta ſeruitij meritum:adducit tex.in d.c.ad hoc.& in c. relatum.el ij.§.licet.de teſtam.quem refert Alex.in d.conſi. lv. col. ij.verſ.& dicitur benemeritus.in j.volu. vide ad prædicta Iaſonem conſi.ſuo 73.per totum.in iij.volu.

Executor literarum penſionis ſi ſit abſens quomodo ſuccurratur penſionario. Quæſtio.lxviij.

1 *Papa ubi manum appoſuit ceſſat auctoritas ordinarij & legati.*
2 *Papa quando cauſam committit, uidetur ad ſe illam auocare, ſeu ad eum, cui illam committit.*
3 *Datio executoris fit fauore eius, cui fit gratia.*
4 *Exactio alimentorum retardari non debet.*
5 *Executoris literarum penſionis nõ ceſſat auctoritas cauſa alteri commiſſa cum clauſula ſine retardatione penſionis.*

Sexageſimonono quæro. Tu ſcis quòd in literis reſeruationis annuæ penſionis dantur executores,ſicuti in literis beneficialibus fieri conſueuit,modo quęritur, ſi executor literarum prędictarum penſionis ſit abſens, quõ ſit conſulendum penſionario,vt compellere poſsit debitorẽ pẽſionis ad ſoluendum qñ ſuper literis reſeruationis annuæ penſionis ꝑ executores in eis deputatos, vel eorum alterũ. non fuit fulminatus proceſſus iuxta ſolitum. In iſta qõne dicendũ eſt, quòd ſi ſimus in curia Romana, vel ad eam recurſus habeatur Reuer. Dñs Auditor Camerę,qui eſt iudex ordinarius cenſurarum adiri poterit,ſiue eius
1 Dominus Locũtenens: vt ſtilus curiæ & practica nos edocet.†Sin autem ſimus extra curiam,vel non adeatur Dominus Auditor Cameræ apoſtolicæ,an ordinarius adiri poſsit. Et dicendum uidetur quòd non: quia ubicumq; Papa manum appoſuit negotium alicui committendo,ordinarius & et legatus apoſtolicæ ſedis ſe intromittere nõ pôt.c.vt noſtrum.de appella.c.ſtuduiſti, de off.legat. & per Bal.in c.j §.ſi facta,ſi de feu.fue.contro. inter do.& agnat. in vſib. feud.quem ſequitur Felyn.in cap.fina. colum.vlt. de præſumpt.vbi

decidit, ꝙ vbi Papa ſpeciales dedit executores in allegato negotio: tunc ceſſat quo ad negotium illud aliorum auctoritas. facit pro iſta parte illud quod uoluit Cald. in §. ſi facta. in c. j. in titu. ſi de feu. fue contro. ſupra allegato, in fine: vbi tangit iſtam qõnem in feudo. & quęrit, nunquid ſi Papa conceſsit alicui feudum, & dedit certos executores, an propter illorum abſentiam, ſi ille acceſsit ad ordinarium loci, & fecit ſe inueſtire de tali feudo, inueſtitura teneat, & dicit videri ꝙ nõ: quia quod vni conceſſum fuit, alter facere non põt:
2 vt not. in l. j. C. de appari. præfect. ance libr. xij. † Item quia quando Papa cáuſam committit, videtur ad ſe ſiue ſuum tribunal, aut commiſſarium eam reuocare, & nullus alius ſe intromittere poterit: vt not. in d. c. conſtitutus, de appel. Itẽ quia acta quæ fiunt à iudice incompetenti lacerari debent. c. cum cauſam. el ij de teſti. demũ ſubdit idem Bal. ꝙ contrarium videtur dicendum, per text. in l. ſi longius. ff. de iudi. & diſtinguit, ꝙ aut iſtis executoribus eſt commiſſa iuris collatio, & tunc ordinarius ſe intromittere non poterit: quia literæ ſibi non diriguntur, iuxta not. in c. cum te, de preſcri. Aut cõmittitur mera facti executio: & tũc aut quęritur, an ẽps exequi poſſit vigore mandati facti executori: & dicit ꝙ non, aut vigore ordinariæ iuriſdictionis: & tunc dicit Bald. perſuaderi poſſet quòd ſic: quia cum gratia ſit perfecta, eius effectus impediri non debet ꝑꝑ executoris abſentiam: quia cũ executor ſit datus fauore impetrãtis in eius odium, talis dotatio retorqueri nõ debet: allegat in argumentum text. in l. j. C. de ſportul. ſubdens non eſſe nouum ꝙ quandoque iſtę cõmiſsiones ſine iuriſdictione fiant. vt not. in l. j. & ij. ff. de iuriſdi. om. iudi. & tandem concludit Bald. ſupra allegato loco, quòd indiſtinctè ſibi uidetur, ꝙ ordinarius ſe intromittere nõn poſſit: & rationem adducit, quia non põt facere expirare officium executoris, quod expiraret re executa: & ideo dicit eſſe impoſsibile executores peruenire: allegat text. in l. qui abſenti. ff. de acquir. poſſ. & ſic tandẽ Bal. videtur reſidere in iſta opinione, ꝙ datis executoribus nullo caſu ordinarius adiri poſsit. Hanc opinionem Bal. refert & ſequitur Fely. in c. fi. col. vlti. verſ. quæro quarto, de præſump. & Lauren. Calcaneus conſil. xvij. nume. 89. Iſtis tamen non obſtanti-
3 bus † cõtrarium puto decidi poſſe in terminis quæſtionis noſtræ, uidelicet ꝙ ſi executor penſionis ſit abſens, ordinarius adiri poſsit: qui compellat debitorem ad ſoluendum non vigore mandati facti executori: ſed vigore ordinariæ iuriſdictionis. † Et moueor per rationem Bal. ſupra adductam, videlicet quia executoris datio facta

ad

ad fauorem penſionarij ei damnoſa eſſe non debet.c.quod ob gratiam,de reg.iur.in vj.& præſertim quia datio executoris eſt q̃d acceſſorium ad ipſam gratiam:nec debet damnoſa eſſe, cui fit gratia. c.ſi ſuper gratia,de offic.deleg.in vj videmus.n.ꝙ ſemper executor deputatur is,quem ille nominat, cui fit gratia: & propterea decidit notabiliter Rot.deciſ.iiij.in titu.de conceſ.præbend.in antiquioribus,ꝙ ſi per Papam ſignata fuerit ſupplicatio de gratia ſuper beneficio uacaturo ad collationem epiſcopi ſpectante,uel decanonicatu ſub expectatione præbendæ,ſi antequam literæ cõficiantur,uacauerit vna præbẽda,ſeu beneficium cadens ſub dicta gratia, & expectans illam acceptauerit,& per quendam decanum tanquam executorem gratiæ prædictæ,de illa ſibi prouideri obtinuerit, licet añ literarum expeditionem Papa contulerit illam alteri cum ſolita clauſula,dummodo tempore datę pręſentium non ſit alteri ius q̃ſitum,& habens gratiam per ſupplicationem expediat literas,& obtineat in illis ſibi executorem deputari illum decanum, qui iam de præbenda uacante ſibi prouiderat cum huiuſmodi data literarum ſit ſecundum datam ſupplicationis ſignatę,& ſic ante acceptionem & prouiſionem ualebit acceptatio,& prouiſio huiuſmodi. Secũdo moueor per tex.in d.l.ſi longius.ff.de iudi.vbi ſi iudex datus ad expeditionem negotij illud expedire nõ valet,alius illius loco ſubrogari debet.Nec obſtat ratio Baldi ſupra adducta dicentis, quòd ordinarius nõ poteſt facere expirare officium executoris:quia iſta ratio non militat in caſu quæſtionis noſtræ,cum exactio fiat in penſione ſingulis annis, & ſi vno anno ordinarius ſe impediat propter executoris abſentiam,vt conſulatur indemnitati penſionarij poterit ſeqrenribus annis nihilominus executor adiri. ratio enim Baldi concludit,quando executor vnicum tantum actum habet facere,vt puta,conferre beneficium,vel inueſtire de feudo,vt in caſu ſuo,uel ſimilibus,& præſertim quod diximus adiri poſſe ordinariũ abſente executore locum haberet,quando penſio eſſet aſsignata pauperi ꝓ alimentis,vel retenta opinione Romani in conſil.388. incipiente, in caſu propoſiti thematiis tenentis quòd penſio cedat in cauſam
4 alimentorum,de quo late ſcripſi ſupra.quæſt.lj.† Cum exactio alimentorum retardari non debeat propter periculum vitæ hominis, in cuius ſubſidium dantur.l.filiæ.& ibi Bald.C.de patr.poteſt. notatur in l.de alimentis.C.de tranſactio.Cautius tamen aget penſionarius ſi faciat per vnum ex executoribus in literis penſionis deputatum proceſſum fulminari ſuper dictis literis, per quem virtute

clauſulæ cęterum in eo contentę eligere poterit in ſubexecutorem quemlibet alium in dignitate eccleſiaſtica conſtitutum, & ſic effugiet præſentem difficultatem. Verum tamen omitto, quòd licet qñ Papa apponit manum negotio, ſuper quo executores dedit cauſam committendo, ceſſet tunc executorum auctoritas. facit cap. ſtuduiſti, de offic. deleg. c. vt noſtrum, de appellà. c. cęterum, de reſcri. & per dicta iura ita decidit Rota deciſio. 411. incipien. ſi lite pen-
5 dente. in nouis. verſic. ſed hic. † Quòd nihilominus ſi Papa cauſam nullitatis, reſeruationis, penſionis, ſi illius reductionis ad inſtantiam Rectoris beneficij grauati alicui committat adiecta in commiſsione ſolita clauſula ſine retardatione penſionis: puto non impediri executorem quominus compellere poſsit lite pẽdente illum debitorem ad ſoluẽdum penſionem cum eis auctoritati ſtante dicta clauſula derogatum non videatur: ſecus tamen dicendum videtur, ſi executori eſſet inhibitum.

Si executor literarum penſionis nulliter procedat cõtra debitorẽ pẽſionis nõ ſeruata forma mãdati an ordinarius vel legatus ſe ĩpedire poſsit. Q. lxx.

1 *Inferior de geſtis per ſuperiorem inualidis ſe impedire poteſt.*
2 *Nullitas quando patens eſt, quilibet iudex etiam inferior adiri põt.*

SEptuageſimo quæro, ſi executor deputatus ĩ literis reſeruationis annuæ penſionis ad inſtantiam penſionarij procedat contra debitorem penſionis nulliter, & non ſeruata forma ſui mandati, an tunc ordinarius vel legatus ſedis apoſtolicæ in prouincia exiſtens adiri poſsit, vt cognoſcat de huiuſmodi nullitate: & videtur dicẽdum, quòd non: per tex. in c. ſtuduiſti, de of. lega. & c. vt noſtrum, de appell. Contrariũ puto verius in q. noſtra, ꝙ quotieſcunq; executor penſionis modum excedit grauando debitorem penſionis contra formam iuris, & ſuę auctoritatis: tali caſu ſuper nullitate actus ab ipſo geſti adiri poſsit ordinarius, ſeu legatus: ad hoc facit doctrina Domi. in c. ſtatutum. §. fi. de reſcr. pt. in vj. vbi dixit, quòd ſi delegatus Papæ aliquẽ contra formam illius decretalis grauaret, ſi ordinarius fuerit informatus, de notorietate facti prouidere poterit, ex quo delegatus nulli-
1 ter proceſsit. † Ad idem facit quod not. Ant. de But. in d. c. ſtudui-

ſti. in

ſti.in vlti.notab.vbi dixit, quòd licet de geſtis per ſuperiorem non valeat ſe inferior ingerere: hoc verum eſt: & procedit, ſi geſta per ſuperiorem ſunt valida, ſecus ſi nulla ſunt. & idem tenent ibidē Cardi. & Pet. de Anchar. & Franch. in c. dilecto. col. 24. verſ. limita primo, de appell. & pulchre tradit Roma. in conſi ſuo 335. col. 3. verſ.
2 ſecundo quia: & Bellenc. in trac. ſuo de charit. ſubſi. q. 91. † Et Bal. in l. aduerſus. C. ſi aduerſ. rem iudic. vbi dixit, quòd quando nullitas eſt patens, & ſe ipſam oſtendit: tunc quilibet iudex etiam inferior adiri poterit. idem voluit Io. And. in c. ſtatutum, in fi. de reſcri. in vj. Ad idem facit quod volunt Archi. & Io. And. in c. ſi eo tempore, de elect. in vj. vbi dicunt, quòd ordinarius poteſt reſiſtere delegato Papæ, quando vellet nulliter procedere in caſu non comprehenſo in eius mandato: faciūt ad prædicta multa notanda, quæ adducit Cardi. in clem. j. q. iij. de off. ordin. ad allegata in contrarium patet reſponſio ex ſupradictis.

Litis cōteſtatio an ſit neceſſaria ī cā pēſionis. Q. lxxj.

1 *Penſio non eſt beneficium, pendet tamen à beneficio.*
2 *Probatio per iuramentum ſi ſufficiat in cauſis damnorum datorum quicquid dictam cauſam tangit, iuramento probari poterit.*
3 *Litis conteſtatio an & quando ſit neceſſaria in cauſa dotis.*
4 *Penſio eſt quid temporale & profanum.*
5 *Clementina diſpendioſum locum habet in beneficiis eccleſiaſticis non in profanis & ſecularibus.*
6 *Litis conteſtatio ton requiritur in cauſa ſpolij beneficiali.*

Eptuageſimoprimo quęro, an litis conteſtatio requiratur in cauſa penſionis. Circa hanc quæſtionem puto diſtinguendum, quòd aut loquimur, quando agitur via executiua contra eum, qui conſenſit reſeruationi penſionis, ſiue contra eius in beneficio grauato onere penſionis ſucceſſorem, cui literę reſeruationis penſionis fuerunt intimatę, & lapſus eſt terminus aſsignatus ad ſoluendum. & iſto caſu clarum eſt, quòd nec litis conteſtatio, nec ordo iuris requiritur, vt nos edocet ſtilus & practica curiæ. Aut loquimur qñ hęres penſionarij defuncti petit pręteritas penſiones non ſolutas à Rectore eccleſiæ grauatæ: & ad ipſum tanquam penſionarij defuncti hęredem ſpectantes, iuxta ea quæ dixi ſupra. q. lij. & iſto caſu iuidetur dicendum, ꝙ ſimiliter

 litis

1 litis conteſtatio non requiratur. † Quia licet penſio non ſit bene-
ficium eccleſiaſticum, prout ſupra vidimus q.j.& q.21.& 28. pẽdet
tñ à beneficio à quo extrahitur, ſicut vſufructus à proprietate, vt di
xit Imol.in clem.j §.eadem.de ſupplen.negl.prælа. ideo videtur di
cendum, ꝙ ſicuti in cauſa beneficiali litis conteſtatio non requirit,
clemen.diſpendioſam, de iudi.iuncta clem.ſępe, de verbo.oblig.ita
ſit in cã penſionis pp verba text.in d.clem.diſpendioſam, ibi, eas,
quomodo tangentibus.facit bonus tex.in l.ſi vni.ff.de tranſac. vbi
priuilegiatur cã alimentorũ.in tranſactione: & quicquid alimenta
2 tangit, cenſetur cã alimentorum. † Hinc eſt, ꝙ Bar.ibidem dicebat,
ꝙ ſi ſtatuto cauetur, ꝙ in cauſis damnorum datorum ſufficiat pro-
batio per iuramentum quicquid quocũq; modo cauſam damnato-
rum datorum tangit, per iuramentum probari poterit. idem uoluit
Bart.in l.ſolent.ff.de alimen.& ciba.lega.& Bal.Nouel.in repet.l.j.
ff.ſolu.matri.colum.viij.nu 29. facit ad hoc text. in c. ſi ſuper gra-
tia, de off deleg in vj.& regula acceſſorium, de regul.iur.cod.libr.
Contrarium tamen de iure uerius eſſe arbitror, ꝙ immo tali caſu li
tis conteſtatio requiratur. Pro iſta parte facit primo, quia quando
agitur non ſuper titulo beneficij, ſed ſuper proprietate eccleſiæ:
tunc locum non habet diſpoſitio.d.clemẽ.diſpendioſam. ita voluit
glo.in d.clemen.in verbo, beneficiis. quam ibidem ſequuntur Do-
cto.maxime Cardi.q.viij.dicens ſecundum Lauren.ibi, ꝙ ratio eſt:
quia cum agitur de proprietate beneficii, non ſubeſt periculum pp
3 moram, ſicuti quando agitur ſuper titulo beneficij. † Secundo facit
deciſio Petri de Anchar.in d.clemen.diſpendioſam.colum.penul.in
verſi.ſeptimo nota, de iudi.vbi quærit, an in cauſa dotis ſit neceſſa-
ria litis cõteſtatio, & diſtinguit, ꝙ aut dos deducitur in iudicio, in
quo agitur ſuper nullitate matrimonij, & propterea agens petit ẽt
dotem ſibi reſtitui coram iudice eccleſiaſtico, & tunc litis conteſta
tio non requiritur. Aut agitur ſuper dote principaliter, & tunc con
cludit non habere locum diſpoſitionem.d.clemen.diſpendioſam, &
ſic ꝙ litis conteſtatio requiratur, & cum iſta opinione videtur cõ-
cordare Franc.in c.ſi annum.colum.ij.verſ.in gloſſ.in verb.depen-
dentibus, de iudic.in vj. vbi dixit, ꝙ in terminis illius text.minor ſi
ageret principaliter pro dote, non gauderet beneficio illius capi-
4 tuli, ſecus ſi principaliter ageret ſuper matrimonio. † Tertio facit:
quia penſio eſt quid temporale & profanum nihil ſpiritualitatis ha
bens, vt dictum fuit ſupra.q.j. hinc eſt, ꝙ etiam laico aſsignari po-
teſt, vt dicebat Bald.quem ſequitur ibidem Fely. in cap. ad audien-
tiam.

tiam.c.I ij.de reſcrip.& dictum fuit ſupra q.xxi.in cauſis autem profanis litis conteſtatio & ordo iuris requiritur,cap.j.de lit, conteſt. quod procedit etiam ſi cauſa profana habeat connexitatem ſeu dependentiam à ſpirituali dummodo de per ſe principaliter tractetur.vt eſt tex.in c.j. vt lit.non conteſt.vbi diſponitur ꝙ quãdo agitur ſuper ſeparatione thori puta propter adulterium, litis conteſta
5 tio requiritur.†Quarto facit: quia tex. in d. clemen. diſpendioſam locum habet in beneficijs eccleſiaſticis ſecus in profanis & ſecularibus etiam ſi in foro eccleſiaſtico tractentur:vt voluit ibid. glo. in verbo eccleſiaſticis,& dixit Cardin.in d.clemen.quæſt.xi. ꝙ illa diſpoſitio locum non habet in beneficio cadente in laicum referẽs ita tenuiſſe Paul. Lauren. & Zenzel.Itaque non habebit locum in penſione cum illa in laicũ cadere poſſit vt ſupra dictum fuit. Non obſtant ſupra in contrarium adducta,quia procedunt quoties dependẽs tractatur inſimul cũ principali vel quoties eadem ratio militat in principali & dependenti vulgata.l.illud ad leg. aquil. ff. vel dicas,ꝙ procedunt qñ in depẽdẽti venit ẽt aliqualis cognitio prin-
2 cipalis,vt eſt in ſpolio in cauſa beneficiali in quo neceſſe eſt ꝙ ſpoliatus petens ſe reſtitui doceat de titulo ſaltim colorato:vt ꝑ Old. conſi.j.Rota deciſ.cclvij.in nouiſ.Belleme.deciſ.xlix.& deciſ. xvij. Imol.in c.in literis de reſti.ſpolia.vbi alii ſcribentes.Spec.in tit.de teſt.§.Nunc videndum à nobis eſt verſi.ſed pone ago contra te, ad
6 idem Rot.deciſ.679.in antiquis.†Ideo in cauſa ſpolij beneficiali litis conteſtatio non requiritur:vt per Marian.Sozin.in c.quoniam frequenter.col.xiij.ver.ſecũdo limitatur fallentia,vt lit. nõ cõteſt. & idem ibid.col.xxiij.ver. viij. in poſſeſſione recuperanda. & col. xxv.verſi.Non obſtat decimum argumentum.idem uoluit Petr. de Anch.in d.clem.diſpendioſam de iudi.col.j.verſi. Circa hoc etiam de iudi.& Rot.deciſ.clv. incip.not. ꝙ vbi agitur in antiquis. Hinc eſt quòd ſi rector eccleſiæ agat pro pecunia ad eccleſiam ſpectante contra aliquem , licet opponatur eum non eſſe in poſſeſſione beneficij non tamen eo caſu proceditur ſecundum formam dictę clem.diſpendioſam,cum huiuſmodi quęſtio in aliquo non tangat cauſam beneficialem:vt poſt Paul.voluit Card.in d. clemen.q.
7 xxxvij.†Et idem etiam erit ſi agatur ſuper ſpolio pẽſionis iuxta ea quę dixi ſupra q. xlvij. nam litis conteſtatio requiretur vt patet ex ſupradictis ex quibus decidi poteſt vtrum cauſa penſionis ſit cauſa beneficialis ad quod vide not. per Andream Siculum in clemen. j.col.vj.verſi.in glo.j.de re iudi.& quæ dixi ſupra q.xxviii.

Si fiat

Si fiat ſequeſtrum fructuum beneficij contra poſſeſſorem vigore ſententię latę contra eum quis ſoluet penſionem impoſitam ſuper fructibus beneficij. Quæſtio.lxxij.

1 *Fructus eccleſiæ ſunt deputati pro oneribus incumbētibus toto anno.*
2 *Sequeſter plenam curam habere debet de beneficio.*
3 *Sequeſter præſentare poteſt & eligere ſi præſentatio uel electio ſpectat ad Rectorem beneficij.*
4 *Sequeſter æquiparatur adminiſtratori ſede uacante.*

SEptuageſimoſecundo quęro. Si lite pendente in Romana curia ſuper beneficio inter duos litigantes, ſuper cuius fructibus Sempronio clerico reſeruata fuerat annua penſio', lata fuerit ſententia cōtra alterū ex dictis litigātibus poſſeſſorem beneficij litigioſi, & ſequeſtrata fuerit poſſeſsio dicti beneficii iuxta terminos clemē. primæ de ſequeſtr. poſſ. & fruct. Quis teneatur ad ſoluendum penſionem? An ſequeſter, an vero is qui beneficium poſsidebat ante ſequeſtrationem decretam? in hac qōne, diſtinguendum puto quòd aut quęrimus de penſione decurſa in illis annis in quibus is qui beneficiū poſsidebat fructus, redditus & prouentus illius percepit ante ſequeſtrū, & tunc indubitanter teneo, quòd ille penſionē ſoluere teneatur, ſi quidē fructus vniuſcuiuſq; anni obnoxij ſunt pro oneribus currentibus quoq; anno; vt eleganter dixit Domi. per illū tex. in c. fi. §. porro. de off. ord.
1 in vj. †Vbi dixit, quòd fructus eccleſię ſunt deputati pro oneribus incumbentibus toto anno vſq; ad nouos fructus: vnde dicit ſe conſuluiſſe & determinaſſe pluries, quòd ſi erant impoſitę collectę eccleſię vno anno & Rector illius fructibus illius anni perceptis beneficiū dimittat non ſoluta collecta, quòd nihilominus teneat̄ ad ſolutionem dictæ collectę pro eo anno quo fructus percepit. faciūt quę dixi ſupra q. xxxix. Aut quęrimus de penſionibus decurſis illis annis quo ſequeſter fructus percepit, & adhuc ſequeſtrum durat. & eo caſu puto quòd is q apud ſe retinet fructus ſequeſtratos deputatus ſequeſter per iudicem qui in Romana curia ſententiam tulit cōtra poſſeſſorem beneficii, teneatur & debeat penſionem ſoluere.
2 † Quia ſequeſter plenam curam habere debet de beneficio cuius poſſeſsio eſt ſequeſtrata, & eſt illius legitimus adminiſtrator: ſicut

is qu

is qui ſede vacante adminiſtrat de elec.c.quia ſæpe.in vi. c. ſtatutū eo.titu.glo.in clem.j.in verbo beneficium in fin.de ſequeſt. poſ.& fruct.quam ſequitur ibi Card.col.ij. in x.not. & q.xxvii. ubi allegat Io. And.in addit.Spec.in tit.de ſequeſtr.poſſ.& fruct. §.j. vbi dixit quòd oportet fateri quòd ſequeſter habeat aliqualem titulū ex quo habet adminiſtrationem.allegat quod not. in c. nemo deinceps de

3 elect. in vi.in glo.ii.†Quinimmo ſequeſter poteſt præſentare & eligere ſi hoc alias ad Rectorem illius beneficii pertinet:vt voluit Paulus quem refert & ſequitur Cardi.in d.clem.j.col.ij.x.not. Ad idem eſt deciſio dominorum de Rota 324.in antiquis. hoc firmat Fely. in c.cum Bertold.colum.fin.ver.ad illud de re iudic.vbi dicit,quòd dum eſſet auditor Rotæ iudicauit pro iſta opinione de conſenſu aliorum auditorum: & pronunciauit valere præſentationem factā à ſequeſtro.Idem tenet Rocch.de Curt.in tract.de iur.patr.fol.ante-

4 pen. q.xxxiij.& Barba. in c.examinata.col.xx. de iudi. †Cum igitur ſequeſter æquiparetur adminiſtratori ſede vacante, dicendum erit quòd ipſe debeat penſionem ſoluere impoſitam ſuper fructibus beneficij cuius poſſeſsio eſt penes ipſum ſequeſtrata. ſolutio enim onerum ſicuti ſpectat ad adminiſtrationem & iconomum ſede vacante:ita debet ad ſequeſtrum ſpectare,cum maxime poſſeſſio beneficii in ipſum transferatur:vt notant doc.in c. ex annata de iudi.et per Imol.in d.clem.j.colum.j.in iiij.not.de ſequeſtr. poſ. et fruct.Compoſtel.in c.j.de ſequeſt.poſ.et fruct.in verſi.poſſeſsionē. & ipſe tenetur ſoluere ex fructibus beneficii onera illi incumbentia,ut eſt text.in d.clemen. j. Ibi debitis eiuſdem ſupportatis oneribus.faciunt etiam pro deciſione huius queſtionis dicta ſupra q.lxv. Ex prædictis concludi poteſt quòd ſequeſter teneatur ſoluere penſionem impoſitam ſuper fructibus beneficii ſequeſtrati lata prima ſententia contra poſſeſſorem illius ſiue in petitorio ſiue in poſſeſſorio iuxta terminos.d.clemen.j.Hanc tamen concluſionem intellige procedere quando penſio eſſet talis quam omnino ille cui beneficium per ſententiam adiudicaretur,obligatus eſſet ſoluere : Secus dicere quando eſſet nouiter aſsignata de conſenſu illius qui ſententiam contra ſe reportauit:quia tunc ſequeſter illam ſoluere non teneretur. Nam ſi is qui penſioni conſenſit reportata prima ſententia contra ſe in curia Romana per ſequeſtrum non pōt fructus percipere: idem erit in penſionario cuius penſio dependet à iure illius, & ab eius conſenſu facit text.in c.acceſſorium de reg.iur. in vi.cōnexorum enim idem eſt iudicium.c.quanto.de iudi.

Penſio-

Pēſionarius ſi recipiat pręteritas penſiones non ſolutas an ſibi pręiudicet quo ad regreſſum ad beneficiũ ſibi cōpetens ob nō ſolutionē penſionē. Qō. lxxiij.

1 *Dominus recipiens præteritas penſiones ab emphiteota ad priuationē contra eum agere non poteſt.*

2 *Dominus recipiens uaſallum ad obedientiam qui infra annum & menſem inueſtituram nō petijt uidetur ſibi more ingratitudinem remittere ſi contrarium non ſit proteſtatus.*

3 *Renuntiatio iuris ſui in dubio non preſumitur.*

4 *Pena priuationis beneficii ob non ſolutionem penſionis apponitur fauore penſionarii.*

5 *Penſionarius petens præteritas penſiones non ſolutas præiudicat ſibi in iure regreſſus ad dictum beneficium.*

6 *Penſionarius recipiendo præteritas penſiones cum proteſtatione non præiudicat ſibi circa regreſſum.*

7 *Penſionarius etiam ſi recipiat præteritas & futuras penſiones cũ proteſtatione ſibi præiudicat quo ad regreſſum.*

Septuageſimotertio quæro, vtrum pēſionarius cui reſeruatus fuerat regreſſus ad beneficiũ ob nō ſolutionem penſionis recipiendo præteritas pēſiones ꝓpter quarũ non ſolutionem erat locus regreſſui ad illud benefiium ſuper cuius fructibus penſio ipſa erat impoſita ſibi præiudicauerit circa regreſſum pro illa vice. In iſta quæſtione dicendũ puto, ꝙ ſibi pręiudicet penſionarius quo ad regreſſum pręteritas penſiones recipiendo & moueor per glo. in c. j. in verbo & menſem in tit. quo temp. mil in vſibus feud. quę voluit ꝙ ſi vaſallus debitis tēporibus inueſtituram non receperit ex quo feudo priuatus exiſtit: Si tamen Dominus feudi ab eo cenſum recipiat culpam eidem remiſiſſe cenſetur, quam glo. ibid. ſequitur præpoſit. col. vii. ver. in gl. fin. & ibidem alii Iaſon conſi. cxvii. incip. in cauſa & lite col. vlt.
1 ver. Item poſt lapſum in iiij. volu. † Ad idem facit quod uoluit glo. in l. ij. in verbo repellere. C. de iur. emphy. quæ dixit, quòd licet ſi emphyteota non ſoluerit per triennium debitum, ſit priuatus emphyteoſi. Si tamē Dñs canonem recipiat, amplius ſuper priuatione agere nō pōt: allegat argumentũ tex. in l. poſt diē. ff. de leg. cōmiſ. Dñs. n. alterũ duorum facere poterat, uel emphyteotā deijcere, uel

penſionem

penſionem recipere: vt in auct.de alien.& emphi.§.ſi vero quis locator.vnū ergo eligendo,alterum repudiare videtur: vt in d.l.poſt

2 dic † Et hoc tenuit Bal.in c.j.verſi.ſed pone ꝙ poſt in vſib.feud.in tit.quo tempore mil.dicens,ꝙ ſi poſt annum & menſem infra quē miles vaſallus non recipit inueſtituram, Dominus eundem ad obedientiam recipiat,videtur ſibi morę ingratitudinem remiſiſſe, niſi contrarium proteſtatus fuiſſet.l.ij.ff.ſi quis caut.in prin.l. fin. C.de iur.domi.impetr. Si tamen dominus eo caſu per errorem recepiſſet illum ad obedientiam,tunc Bal.diſtinguit, ꝙ aut fuit error ſupinus,& idem erit dicendum : quia ſupinus error in exigendis penis non patrocinatur. Aut fuit iuſtus error,& tunc erranti non nocet. Ignorans enim remittere non videtur.l.cum Aquiliana.ff.de tranſact.& l.cum tutoribus.§.qui per fallaciam.ff.eod.tit. & l.ex maleficijs.§.longe.ff.de actio.& oblig.& l.nec ignorans.ff.de condi.indeb. Erit ergo concluſio, quòd Dominus recipiendo preteritas pēſiones videtur remiſiſſe penam priuationis quam tenuit etiam glo. in c.potuit in glo. pe.ff locat.& ibi Card. Floren.& Petr.de Anch. idem tenent Cyn.& Salic.in d.l.ii.C.de iur.emphy. & Alex. in conſil.clvj.incip.viſo & conſiderato themate.col.iij. verſi. confirmatur prædicta in ij volu.& Socin.conſi. lxvi. incipiente, viſa donatione facta.col.pen.in uerſi.ſexto. Iſta concluſio.Bart. tamen contrarium ſenſit in d.l.ij.dicens, quòd dominus recipiendo penſionem pro tempore præterito ſibi non pręiudicat quominus emphyteotam poſsit expellere:& illum ſequitur Anto.de Butr.in d.cap. potuit.de locat.dicens, ꝙ iſta receptio penſionis duplicem intellectum recipere poteſt,ſcilicet ut fiat animo renunciandi iuri expellendi. Et quòd non fiat animo renunciandi dicto iuri, & in caſu dubio intelligi debet ꝙ non fuerit facta animo renunciandi dicto iu-

3 ri ſuo.† In dubio enim renunciatio non præſumitur iuris ſui l. cum de indebito.ff.de proba.in princip.c.ſuper hoc.de renun. c. Nō eſt veriſimile de præſump. Imol.autem in d. cap. potuit. col.xxxi. diſtinguendo nititur concordare opiniones. quem uidere poteris: quia eius dicta tranſcribere non intendo. Opinio tamen Bald. & aliorum communis eſt contra Bart.quam tenuit etiam Iaſ.in dicta l.ij. col.xxxiij.C.de iur.emphyt. in verſi. Imola uero concludens, quòd dominus recipiendo penſionem pro tēpore pręterito ſimpliciter abſque proteſtatione,in iure expellendi ſibi pręiudicat.Si aūt penſionem recipiat cum proteſtatione,tūc bene poterit expellere: quia ius ſuum expellendi medio dictę proteſtationis conſeruatur.

l.ſi

Adde Caſſador. deciſ.4. de locat. vbi tenuit ꝙ Pẽſionarius qui pteritas pẽſiones à recto re beneficij nõ petijt tacẽdo piudicat ſibi quo ad reg. ſibi ob nõ ſolutionẽ penſionis reſeruatã, idẽ deciſ.iij.eod. tit. & etiã deciſ.2.

l.ſi debitor.ff.quib.mod. pign. vel hypoth. ſolua. hanc etiam opinionem, vt dicit Iaſon in dicta l.ij. ſequitur Iaco.Butr.ibid. & Alberi.col.iij.& Bald.in l.ſecunda in principio.ff. ſi quis caut. Ex premiſsis igitur cõcludo, quòd penſionarius ſi recipiat ſimpliciter decurſas penſiones non poterit vti beneficio regreſſus ſibi reſeruati ob non ſolutionem penſionis. †Priuationis enim beneficij pœna cum ſit appoſita fauore penſionarij, ipſe recipiendo præteritas penſiones potuit illi pœnæ renunciare. l. ſi quis in conſcribendo. C.de pact. facit quod conſulendo voluit Alexand. in præallegato conſil.ſuo clvi. incipiente viſo & conſiderato colum. iij. in ij. volumine. vbi conſuluit, quòd ſtante decreto apoſtolico, quòd qui infra annum inueſtituram non petierit cadat ipſo facto ab omni iure ſuo, quòd ſi quis emerit vtile dominium ab emphyteota eccleſiæ ſi infra annum inueſtituram non petierit: tamen continuo ſoluit & præſtitit eccleſiæ debitum ſeruitium non propterea ceciderit à iure ſuo.

5 †Hanc concluſionem amplia procedere etiam ſi penſionarius non receperit, ſed petierit præteritas penſiones. Nam etiam eo caſu ſibi præiudicat circa regreſſum. Ita in ſimili deciduũt doctores: in domino qui expellere poteſt emphytheotam ceſſantem ſoluere canonem in dicta l.ij. vbi Alberi. colum.4. in fine. allegat in argumentum text. in l.ad ſolutionem. ff. de re iudi. idem voluit Salicet. in l. commiſſorie in fine. C. de pact. interempto. & vendito. facit optime text. in l.melius in principio. verſicu. Dicebam ff.de minor. & ita tenet Iaſon in dicta l.ij. colum.38. verſicu. ſecundo quæro .& eſt.C.de iur.emphyt. idem uoluit Alexan. conſil. pręallegato.

6 Iſta tamen concluſio non procedit quando penſionarius recipiendo præteritas penſiones proteſtaretur, quòd propterea non intendit ſibi præiudicare in iure quæſito contra ſuum debitorem per ſupradicta.

7 † Si tamen penſionarius reciperet non ſolum præteritas ſed etiam futuras penſiones cum dicta proteſtatione, quòd non intendit ſibi præiudicare in iure regreſſus, licet Bart.in d.l.ij. in emphytheota concludat, quòd nihilominus expelli poterit: tamen contrarium ibidem communiter cõcludunt doct. vt ibi per Iaſonem colum.34. in fine, & Anto. de Butr. Cardin. & alij in d.c.potuit. ibi Imol.de locat. vbi dicunt, quòd iſta proteſtatio tanquam facto contraria nil prodeſt per not.in c.cum M. Ferrarienſis de conſtitu. idem voluit Iaſon conſi. cxvij. ſupra allegato col.fina. in 4.volu. & ita dicendum puto in penſionario.

Protestatio con: facto:

Penſionarius ſi penſionem in alium tranſtulit poſtquam ſibi locus erat regreſſui ob penſionem non ſolutam an dictum ius regrediendi ſit tranſlatum ſimum cum penſione. Quæſtio.lxxiiij.

1 *Penſio quando transfertur de una penſione ad aliam extinguitur prima penſio & noua creatur.*

2 *Actor lata prima ſententia pro ſe ſi ante ſequeſtrum cedat alteri beneficium ceſsionario ius ſequeſtrandi non competit.*

3 *Vaſallus ſi commiſit in dominum qui uiuens nil ſibi oppoſuit moleſtari non poterit ab eius ſucceſſore.*

4 *Filij ex delicto patris eo mortuo feudo non priuantur.*

SEptuageſimo quarto quęro, Sēpronius habens penſionem ſibi reſeruatam ſuper fructibus parochialis eccleſiæ de Nanto cū regreſſu ad illam ob non ſolutionē pēſionis & cū facultate illam transferendi poſtquam per Rectorē dictę eccleſiæ fuit ceſſatū in ſolutione penſionis adeo ꝙ erat locus regreſſui ad illam Sempronius prędictam penſionem in Gaium tranſtulit.Gaius autem vult agere contra Rectorē d.eccleſię ſuper regreſſu ob penſiones non ſolutas Sempronio, quæritur an poſsit:& dicendum eſt ꝙ non. Quia in perſona Gaij iſta eſt no-
1 ua penſio,vt nos edocet practica Curiæ in ſimilibus, †ſecundā quā in tranſlatione penſionis extinguitur prima pēſio quæ erat in perſona transferentis & noua penſio reſeruatur illi in quem fit tranſlatio.pœna enim priuationis beneficij eſt appoſita fauore penſionarij,cui per taciturnitatem eſt renūciatum & remiſſa videtur per ea quę voluit Caſſador.auditor Rotæ deciſ.ij.incip.apertiſsimi in Rubri.de loc.& deciſio.iij.eod.titu.pena enim ſemel extincta non reuiuixit.l.qui res.§.aream.ff.de ſolut. Et tanto magis cum ius de prę terito ad ipſum non ſpectat.nam etiam penſiones præteritas exigere non poſſet decurſas tempore quo Sempronius erat penſionarius,cū ille ad Sempronii pertineant ſeu hęredes eius: vt vidimus ſupra q.lij.Nemo.n.ſine actione experitur l.adigere.§.quāuis.ff. de tribut.cum vulgaribus.Cōprobatur hoc: qa videmus ꝙ lata prima ſnīa pro petitore cōtra poſſeſſorē beneficij in curia Rom.fit ſeque-
2 ſtrū poſſeſsionis & fructuū clem.j.de ſequeſt.poſ.& fruct.† Sed ſi lata prima ſnīa anteq̄ ſequeſtrum fiat petitor cedat iuri ſuo & alter

in eius

in eius iuribus ſubrogetur ſubrogatus non poterit conſequi ſequeſtrum vigore illius primę ſententię latæ in fauorem cedentis. ita no
3 tanter dixit Cardi. in d. clem. j. q. iiij. † Ad idem facit quod voluit ſolennis doctor Albert. Brun. in conſi. cvii. incipiente quatuor rationibus in uerſi. ſecunda ratio: vbi dixit, quòd ſi uaſallus aliquid in dominum committat ex quo ueniat feudo priuandus, & domino feudi uiuente nil ſibi dictum fuerit de eo ꝙ in dominum commiſerat, ꝙ ſucceſſor illius domini talem culpam uel felloniam allegare non poterit, ac ſi nil dictus feudatarius commiſiſſet, argumento. l. omnino. & ibi glo. in uerbo non licebat. C. de inoffic. teſta. & ratio prædictorũ eſt: quia in emphytheoſi & feudo pena priuationis non incurritur niſi dñs voluerit & id declarauerit, ut de emphytheoſi not. Bart. in l ij. C. de iur. emphyt. in l. j. ff. ſi ager vecti. vel emphy. pet. & in auct. qui rem. C. de ſacr. ſanct. eccle. & Iaſo. in d. l. ij. col. vij. ver. vlt. circa dictum notab. facit tex. in d. l. ij. ibi uolenti. & in feudo tradit Bal. in l. fin. in fin. C. de reuocan. don. & per Decium conſi. 352. incipiente, viſa inſtructione col. pen. verſi. Non obſtat quod idem conſi. ccvj. incipiente, queritur an diuiſio colũ. fina. in ij. volumi. in caſu autem præſentis quæſtionis Sempronius trãsferens penſionem in Gaium noluit locum eſſe regreſſui ad eius commodum, ſed penſionem durare, merito Gaio nulla competit actio ad regreſſum. Idem dicendum erit quando rector eccleſiæ grauatę onere penſionis mortuus fuerit non ſolutis penſionibus, vel eccleſiam ipſam dimiſerit ſimiliter penſionibus decurſis non ſolutis: quia agi non videtur poſſe ad priuationem contra nouum beneficij poſſeſſorem propter non ſolutas penſiones per eius anteceſſorem, cum penſionarius pręteritas penſiones nõ ſolutas à pręceſſore à nouo beneficij poſſeſſore conſequi poſſit: ut vidimus ſupra q. xxxix. Nã non eſt puniendus ex delicto per eius anteceſſorẽ com
4 miſſo. † Faciunt quę pulchre cõſulendo ſcribit Sozin. in conſi. lxvj. incipiente, uiſa donatione col. pen. verſi. ex quibus concluditur in iij. volu. ubi concludit ꝙ ex delicto patris filii feudo non priuantur patre mortuo. pœna enim egredi nõ debet perſonam delinquẽtis, nec pro culpa preceſſoris quis puniri. l. ſancimus. C. de pen. c. ij. de his quæ fiu. a maior. par. capi. & hanc partem inuenio tenuiſſe Guiliel. Caſsiadorũ in ſuis deciſ. in præallegata deciſione. iij. in ti. de locat. qui dicit non reperiri expreſſe ꝙ quis cadat à iure ſuo niſi pro tempore ſuo: aut ꝙ caſus predeceſſoris remiſſus vel nõ effectuatus propter taciturnitatem creditoris poſsit in perſonam ſucceſſoris

ris effectuari,& quòd in materia priuatiua non eſt imponenda pę-
na,quæ expreſſe non reperitur ſtatuta,per tex.optimum in auct.de
non eligen.ſecun.nub.§.igitur.verſ.ſin autem . col,j. quem ad hoc,
dicit ponderare Bal.in auct.ex teſtamento.C.de ſecund.nup. & eſt
gl.in c.fin.de iur.patr. Cogita tamen in hoc : quia uidetur eſſe in
arbitrio ipſius penſionarij agere contra nouum poſſeſſorem ad prę
ter itas non ſolutas penſiones,vel ad regreſſum , ſicuti erat in eius
arbitrio agere contra præceſſorem, qui ceſſauerat in ſolutione pē-
ſionis,per ea,quæ dicta ſunt in proxima præcedenti queſtione.

Rector beneficij ſi penſionem non ſoluit ex eo ꝙ in carceribus fuit detentus beneficij priuationem non incurrit. Quęſtio.lxxv.

1 *Emphiteota qui ceſſauit ſoluere ex quo fuit in carceribus non priuatur emphiteoſi.*
2 *Cauſa quęlibet etiam iniuſta excuſat à dolo.*
3 *Difficultas excuſat debitorem à pęna, & à mora.*
4 *Carceratio eſt iuſta cauſa petendi reſtitutionem in integrum.*

SEptuageſimoquinto quęro:ſi rector ecclesię ſuper cuius
fructibus eſt reſeruata annua penſio Sempronio cum
regreſſu ob nō ſolutionē pēſionis fuerit tentus in car-
ceribus,adeo ꝙ nō potuit penſionē ſoluere, an tunc ſit
1 locus regreſſui ob non ſolutionē penſionis. † Anto.de But.in c.ſi-
gnificaute,in iiij.notab.de pigno.format hāc qōnem in emphiteo-
ta detento in carceribus , qui per triennium ſub biennium ceſſauit
ſoluere canonē:nunquid ꝑpterea expelli poſsit ? Et cōcludit quòd
nō:quia detētus in carceribus dicit legitime īpeditus,refert & ſeq-
tur Iaſ.in l.ij.col.18.verſ.vigeſimoprimo quęro . C. de iur. emphi.
Impedito autem tempus non currit quo ad pœnam incurrendam ,
quandò eſt impeditus ex iuſta cauſa.l.ſi cum dies , §. ſi quis ex liti-
gatoribus.& ibi Bart.ff.de arbitr.l.ij.§.j.& ibi docto.ff. ſi quis caut.
vbi Alex.facit,quia pœnæ ſunt odioſæ,ideo reſtringendæ.c. in pę-
2 nis,dę regul,iur.in vj. † Et quælibet cauſa excuſat à dolo etiam in-
iuſta,vt not.per glo.in l.plagij.la ij.C.ad leg.Iuli. de plag. in l. i. in
fine. ff.de abig.& probatur in l.igitur,ff.de libe.cauſa.Bald.in l.j.in
fine.C.ubi cauſ.ſtat.Angel. in l.prima. in fine princip, ff. de eo per

quem fact.erit.Deci.conſi.452.col.j.& conſi.418.col.fi.in fi.in 3.
volu.Iaſ.conſi.84.incip.omiſſa.col.4.in j.volu.& Sozi.conſi.108.
col.vj.in verſ.inſuper.in j.volu.& Corn.conſi.278.col.antepen.in
9 ij.volu. † Et difficultas excuſat debitorem à pœna, & à mora; ſiue
obligatio contineat ſpeciem,ſiue quantitatem,de quo late per do-
cto. in l.quod te.ff.ſi cer.pet. & per D.Io. Crotum præceptorem &
dominum meum in l.eadem.§.Cato.in j.lect.nu.66.ff.de verb.obli,
facit optime tex.pro iſta concluſione in d.c.ſignificante,de pigno.
& ibi Abb.in iij.not.verſ,item nota,vbi dixit, ꝙ detentio in carce-
4 ribus excuſat à commiſsione pœnæ. † In eo quòd non adimple-
uit, ꝙ facere tenebatur,& carceratio eſt iuſta cauſa petendi reſtitu-
tionem in integrum.l.ij. & ibi Bald.C.ex quib.cauſ.maio. ex præ-
miſsis igitur concludi poteſt, ꝙ idem dicendum ſit in debitore pen
ſionis, ꝙ ſupra dictum fuit in emphiteota carcerato.

Penſionarius qui obtinuit rectorem beneficij illo priuari ob non ſolutionem penſionis, an præteritas penſiones exigere poſsit. Quæſtio.lxxvj. 1

1 *Pœnæ plures q̃ ex diuerſis cauſis oriunt̃, non tollunt̃ electione unius.*
2 *Dominus expellens emphiteotam priuati ob non ſolutionem canonis præteritas penſiones petere poterit.*
3 *Penſio eſt onus reale, & beneficio coheret.*
4 *Colonus etiam quòd expellatur, non perdit ſua melioramenta.*
5 *Eccleſia poteſt conſequi præteritas penſiones non ſolutas, et emphiteotam expellere.*
6 *Pœnæ plures quando proueniunt ex cauſis omnino diuerſis unius electione aliæ non tolluntur.*
7 *Debitor pẽſionis ut euitet pœnã priuationis, probare debet ſe ſoluiſſe.*

SEptuageſimoſexto quæro. Si pẽſionarius obtinuerit poſſeſſorem beneficij illo priuari ob nõ ſolutionẽ penſionis, iuxta tenorẽ literarũ reſeruationis dictæ pẽſionis, & beneficium apprehenderit vigore regreſſus ſibi deſuper reſeruati ob non ſolutionem dictæ pẽſionis, an poſsit petere præteritas penſiones? & videtur dicendum quòd ſic: per text.in l.ſi colonus.in prin.ff.loca.vbi eſt tex. ꝙ ſi dominus inceperit ab expulſione coloni, tamen cõſequi poterit præteritas penſiones. Ad idem

facit

facit tex.in auct.qui rem. C.de ſacroſ.eccl.& in §. ſi vero quis locator.in auct.de alie.& emph. in quibus iuribus dicitur, quod emphiteota eccleſiæ ſi canonē per bienniū non ſoluit,expelli pōt: & tenetur ēt ad ſoluendū prçteritas penſiones.Tertio facit,quia penſio debetur pp reſeruationem de ea factam auctoritate ſuperioris, qui illā imponere potuit accedente conſenſu Rectoris eccleſiæ grauatæ:
1 priuatio autem fit ob contumaciam non ſoluentis. † Qn̄ aūt diuerſæ pœnæ proueniunt non ex vna cauſa,ſed ex diuerſis, ut in terminis noſtris,nunquam electione tolluntur,nec ſatisfactione.l.nūquā
2 plura.cum ſimilib.ff.de priuat. delict. † Quarto facit quod uoluit Bar.in l.ij.C.de iur.emph.& ibidem Cy.& Saly.poſt Iaco.de Aren. & Pet.de Anch.& Butr.in c.potuit,de locat. in quibus locis tenēt, quòd dn̄s qui emphiteotam expulit ob non ſolutionem canonis,loquēdo ēt in emphiteota priuati petere poterit prçteritas pēſiones. Iſtis non obſtantibus contraria parte puto de iure veriore, quod immò penſionarius,qui obtinuit poſſeſſorem beneficij illo priuari ob non ſolutionem penſionis decurſas penſiones petere non poterit.
3 † Moueor,quia pēſio eſt onus reale, & coheret ipſi benenefìcio,vt inquit Fel. in c.ad audientiam.el ij.de reſcri.& dictum fuit ſupra.q. 39.nu.5.& q.43.penſionarius autem ſuccedens in beneficio,ſuper quo ſibi erat aſsignata pēſio,ſuccedit ſuo debitori: ideo eius creditum confunditur.l.Stichum.§.adiectio.ff.de ſolu. l.cum ſecundum. C.de fideicom.l.debitori.& ibi glo.C.de pact.& dictum fuit ſupra q.49.Secundo facit,quia priuatus beneficio ad ſolutionem penſionis ulterius non tenetur.text.eſt,& ibi doct.maxime Abb.in c.niſi eſſet,de prçben. Tertio facit bonus tex.in l.apud Celſum.§.Labeo. ff.de dol.excep.vbi tex.dicit,quòd condemnatus ad dandum hominem,ſi promiſit illum intra certum diem tradere, & ſi dicta die traditus non fuiſſet,pœnam quoq; adiecerit, quòd ſi petitor tranſacto termino homine non tradito pœnam & hominē petat exceptione repellitur:quia dicit ibi tex. iniquum eſt pœnam & hominem petere.ad idem facit text.in l.prædia.ff.de act.empt.& in l.cum proponas.C.de tranſact.& in l. qui fidē.& vtrobiq, Bar.ff. de tranſ, debet .n.penſionarius eſſe altero contentus, ut in ſimili conſuluit Iaſ.cōſ. 49.incip.videretur prima facie.col.j.verſ. ſed prçmiſsis non obſtātibus.in j.volu.not.doct.in c.fi.de loca.& Bal. in l.defuncto. C.locat. Salyc.in l.quoties.ad fi.C.de fideicom.
4 † Nec obſtant adducta ſupra in contrarium.& primo tex.in d.l.ſi colonus.in prin. ff.loca. quia loquitur in ſimplici colono,qui ēt quòd expellatur, nō perdit

O 2 ſua

ſua melioramẽta: immo expulſus poteſt illa petere à Domino ſundi, ut inquit ibidem text. hinc eſt, quòd nõ eſt abſurdũ, quòd teneat ad penſionẽ nõ ſolutã. Sed in caſu noſtro Rector beneficij ſuper cuius fructibus penſionẽ ſoluebat beneficiò, in quo ius habebat priuatur: ideo abſurdũ eſſet, quòd multiplici pęna puniretur. ſ. beneficij priuatione, & ſolutione pẽſionis, cõtra ea q̃ debentur in c. at ſi
5 clerici. §. fi. de iudi. † Ad tex. in auct. qui rem. C. de ſacroſ. eccl. & in §. ſi verò quis aut locator. in auct. de alien. & emphit. Reſpondetur, quòd eſt illud ſpeciale in eccleſia, quòd utrũq; conſequi poſsit, uidelicet expulſionem emphiteotæ, & præteritas penſiones. ita reſpõdent ad dicta iura Cy. & Albe. in d. l. ij. colum. iij. C. de iur. emphi. & Imol. in d. c. potuit, de loca. col. xxij. & Iaſ. in d. l. ij. col. 43. & 44. Ad tertium, quòd qñ diuerſæ pœnæ proueniunt non ex vna cauſa, ſed ex diuerſis, nunquam electione tolluntur. d. l. nunquam plura. ff. de
6 priuat. delict. † Reſpondetur quòd dicta regula procedit, quando pœnæ proueniunt ex cauſis omnino diuerſis, vt ex furto, & ex homicidio: ſecus ſi ex cauſis, quarũ vna veniat quaſi in conſequentiã alterius, & eſt in caſu qõnis noſtræ: nam priuatio beneficij uenit in conſequentiã non ſolutionis. tex. aũt in d. l. nunq̃. plura loquitur, qñ pęnæ proueniunt ex diuerſis cauſis, & ex diuerſis factis, vtputa, ꝙ quis ſurripuit hominem, & eum occidit. In caſu autem noſtro, licet diuerſæ cauſæ uideantur, ſunt tamen ex vno tantum facto, videlicet ob non ſolutionem penſionis. Iſta reſponſione in ſimili ad illum tex. vtitur Iaſon in d. l. ij. C. de iur. emphi. colum. 45. Quarto dum adducebatur doctrina Bar. & aliorum in d. l. ij. tenẽtium quòd Dominus poſsit emphiteotam expellere, & non ſolutas penſiones petere. Reſpondetur, quòd contrarium tenuit gloſſ. in d. l. ij. & ibi Ang. & Specul. in tit. de loca. §. nunc aliqua. verſ. 33. & ibi Io. And. in addi. Iaco. de Beluiſ. in §. quòd autem. in aucten. de non alienan. quem refert & ſequitur Card. in d. c. potuit. & ibidem Imol. col. 32. & contra Bart. tenuit etiam Iaſ. in d. l. ij. col. 43. verſic. inquantum Bartolus: & colum. 44. & 45. & ſic cõmunis opinio eſt contra Bartolum & ſequaces in emphiteota priuati: ex qua communi opinione ſumitur fundamentum ualidum pro concluſione, quam ſupra firmaui, videlicet quòd penſionarius qui eſt aſſecutus beneficium vigore regreſſus ob non ſolutionem penſionis penſiones decurſas conſequi non poſsit. faciunt pro iſta concluſione dicta ſupra. q. 37. vbi fuit concluſum, ꝙ ſi pẽſionarius cui locus erat ad regreſſum ad beneficium ob non ſolutionem penſionis ex eo, quia ceſſatum fue-

rat

rat in illius ſolutione recipiat ſimpliciter præteritas penſiones non poterit vti beneficio regreſſus, bene uerum eſt, quòd Iaſ. in d.l.ij. col.43.circa fi.verſ.nunquid autem ſi Dominus. & ibidem Bal.ſentiunt,quòd Dñs expellendo emphiteotã ob non ſolutionẽ canonis ſi proteſtetur,quòd intendit etiam conſequi præteritas penſiones, poterit non obſtante deiectione illas petere,quod dicendum videtur
7 etiam in caſu noſtro. faciunt dicta ſupra in d.q.73.† Quando autem agitur ad priuationem beneficij ob penſionem non ſolutam quis probare habeat,an actor non ſolutam penſionem, vel debitor ſe illam ſoluiſſe,recurre ad ea quæ tradunt Docto. in d. l. ij. vbi Iaſ.col.39.in verſ.in ea glo.ibi, qui refert omnes Doctores ibidem tenere,quòd emphiteota contra quẽ Dñs agit ad probationẽ,probare debet ſe ſoluiſſe.ponit Imol.in d.c.potuit.vide ẽt gl. & Cy.in l.ij.C.loca.& not.in l.j.C.de prob.& pe. Doct. in c.cũ eccleſia ſutrina de cauſ.poſſ.& propr.& per Doct.in c.fi. de iureiuran.

Rector beneficij ſi non ſoluit penſionem ex eo ꝙ nõ fuit requiſitus ad illam ſoluendam an cadat in pęnam priuationis beneficij. Quęſtio. lxxvij.

1 *Vaſallus qui per annos tres cenſum non ſoluit quia requiſitus non fuit non amittit feudum.*
2 *Litis conteſtatio requiritur ad conſtituendum quem in mora.*
3 *Debitor prius requiri debet ad ſoluendum extraiudicialiter vt creditor expenſas inſtrumenti recuperare poßit.*
4 *Pęna impoſita iudici aliquid non facienti habet locum quando ceſſauit facere requiſitus.*
5 *Statutum puniens iudicem non facientem condemnationem intelligitur ſi fuit requiſitus.*
6 *Excommunicator non tradens copiam excommunicationis incurrit pęnam ſi fuit requiſitus.*
7 *Qui promißit aliquem ſub pęna præſentare iudicem pœnam incurrit ſi non præſentat illum requiſitus.*
8 *Obligatus ad defendendum intelligitur obligatus ſi fuerit requiſitus.*
9 *Promittens dare aliquid certa die ſub pęna ſi non dat in pœnã incidit.*
10 *Pęna priuationis beneficij ob non ſolutionem penſionis apponitur per Papam de conſenſu beneficiati.*
11 *Solutioni cẽſus qñ certa dies apponitur tunc nõ ſoluẽs pęnã incurrit.*

12 *Iudex non petenti non tenetur officium ſuum impartiri.*
13 *Pęna mere legalis ſemper monitionem requirit.*
14 *Rector beneficii penſionem non ſoluens quia fructus non percepit pę nam priuationis non incurrit.*
15 *Rector beneficii ſi fuit tentus in carceribus ideo non ſoluit penſionē priuationis non incurrit pęnam.*
16 *Idē ē qñ is cui fieri debet ſolutio nō repitur ĩ loco deſtinatæ ſolutiōis.*
17 *Emphitheota q canonē nō ſoluit hęreditate dñi iacēte pęnā nō ĩcurrit*
18 *Penſionis debitor quando non adeſt cui ſoluat an offerre uel conſignare iudici penſionem debeat.*
19 *Penſio debet offerri penſionario et hoc ſufficit ad pęnam euitandam.*
20 *Rector beneficii cui literæ intimatæ non fuerunt non ſoluendo penſionem pęnam non incurrit.*
21 *Intimatio literarum penſionis fieri debet per notorium.*
22 *Succeſſor in beneficio non incurrit pœnam priuationis ſi eius prædeceſſor penſionem non ſoluit.*
23 *Proteſtatio facta iudici præceſſori ſucceſſorem non afficit.*
24 *Poteſtas declarandi ad hæredem non tranſit.*

SEptuageſimoſeptimo quęro: ſi is qui penſionem ſoluere tenetur, illam non ſoluerit debito tēpore literis reſeruationis ſibi legitime intimatis, in quibus aderat clauſula, ꝙ ſi tardauerit in ſolutione penſionis per tempus in literis appoſitum beneficio, priuatus exiſtat, & ad illud regreſſus penſionario competat, an priuationis pęnam incurrat, ſi non ſoluerit penſionem ex eo, ꝙ ad illam ſoluendam requiſitus non fuerit. Circa hanc qōnē uidetur dicendum, ꝙ pęnam non incurrat, per ea, quæ uoluit Imol. in c. ij. col x. de feu. & in l. quod dicitur. ff. de verb.
1 obl. & Alex. in conſi. ix. col. iij. & conſi. col. j. in v. volu. † in quibus locis concludunt, quòd ſi vaſallus ſteterit per negligentiam per annos tres, quòd cenſum nō ſoluerit non requiſitus, propterea feudū non amittit. & eſt de hoc text. in c. licet uaſallus, ſi de feu. fuer. cōtr. inter dom. & agna. in vſib. feud. vbi dicit, quòd quātocūq; tēpore ſteterit vaſallus, quòd ſeruitiū nō pſtiterit, nō interpellatus feudo nō priuatur. Et tradit Brun. conſi. xlj. col. 3. in fi. & latiſsime Iaſ. in
2 l. ii. col. xi. & xii. C. de iur. emphi. † Secūdo facit, quia ad hoc ut quis in mora cōſtituatr. requirit litis cōteſtatio. l. ſi ex legati cā. l. ſi ſeruū. §. ſequitur. & l. mora. ff. de verb. obli. l. mora, in prin. & l. videamus. §. ſi actionē. ff. de uſur. & l. ſi in aſia. §. fi. ff. depoſ. l. qđ te cū materia.

3 ff.ſi cert.pet.† Tertio facit,quia ad hoc ut creditor poſsit recuperare à debitore expēſas,quas facit ,ꝑ recolligēdo inſtrō ſui crediti requirit ꝙ debitor prius requiſitus fuerit ad ſoluendū:ita dixit Bal.in l.nō ignorat,verſ.modo ego quęro.C.de fruc.& lit.expen. idē uoluit Ang.in l.ij.C.de obſequi.& in l.debitores.C.de pigno. Ant.de But.in c.j.extra de libel.obla. & in c.nouit, de iudi. Salice.in l.edita.C.de eden.Bart.& Bald.in l.prętor ait.§.j.ff.de edend.Specul.in titu.de renuncia.§.j.circa princ.in quibus locis doctores tradunt generalem regulam,quòd ſi debitor non ſit primo monitus ,& extraiudicialiter interpellatus ad debitum ſoluendum non teneatur ad aliquas expenſas, ſi poſtmodum in iudicio conuentus ſe uelle ſoluere dicat.

4 † Quarto facit,quia ſi fuerit impoſita pęna iudici aliquid non facienti : ita demum locum habet pœna,ſi iudex requiſitus fuerit ad illud ſoluendum.aliter non : ut habetur per Inno.in c. fi.poſt But.per glo.ibi,de reſcrip.Abb.in c.ſignificauerunt,col.iiij. de exceptio.& in c.cum ſit generale,col.ij.de fo.comp.& in c.auditis,in fi.de ꝓcur.

5 † Quinimmo ſi ſtatutum puniret iudicem non facientē certam condemnationem,intelligitur ſi fuerit requiſitus : ita conſuluit Franc.de Rampo.cuius conſi.habetur inter cōſ.Calde. in tit. de pęnis,nu.4.& dicit Abb.in c. pen.col.pen.verſ.nota vnū,de iudi. quòd pęna impoſita iudici infra certū tēpus non iudicanti non incurritur,ſi pars non inſtetit:facit optime tex.in c.breui , & quæ ibi notantur,de iureiur.& in l.fina.C.ſi infra cert.tempus.

6 † Quinto facit . Nam excōicator,qui excōicationis ſnīam in aliquem tulit tenetur ſub pęna infra menſem copiā ſnīæ tradere excōicato ,tn̄ talis pęna ita demum locum habet,ſi excōicator requiſitus copiā dictæ ſnīæ non tradit.text.eſt in c.j. de ſent.excōica. in vj.Sexto adduco quod habetur in c.j.§.fi.ibi, ſi petantur. de ſepult.in vj. vbi demandatur religioſis,qui in eorum eccleſia ſepelierunt corpus illius, quē induxerunt ad eligendum in eorum eccleſia ſepulturam,ꝙ illud ſub certa pęna infra octo dies reſtituant eccleſię,cui de iure uenit reſtituendus : quam tn̄ pęnam ita demum incurrūt, ſi moniti & requiſiti non reſtituunt illud, vt dicit ibi tex.

7 † Septimo ad idem facit, quòd conſulendo dixit Paul.de Caſtr. in conſi. clxvi. incip. videtur quòd dictus Ioannes Paulus,vbi conſuluit,quòd qui promiſit aliquem iudici præſentare ſub certa pęna infra dies octo , intelligitur ſi fuerit

8 requiſitus . † Octauo facit : nam obligatus ad aliquē defendendū : ita demum defendere illum tenetur,ſi fuerit requiſitus , immo non ſufficit, quòd obligatus ſciuerit moleſtari illum : ita voluit Abbas

conſ.144.incip.in qõne quæ vertitur.in ij.col. & ita cõiter concluditur in venditore, qui de euictione tenetur. Nam non ſufficit ſcire litem emptori motã, ad hoc vt de euictione teneatur, niſi venditor fuerit requiſitus ad defendendũ. vt late poſt alios tradit Fel. in c.cũ M.Ferrarien.col.xx.verſ.ex his infertur, de conſti. & pro iſta parte faciunt adducta per Decium in conſi.ij.in j.volu. Iſtis tamen non obſtantibus contrariam partem de iure puto veriorem, videlicet q̃ debitor penſionis ſi ceſſauerit in illius ſolutione per tempus in literis contentum pęnam priuationis incurrat etiam ſi non fuerit requiſitus ad ſoluendum penſionem. Et moueor, quia in literis reſeruationis annuę penſionis eſt appoſitum tempus intra quem ſolutio fieri debet certum & determinatum, ideo non eſt opus alia interpellatione.l.magnam.C.de contr. & commit.ſtip. l.l.ij.C. de iur. emphit.c.ſi.de locat.& habetur late per docto.in d.l.magnam.vbi Bal. in j.col.allegans Innoc.in c.extirpandæ, de præbẽ.dicentem, quòd vbi agit̃ de pœna cõi cõmittenda ratione neglectus ibi debet fieri denuntiatio vel dies apponi, ſecus quando committitur ratione fa-
9 cti, quia tunc monitio non eſt neceſſaria. † Et dixit Bal.in d.l.magnam.col.j.verſ.gloſa colligit hic duo, quòd ſi aliquis ꝑmittit dare aliquid certa die ſub pœna, ſi illa die non dat, pęnam incidit impurgabiliter. facit quia ſi epiſcopus vltra ſex menſes retinet eccleſiam non conſecratus illa ipſo iure eſt priuatus, niſi iuſta cauſa ſubſit non petendi conſecrationẽ.c.cũ in cunctis, de elect. Nec requiritur alia monitio, cum certum tempus ſit appoſitum, ita notanter dixit Milus in ſuo repertorio, in verbo, Epiſcopus, verſi.xx.incipiente, epiſcopus debet eligi, ſolũ enim temporis lapſus ſufficit ad priuationem.vt not. per Compoſt.& Ioan. And. in d.cap. cum in cunctis.
10 & ibidem Anto.de But. † Facit, quia iſta pœna priuationis in euentum non ſolutionis penſionis apponitur per Papam, & de conſenſu Rectoris beneficij, qui penſioni cõſenſit, ideo alia interpellatione non eſt opus. nam videmus, quòd etiam in pœna appoſita facto negatiuo, ſufficit pro monitione tempus etiam à lege ſtatutum, prout in caſu noſtro, in quo pœna appoſita à Papa, & ex conſenſu partis, vt dixi, vt per Abba.in c.extirpandæ.§.quia vero, de præb. in repet.colum.v.& vj.& in lect.colum.vlt. ſufficit.n.intimatio literarum in penſionibus quo ad pœnam incurrendam. Quinimmo ſi quis perſonaliter conſenſerit reſeruationi penſionis, in qua eſt appoſita pęna priuuationis beneficij ob illius non ſolutionem. ſi ceſſauerit in ſolutione pẽſionis etiam literis ſibi non intimatis prędi-

ctam

ctam pœnam incurrit:vt late deducit Guiliel. Caſſad. auditor Rotæ in deciſ.ſuis ſuper dubijs regul.cancel.in Rubr.de penſio. deciſ. ij.vbi dicit ita iudicatum fuiſſe tempore ſuo & deciſum per maiorem partem dominorum:& intimationẽ literarum ad effectum incurſionis pœnę ita demum requiri de neceſsitate dicit quando quis per procuratorem penſioni conſenſit,quia tunc in eo cadit probabilis ignorantia de ſupplicationis forma & contentis in ca.l.fin.ff. ſoc.& c.ab excommunicato de reſcrip.& ita dicit Palatium ſeruare. Idem dicit Gomes auditor Rotæ in compendio ſuo vtriuſq; ſignaturæ nu. 89.fol.87.Idem erit quando penſio fuiſſet aſsignata abſq; conſenſu. Nam intimatio literarum neceſſaria erit ad pœnam priuationis incurrendam:ita dicit idem Caſſado.deciſ.xii.in Rub. de

11 reſcrip.†Ad allegata in contrarium reſpondetur. Et primo nõ obſtant adducta in primo contrario. Nam non procedunt quoties cenſus ſoluendus per feudatarium conſiſteret in certa quantitate pecunię vt eleganter conſuluit Alber. Brun.in conſi.xlj.col.iiij. in fin.Reſpondetur & alio modo ꝙ non procedunt quando eſſet appoſita ſolutioni cenſus certa dies.Nam eo caſu alia monitio non requireretur ad incurrendã pœnã priuationis feudi:ita dixit Aluarot.poſt Andr.de Iſern.in c.j.§.ſed nec alia in titu.quæ fuit prima cauſ.benefi.amit.in vſib.feud.quem refert & ſequitur Brun. conſi. proxime allegato.col.vj.circa med.verſi.ſubdit fortius ad ſecundũ dum dicebatur ꝙ litis conteſtatio requiritur ad conſtituendũ quẽ in mora.reſpondetur illud nõ procedere in caſu noſtro quia litis cõteſtatio non requiritur quando ſumus in cauſa penſionis executiua vt in terminis quæſtionis noſtræ,& vidimus ſupra q.lxxj.Reſpondetur ſecundo quòd in caſu noſtro ſufficit ſola literarum intimatio vt ſupra dictũ fuit.Ad tertiũ dicitur ꝙ expenſæ quę fiunt pro recolligendo inſtrumento obligationis non continentur in principa

12 li obligatione:ideo non debentur niſi p̃cedat interpellatio. †Ad ea quæ deducta ſunt in quarto contrario reſpondetur ꝙ iudex non tenetur officium ſuum impartiri nõ petenti, ideo ſi iudex requiſitus non fuerit pęnam non incurrit,& ita etiam procedunt adducta ſupra in quinto contrario.dies enim ſine requiſitione in illis caſibus pro homine non interpellat.Felyn.in c.ſi autem.col.3.verſi.Et caue de reſcrip.Ad ſextum reſpondetur ꝙ procedit in ſimplici pęna legali,ſecus in cõuentionali prout dici põt in caſu noſtro in quo intercedit appoſitioni pœnę conſenſus ſoluere debentis & auctoritas Papæ quæ incurritur tranſacto tempore in obligatione appoſito vt

De iſta deciſ.Caſſad.et ego ſemper dubitaui quis videtur nimis rigoroſa, quia licet ꝗs perſonaliter cõſenſerit reſeruationi pẽſionis, tamen certũ eſt ꝙ cõtra eũ agi nõ põt niſi literis expeditis. eſt autẽ regula cancellarię ꝙ non iudicatur iuxta formam ſupplicationis ſed literarum expeditarum. quo ergo põt eſſe certũ literas expeditas eſſe,niſi ſibi intimentur.

13 to vt ſupra dixi.† Nam ſemper pœna mere legalis requirit moni-
tionem vt dixit Innoc.in d.c.extirpandæ.§.quia vero de cōceſ.prę
ben.quę ibi ſequuntur Io.An d. & Butr.& Bal.in auct. hoc amplius
col.ij.ver.quæritur vtrū.C.de fideicō.& in l.qui crimen in prin.C.
qui accuſ.& Alex.in l.ita ſtipulatus col.v.ff.de verb.oblig.Card.cō
ſil.lv.incip.in caſu Chriſtophori,& Paul.de Caſt.conſi.clxvi.inci.
videtur ꝙ dictus:Adducta vero in vij. & viij.contrarijs procedunt
in obligationibus facti.nos vero ſumus in obligatione ſoluēdi cer
tam ſummam certo tēpore:ideo cū ſimus in caſu diuerſo de vno ad
alium non infertur l.Papinianus exuli cum vulgaribus.ff.de minor.
Remanet ergo firma concl.ꝙ debitor penſionis ſi ceſſauerit in il-
lius ſolutione per tempus de quo in literis reſeruationis penſionis
incurrit priuationis beneficij pœnam de qua in dictis literis ēt ſi re
14 quiſitus non fuerit vt penſionem ſoluat †Illam cōcluſionem limi
ta multis modis & primo non procedere quādo debitor penſionis
illam non ſoluit per aliquod tempus ex eo quia fructus beneficij
omnes per id tempus perierunt per ea quę dixi ſupra q.lxij.faciunt
quæ adducit Alex.in conſi.cxij.incip.videtur in præſenti in j vol.
vbi concludit ꝙ conductor & etiam emphyteota non teneatur ſol
uere penſionem quando fundus, cuius occaſione ſoluitur certis an
nis fuiſſet ab aquis inſolitis in totū ſubmerſus. & in ſolutione pen-
ſionis idem voluit Felyn.in c.ad audientiam el ij.de reſcri.de quo
15 late dixi ſupra in d.q.lxij.†Secundo prędictam concluſionem limi
ta non procedere quando debitor penſionis detentus fuit in carce
ribus per illud tempus & propterea penſionem non ſoluit.nam pri
uationis pœnam tunc non incurrit vt in ſimili in emphyteota cō
cludit Butr.in c.ſignificante.in 4.not.de pignor. quem refert & ſe-
quitur Iaſ.in l.ij.colū.xviij.verſi.vigeſimoprimo quæro.C.de iur.
16 emphy.& de hoc dixi ſupra q.lxxv.† Tertio limita prædictam con
cluſionem non procedere quando penſionarius cui fieri debet ſolu
tio nō reperitur in loco deſtinatę ſolutionis eo tempore quo ſolu
tio ipſa fieri debet,& minus adeſt aliquis eius procurator legitimus
cui legitime ſolui poſſit.nam eo caſu pœna non incurritur. ita con
ſuluit in ſimili Alex.conſi.xcij.incipiente perſpectis his quę intima
te col.iij.ver. Alia etiam ratione in primo vol.vbi conſuluit ꝙ obli
gatus ſub pœna ſoluere certo tempore pœnam nō incurrit ſi is cui
fieri debebat ſolutio tempore ſolutionis fiēdę nō erat in loco de-
ſtinatæ ſolutionis ſed iuerat in aliam prouinciam. allegat Bal.in l.
acceptam in 14.quæſtio.C.de vſur.& Bal. & Imol.in l. cū filius.§.
fina.

fina.ff.de verb.oblig.& not.per Hoſti.in titu.de loca. prope finem
17 ver.Quid ſi emphytheota promiſit in ſumma.† Vbi dixit ꝙ ſi hæreditate proprietarij iacente lapſum eſt biennium vel triennium, emphytheota qui non ſoluit canonem non propterea cecidit à iure ſuo ſecurus eſt enim emphytheota poſtq̃ nõ fuit cui ſoluat:& not. per Dyn.in c.cũ quis in ius de regu.iur.in vj.vide eundem Alex.in l.Item illa.ff.de conſti.pecun.& tex.in c. ſignificante de pignor. ꝗ
18 eſt ad hoc notab.† Quid aũt habeat facere debitor pẽſionis in tali caſu an teneatur deponere penſionem penes iudicem vel corã co paratũ ſe offerre ad ſoluendũ,videtur dicendum ꝙ teneatur ꝓfferre & conſignare iudici penſionem per doctrinam Bar.in l ſi reus para tus in fin.ff de procur.vbi dixit quòd qñ quis vult ſoluere vt pœnã euitet ſi creditorẽ non reperit cui ſoluere poſsit,debet auctoritate iudicis facere conſignare debitum:& coram iudice offerre per illũ tex.& ad hoc vt ſciatur vtrum ille creditor reperiatur,vtputa quia forte forenſis eſſet,fiat præconiũ de hoc:facit ad prædicta tex. in l. acceptam.C.de vſur.& quod uoluit Petr.de Anch.in conſi.lxxxvj. incip.pro faciliori ſolutione.Alex.tamen in d.ſuo conſ.xcij. col.iij. in fin.& col.iiij.in prin.dicit non eſſe opus, vt debitor ſe offerat pa ratum ſoluere ſi eſſet qui reciperet qñ conſtat creditorem eſſe abſente à loco in quo ſolutio fieri debebat.allegat text.in l.ſi fundũ. §.Marcellus.ff.de leg.cõmiſ.& in l.per rein.§.fi.& l.cum quidam.§. ſi pupillus.ff.de vſur.et reſpondendo ad prædictam doctrinã Bart. dicit quòd illa procedit in caſibus in quibus requiritur cõſignatio et depoſitio pro ut loquitur tex.in d.l. ſi reus paratus.et ibi declarat Bal.et Bart.in l.ſi ſeruum.§ nunc uideamus.in fi.ff. de ver.obliga. Nam etiam quandoq; ad euitandum pœnam requiritur oblatio,depoſitio,et conſignatio l.ij.in fin.ſecundũ unũ intellectũ gl. C.de iur.emphy.et ꝙ ita intelligatur prædicta doctrina Bar. patet ex eo quòd dixit idem Bart.in d.l.ſi ſeruũ.§.nunc uideamus in l.itẽ illa.ff.de conſti.pecun ubi dixit quòd ſatis eſt,ꝙ ille qui non habet cui ſoluat,dicat ſoluerẽ ſi haberẽ cui:et ꝙ nõ requiritur depoſitio et cõſignatio:et ita rationibus prędictis puto dicendum in debito-
19 re penſionis.† Quarto limita prædictam concluſionem non procedere quando penſionarius erat pręſens in loco deſtinatę ſolutionis et debitor penſionem obtulit.Nam quãdo tractatur de effectu nõ incurrẽdi morã vel pœnã uel curſum uſurarũ,nondũ inceptarũ, tũc ſi adeſt cui offerat debet offerri,et ſola oblatio ſufficit et excuſat à pœna.Ita cõcludit Alex.in ꝑallegato cõſi. xcii. col.iij.in fi.allegat

legat tex.in l.ſi patre.C.de vſur.& not.in d.l.acceptam:ſi aũt non adeſt cui offeratur, tunc debitor ſine oblatione eſt ſecurus per tex.
20 in d.§.Marcellus.†Quinto limita dictam concluſionem procedere quando debitori penſionis fuiſſent intimatæ literę reſeruationis penſionis:ſecus ſi literę ſibi intimatæ non fuerint:quia tunc nõ ſoluendo non incidit neque in pœnam excõicationis, neque in pœnã priuationis,etiã ſi ſciret literarum expeditionem & illarum tenórem:facit quod voluit Bart.in l. denunciaſſe in princi. ff. de adult. quam legit ſub l.qui vxori.§.quid ergo:vbi dixit, ꝙ quando requiritur notitia alicuius non ſolum vt ſciat:ſed vt aliquid faciat,vel nõ faciat, debet ei fieri intimatio etiam ſi aliunde ſciat. Ideo emptor debet debitori denunciare quòd veniat ad eum defendendum : nec ſufficit ſcientia aliunde habita:facit tex.in l.j.C.de pericul. & com. rei vend.vide Fely.ad hoc in c.cum contingat col.iij.verſi. Quarta concluſio de reſcrip.Iſtam limitationem intellige procedere quando is contra quem agitur non fuit ille qui perſonaliter conſenſit reſeruationi penſionis.nam in eo qui perſonaliter conſenſit non requiritur alia intimatio vt ſupra dictum fuit tenere rotã: & habetur per Caſſador.ſupra allegata deciſ.ij.de penſ.& deciſ.xij.de reſcri.&
21 per Gomeſ.in compendio ver.ſignaturę nu.89.†Et fieri debet intimatio literarum per notarium data copia literarum ſi petatur ab eo cui literę intimantur.& ita obſeruatur ſicuti alias dicimus in denunciatione motę litis quam facit emptor venditori ſibi de euictione obligato,cui tenetur oſtẽdere & dimittere copiam citationis & libelli ipſi emptori dati ſecundum Bar.in l.empti.C. de euict. Angel.& Imol.in l.in executione.§.in ſolidum.ff.de ver.oblig.& Car. in clem.cauſam in fin.de elect.per illũ tex. quem adhoc multũ extollit,inferẽs ex eo,ꝙ omnis intimatio quę obligat ad aliquod prę iudiciale fieri debet in d.forma.Fely.tamen in c.cũ M.Ferrarienſis col.xx.ver.ſed adde ꝙ dicit ꝙ emptor cui mota fuit lis, nõ tenetur dare copiã citationis ſibi factę, & libelli ſibi dati.Sed ſufficit venditori legere ea quæ ſibi oblata ſunt niſi venditor illorũ copiã petat, quia tunc dari debet iuxta tex.in clem.cauſam ſupra allegatũ,quem
22 ſic intelligendũ dixit.†Sexto limita dictã cõcluſionẽ non ꝓcedere in ſucceſſore in beneficio grauato onere pẽſionis,qa ſi eius prædeceſſor penſionẽ non ſoluit,nõ propterea ipſe ſucceſſor ex ea cauſa beneficio ipſo priuari debet,licet teneať ad præteritas penſiones decurſas tempore prædeceſſoris,vt dixi ſupra q.43.& eſt ratio qa delictũ prçceſſoris in odiũ ſucceſſoris redundare nõ debet c.delictum

perſonę

Intimatio literaꝝ penſionis.

perſonę de reg.iur.in vj.immo quo ad iſtum nouum ſucceſſorē in beneficio requiritur noua intimatio literarum, nec eum artat inti-
23 matio facta eius præceſſori.† Facit quod voluit Felyn.in d.c.cum M.Ferrarienſis col.xv.ver.tertia concluſio.de conſtit. vbi dixit, ꝙ proteſtatio facta iudici præceſſori coram ſucceſſore non prodeſt. ideo opus eſt illam coram eo reiterare. allegat Moder. in repeti.c. ex ratione.col.xi.ver.& quæritur de appel.dicentes Bart.ita conſuluiſſe. Ad quod facit tex.in l.edictum.ff.de iudic.vbi text. dicit, ꝙ coram ſucceſſore requiritur noua citatio. dato quòd coram præceſſore omnia edicta expedita fuiſſent pro concluſione firmata. In iſta limitatione vide Guliel.Caſſad.in ſuis deciſ.ij.in titu.de locat. & cond.& deciſ.iij.eod.tit.vbi atteſtatur concluſum fuiſſe in Rota ꝙ ſi dominus non declarauerit caducitatem eius ſucceſſor illā declarare non poſsit.allegat tex.in l.fi.C.de reuocan.donat.glo.in c.
24 fin.de donat.† Et illud quod poteſtas declarandi ad hæredem regulariter non tranſit:nec egreditur perſonam.glo.in l.idem Pomponius.§.fin.de rei vendi. Bart.& Alex.in l.inter ſtipulantem.§.j.ff.de verb.obliga.ſubdens quòd ſucceſſor in beneficio etiam ſi interpellatus non ſoluerit penſiones decurſas tempore ſui præceſſoris nō propterea incidit in pœnam priuationis beneficij.Idē voluit idem Caſſador. in deciſ.4.eod.tit.

Rector beneficij penſionem non ſoluens, tempore de quo in literis elapſo an ſit ipſo iure priuatus beneficio. Quæſtio. lxxviij.

1 *Verba præteriti temporis inducunt priuationem ipſo iure.*
2 *Verba eo ipſo priuatus exiſtat inducunt priuationem ipſo iure.*
3 *Verba perpetuo priuatus exiſtat idem ſignificant.*
4 *Declaratoria requiritur in pœnis ipſo iure incurſis.*
5 *Citatio partis requiritur in declaratoria pœnę incurſæ ipſo iure.*
6 *Appellari poteſt à tali declaratoria.*

SEptuageſimo octauo quæro, vtrū non ſoluens penſionem per ſex menſes immediate ſequentes dies xxx.datos ad ſoluendum iuxta formā literarum reſeruationis penſionis ſit beneficio priuatus ipſo iure vel priuandus veniat. Circa hoc attendenda erunt verba literarum. Nam ſi dictum fuerit in eis beneficio priuetur, vel beac-

beneficio priuari debeat,vel beneficio carere debeat & ſimilia.tunc
1 non eſt priuatus ipſo iure:ſed per ſententiam priuari debet.† Secus
ſi talia verba ſint preteriti temporis. tunc enim ipſo iure priuatio-
nem inducũt glo.eſt magiſtra in l.in criminali.C.de iuriſd.om.iud.
approbata cõiter à doct.Sed cõiter in huiuſmodi literis apponi ſo
lẽt iſta verba:ſi vero per ſex menſes dictos.xxx.dies immediate ſe-
quentes ſnĩam ipſam animo ſuſtinuerint indurato, ex tunc effluxis
menſibus eiſdẽ dicta eccleſia perpetuo priuatus exiſtat. Illaq; va-
care cenſeatur eo ipſo, Tibiq; licere ad eandẽ eccleſiam liberũ ha-
bere regreſſum & liceat tibi ẽt vigere tui prioris tituli poſſeſſionẽ
propria auctoritate apprehendere, ac ſi illã minime reſignaſſes. ex
2 qbus verbis inducitur ipſo iure priuatio.† Nã illa verba eo ipſo pri-
uatus exiſtat,inducit ipſo iure priuationem ſine alia ſentẽtia ſcđm
Zenzel.in clem.j.de elect.per illũ tex.pro quo Cardi.ibi allegat tex.
in c.nullus & c.ſi religioſus de elec.in vj.ita dixit ẽt Fely.in c.Ro-
dulphus in ver.vlt.quia ver.eo ipſo ad idem Card.in clem.j.ad fi.q.
3 xi.de ſequeſt.poſ.& fruct.† Et ſimiliter illa verba perpetuo priua-
tus exiſtat.de quibus in literis priuationẽ inducunt ipſo iure vt per
Alex.in apoſtil.ad Bart.in l.imperator.ff.de iur.fiſ.& Barbat. in c.
ſi diligenti xxxvij.col.cum ſeq.de fo.compe.& per Fely.in d.c. Ro
dulphus in quibus locis latiſsimè ponunt quę ſint verba quę nullita
tẽ actus inferant ipſo iure & quę requirant ſnĩam nullitatis vel pri-
uationis, quorum dicta tranſcribere nõ intẽdo, eos videre poteris.
4 † Dicas tñ ꝙ licet ſententia priuatoria nõ requiratur: requiritur tñ
declaratoria pęnę incurſę ipſo iure vt per Alex.in d. apoſtil. & Fe-
ly.in d.c.Rodulphus.in ver. ſed declaratoria.& eſt tex.in c.j.de hę-
ret.in vj.vbi Domi.& alij & per Fely.in c.cũ non ab homine.col.4.
de iudi.cũ multis ſimilibus accumulatis per Fely.in d.c. Rodulph.
5 † Et ad faciendum iſtam declaratoriam eſt pars citanda glo. eſt no
tabilis in clemen. præſenti in verbo conſtiterit de pen.& ibi doct.
& latiſsime per Fely.in d.c.Rodul. in verſic.citatur etiam pars. vbi
dixit,quòd licet alias excõicatio lata ſine citatione & ſine monitio
ne teneat,ꝗuis iniuſta.c.j.xj.q.j.Nihilominus ipſa declaratoria ex-
communicationis incurſę nõ pręcedente citatione partis eſt nulla.
ita ẽt voluit Imol.poſt Card.in c.extirpandę.in vij.col. de pręben.
& late Dec.in c.peruenit.& in c.reprehenſibilis de appel. & latiſ-
6 ſimè Curt.in cõſi.ſuo xx. † Et ab iſta declaratoria appellare licebit,
vt eſt glo.ad hoc ſingularis in c.cupientes.§ quod ſi. ver. priuatos
de elect.in vj. licet à pœna ipſius diſpoſitionis vel legis in quam
pars

pars incurriſſe dicitur non liceat appellare.l.ſi qua.ff.de verb. ſign. c.quia nos de appella.& late tradit Fely.in d.c.Rodulphus col. penult.verſi.& appellari de reſcrip. Erit ergo concluſio, ꝙ in caſu q. noſtræ pęna priuationis beneficij ob non ſolutionem pēſionis attentis verbis literarum incurritur ipſo iure. Et quod requiritur declaratoria ad quā eſt pars citanda:& ab ea appellare licebit.

Penſionis reſeruatio ſuper fructibus beneficij ad quod alteri regreſſus competebat non facta mentione dicti regreſſus an valeat. Quæſtio.lxxix.

1 *Alienatio rei ſubiectæ fideicommiſſo ualet ad uitam alienantis tantū.*
2 *Penſionis reſeruatio magis pendet à uoluntate Papæ quàm partium.*
4 *Feudū dari pōt in dotem ultra uitam dantis conſentiente dño feudi.*
5 *Penſio reſeruata ex certa ſcientia Papæ facientis mentionem de regreſſu alterius ualet etiam quo ad illum qui regreſſum habet.*

SEptuageſimo nono quęro,an valeat reſeruatio pēſionis facta ſuper fructibus beneficij ad quod Sēpronio erat reſeruatus regreſſus ſine Sempronij cōſenſu. In iſta q. Rota in contingentia facti concluſit ꝙ non: vt refert Guliel.Caſſado.in ſuis deciſ.deciſ.j. in Rub. de penſ. intellige ſane iſtam concluſionē.reſeruationem penſionis non valere quo ad pręiudicium eius qui regreſſum habebat,cui non conſentienti Papa nō cēſetur velle præiudicare.l.ij.§.merito.ff.ne quid in loc.publ.l. nec auus.C.de emanci.c.cum olim de conſuet.c.ſuper eo.de off.deleg. c.audita de reſt.ſpol.c.cum teneamur.de præben.facit pro iſta cōcluſione tex.in l.ſi ex duobus.§.ſed eſt Marcel.ff. de in diem adiec. per quem infertur in ſimili ꝙ d.reſeruatio pēſionis à principio nō ſit nulla,nec ex poſt facto niſi cum acceſſui & regreſſui locus exiſtat:& ſic eo caſu quo habenti regreſſum præiudicaret. Ita ad hoc illum tex. allegat Guil.Caſſad.in prædicta ſua deciſ.cū.n.ius regrediendi Sempro.cōpeteret tpe aſsignatæ penſionis de quo nulla eſt facta mentio in literis reſeruationis penſionis dicere nō poſſumus ꝙ eueniente caſu regreſſus teneatur ad ſolutionē penſionis. Nā res inter alios acta,tertio nō p̄iudicat.videmus.n.ꝙ ſi feudatarius nullos habens filios det feudū in dotem filię ſuę,illa conceſsio valet in vita tantum patris,& non vltra,cum ſucceſſori in d.feudo ſeu dño feudi

feudi ad quẽ forte feudũ reuertiť ipſo mortuo p̃iudicare nõ poſsit, tex.eſt in c.nuper de dona.inter vir.& vxor. & habetur per feudiſtas in c.j.§.donare aũt in tit.qualit.pot.feud.alie.vbi Iac.de Beluiſ.
1 Nicol.de Neap.Aluarot.Præpoſ.& alij.†Facit ẽt pro concluſione ſupra firmata text.in l.ſi duobus.§.ſin aũt ſub conditione.C.communia de legat.vbi dicitur ꝙ res ſubiectæ reſtitutioni,ſi alienẽtur, alienatio valet in vita alienantis tñ.& ad eius præiudicium:ſed adueniente caſu reſtitutionis alienatio fingitur retro nulla.Sic erit in caſu noſtro,nã adueniente caſu regreſſus aſsignatio penſionis fin-
2 getur retro nulla.argu.illius tex.†Nec obſtat ſi dicatur, quòd aſsignatio penſionis magis pendet à voluntate & poteſtate illam aſsignantis & reſeruantis q̃ à voluntate & conſenſu partium, cum ſola partium voluntate ſine auctoritate ſuperioris non valeat aſsignari: vt vidimus ſupra q.v.& eſt ad hoc tex.apertus in c. niſi eſſent.§. qa igitur nõ quidem ex pactione partium ad idem tex.in clem.j.§.an eadem de ſupplen.neglig.prelat.Sed in literis reſeruationis penſionis ſemper dicitur ꝙ ſucceſſor in beneficio teneatur ad illam ſoluendam.ergo conſequens beneficium vigore regreſſus ad illam tenebitur:quia reſpõdetur quòd Papa onerans ſucceſſorem in ſolutione penſionis intellexit veriſimiliter de illo ſucceſſore, cuius ius ẽt ſpe non erat conſiderabile:& qui non poterat propterea conſentire aſsignationi penſionis iuxta regulam cancellariæ de cõſenſu præſtando. †Secus in hoc caſu noſtro in quo habenti regreſſum erat ius quæſitum ſaltim ſpe ideo ſibi non conſentienti non præiudicatur.argumen.tex.in d.§.donare & in d. c. nuper de dona.inter vir. & vxor.Erit ergo cõcluſio,quòd talis aſsignatio penſionis erit nulla reſpectu habẽtis regreſſum.Et prædicta cõcluſio procedit etiam ſi motu proprio eſſet aſsignata talis penſio. nã motus proprius nõ operatur in præiudicium tertij.Cardi.conſi.137.in fin. Domi.in c. ſi propter.col.vj.de reſcrip.in vj.Imol.in c.mandatum.col.pen.de reſcrip.Card.conſi.118.incipiente, caſus talis Felyn.in cap.ad aures.colum.v.verſi.Tertius caſus de reſcrip. Decius conſi. 410. colum.4.in 3.volu. Prædicta tamen concluſio fallit duobus caſibus. Primo quando habens regreſſum ad beneficium onere penſionis grauatum conſenſiſſet reſeruationi penſionis.argumento tex.in dicto cap.nuper.§. nos autem ibi niſi donationi ille ad quem ſpectat dominium illius terræ voluerit conſentire.& ibi glo. in verbo con
4 ſentire.†Ad idem facit tex.in d j.c.§.donare. & ibi doctores in tit. qualit. olim poter.feud.alie.vbi tex.& doct.dicunt feudum dari in

dotem

dotem poſſe vltra uitam dantis conſentiente Domino feudi, de cuius præiudicio agebatur, & non aliter. † Secundo fallit, quando Pa-
5 pa ex certa ſcientia facta mentione de regreſſu reſeruato, puta Sempronio penſionem reſeruaſſet, quia cum ſit in beneficialibus Dominus abſolutus. clem. j. in fin. ut lit. pend. & not. Doct. in c. quæ in eccleſiarum. vbi Fely. de conſti. & in c. ad audientiam, el ij. de reſcript. valet penſionis reſeruatio. iſtam fallentiam ſenſit Guliel. Caſſador. in d. ſua deciſ. j. in rubr. de penſio.

Rector beneficij ſi penſionem non ſoluerit propter pauptatẽ an priuationis penã incurrat. Qõ. lxxx

1 *Paupertas excuſat emphiteotam canonem non ſoluentem.*
2 *Per clauſulam & quidam alij non venit pauper.*
3 *Paupertas excuſat a ſolutione collectę.*
4 *Notarius tenetur pauperi copiam prothocolli gratis dare.*
5 *Paupertas excuſat non appellantem.*
6 *Paupertas excuſat a ſolutione expenſarum.*
7 *Paupertas excuſat matrem quæ non reddidit rationem tutelæ antequam tranſeat ad ſecunda vota.*
8 *Cauſa qualibet etiam beſtialis excuſat a pœna.*
9 *Pauper quis dicatur.*
10 *Paupertas qualiter probetur.*

OCtuageſimo q̃ro, vtrum pauper clericus poſsidẽs beneficium ſuper cuius fructibus eſt reſeruata penſio Titio, ſi illã nõ ſoluerit debito tẽpore elapſis menſibus ſex iuxta tenorem literarũ ſit beneficio priuatus, cũ ꝑꝑ paupertatẽ illã non ſoluerit. Et dicendũ puto eũ non incidiſſe in priuationis pęnam. Nam uidemus, quòd ſi quis ob paupertatem proſecutus non fuerit appellationem per ſe interpoſitam à ſententia contra ſe lata, non propterea tempus appellanti à iure ſtatutum currit, vt cõ-
1 muniter concludunt canoniſtæ in c. ex ratione. de appellat. † Facit etiam quod voluit Bal. in c. querelam, de iureiur. vbi dixit quòd paupertas excuſat emphiteotam qui canonem non ſoluit, vt à iure ſuo
2 nõ cadat. † Et dixit idem Bal. in c. ſedes, de reſcr. quòd per clauſulã, & quidã alij nõ venit pauper, & Ang. in l. non facile ff. ſi cui pluſq̃. per leg. falc. inquit, quòd ſtatutũ obligãs actorem ad cauendum de expenſis recõuẽtionis locũ non habet in paupere. Paupertas etiam

excuſat pauperem a proteſtatione cum proteſtari teneretur. Ita di-
3 xit Bal. in c. 3. de reſc. † Et idẽ Bal. in auc. defuncto. C. ad Tertul. in
fine dixit, ꝙ paupertas excuſat a ſolutione collectæ, & ꝙ pauper
4 de libris extimi cancellari debet, ſi hoc petat. † Et notarius tenetur
edere copiam prothocolli gratis pauperi. Ita voluit Bal. poſt gl. in
l. tam dementis. C. de epiſ. aud. & Alex. in l. argentarius. in fi. princ.
5 ff. de eden. † Quinimmo dicunt Bar. & Bald. in l. ſi procuratorẽ. §. ſi
ignorantes. ff. mand. ꝙ paupertas excuſat non appellantẽ. Idẽ vo-
luit Salyc. in l. inuitus col. 4. verſ. ſed iuxta hoc quæro. C. de procu.
Nec clericus pauper tenetur ſoluere ꝓcurationẽ viſitatori glo. &
poſt eã Abb. ibi in c. cũ inſtantia. & in c. procurationes de teſtib. ex
cuſat ẽt paupertas in foro conſcĩæ, & hinc eſt ꝙ excõicatus abſol-
uitur ẽt non facta ſatisfatione qñ illã propter paupertatẽ facere nõ
põt not. In regula peccatũ de reg. iur. in 6. & in c. a nobis de ſent.
6 excom. Cardi. in cle. 2. §. j. de hęreti. & ibi glo. † Item paupertas ex-
cuſat a ſolutione expenſarum & illarum condẽnatione. c. repręhen
ſibilis, & ibi glo. Bal. & doc. de appel. Item excuſat fideiuſſorem ne
teneatur ꝓſequi appellationem Bal. in l. ſi ꝓcurator. §. Ignorantes.
7 ff. mand. † Item paupertas excuſat ſi mater non reddit rõnem tute
lę priuſquã tranſeat ad ſecunda vota. l. j. & 2. C. de ſecun. nup Bal. in
l. hiſdem. C. eo. ti. faciunt alia plura q̃ accumulat ad hoc ſolennis do
ctor Dñs & pceptor meus do. Hippo. de Marſil. ſummus criminali
ſta qui me promouit ad gradum doctoratus in almo Bononienſi
gymnaſio de anno Dñi. 1514. in conſi. ſuo. x. col. ix. & x, in j. vol. &
8 Fely. in c. ſi qui teſti. de teſtib. † Accedat ꝙ q̃libet cã etiam beſtialis
excuſat a pœna. l. igitur. §. põt. ff. de liber. cã. Ange. in l. plagij. C. ad
leg. fau. de plagi. & ex prædictis concludo, quòd pauper clericus
penſionem non ſoluens ob paupertatem non incurrit pęnã priua-
9 tionis beneficij. † Quis aũt dicitur pauper Ange. Aret in §. ſed &
pp inſtitu. de excuſ tu. dicit ꝙ is ꝓpriè dicitur pauper quem opor
tet omni die laborare cum pſona, vt ſibi & filijs ſuis victum paret:
& alias pauper dicitur qui non hẽt valorẽ quinquaginta aureorum
in bonis, vt habetur in l. nulli. C. de epiſ. & cle. §. Sed & pp paupta-
tẽ. inſti. de excuſ. tut. Alias pauper dicitur parũ potẽs & paruus ho
mo, vt no. in l. quod pauperibus p Albe. C. de epiſ. & cle. & habetur
p Laur. Calca. in conſi. ſuo. 8. col. 8. vbi ſubdit quòd relinquitur iu
dicis arbit. quis dicatur paup inſpecta qualitate & condõne pſonę,
vt no. in auc. pterea. C. vñ vir & vxor. & no. Archi. in c. ſi pater de
teſtam. in 6. habetur p Corn. conſi. 178. in 2. vol. Alex. in conſi. 213
inci-

incipiente,ponderatis his.in vj.vol.col.ij.Idem conſi.91. incip. re petitur in cauſa in vij.vol. col.ij.Decius conſi.163.in j.parte. Ioã.
10 And.& alii,in c.ſignificantibus.de offi.deleg.† Qualiter autē pro betur paupertas vide per Alex.conſi.37.incip.conſultus.in vij.volum.& late per Bar.in l.ſi conſtante.§.fi.in prin.ff.ſol.mat.& Aret. in §.j col.ij.inſtit.qui & ex quib.cauſ.manu.non poſ.vbi etiam ponit,quibus caſibus paupertas proſit,& quibus noceat:& idem in §. Sed propter ſupra allegata inſti. de excu.tuto.

Rector beneficij ſi probet tribus vltimis annis penſionem ſoluiſſe an præſumatur retroactis temporibus ſoluiſſe. Quæſt. lxxxj.

1 *Emphytheota probans canonem ſoluiſſe tribus annis proxime decurſis præſumitur retroactis annis etiam ſoluiſſe.*
2 *Iſtud procedit ſi quolibet ex dictis tribus annis ſoluit ſecus ſi vno anno pro tribus.*
3 *Debitum præſumitur ex ſolutione annorum decem.*

OCtuageſimo primo quęro,ſi debitor penſionũ decurſarũ probet ſe ſoluiſſe tribus annis proxime præteritis, an ex hoc pręſumatur ſoluiſſe pro omnibus aliis annis præteritis?† Iſtã qõnem examinant doctores.in l.ij.C.
1 de iur.emphi.in emphitheota probante ſe ſoluiſſe pro tribus annis proxime pręteritis debitum canonem,quo caſu dixit glo. ibidē ꝙ probata ſolutione trium annorum proxime decurſorum præſumitur emphyteotã ſoluiſſe pro toto tp̃e decurſo niſi contrariũ ꝓbetur.alleg.tex.in l.quicunque.C.de appoc.publi.lib.x.C.quam glo. multum notabilē ad hoc dicunt eſſe doc.in d.l.2.vbi Iaſ.illã extollit col.41.& illam ſequitur Bal.in c.literę ad finē de dilat.& ſpec. in tit.de locat.in §.Nunc aliqua verſi.27.Imol & Pet.de Ancha.in c.potuit de loca.Et ibi collec.col.3.Idē voluerunt Dñi de Rota deciſ.304. in nouiſ.incip.lex quicunque:vbi dixerunt ꝙ dicta lex.quicunque,locum habet non ſolum in cenſuario:ſed etiam in quocunque alio.ad idem vide Cepol.in ſingul. ſuo.73.& Lucam de penna in d.l.quicunque.vbi Alex.in addit. ad lect. Bart. & huius opinionis fuit etiam Alexã.in conſi.cv.col.2.in princ.in 3. volu. pro qua Ialicet.in d. l.2. dicit text.in d.l.quicunque eſſe ſingularem & ibi colum.2. Ita ſe in facto obtinuiſſe affirmat & Cynum conſuluiſſe:

Iſtud etiã voluit Guido Pap. in trac. ſuo ḋ pſũp. verſ. debitor annuę pẽſionis. idẽ voluit. Curt. iuni. conſi. 97. cõſiderato diligẽter. col. ij. verſ. cõfirmatur. name. 5. in ij. volu.

Et pro iſta opinione conſimilem gloſam dicit eſſe Iaſon loco ſupra allegato in c. cum eccleſia ſutrina, de cauſ. poſ. & propr. Tamen illa gloſ. loquitur in conſuetudine inducenda, in qua ſufficit tribus vicibus aliquid factum eſſe. & eſt glo. in verb. tertio, & ex præmiſſis erit concluſio, quòd penſionarius probans tribus proximis prę-teritis annis penſionem ſoluiſſe, cenſetur ſoluiſſe pro toto tempore

2 præterito. † Iſtam concluſionem intellige procedere quando per tres annos proxime præteritos ſingulo anno eſſet facta ſolutio pẽſionis: ſecus quando vno anno tantum eſſet facta ſolutio pro tribus annis proxime decurſis. ita ſingulariter voluit Bal. in l. ij. C. de dot. promiſ. & idem Bal. in d. l. quicũq;. & Iaſ. in d. l. ij. C. de iur. emphi. col. 41. verſ. limitate tamen, pro qua limitatione adducit quod ſingulariter voluit Bar. in l. cum qui, aliàs incipit Iabolenus. ff. de ann. legat. dum ſingulariter limitat. l. cum de in rem verſo ff. de vſuca. &

3 l. ſi certis annis. ff. de pact. † in quibus iuribus dicitur, quòd ex ſolutione decem annorum debitum præceſsiſſe præſumitur, vt nõ procedat quando fieret vna ſolutio pro decem annis: quod etiam dicunt Petr. Cy. & Bal. in d. l. ij. C. de dot. promiſſ. Et prædicta concluſio quòd probans penſionem ſoluiſſe pro tribus annis proxime præteritis cenſeatur ſoluiſſe pro toto tempore retro. habet etiam locum in ſimplici colono uel conductore, vt per Ang. in §. ſcire autem. ad fi. in auct. de non alie. qui dicit quòd in eiſdem eſt eadem ratio quæ in emphiteota, idem dixit Bal. in d. c. literæ. de dilat. in fi. q. voluit, quòd is qui ſoluit penſionem per triennium proxime prętere-ritum ſoluiſſe peræſumitur pro toto tempore præterito totum illud quod ſoluere debuit: ſiue loquamur in emphiteota, ſiue in ſimplici colono, ſiue in cenſuario: & quod ſimiliter ſi quis ſoluit collegio vel cõi per triẽniũ proxime prętéritũ, ſiue per tres annales collectas ſemper retro ſoluiſſe præſumitur, niſi contrarium probetur.

Penſionarius bannitus ex loco deſtinatæ ſolutionis penſionis an alibi conuenire poſsit eius debitorem. Queſtio. lxxxij.

1 *Bãnitus ex loco deſtinatæ ſolutionis poterit debitorem alibi cõuenire.*

OCtuageſimoſecũdo q̃ro. expreſſum fuit in literis reſeruationis annuæ penſionis, ꝙ eius ſolutio fieri deberet Romæ in quo loco

loco penſionarius,qui erat curialis,habitabat. Demũ fuit inde bannitus. Quomodo ei ſuccurratur? dicendum eſt quòd debitor penſionis cogi poterit ad ſoluendum alibi, ex quo penſionarius amplius Romæ cõmorari non poteſt:facit ad hoc tex ſingul. in l.vſuras.C. de ſolut.& ibi bona gloſa. † Per quem text Roma.in ſingu.ſuo 72. incip.Seneſis dixit,quòd ſi Seneſis cui decẽ promiſi ſoluere Senis, fuit inde bannitus,ita quòd Senas amplius venire non poteſt, alibi me conuenire poterit.ita etiam voluit per illum tex. Dec. in cap.ex parte.el j.in ij.not.de appell.idem pariter dicendum eſt quando creditori tutus acceſſus,non patet ex alia cauſa ad locum deſtinatę ſolutionis. ita dixit Roma.per tex.in d.l.vſuras, in conſi. 352. incip. queritur primo.col.pen.verſ.præterea. Ad prædicta facit:quia quãdo cauſa eſt cõmiſſa alicui delegato cognoſcenda in lòco nõ tuto, ad alium locum tutum fieri poteſt tranſlatio.c.ſtatuimus, de off. de lega.in vj.clem.j.de ſo.comp. Ad idem facit tex.in c.cum olim, de teſt. Hinc eſt, quòd licet aliàs electio prælati in in loco cathedralis eccleſiæ ſit celebranda.c.ſicut.de elect. Si tamen pars capituli allegaret locum ipſum eſſe ſuſpectum,& nõ tutũ,ex iuſta cauſa eligitur tunc alius ad celebrandam electionem.c.bonæ, de elect. c.apoſtolicæ,de re iudi.in vj.faciunt ad prædicta plura alia,quæ ponunt docto.in d.c.ex parte.el j.de appell. & ex prędictis patet,quòd in caſu q̃onis noſtræ debitor penſionis poterit cogi ad ſoluendum alibi.

Adde q̃ ſtante peſte in loco deſtinatę ſolutionis debitor compelli põt alibi ſoluere. de quo per Rip.in trac. de peſte,in rub. de priuile. contrac.cã peſtis.n.2.

Locus non tu

Penſio non ſoluta per annos triginta, an cenſeatur præſcripta. Quæſtio. lxxiij.

1 *Ttributum quod datur in ſignum recognitionis dominij non præſcribitur per annos.xxx.*
2 *Legatum annuũ nõ præſcribitur p annos triginta niſi pro primo anno.*
3 *Præſcriptio debiti cõditionalis non cedit antequam conditio veniat.*
4 *Legata annua tot ſunt quot anni.*
5 *Vſufructus annuus legatus non præſcribitur quia plura ſunt legata.*
6 *Præſcriptio vna non ſufficit in annuis legatis.*
7 *Præſcriptio vnica ſufficit in ſtipulatione annua.*
8 *Fallit quãdo in annua promiſſione adiectũ eſſet uerbum quãdocunq;.*
9 *Penſio non dependet a partium voluntate ſed à ſuperiore.*
10 *Gratiæ papales æquiparantur diſpoſitionibus vltimarum voluntatũ.*
11 *Penſio vſufructui comparari poſſe videtur.*
12 *Penſio cedere videtur in cauſam alimentorum.*

OCtuageſimotertio quęro, an penſio annua alicui reſeruata ſuper fructibus beneficij, in cuius ſolutione ceſſatum fuit per annos xxx. cenſeatur pſcripta, ita quòd vlterius peti non poſsit. iſta quæſtio pulchra eſt & ſubtilis, in qua doctores varij fuerunt loquentes tñ non in caſu.q.noſtræ, ſed in penſione annua affictuum, vel in annua præſtatione deducta in ſtipulatione, vel quæ ex teſtamento prouenit. ideo eorum opiniones recitabo, ex quorum dictis decidetur præſens qõ: & in primis Iaco.Butr.in l.cum notiſsimi.§.in his.C. de præſcri.xxx.uel xl.anno.tenuit, ꝙ in annua pſtatione ex ſtipulatione debita currat præſcriptio oĩum ẽt ſequentium annorũ à tẽpore quo quo eſt ceſſatũ in ſolutione: hanc ẽt opin.tenet Azo in ſumma, eo.tit.§.quid dices.& Hoſti. in ſumma, in tit.de pſcri.in rubr.de pſcri.rer. amot. §.quæ res.verſ.quid in annis: vbi dixit, ꝙ de iure ciuili pſcribitur: ſecus de iure canonico: & hãc ẽt opin.videtur tenere Alb.de Roſa. in d.l.cũ notiſsimi, in fi.q.pen.Cy.vero in l.competit. C.de pſcr.xxx. an.tenuit, ꝙ ab initio cuiuſcũq; anni pſcribaẽ, & tot ſint pſcriptiones quot anni. Marti.aũt, cuius opinionem refert & ſequitur Iaco. de Aren.in d.l.cũ notiſsimi, in fi.& in l.male agitur, eo.tit.tenuit ꝙ currit præſcriptio illius anni quo eſt ceſſatũ, nõ aũt ſequentiũ. Bal. in d.l.cũ notiſsimi.§.in his, in fi.dicit, ꝙ ubi eſt debitũ aliquod annuũ ex cõtractu, dies ceſsionis incipit aduerſus oẽs pſtationes ĩ futurũ fiendas: & ſufficit vnica pſcriptio: quia vnica eſt obligatio, & vnicũ obligationis ius, licet pſtationes ſint diuerſę: & ideo dicit, quòd ſufficit vnica pſcriptio, q̃ principaliter ordinaẽ ad extinctionẽ iuris. Sal.vero in d.l. cũ notiſsimi.§.in his, recitat opiniones Vltramontanorũ & aliorũ Doct.& dicit eſſe conſiderandũ, an tranſactis xxx.annis à die ceſſationis ſit pſcriptum annuæ pſtationi & annuæ obligationi: & ponit exẽplo dicẽs, pone, hodie promiſiſti mihi ſingulis annis dare x.de quibus nil ſoluiſti, ſunt anni xxx. peto te condẽnari ad dandũ trecentũ pro tẽpore pterito, & ad dandum decem ſingulo anno in futurũ.& ex aduerſo opponitur pſcriptio xxx.annorum: quęritur quid iuris.dicit Salyc.Ego cõſidero, ꝙ ex iſta annua ſtipulatione duæ naſcuntur obligationes, vel ſaltim vna habens diuerſos effectus: prima, dicit ipſe, eſt vniuerſalis, quę futurum vniuerſaliter concernit: & iſti dicit ipſe pręſcriptum, quia à principio orta eſt obligatio, & nata fuit obligatio & actio pro omnibus futuris præſtationibus: allegat text.in l.ſenatus.§.fin.ff.de dona.cau.mor. l.Stichum.§.ſtipulatio.ff.de verb.obli.hinc eſt, quòd ſi creditor negligens

gligens fuit tanto tempore, iſtud ius & actio tanto tempore tolli
1 debet.l.ſicut,& l.omnes.C.de præſcri.xxx.vel.xl.annor. †Subdit ēt
quòd ſpeciale eſt in tributis, qui dantur in ſignum recognitionis
vniuerſalis dñij iuriſdictionis,vt in l.cōpetit.eo.tit.ergo in aliis an
nuis obligationibus eſt contraria iuris diſpoſitio.& dicit,ꝙ in ſcđa
parte exempli ſupra poſiti, in qua petitum eſt illum condemnari ad
ſoluendum in futurum,reus conuentus abſolui debet. Circa uero
ſecundam obligationē,quæ oritur ex tali annua præſtatione parti-
cularem eſſe dicit,& implicitam, & hanc dicit non eſſe præſcriptā,
dicit eſſe caſum in d.l.cum notiſsimi.in §.fi.& propterea dicit,quòd
in trecentis in prima parte libelli petitis reus cōdemnari debet ex-
ceptis decem primi anni: quia contra illorum decem præſtationē
& actionem eſt pręſcriptum per lapſum xxx.annorum,& quot erāt
ſummæ annales præteriti temporis tot erant & cenſebantur petitio
nes: & reſpondendo ad text. in l.eos. C.de vſur. vbi pro præterito
tēpore agi non poteſt ſublata principali obligatione,dicit, ꝙ ibi ſi-
cuti p̄ſcribebatur,obligationi ſortis ita vſurarum,& quòd ibidē tē-
pus pręſcriptionis eſt cōe tam ad ſortē principalē, q̄ ad uſuras. In
2 caſu aūt ſupradicto dicit actionem variari diuerſis reſpectibus. †Se
cundo dicit idem Saly.videndū eſt quid ſit in legato,in quo per an-
nos xxx.nil fuit ſolutū,& legatarius petit hæredem condēnari pro
quolibet anno præterito in decem, & in ſingulo anno in futurum
ad præſtandum x.an ei obſtet exceptio præſcriptionis? & in hac q.
dicit eſſe concludendū,quòd pro annis præteritis non obſtet præ-
ſcriptio niſi pro primo anno, ut dixit in q. præcedenti, quòd dicit
communiter teneri. An aūt pro futuro tempore obſtet pręſcriptio,
dicit idem Sal.quòd Io.& Accurſ.ſequētes Mart.dixerūt, quòd nō.
& rōnem eſſe dicunt, quia nulla pro futuris annis nata eſt obliga-
tio.cū pro primo anno legatū ſit purū,pro aliis cōditionale, & ſic
pro annis de futuro, de p̄ſenti nulla eſt obligatio.l. cedere diem. ff.
3 de ver.obli. † Pręſcriptio aūt debiti conditionalis non cedit anteq̄
veniat cōditio,vt in d.l.cū notiſsimi.§.illud.nec p̄ſcriptio currit an̄
q̄ peti poſsit,allegat tex.in l.j.in fi.eo.titu.& breuiter concludit, ꝙ
Marti.& gl.verū per oīa dixerunt in annuis legatis.ſed ī annua ſti-
pulatione dicit Marti.bene dixiſſe ī annis decurſis.Bulgar uero,Io.
& Accurſ.in annis futuri tēporis:& hanc dicit Saly.eſſe opin.Bar.in
d.l.cū notiſsimi.d §.in his ēt, videtur ſentire id quod gl.ibi, quę vo
luit,quòd in ſtipulationibus cū vna ſit ſtipulatio, licet plurium an-
norum vnica ſit præſcriptio, & dicit, quòd licet pro annis ſequen-

tibus obligatio ſit in diem, tamen quia pro eo quòd eſt de præſenti poteſt agi etiam de futuro: vt in l.j.C.de fideicom.& currit pręſcriptio pro toto tẽpore, ſicuti pro toto tẽpore agi poteſt. & ad tex.in
4 § illud.ead.l.reſpondet, ꝙ ibi loquitur de obligatione in diem. † in legatis verò ſimiliter Bar.ſequitur gl.ibi, quæ voluit, ꝙ in illis non ſufficiat vna præſcriptio: quia legata annua tot ſunt quot anni. l. ſenatus.§.fi.de dona.cau.mor.l.cũ in annos.ff.de an.leg. & ſic quot ſunt anni, tot ſunt actiones, & cum non ſit adhuc nata, actio tolli non poteſt. ſubdit tñ Bar.ꝙ ſi poneres natam eſſe actionem, ſed in diem dilatam eſſe illius executionem. vt eſt in l.ex his.C. quan. die. legat.ced.& l.ſi cum præfinitione.ff.eo.tit.tunc dicit Bar.idem dico ĩ legatis quod in ſtipulationibus.& hoc modo dicit intelligi debere.tex.ibi, in d § in his etiam.idem voluit Bart. in l. de pupillo.§. ſi pluribus ff.de oper.no.nunc.vbi Iaſ.ſequitur Bart. ꝗuis dicat opinionem vltramontanorum, quòd idem ſit in annuo legato quod in promiſsione annua ſuſtentari poſſe diſputatiue, per text. in d.l.cum notiſsimi, d.§ in his.& ad corroborationem opinionis glo. Bart.& ſequacium in promiſsione & obligatione annua: adducit text.in c. de quarta, de præſcri.vbi ſufficit vna præſcriptio xl.anno. ad excludendum eccleſiam epiſcopalem toto tempore à iure petendi quartam decimarum à Rectoribus inferiorum eccleſiarum, quamuis illæ eſſent ſingulis annis ſoluendæ.& Barto.opinionem tenent Abb. Io.And & alij in c.auditis, de pręſcr.vbi etiam allegat.d.c.de quarta pro d.concluſione, quod verè non facit ad propoſitum cum non loquatur in promiſsione annua.vt loquatur tex.in d.§.in his. Sed loquitur in quodam iure debito eccleſiæ, in quo iure cadit quaſi poſſeſsio, vt dicunt Fely.in d.c.auditis circa fi.& Alex.in d.l. de pupillo §.ſi pluribus ff.de nou.ope.nunc.& Corn.conſi.22.inci. in pręſenti cõſultatione.col.v.in fi.& col.vj.& Alex.in d.§. ſi pluribus relatis aliorũ opinionibus, dicit tutius eſſe tenere opinionẽ gl.& Bar.
5 in d.l.cũ notiſsimi. † Pro qua dicit optime facere tex.in l. ſi vſuſfructus alterius.ff.quib.mod.vſufr.amitt. vbi dicit tex. ꝙ ſi legatus eſt vſuſfructus annuus, amitti non poteſt non petendo: quia plura ſunt legata. Ergo ſi vnum eſſet, obſtaret vnica præſcriptio opinionem Bar.ſequitur etiam Guid.Papæ deciſ.ſeu q q.406.inci. pone quòd debes.vbi dicit.quòd pro opinione Bar.in hac q.ſemper vidit iudicari: & quòd eſt magis cõis, & illã ſequitur ẽt Signoro.de Homo. conſ.ſuo 31.incipien.in quęſtione tranſmiſſa.in verſicu.poſtquam ſubtiliter. Et Pariſius nunc benemeritus Reuerendiſsimus Cardi-

nalis

nalis in d.c.auditis col.pen. de præſcriptio. colligens circa prædi-
cta concluſiones communiter approbatas: quarum prima erit.
6 †Quod in legatis annuis vna præſcriptio non ſufficit pro omnibus
annis,ſed tot ſunt neceſſariæ præſcriptiones quot ſunt anni.nam in
legatis annuis tot ſunt legata quot anni.l. ſenatus.§.fina.ff. de do-
7 nat.cauſ.mort.†Et legatum annuum pro primo anno eſt purum
& pro ſequentibus cõditionale.l.ſi ſtichum.§.ſtipulatio.ff.de verb.
oblig.Ideo non præſcribitur niſi de anno in annum à die ceſſatio-
nis.& iſta concluſio fuit glo.& cõiter doct.in d.§.in his quam te-
nuit Corn.conſi.xliiij in hac conſultatione colũ.j.& conſi.clxxxj.
viſis nonnullis col.xxix.verſi.quod & tertio videtur in ij.vol. Limi
ta primo communem concluſionem nõ procedere quando fructus
ſeu alimenta eſſent relicta ſine diſtributione temporis ſimpliciter.
abſque eo ꝙ dictum ſit ſingulis annis:quia tunc eſſet vnicum lega-
tũ ideo vnica præſcriptio ſufficeret ſecundum Bald.in l.j. circa fin.
penul.quæſtionis.C.de ſent.quæ ſin.cert.quanti.profer.& Alex. in
d.§.ſi pluribus & in d.§.ſtipulatio & Iaſon in d.§.ſi pluribus col.ij.
verſi.Sic etiam videmus & tradit Ioan.Franciſ.Balbus in tract ſuo
de pręſcrip.in quarta parte quartæ partis principalis.q.iiij. Secun-
do limita dictam concluſionem quando eſſet factum legatũ in quo
ab initio eſſet nata obligatio pro omnibus annis:exactio autem eſ-
ſet dilata in diem quod voluit Bart. in d.l. cum notiſſimi.§. in his,
vt ſuprà dixi: & Alex.in d §.ſtipulatio:& Abb.in d.c.auditis:vbi Pa
7 riſius ſolennis doctor & Dominus meus colendiſsimus. † Secunda
erit concluſio communiter à doctoribus recepta ꝙ in ſtipulatione
annua ſufficit vnica præſcriptio pro omnibus annis etiam ſequen-
tibus:ex eo quia ſtipulatio & obligatio vnica eſt d.l.ſenatus,in fin.
& d.§.ſtipulatio. iſta præſcriptio incipit currere ab eo tẽpore quo
ceſſatum eſt ſoluere tam pro præterito tẽpore ꝙ pro futuro: vt per
Bart.Bal.& glo in d.§.in his,& d.§.ſi pluribus vbi latiſsimè ꝑ Alex.
& Iaſon.& per Fely.& Pariſium poſt Abb.in d.cap. auditis: & per
Alex.in d.§.ſtipulatio & Balbum in prællegato tract. ſuo de præ-
8 ſcrip in quarta parte quartæ partis principalis.q.iiij. † Iſtam con-
cluſionem limita non procedere: quãdo in promiſsione annua eſ-
ſet adiectum verbum quandocũque.Ita notanter dixit Ang. in d.l.
ſtichum.§.ſtipulatio.ff.de verbo.oblig.quia tunc vnica præſcriptio
nõ ſufficeret ſed plures requirerent de quo vide Balbũ loco pręal-
1 legato.†Iſtis ſic diſcuſsis quid erit in penſione dicendum? puto ꝙ
cũ penſio non dependeat à partiũ voluntate, vt vidimus ſupra q.j.
Sed

Sed pendeat à Pontifice, ſeu alio ſuperiore, illam reſeruante, veluti legatum pendet à voluntate teſtatoris, ꝙ concluſio ſupra firmata
10 in annuo legato procedat etiam in penſione †cum gratiæ papales equiparentur diſpoſitionibus vltimarum voluntatum. c. quia cunctis de conceſſ. præben. & c. auctoritate Martini. & c. ſi pluribus de præben. in vj. & habetur per Roman. in conſi. 348. incip. quęritur. nunquid conceſsio annuę penſionis, regiſtrato ſupra in xxvij. q. pręſentis tract. noſtri.
11 †Secunda ratione moueor: quia nulli dubium ꝙ penſio vſufructui cõparari poſſe videtur, cum pendeat à proprietate beneficij à quo extrahitur: ſicuti vſufructus à proprietate, vt dixit Imol. in clem. j. §. j. q. iij. de ſuppl. negli. prelat. & dictũ fuit in præſenti tract. q. j. ſupra. Sed legato alicui vſufructu ſingulis annis non ſufficit vnica præſcriptio. ergo idem erit in penſione quæ aſsignatur ſingulis annis perſoluenda ſuper fructibus beneficij, vt ſonant verba literarum.
12 †Tertia ratio reddi poteſt: quia penſio cedere videtur in cauſam alimentorum, vt late tradit Roman. in conſi. 338. incip. in caſu propoſiti thematis: & dixi ſupra q. lj. in legato autem alimentorum præſtando ſingulis annis non ſufficit vnica præſcriptio. Ergo idem erit in penſione per ſupradicta. Erit ergo concluſio ꝙ penſio non ſoluta per annos triginta non erit pręſcripta niſi pro illa prima rata à cuius decurſione effluxere anni. 30.

Penſio ſi fuit clerico aſsignata ſuper fructibus beneficij ducatorum viginti & per annos triginta ſolum decem ſoluta fuerint ſingulo anno, an in alijs decem ſit pręſcripta. Quæſtio. lxxxiiij.

1 *Præſcriptio nulla currit in annuis præſtationibus ſiue nil ſiue minus ſoluatur de iure canonico.*

2 *Pœnã excõicationis ſiue priuationis beneficij nõ incurrit quis ob nõ ſolutionẽ pẽſionis, niſi literis ſibi intimatis qñ p procuratorẽ cõſenſit.*

Ctuageſimo quarto quęro Si reſeruata fuerit Titio penſio annua ſuper fructibus beneficij ducatorũ puta. xx. debenda per Semproniũ rectorẽ dicti beneficij, & eius in ipſo beneficio ſucceſſores & per annos xxx. tñ decẽ fuerint ſoluta, an alia decem ſint præſcripta, ita ꝙ ẽt in futurũ non debeantur niſi. x. tñ glo. in l. cum no: iſsimi. §. in his tenuit, ꝙ ſi debeo

beo alicui decem ſingulo anno & ſolui quinque tm̃ per xxx. annos ꝙ pro alijs quinque non currit pręſcriptio.allegat tex. in l. cũ fidẽ. C.de non num.pecun.doctores aũt antiqui tenuerunt contrarium: inter quos Iac.de Aren.& Lamber.de Rampo. vt refert Salic. in d. §.in his: Dyn.autem diſtinguendo dicit, ꝙ aut creditor qui recepit quinque ſciebat debitorem debere.x.& tunc ſibi nõ pręiudicat nec debitor contra eum præſcribit aut ignorauit,quia putabat ſibi nõ deberi maior quantitas quã ſit ſolutum;& eo caſu cõtra eum currit præſcriptio:quia non videtur habuiſſe animum retinendi ius illius obligationis quam ignorat,& inducit Dynus pro caſu tex.in l.his qui vſumfructum.ff.quib.mod.vſufr.amit. Salic.autem in dicto.§. in his verſi.quæro,pone ꝙ ſingulis dicit ꝙ ſibi videtur quòd tam animus creditoris ꝙ̃ animus debitoris ſoluentis cõſiderari debeat, qui de præſcribendo agit; & quòd duæ quæſtiones conſiderandę ſunt.prima,an per xxx. annos præſcribatur iuri non ſoluendi niſi quinque in futurũ per annos xxx.Secunda,an tranſactis annis xxx. licet pro parte ſoluta fuerint x.pars non ſolutã peti poſsit. Circa primã diſtinguit,ꝙ aut debitor ſoluit quinq; vt partẽ debiti, & tũc nullo modo præſcribit vt non teneatur ad ſolidum:quia recognoſcit omni anno debitum:& ſic creditori non currit tempus d.l.cum fidem.C.de non nume.pecun. Aut debitor ſoluit illa quinque non vt partem,ſed vt totum,quaſi vltra non teneatur. & tunc Salic.dicit quòd iſte præſcribit tam de iure ciuili quàm de iure canonico, ſi putat vltra non debere. Quando autem ſciuit tunc præſcribit de iure ciuili,non autem de iure canonico.l.ſicut.C. de pręſcrip. xxx. vel xl.ann.nec curo dicit Salic.quòd recipiens ignoret: quia præſcriptio currit etiam contra ignorantem d.l.ſicut.in ij.autem quęſtione dicit prout dixit in illa quæſtione ſupra examinata, vtrũ annua præſtatio pręſcribatur ſpacio annorum xxx. cuius dicta retuli

1 in proxima præcedenti.q.83.Io.Franc.Balb.examinat hanc quęſtionem in ſuo copioſo & eleganti tract.de præſcrip.in quarta parte quartæ partis principalis.quæſtio.iiij. vbi dicit ſibi videri, ꝙ in iſtis aunuis præſtationibus ſeu penſionibus de iure canoni. ſiue nil ſoluatur ſiue minus ſoluatur, nulla currat præſcriptio reſpectu promittentis propter ipſius malam fidem.facit tex.in c.malæfidei poſſeſſor de reg.iur.in vj.vel ꝑ malamlfidẽ eius à quo legatũ pręſtari debet,ſi illud ſciuit,& in eo grauari potuit. Et idem dicit reſpectu hæredis qui tenetur exonerare cõſcientiã defuncti,cuius mala fides ei nocet,niſi forte data iuſta ignorãtia,vtputa ꝙ qs eſſet obligatus

ex facto

ex facto procuratoris vel ex aliquo teſtamento quod ignorauit, vt declarat Ant. de But. in c. fin. de preſcri. & Io. de Imo. in l. ſequitur. §. ſi viam. col. ij. circa fi. ff. de vſur. dicit tamen quòd concluſio Salicc. procedere poterit reſpectu tertii ſingularis ſucceſſoris, ad quem res perueniſſet, ſuper qua penſio annua aſsignata eſſet: vt eſſet in caſu q noſtrę in eo qui ſucceſsit in beneficio iam grauato penſionis onere, vel in eo qui per procuratorē conſenſiſſet aſsignationi annuę penſionis, & penſionis ſumma cui conſentire debebat, erat poſita in arbitrio procuratoris, adeo quòd eius eſſet iuſta ignorantia. pro quo faciunt dicta per Guiliel. Caſſad. in ſuis deciſ. in Rub. de re
2 ſcrip. deciſ. xij incip. propoſuit, & deciſ. ij. in rub. de penſi. † In quibus locis concludit quòd is qui per procuratorem penſioni conſenſit illam non ſoluendo, non incurrit aliquam pœnam priuationis aut excoicationis, niſi poſt intimationem literarum ſibi factam cū iuſta ſit eius ignorantia, ſecus in eo qui perſonaliter conſenſit reſeruationi penſionis: Bar. in l. ſi prius in prin. ff. de aqua plu. arcen. mouet ſimilem. q. in eo qui debebat ſingulo anno. x. paria caponum, et ſoluit per annos. xxx. niſi quinque paria, an inducatur præſcriptio in alijs quinque paribus? hanc eandem. q. examinat Ioan. And. in c. plus ſemper de reg. iur. in vj. in mercur. vbi quæſiuit ſi vna eccleſia debet alteri eccleſiæ. xx. annua & per annos. xl. ſoluit tm̄ decem, an eccleſia poſtmodū petere poſsit integra viginti: ſubdens idem Balbus, ꝙ in practica forte obtineret opinio Dyni in d. l. ſi prius, quā recitat & ſequitur Cyn. in d. l. cum notiſsimi. §. in his & Bart. in d. l. ſi prius & Io. And. in loco preallegato tanquam communis. Ex prędictis colligitur deciſio. q. noſtrę. Erit ergo concluſio ꝙ penſionarius ſi recipiat. x. nomine penſionis ſciens ſibi deberi. xx. contra ipſum nō currit preſcriptio in alijs decem: ſecus ſi ignorabat ſibi. xx. deberi, & recepit. x. tm̄ putans ſibi integraliter ſatisfactum. Nam eo caſu contra eum currit præſcriptio per ſupradicta. facit ad hoc tex. notabilis in d. l. is qui vſumfructum. ff. quib. mod. vſufr. amit.

Commiſsio iuſtitię in cauſa penſionis quibus caſibus detur ſine clauſula ſolita ſine retardatione penſionis. Quæſtio. lxxxv.

1 *In cā pēſiōis ĩpoſitæ p ĩferiorē nō datr̄ clauſula ſine retardatiōe pēſiōis.*
2 *Papa cum cauſa & ſine cauſa poteſt penſionem imponere.*

Succeſſor

3 *Succeſſor in beneficio grauato quando agit ſuper nullitate penſionis q̄ præceſſor non ſoluit datur commiſsio cauſæ ſine clauſula prædicta.*
4 *In cauſa penſionis impoſitæ per arbitros præceſſori datur cõmiſsio ſine dicta clauſula.*
5 *Idem eſt quãdo penſio eſt impoſita ſuper pluribus beneficijs quæ tranſierunt ad diuerſas perſonas.*
6 *Idẽ eſt qñ penſio eſt impoſita per Epiſcopum ſuper beneficio patronato.*
7 *Idem eſt quãdo pẽſionarius petit penſionem ab eo qui plures fecit expenſas pro recuperatione beneficij.*
8 *Idem eſt in penſione translata per eum in quem etiam fuerat trãslata.*
9 *Idem eſt qñ pẽſio translata fuit in conditione ꝙ translatio intimetur.*
10 *Idem eſt in penſione translata ſub modo vel conditione.*
11 *Penſio per ordinarium impoſita ex cauſa concordiæ tranſit ad ſucceſſorem in beneficio.*
12 *Penſio reſeruata per inferiorẽ auctoritate conceſſa ſibi a Papa cenſetur a Papa reſeruata.*

Octuageſimo quinto quæro, quibus caſibus in materia penſionis detur commiſsio iuſtitiæ ſine ſolita clauſula ſine retardatione penſionis, quæ clauſula regulariter apponi conſueuit in ſimilibus cõmiſsionibus, vt dixi ſupra. q. 35. & in alijs locis in præſenti tract. & habetur per Ioan. Staphileum Rot. auditorem in tracta. ſuo de literis iuſtitiæ. fol. 153. in verſic. quando vero vtraque. Et per Guiliel. Caſſad. in ſuis deciſ. deciſ. x. in titu. de reſcript. in hac q. reperi nouem caſus in quibus datur commiſsio ſine dicta clauſula. † Primus caſus eſt quando penſio fuit impoſita ab inferiore quę non tranſit ad ſucceſſores, vt per Staphileum in d. tracta. ſuo loco preallegato. Et per Ludouic. Gomes Rotæ auditorem in Cõmento regul. cancellar. in regula de non iudican. iuxta formam ſupplicat. q. xvj. numero. 83. folio. 87. Cuius regulæ commentum vocat compendium vtr. ſignaturę. Vbi rationem diuerſitatis eſſe dicit, quia inferiores a Papa nõ poſſunt niſi certis caſibus & ex cauſa imponere penſiones quæ non tranſeant ad ſucceſſores, vt per Caccialup. in tracta. ſuo penſ. q. 4. & dixi ſupra. q. vj. Et etiam quia poteſt dubitari an pẽſio impoſita ab inferiore ſit impoſita ex iuſta cauſa.

1 (margin, beside "la.† Primus caſus")

Idem Gomeſ. 9.

2 † Et hinc eſt ꝙ in commiſsionibus iuſtitiæ quæ fiunt ſuper talibus penſionibus clauſula prædicta non apponitur, quia conueniens nõ videtur ꝙ ſtatim habeant executionem paratam, vt eſt in penſionibus a Papa impoſitis, qui poteſt cum cauſa & ſine cauſa, vt ſibi ma-

gis placet,& cum conſenſu & ſine conſenſu rectoris beneficij penſionem imponere,vt dixi ſupra.q.vj.& q. x.eſt enim conueniens ꝙ penſio a Papa impoſita maiorem habeat prerogatiuam argumento tex.in c.ſi a ſede de præben.in vj.ibi propter conferentis maiorem progatiuam.† Secundus caſus eſt, quãdo prædeceſſor diu non

3 ſoluit penſionem,& ſucceſſor in beneficio grauato agit ſuper inualiditate reſeruationis penſionis. Nam tunc præſumptio eſt ꝙ penſio fuerit extincta,cum veriſimile non ſit ꝙ penſionarius tanto tẽpore neglexerit illam petere. argumento.text.in c.ſuper hoc de renunc.videtur enim illam habere pro derelicto iuxta not. per Abb. in c.contingit de dol.& cont.facit,quia iſta preſumptio ſtat pro liberatione eccleſię a ſeruitute penſionis:ideo tanq̃ benignior in dubio eſt amplectenda.c.penult.de re iud.Ita dicit Gomes in Cõmen

4 to d.regulę cancel.loco ſupra allegato.† Tertius caſus eſt, quando ſucceſſor in beneficio committi petit cauſam inualiditatis penſionis impoſitæ ſuo pdeceſſori per arbitros a collitigantibus electos. pro hoc allegat Gomes dictum Roma.in conſ.369.in 4. dubio co-

5 lum.2.† Quartus caſus eſt, quando aliquis conſenſit reſeruationi annuæ penſionis puta ducatorum centum ſuper pluribus ſuis beneficijs.nam eo mortuo ſi diuerſi conſequãtur.d.beneficia ſeparatim & penſionarius contra vnum ex eis inſolidum ad totam penſionem agere velit,tunc commiſsio datur ſine illa clauſula.Nam tunc quilibet pro rata ad penſionẽ tenetur.& hoc dicit Gomes loco ſupra allegato tenuiſſe Rotam per doctrinam Abb. in c. conſtitutus.

6 de relig.domi.† Quintus caſus eſt,quãdo epiſcopus impoſuit penſionem ſuper beneficio quod eſt de iure patronatus laicorum ſine patroni cõſenſu,quod facere poteſt dummodo dicta penſio ad ſucceſſores uon tranſeat allegat Gomes not.ꝑ gloſ.in c.ad hęc de off.

7 vicar.† Sextus caſus erit,quando penſio petitur a rectore beneficij qui plures impenſas fecit pro recuperatione beneficij & eius poſſeſsionis,& ꝑ̃tendit ꝙ penſionarius contribuat dictis expẽſis, licet ad id non teneatur.Ita voluit Gomes in commento ſupradicto regulę cancellariæ loco ſupra allegato , & ita videretur a fortiori dicendum , quando penſionarius qui regulariter tenetur ad ſolutionem charitatiui ſubſidij,vt vidimus in pſ̃enti tract.q.38.& ad ſolutionem papalis decimæ pro rata penſionis vt vidimus ſupra.q.59. vellet integram penſionem ſine detractione oneris charitatiui ſubſidij impoſiti & ſoluti per rectorem eccleſiæ grauatæ onere pẽſionis vel decimę papalis ad q̃ onera tenebatur penſionarius,cũ pẽſio

ei reſeruata

ei reſeruata nō eſſet exempta & immunis a talibus oneribus, quo ca ſu non deberet dari commiſsio cum clauſula ſine retardatione ſolu tionis penſionis ſaltim pro concurrenti ꝑte talis debiti ratiōe ſubſi dij charitatiui vel papalis decimę ſolutę, quia melius eſt non ſol-
8 uere q̃ ſolutum repetere. l. iij. ff. de compenſ. † Septimus caſus eſt quando is in quem tranſlata eſt penſio in alium tranſtuliſſet de cō-
9 ſenſu beneficiati. Ita dixit in Gomes loco ſupra allegato. † Octauus caſus eſt, quando in reſeruatione pēſionis datur facultas illā tranſ-ferendi, dummodo tranſlatio denunciet ſoluēti infra certum tem-pus ſub pœna nullitatis penſionis vel dictum fuerit ꝙ eo ipſo pen-ſio cenſeatur extincta. Nam facta tali tranſlatione, ſi cauſa commit tatur ſuꝑ nullitate vel extinctione penſionis clauſula ſupradicta in cōmiſsione non apponetur. Ita dixit Guiliel. Caſſado. in ſuis deci-
10 ſio. deciſ. x. in tit. de reſcri. † Nonus erit caſus, quādo reſeruatio pē ſionis eſt facta ſub modo vel cōditione, vt puta ſi talis conſenſerit, vel quid ſimile: Nam tunc non verificata prius conditione aut mo do, debitor cogi non poteſt ad ſoluendū, ideo dicta clauſula in cō-miſsione apponi nō debet, vt ꝑ Caſſad in d. deciſ. x. ſupra allegata.
11 † Adde tñ dictis ſupra in primo caſu ꝙ vbi ordinarius penſionem imponeret ex cauſa concordię vt recederet a litigio, eo caſu penſio ꝑ ordinarium impoſita ſuꝑ fructibus beneficij tranſiret ad ſucceſſo rem. ita dixit Gomes in regula cācel. de annal. poſ. q. 2. allegat Ho-ſtiē. in. c. niſi eſſet de ꝑben. puto tñ ꝙ etiam tali caſu commiſsio da
12 ret ſine dicta clauſula ꝑ ea quę dixi ſupra in. d. primo caſu. † Secun-do adde, ꝙ concluſio firmata in primo caſu, vt non detur cōmiſsio cū. d. clauſula qñ pēſio eſt impoſita ab inferiore a Papa non videt̄ ꝓcedere qñ inferior penſionē reſeruaret auctoritate ſibi cōceſſa & attributa a Papa: quia tunc Papa reſeruare videtur. facit tex. in c. mu lieres in fin. de ſent. excōi. & in l. ita tñ. §. geſiſſe. ff. de admi. tuto. & l. i. §. deieciſſe. ff. de vi & vi arma. & l. qui mādatam. ff. de offi. eius cui mand. eſt iuris. c. his qui de præben. in vj.

Pater penſionem ſibi a Papa reſeruatam ſuper fru-ctibus beneficij, an in filium transferre poſsit. Quæſtio. lxxxvj.

1 *Penſio largo modo eſt beneficium*
2 *Verba quæcunq; beneficia videntur comprehendere et pēſionem.*
3 *Dictio quodcunq; importat omnimodam generalitatem.*

Legitimatus

4 *Legitimatus ad omnia beneficia curata & non curata videtur legitimatus etiam ad feuda.*
5 *Penſio quoquo modo videtur eſſe eccleſiaſticum beneficium.*
6 *Generalitas precedens per ſubſequentem ſpecialitatem reſtringitur.*
7 *Beneficiũ eccleſiaſticum ſex requirit qualitates.*
8 *Beneficiũ eccleſiaſticũ pure & ſine pacto vel cõditione cõferri debet.*
9 *Extenſio non fit in exorbitantibus.*
10 *Filius ſicuti beneficium patris habere non poteſt, ita erit econuerſo.*
11 *Extẽſio fit ẽt in exorbitantibus ex identitate rationis.*
12 *Ratio finalis decipiendi quando eſt expreſſa in lege tũc fit extenſio ẽt ad correctionem legis vel ſtatuti.*
13 *Extenſio fit etiam in penalibus ex identitate rationis.*

OCtuageſimo ſextoq̃ro. dum Romæ eſſem de anno dñi. 1530. felic. record. Clemens. vij. quandã ſuam cõſtitutionẽ edidit tenoris infraſcripti. Clemẽs eps̃ ſeruus ſeruorũ dei ad perpetuã rei memoriã. Ad canonũ cõditorem non eſt dubium pertinere, cum ſtatuta a ſe vel prædeceſſoribus ſuis ad animarum Chriſti fideliũ ſalutem edita propter eorũ abuſum qui ſucceſſu temporum malitia hominum ſuccreſcente magis in dies dignoſcitur obeſſe quàm prodeſſe animaduertit, ne vlterius obeſſe valeat prouidere. Sane poſtq̃ felic. record. Alexan. Papa. iij. prædeceſſor noſter filios præſertim ſacerdotũ in eccleſijs paternis ſuccedere prohibuerat, eaſq; nihilominus media intercedente perſona filios ipſos habere diſpoſuerat. Cum paſsim ſacerdotes, vt eccleſijs ſuis eorum filij potirentur ſatagentes in Alexan. predeceſſoris huiuſmodi diſpoſitione confiſi eccleſias ſuas quas ad eorũ peruenire filios geſtiebant, in fauorem perſonarum quæ eccleſias ipſas etiam illarum poſſeſsione non habita in ipſorum reſignantium filios ex fornicatione genitos illico mox reſignare. Ipſiq; filij eccleſias ipſas diſpenſatione ſuper defectu natalium quæ ex dictis ſacerdotibus reſignantibus geniti patiebant etiam patris nomine expreſſo obtenta conſequi hactenus conſueuerint profecto pernitioſum ſemper & abominabile in grauem diuinæ maieſtatis offenſam tendere. videlicet, q̃ ipſi presbiteri eorum crimen quod erat occultum, non ſine turpitudine ob inordinatum ſpuriorum filiorũ amorem detegere non erubeſcerent, iudicauimus: proptereaq; vbi tempus quod omnia palam facit & preſentium ratio quid in futurum cauendum ſit admonet merito admonemus, vt ad tollendum hu-

iuſmodi abuſum neceſſarium arbitrati ſumus eiuſdem Alexandri prædeceſſoris canonem corrigere potiusq̃ talia cum tanto hominũ ſcandalo tolerare. Habita igitur ſuper his cum venerabilibus fratri bus noſtris. San. Ro. eccleſiæ Cardinalibus matura deliberatione, de eorum conſi. & vnanimi conſenſu auctoritate apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus & ordinamus, ꝙ decętero filij præsbiterorum ex fornicatione nati eccleſias cathedrales etiam metropolitanas ac monaſteria. quibus eorum patres præfuerunt, ſeu illa & illas dignitates etiam maiores & principales perſonatus adminiſtrationes & officia etiam curata & electiua, & alia quęcunq; beneficia eccleſiaſtica cum cura & ſine cura, ſecularia & quorumuis ordinũ regularia q̃ pſbyteri & clerici ac religioſi eorum patres in titulũ vel cõmęndam aut adminiſtrationẽ ſeu vt aliis perpetuo vnita aliquãdo obtinuerunt, nullo vnq̃ tẽpore quoquo modo obtinere poſsint nec cum eis ſuper hoc diſpenſare intendimus: & ſi quas diſpẽſationes per nos concedi contigerit tanq̃ per pręoccupationẽ & cõtra mentem noſtram conceſſas eis nullatenus ſuffragari, taleſq; diſpẽſationes noſtris volumus exulare temporibus: & quod nobis licere non patimur noſtris ſucceſſoribus indicamus. Non obſtantibus p̃fati Alexandri prædeceſſoris noſtri & alijs conſtitutionibus et ordinationibus apoſtolicis cęteriſq; contrarijs quibuſcunq;. Datũ Romæ ap. S. Petrum anno incarnationis dominicæ milleſimo quingẽteſimo trigeſimotertio, nonas iunij: Pontificatus noſtri anno. vij. Modo quæritur, ſtãte tenore dictæ conſtitutionis an ſacerdos religioſus vel clericus qui habet penſionem ſibi reſeruatam ſuper fructibus alicuius menſæ, dignitatis vel beneficij cum facultate illam transferendi in totum vel in partem in vnam vel plures perſonas iu
1 xta ſtilum curiæ illam trãsferre poſsit in filium. † Et videtur prima facie dicendum ꝙ non, quia licet appellatione beneficij eccleſiaſti ci nõ veniat penſio. c q̃uis de præben. in vj. de quo dixi ſupra. q. 28. Tamen quia pẽſio largo modo eſt beneficium, vt dixi, in. d. q. 28.
2 videtur compręhendi ex verbis ſupradictæ ordinationis, † Ibi & alia quæcunq; beneficia. quæ verba videntur operari ꝙ veniat et cõ præhendatur etiam penſio & pręſtimonium licet in titulum bene ficij nõ cõcedãtur. ꝓ quo videtur glo. in clem. 2. de vit. & hon. cler. in verbo qđcunq;. quam ſequitur Felyn. in. c poſtulaſti. col. x. verſi. Quarta declaratio de reſcri. Vbi per iliã gloſam. in d. clem. 2. dixit ꝙ quando dicitur & aliud quodcunq; beneficium compræhenditur præſtimonium & penſio. Hanc etiam opinionem tenuit Cac-

Quęritur an ſtãte cõſtitutione pdicta pater poſsit reſignare beneficiũ quod obtinet i aliqua Eccleſia alteri reſeruata penſiõe filio ſup illius fructibus. dicas ꝙ nõ dicẽdum quòd nõ quia pẽſio contracta portioque ex beneficio extrahit vt ſupra. qõ. j. Idẽ aũt iuris ẽ đ toto quo ad totũ qđ đ parte quoad partẽ. l. quæ de tota. ff. de rei vendicat. quimmo argumentũ de toto ad partẽ validũ eſt vt p gloſſ. & Bar. in d. l. q̃ de tota. contrariã tamẽ partẽ veriorem de iure eſſe arbitror, quia prohibitio ẽ ſolum facta de beneficio eccleſiaſtico vt ſonãt verba. d. clemen. penſio aũt non ẽ talis cum ſit qđ ꝓfanum conſiſtere in

cialupus in tracta.ſuo de penſio.q.30.& vltima. Quinimmo tali ca
ſu venit etiam hoſpitale quod non eſt beneficium, vt per Cardina.
in clemen.2.q.3.de iudi.& Felyn.in c.de quarta colum.v.verſi. Et
3 quod omne hoſpitale de præſcrip. † Et ratio videtur eſſe: quia di-
ctio quodcunque importat omnimodam generalitatem: & vbi ap
ponitur, ſi lex non diſtinguit, nec nos diſtinguere debemus. tex.eſt
no.in cap.ſolitæ benignitatis circa finem. vbi Abb. in vlti. nota.
4 de maior & obedien.† Ad prædicta facit quod voluit Decius con
ſil.76.incipiente, licet in caſu propoſito colum.2.in 1. volum. vbi
dixit quòd legitimatus ad omnia beneficia curata & non curata cē
ſetur etiam ad feudum legitimatus, cum feudum largo modo ſit
beneficium quatenus beneficium eſt beneuola actio gaudium tri-
buens capienti. Ad idem facit: quia licet feudum pro ſe & hęredi-
bus ſuis non dicatur hæreditarium: quia non tranſit in extraneos
hæredes: ſecus tamen eſt quando eſt alicui conceſſum pro ſe & hæ-
redibus ſuis quibuſcunque: quia tunc hæreditarium dicitur, & in
quoſcunque hęredes tranſit: vt voluit Bal.in l.cum virum.col.fina.
C.de fideicom & Alex.in l.ſi patroni.in princi.col.penul.ff.ad Tre
bel.faciunt dicta in præſenti tracta.quæſtio.28.in verſic. Erit ergo
5 concluſio.† Item pro iſta opinione facit: quia licet conſtitutio præ
dicta loquatur de beneficiis eccleſiaſticis: tamen penſio quoquo-
modo videtur eſſe eccleſiaſticum beneficium. patet: quia obtineri
non poteſt niſi a Romano pontifice, ſiue ab habente auctoritatem
ab eo, vel ab ordinario in quibuſdam caſibus: vt late dixi ſupra.q.6.
Item regulariter reſeruatur clerico. Item penſio extrahitur de fru
ctibus beneficii & a beneficio pendet: ſicut vſufructus a proprieta
te ſecundum Imol.in clemen.j.§.eadem. colum.3.verſic. Circa ſe-
cundam partem de ſupplen.negligen.prælat.& dixi ſupra.q.j. Ideo
videtur quòd de ea ſit iudicandum ſicuti de beneficio eccleſiaſti-
co.argumen.tex.in c.quanto.de iud.& in c.tranſlato de conſtitu.
Prædictis tamen non obſtantibus contrariam partem de iure ve-
riorem puto per infra dicenda. Primo, quia illa verba generalia &
alia quæcunque beneficia eccleſiaſtica cum cura & ſine cura de qui
bus in dicta conſtitutione reſtringuntur per alia verba ſubſequen-
tia, videlicet ſecularia & quorumuis ordinum regularia quę præ-
sbyteri & clerici ac religioſi eorum patres in titulum vel commen
dam aut adminiſtrationem, ſeu vt aliis vnita perpetuo aliquando
obtinuerunt: quę verba declarant pręcedentia l. ſi ſeruus plurium,
6 in fine, & l.qui filiabus.ff. de lega.primo. † Et generalitas pręce-
dens

mera tpalitate vt dictum fuit patet, quia ſi pater officium habeat, vt puta ſcriptoriã in curia Romana, illam filio renunciare poterit: quia nõ ē beneficium eccleſiaſticū. Nec ob. quòd validum ſit argumētum de toto ad partē: quia in caſu noſtro tale argumentũ non militat: quia diuerſa rõ militat in penſione quã in beneficio. penſio .n. licet ſit ps bñficii, tamen nõ participat de aliqua ſpiritualitate ipſius beneficii, cũ in mera tpalitate conſiſtat, vt ſupra. q.i. Arg. autē de toto ad partē validum ē qñ pars ē de ſubſtãtialibus totius, ſecus qñ in parte militat diuerſa rõ q̃ ſit in toto, vt per Maria. Soz.iuniorem conſ. 167. nu. 22.i 2. vol. idē conſi.24. in 3. volu.

dens per ſubſequentem ſpecialitatem reſtringitur. l. legato. 2. reſponſo.ff.de ſuppel.leg. per quem tex.dixit Barto.in l.quæſitum.§.fina.ff.de fund. inſtru.ꝙ vbi poſt genus ſequitur enumeratio ſpecierũ tunc minuitur generis ſignificatio. faciunt ea quæ voluit Imol. in clemen. 1.colum. 2.verſic.Nota ex hoc de ſupplen. neglign. ꝑlato.vbi Cardi.in 4.quæſtione.conſtat autem penſionem non haberi in titulum commendam vel adminiſtrationem.ergo dici non poteſt comprehenſa in dicta conſtitutione.Secundo pro iſta opinione facit quia dicta conſtitutio loquitur de beneficijs eccleſiaſticis quæ beneficia eccleſiaſtica ex multis cognoſcuntur, vt dixit Abb.in conſil.ſuo.47.incipiente,illud de iure quæritur, an in lite-
7 ris.† Vbi dixit ꝙ ſex requiruntur ad beneficium eccleſiaſticum cognoſcendum.Primum,ꝙ non niſi per Epiſcopum vel prelatum eccleſiaſticum conferri poteſt de iure communi, licet quandoq; preſentatio ad laicum patronum pertineat, vt in.c.iij.de iur. patron. Innocen.in c.ꝙ ſicut de elect.Secundum requiſitum eſt, ꝙ ille qui habet prouidere non poteſt ſibi illud retinere.vt in c. fina. de inſti. allegat not.in c.relatum de ꝑbend.Tertium requiſitum eſt, ꝙ de ipſo prouideri non poteſt niſi clerico. c.cum adeo de reſcript.c.ex litteris de tranſactio.c.2.de inſtit. Penſio autem etiam laico aſsignari poteſt. Bald. Abb.& Felyn.in c.ad audientiam. el.2.de reſcrip.& dixi ſupra quæſtione.xxj.Quartum requiſitum, quod habeat aliquid ſpiritualitatis annexũ, vel cui annectitur, vnde propter diuinum officium datur eccleſiaſticum beneficium.c.fi.de reſcrip.in vj. Penſio autem eſt quid mere temporale nil ſpiritualitatis habens,vt vidimus ſupra.q.1. Quintum requiſitum eſt, ꝙ beneficium ſit perpetuum.c.ſanctorum.lxx.diſtin.c.pen.de cle.ęgro. & not.in c.ſi gratioſe. de reſcrip.in vj. penſio aũt non eſt perpetua ſed temporalis:quia extinguitur morte penſionarij,nec tũc vacat,
8 aut impetrari poteſt.† Sextum requiſitum eſt,quia debet de beneficio eccleſiaſtico pure prouideri & ſine aliquo pacto vel conditione & non pro aliquo cõmodo tꝑali,alias committeretur ſimonia. c.fin.de pac.c.conſuluere de ſimo.Penſio autẽ reſeruari poteſt ſub conditione vt penſionarius illam dimittere teneatur cum adeptus fuerit competens beneficium,vt dixi in præſenti tractatu.q.25. Et prædicta requiſita ponit Abb.in d.ſuo conſi.47.vbi dixit ꝙ in literis gratioſis per Pontificem ad beneficia cum cura & ſine cura conceſsis non comprehẽditur pręſtimonium quod habet aliquas qualitates conuenientes beneficio eccleſiaſtico: nec ẽt comprehen

Ad beneficium ecclesiasticum requiruntur.

Q 2

ditur penſio,vt habetur per Felyn.in c.poſtulaſti. col.x.de reſcrip. Tertio moueor: quia ratio prohibitionis huiuſmodi de qua in ſupradicta conſtitutione fuit ne notetur ſucceſsio in beneficijs, & ne filius miniſtret vbi pater miniſtrauit,quodammodo vti patris hæres.c.ex tranſmiſſa in fine & in c.ad extirpandas: vbi Ant.de Butrio de fil.præsbit.non ordinan.& Abb. in d. c. ex tranſmiſſa in quarto not.& in d.c.ad extirpandas in primo not.quæ ratio non militat in penſione cum non ſit eccleſiaſticum beneficium, vt dictum fuit ſupra. qō. 28. quinimmo prohibitio prędicta ſolum habet locum in eccleſijs : vt per totum tit. de fil. præsbit. & exorbitans , vt dicit Abb.in.d.c.ex tranſmiſſa col prima verſi.quęro an in vitium: et ibi Butr.circa finem. . † In exorbitantibus autem non fit extenſio.c. quę a iure cōmuni de regul.iur. in vj.c.is qui in fine de fil. præsbit. in vj.& ſic ex iſtis cōcludo , ꝙ conſtitutio prędicta non habet locū in penſione. Prædictam tamen concluſionem declara non procedere in penſione quę conſueniſſet in titulum beneficij aſsignari dictū forte portio vel penſio de quo in c.conquerente:& ibi not.Abb.de cleri.non reſiden.quia talis penſio bene comprehenderetur in præmiſſa conſtitutione,cum ſit eccleſiaſticum beneficium , vt dixi ſupra.q.28.verſi. Quarto limita &.q.33.& ex prædictis patet reſpōſum ad ea quæ ſupra fuerunt in contrarium allegata:& pro iſta cōcluſione ſupra firmata faciunt.d.ſupra. q. xxi.xxx.31.32.& q.33.

10 † Nunc tangam alium articulum circa prædictam conſtitutionem de quo his ꝓximis præteritis diebus interrrogatus fui a Reuer. Domino Ioanne angelo de ſancto Seuerino vicentino Vicario Reuerēdiſsimi Domini mei Domi.Patriarchæ aq uilegienſ.An ſicuti filius non poteſt habere patris beneficium,ita e contra pater habere non poſsit beneficium filij.circa hoc reperio Hoſti. in d. c.ex tranſmiſſa.§.Ideoq; dicentem ꝙ quidam dicebant ꝙ pater filij beneficiū habere poterat:quia ho c expreſſe prohibitum nō inuenitur.c.conſuluiſti.2.q.v.& de tranſlat.præl.c.2.§.ſed neq; verſi.fin.ſubdit tamen Hoſtien.quòd ipſe cōtrariū credit:quia generaliter ſucceſsio prohibetur in beneficijs.viij.q.1.c.apoſtolica.Sed ſicut filius patri ſuccedit,ita pater filio quamquam turbato ordine , vt in l.nam & ſi parentibus.ff.de inoffi.teſtam.& tam patet q̄ filius habent querelam inofficioſi teſtamenti,vt in auc.vt cū de appel.cognoſ.§.aliud quoque & in.§.ſancimus itaq; col. viij. eo.titulo.dicens quòd cū eadem ratio ſit in patre quę in filio.idem ius eſſe debet.c.tranſlato de conſti.c.inter cęteras de reſcr.& in hac opinione reſidet Hoſtien.contrariam

trariam tamen partem tenent Alan. Vincen.& Tancred.in c.quoniam eodem. titu. de fil. presbiter. mouentur quia pœnę reſtringi non ampliari debent. c. in pœnis de regul. iur. in. vj. & quia quod non eſt ſanctorum patrum documento ſancitum ſuperſtitioſa adinuentione non eſt præſumendum.c.conſuluiſti.1.quæſtione. 4.c. inter de transla.pręla.& hanc partem videtur tenere Ioan.and.ibidem, & eam tenet etiam Butrius ibi in verſic. quęro an vitium.Et Cardina. in eod. c. verſic.ſecundo quęro,vbi dicit hanc eſſe veriorem opinionem: & reſpondet ad fundamenta Hoſtien. dicens, ꝙ in iſta materia non conſideratur ſucceſsio in bonis. hanc eandem opinionem contra Hoſtien. tenent etiam Petrus de anchara.& Abb. in dicto.c.ex transmiſſa. licet Archid. in dicto. c. apoſtolica videatur magis adhęrere opinioni Hoſtien. Opinio autem contra Hoſtien. communis eſt & tenenda præſertim cum habeat pro ſe gloſ.in dicto.c.apoſtolica.Ideo in iudicando non eſſet tutum ab ea recedere. Sed in puncto iuris forte ſuſtineri poſſet opinio Hoſtien.pro qua eſt ratio text.in dicto. c. ad extirpandas videlicet ne detur ſucceſsio in beneficialibus,quæ ratio non eſt dubium ꝙ mi-
11 litat etiam in patre filio ſuccedenti. † Nec videtur obſtare ꝙ materia huiuſmodi ſit exorbitans: quia etiam in exorbitantibus fit extentio ex identitate rationis,quando ratio epreſſa eſt, prout eſt in caſu noſtro.facit tex.in clemen.auditor de reſcrip.& text.iuncta glo.in c.2.de confeſ. in vj. vbi text. loquens in reo contumace extenditur ad actorem,& tex.in l.1.C.de rap. virgi. vbi tex. loquens in viro rapiente.extenditur etiam ad mulierem, & habetur ibi per
12 glo.& doctor.†Et quando finalis ratio decidendi expreſſa eſt.in l. vt in caſu noſtro,tunc fit extenſio etiam ad correctionem legis vel ſtatuti: facit tex in l.1.& ibi Bart.ff.de legiti.tuto.& in.l.cum mulier. ff. ſolut. matri.La 2.gloſſ. in l.1.C.de his qui añ.apert.tabul.& ibi docto.& in c.1.de rer. permuta. in vj. & in clemen.1.eod.titu. Bartol. in l. liberorum. colum.viij.verſic.his præmiſsis de verbor. ſignifi.& Alexand.in l.ſi ita ſtipulatus. §.griſogonus.colum.xx.de verbor.obligatio.veruntamen eſt, ꝙ quando expreſſa eſſet cauſa impulſiua, tunc fit extenſio. argumento. l. primę. §. ſexum.ff. de poſtula.facit quod habetur in.cap.1.de tempo. ordin.in vj.
13 † Nec obſtat illud quod dicitur, ꝙ ſimus in pœnalibus: quia etiam in illis fit extenſio ex identitate rationis.text.eſt ſolennis in cap. 1.§.porro.in verſicu. Sed quia natura in titu. quæ fuit prima cauſa benefic.amitten.in vſib.feudorũ.& ibi expreſſe not. Bald.di-

cens ꝙ ille tex. eſt melior ad hoc probãdum quàm reperiatur in iure. & hoc ſequitur Iaſon in §. ſequens. col. ij. inſti. de actio.

Penſio vtrum licite redimi poſsit pro certa quantitate pecuniarum. Quęſt. lxxxvij.

1 *Penſio eſt quid profanum in mera temporalitate conſiſtens.*
2 *Fructus percipiendos ex præbenda uel beneficio emere licet.*
3 *Penſio eſt onus & quędam ſeruitus beneficio.*
4 *Fructus beneficii uendere non eſt ſimoniacum.*
5 *Penſio non eſt eccleſiaſticum beneficium.*
6 *Penſio pro quanta quantitate redimi poſsit.*
7 *Fructus beneficii ad ſeptennium uendere licet.*

Faciũt ad hanc qõnẽ ea quę ſcripſit Guid. Papæ, in Tracta. de vſur. col. viii. verſi. ſecũdo ẽt nu. 30.

OCtuageſimoſeptimo, quæro de qõne quæ frequentiſsime occurrit, & miror ꝙ non inueniatur examinata a doctoribus maxime modernis: Vtrum penſio licite redimi põt pro certa quantitate pecuniarũ. Circa quam videtur dicendũ, ꝙ penſio impoſita ſuper fructibus beneficii redimi poſsit per illius rectorẽ qui ad ſolutionẽ eius tenetur ſine ſcrupulo & vitio ſimonię. Et ad hoc tenendũ moueor infraſcriptis me
1 diis & primo † Quia clarum eſt ꝙ penſio eſt quid profanum in mera tẽporalitate conſiſtens, vt dictum fuit ſupra. q. j. Item cadere poteſt in merum laicum, vt per Bal. & alios maxime Fely. in c. ad audientiam. col. ij. de reſcr. & dixi late ſupra. q. xxj. emere autem temporalia non eſt de genere prohibitorum vt de ſe patet. ergo penſionẽ
2 redimere licebit. † Secundo moueor: quia penſionem redimere nil aliud eſſe videtur quàm percipiendos fructus emere, ſed percipiendos fructus etiam ex præbenda & beneficio emere licet: quia non ſunt ſacris adiuncti officiis. cum etiam a laicis haberi poſsint: vt habetur per Prępoſitum in c. ſed adhuc. j. quæſt. j. col. j. in prin. maxime quia non ſunt ſpiritualitati annexi, vt inquit ibidem Archi. ſi igitur fructus beneficij percipiendos qui ſunt de corpore beneficii emere licet, a fortiori redimere licebit penſiones ſuper illis impoſitas quæ ſunt ſeparatæ a corpore beneficij, vt dixi ſupra. q. j. auc. multo magis. C. de ſac. ſanc. eccl.
3 † Tertio moueor: quia penſio eſt onus quoddam & quædam ſeruitus beneficio cohærens, vt dixit Caccialup. in tract. ſuo de penſio.

ſio.q.viij.& dixi ſupra.q.45.vbi determinaui quòd penſio poteſt in perpetuum vel ad tẽpus remitti ſine auctoritate ſuperioris. onera autem temporalia beneficiorum redimere non reperitur prohibitum.ergo licitum erit. Tenemur enim libertatem eccleſiis quas poſsidemus vendicare.c.prohibemus de cenſi. c. paſtoralis. de his
4 quæ fiunt a prælat.ſin.conſ.capi.† Quarto facit: quia ſimoniacum non eſt vendere fructus beneficij pro toto tempore vitæ ſuæ, vt concludit Præpoſ.in d.c.ſed adhuc.col.ij in fine,licet tamen id facere non ſit honeſtum.c.j.de reb.eccle.non alien.& nõ. Bar.in L.codicillis.§.fina ff.de leg.ij.† Quinto facit:quia penſio non eſt eccleſiaſticum beneficium,vt dixi ſupra.q.j.nec venit beneficij appellatione, vide late dicta ſupra.q.xxviij.Ideo penſionarius ad reſidentiã non tenetur,vt vidimus ſupra. q.31. Nec officium dicere tenetur ſupra. q.30. Nec penſio incompatibile facit ſub eodem tecto, vt determinaui ſupra.q.32.Item penſiones decurſæ nõ ſolutæ mortuo pẽſionario peti & exigi poſſunt per eius hæredem, vt ſupra deciſum fuit.q.52.Ergo penſionẽ redimere non erit illicitum,nec ſimoniacum,cum ſimonia tunc committi dicatur quoties aliquid tẽporale pro ſpirituali datur.c.j.& c.non ſatis cum vulgaribus de ſimo. Sexto facit:quia Epiſcopus poteſt ab aliquo milite decimas redimere,nec propterea ſimoniam committit: quia talis redemptio eſt rei eccleſiaſticæ liberatio,vt voluit Innocen.in c.ad aures.de ſimo.in fine,& no.Ioan.in c.altare.j.quęſt.4.in 1.gloſſ.Septimo ꝙ licita ſit huiuſmodi redemptio penſionis facit: quia tota die videmus huiuſmodi extinctiones fieri in curia Romana Papa ſciente & auctoritatem præſtante:quinimmo volunt Domini curiales,quòd iſta extinctio pro tot anticipatis penſionibus fieri non poſsit niſi accedente auctoritate pontificis:& datur talis extinctio per ſolam ſignaturam de ſtilo Curiæ:quod vtique ſi illicitum eſſet, non tolerаſſent tot Romani Pontifices.& vt atteſtatur Platina in vita Pauli ſecundi Pontificis maximi,vbi dixit quòd Paulus redimendarum penſionum vſum non improbauit,& in hanc partem inclinat magnus ille practicus curiæ Romanæ Hieronymus Paulus in ſuo libello intitulato,prouinciale omnium eccleſiarum;aliqui vocant practicam cancellariæ, fol. 48. Adde quòd poſtquam hæc ſcripſeram inueni Paulum de Roma in tract.ſuo de penſ.nuper in lucem edito tenentem penſionem redimi non poſſe niſi accedenti conſenſu Papæ: vbi etiam late examinat an licitum ſit redimere vexationem & quibus caſibus. vide illum in ſexto quæſito per totum.

6 † Pro quanta autem quantitate redimi honeſte poſsit penſio conſideranda eſt ætas penſionarij cui debetur, & eius conualeſcētia argumento tex.in l.cum hi.§.modus quoq;. ff. de tranſact. vbi quando ſit tranſactio ſuper alimentis attenditur ætas illius cui alimenta debentur, videlicet an ſit puer, an iuuenis, an vero ſenex, vt inquit ibidem iureconſultus. Nec poteſt tranſigi ſuper futuris alimentis niſi accedat auctoritas ſuperioris.l.de alimentis. C.de tranſ.l.cum hi in principio ſupra allegata, & dixi ſupra quæſtione. 45. & hinc forte inoleuit ſtilus curiæ Romanæ, ꝙ in redimenda penſione pro certis anticipatis penſionibus requiratur auctoritas Papæ:ſi quidē adhærent Domini curiales opinioni Romani in conſilio ſuo. 388. vbi tenuit penſionem aſsignatam ſuper fructibus beneficij cedere in cauſam alimentorum,& ꝙ de ea iudicetur ſicuti de alimentis, de quo late ſcripſi ſupra quæſtione.45.ſupra allegata,& quęſtione.51. & conſueuit extingui penſio pro quinq;, ſex aut ſeptem anticipatis penſionibus ad ſummum conſiderata, vt dixi, ætate penſiona-
7 rij. † Et forte fundatur talis ſtilus de extinguendo penſionem pro anticipatis penſionibus ſeptem annorum, quia ad ſeptennium licet vendere fructus beneficiorum,& eſt honeſtum.c.fin.ne prælat.vic. ſua:clem.j.§.ſi.& ibi glo. in verbo ad tempus de reb.eccl.non alienan. & habetur per Federicum de ſenis in conſilio. 123. incipiente, quæritur an conſtitutio. & niſi eſſet obſeruantia de certo numero anticipatarū penſionum ſoluendarum pro extinctione penſionis facillima eſſet inuenta via vendendi beneficia per indirectum quia poſſet quis cum renuntiante conuenire de pretio & reſeruata ipſi renuntianti ſuper fructibus beneficij renuntianti penſione demum illam pretio inter eos conuento redimere quod: vtinam ſępe non fieret,vt ſępe fit in maximum animarum talia agentium detrimentum,& vilipendium ſacroſanctę romanę eccleſię, ideo renuntiantes beneficia ea intētione vt ſibi reſeruetur penſio demum extinguenda pro certis anticipatis penſionibus,& ita paciſcentes ꝓcul dubio ſimoniam committunt cum dent temporale pro ſpirituali, vt in toto titulo de ſimo.& ꝓpterea grauiter puniendi eſſent, & ab oībus accuſari poſſunt.c. ſi Dominus de ſimo. & etiam ſeruus meretrix & quicunq; alius criminoſus ad accuſandum admittitur.cap. tanta eodem titulo. Simoniaca enim peſtis ſui magnitudine alios omnes morbos antecellit.c.ſicut eodem.titulo. Fraude autem ceſſante licita erit penſionis extinctio cum ſit liberare eccleſiam a ſeruitute per ſupradicta.

Penſio

Penſionarius ſi recepta pẽſione trium futurorum annorum a rector beneficij illam in alium transferat an rector prędictus pro illis tribus annis teneatur ẽt ſoluere nouo penſionario. Quęſti. lxxxviij.

1 *Prælatus locans poſſeſsionem eccleſiæ & accipiens anticipatam ſolutionem ſucceſſori non prę iudicat.*
2 *Heres p̄lati defuncti tenetur ad penſiones p eũ ante tẽpus perceptas.*
3 *Penſionarius vſufructuario comparandus videtur.*
4 *Penſionarius fructus manducat ſine labore,*
5 *Pẽſio non vacat nec impetratur.*
6 *Onera beneficio incumbentia tria ſunt.*
7 *Aequitas in eccleſiaſticis præſertim ſeruari debet.*
8 *Penſio qñ de uno in aliũ transfertur extinguitur & creat̃ noua penſio.*
9 *Emphiteota qui anticipate ſoluit prior domino ſi non ſoluat nouo domino non propterca cadit a iure ſuo.*

OCtuageſimooctauo, quæro clericus habens penſionem annuam ſuper fructibus beneficij cum poteſtate illam transferendi recepta a rectore beneficij anticipata pẽſione pro tribus futuris annis illam tranſtulit in Sempronium,modo quęritur,an Sempronius exigere poterit penſionẽ a rectore dicti beneficij pro illis tribus annis pro quibus ſoluta fuit priori penſionario. In iſta quæſtione quæ pulchra eſt non tacta a doctoribus ꝙ viderim dicendum videtur ſolutionem penſionis factam anteceſſori non prę iudicare nouo
1 penſionario. † Nam uidemus ꝙ ſi prælatus rem eccleſiæ locauit p aliquos annos, & pro toto tempore locationis pecuniam recepit, demum moriatur, talis ſolutio non nocet ſuceſſori ſuo in illa prælatu.ca. fina.de pecul. cler.& videtur eſſe caſus in l. ſi quis domum. § primo.ff.locat.& habetur per doct.in c.fin.ne prælat.vic.ſu.confirmatur hoc: quia videmus ꝙ ſtudentes in theologia qui ſunt priuilegiati vt per quinquenniũ fructus ſuorum beneficiorum & præbendarum integre percipiant aliqua conſuetudine contraria non obſtante,vt habetur.in c.ſuper ſpecula de magiſtr.& in c.licet dep̃ben.non tamen penſionem ſiue fructus ſuorum beneficiorum pro toto quinquennio recipientes poſſunt ſucceſſoribus præiudicare: vt not.dicto.vbi Abb.Hoſtien.& Ioan. And.in d.c.ſuper.ſpecula:

Quinimo

2 † Quinimo dixit Hoſtien. in d.c.fin.ne prælat. vic. ſuas,quòd ſi hę res defuncti prælati qui anticipatos affictus percipit eſt ſoluendo, ipſe ſucceſſori tenebitur.l.fin.C.de hæred.inſti. Si autem non erit ſoluendo,ipſe cōductor tenebitur, & ſibi ſuam imputabit culpam. damnum enim quod quis ſua culpa ſentit, ſibi non alteri imputan dum eſt.c.damnum de regul.iur.in vi.& ita tenuit Franciſ.de Ram ponibus in quodam eius conſi.quod eſt inter conſi.Calde. in rub. de loca.conſi.vij.& Corn.conſi.67.incipiente,Dominus Ioannes
3 Baptiſta. in 2. volu.† Pro iſta opinione facit etiam, quia videmus ꝙ penſionarius vſufructuario comparandus videtur,vt patet ex di ctis ſupra.q.j.cum penſio dicatur pendere a beneficio ex quo extra hitur ſicuti vſufructus a proprietate dependet,vt dixit Imo.in cle. j.§.eadem de ſupplen.negli.pręlat.vſufructuarius autem nō poteſt locare vltra tempus eius vitæ præallegata. l.ſi quis domum.§.1.ff. locat. & habetur per Abb.in d.c.fina .col.ij.ne prælat.vicc.ſu. Pro contraria parte facit: quia ex quo transferens pēſionem ante illius tranſlationem anticipatam triū futurorum annorum penſionem perceperat illam transferēdo in Sempronium non potuit plus iu ris in illū transferre q̄ ad ipſum pertinere. c. nemo plus de reg.iur. in vj.ſed ipſe transferens ſi penſionem non tranſtuliſſet in Sempro nium pro illis tribus annis nullatenus penſionem petere potuiſſet: quia ſolutione eius quod debetur obligatio tollitur inſti.de acti.in princ.l.nihil īterest.C.de ſolut.ergo nec illas petere poterit Sēpro nius qui loco transferentis eſt ſurrogatus: nam ſurrogatus naturā ſapit eius in cuius locum ſurrogatur. l.ſi eum.§. qui iniuriarum.ff. ſi quis caut.& per Bal.in l.parabolani.C.de epiſ.& cleri.facit quia ratio bonęfidei nō patitur vt bis idem exigatur.c.bona fides de re gul.iur. in vj.l bona fides.ff.eod.tit.& hæc opinio in ſe æquitatem
4 habere uidetur.† Penſionarius enim fructus manducat ſine labore contra illud apoſtoli qui non laborat,non mandicat. c.clerici.j.q. 2. & dicitur penſio præmium ſine opere cum is qui altari nō ſeruit ex eo præmium conſequi non deberet.c.charitatem.xij.q.2. Non enim tenetur penſionarius ad reſidentiam,vt vidimus ſupra.q.31. nec tenetur officium dicere,de quo late ſupra.q.30.ideo Sempro- nius in quem tranſlata fuit penſio non videtur poſſe conqueri, cū
5 omne ius ſuum a transferente procedat.† Penſio enim non vacat, nec impetratur. Et iſtam partem tenendo quam ęquiorem puto, re ſpondere poſſumus ad ſuperius in cōtrarium adducta & primo ad illud quod dicebatur ꝙ anticipata ſolutio facta pręlato ſucceſſori

non

non nocet q ex eo eſt, quia prælat ura vacat morte p̄lati & fructus qui poſt obitum prę̄lati proueniunt etiam ante nouam collationē ſucceſſori ſpectant.c. relatum de teſta. c. p̄ſenti de offi.ord. in vi. & ideo dixit Abb.in d. c.fina.ne prælat.vic.ſuas.col.ij. ꝙ quicquid perceptum fuit poſt mortem prędeceſſoris ante beneficiū collatū, poteſt ſucceſſor petere ab hæredibus prædeceſſoris vel a beneficij conductore.ideo cum certus eſſet ſoluens de prædictis ſibi imputatur qui non proſpexit quod euenire potuit in ordinatis ad talem caſum,vt not.Cyn.in l.inter ſtipulantem.§.ſacram.ff.de verb. oblig. Sed in caſu quęſtionis noſtrę rector eccleſię grauatę penſionis onere ſciebat ꝙ morte penſionarij penſio non vacabat,ſed extinguebatur, & conſolidabatur cum ipſa eccleſia ſuper cuius fructibus erat impoſita,vt de ſe patet. Et per conſequens non tractabatur de alterius pręiuditio niſi ſui ipſius:& hoc maxime procedit quando ſoluens talem penſionem nō fuit ille qui conſenſit illius reſeruationi cum dicta facultate transferendi,adeo ꝙ potuit illam probabiliter ignorare.Secundo non obſtat ꝙ dicebatur dę vſufructuario qui locare non poteſt vltra tempus eius vitę.d.l.ſi quis domum.§.primo ff.locat. cui videtur ęquiparari penſionarius, quia reſpondetur ꝙ id ideo eſt, quia eo mortuo vſufructus finitur & cū proprietate cōſolidatur.l.antiquitas. C.de vſufr. Sed quando penſio etiam tranſlata de vno in alium morte illius primi cui reſeruata fuit a principio non extinguitur,ſed remanet apud eum in quem tranſlata fuit: & ſic beneficium remanet obnoxium illius ſolutioni quod ſi iterū ſoluere teneretur penſionem jam ſolutam pro dictis tribus annis

6 vtiq; illius rector ſuſtinere non poſſet † onera beneficio incumbētia quę tria principaliter ſunt.Primum ꝙ rector congruam portionem ad ſui ſuſtentationem habere debeat: ſecundū ꝙ poſsit epiſcopalia iura perſoluere.tertium ꝙ poſsit hoſpitalitatem tenere,vt notatur.in c.j.xxj.q j.c.is cui de pręben.in vj.& in c.de monachis de

7 pręben.& ibi glo. † Prędictæ opinioni vt dixi multum fauet ęquitas quę pręſertim in eccleſiaſticis ſeruari debet.c.j.de dol. & cōtu. c.dilecti de iudic.& attendi debet in iudicando.l. placuit.ff.de iud.

8 vnum tamen obſtare videtur † quòd quando penſio transfertur de vna perſona ad aliā extinguitur penſio quæ erat in perſona transferentis,& noua creatur penſio in perſona eius in quem fit tranſlatio ſup fructibus eiuſdē beneficij.Cogita qa iſta eſt notabilis quæſtio. Vnūm tamen non omittam ꝙ poſito q nouus penſionarius poſſet exigere penſionem prō illis tribus annis, pro quibus fuerat

anticipata

anticipate ſoluta primo penſionario:non tamen propter illius non ſolutionem obtinere poſſet ꝙ debitor priuaretur beneficio iuxta te norem literarũ reſeruationis penſionis argumento eorum quę vo-
9 luit Corn.in d.ſuo conſi. 67. in 2. volu.in j. col. † Vbi decidit ꝙ ſi emphiteota ceſſauit in ſolutione canonis per bienniun, quo caſu cadit a iure ſuo.c potuit locat. Si tamen prius ante tempus ſoluerat priori domino pro illis annis,licet ſucceſſori non ſoluerit,ꝙ pro pterea non cadit a iure ſuo.facit:quia quęlibet cauſa etiam beſtialis excuſat a dolo & pœna.l.igitur.§. poteſt.ff.de liberal.cauſa Angel. in l plagij.C.ad leg.flaui.de plagi.

Canonicus nouiter receptus qui vigore ſtatuti tenetur dare capitulo medietatem fructuum ſuę prębẽdę duorum primorum annorum ſuper quibus eſt penſio an detrahere debeat in primis & ante omnia penſionem. Quæſtio.lxxxix.

1 *Clericus q̃ impetrauit vt beneficiũ ducatorũ cẽtũ habere poſſet habere poterit beneficiũ lõge maioris valoris ſi reſiduũ ĩ expẽſis cõſumit.*
2 *Beneficij redditus computantur deductis expenſis.*
3 *Bannitus qui fructus non percipit collectas ſoluere non tenetur.*
4 *Vſufructuarius tenetur ad onus collectę.*

OCtuageſimonono q̃ro.Caueur ſtatuto alicuius eccleſię ꝙ nouus canonicus teneaẽ dare capitulo d. eccleſię medietatem fructuũ ſuę prębendę duorũ primorũ annorũ. mõ quidam aſſecutus fuit canonicatũ & præbendam in dicta eccleſia ſuper quorum fructibus pontifex reſeruauit cuidam clerico annuam penſionem,quęritur an nouus canonicus teneatur ſoluere integram dimidiam fructuum dictorum duorum annorum capitulo dictę eccleſię ſine detractione dictę penſionis vel ea detracta . Et prima facie dicendũ videtur ꝙ integra medietas fructuum ſine aliqua detractione penſionis ſolui debeat, quia ſtatuto prædicto non videtur per Papam derogatum ex conceſsione & reſeruatione dictę penſionis.facit in argumentũ tex. in c.ſi pp tua debita de reſcrip.in vj.vbi habetur ꝙ ſi epõ ſit cõceſſum de gratia ſpeciali, vt fructus primi anni beneficiorum vacantium poſsit per quinquennium percipere.talis cõceſsio non derogat particulari ſtatuto p q̃d huiuſmodi

huiuſmodi fructus fabricę vel vſui alterius perſonę debeantur niſi hoc fuerit expreſſum. Nec vnquam Papa præſumitur velle deroga re particulari ſtatuto alicuius loci de quo notitiam nō habuit cum illud ignorare præſumatur.c.j.de conſt.lib.vj.facit,quòd regulariter in dubio nunquam p̃ſumitur Papam velle tertio p̃iudicare. c.ſu per eo de of.ord.l.nec auus.ff.de emanc.libe.l.2.§.merito.ff.ne qd in loc. publ.contrariam tamen partem veriorem arbitror,videlicet quòd nouus canonicus teneatur ſoluere dictam dimidiam fructuū detracta in primis & ante omnia penſione:& moueor ex infradicē dis.Primo,quia fructus & redditus præbendæ conſiderari debent detracta penſione ex eo quòd no.Bal in l.j.col.2.verſi.Pone impe

1 traui a Papa.C.de fruc.& lit.expen.† Vbi dixit quòd ſi quis a Papa impetrauit quòd habere poſsit beneficium vſq; ad valorem annuū ducatorum centum auri de camera vigore dictæ gratiæ habere poterit beneficium valoris ducatorum trecentorum ſi dictum benefi cium adeo ſit grauatum quòd illius onera aſcendant ad ſummam ducatorum ducentorum quolibet anno:quia verū eſt dicere, quòd tale beneficium effectualiter non dicitur habere in redditibus niſi

2 ducatos centum argumento.l.illud.C.de collat.† Et no.idem Bal. in l.ſed ſi hoc.§.quidam.in fi.ff.de condi.& demon. vbi dixit quòd tantum valent beneficij redditus quantum valent deductis oneribus.Et idem dixit Alex.in l.non amplius per illum tex.in princi.ff. de lega.j.& ibi Paul.de Caſt. Secundo facit quia ſicuti colonus de parte fructuum quos ratione culturæ percipit.ita & dominus fundi de portione ſua decimam ſoluere tenetur.tex.eſt in c.tua nobis. de decim.vbi Abb.& alij:& ita videtur dicendum in caſu huius. q. noſtræ,quòd iſte nouus canonicus ſolum teneatur ꝓ portione fructuum quos percipit ſoluere dimidiam dicto capitulo:Tertio facit quia rector beneficij grauati onere penſionis tenetur decimam ſoluere ſolum ꝓ parte fructuum quos retinet apud ſe detracta penſione,& penſionarius tenetur ad ſolutionem decimæ pro concurrenti quantitate ſuæ penſionis:vt late dixi ſupra. q. 59. Quarto facit: nam videmus quòd impoſito per Epiſcopum charitatiuo ſubſidio ſuper fructibus beneficiorum iuxta terminos .c.conquerente in fi. de of.ord.& in c.cum apoſtolus.§.prohibemus.de cenſi.Rector beneficij grauati penſionis onere ſolum illud ſoluere tenetur ꝓ portione fructuum quæ ſibi remanet dempta penſione. Penſionarius autem pro portione penſionis ratam ſuam charitatiui ſubſidij ſoluet,vt decidit Bellencinus in trac. ſuo de ſubſid.charit.q.37.& di-

xi late

xi late ſupra.q. 38. Et iſtam partem in terminis quæſtionis noſtræ tenuit Decius ſolennis doctor in conſilio ſuo.156.incipiente,ſtatu tum cathedralis:vbi iſtam.q.late examinat.† Pro qua vltra prędicta
3 dicit facere ꝙ bannitus qui fructus non percipit, collectas ſoluere non tenetur,vt no.Bart.in l.inter quos.§.damni.ff.de dam. in fect. & Romanus conſilio.83.incipiente,circa primum ad finem.† Adducit etiam ꝙ ad vſufructuarium pertinet onus collectæ. l. quæro vbi Bart.ff.de vſufr. leg. & tex. in l. inter deb torem. ff.de pact.inferens ꝙ pro penſione quam canonicus ſoluere tenetur in effectu fructus habere non dicitur, cum abeſſe a nobis videatur quod alteri debetur.l.ſi mandato Titij.vbi Bar.& Ange.ff.de nego. geſt.ſubdẽs ꝙ nimis iniquum videretur ꝙ nouus canonicus deberet ſoluere integram fructuum medietatem, & ipſam penſionem: quia ſibi parum vel nihil remaneret dicens mentem ſtatuentium fuiſſe,ꝙ ſolueretur dimidia fructuum,conſiderato ꝙ omnes fructus prębendę ſine aliquo onere remanerent apud ipſum canonicũ ſine onere, & veriſimiliter ſi ſtatuentes interrogati de hoc fuiſſent noluiſſent in tantum nouos canonicos grauare:& ideo hoc haberi debet pro expreſſo in prædicto ſtatuto iuxta not. per gloſ. in l. tale pactum.§.fin.ff. de pact.& plura alia allegat Decius pro iſta parte in d.ſ.l. ſuo conſi. quæ videre poteris. Pro qua facit etiam: quia bona cuiuſcunq; dicuntur quæ ſuperſunt deducto ęre alieno.l.ſubſignatum.§. primo ff. de verb. ſigni. cum ſimilibus: penſio autem æs alienum dicitur: quia illã canonicus neceſſario ſoluere tenetur,alioquin ipſo ceſſante in ſolutione penſionis per tempus in literis apoſtolicis contentũ in pęnam priuationis beneficij incideret iuxta curiæ ſtilum.Item facit: quia nouus canonicus ex ordinata charitate: prius indemnitati ſuę conſulere debet, demum alteri.c.qui vult ordinate de pęniten.di ſtinct.3.l.præſeſ.C.de ſeruit.& aqua, ergo penſionem prius ſoluet ad euitandam pęnam priuationis beneficij, demum de reſiduo fructuum apud ſe reſtante medietatẽ ſoluet c.d. eccleſię corroboratur d.concluſio etiam ex eo quod penſio eſt certa portio fructuum ſeparata ex beneficio a quo extrahitur,vt vidimus ſupra late in prima.q. pręſentis tractatus.Nec obſtant adducta ſupra in contrarium,dum dicebatur ꝙ reſeruatio penſionis facta a ſummo Pontifice videatur facta ſine pręiudicio eccleſiæ in qua erat tale ſtatutum, quia reſpondetur iuxta intentionem Decij in pręallegato conſilio,ꝙ ſtatutum pręedictum intelligitur virtualiter vt ſoluatur dimidia fructuum detractis oneribus vt ſupra dictum fuit.

4

Penſio-

Penſionarius an pro rata pẽſionis teneatͣ cõtribuere ad neceſſariã fortificationẽ ciuitatis quando ad id tenetur eccleſia grauata penſione. Quęſt.lxxxx.

1 *Penſionarius tenetur ad onera impoſita reſpectu fructuum beneficio pro rata penſionis.*
2 *Fallit quando penſio ſibi fuit reſeruata libera ab omni onere.*
3 *Exactio oneris impoſiti eccleſiæ pro fortificatione ciuitatis fiet per iudicem eccleſiaſticum non ſecularem.*

NOnageſimo quęro:certũ eſt q̃ eccleſia tenetur contribuere cum laicis ad reparationem murorum ciuitatis & illorũ neceſſariã fortificationẽ. ita Iac.de Arena.⁊Iac.But.Cyn. & Bar.in l.ad inſtructionis.C.de ſacroſan.eccl.& Aluarottus in titulo de pac. iur. firm. in §. illicitas in vſib. feud.habetur per Guid. Papę in ſuis deciſ.78.incipiente an eccleſia per Petr. de Anch.in canon minus.& ibidem Innocen.& Card. de immu.eccle.Bal.in titu. de pac. conſt.col. quarta.verſiculo munitione ciuitatis,idem Bald. in conſilio ſuo. 246. incipiente , antiqua : in tertio volu . Paul. de Caſtro & Bald.in d.l. ad inſtructiones , & de hoc vide latius Abb. in d.c.non minus.qui recitatis aliorum opinionibus videtur tenere contrarium : Modo quæritur an clericus cui reſeruata fuit annua penſio ſuper fructibus alicuius eccleſiæ quæ ad huiuſmodi onus tenetur in caſu quo de iure ipſa eccleſia compelli poteſt ad talem cõtributionem pro concurrenti quantitate penſionis ad huiuſmodi onus teneatur. In iſta quæſtione dicendum puto q̃ ſic: quia clarum
1 eſt q̃ tale onus imponitur eccleſiæ reſpectu fructuum.† penſionarius autem ad onera reſpectu fructuum beneficiorum imponenda tenetur patet: quia eſt obligatus ſoluere decimam papalem quæ habito reſpectu ad fructus beneficij ſoluitur:vt tradit Bellenc.in trac. ſuo de charit. ſubſ. quæſtione. 37.& quæſtione. 75.& per Imol.in clemen.ſi beneficiorum de decim. & eſt tex. clarus in extrauagante Bonifacij. viij. quæ incipit , declarationes in titulo de decim. & de hoc dixi late ſupra.q.59.tenetur ẽt penſionarius ad ſolutionẽ charitatiui ſubſidij eccleſię impoſiti pro ſua contingenti parte,vt dictũ fuit ſupra.q.38.& habetur per Bellenc. loco ꝓxime allegato.faciũt d.in proxima p̃cedenti.q.& ex pręmiſsis breuiter concluditur pẽſionarium teneri ad talem contributionẽ pro eius parte.† Hoc tamen
2 non

non procederet quando penſio eſſet reſeruata libera & exempta a quocunq; onere,iuxta ea quæ diximus ſupra in d. q. 59. in verſicu.
3 Iſtam concluſionem intellige. † Vnum tamen non omitto,ꝙ talis oneris exactio fieri non poterit per iudices laicos ſiue laicos miniſtros ſine Epiſcopi vel alterius ſuperioris licentia:vt decidũt doctores in d. l.ad inſtructiones. & in d. c.non minus.vbi Abb.col. vj. in verſi.dicit tamen. ſed fieri debebit per eccleſiaſticum ſuperiorem illius eccleſiæ cui huiuſmodi onus impoſitum erit.

Papa ſi committat in partibus clerico aſsignari certam penſionẽ ſup fructibus beneficij & moriatur re integra an talis gratia expiret. Queſt.xcj.

1 *Mandatum regulariter morte mandantis expirat.*
2 *Executores gratiarum dicuntur delegati.*
3 *Executoris officium cui Papa commiſit ꝙ de prębenda prouideat ei cui canonicatum Papa contulit morte Papæ non expirat.*
4 *Executoris officium in gratia iam facta non expirat per obitum Papę.*
5 *Mandatum annexum actui irreuocabili morte mandantis non expirat.*
6 *Executor gratię ſi pronuntiet ſe non executorem non propterea priuatur iuriſdictione.*
7 *Res integra quando dicatur.*

NOnageſimoprimo q̃ro. Si alicui ꝑ literas apoſtolicas cõceſſa ſit gratia,per q̃ committitur aſsignatio certe penſionis in partibus,an huiuſmodi gratia expiret Põtificis morte re integra,ita qđ executor in d.gratia deputatus ad illius executionẽ procedere nõ poſsit. ĩ iſta qõı e videt dicẽdũ, gratiam expirare re integra morte pontificis per tex.in c.ſi cui nulla in verſ.Secus ſi ſup de p̃ben.in vj.vbi dicit quòd ſi ſit datus executor ſuper prouiſione certę perſonę facienda ad fauorẽ eius cui mãdatur ꝓuideri,quòd talis gratia expirat morte Põtificis re integra.
1 † Secundo facit:quia regulariter morte mandantis mandatum expirat.l.mandatum.C.mand.c.gratum.& c.licet.de offi.deleg.Tertio facit:quia ſi Papa mandet executori,vt ſi ita eſt,vel ita eſſe comperit, prouideat Petro de certo beneficio,quod Petrus Papæ certo modo vocare expoſuerat,ſi poſtmodum Papa re integra moriatur,executoris auctoritas expirat.Ita decidit Rot. deciſ.349.incipiente

piente, ſi Papa in nouis. Quarto facit quod voluit Ioan. andr. in c. fin. §. officium de offi. deleg. in vj. vbi dixit ꝙ poteſtas cõſeruatorũ priuilegiorũ expirat re integra in morte Papę: cum quo trãſit Domi. in c. ſi ſuper gratia eo. titulo. † Quinto facit, quia clarum eſt, ꝙ executores gratiarum dicuntur delegati, vt notant doct. in d. c. ſi ſuper gratia de offi. delegat. in vj. vbi eſt tex. delegati autem iuriſdictio expirat, & ipſo iure finitur re integra per obitum delegantis: vt habetur per Paul. Domi. & Franch. in c. ſi a ſubdelegato. de of. deleg. in vj. Specul. in titulo de legat. in §. reſtat verſi. item mortuo: & Ioann. andr. Hoſtienſ. & alij in capitulo cum veniſſet teſtib. vbi eſt gloſ. de hoc: & hoc ꝓcedit etiam in delegato ad vniuerſitatem cauſarum: vt habetur in d. c. final. §. officium. & ibi Doct. de offi. deleg. in vj. Contrarium tamen partem in caſu quæſtionis noſtræ de iure veriorẽ teneo, ꝙ immo talis gratia re integra nõ expiret morte Papę facit: quia in caſu noſtro gratia eſt iam facta per Papam de pẽſione licet illius reſeruatiõem executori in partibus committat quo caſu mandantis morte in gratijs iam factis executoris facultas non expirat tex. eſt in c. ſi ſuper gratia ſupra allegato. Ad idem facit tex. in d. c. ſi cui nulla in principio. & ibi glo. cum ibi not. per doct. de ꝓben. in vj.
3 † Facit quia ſi Papa alicui confert canonicatum, & mandat executori vt illi prouideat de ꝓbenda mortuo Papa talis gratia & auctoritas executoris non expirat, quin præbẽdam poſtmodum vacantem illi aſsignare poſsit, licet quo ad ipſam præbendam videatur gratia facienda. text. eſt notabilis in c. penul. de conceſ. pręben. in vj. quod etiam voluit glo. in d. c. ſi cui nulla in fine: & Franch. & alij. in d. c. ſi. ſuper gratia. & hanc opinionem in caſu quæſtionis noſtræ tenet Hieronymus, Paulus doctor hiſpanus admodum Romanæ curiæ practicus in libello ſuo quem aliqui vocant practicam cancellariæ fol. 49. in verſi. incipiente, pręſtantiſsime doctor.
4 † Vbi dixit ꝙ iſto caſu gratia eſt iam facta: quo caſu etiam re integra non expirat officium executoris cum ſit acceſſorium ad ipſam gratiam executoris deputatio. acceſſorium autẽ recipit perpetuationem a principali: vt eſt tex. in d. c. ſi ſuper gratia. vbi. Franc. in vltimo not. & facit ꝓ iſta opinione quod dicũt Dñi de rota in d. deciſ. 349. ſupra allegata circa finẽ. vbi voluerũt ꝙ ſi Papa mandat ꝓuideri certæ perſonę de certo beneficio tunc vacãte, ꝙ talis gratia re integra morte Papæ non expiret, mouẽtur per tex. in d. c. ſi ſuper gratia. Ad idẽ facit quod dixit Milus in ſuo repert. in verbo gratia: in verſi. incipiente, gratia facta licet nondum executa: vbi voluit ꝙ

gratia facta dicatur vbi Papa mandat puideri de certo corpore beneficij vacãtis ex obitu certæ pſonæ dũmõ talis puiſio ſit facienda ſine iudiciali indagine: Et tenẽdo iſtã partẽ q̃ vera eſt, ad allegata ſupra in contrariũ rñde: & Primo nõ obſt. tex. in d. c. ſi cui nulla in verſ. ſecus: qa rñdetur, ꝙ pcedit in gratia faciẽda mãdabatur. n. ibi puideri certæ pſonæ de incerto beneficio vacaturo, & ita illũ tex. intelligunt glo. & doc. ibi & doc. in c. ſi ſup gratia & Dñi de Rota in pallę. deciſ. 349. in nouiſ. Non obſt. ſcd'm ꝙ morte mandantis

5 mandatũ expiret. d. c. licet de of. dele. cũ ſimi. † Nam rñdetur quòd iſtud non pcedit quotiens mandatũ eſt annexũ & acceſſoriũ ad actũ irreuocabilẽ, p vt eſt gratia iã facta q̃ morte concedẽtis ẽt re integra nõ expirat, cũ acceſſoriũ naturã ſui principalis ſequatur. c. acceſſoriũ de reg. iur. in vj. & eſt tex. in d. c. ſi ſup gratia. Nec obſt. tertiũ, quòd vbi Papa mandat alicui vt ſi ita eſt, vel ita eſſe cõpererit, puideat Petro de certo beneficio quod Petrus Papæ certo mõ vacare aſſeruerat: quo caſu mortuo Papa re integra officiũ executoris expirare videtur, qa id ex eo eſt: qa talis executor datus ẽ cũ cauſæ cognitione: & ſic non eſt merus executor: nã tenetur partẽ citare & pcedere cũ cauſæ cognitione: vt in c. olim. & in c. ex parte de reſcri. in 6. & in c. exhibita de iudi. Ita voluit Rota pálleg. deciſ. 349. in nouiſ. & Franchus in d. c. ſi ſup gratia: & ibi Domi. Quarto non obſtat quòd conſeruatorũ poteſtas datorũ ſup priuilegiis expiret re integra: qa eo caſu datio conſeruatorũ non eſt q̃d acceſſoriũ ad priuilegia, cũ ex priuilegiis agere & excipere qs poſsit ſine cõſeruatore. Ita dixit Domi. & ibidẽ Franch. in d. c. ſi ſup gratia: & idẽ Franch in d. c. ſi. in §. officiũ de offi. de leg. in vj. & minus obſtat quintũ fundamentũ ſupra adductũ, ꝙ iuriſdõ delegati re integra expiret morte mandantis. Nã iſtud pcedit in delegato cui principaliter non acceſſorie mandatur iuriſdõ, & ita pcedunt iura incõtrario adducta: ſecus eſt q̃n delegatus hẽt iuriſdõnẽ acceſſorie: vt eſt in caſu noſtro in executore & ſupradictũ fuit: & eſt tex. & ibi doc. in d.

6 c. ſi ſuper gratia. † Quinimmo adeo differt executor gratiæ iã factę, licet delegatus ſit a delegato principaliter ad iuriſdõnẽ exercẽdã, ꝙ ſi executor gratiæ hmôi pnunciet ſe nõ executorẽ illius gratiæ, nõ ppterea expira t eius auctoritas, cũ talis pnũtiatio ius ſibi auferre nõ poſsit: vt voluit Domi. in d. c. ſi ſuper gratia & ibi Franch. in verſ. 3. no. ex glo. vbi allegat glo. magnam. in c. ſi ſoli in fi. de cõceſ. præb. in 6. Idẽ voluit Fely. in c. ſignificantibus col. 2. verſic. limita quarto de of. delegat. Secus tamen eſt in delegato principaliter ad

iuriſ-

iuriſdictionem exercendam: quia ſi pronunciet iuriſdictionem non habere, illam etiam de conſenſu partium non reaſſumit: vt in d. ca.
7 ſignificantibus.† Quando autem dicatur res integra vide per doc. in d. c. ſi cui nulla. vbi Franch. & in d. c. ſi ſuper gratia: Erit ergo ex prædictis concluſio, ꝙ in caſu quæſtionis noſtræ neque gratia neque executoris auctoritas expirat morte Papæ.

Compenſatio an habeat locum in materia penſionis. Queſtio. xcij.

1 *Compenſatio uim ſolutionis habet.*
2 *Debitor qui iurauit certa die ſoluere compenſare poterit.*
3 *Compenſatio opponi poteſt nõ obſtante ſtatuto quòd alia exceptio quã ſolutionis non opponatur.*
4 *Compenſatio obiici non poteſt petenti alimenta.*
5 *Compenſatio obiici non poteſt prælato petenti charitatiuum ſubſidiũ ratione alimentorum.*
6 *Compenſatio non admittitur quando de facili liquidari non poteſt.*
7 *Compenſatio an ſaltim locum habeat ad euitandam pœnam.*
8 *Compenſatio fit ipſo iure ad euitandam pęnam.*
9 *Cõpenſatio q̃ totũ debitũ nõ abſorbet nõ prodeſt ad pœnã euitandam.*
10 *Emphyteota qui totum canonem non ſoluit ex partis ſolutione non euitat pœnam.*
11 *Venditio facta quòd niſi ſtatuta die pretium ſoluatur res ſit inempta ſi unus nummus deficiat non ualet.*
12 *Debitor penſionis qui penſionis reſeruationi conſenſit & iurauit cõpenſationem opponere non poterit.*

Nonageſimo ſecundo quæro, an compenſatio locum habeat in materia iſta eccleſiaſticæ penſionis adeo ꝙ petenti penſionẽ ſibi ſolui opponi poſsit.† Et videtur dicendũ ꝙ ſic: quia cõpenſatio vim ſolutionis hẽt: facit
1 tex. in l. ſi debitor circa fi. ff. qui pot. in pig. hab. ibi: neque enim in-
2 tereſt ſoluerit, an cõpenſauerit.† Ad idem facit quod voluit Bar. in l. amplius non peti col. fi. ff. rem ratam habe. vbi eſt tex. ꝙ debitor qui certa die ſoluere promiſit, & iurauit, compenſare poterit: accedat ꝙ licet conditiones adimpleri debeat in forma ſpecifica. l. qui hæredi. & l. Mæuius. ff. de conditio. & demonſtra. tamen iuſſus dare

vel ſoluere cōpēſando conditionē adimplet.l.ſi Peculiū.§.1.ff.de
3 ſtat.liber. † Quinimmo etiā ſi ſtatutū permitteret non opponi aliā exceptionē q̃ ſolutionis, tamen cōpenſatio opponi poterit vt voluit.Ang.in conſ.119.incipiente quidā nomine. & ſequitur Alex. in conſi xij.col penul.in ij.volu.Quinīmo cōpenſatio opponi poteſt in executione ſentētię.l.ſi cū militi.§.cum quæritur.ff de cōpē. probatur in l.de hærede.C.de pet hæred.Diſtinguendū tamē puto ꝙ aut ſumus in caſu,in quo pro penſione executiue agitur: aut ſumus in caſu in quo agitur via ordinaria, de quo dictū fuit ſupra.q. 63.vbi vidimus an in cā penſionis neceſſaria eſſet litis conteſtatio. Primo caſu quando via executiua proceditur contra debitorē penſionis diſtinguendū eſſe arbitror, ꝙ aut pēſio reſeruata fuit clerico pro alimentis iuxta ea quæ dixi ſupra. q.45. † Et iſto caſu dicerem
4 cōpenſationi non eſſe locū:quia petenti alimēta cōpenſatio obijci non poteſt.tex.eſt in.l.in ea.C de cōpen. † Facit quod voluit Bel-
5 lenc.in trac.ſuo de ſubſid.charit.q.53.vbi concludit ꝙ quando p̄latus petit charitatiuū ſubſidiū ratione alimentorū,tunc ei non poteſt obijci cōpenſatio.nā qui alimenta denegat,necare dicitur l.ne care.& ibi Bar.C.de liber.agnoſcen. Aut penſio non fuit reſeruata pro alimentis,& tunc dicendū videtur cōpenſationē admitti debere etiā ſi executiue agatur contra debitorē penſionis,qđ eo maxime oſtenditur quòd cōpenſatio dūmō nō reqrat altiorē indaginē obiici poteſt quando agitur de executione ſententiæ. l. is a quo &
6 ibi Barto ff.vt in poſſ.legat.† Ad hoc vide quæ ſcribit Felyn. poſt Abbat.& alios in c.ſuborta de re iudi.Vbi late materiā proſequendo dixit quòd cōpenſatio non admittitur quando de facili liqdari nō pōt.l.vlt.C.de cōpen.Sed cōpēſatio de debito liquidato ad impediendū ſentētiæ executionē bene opponitur:vt per Sozin. conſi. 24.incipiente,viſis diligenter in verſi. accedat in.1.volu. Nihilominus dñi curiales dicere ſolent,quādo executiue ꝑcedit ſoluē,& repete cōtra cōſilium iuriſcōſulti in.l.3.ff.de cōpē.dicentis,ꝙ melios eſt nō ſoluere q̃ ſolutū repetere. Vnde arbitror eos tenere indiſtincte opinionē Romani in cōſ.ſuo.188.incipiēte,in caſu ꝓpoſiti thematis,vbi voluit quòd pēſio indifferēter cedat in cauſam alimētorū,de quo late ꝑ Fely.in.c.ad audientiā el.2.de reſcri.& dixi ſupra. q.45.& 51.Aut agit ad pēſionē nō executiuę,ſed via ordinaria: & tūc ēt ſubſtinguere,ꝙ aut pēſio fuit aſsignata ꝓ alimētis,et tūc idē ſit qđ dictū fuit ſupra:aut nō fuit aſsignata ꝓ alimētis,& tūc videtur dicēdum compenſationē locū habere:nam regulariter eſt permiſſa

7 miſſa.l.1.ff.de compen.l.3.co.tit.† Ant querimus vtrum locum ha beat cōpenſatio ſaltim ad euitandam pœnā cenſurarū & priuationis beneficij quam ſolent incurrere non ſoluentes penſionem in terminis in literis conſtitutionis penſionis appoſitis,quando penſionis debitor offert compenſare Spe.in tit.de locat.§.nunc aliqua tangit hanc qōnē in emphyteota qui ceſſauit per debitum tempus in ſolutione canonis in verſ.79.vbi dixit quòd emphyteota poteſt ſe tueri compenſatione ſi dicamus compenſationē fieri ipſo iure.l. ſi ambo §.cum autem aliter.ff.de compen.Si autem dicamus compenſationem non fieri ipſo iure,tunc Specu.adhuc putat idem eſſe dnmmodo compenſatio fuerit obiecta ante lapſum dicti biennij in emphyteota eccleſię,& ante lapſum triennii in emphyteota priuati ꝑ tex.in l.ſi conſtat.ff.de compen.& idem videtur ibidem tenere Io.And.in addi.& Albe.in l.2.C.de iure emphy.col.x. vbi dixit, quòd quando dominus eſt debitor emphyteotę, ſi emphyteota ſit paratus compenſare non cadit a iure ſuo. Idem tenet Alberi.in l. cum aliter.ff.de compenſ.& Fulgoſ.in d.l.ſi conſtat. & Abb.antiquus in c.bona fides de poſ.et ibidem Ant.de But.in vlt. nō. vbi ēt per Io.And.idem tenuit Iaſon in d.l.2.col.18. verſi. decimonono quæro.C.de iur.emphy.vbi relata opinione Specul.dicit quòd tali caſu fiet ipſo iure compenſatio non obſtante quòd regulariter cōpenſatio ipſo iure non fiat niſi ab homine opponatur,vt eſt cōmu-

8 nis opinio glo.& doct.in l.ſi conſtat.ff.de compenſ.† Dicit enim ꝙ regula prædicta fallit vbi agitur de pœna euitanda, vel impediendo curſum vſurarum:quia tunc odio pœnę & vſurarum ipſo iure fit cōpenſatio per not.per glo.& doct.in d.l.ſi conſtat.& per glo.& Bal. in l.1.C.eo.titu.& ſubdit ꝙ ne emphitheota cadat a iure ſuo intelligetur ipſo iure oppoſita cōpenſatio etiam ſi per emphitheotā ante tempus oppoſita non fuerit & ita refert tenere Imol.in d.ca bona fides. col.ix.& Angel. in d.l.ſemel mora.ff.ſolut.matri.& Ioan. fabr.& Io.de platea in §.in bonæ fidei.inſti.de acti.& ꝙ ad euitandam pœnam ipſo iure compenſatio fiat.tenuit etiam Abb.in c.cum dilectus.de ordine cognit.& in c.ad noſtrā.in iure.iuran.& ibi Bal. & Alex.in conſi.xij.in v.vol.& Gozadinus in conſi.69. col.1.& 2. ex quibus videtur concludi poſſe ꝙ debitor penſionis ad pęnā euitandam cenſurarū & priuationis beneficij.ex quo penſionē nō ſoluit, ſi erit creditor penſionarij tanta vel in maiori quantitate be-

9 neficio compenſationis vti poterit †Quid aūt dicendum erit,ſi debitor penſionis ſit creditor penſionarij in minori quātitate q̄ ſit pē-

ſionis debitum dicendũ erit penſionis debitorem non euitare pœnam: quia vbi fit ipſo iure compenſatio ad pœnam euitandam intelligitur fieri pro concurrenti q̃titate. tex. eſt & ibi Bal. in. d. l. ſi cõſtat: vbi igitur quis eſſet creditor penſionarij in ducatis puta. 30. & debitor eiuſdem pro decurſis penſionibus in ducatis. lx. compenſatio tunc fieret ſolum ꝓ ducatis. xxx. & reſtaret adhuc debitor
10 de ducatis. xxx. Ideo priuationis pœnam non euitaret. † Faciunt not. per Bald. in rubr. ff. de contr. empt. q. x. & habetur per Oldrad. conſi. 29. vbi habetur ꝙ emphitheota qui ſoluit partem canonis, ſi totum non ſoluit, in totum cadit a iure ſuo. Idem voluit Imol. in. c. potuit col. 38. de locat. vbi etiam dixit, ꝙ is qui promiſit centum ſub pœna & partem tantum ſoluit, incidit in totam pœnam. Idem voluit Salyc in auc. perpetua. C. de ſacr. ſanct. eccl. Quinimmo dixit Pau. de caſtro in. l. in executione. §. pro parte. ff. de verbo. oblig. ꝙ ſi debitor totum ſoluiſſet, excepto vno numo, tamẽ pœnam nõ
11 euitaret. † Ad idẽ facit quod voluit glo. in. l. Res bona. ff. de cõtr. empt. quæ dixit ꝙ ſi ſit vendita res ſub conditione ꝙ niſi ſtatuta die pecunia ſoluatur, res cenſeatur inempta: ſi vnus ſolus nummus reſtaret ad ſoluendum res inempta dicetur: idẽ voluit Iaſon in auc. qui rem. C. de ſacr. ſanc. eccl. & Barbat. in conſi. 36. in 2. volu. Cõcluſionem tamen prædictã quòd cõpenſatio fiat ad euitandã pœnam quãdo quis eſt debitor penſionis decurſę, & creditor pẽſionarij ex alia cauſa dicas procedere quando penſio eſſet reſeruata ſine conſenſu rectoris beneficij grauati quod fieri poteſt per Papam vt late vidimus ſupra. q. x. vel ſaltim Modernus rector beneficij grauati illius reſeruationi non conſenſit ſed eius præceſſor. † Nam quando debitor pẽſionis fuiſſet ille qui illius reſeruationi cõſenſiſſet: tũc quia conſentiens iurat de ſtilo curiæ non poſſet opponere compenſationem nec illius beneficio iuuari: licet enim Bart. dixerit in. d. l. amplius nõ peti. ff. rem rat. habe. in finali col. quòd debitor q. certa die ſoluere promiſit & iurauit compenſare poſſit, eius tamen opinio eſt cõmuniter reprobata, vt atteſtatur Aret. in conſilio ſuo cẽteſimo incipiente, longitudo: & doct. in c. veniens de iur. iuran. vbi Butr. Imol. & Abb. Alexã. conſil. 91. incipiente viſis actis in 2. volu. Petr. de ancha. conſil. 138. incipiente, in auxilium veritatis. Fely. in d. c. ad noſtram col. penul. de iure iur. vbi dixit quòd cõtra Bart. eſt cõmunis opinio: & idem dixit Iaſon in. l. eum qui. §. ſi iurauero. ff. de iur. iuran. & pro iſta opinione contra Bart. ꝙ iurans ſoluere nõ audiatur volens compenſare: eſt tex. in d. c. ad noſtram ſecundum

vnam lecturam gloſ.ibi vbi habetur ꝙ fructus percepti ex re pignorata qui ipſo iure in ſortem computantur. l.1.&.2.de pignor. attamen ex quo ibi debitor ſoluere iurauerat, non admittatur compẽſatio.Idem dixit Gozadinus conſilio ſuo.69.incipiente, videtur prima facie col.prima verſiculo iſtis non obſtantibus.& idem conſilio.31.incipiente prima facie col.2.verſi.Non obſtat & ſecundũ. Nec prędictis obſtat dum dicebatur compenſationem ſufficere ad implementum conditionis de ſoluendo per tex.in d.l.ſi peculium.§ j.ff.de ſtat.liber.quia illud ꝓcedit in eo cui relicta eſt libertas fauore libertatis.Ita dixit Gozadinus præallegato conſi.69.in verſi. Nõ obſtant contraria.

Solutio penſionis quo tempore fieri debeat. Quæſtio. lxxxxiij.

1 *Solutio penſionis cui non eſt tempus appoſitum fiet in fine anni.*
2 *Solutio penſionis fiet iuxta conſuetudinem quando tempus ſolutionis fiendę non eſt appoſitum.*
3 *Penſio domus ſoluetur in fine anni ceßante conſuetudine.*
4 *Ciuitas Venetiarum aliarum ciuitatum Regina.*

NOnageſimotertio quęro,quo tpe fieri debeat pẽſionis ſolutio. In hac.q.dicẽdũ erit quòd aut ĩ literis reſeruatiõis annuæ pẽſiõis ẽ appoſitũ tp̃s quo ſolui debeat ipſa pẽſio,& tũc ſtatuto ĩ literis tpe ſolui dẽt: contractus .n.ex cõuẽtiõe legẽ accipiũt.l.1.§.ſi cõueniat.ff.de poſ.& ſi ſtatuta die q̃s nõ ſoluerit cõſtituit̃ in mora. l.magnã.C.de cõtr. & cõmir. ſtipul.vt dictũ fuit ſupra.q.64. Cõſueuit tamen regulariter de ſtilo curię apponi in literis reſeruatiõis annuę pẽſiõis,ꝙ dimidia ſoluat̃ ĩ feſtiuitate beati Ioãnis Baptiſtę:de mẽſe iunij.alia vero ĩ natiui-
1 tate dñi noſtri.† Aut in literis nõ ẽ appoſitũ tp̃s ſolutiõi:& tunc dicẽdum videt̃,ꝙ ſolutio fieri debeat in fine anni ꝑ gl.in l.defuncta: & ibi Floria.ff.de vſufr.doct.in l.diuortio.§.1.ff.de ſolut.mat.gl.in l.quæro.§.inter.ff.loca.& in l.ſi ędes.§.ſi quis cũ eo. tit.& ibi Bart. & idẽ Bart.in.l.ędẽ.C.locat.& Alex.in l.qui hoc anno.ff.de verbo. oblig & in.l.diuortio col.8.verſi. Puto tamẽ ſolut.matri.vbi allegat ad hoc tex.ĩ l.Iulia.§.offerri.ff.de act.empt.Tñ in d. l.diuortio. Alex.diſtinguit inter ſolutionem penſionis prædij ruſtici & prædij

Vrbani:& ſimiliter Bal.ibidem diſtinctionẽ facit inter locationem operarum,& locationem rei:eos videre poteris:quia cũ eorum dicta ſint extra materiã noſtrã penſionis eccleſiaſticę de qua tracta-
2 mus, referre non intendo.† Prǽmiſſam tamen concluſionẽ intellige non ꝓcedere vbi eſſet conſuetudo ꝙ ſolutio penſionis fieret certo tpe:quia tunc attendenda eſſet,qa conſuetudo ſemper actui tacite ineſſe videtur:vt dixit Bal.in d.l.diuortio.in prin.col.pe.verſ.in gl.
3 in tres allegat tex.in l.licet & in l.excepto. C. locat. † Et idẽ voluit Bar. in d.l.ędem.vbi dixit ꝙ penſio domus ſolui debet in fine anni, niſi ſit aliqua conſuetudo ꝙ fiat ſolutio alio tpe:tunc enim conſue-
4 tudinem attendendã dicit.† Pro vt eſt in hac alma Venetiarũ ciuitate aliarũ ciuitatũ Regina,in qua extat conſuetudo ꝙ penſiones domorũ in fine cuiuſlibet ſemeſtri ſoluantur ꝓ dimidia : idem voluit Alex.in l.qui hoc anno.ff.de ver.ob.& idẽ in l.ſi ſeruus.§.cũ ſeruus poſt Bar.ibi.ff.de ſtipu.ſeru.& iõ attenta generali conſuetudine & ſtilo Romanæ curię ꝙ dimidia eccleſiaſticæ penſionis ſoluatur in feſto Natiuitatis Beati Io.Baptiſtę de menſe iunii & altera dimidia ſoluatur in feſto natiuitatis ſanctiſsimi domini noſtri Ieſu Chriſti,vbi in literis non eſt expreſſum tps ſolutionis penſionis cenſeatur tacite actum inter partes,ꝙ ſolutio fiat iuxta conſuetũ ꝑ tex. in d.l.excepto.C.locat.nunquã tamen vidi aliquas literas reſeruationis penſionis ſine tpe deſtinatę ſolutionis.Adde ꝙ hanc q.examinat etiam Paulus de Roma in trac.ſuo de penſ.quẽ videre poteris.Adde huius quæſtioni ea quę ſcribit Pet.Rebuf.in commendata Francię.in trac.de pacifi.poſ.nu.128

Clericus beneficiatus an is dicatur qui ſolum habet penſionẽ ſuꝑ fructibus beneficij. Qõ xciiij.

1 *Clericus habens penſionem pro pulſando campanã:uel faciendo quid ſimile beneficiatus non dicetur.*
2 *Penſio quando dicatur aſsignata loco beneficij.*
3 *Clericus beneficiatus ĩ materia odioſa nõ dicet̃ qui tãtũ penſionẽ hẽt.*
4 *Interpretatio ſtricta fit in odioſis.*
5 *Executor gratiæ apoſtolicæ largo modo dicitur delegatus in materia fauorabili ſecus in ſtricta.*
6 *Sentẽtia priuatoria quorũcũque beneficiorũ pẽſiones nõ cõpræhẽdit.*
7 *Penſio includitur in priuatione beneficiorum facta propter hæreſim.*
8 *Clericus beneficiatus dicitur is qui tantum penſionẽ habet in materia*

fauorabili

fauorabili clericis.

9 *Clericus habens penſionem dicetur beneficiatus in materia conſtitutionis clem.vij.conceſſæ dominis venitis.*

10 *Habens regreſſum dicitur habere ius ad beneficium.*

11 *Priuilegium clericale eſt de iure diuino.*

12 *Clericus qui habet collationem beneficij et bonum ius in eo dicitur beneficiatus.*

13 *Impetrans tenetur facere mētionē de bñficio qđ habet etiā ſpe tātū.*

14 *Clericus qui beneficio eſt ipſo iure priuatus licet illud poßideat beneciatus non dicetur.*

NOnageſimoquarto quero, an appellatione clerici beneficiati veniat clericus q nullū poſsidet eccleſiaſticū bñficiū habet tñ, & ꝑcipit annuā penſionem ſibi auctoritate apoſtolica reſeruatā ſuꝑ fructibus alicuius eccleſiaſtici beneficij menſę vel dignitatis. In hac. q. dicendū puto, ꝙ aut clericus habet penſionem intitulatā conſuetā aſsignari in titulum beneficij clerico de qua dixi ſupra. q. j. & q. 21. & q. 28. & habetur per doc. in c. conquerente de cler. non reſid. & iſto caſu talis clericus in quacunq; materia dicetur clericus beneficiatus cum talis penſio dicatur proprie eccleſiaſticum beneficium, vt habetur in locis ſupra allegatis. Aut clericus habet ſimplicem penſionem ſuper fructibus
1 beneficij ſibi reſeruatam.† Et tunc ſubdiſtinguendum puto, ꝙ aut clericus habet penſionem ſibi reſeruatā pro temporali ſeruitio impenſo vel impendēdo, vt puta pro pulſando campanas, aperiendo fores eccleſię, ſiue pro pręſtando patrocinio, vel quia eſt maſſarius camparius, vel iconomus eccleſiæ, vel ex alia ſimili cauſa: & iſto caſu clericus habens talem penſionem beneficiatus non dicetur: quia ſiue ſit aſsignata talis penſio clerico, ſiue laico dicetur potius officium q̄ beneficium, vt in ca. poſſeſsiones. 16. q. j. & in c. conſuetudinem de conſuet. in vj. vbi glo. & not. Card. in clem. quia regulares de ſupplen. negli. pręlat. in viij. q. quinimmo talis penſio erit potius
2 mercedis loco.† Aut ſummus in penſione alicui clerico aſsignata ſuper fructibus beneficij loco beneficij, vtputa quando reſeruat clerico reſignanti beneficiū ſuper fructibus beneficij reſignati ne reſignans ex reſignatione ipſa nimium diſpendium patiatur, ſiue ex cauſa ceſsionis iuris quod quis in beneficio prætendebat habere, ac ex-
3 tinctionis litis & cauſæ, vel ex quacunq; alia cauſa. † Et iſto etiam caſu ſubdiſtinguendū putarem ꝙ aut ſumus in materia odioſa, aut in fa-

in fauorabili clericis.primo caſu,exempli gratia, ſi ſtatutũ ſit quòd clericus beneficiatus atrocius puniatur committens delictum q̃ nõ beneficiatus, puto dicendum, ꝙ appellatione clerici beneficiati nõ veniat clericus qui ſolum habet penſionem. Nam vt vidimus ſupra xxviij. beneficij appellatione ſtricto & propriè ſumpto vocabu-
4 lo nõ venit pẽſio.† In odioſis enim fit ſtricta interpretatio. c. odia reſtringi de regul. iur. in vj. c. ſtatutum de elect. in vj. l. quidam. ff. de liber.& poſthu. immo in odioſis & pœnalibus verba proprie intelligi debent. l. conſtitutionibus ff. ad municipa. l. iij. §. hæc verba. ff. de nego. geſt. & habetur per docto. in c. in noſtra. de iure iuran. & per doct. in l. quicquid aſtringendæ. ff. de verbo. oblig. probatur ẽt iſta concluſio per text. in clemen. 2. in §. j. iuncto. §. cæteri vero. & ibidem bona gl. in verbo quodcunq; de vit. & honeſt. cleri. vbi clericus contraueniens illi conſtitutioni eſt ſuſpenſus a pceptione fructuum beneficij quod obtinet per ſex menſes. Nec ibi appellatione beneficij venit penſio. & in §. cęteri ſacerdotes non beneficiati vtẽtes virgata veſte, dicit ibi tex. redduntur inhabiles ad quodcunq; beneficium eccleſiaſticum obtinendũ. glo. vero. in d. verbo qudcunq; dicit ꝙ cõprehendit̃ penſio q̃ in titulum datur. Ergo quę non datur
5 in titulum non cõprehenditur. † facit ad hoc quia videmus ꝙ licet executor gratiæ apoſtolicæ largo mõ dicatur delegatus: vt habetur per doc. in c. ſi ſuper gratia de offi. dele. in vj. vbi gl. in verbo principalis: tñ ſecus eſt in materia ſtricta, in qua delegati appellatione nõ venit executor. Ita dixit Abb. in c. ſi quis cõtra clericũ. col. 4. de for. cõpe. & per Fely. in c. ſuper quæſtionũ. col. pen. in verſi. capio. glo.
6 de offi. dele. † Adde pdictis ea q̃ dicit Reuer. pater. D. Lud. Gomes Rot. auditor in cõmento regulę cancel. de annal. poſ. q. xxj vbi inquit ꝙ Rota tenuit ſniam priuatiuã beneficiorũ quoruncunq; conprehendere tantum penſiones quę dantur in titulum. & ad prędicta
7 vide quę late dixi ſupra. in d. q. 28. in verſic. erit ergo † Limita tamen concluſionem prædictam non procedere in materia hæreſis: qa ſi in conſtitutione dicatur ꝙ clericus lapſus in hęreſim ſit priuatus beneficijs ſiue quod ad nullum eccleſiaſticũ beneficium admittatur: eo caſu erit etiam penſione priuatus, nec ad illã admittetur: quia in odium hæretici tali caſu verum beneficium largè accipitur: & ſic etiã penſionẽ comprehendet quæ largo modo beneficiũ dicitur: vt late dictum fuit in dicta. q. 28. ſupra. & ad hoc eſt bonus text. in cap. quicunq; in §. hæretici autem iuncta gloſſ. ibi in verbo beneficium de hæret. in vj. & iſta interpretatio fit fauore fidei,

cuius

cuius negotium admodum priuilegiatum exiſtit. cap. accuſatus.§. ſane.cum negocium de hæret.eo.lib. Hinc eſt ꝙ fidei fauore cõtra hæreticum admittuntur in teſtes excommunicati, & participes vel ſocij.criminis.c.in fidei fauorem de hęret.eo.lib.Immo & admittũ
8 tur periuri.d.ca.accuſatus.§ licet vero. † Si aũt ſumus in materia in qua iſta qualitas eſſe clericum beneficiatum eſt fauorabilis clerico, & tunc dicendum eſt,ꝙ ſicuti odia reſtringuntur,ita fauor ampliari debet vulgato text.in d.c.odia reſtringi de regul.iur.in vj. Et ideo tali caſu clericus habens penſionem ſuper fructibus beneficij ſibi re ſeruatam non pro mercede vel tẽporali ſeruitio dicetur clericus be neficiatus cum largo modo penſio beneficium dicatur: vt late tradi di.in d. q.28.ſupra. & habetur per doct. in c.quis.el ij. de præben. in vj.& in c.ad audientiam.el ij.de reſcrip.vbi per Fely. immo largo modo pẽſio dici poteſt eccleſiaſticum beneficium, vt dixi ſupra in d.q.28.in verſ.ſecundo limita. Et pdicta faciunt ad declarationem conſtitutionis nuper a ſanctiſsimo.D. N. Clemente.vij.emanatæ ad inſtantiã Sereniſsimi Ducis & Dominij Venetorũ, quorũ imperium altiſsimus feliciter ſecundet & augumentet.per quam declarauit vt infra. Statuimus & ordinamus ꝙ de cætero poſt trimeſtre a die publicationis pſentium computandum tam coniugati q̃ alij dicti dominij clerici etiam ad minores ordines promoti nõ beneficiati nec in ſacris ordinibus conſtituti cuiuſcunq; dignitatis ſtatus gradus ordinis vel conditionis fuerit, priuilegio clericali in criminalibus dumtaxat gaudere nequeant. Sed tales clericali charactere inſigniti,ac in minoribus ordinibus conſtituti non beneficiati, & alij qui ætatis legitimę ad ordines ſacros ſuſcipiendos, ſi ordinem ſacrum non ſuſceperint delinquentes pro tempore per iudices ſeculares capi inquiri:& iuxta eorum demerita omnibus pęnis quibus meri laici delinquentes de iure puniri deberent libere & licite puniri poſsint: nec ſe.ſub prętextu priuilegij clericalis tueri & de
9 fendere & ad curiam eccleſiaſticã recurrere valeant.†Sępe interrogatus fui an in iſta conſtitutione appellatione clerici non beneficiati veniret clericus cui reſeruata fuit annua penſio ſuper fructibus alicuius eccleſiaſtici beneficij: & reſpondi quod nõ per ſupradicta: quibus adde pro confirmatione illius opinionis ꝙ clerico cui penſio reſeruatur vt plurimũ datur in literis reſeruationis penſionis regreſſus ad beneficium ob non ſolutionem penſionis iuxta ſtilũ cu-
10 riæ.† Et propter huiuſmodi regreſſum dicitur habere ius ad beneficium,vt tradit Aeneas de falco.in trac.ſuo de reſerua.in 47.effectu. numero,

Conſtitutio Clem. vij

numero. x. &.xi. facit quia dicta conſtitutio eſt exorbitans a iure communi: reſtringit enim priuilegiũ fori clericis de iure cõmuni indultum. ideo ſtricte intelligi debet, vt minus lędat ius commune q̃ fieri poſsit per ea quæ tradunt doct. in. c. cauſam quæ de reſcrip. vbi dicũt reſcriptum principis eſſe intelligendũ vt minus lędat ius cõe q̃ fieri poſsit: immo ſcd'm ius cõe intelligi & interprętari debet, vt not. in l ex facto in princ. vbi Imol. ff. de vulg. & pup. ſubſti. & ibidem Alex. facit etiam: quia in exorbitãtibus non fit extenſio. c. quæ a iure communi de reg. iur. in. vj. & habetur per glo. & doct. in l. ſi conſtante in prin. vbi Alex. ff. ſol. matr. Verba ergo non bñficiatus in dicta conſtitutione intelligent̃ de clerico q nõn hẽt aliqd'

11 bñficiũ etiã eccleſiaſticam penſionẽ. † Et maxime p̃dicta ꝓcedent in caſu conſtitutionis p̃dictę: qa priuilegiũ clericale eſt clericis indultum de iure diuino. tex. eſt in. c. ſi imperator. vbi gloſſ. in verbo & diſcuti. 96. diſtin. habet̃ ꝑ Cald. in repet. c. perpendimus de ſent. excõi. Idẽ voluit ꝑpoſitus in c. in iſtis diſtin. 4. in fi. & Abb. in c. ꝓpoſuit. col. 3. verſi. ex quo infertur de conceſ. pb. & Cardi. in cle. 1. q. 1. de offic. ord. Ideo vt minus lędatur ius commune in terminis conſtitutionis p̃dictę clericus pẽſionem habens bñficiatus dicetur.

12 † Quinimmo dicebã ẽt ꝙ appellatione clerici bñſiciati ĩ terminis p̃dictæ conſtitutionis veniret clericus q collationem beneficij habet & bonum ius in eo, licet illud non poſsideat. qui. n. actionem habet rem ipſam habere videtur. c. qui actionem de reg. iur. in vj & id ad qd' actionem habemus in bonis noſtris eſſe dicitur. l. rem in

13 bonis. ff. de acquiren. rer. domi. † facit: quia impetrans tenetur facere mentionem de beneficio quod habet non tantum re: ſed etiã ſpe vt not. Cardi. in c. in noſtra. in 2. nota. de reſcript. & in clemen. 2. q. vij. de offic. ordina. Idem voluit Ioann. Andr. in regula ignorantia de regul. iur. in vj. & ad hoc eſt deciſio Rotæ. 573. incipiens quidam Cardinalis in antiqs vbi dixit expreſſe faciendam eſſe mẽtionem in impetratione beneficij de iure quod quis habet in alio beneficio licet illud non poſsideat: idem tenuit Milus in ſuo au-

14 reo repertorio. in verbo gratia. verſiculo. xiij. † Clericum autem qui ętatis legitimæ aſſecutus fuerit beneficium curatum niſi diſpẽſationem haberet de non promouendo ex aliqua iuſta cauſa ſi ad ſacros ordines infra annum promotus non fuerit dicebam quod licet beneficium poſsideret non eſſe beneficiatum quia ipſo iure tali caſu eſt beneficio priuatus per tex. in c. licet canon in. §. quod ſi infra de elect. in vj.

Appellatio

Appellatio an admitti debeat in materia penſionis. Queſt. xcv.

1 *Appellatio regulariter eſt permiſſa.*
2 *Appellatio in dubio deſerta non præſumitur.*
3 *Appellatio non admittitur quando penſio eſt reſeruata pro alimentis*
4 *Appellatio nõ admittitur in materia ſubſidij charitatiui impoſiti per Epiſcopum pro eius alimentis.*
5 *Appellatio non admittitur in cã penſionis qñ executiue proceditur.*
6 *Cauſa exprimi debet in appellatione quando quis appellat in caſu in quo appellatio eſt prohibita.*
7 *Appellatio eſt remedium oppreſſorum.*

1 Onageſimoquinto quæro. An appellatio admittatur in cã penſionis.† In iſta q. dicendum videtur quòd appellatio admitti debeat quia regulariter eſt permiſſa niſi ꝓhibita reperiatur glo. in l. q reſtituere. ff. de rei vend. eſt. n. appellatio defenſio. defenſio aũt eſt de iure naturę, l. vt vim. ff. de iuſti. & iur. & in dubio appellatio eſt admittenda vt ꝑ gloſſ. & doc. in c. vt debitus de appel. Aug. in l. qm̃ iudices. C. de appel. Car. in clem. j. q. 2. de dol. & contu. Bal. in l. ꝓperandũ. §. ſin aũt. C. de iu
2 di.† Et adeo fauorabilis eſt appellatio ꝙ in dubio deſerta non pſumitur vt voluit Pau. de Caſt. ꝑ illũ tex. in l. j ff. ſi qs caut. & habetur ꝑ Deciũ in conſi. 34. in 2. col. in 1. volu. Quinimmo de iure canonico appellatio eſt ꝑmiſſa e quolibet grauamine licet ſecus ſit de iure ciuili. c. ſuper eo vbi Decius. col. 2. verſ. tertio not. de appel. el 2. Diſtinguendum tamen puto in iſta q. quòd aut penſio fuit reſeruata clerico ꝓ alimentis aut ꝓ alio ſimili t pali officio, aut fuit aſſignata alicui clerico ex eo qa beneficiũ quod obtinebat alteri renũ
3 ciauit. ſeu litigando ceſſit iuri liti & cauſę vel alio modo. † Primo caſu qñ. ſ. penſio fuit reſeruata pro alimentis & vitæ ſuſtentatione ſiue ꝓcedatur executiue ſiue alio modo appellatio nõ admittetur. cauſa n. alimentorũ appellationem non recipit ſecundum Specul. in tit. de appel. §. in quibus verſi. Sed nunquid quando iudex. Bar. in l. mella. in prin. ff. de alimen. & cibar. legat. & in l. fi. circa prin. ff. de appel. Bal. in l. nemo C. de ſumma tri. & fid. catho. & ex prædictis.
4 † Idem determinat Bellen in trac. ſuo de ſubſid charit. q. lv. in ſubſidio charitatiuo impoſito per Epm̃ ꝓ alimentorũ neceſſitate dicẽs, quòd

ꝙ eo caſu appellatio non admittitur quod etiã in omni caſu eſſet dicendum in pẽſione ſi indiſtincte teneremus opinionem Romani in conſilio ſuo.388.incipiente,in caſu propoſiti thematis: vbi indiſtincte voluit penſionẽ cedere in cãm alimentorum de quo per Fe-
5 lyn.in c.ad audientiam.el ij.de reſcrip.& dixi late ſupra.q 45.† Aut penſio non fuit aſsignata ex cauſa alimentorum:& tũc ſi executiue procedatur iuxta ſtilum in ſimilibus ſeruari ſolitum,puto appellatiõnẽ admitti nõ debere regulariter niſi aliqua iuſta ſubſiſtente cã, quia ab executione non appellatur. l.ab executore.ff. de appel.cum ſimil.Et ideo in materia penſionis regulariter nõ datur commiſsio de ſtilo Curię niſi ſine retardatione ſolutionis penſionis,vt dixi ſupra in pluribus quæſtionibus huius tractatus niſi in, caſibus quos notaui ſupra.q.85.veruntamen ſi executor literarum reſeruationis penſionis in exequendo modũ excederet,eo caſu appellatio admittenda eſſet:puto tamen ꝙ cauſa exprimi deberet in appellatione ꝑ ea quæ voluit Abb.poſt But.in c.quo ad conſultationem de re iudi. & ibi Felyn.col.ix.in verſi. oportet exprimere cauſam.& Bart. in d.
6 l. ab executore.& ibi Bald. † In quibus locis doctores concludunt ꝙ vbi regulariter appellatio eſt prohibita appellans cauſam, exprimere debet licet aliqui contrarium teneant,quorum opinionem & fundamenta refert Felyn.in dicto c.quo ad conſultationem colum. ix. quem videre poteris. Aut agitur via ordinaria,vt quando quis agit ſuper nullitate reſeruationis pẽſionis ſiue ſuper illius reductione vel ſuper ſpolio penſionis ſubtractę de quo dixi ſupra. q.35. & quæſtione. 47. ſiue quando hæres penſionarij defuncti petit penſiones decurſas non ſolutas contra rectorem beneficij de quo dixi ſupra q. 49. & iſtis caſibus appellatio admittenda eſſet, quia nulla ratio appellari prohibet cum propterea non retardetur ſolutio
7 penſionis in caſibus expreſsis in dicta. q. 35.& 45.† Appellatio enim regulariter eſt permiſſa cum ſit remedium oppreſſorũ:eſt gloſſ. & docto.in d.l.qui reſtituere,in verbo reſtituere.ff.de rei vendi.l.in minoribus,& ibi Barto.C.de appel.Sozin.in conſi.cxcv.incipiente circa verſi. ſed præmiſsis non obſtantibus.& conſi. 300.incipiente in cauſa interpellationis verſi.ſecundum eſt in 2.volu.Et per Spec. late in tit.de appel.§.poſtq̃.in princ.verſic. Et quidem.vbi regulam ponit quod appellatio regulariter eſt permiſſa,faciunt dicta in prin
8 cipio huius quæſtionis. † Vnũ tamen nota dignũ non omitto ꝙ in caſibus in quibus in materia penſionis non datur cauſe commiſſio ſine illa clauſula ſine retardatione penſionis debitor pẽſionis ad beneficium.

neficium. c. Odoardus de ſolutionibus non admittitur ita de ſtilo ſignaturę iuſtitię eſſe dicit. Reue. pater. dominus Ludouicus Gomes in commento regulæ de non iudicando iuxta formam ſupplicationis. q. vlti. in vlti. carth. nu. 88

Penſio an dicatur odioſa vel fauorabilis. Qō. xcvj.

1 *Penſio quo ad ortum eſt odioſa.*
2 *Onera incumbentia Rectori eccleſiæ tria ſunt.*
3 *Onera epiſcopalia incumbentia Rectori eccleſiæ quatuor ſunt.*
4 *Penſio aſsignata pro alimentis etiam quo ad ſui ortum eſt fauorabilis.*
5 *Legatū alimentorum etiā factum diuiti cenſetur in piam cām factum.*
5 *Penſio iam in eſſe deducta fauorabilis eſt.*
6 *Penſio eſt beneficium ſine ordinis obligatione.*
7 *Penſionarius fructus beneficij ſine labore manducat.*
8 *Penſio eſt premium ſine opere.*
9 *Penſio eſt merces ſine cuſtodia.*
10 *Iuriſditio dū deducit̄ in eſſe eſt odioſa, in eſſe deducta eſt fauorabilis.*

NOnageſimo ſexto q̄ro: vtrum penſio dicatur odioſa vel fauorabilis iſtā quæſtionem intellige in penſione aſsignata clerico ſuper fructibus alicuius eccleſiaſtici beneficij menſę vel dignitatis non tamen in ſtipendium. Circa quam diſtinguendum puto qđ aut conſideramus penſionis ortum & quando in eſſe deducitur: Aut conſideramus penſionem iam in eſſe deductā. & clerico reſeruatam. †Primo caſu dicendum erit penſionā eſſe odioſam.
1 eſt. n illius ortus cōtra regularem iuris diſpōnem cum ex illa detur ſciſsio in beneficijs. quod vtiq; eſt de iure cōi reprobatum. ca. cum cauſam. c. verum. c. maioribus de præben. c. vnico vt eccl. benefi. ſine domi. conferan. Nil etenim aliud eſt penſio q̄ certa portio ex beneficio ad tempus ſeparata a quo dependet ſicuti vſufructus a proprietate de quo late dixi ſupra. q. 1. Et imponere penſionem beneficio eſt illi ſeruitutem iniungere cum ſit quędam ſeruitus penſio ipſa vt dixit Caccialup. in tract. ſuo de penſ. q. 8. & Paul. de Roma in tract. ſuo de penſ. in 8. & ulti. quęſito. nu. 22. vbi dixit quòd penſio eſt plaga fętida ex percusſione nerui eccleſiaſticę diſciplinę ſimilitudinarie inflicta. Ad idem Gomes. in commento regulæ cancel. de infirmis reſignā. q. xvi. vbi dixit penſionis impoſitionē eſſe odioſam q̄a eſt contra charitatem: nā q̄ non ſeruit altari de altari viuere non

non debet.c.charitatem.& c.eccleſiaſticis.7.q.2.& contra apoſto li ſnīam dicentis qui non laborat non manducet.cap.clerici.j.q.2.
2 †Cōfirmantur p̄dicta quia multoties accidit quòd detracta penſio ne non remanet tantum rectori eccleſiæ grauatæ illius onere quòd poſsit onera ad quę de iure tenetur pſoluere quæ tria ſunt.Primum quòd hoſpitalitatem ſeruet.c.j.42.diſtin.c.florentinum.85.diſtin.
3 † Secundum eſt quòd ſoluat onera epiſcopalia quæ quatuor ſunt vt per Card.in cle.1.de cenſi.q.12. videlicet viſitatio, correctio, procuratio & ſolutio cathedralici quæ oīa dicit eſſe impræſcriptibilia & contineri ſub epiſcopali imperio mero nec ea poſſe Ep̄m tacite vel expreſſe abiicere allegat tex.in l.legatus ff.de offi.p̄ſid.& l. ius agnationis.ff.de pac.& Hoſt.in ſum.de offi.ord.in §.quid ptinet tertium eſt quòd poſsit congruam ſuſtentationem ex fructibus beneficii habere 21.q.j.c.j.& c.is cui de p̄b.in 6.c.j.de inſti.c. ſicut nobis.de ſupplen.negl.p̄lat.c.cū adeo de reſcri.c.conquerente. de cler.non reſid.c.extirpande de p̄b.accedat quòd pp tenuitatem red dituum qui remanent rectori beneficij ſoluta penſione ſepenumero diuinus cultus in eccleſia non ſolum minuitur,ſed contemni tur,vt experientia q̄ eſt rerum magiſtra nos edocet. c. quam ſit de
4 cle.in 6.† Erit ergo ex p̄dictis concluſio quòd penſio cum in eſſe deducitur dicetur eſſe odioſa:iſta tn̄ concluſio limitāda erit vt non procedat quando penſio reſeruaretur clerico p alimentis.Nam ta li caſu eſſet fauorabilis ēt conſiderato ipſius ortu. nam diceretur tunc penſio aſsignari in piam cām. æquiparantur.n.iſtę gratiæ papales diſpoſitionibus teſtatorū vt eſt tex.in c.qa in cunctis de con cel p̄b.c.ſi pluribus de p̄b.in 6. Legatū aūt alimentorū cenſetur in piā cām factum ēt ſi fiat diuiti vt habetur p doc.in l.ſi certis annis vbi Alciat.C.de pac.alleg.glo.in l.ſi qs Titio.ff.de leg.2. Ergo idē erit in reſeruatione penſionis p alimentis facta,qa pia dicetur cā
5 & ſic fauorabilis.† Secundo vero caſu videlicet in penſione in eſſe iam deducta & reſeruata clerico ſup fructibus beneficij ex cā renūtiationis vel ceſsionis iuris & extinctionis litis & cauſę vel ex eo q Papa voluit puidere clerico vt commodius ſuſtentari valeat. & iſto caſu puto reſeruatam penſionē eſſe fauorabilē quod ex multis comprobari poteſt.Et primo quia videmus q ad exactionē penſionis contra debitorem non ſoluentem proceditur executiue nullis ſeruatis terminis:niſi monito debitore q ſoluat vel doceat de ſolutione,vt dixi ſupra.q.71.Secundo quia p quācūque litis pendentiā vel ſup nullitate & inualiditate reſeruationis pēſionis vel ſup illius

reductione

reductione ad conuenientem ſummam vel aliter regulariter nunquam retardatur ſolutio penſionis nec datur cōmiſsio cauſę per ſignaturā iuſtitiæ niſi cum clauſula ſine retardatione ſolutionis pēſionis vt etiam dixi ſupra quæſtione.35,in fine & traditur per Staphileum rotę auditorem in tract.ſuo de literis iuſtitiæ fol.153.verſiculo quando vero vtraq;,verū tamen & quibuſdam caſibus etiam in materia penſionis datur commiſsio ſine dicta clauſula quos caſus enumeraui ſupra quęſtione.85.Tertio facit quia videmus ꝙ in iſta materia penſionis regulariter appellatio nō admittitur de quo dixi in proxima pręcedenti quæſtione. Quarto facit quia videmus quod penſionarius officium dicere non tenetur & tamen beneficij fructus in ſuos vſus & vtilitatem conuertit vt dixi ſupra quęſtione. xxx.Quinto penſionarium ad reſidentiam non teneri declaratum eſt ſupra quæſtione.xxxj.Sexto quia penſio multa habet priuilegia quæ enumerat Paulus de Roma in d.tract.ſuo de penſ.in vij.quęſito in verſiculo.Redeundo ergo ad principale numero ſeptimo.

6 † Primum priuilegium dicit eſſe quod pēſio eſt beneficium ſine ordinis obligatione,quia clerico aſsignata non obligatur clericus ad aliquorum ſacrorum ordinum ſuſceptionem iuxta not. in ca, ex eo de electio. in vj. tu dicas quod hoc non eſt priuilegium penſionis, quia videmus quod etiam clericus obtinens beneficium eccleſiaſticum ſine cura non tenetur promoueri ad ſacros ordines: vt not. in c.licet canon de elect.in vj.& in c.ſi eo tempore de reſcr.eo.lib. & tamen maior eſt ratio in habente beneficium ſine cura q̄ in penſionario cum penſio ꝓpriè non ſit bñficium eccleſiaſticum vt vidimus ſupra quæſtione prima & quæſtione. 28. Secundum priuilegium dicit eſſe quòd in penſione gratia indebitū reputatur contra illud apoſtoli ad Roma.quarto dicentis quòd ei cui merces opera-

7 tur ſcd̄m gratiam non imputabitur ſed ſecundum debitum.† Tertium priuilegium eſſe aſſerit quia pēſionarius fructus beneficij ſine labore manducat contra ſententiam apoſtoli dicentis qui non laborat non manducat.c.clerici prima quæſtione ſecunda. Quartū priuilegium dicit eſſe quia penſionarius frangit iuſtitiæ ęqualitatē illud ſcilicet ius ſuum vnicuiq; tribuens inſtit.de iuſt. & iur.§.Iuris præcepta.honores etenim & commoda diuidi debent ſecundū qualitates laborum.c.ius militare prima diſtinct. Penſionarius autem nullos facit labores cum ad aliquid faciendū non obligetur. † Quītum priuilegium adducit ꝙ penſio eſt præmiū ſine opere:quia qui non ſeruit altari inde non debet viuere nec præmium conſequi. c.

Priuilegia p[...]

charitatē &.c.eccleſiaſticis xij.q 2.hinc eſt ꝙ os bouis triturantis alligari non debet.c.extirpandę de ꝓb.Sextū priuilegiū atteſtat eſſe qđ pēſio ſit leges ſine vomere & aratro & meſsis ſine ſemine qa pēſionarius metit vbi ñ ſeminauit & cōgregat vbi ñ ſparſit.Lucę.c. xix.Matthęi.c.25.& ī pēſione verificat illud Io.c.4. ego miſi vos metere qđ ñ ſeminaſtis,& alij laborauerūt, & vos ī labore eorū in-
9 troiuiſtis † Septimū adducit qa pēſio eſt merces ſine cuſtodia ad q̃ paſtor de iure tenet̄.c.q̄uis de re iudi. cle. 1.de deci.l.qui mercedē. ff.locat.penſionarius.n.ad reſidētiam nō tenet̄ vt ſupra dixi.Octauū priuilegiū eſſe aſſerit qa pēſio eſt bñficium ſine onere, penſionarius enim non obligatur ad tria illa onera ad quæ de iure tenent̄ eccleſiarum rectores,de quibus qdē oneribus dixi ſupra ſubdēs dictus Paulus ꝙ dicere poſſumus ꝙ pēſio eſt medulla tritici & adeps, frumēti,Butirū de armento & de lac ouibus, meraciſsimus ſanguis vuę,mel de petra,& oleū de duriſsimo ſaxo, videlicet de patrimonio Chriſti,& ꝙ pēſio reſeruata alicui clerico dicatur eſſe fauorabilis patet,qa vt plurimum reſeruatur ꝓ ſuſtētatiōe,& eam cām alimētorū ſapere tenuit Romanus in conſ.ſuo. 388.incipiente in caſu. propoſiti thematis vbi latius hęc ꝓſeqtur.& eū refert Fely.in c. ad audientiam el. .de reſcri.cuius opinionē videt̄ ſeq curia Romana q̄ multum fauet exactioni penſionis vt de ſe patet.& ideo de ſtilo appōnit in literis reſeruationis penſionis,ꝙ ceſſans illam ſoluere ꝑ tp̄s in illis appoſitum ſit bñficio ip̄o priuatus,faciunt ēt ad p̄dicta q̄
10 dixi ſupra.li.lxij.lxxj.& q lxxij † Adde p̄dictis ꝙ non eſt inconueniēs ꝙ aliqđ qñ in eſſe deducitur dicatur odioſum. ſed in eſſe deductum dicatur fauorabile,videmus enim ꝙ iuriſdictio dum in eſſe deducitur eſt odioſa,ſed poſtq̄ in eſſe deducta eſt fauorabilis vt voluit Abb.in c. 1.col.vij verſi.quo ad primum de iudic.

Regula cancellarię de triennali poſſeſſore an locum habeat in penſione. Quęſtio. lxxxxvij.

1 *Dictio quodcunq; importat omnimodam generalitatem.*
2 *Verbū quoſcūq; cōprehēdit ēt eos q veniūt ex īpropria ſignificatiōe.*
3 *Statutum ſi dat facultatem alicui cognoſcendi de quibuſcunq; cauſis nulla cenſetur excepta.*
4 *Fideiuſſor ſi promiſit præſentare principalem quandocunq; intelligit̄ etiam poſt ſententiam.*
5 *Geminatio verborum maiorem vim & expreſsionem habet.*

Geminatio

6 *Geminatio reſcripti habet vim motus proprij.*
7 *Geminatio reſcripti vim habet clauſulæ ex certa ſcientia.*
8 *Geminatio reſcripti vim habet clauſulæ non obſtante.*
9 *Geminata verba enuntiatiua idem operantur ac ſi eſſent diſpoſitiua.*
10 *Sententia priuatiua quorumcunq; beneficiorum comprehendet tantũ penſiones quæ dantur in titulum.*
11 *Verba intelligi debẽt vt aliquid operẽtur ſecundum naturam actus.*

NOnageſimoſeptimo q̃ro ſtatutum eſt ꝑ regulã cãcellariæ apoſtolicæ ꝙ ſi q̃s q̃cũq; eccleſiaſtica bñficia qualiacunq; ſint ꝑ trienniũ pacifice poſſederit moleſtari neq̃at ſuper eiſdẽ: an dctã rẽa defendat clericũ q̃ pacifice ꝑ triẽniũ poſſedit penſionẽ ſibi auctoritate apoſtolica reſeruatã ſuper fructibus bñficij, q̃ fuit in poſſeſsione vel quaſi illã exigendi a rectore bñficij grauati illius onere. & videt̃ prima facie dicendũ q̃d ſic. quia licet regulariter appellatione bñficij eccleſiaſtici nõ veniat penſio vt ꝑ Caccia. in trac. ſuo de penſ. q. xxx. & vlt. & dixi ſupra. q. 28. Tñ vbi apponunt̃ illa verba & aliud quodcunq; bñficiũ cõprehenditur penſio vt voluit Caccia. loco ꝓximo allegato & Fely. in c. poſtulaſti col. x. verſi. quarta concluſio de reſcri. allegant ad hoc gl. in cle. 2. in §. dignitatẽ vero in fine in verbo quodcũq; de vit. & hone. cle.
1 † Dictio enim quodcunq; importat oĩmodam generalitatem tex. eſt in c. ſolitæ benignitatis de maio. & obe. vbi Abb. in vlt. not. facit q̃a dictum verbum quodcunq; videt̃ cõprehendere omnia bñficia eccleſiaſtica etiam quæ impropriè veniunt appellatione bñficij eccleſiaſtici: vt eſt penſio per ea q̃ voluit Curtius iunior in conſi. ſuo. 48. incipiente, præſupponitur in facto colũ. 1. in 1. volu. & idem in
2 conſilio. 1. col. 1. nu. 4. in eod. volu. † Vbi dixit quod natura verbi quoſcunq; eſt comprehendere omnes etiam qui veniunt ſecundum impropriam ſignificationem. & qui alias ex natura actus non venirent per ea q̃ not. Bal. in l. 1. 34. q. ff. de rer. diuiſ. vbi dixit ꝙ feudũ acceptum pro ſe & hæredibus quibuſcunq; tranſit etiã ad extraneos hæredes facit tex. in clem. 1. de iudic. vbi verbũ quibuſcunq; comprehendit clericos & laicos cõferunt ad prædicta quæ dixi ſupra.
3 q. 28. in verſ. erit ergo conclu. & q. 19. † Facit q̃d voluit domi. in c. decet in principio. col. 3. de immu. eccl. in vj. vbi dixit ꝙ q̃n lex vel ſtatutum dat alicui facultatem cognoſcendi de quibuſcunq; cauſis, tunc nulla cenſetur excepta & excluſa. † Ad idem facit quod voluit Angelus. in l. quod ſi nolit. §. ſi quis ita. ff. de edili. edict. vbi

dixit ꝙ ſi fideiuſſor promiſit pręſentare principalem quandocunq; intelligitur etiam poſt ſentētiam, licet ſecus eſſet ſi ſimpliciter illū pręſentare promiſiſſet. l. græcè. §. poſt litem. ff. de fideiuſſ. Corroboratur fortius iſta opinio ex eo, quod in d. regula ſunt geminata verba quorum vnum quodq; de per ſe denotat omnimodā generalitatem. dicitur enim in ea ſi quis quęcunq; eccleſiaſtica beneficia qua-
5 liacunq; ſint. † Iſta enim geminatio varborū generalium maiorem vim & expreſsionē habent & denotant vt not. ꝑ Bar. in l. cū ſcimus C. de agricol. & cenſit. libro. xj. & ꝑ Roma. in l. ſi vero. §. de viro in xxxj. fallen. ff. ſolut. matri. & Decium in conſ. 315. incipiente ſupe-
6 rioribus col. 2. in 2. volum. † Et adeo magna eſt vis geminationis ꝙ licet alias motus ꝓprius non præſumatur niſi ſit expreſſus, tamē geminatio reſcripti vim habet motus ꝓprij vt dixit Bal. in l. nec dā noſa. C. de precib. imperat. offeren. cuius dictum extollit Roman. in d. l. de viro. § ſi vero in prędicta. 31. fallen. Alexan. in l. 3. ff. quod quiſq; iur. Prępoſit. in c. per tuas in quarta col. de diuor. Fely. in c. ſi quando col. fin. in verſi. Geminatio reſcripti de reſcri. & habetur ꝑ inſignem doctorem dom. nū & pręceptorem meum. D. Guilielmū
7 Pontanum peruſinum in l. cum filio. nu. 61. de legat. 1. ff. † Quinimmo & reſcripti geminatio vim habet clauſulę ex certa ſciētia gl. in c. 1. in verbo noſcatur. in reſcripto ēt dicimus. de conſtit. in vj. gl. 1. in c. reſcripta. 25. q. 2. & probatur per text. cum gl. in c. ſi quā-
8 do de reſcri. & ibi per Fely. col. vlt. verſi. Geminationes ſcripti. † Et etiā reſcripti geminatio vim habet clauſulę non obſtante vt per D. Ant. de But. in c. quæ in eccleſiarum col. pen. in verſi, quandoq; eſt dubiū de conſtit. & idem in. c. 1. col. 4. in verſi. ſaluari poteſt dictū legiſtarū de reſcri. & ꝑ Fely. in d. c. ſi quando. & licet cōfeſſio facta abſente parte non ꝓbet tex. eſt in l. ſi certum. §. ſi qs abſente. ff. de confeſ. glo. in c. fin. extra de confeſ. & in. l. vnica. C. de confeſ. Iſtud tamen fallit quando confeſsio eſt geminata. tex. eſt vbi Bart. in d. L. cum ſcimus. C. de agricol & cenſi. lib. xj. & tradit Gozad. conſi. ſuo
9 79. incipiente viſo proceſſu col. vlt. nu. x. † Et geminata verba enūciatiua idem operantur ac ſi eſſent verba diſpoſitiua vt dixit Abb. in c. cum dilectus in fine de ſucceſ. ab inteſt. & in repet. c. ꝑ tuas de arbit. & eſt caſus ſingularis in. l. 1. C. de plus pet. accedat ꝙ geminatio verborum magis explicitam teſtatoris voluntatem oſtendit: vt not. in l. Baliſta. ff. ad Trebel. & habetur per Deciū conſ. 582. incipiente, pro fundamento. & conſi. 584. incipiente, viſa prohibitione col. 2. nu. 7. in. 3. volu. Et de iſta materia geminatorū verborum vide

vide latius per Anto. Corſettum in tract. ſuo de verb. geminatis. Iſtis tamen non obſtantibus contrariam partem de iure veriorem eſſe puto, ꝙ immo dicta regula non defendat penſionariũ licet fuerit in pacifica poſſeſsione, vel quaſi percipiendi annuam penſionẽ per trienniũ. Nam regula pdicta ſemetipſam declarat in illis verbis ex apoſtolica vel ordinaria collatione aut electione. Nam loquitur de beneficijs collatiuis electiuis & ſimilibus. conſtat autem quod pẽſio non eſt titulus beneficij, nec confertur nec ad illam eligitur aut pręſentatur quis, immo morte penſionarij extinguitur in totum, & finitur ſicuti vſufructus morte vſufructuarij. §. finitur inſti. de vſufr. & dixi ſupra. qõ. 1. & tradit Hieronymus Paulus in libello ſuo quem aliqui vocant practicam cancellariæ fol. 48. & de quo dixi etiam ſupra. q. xij. Cũ igitur verba dictæ regulæ non conueniant pẽſioni: ergo nec diſpoſitio illius locum habebit in pẽſione l. quarta. §. quoties. vbi Barto. ff. de dam. infect. l. ita autem in princip ff de admi. tuto. vbi Bart. c. indẽnitatibus. §. penul. de elect. in. vj. l. hoc accuſare. §. oĩbus accuſ. Nec obſtat quòd dicebat quòd ſub illo verbo quodcũq; beneficium comprehẽderetur penſio per gloſ. in d. clemen. 2. in verbo quodcunq; de vita & honeſt. cleri. qa rñdetur, quòd illa glo. hæc non dicit, ſolum enim loquitur de penſione quæ in titulum datur. nõ autem de ſimplici penſione aſsignata clerico ſuper fructibus beneficij de qua loquimur. † Quiniınmo
o ſententia priuatiua beneficiorum quorũcũq; comprehendit tantum penſiones quæ in titulum dantur: ita refert Gomes Roię auditor tenuiſſe Rotã in commẽto regulæ cancel. de annali poſſeſsione. q. 21. Ad illud vero qđ dicebat, quòd illud verbum quodcunq; comprehendit etiam illud qđ ſcđm impropriam ſignificationem vocabuli venit: reſpondetur quòd ꝓcedit quãdo ſubiecta materia id patitur: ſecus vbi repugnat. Nam eo caſu generalitas recipit reſtrictionẽ de habilitate facit tex. in l. vt gradatim & ibi not. ff. de muner. & honor. & eſt glo. in §. ſed hęc ſolennia inſtit. de verbo. oblig.
11 † Facit q̃a licet alias verba intelligi debeant vt aliquid operentur: tñ operari non debent niſi ſcđm naturã actus de quo agitur vt not. Bal. in rub. C. de contr. empt. in ix. q. & habetur per Alex. conſi. xxj. incipiente, viſo compromiſſo. col. 3. lib. v. & per Deciũ conſi. 473. incipiente, quęrit in effectu colũ. vlt. verſi. & licet verba in. 3. volu. An aũt dicta regula defendat Rectorem beneficij qui p triennium penſionẽ non ſoluit Gomes auditor Rot. in cõmẽto regulę pdictæ mouet hanc qõnem & determinat quòd nõ in. q. 50. Quid autẽ ſit

de regula cãcellarię de annali poſſeſſore an locũ habeat in penſio-
ne ipoſita ſup fructibus bñficij p annũ poſſeſ. idẽ Gomes in cõmẽ-
to regulæ pdictæ. q 21. determinat ꝙ non. vide vtrobiq; per eum.

Penſio an ſolui debeat iuxta valorẽ ducati auri de camera currentem tempore reſeruationis pẽſionis: vel tempore ſolutionis fiendæ. Qõ. xcviij.

1 *Decima ſolui debet conſiderato valore monetę tpe ſolutionis.*
2 *Solutio quæ fieri debet ex lege vel ſtatuto debet fieri ex moneta et valore currenti tempore ſolutionis.*
3 *Statutum & reſcriptum ęquiparantur.*
4 *Pecunia quando ex vltima voluntate debetur fieri debet ſolutio iuxta valorem monetę currentis tempore ſolutionis.*
5 *Quid dicendum ſit in contractibus & ſententijs.*
6 *Debitor penſionis an penſionem ſoluere debeat in ducatis auri de camera vel in moneta currente.*
7 *Pẽſio reſeruata ĩ ducatis auri ĩ auro de camera nõ pũt ſolui ĩ moneta.*

NOnageſimo octauo quęro. Iam pluribus annis fuit reſeruata pẽſio ãnua duca. xxx. auri de camera Titio clerico ſuper fructibus alicuius bñficij, & tũc tpis ducatus auri đ camera valebat minus q̃ nũc valeat: q̃rit an ſolutio pẽſiõis fieri dẽat ĩ moneta habito reſpectu ad valorẽ ducati auri de camera, tpe reſeruationis pẽſiõis currentẽ, ſiue habito reſpectu ad valorẽ currentem tpe ſolutionis fiẽdę. Iſta qõ eſt frequẽs & đ ea pluries fuimus interrogati pp valorẽ ducati auri de camera q multũ excreuit non pondere ſed valore monetę currẽtis. q̃ videt̃ decidi poſſe p text. in c. olĩ cãm đ cenſi. vbi dicit quod ſinodati cũ epo ſolui dẽt đ moneta antiqua q̃ currebat tpe conſtitutionis vel ſaltim ſolui debet extimatio antiquæ monetæ. ſic dicendũ videtur in caſu noſtro; vel dari & ſolui debere tot aurei de camera eiuſdẽ qualitatis vt erant tpe reſeruationis pẽſionis vel ſolui debere in moneta æſtimatio & valor du-
1 cati de camera currens tpe ſolutiõis fiẽdę. † Idem in decima quod
ſolui debeat alterato valore monetę ñ ſcđm tps quo impoſita fuit. Sed cõſiderato valore monetæ tpe ſolutionis fiendæ ut concludit Pau. de liazar. in cle. ſi bñficiorũ de decim. ubi ad partes arguit quẽ ſequitur ibidem Petr. de Ancha. & licet Cardi. ibidem in. xiiij. q. & etiam Io. de imol. dictam concluſionem in decima non firment tñ

illam

illā tenuit Io.And.ibi in ſua glo.ſuper verbo currentē,hanc etiā cō
cluſionem in decima tenet Bellenc. in trac.ſuo de charit.ſubſidio.
2 q.87.pro qua adducit.† ꝙ qñ ſolutio debet fieri ex lege vel ſtatu-
to ſuperioris:moneta currens tpe legis vel ſtatuti conditi non de-
bet cōſiderari ſed ea quæ currit tpe ſolutionis fiendæ:allegat Spe.
in tit.de oblig.& ſolut.§.nunc aliqua ad fi.in verſi.pone,in ſtatuto
qui id tenet per l.penul.C.qui admitti.& l.1.C.de conſti.pecu.quē
refert & ſequitur in c.quanto de iure iuran.Bal.in l.illud.C. de ſac.
ſanc.eccl.& latius Roma.in conſi.ſuo.123.incip.circa primum du
bium.vbi dixit idem dicēdum eſſe in pecunia quæ debetur ex reſcri
pto vel ſuperioris pcepto,in qua attendi nō debet tempus reſcripti
vel præcepti quo ad monetam tunc currentem.ſed tps ſolutionis.
3 fiendæ.† Statutum enim & reſcriptum æquiparantur vt no.Innoc.
in c.cauſam quæ de reſcri.& videtur ſentire glo.in l.ſi pcuratorem
§.ſi ignorantes in verſ.igitur.ff.manda. Quando autem ex ſtatuto
debetur pecunia vt ſupra dictum eſt,attenditur tempus ſolutionis.
4 ergo idem erit quando ex reſcripto.† Et idem dicendū eſt ſecundū
Roma.in d.ſuo conſ.quando pecunia debetur ex vltima voluntate:
nam etiam tūc fieri debet ſolutio cōſiderato valore & curſu mone
tæ currentis tpe ſolutionis fiendæ,non aūt tpe conditi teſtamenti:
p quo dicit eſſe caſum multū notabilē in l.cū certū in verſ. ptium
pſentis tpis.ff.de aur.& arg.lega.Contrarium tamen in teſtō vide
tur ſenſiſſe Oldr.in conſi.ſuo.31.incip.thema tale eſt:quidam.vbi
dicit ꝙ ſi quis reliquit in ſuo teſtō libras ducentum alicui & poſt
modum vixerit annis decem & alterata eſt moneta,ꝙ ſolutio fiet
de moneta vſuali quæ currebat tpe cōditi teſtamenti:& Old.ſequi
tur Abb.in c.olim cām.ppe finē de cenſi.Iſtam tamen opinionem
Old.reprobat Rom.in d.conſ.& reſpondet ad oīa adducta p Old.
5 dicens ꝙ eius intentionem non pbant.† Quid aūt dicendū ſit in cō
tractibus & ſententiis cum non ſit pſentis ſpeculationis nō pono:
videre poteris Old.in d.conſ.31.Cyn.& alios in l.in minorū. C.in
qb.cau.in integ.reſti.non eſt neceſ.Specu.in d.§.nunc aliqua.& ibi
dem Io.And.in addi.Bar.in l.Pau.ff.de ſol.& in l.cum qd.ff.ſi cer.
pet.Bal.in l.ſi qs argentū.C.de dona.& in l.acceptā.C.de vſur.&
in l.qcunque col.vlt.C.de ſer.fug.But.&alios in d.c.quanto de iu
reiur.tex.& gl.in c.olim & ī c.cū canon.de cenſi.Old.conſ.13.cō
ſil.38.conſi.168.& conſ.250.Alb.in tra.ſuo ſtatu.in i.par.q.142.
Imo.poſt Bar.in l.pen.§.mancipia.ff.ſol.mat.Doc.in clem.ſi bene
ficiorum de decim.& latiſsime per Alber.Bru. in trac.ſuo de augu

mento in vltima concluſione principali ad quẽ recurras in iſta materia tanquã ad fontẽ ſi cupis materiã augumenti monetarũ copioſe & radicitus videre. erit ergo concluſio in caſu q. noſtræ, quòd ſolutio pẽſionis fieri debeat habito reſpectu ad valorẽ ducati auri de camera currentem tpe ſolutionis fiendæ. Quid autem dicẽdum ſit quando debitor penſionis fuit in mora non ſoluendo tpe deſtinatę ſolutionis, & poſtmodum creuit valor ducati auri de camera. vide
6 per dictum Albe. Brun. loco præallegato. † An autem debitor penſionis teneatur ſoluere in ducatis auri de camera vel in moneta currente, Rota in quadã cauſa hiſpana decisit quòd ſolutio penſionis quę fit in partibus fieri poſſit in moneta currente dummodo tantũ valeat. Ita dicit D. Ludouicus Gomes epiſcopus ſarnen. & auditor rotæ in cõmento regul. cancell. de valore exprimen. q. 8. ſubdit ta
7 men in curia fit talis ſolutio in ducatis auri de camera. † Vnũ tamẽ non omitto, ꝙ ſi in literis reſeruationis penſionis eſſet expreſſum ꝙ ſolutio penſionis fieret in ducatis auri in auro de camera ſiue in ducatis auri in auro largis, tunc debitor penſionis cogi non poſſet ad ſoluendum eſtimationem dictorũ ducatorum in moneta currẽte. Nec ipſe ſoluere poſſet in moneta, vt concludunt doc. maxime Martinus de Laud. in trac. ſuo de monet. Albe. in d. trac. de augumẽto. in d. q. vlt. col. 8. & Cur. in l. cum quid. ff. ſi cer. pet.

Tranſlatio penſionis de vno in alium an fieri poſſit data pecunia transferenti pro translatione ab eo obtinenda. Quæſt. xcix.

1 *Decima ſoluitur ita de penſione ſicuti de beneficio.*
2 *Illegitimus penſionis non eſt capax ſine diſpenſatione.*
3 *Cauſa penſionis eſt eccleſiaſtica.*
4 *Extinctio penſionis eſt fauorabilis.*
5 *Regreſſum habens ad beneficium dicitur ius ad illud habere.*
6 *Simonia quid ſit.*
7 *Penſio non eſt ſpirituale nec ſpiritualitati annexum.*
8 *Penſio uti debitum pecuniarium poteſt remitti in totum uel pro parte ſimpliciter uel ad tempus.*
9 *Penſio redimi poteſt per rectorem beneficij grauati illius onere.*
10 *Penſio contractibus profanis equiperatur.*
11 *Illegitimus non eſt capax feudi ſiue emphyteoſis eccleſiaſtice.*

Ingreſſus

12 *Ingreſſus religionem facta profeßione pro mortuo habetur.*
13 *Cauſa penſionis quare agitari nõ poßit coram iudice ſeculari.*
14 *Cauſa priuationis beneficij ob non ſolutionem penſionis eſt profana.*
15 *In extinctione penſionis magis uerſari poteſt animæ periculum cum ſit per pecuniam quàm in tranſlatione.*
16 *Ius patronatus quare in alium transferri non põt accepta pecunia.*
17 *Simonia ita cõmittitur in annexis ſpirituali ſicuti in ipſis ſpũalibus.*
18 *Simonia eſt dare aliquid temporale pro conſequendo aliquod præambulum ad beneficium.*
19 *Regreſſus ob non ſolutionem penſionis cãtur ex non ſolutione illius.*
20 *Quod principaliter agitur nõ quod in cõſequentiã uenit cõſideratur.*
21 *Creditor eſſe poteſt teſtis in cauſa ſui debitoris.*
22 *Regreſſus ad beneficiũ ob nõ ſolutionẽ pẽſionis qñ & cui reſeruetur.*
23 *Beneficium eccleſiaſticum pure & ſimpliciter conferri debet.*
24 *Beneficium eccleſiaſticum requirit ſex qualitates.*

NOnageſimonono quęro. Titio clerico venetiarũ reſeruata fuit annua penſio ſuper fructibus redditibus & ꝓuentibus alicuius eccleſiaſtici beneficij cũ facultate illã trãſferẽdi in totum vel in partẽ in vnã vel plures ꝑſonas, vt cõſuẽdi ſæpe ſolet ꝑ ſedẽ apoſtolicã. Modo quæritur an Titius dictã penſionẽ in totũ vel in partẽ transferre poſſit in Sẽproniũ recepta ab eo certa pecuniarũ ſumma ꝓ facienda trãslatione ꝓdicta. In iſta qõne videtur dicendũ ꝙ tranſlatio ꝓdicta non poſſit fieri recepta pecunia: qa ſicuti ſimoniacũ eſt dare aliquid tꝑale ꝓ conſequendo beneficio eccleſiaſtico, vt late tradit Abb. in conſi. 47. inci. illud de iure quæritur: in verſi Quartũ conſideratur: facit tex. in c. cũ eſſent. c. querelã: & c. ex diligenti de ſimo. c. veniens de pac. c. cũ pridẽ. 12. q. 2. c. qcunque. 16. q. j. Ita videtur dicendũ in penſione q̃ ab ipſo beneficio pendet vt vidimus in ꝓſenti trac. q. j. & habetur ꝑ Card. in clem. . §. eadẽ de ſupplen. negli. ꝓlat. Videmus enim, ꝙ pẽſio in multis regularetur, vt regulantur beneficia eccleſiaſtica, vt
1 patet ex infra dicendis † Secundo ꝓ iſta parte facit: quia videmus ꝙ ſicuti de beneficio ſoluitur papalis decima, ita de penſione: vt ꝑ Bellenc. in trac. de ſubſid. charit. q. 75. Caccialu. in tract. de penſ. q. 17. & late dixi ſupra. q. 59. Itẽ de penſione ſicuti de beneficio ſoluitur charitatiuũ ſubſidiũ, vt diximus ſupra. q. 38. Tertio facit ꝙ ſicuti de beneficio excedente ſummã. 24. ducatorum auri de camera ſoluitur annata in expeditiõe literarũ, ita de pẽſione annata ſoluitur

in

in expeditione literarum reſeruationis annuæ penſionis, vt vidimus ſupra q. 16. hoc tamen intellige procedere niſi rector beneficij ſuper cuius fructibus eſt impoſita annua penſio, ſoluiſſet integre armatam. Nã tunc de penſione non eſſet ſoluenda. & ita curia
2 ſeruat. † Quarto pro iſta parte facit: quia ſicuti illegitime natus nõ eſt capax eccleſiaſtici beneficii ſine diſpenſatione. cap. literas de fil. præsbyter. c. j. eod. titu. lib. 6. Ita pariter ſine diſpenſatione non eſt penſionis capax, vt vidimus ſupra. q. 16. per totam. Quinto facit: quia ſicuti beneficia ingreſſi religionem ſecuta profeſsione vacãt: ita extinguitur penſio vt patet ex iis quæ diffuſe diximus ſupra. q. 57. Et ſicuti per contractum matrimonii per verba de præſenti vacant omnia beneficia quæ contrahens habebat: ita etiam per contractum matrimonij extinguitur penſio, vt deciſum fuit ſupra. quæ-
3 ſtione. 54. † Sexto facit: quia cauſa penſionis eſt cauſa eccleſiaſtica, nec poteſt agitari coram iudice ſeculari vt de ſe patet: ſicut nec cã iuriſpatronatus agitari poteſt coram ſeculari iudice. c. quanto de iudi. Septimo facit: quia videmus quòd penſio extingui non poteſt pro tot anticipatis penſionibus niſi accedente conſenſu Papæ de quo dixi ſupra. quæſtio. 87. Ita pariter dicendum erit, quòd de vno ad alium penſio accepta pecunia transferri non poſſit Papa inſcio
4 & non conſentiente. † Fauorabilis enim eſt extinctio penſionis: quia per eam vindicatur libertas beneficio & illius rectori quæ eſt res inæſtimabilis l. libertas. & l. non eſt. §. infinita. ff. de regul. iur. tranſlatio autem eſt odioſa: quia penſio eſt ſeruitus quædam beneficio & eius Rectori vt dixit Caccialup. in tracta. ſuo de penſ. q. 8. et dixi ſupra. q. 45. in verſic. Primo quia: ex tranſlatione autem inducitur continuatio ſeruitutis quod vtique odioſum eſt: vt ſentit etiã R. Gomes Rotę auditor in commento regul. cancel. de infirm. reſignant. q. 16. vbi dixit, ꝙ admittere tranſlationes penſionum ſuper beneficiis eccleſiaſticis nihil aliud ſt, quàm ſeruitutem propagare. Octauo facit: quia videmus quod eius patronatus quod etiam laico competit ex gratia ſedis apoſtolicę. cap. quanto. & ibi glo. & docto. deiudi. Tamen in alium transferri non poteſt accepta pecunia. c. de iure. de iur. pat. & latiſsime per Rocchum de Curi. in tract. de iure pat. parte vltima. q. 25. Nec poteſt patronus pecuniam accipere pro præſentatione facienda. & ſi ſecus faciat, ſimoniam committit: ita decidit Abb. in c. ex inſtitutione. & in d. c. de iure de iur. pat. & firmat idem Rocc. in d. trac. ſuo in verbo vtile. q. 3. Nono ꝑ iſta parte facit: quia vt plurimum de ſtilo Curiæ habenti reſerua-

tionem

tionem penſionis ſuper fructibus beneficij datur ei regreſſus ad beneficium oneratum penſione ob illius nõ ſolutionẽ qñ debitor penſionis illã non ſoluit infra. 30.dies,& elapſis menſibus ſex poſt dies 30.prædictos pertinaciter ſteterit in cenſuris iuxta formam literarum. Nam eo caſu dicere poſſumus, quòd ſicuti ꝓ conſequendo beneficio dare pecuniã eſt ſimoniacum, ita ſimonia ſit dare pecuniã ꝓ cõſequẽdo eo qđ eſt pãmbulũ ad beneficiũ conſequendum, vt not.Ioã.de ana.in c.ij penult. Nota, de ſimon.facit;tex.in l.oratio. ff.de ſponſal. Sed clarũ eſt quòd habere regreſſum ad beneficium eſt quoddam præambulum ad beneficium conſequendum, vt de ſe patet. Ergo tranſlatio penſionis per penſionarium habentem facultatem illam transferendi fieri non poterit recepta pecunia ab eo in
5 quem transfertur. † Habens enim regreſſum ad beneficium dicitur ad illud ius habere, vt voluit Aeneas de falconibus in tracta.ſuo de reſeruatio.in.xlvij.effectu vbi ponit omnes caſus in quibus acquiritur ius ad beneficium, inter quos enumerat caſum quando quis regreſſum ſeu acceſſum habet ad beneficium, vt patet in dicto tracta. ſuo loco ſupra allegato verſic. Nonus modus. Et ex præmiſsis videtur dicendum non eſſe licitum pecuniam dare pro obtinenda tranſlatione penſionis. In contrarium autem faciunt infra dicenda. *Simonia*
6 † Primo quia ſimonia dicitur eſſe crimen propter quodcunq; geſtum vel omiſſum circa ſpiritualia vel ſpiritualibus annexum a quo aliquid temporale emolumentum pro ſpirituali non gratuite accipiatur vel commutetur: ita ſimoniam diffinit Cardina. in cap. nemo de ſimon. ſequitur Felyn. in Rubri.de ſimon. Hoſtien. autem in rubrica de ſimon. Simoniam diffiniens dicit, quòd ſimonia eſt ſpiritualium vel annexorum ſpiritualibus præcedente pacto promiſsionis conditionis modi ſeruitij pretium vel cuiuſuis tempora-
7 litatis receptio ſiue donatio. † Penſio autem non eſt quid ſpirituale nec ſpiritualitati annexum, immo eſt quid profanũ in mera temporalitate conſiſtens, vt patet ex dictis ſupra.q.j.in præſenti trac.& dicti ſupra.q.vij.& q.xvj.in princ.& q.52.verſicu.& primo. Hinc eſt quòd etiam laico aſsignari poteſt vt per Bald.Felyn. & alios.in ca. ad audientiam.el 2. de reſcrip. & dictum fuit ſupra.q xxj. Ergo dare pecuniam penſionario, vt fiat danti tranſlatio penſionis ſimonia non erit. Et quod penſio quæ reſeruatur ſuper fructibus beneficij ſit qđ mere temporale patet etiam, ꝗa permutari non põt cũ beneficio eccleſiaſtico. Dicũt.n.doc.quòd eſſet ſimoniaca talis ꝑmutatio, quia daretur temporale hoc eſt penſio pro ſpirituali. Ita decidunt

Cardi.

Cardi. Ioan. de Imol. & alij in clemen. vnica. §. eadem. de ſupplen. negli. prelator. vbi etiam Guil. & Egid. & de hoc late dixi ſupra. q. 33. Et quòd penſio nil ſpiritualitatis habeat, ſed in mera tẽporalitate conſiſtat, faciunt etiam plura alia. Primo, quia regulariter non venit appellatione beneficij de quo latiſsime dictum fuit ſupra. q. xxviij. Secundo, quia clericus penſionem habens officium dicere
8 non tenetur. de quo habetur ſupra. q. 30. † Tertium facit: quia penſio vti debitum pecuniarium poteſt remitti in totum vel in parte ſimpliciter vel ad tempus ſine auctoritate ſuperioris: vt voluit Hieronymus Paulus magnus practicus curiæ Romanæ in libello ſuo intitulato prouinciale omnium eccleſiarum. fo. 48. in verſicu. quid penſiones: & Cardin. Alexandrin. in c. Agato. 63 diſtinc. & de hoc
9 diffuſe ſatis dictum fuit ſupra. q. 45. † Quarto facit, quia penſio redimi poteſt per Rectorẽ beneficij, ſupra cuius fructibus fuit impoſita pro certis anticipatis penſionibus, & iſtud approbarunt Romani Pontifices, vt copioſe deduxi ſupra. q. 87. Quinto facit: quia penſio morte penſionarij non vacat, nec impetratur, ſed extinguitur, ſicuti vſufructus morte vſufructuarij §. finitur inſtit. de vſufru.
10 l. antiquitas. C. de vſu fr. & dixi ſupra. q. xij. † Sexto facit: quia penſio contractibus profanis equiparatur, vt dixit Gomes Rotæ auditor in commento regulæ cancel. de infirm. reſignan. q. xvj. in verſi. Nam penſiones allegat Romanum in conſi. 339. col. 4. Et tenendo iſtam partem quod ſimonia non committatur dando pecuniã pro obtinenda tranſlatione penſionis ad allegata ſupra in contrarium reſponderi poteſt. Primo non obſtat, quòd ſicuti ꝓ obtinẽdo beneficio eccleſiaſtico ſi datur aliquid temporale ſimonia committitur. Idem videtur dicendum in penſione quæ a beneficio dependet, quia clarum eſt quòd penſio eſt q̃d mere profanũ vt dictũ fuit ſupra. & hinc eſt quòd non põt cũ beneficio eccleſiaſtico permutari per ſupradicta. Nec obſtat ſcd̃m ꝙ ſicuti de b̃ñficio ſoluitur decima Papalis, ita de penſione, q̃a id eſt ex eo ꝙ decima imponitur ꝑ reſpectum ad fructus beneficij non reſpectu ſpiritualitatis. hinc eſt ꝙ penſionarius pro rata penſionis decimam ſoluere tenetur, quia penſio eſt certa portio a beneficio ſeparata & impoſita ſuper bonis t̃palibus b̃ñficij. faciunt dicta ſupra. q. j. & q. 7. Nec ſimiliter obſtat tertiũ dum dicebatur, ꝙ annata ſoluitur ita de penſione ſicuti de beneficio, quia annata ſoluiť ꝑ reſpectũ ad fructus beneficij. hinc eſt quòd pẽſionarius q̃ partẽ fructuũ per reſpectũ penſionis ex beneficio capit ad annatam tenetur. faciunt dicta ſupra. q. 26. Ad quartum ꝙ illegi-

ꝙ illegitimus non ſit capax penſionis ſicuti non eſt capax beneficij ſine diſpenſatione, Reſpondetur, ꝙ nõ propterea ſequitur ꝙ penſio ſit eccleſiaſticum beneficiũ, vel quod habeat aliquid ſpiritualitatis annexum.
11 † quia videmus ꝙ illegitimus non eſt etiam capax feudi, neque emphitheoſis eccleſiæ ſine diſpenſationę, vt eſt text. & ibi doctores in ca. naturales. in titul. ſi de feud. fuer. contro. in vſibus feudo. Bald. in l. generaliter. §. cum autem. C. de inſtitu. & ſubſtitu. Alexand. in l. generaliter. §. ſi quis rogatus. col. 12. ad trebel. & in l. ſi pepercerit. colum. 2. ff. de liber. & poſthum. & late per Matthęum de Afflict. in d. c. naturales. Et tamen nemo dixerit feudum & emphitheoſis aliquid ſpiritualitatis habere. Nec minus obſtant adducta in quinto fundamento contrario: quia & ſi penſio per ingreſſum religionis facta profeſſione & per contractum matrimonij vacet ſicuti beneficium id eſt non ex eo ꝙ ſit eccleſiaſticum beneficium.
12 † Sed ex eo eſt, quia ingreſſus religionem facta profeſsione habetur pro mortuo quo ad mundum l. deo nobis. C. de epiſco. & cler. ca. placuit. 2. quæſtione. 1. §. illud in auct. de monach. & morte penſionarij penſio extinguitur, vt dictum fuit ſupra. Ad illud ꝙ ſicuti beneficia vacant per cõtractum matrimonij, ita extinguatur penſio, ſimiliter reſpondetur, quòd ideo eſt, quia clericus matrimonium contrahens deſinit eſſe clericus & priuilegium clericale admittit in omnibus præterquam in duobus de quibus. in c. 1. de cleric. coniugat. in vj. Iſtud tamen ꝙ clericus ſi matrimonium contrahat, penſio extinguatur qualiter & quibus caſibus procedat vide ſupra. q. 54. per totam. Ad ſextum quòd cauſa penſionis ſit eccleſiaſtica, nec agitari poſsit coram iudice ſeculari, reſpondetur ꝙ non ualet conſequentia, ergo eſt ſpiritualitati annexa, vel eſt beneficium eccleſiaſticum. patet, quia cauſa fructuum beneficij eſt profana non beneficialis, vt not. in ca. 2. vt lite pend. in vj. Idem eſt quando agitur ſuper penſione, cum penſio ita ſe habeat reſpectu fructuum, ſicut vſufructus reſpectu proprietatis. cap. fina. de pignor. c. quicunq;. xij. q. 2.
13 † Agitur autem coram eccleſiaſtico non coram ſeculari, quia data eſt per literas apoſtolicas & ex conceſsione Papæ, & non ſoluenti cenſurarum eccleſiaſticarum pęna ingeritur & ſucceſsiue priuationis benefici pęna imponit penſionario ſi ꝑ ſex menſes computandos a die lapſus dierum. 30. datorum ad ſoluendũ non ſatisfecerit, quorum omniũ eſt incapax iudex ſecularis per not. in c. decernimus de iudi. cũ vulgaribus merito iudex ſecularis de his cauſis ſe ingerere nõ põt, ſnĩa. n. excõicationis

per

per iudicem ſecularem, quia ordines non habet fieri non poteſt gl. & Panormit. in c. dilecta. de maior. & obedien. eſto etiam, ꝙ cauſa
14 priuationis beneficij, † ob non ſolutionem penſionis ſit profana & non beneficialis vt not. in clemen. diſpendioſam. de iudi. Ita dixit etiam Gomes Rotæ auditor in commento regulæ cancellariæ de triennali poſſeſſore non moleſtañ. quæſtione. 50. verſic. Circa tertiam, Non obſtat quod ſeptimo loco dicebatur ꝙ penſio extingui non poteſt pro tot anticipatis penſionibus niſi accedente conſenſu Papæ: quia magis periculoſa videtur extinctio q̃ tranſlatio penſionis. Nam per extinctionem videtur eſſe aperta via vendendi beneficia: quia volens beneficium vendere, & hoc tractato & conuento, poterit illud renuntiare in manibus Papæ ad fauorem illius cũ quo conuenit reſeruata ſibi annua penſione, quam demum is qui beneficium fuerit aſſecutus extinguere poſſet pretio inter eos conuento, quod eſſet fœtida ſimonia, vt dixi etiam ſupra q. 87. Hinc eſt ꝙ cum in extinctione penſionis maius verſetur periculum, cautius eſt agendum. c. vbi periculum de elec. in vj. & propterea requiritur ibi conſenſus Papæ. quo accedente purgatur omnis ſuſpitio ſimo-
15 niæ per not. ꝑ gl. in c. cũ. pridem in verbo licite de pac. † Et licet extinctio vigeat fauorabilis eccleſię, tranſlatio vero penſionis odioſa per ſupradicta in dicto ſeptimo contrario, tamen in extinctione verſari poteſt certius animæ periculum per ſupradicta q̃ in tranſlatione. & hoc eſt attendendum, quia anima eſt cunctis rebus anteponenda. l. ſancimus in fine. C. de ſacr. ſanct. eccleſ. c. vt animarum
16 de conſtit. in vj. † Octauo dum dicebatur ꝙ ius patronatus quod in laicum cadit non poteſt accepta pecunia in alium transferri: Nec minus accipi poteſt pecunia pro pręſentatione facienda: reſpõde quod ius patronatus licet laico conceſſum habet annexam ſpiritualitatem: vt habetur in c. quanto de iudi. vbi per gloſſ. & doct. Hinc eſt ꝙ pecunia de vna perſona ad aliam transferri non poteſt allegato. c. de iure. de iur. patr. & per Rocchum late in d. trac. ſuo de iure patro. in vltima parte. q. 25. bene tamen tranſit iuſpatronatus quod quis habet in aliqua villa ſi illam villam vendat in emptorem illius villę c. ex literis. & ibi doct. de iur. patr. vbi Cardin. q. xj. & de hoc videre poteris late ꝑ dictum Rocchũ in ſuo tractatu de iur. patron. q. 23. in vlti. parte. Nec mirum eſt ſi dicitur ꝙ ſimonia eſt dare pecuniam patrono pro conſequenda ab eo præſentatione.
17 † quia ſimonia ita committitur in annexis ſpiritualibus, ſicuti in ipſis ſpiritualibus. tex. eſt in c. ex inſinuatione. & in d. c. de iure. de iure patr.

re patr. ſed pſentatio eſt annexa ſpiritualitati ſicuti & ipſum iuſpatronatus vt probatur in c. preterea de tranſact. & ibi Abb. in j. not. & idem Abb. in d.c. quanto. 1. col. de iud. eſt. n. præſentatio preambulū ad inſtitutionem, et ſic ad ius ſpirituale obtinendū. c. qđ autem in uerbo inchoatū de iur. pat. hinc eſt ꝙ licitū nō erit dare pecuniā ꝓ ea obtinenda. ſed penſio nil penitus ſpiritualitatis in ſe habet. ergo pecuniā dare ꝓ obtinenda illius tranſlatione nō videtur prohibitū. Nono dū dicebatur, ꝙ tranſlatio penſionis fieri non poterat pecunia ex eo ꝙ ex ipſa trāſlatione trāſferebatur ēt ius regrediendi ad bñficiū ob nō ſolutā penſionem qđ ius regrediendi transferebat ius ad rem & ſic ad beneficium ipſum oneratū penſionis onere.
18 † Et ſicuti ſimonia eſt dare pecuniā vel aliud qđ temporale pro cōſequendo bñficiū, ita erit ſimonia pro conſequendo illud quod eſt pambulū ad bñficiū conſequendū iuxta. not p Io. and. ī c. ij penult. not. de ſimo. ad quod facit tex. in l. oratio de ſponſal. ff. ſed ex tranſlatione penſionis regulariter ſimul cum ipſa tranſlatione quis conſequitur ēt regreſſum ad bñficium penſione oneratum ob illius non ſolutionem. Ergo dare pecuniā ꝓ obtinenda trāſlatione vř eſſe ſimoniacū. Rñdetur ꝙ ſicuti licitū nō eſt pecunia accepta ius patronātus in aliū transferre ex eo qa habet admixtā ſpiritualitatem per ſupradicta, ita non erit licitum dare pecuniam pro cōſequendo regreſſu ad beneficium ex regula. d. l. oratio de ſponſal. ff. quia ut probatur ibidem cum quid prohibetur cenſentur omnia ꝓhibita per quę ad illud peruenitur. Sed ſicuti ius patronatus in conſequentiā venit vendita villa, & ſic bonorum vniuerſitate in qua ſit ius patronatus competens ipſi venditori & per talem venditionem. Non obſtante ꝙ annexā habeat ſpiritualitatē tranſit in emptorē, dummodo de eo nō fiat mentio in uenditione vt tradunt doc. ī locis ſupra allegatis, ita dicēdum erit in caſu noſtro facta trāſlatione penſionis pecunia accepta, quę penſio conſiſtit in mera temporalitate, vt in coſequētiam transferatur ius regrediendi abſq; vitio ſimonię ꝓ ſupradicta.
19 † Comprobatur hęc opinio ex eo quod ius regreſſus non cauſatur immediate ex penſionis tranſlatione, ſed cauſatur ex pertinacia non ſoluentis penſionē iuxta formam literarum reſeruationis illius, & ſic regreſſus nō cauſāt ſimpliciter ex ipſa tranſlatione ſed ī quandā
20 cōſequentiam Rectore bñficij non ſoluente penſionem. † Illud aūt qđ principaliter agitur nō quod in conſequentiam venit contemplāt facit text. in l. qui teſtamento in princip. ff. de teſtamen. cum ibi not. & in l. ſi quis. ff. de rebus dubijs. & in l. dictantibus. C. de teſtamen.

teſtamen. vbi legatarius in cauſa teſtamenti poteſt eſſe teſtis, quia principaliter non diſputatur de ſuo legato, licet in quandam conſequentiam illa cauſa cõcernat commodum legatarij, vt declaratur
22 per Cyn.& Bal. in l.omnibus. C.de teſt.† Et iſta rõne dicebat Iac. Butr.& Ang. in l.nõ ſolũ.§.quæritur.ff.de procur.ꝙ licet creditoris interſit habere debitorem ſuum locupletem: tamen in cauſa ſui debitoris poteſt teſtimonium ferre. vide ad hoc Alexan.conſi.78. incipiente in cauſa & lite. colum. 1. in 1. volumine: & tanto magis non debet eſſe in conſideratione regreſſus ob non ſolutionem penſionis in caſu noſtro: quia habet ſe ad eſſe & non eſſe prout Rectori beneficij placuerit ſoluere vel non ſoluere penſionem ad quam tenetur. quinimmo ſemper præſumendum eſt ꝙ ſoluere velit ne incidat in pœnam priuationis, cum nemo ſuum iactare & velle perdere præſumatur.l.cum de indebito.ff.de probatio. Nec eſt veriſimile vt quis perdere velit beneficium multis forte expenſis & laboribus acquiſitum, vt inquit text. in c. ſuper hoc. §. 1. de renunc.
23 † Sciendũ tamen eſt ꝙ regreſſus ad beneficiũ penſionis onere grauatum ei reſeruari ſolet qui ipſum beneficium reſignauit reſeruata ſibi annua penſione vel illi q̃ ceſsit iuri liti & cauſę ad fauorem collitigantis reſeruata ei penſione annua ne ex ceſsione ipſa nimium diſpendium patiatur. Quibus caſibus concedi ſolet regreſſus ob non ſolutionem penſionis, in alijs autem caſibus ob non ſolutionem penſionis, apponitur pœna priuationis beneficij vt ſtilus & practica Romanæ curiæ nos edocet: Ex prædictis videtur de iure concludi poſſe ꝙ ſimoniacum non ſit pecuniam dare penſionario habenti facultatem transferendi penſionem pro obtinenda tranſlatione penſionis. quam cõcluſionem intellige ſane procedere in ſimplici penſione, ſiue illa habeatur ex cauſa oneroſa, vtputa ex cauſa reſignationis beneficij vel ceſsionis iuris & litis: ſiue ex cauſa lucratiua. Secus autem eſſet in penſione quę clerico ea lege aſsignatur, vt ſit de cætero eccleſiaſticum beneficium iuxta not. per Ab. & alios.in c.conquerente de clericis non reſidenti. Talis eſt penſio eſt eccleſiaſticum beneficium, vt dixi in præſenti tracta. q. 1. & q. 21.& q. 28. Nam ſi pro obtinenda iſta penſione detur pecunia ſimoniacum erit vt concludit Abb.in dicto conſil.47. incipiente, il-
24 lud de iure quæritur in verſi. Quartum conſideratur.† Vbi dixit ꝙ de beneficio eccleſiaſtico prouideri debet pure & ſine pacto vel cõditione & non pro alio cõmodo temporali, alias committeretur ſimonia.c.quàm pio.j.q.ij.c.final.de pact.c.conſuluere de ſimo. Nec

debet

debet eſſe vis in noíe dũmõ adſint qualitates alias reqſitæ in beneficio eccleſiaſtico,nã habens illas qualitates ſiue appelletur beneficiũ ſiue officiũ,ſiue poſſesſio,ſiue pſtimoniũ , vel pẽſio nil,refert: adducit tex.in c.poſſesſiones.16.q.1. & in d. c. cõquerente & in c. ſaluator.1.q. 3.qa ex nominũ diuerſitate nõ diuerſificatur rei ſubſtãtia:ex cuius verbis a cõtrario ſenſu colligitur,ꝙ qñ pẽſio nõ hẽt qualitates reqſitas in beneficio eccleſiaſtico,ſi cõcedat adhibita pa

24 ctione alicuius rei tpalis nõ eſt ſimonia.† Qualitates aũt pdictæ q̃ in eccleſiaſtico reqruntur beneficio ſex ſunt prima : quia nõ niſi p epm vel platũ eccleſiaſticũ põt de eo puideri de iure cõi licet quandoq; ad laicũ ptineat pſentatio.c.3.de iur.pat.Inno. in c. ſicut de elec.Secunda qualitas ꝙ is q puidere hẽt illud ſibi retinere nõ põt vt in c.fi.de inſti.facit quod not.in c.relatũ de pb. Tertia qualitas eſt qa de ipſo non põt puideri niſi clerico.c.cum adeo de reſcrip. c.ex literis de tranſac.c.2.de inſti. Quarta qualitas, qa hẽt aliquid ſpiritualitatis annexum,vel cui annectitur:vnde propter diuinũ officium datur:eccleſiaſticum beneficiũ,vt in c.fi. de reſcri. in 6.c.ſi qs ſacerdotum.81.diſt.Quinta qualitas eſt , quod eſt perpetuum. hoc enim pprium beneficiorum eccleſiaſticorum.70.diſt.c.ſanctorum.c.pen.de cleri.ægrotan.no.in c.ſi gratioſe de reſcr.in 6.Sexta qualitas eſt ꝙ debet de eo pure ſimpliciter & ſine vlla pactiõe vel promisſione tpali ſiue alio cõmodo prouideri,vt ſupradictũ fuit. facit quod ſcribit Pet.Rebuf.in concordata Franciæ,in trac.de pacifi.poſſeſſorib.nu.134.vbi dixit ꝙ penſio poterit vendi vel p alia re tpali remitti. Iſtę autem qualitates ceſſant in ſimplcii penſione, iõ videtur comprobari ſupradicta concluſio,ꝙ ſimoniacum nõ ſit dare pecuniam pro obtinenda translatione penſionis.Conſulerem tamen ne id fieret quia bonarum mentium eſt ibi culpam timere vbi culpa non eſt:quinimmo vbi animæ periculũ timetur , ſemper etiam durior pars quę animæ fauet tenenda eſt.in c.iuuenis de ſpõ. c.1.§.item ſi de pęniten.diſtin.7.c.ſicut.14.diſt.& honeſtati repugnare videtur,ꝙ penſio quæ eſt onus & ſeruitus quædam ipſi beneficio ſuper cuius fructibus eſt impoſita pecunia acquiratur.

Qualitates 2ª ... in beneficio eccl...

Exceptiões quæ & quales opponi poſsint corã executore literarũ reſeruatiõis pẽſionis corã quo penſionarius petit penſionẽ ſibi ſolui. Qõ vltima.

1 *Exceptio ſolutionis oppeni poteſt coram executore penſionis.*

2 *Exceptio pacti de non petendo opponi poteſt coram eodem.*

3 *Pactum de non petendo geminatum tollit obligationem ipſo iure.*
4 *Clauſula geminata maiorem habet efficaciam.*
5 *Geminatio quid & quando operetur diuerſis caſibus.*
6 *Exceptio compenſationis opponi poteſt contra petentem penſionem.*
7 *Exceptio extinctionis penſionis opponi poteſt contra eundem.*
8 *Exceptio extinctionis penſionis opponi poteſt ſiue ſit extincta auctoritate ſuperioris ſiue non.*
9 *Exceptio quòd penſio fuit reſeruata ſine conſenſu rectoris beneficij opponi poteſt contra petentem penſionem.*
10 *Dictio nullatenus importat actus nullitatem ipſo iure.*
11 *Exceptio falſitatis literarum obſtat penſionario.*
12 *Exceptio ꝙ ſecunda penſio non valet quia de prima mentionem nõ facit opponi poteſt coram executore.*
13 *Literę reſeruatiõis pẽſionis de ſtilo curię regulant̃ vti literę bñficiales*
14 *Executor datus uigore literarũ ſurrepticiarũ ſi ꝓcedat nullit̃ ꝓcedit.*
15 *Exceptio ꝙ modus & conditio ſub quibus eſt aſsignata annua penſio non fuerunt adimpleti opponi poteſt.*
16 *Exceptio fructuũ nõ recollectorũ obſtat agẽti ad penſionẽ cõſequẽdã.*
17 *Exceptio excommunicationis opponi poteſt penſionario.*
18 *Exceptio excommunicationis etiam coram mero executore ſententiã exequente opponi poterit.*
19 *Exceptio excõicationis opponi poteſt etiam coram iudice ſeculari.*
20 *Exceptio defectus iuriſdictionis opponi poteſt executori penſionis.*
21 *Exceptio defectus iuriſdictionis nunquam tollitur per ſtatutum excludens omnes exceptiones.*
22 *Nullitas notoria præualet ſententię ſuper executione latæ.*
23 *Exceptio falſitatis quæ incontinenti probari poteſt admittitur contra inſtrumentum depoſiti.*
24 *Exceptio quæ non eſt notoria neq; incontinenti probari poteſt non admittitur contra executionem ſententiæ.*
25 *Executor an poſſit recuſari ſu[illegible]lectus.*
26 *Incontinenti probari quando aliquid dicatur.*

CEnteſimo q̃ro, quas exceptiones opponere poterit Rector bñficij grauati pẽſionis onere corã executores ſeu ſub executore literarũ reſeruatiõis annuæ pẽſionis corã
1 quo cõuenit̃ ad ſolutionẽ penſionis.† Et dicendũ eſt, ꝙ j. opponere poterit exceptionẽ ſolutionis, cũ ſolutione eius qđ debetur omnis tollatur obligatio Inſti. quib. mod. tol. oblig. in princ.

Talis

Talis enim exceptio etiam per ſtatutū tollātur oēs exceptiones nō eſt ſublata vt not. Angel. in. l. & non tm̄. §. quod ſi pro emptore. ff. de petit. hæredit. Alex. conſi. 113. incipiente, viſo col. 2. in v. volu. Anch. conſ. 270. incipiente, ex verbis circa finem. Decius cōſ. 317.
2 incipiente, viſis quæ acutiſsimè col. 2. in prin. in 2. volu. † Secundo opponi poterit exceptio pacti de non petendo quæ ſolutioni æq̄pollet, immo ex tali pacto inducitur donatio rei quā q̄s pactus eſt non petere. l. ſi quis obligatione, in prin. de regul. iur. Bart. & Io. de imol. in l. Aquilius. ff. de donat. Alex. in l. creditori. C. de pact. & habetur ꝑ inſignem doctorem dominum & præceptorem meum colendiſsimum Dominum Guilielmum Pontanum a quo ius ciuile ꝑ quinquennium audiui in almo Peruſino Gymnaſio in. l. eadem. §. Cato. verſi. contra quam opinionem numero. 13. ff. de verb. oblig.
3 & per Decium in. d. l. ſi quis obligatiōe. † Et licet alias ꝑ tale pactū de non parendo non tollatur obligatio niſi per viam exceptionis, tñ qñ tale pactum eſt geminatum obligatio tollitur ipſo iure: vt voluerunt Angel. & Paul. de Caſtro in l. legitima. ff. de pact. hoc enim operatur natura geminationis. Nam videmus ꝙ geminata verba ampliant effectum & plus operantur. Archid. in c. ab eo de appel. in
4 vj. Bal. in l. fructus. C. de actio. † Et geminata clauſula maiorem habet efficaciam, & geminata & multiplicata verba plus operantur. Bal. in l. ꝑcibus. C. de impuber. & ali. ſubſti. verſ. nunc vlterius procedo. Curtius ſenior. in conſi. 49. incipiente, memoriæ recolendę, numero. 55. & verba geminata & multiplicata deſignant præciſam mentem diſponentis. Bal. in c. eam te. colum. 2. de reſcri. & habetur per Curtium ſupra allegatum con. 53. incipiente, ſuper articulo colum. 1. nu. 5. & idem conſi. 60. incipiente Dux Philippus nu. 13.
5 & conſi. 167. incipiente ſapienter nu. 60. † Et quid & quando in diuerſis caſibus opetur geminatio. vide etiam Gozadinum conſ. 79. nume. 10. conſi. 17. nu. 18. conſi. 23. nu. 8. conſi. 30. nu. 3. conſi. 52. nu. 2. conſ. 40. nu. 9. conſ. 1. nu. 37. conſi. 4. nu. 25. conſi. 51. nu. 34. & conſi. 74. & Claudium de Seiſello. in. l. baliſta. ff. ad Trebellia. et plura ponit ad hoc Corſettus in tractat. ſuo de verbis geminatis.
6 & de hoc dixi etiam ſupra. quæſtio. 97. † Tertio opponi poterit exceptio compenſationis. Nam & compenſatio vim ſolutionis habet. Bart. in l. amplius non petetur col. pen. ff. rem ratam habere. Et quando ſtatutum non permittit opponi poſſe aliā exceptionem quā ſolutionis, tamen compenſatio admittitur. Ita conſuluit Ang. conſil. 109. incipiēnte, quidam nomine Alexand. conſil. 12. colum.

penul.in 2.volum.de hoc tamen dic vt late dixi ſupra.q.92.vbi exa
minaui hunc articulum.An & quando compenſatio locum habeat
7 in materia iſta penſionis ad quæ dicta me refero.† Quarto opponi
poterit exceptio extinctionis penſionis factæ de partium cōſenſu.
ex hoc enim apparet de notorio non iure penſionarij petentis ſibi
penſionem ſolui quod quidem excludit agentem ſiue peritorio
agat ſiue etiam agat poſſeſſorio recuperandæ:vt not.But. in c. ex li
teris.col.x.de reſti.ſpol.vbi alij & Inno.in c.conſtitutus. de ſil.prę
sby.Alex.in l.naturaliter.§.nihil commune.col.16.verſi.x.fallit.ff.
de acqui.poſſ.idem Alex.in conſi.77.incip.in cauſa & lite.col.pen.
in 2.volu.Old.conſi.1.Rota deciſ.7.deci.345.& deciſ.626.in anti
quis.hinc eſt quòd qui beneficium renuntiauit non poteſt poſtea
agere ſuper ſpolio:quia agenti ſuper ſpolio obſtat exceptio ſpon-
taneæ reſignationis.c.accepta de reſti.ſpo.per ceſſionē enim bene
ficij quis perdit dominium & poſſeſsionem Inno.in c.ſuper hoc de
renun.Io.And.Imo.& Abb.in c.ſolitæ de reſti. ſpoliat. & vide per
Caſſad.deciſ.4.in tit.de reſti.ſpo. hoc tamen quod de reſignatione
beneficii dicitur,intellige procedere dummodo reſignatio benefi-
cii facta fuerit in manibus illius qui auctoritatem habebat recipien
di illam alias ſecus.Ita dicit Rota deciſ.3.incip.quidam primus, in
rub.de renun.in recollectis Biſgnetti & tradit Alexā.in conſi. 118.
8 incip.in cauſa,& lite,in primo volu.† Et iſta exceptio extinctionis
penſionis opponi poterit,ſiue talis extinctio facta fuerit auctorita
te ſuperioris,ſiue non,cum poſsit etiam fieri ipſum penſionarium
ſine auctoritate & ſcientia ſuperioris,vt dictum fuit ſupra. quæſt.
45.per totam:niſi eſſet penſio reſeruata clerico, ſignanter pro ali-
mentis,quo caſu ſine ſuperioris & iudicis auctoritate extingui nō
poſſet nudo conſenſu penſionarij,vt dixi in d. 45. quæſtione circa
9 finem:vbi videre poteris. † Quinto opponi poterit exceptio nul-
litatis & inualiditatis literarum reſeruationis penſionis , quando
illarum tenore apparet quòd penſio reſeruata fuit ſine cōſenſu Re
ctoris beneficij illius onere grauati.Nec eſt derogatum regulæ cā
10 cellariæ de conſenſu præſtando † Tali enim caſu huiuſmodi literę
ſunt ipſo iure nullæ propter dictionem nullatenus de qua in præ-
dicta regula:quæ dictio importat nullitatem ipſo iure,vt no. Do-
mi.in cap. Romana.§.penul.de appellatio glo.in clemen.prima in
verbo nullatenus de ſequeſt.poſſ. & fructu. Decius conſilio 110.
incipiente viſis diligenter. columna prima in ſecundo volum. &
11 .de hoc dixi latius ſupra . quæſtio . x. † Sexto opponi poterit ex-
ceptio

ceptio falſitatis literarum:nam talis exceptio etiam corā mero exe cutore opponi poteſt: vt voluit Domi.in c.ſicut col.penul.2.q.1. vbi dixit ꝙ merus executor pōt cognoſcere de exceptione falſitatis reſcripti:allegat tex.in c.ſuper eo,de crim.falſ.vbi Ioā. de anna. poſt principiū dicit,ꝙ merus executor admittere debet exceptionem nullitatis reſcripti qđ etiam voluerūt Hoſtien.Imol.& alij in c.cum contingat in vltima col.de reſcri.Felyn.in c.de cętero colū.

12 2.in fine de ſent.& re iudic.in verſic. Ad illud.† Septimo opponi poterit de nullitate & inualiditate literarum reſeruatiōis pēſionis factæ ſuper fructibus redditibus & prouentibus alicuius beneficij alia anteriori penſione grauati,de qua nō fuit facta mentio in literis quarum executionem penſionarius petit coram ſuo executore: tali enim caſu penſio ſecunda nō faciens mētionē de prima eſt ipſo iure nulla, vt decidit Caſſadorus rotæ auditor in ſuis deciſionibus ſu℘ regul.cancellariæ deciſ.3.in rubri.de penſiōni. de quō ad ſatu-

13 ritatem dixi ſupra q.29.† Facit ad hoc: quia litteræ reſeruationis penſionis de ſtilo curiæ regulantur ſicuti literæ beneficiales q̄ ſurreptitiæ ſunt ipſo iure nullę.c.ad audientiam el 2.de reſcri.& ibidē Innoc.Ioan.and. Abb. & alij maximè Fely.diligētiſsimus & copioſus cōmentator in penul.col.in verſi.literæ beneficiales,& not.idē Innoc.in c.ad aures:& in c.conſtitutus eo.tit.de reſcri. Idem probatur in clem.1.de præben.& in.c.ſi motu ꝓprio de præben.in vj. Idem tenet Oldra.conſi.viij.incipiente,quod proceſſus,& conſilio 257.incipiente factum tale col.viij. Cald.conſ.13.in tit.de reb. eccle.non alienan.Card.conſi.33.incipiente,in hac dubia quæſtione ad finem:& idem erit dicendum in literis reſeruationis annuę pen-

14 ſionis per ſupradicta.† Quinimmo ſi executor datus vigore taliū literarum ſurreptitiarum ꝓcederet quicquid ageret eſſet nullum: text.eſt in c.cum in noſtris de cōceſ.ꝑben.per quem text. Ita dixit

15 Fely.in c.fina.colū.vlti.quæſtione penult.de præſumpt.† Octauo opponi poterit ꝙ penſio fuit aſsignata ſub modo vel conditione et modus vel conditio verificationem non acceperunt.ſi enim modus vel conditio ſunt in literis expreſsi,tunc illis non verificatis rector beneficij penſionem ſoluere non tenetur.Ita decidit Caſſado.rotæ auditor deciſ.decima in titu.de reſcri.vbi hunc articulum examinat. eum videre poteris:et ratio huius exceptionis eſt:quia licet prohibeatur etiam per ſtatutū quòd aliqua exceptio opponi non poſsit, intelligitur tamē dummodo conditio ſub qua contractum eſt debitum ſit adimpleta: vt tradit Bald.in l.ſi cauſam circa finem.C.de

Exceptio fa[lsitatis] literar.

Exceptio co[nditionis] aut modi

execut. rei iudi. Imol. in l. fi. col. x. ff. a quib appel. non licet Bal. in l. etiã. col. j. & in l. ij. C. de execut. rei iudic. Alex. conſi. xx. incipiente,
16 viſo proceſſu. col ij. in vj. vol. † Nono opponi poterit ꝙ rector beneficij q aſtringitur ad ſoluendam penſionem eo. anno pro quo ſol uere compellitur ab executore nullos fructus percipit vel ſaltim ten uiſsimos ex beneficio grauato penſionis onere. Nã tali caſu cõiter doc. tenẽt, ꝙ penſionem ſoluere non teneatur, vt copioſe examinat Fely. in d. c. ad audientiã. el. ij. de reſcrip. & dictũ fuit ſupra ad ſaturitatẽ. in 62. q. & q. 77. in verſic. iſtã concluſionem limita. & ad ibidẽ
17 dicta me remitto pro veritate illius nouæ exceptionis. † Decimo opponi poterit, ꝙ penſionarius q corã ſuo executore pẽſionẽ petit eſt excõicatus: quo caſu executor illũ repellere debet. c. exceptionẽ de exceptio. vbi doctor. magis cõiter tenent ꝙ ẽt reo volente iudex non debet admittere excõicatum ad agendum. qḋ etiã poſt alios tenuit in d. c. exceptionem Dñs Petrus Paulus pariſius nunc Cardi.
18 meritiſsimus col. ante penul. in verſi. circa prędicta. † Et huiuſmodi exceptio opponi poteſt etiam coram mero executore ſententiam exequente & executionem ipſam impedit gl. in ca. ſicut. ij q. j. & ibi Domi. eſt. n. exceptio q̃ concernit inhabilitatem agentis q nunq̃ cen ſetur excluſa per generalẽ excluſionẽ exceptionũ, argumento gl. in clem. j. de ſequeſtr. poſſ. & fruct. But. in c. licet de elect. Bal. in l. ſi qs
19 filio. §. ſi quis. ff. de iniuſt. rupt. & irrit fac. teſta. † vnũ notatu dignũ non omitto, ꝙ nedũ corã mero executore, ſed ẽt coram ſeculari iudice opponi põt contra agentẽ exceptio excõicationis gl. eſt notabilis in l. j. C. de iur. & fact. ignor q̃ gloſſ. reputat adhoc ſingularem Raphael. fulgo. & illã ad hoc adduci Bal. in c. cũ contingit de dolo & contu. & in c. intelleximus de iudic. Idẽ voluit Bal. in l. quoties. C. de iudi. & ad hoc facit tex. in c. fi. de excep. in vj & tex. in c. poſtu laſti de homi. vbi fuit oppoſita excõicatio corã rege quẽ tex. ad hoc ponderat Ioan. de anna ibi in j. no. ad idẽ Gemini. in c. j. §. 2. col. 5. de excep. in vj. & tradit Iaſon. in l. j. nu. 9. C. de iur. & fact. ignor. &
20 in l placet in fine in lectura paduana C. de ſacro. ſanct. eccl † Vndecimo opponi poterit ꝙ executor iuriſdictione caret: nam nullitas q̃ ex defectu iuriſdictionis ꝓuenit opponi poteſt etiam cõtra tres ſententias conformes contra quas regulariter non poteſt opponi aliqua exceptio donec nõ fuerint executę. clem. j. de re iudi. Ita dixit Pet. de Anc. in conſ. 78. incipiente, excellens dñe col. 3. Soz. conſi. 274. col. pe. Decius conſ. 38. incipiente, circa primum. in j. vol. col. v. Claudius. in l. in ꝓuintiali. §. q opus. ff. de noui oper. nunt. Steph. Beltr.

Beltr.conſ.130 incipiente quemadmodũ per gl.in clemen.j.de ſequeſtr.poſſ.& fruct.Calcaneus conſ.113.incip.in cauſa illorũ verſi.
21 † Et hęc exceptio nullitatis nec vnq̃ hmõi exceptio cenſetur excluſa per ſtatutũ excludens oẽs exceptiones, vt tradit Dñs Hippolyt. de Marſilijs dñs & p̃ceptor meus in conſ.76.nu. 3. & conſ.81.nu. 38.in ij.volu.Idẽ voluit Sozi.in cõſ.83.in fine.in 4. volu.incipit ꝓ clariori.p̃dicta tamẽ oĩa procedere intelligas qñ tales exceptiones ſunt notoriæ & euidentes vel pñt incontinenti probari per ea quæ dicunt Bart.& doctor.in l.4.§.condemnatũ ff.de re iudi. vbi dicũt ꝙ in executione ſnĩę opponi poteſt ad illã impediendam euidens
22 ſnĩę nullitas vel q̃ incontinenti ꝓbari põt.† Notoria.n.nullitas pręualet ſententię ẽt ſuꝑ executione latę.gloſa eſt notabilis in ca. & ſi non cognitio.25.q.2.q̃ gl.ſequitur Imol.in clem.j.col.9.verſ.Nunquid de re iudic.vbi dixit ꝙ merus executor parere non tenetur ſuperiori viſa notoria nullitate ſententiæ:& ad hoc plura allegat Roma.in conſ.ſuo incipiente,attentis his.quẽ refert & ſequit̃ Felyn.in
23 d.c.de cętero col.j.verſ.Primus eſt de ſent.& re iudi.† Et dixit Iaſ. in conſi.85.in j.volu.incipiente,punctus p̃ſentis,ꝙ exceptio falſitatis quę incontinenti ꝓbari poteſt,admittitur ẽt contra inſtrumentum depoſiti,ad idem facit qđ voluit Cor. conſ.208.in 3.volu.nu. 2.& in conſ.204.nu.1.in .ij.vol.& ſolennis doctor dñs & p̃ceptor meus dñs Hippo. de Marſil.conſ.16.n.18.& cõſ.cxj.nu.21.in 2.vol.
24 †Qñ aũt hmõi exceptiones non eſſent notorię:& indigerent longiori indagine, tunc nõ reciperent coram executore propoſitæ.Ita dicunt Bar.& doc.in d.l.4.§.cõdẽnatũ ff.de re iudi.Nec minus releuarent excipientẽ qñ executor videret illas opponi ꝑ malitiã cã dilatandi ſolutionẽ.Nã tunc ꝓꝑ illas non tardabit executionẽ.Inño. in c.poſt electionẽ in fine de conceſſ.p̃ben. Ab.in c.paſtoral §.qa vero & in c. ex parte.el.ij.de offi.deleg.& idẽ Ab.in c.nullus de pręſump.& in c. interpoſita in prin. de appel. & plura alia accumulat Fely.in d. c.decreto col.3.verſ.limita oĩa p̃dicta.Adde ꝙ idẽ uoluit domi.in d.c.de cętero.cuius lect.ſuꝑ. ij. decretaliũ admodũ fertilis & copioſa apud me eſt nõdũ impſſa.idẽ voluit ẽt Alex.cõſ.181.in-
25 cipiente,in cã & lite col.ij.nu.3.in vj.volu.†An aũt executor recuſari poſsit ſuſpectus vide Inno.in c.ꝓpoſuit appel.doct.in c.nouit. eo.tit.vbi Card.& in clem.1.§.penul.de for.comp.Archi.in ca.ſunt quorum.2.q.vij.Et quia ſuperius dictum fuit,ꝙ exceptio quæ in cõtinenti probari poteſt impedit executionem, operę pretium exiſtimaui inſerere hic quando incontinenti probari dicatur exceptio.

26 †Circa qđ Innoc.in c. veniens de teſtibus, dixit quòd incõtinenti quid probari dicitur arbitrio iudicis attenta negocij & perſonarum qualitate.quem ſequuntur ibidem Imol.& Abb. idem voluit Bal.in l.ſi ex falſis.col.3.C.de tranſac.& in l.final. C.de ordin.cognit.Idẽ in l.2.C.de edict.diu.adria.tol.in l.3.§.ibidem.ff.ad exhib.gl.in l.is a quo in uerbo hodie.ff.vt in poſſe.legat.iſtam partem tenuit Aret. in d.c.veniens, vbi dixit ꝙ iſta eſt cõis opinio, & ꝙ in practica ſeruatur. Bar.vero in d.l.3.§. condemnatum dixit,ꝙ incontinenti dicitur probari ſi probetur intra tempus, infra quod fieret executio ſententię ſi talis executio nullitatis non eſſet oppoſita.Idem tenuit idem Bart.in l.is a quo in princ.ff.vt in poſſ.legat.& in extrauagan. ad reprimendam in verbo ſummarie cum quo pertranſeunt Card. & Io.de Imol.in c.cum in iurepertus. de offi.deleg.Ang.in l.ille a quo.§.tempeſtiuum.ff.ad trebel.But.in d.c.veniens de teſtib. Alex. & Iaſ.in d.§.condemnatum vbi Alex. dixit quòd id qđ dicitur per Inno.& alios quòd ſit in arbitrio iudicis qñ probari dicatur incontinenti,debet intelligi quòd arbitrium iudicis regulari debeat iuxta prędictam doctrinam.Bar.& ſequacium.Opinionem tamen Inno. ſequitur Fely.in d.c.veniens.cl.2.de teſti.in verſi. Sexta concluſio. Addens quòd Bal.in l.vlti.C.de iudi.per illũ tex.dicebat quòd offerens ſe probaturũ incõtineni probare poterit infra triduum Ab iſta opinione Inno. & ſequacium in practica non diſcederem cum iure cautũ non reperiatur huiuſmodi iudicis ſeu executoris arbitriũ coartatũ eſſe ad aliquod certũ tp̃s.vnum tamen non omitto,quòd qñ incontineuti aliquid eſſet probandũ non ſunt expectandi teſtes de vltra montes:ita dixit Inno.in d.c. veniens argumento.tex.in c.literas in fi.de reſti.ſpo. His tñ quę dixi ſuperius circa exceptiones ſuprędictas videtur obſtare id qđ dicunt dñi Curiales in iſta materia. dicere enim ſolet ut ſæpe dixi,ſolue & repete, quod eſt contra tex. in l.iij.ff.de compen.vbi habetur, quòd melius eſt non ſoluere quã ſolutum repetere. Et ex iſtis ſit finis huius centeſimę quæſtionis in iſta materia eccleſiaſticæ penſionis. In qua licet quam plures alias quæſtiones collegerim, cum tamen illas propter varias occupationes reuidere & corrigere hucuſque non potuerim, illarum editionem in aliud tempus differendam duxi,eas tamen deo optimo maximoq; fauente ocij opportunitatem nactus ſi in humanis ero ad communem ſtudioſorum vtilitatem in medium emittere conabor.

Laus Deo Omnipotenti.

Cum

CVm ſæpius in diuerſis quæſtionibus huius noſtri tractatus mentionem fecerimus de tranſlatione penſionis, quæ fit de vna perſona ad aliam vigore facultatis à ſede apoſtolica indultę ei cui penſio reſeruatur vt patet in q.74. 88. & q.vltima, & penul.ſupra, ac etiam de penſionis extinctione quæ fit receptis anticipatis penſionibus de qua diximus ſupra.q. 87. Ideo operepretium eſſe & quodammodo neceſſarium exiſtimauimus ad commodum eorum qui Romanæ curiæ ſtilum ignorant. qui quidem plurimi ſunt vt atteſtatur Lappus allegat.ſua.52.incip.lętatus ſum : hic inſerere formam tranſlationis & extinctionis penſionis ſecundum ſtilum Curiæ vt facilius dicta in prædictis quæſtionibus ab his qui bus Curiæ prędictæ ſtilus non innoteſcit intelligi valeant.

Forma ſupplicationis quæ fit in tranſlatione penſionis.

BEatisſime pater, cum deuotus ſanctitatis veſtræ orator Ioannes Ceccolinus clericus Piſaurenſis, cui alias penſio annua ducatorum viginti auri de camera ſuper fructibus redditibus & prouentibus parrochialis eccleſiæ ſanctæ Marię de caſtro gagliardo foroſempronienſis diœceſis ſibi quo ad viueret vel procuratori ſuo legitimo annis ſingulis per Franciſcum de Albertinis dictæ parrochialis eccleſiæ Rectorem & ſucceſſores ſuos dictam eccleſiam pro tempore obtinentes in terminis & locis in literis & processibus deſuper confectis expresſis & contentis integre perſoluenda apoſtolica auctoritate reſeruata conſtituta & aſsignata extitit cum poteſtate & facultate penſionem huiuſmodi in quancunque aliam perſonam de qua ſibi videretur etiam quæcunque & quotcunque eccleſiaſtica beneficia obtinen. & expectantem abſque alſo dicti Franciſci conſenſu in hoc tunc expreſſe conſentientis & ſucceſſorum ſuorum transferendi caſſationi & extinctioni penſionis ſeu illius reſeruationi huiuſmodi ac illius tranſlationi ex certis cauſis ad id animum ſuum mouentibus conſentire proponat prout conſentit de pręſenti ſupplicat humiliter. S.v. deuotus or. Antonius Manfredus clericus Piſauren. diœceſis quatenus penſionem ſeu illius reſeruationem prędictas caſſantes & extinguentes ac modernum dictę eccleſię Rectorem & ſucceſſores pręfatos, ad illius ſolutionem dicto Ioanni de cętero faciendã amplius non teneri & ob illius non ſolutionem ali

quas

quas cenſuras & pęnas minime incurrere decernentes ſibique ut cõmodius ſuſtentari valeat de alicuius ſubuentionis auxilio prouidentes ac ſpecialem gratiam facientes ſibi ſimilem penſionẽ annuam xx. ducatorum auri ſimilium ſuper dictę parrocchialis eccleſię fructibus redditibus & prouentibus quorum medietatem ipſa penſio non excedit ſibi quo ad vixerit vel procuratori ſuo legitimo per modernum Rectorẽ eccleſiæ prædictæ & ſucceſſores præfatos annis ſingulis in prioribus ſeu aliis locis & terminis in literis ſtatuendis ac ſub ſententiis cenſuris & pęnis eccleſiaſticis in talibus apponi ſolitis integre perſoluendam & alias eiſdem modo & forma quibus dicto Ioanni reſeruata erat reſeruare conſtituere & aſsignare dignemini de gratia ſpeciali non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis cæteriſque contrariis quibuſcunque cũ clauſulis opportunis & conſuetis.

ET cũ abſolutione a cenſuris ad effectum.etc. Et quod obſtan. orationis habeatur pro expresſis ſeu in totum uel in parte m exprimi posſint et cum caſſatione extinctione et decreto p̄rę dictis quo ad quæ præſentis ſupplicationis ſola ſignatura ſuffic at tentato ꝙ literæ ſuper reſeruatione nouę penſionis expedientur et cum noua penſione prædicta pro dicta oratione quæ tranſeat ad ſucceſſores et alias vt ſupra. Et cũ acceſſu ſeu regreſſu ad dictam parrochialem eccleſiam ob non ſolutionem penſionis ac decreto irritanti.etc. ac alias in omnibus et ſingulis euentibus prout ipſi Ioanni reſeruata erat latisſime extendenda, et ꝙ p̄miſſorum oĩum qualitates inuocationes denominationes annexorum et fructus augendo vel minuendo quantum opus fuerit regula non obſtante. Nec nõ nominum et cognominum ac tenoris primę reſeruationis aliorúmq; neceſſariorum maior et verior ſpecificatio fieri posſit. Et ſi ſuper fructibus eiuſdem eccleſiæ alia uel aliæ penſiones annuæ reſeruatæ ſint dummodo omnes penſiones huiuſmodi medietatem eorundem fructuum non excedant exprimi posſit in literis.

SCiendum eſt ẽt ꝙ quandoque Papa ei cui reſeruat annuam pẽſionẽ ſuper fructibus beneficii dat faculatem illam transferendi in aliam perſonam quam translationẽ facere posſit q̄libet loci ordinarius aut canonicus alicuius metropolitanę uel alterius cathedralis eccleſiæ, aut perſona in dignitate eccleſiaſtica conſtituta eligendus aut eligẽda per ipſum penſionarium q̄ pẽſionẽ tranſferre

ferre vult ſeu per eius procuratorem,verba autem litterarum qbus
concedi conſueuit talis facultas eſſe ſolent talia.Tibiq; vt quicunq;
loci ordinarius aut canonicus alicuius metropolitanæ vel alterius
cathedralis eccleſiæ aut perſona in dignitate eccleſiaſtica conſtitu
ta ad id,per te vel ꝓcuratorem tuum eligendus aut eligenda pẽſio-
nem huiuſmodi in totum vel in partẽ de expreſſo tuo cõſenſu caſ-
ſare penitus & extinguere ac ẽt aliam illi ſimilem pẽſionem annuã
cuicunque alteri clerico per te ad id nominãdo ẽt quæcunq; quot
cunque & qualiacũq; beneficia eccleſiaſtica obtinenti & expectã
cti eidẽ clerico ſimiliter quo ad viueret vel procuratori ſuo ad id
ab eo ſpeciale mandatum habenti per dictum.A.& ſucceſſores p̃-
fatos annis ſingulis in feſto & loco ac ſub ſnĩa & pęna ac alias mo
do & forma præmiſsis integre ꝓſoluendam abſqȝ alio A.& ſuc-
ceſſorum prædictorum p̃ſtando deſuꝑ conſenſu reſeruare cõſtitue
re & aſsignare libere & licite valeret de ſpeciali gratia indulſit.

Forma tranſlationis penſionis quæ fit per perſonam in eccleſiaſtica dignitate conſtituta.

PAulus dei gratia epiſcopus Teatinus vigore clauſulę in
infraſcriptis literis apoſtolicis contẽtę videlicet. Tibi
que vt quicunque loci ordinarius aut canonicus alicu-
ius metropolitanę vel alterius cathedralis eccleſiæ aut
pſona in dignitate eccleſiaſtica conſtituta. Executor ad infraſcri-
pta ſpecialiter electus & aſſumptus venerabilibus & circunſpectis
viris bonæ memoriæ Marci ſanctæ Mariæ in via lata diaconi Car
dinalis de Corneliis nuncupati in canonicatu & prębenda eccleſiæ
Taruiſinæ ac parrochiali eccleſia ſancti Io.Baptiſtæ Taruiſinę dio-
ceſis ſucceſſoribus canonicatum & præben.ac parrocchialem eccle
ſiam p̃dictos ꝓ t p̃e qũolibet obtinentibus.Necnon illi vel illis ad
quem vel quos infraſcriptum tangit negocium ſeu tangere pote-
rit quomodolibet in futurum quibuſcunque nominibus cenſean-
tur aut quacunque præfulgeãt dignitate Sal.in domino & noſtris
hmõi:Immo verius apoſtolicis firmiter obedire mandatis.Literas
ſanctisſimi in Chriſto patris & dñi dñi noſtri Clementis diuina ꝓ-
uidentia Papæ ſeptimi eius vera bulla plumbea cum filis ſericeis ru
bei croceique colorum more Romanæ curiæ impendẽ.bullatas:ſa
nas ſiquidẽ & integras non viciatas,non cancellatas, neque in ali-
qua ſui parte ſuſpectas,ſed omni prorſus vitio & ſuſpitione caren

tes,vt in eis prima facie apparebat nobis pro parte venerabilis viri Aſcanij Rufini clerici Romani principalis ĩ infraſcriptis literis apoſtolicis noĩati corã notario publico & teſtibus infraſcriptis pſen-tatos nos cũ ea qua decuit reuerẽtia noueritis recepiſſe hmõi ſub tenore:Clemẽs epſ ſeruus ſeruorũ dei dilecto filio Aſcanio Rufino clerico Romano.etc.Hic inſerit totus tenor literarũ apoſtolicarũ reſeruationis pẽſionis. Poſt quarũ quidẽ literarũ apoſtolicarũ pſentationem et receptionem nobis et per nos vt præmittitur factas, fuimus per præfatum dominum Aſcanium Rufinum canonicum Baſilicę principis apoſtolorũ de vrbe debita cum inſtantia reqſiti quatenus penſionẽ annuam quadraginta ducatorum aur.de camera vt in pinſertis literis apoſtolicis continet ſibi reſeruatam caſſare & extinguere illaq; caſſa & extĩcta venerabili viro dño Mario Ruffino clerico Romano dicti dñi Aſcanij fratri licet abſenti ſimilem annuam penſionem reſeruare conſtituere & aſsignare ac ad omnium aliorum in eiſdem literis cõtentorum executionem pcedere dignaremur iuxta earundem literarum apoſtolicarum vim,formam & tenorem.Nos igitur Paulus epiſcopus & executor præfatus attendentes requiſitionem huiuſmodi fore iuſtam & rationi cõſonam volenteſq; cõmiſsionem huiuſmodi nobis factam ad effectum debitum deducere ac reuerenter exeq vt tenemur,idcirco auctoritate apoſtolica & qua fungimur in hac parte penſionem annuam quadraginta ducatorum auri de camera,Videlicet viginti ſuper canonicatus & prębẽdę eccleſię Taruiſinę quos poſsidet dominus Alexã der Thealdinus,& reliquorum viginti ducatorum hmõi ſuper parrochialis eccleſiæ ſancti Ioannis baptiſtæ Taruiſinę dioc. de quibus in pręinſertis literis apoſtolicis fit mentio, & quam dominus Franciſcus Ramberti clericus venetiarum obtinet fructibus redditibus & prouentibus eidem domino Aſcanio vt in pręinſertis literis apoſtolicis continetur reſeruatam cõſtitutam & aſsignatam & per bonę memoriæ Marcum Cardinalẽ de Corneliis & ſucceſſores ſuos canonicatum & pben.ac parrochialem eccleſiã p tempore obtinẽtes annis ſingulis in terminis & loco ac ſub ſententiis cenſuris & pœnis in pręinſertis literis apoſtolicis contentis & expreſſis:pręfato domino Aſcanio ſeu eius legitimo procuratori integre p ſoluendam reſeruationem conſtitutionem & aſsignationẽ hmõi de expreſſo ipſius domini Aſcanij conſenſu ibidem præſentis & conſentientis caſſauimus aboleuimus & extinximus:caſſamus abolemus & extinguimus:per præſentes præfatoſque dominos Franciſcos

ciſcum & Alexandrum ac ſucceſſores ſuos ad illius ſolutionem dicto domino Aſcanio vlterius faciendam non teneri neque propterea cenſuras & pęnas p̄dictas quouiſmodo incurrere eadem auctoritate decernimus & declaramus,& nihilominus eandem vel ſimile annuam penſionē præfato domino Mario principali quo aduixerit exigenda percipienda & leuanda de ſimili ipſius domini Aſcanii conſenſu per eoſdem dominos Alexandrum & Franciſcum ac ſucceſſores pręfatos in terminis, & loco & ſub ſimilibus ſententiis cēſuris & pęnis eidem domino Mario principali vel ꝓcuratori ſuo legitimo integre ꝑſoluenda eadem auctoritate reſeruamus conſtituimus & aſſignamus p̄ntiū tenore INHIBENTES dominis Alexādro & Frāciſco dictæ bonæ memoriæ Marci Cardinalis ſucceſſoribus & veſtris ſucceſſoribus præfatis quibus præſens noſter proceſſus dirigitur ſupra dictam commisſionem ac literas apoſtolicas huiuſmodi noſtrum proceſſum ac omnia & ſingula in eis contenta communiter vel diuiſim intimamus inſinuamus & notificamus ac ad veſtram & cuiuſlibet veſtrum notitiam deducimus & deduci volumus per præſentes & nihilominus vos Alexandrum & Franciſcum & ſucceſſores prædictos & veſtrum quemlibet inſolidum in virtute ſanctæ obedientiæ & ſub pęnis ſententiis & cenſuris, in præinſertis literis contentis. quas & earum quamlibet vos & veſtrum quemlibet niſi feceritis quæ vobis in hac parte præcipimus incurrere volumus ipſo facto prout dictus Clemens incurrere voluit diſtricte pręcipiendo mandamus quatenus annis ſingulis in loco & terminis præinſertis præfato domino Mario vel procuratori prædicto ad hoc ſufficiens mandatum habenti pro eo penſionem annuam prædictam iuxta reſeruationis conſtitutionis & aſſignationis prædictarum vim formam & tenorem ſine difficultate & contradictione quibuſlibet efficaciter perſoluatis,& veſtrū quilibet perſoluat aut vos cū dicto domino Mario principali vel eius procuratore prædicto ſuper hoc amicabiliter cōcordetis & veſtrū quilibet cōcordet. MONEMVS inſuper modo & forma p̄miſſis vos omnes & ſingulos ſupradictos,& alios quoſcunque tam eccleſiaſticos quàm ſeculares cuiuſcunque dignitatis,ſtatus,gradus,ordinis vel conditionis exiſtant,aut eorum quemlibet vobis & cuilibet veſtrū diſtrictius inhibentes ne pręfato domino Mario principali vel eius procuratori prędicto quominus de dicta annua penſione integre ſatisfactum fuerit impedimentum aliquod prẹſtetis ſeu pręſtare,aut ipſum impedien.detis, ſeu dent auxilium conſiliū

vel

vel fauorem publice vel occulte directe vel indirecte quouis quæ ſito colore,ſed in omnibus & per omnia huiuſmodi mandatis apo ſtolicis atque noſtris pareatis ſeu pareant realiter & cum effectu. QVOD SI FORTE,&c. CETERVM cum ad executionem præmiſſorum.&c.

Forma ſupplicationis pro extinctione penſionis.

BEatisſime pater cum deuotus. S. v. or. Hieronymus de Angelis clericus Piſaurenſis cui alias penſio annua. 20 ducatorum auri de Camera ſuper canonicatus & præbendæ eccleſiæ Foroſempronienſis quos deuotus ſanctitatis.v. Antonius de Gigantibus clericus dictæ Foroſemproniẽſis dioceſis obtinet fructibus,redditibus,& prouentibus,& per eũdem Antonium & ſucceſſores ſuos canonicatum & præbendam prædictos ꝓ tempore obtinentes eidem Hieronymo quo ad viueret vel ꝓcuratori ſuo legitimo annis ſingulis,& alias ꝓut in ſupplicatione deſuper expedita plenius continetur ſoluenda auctoritate apoſtolica reſeruata,conſtituta,& asſignata extitit certis ſibi deſuper anticipatis ſolutionibus,ſeu aliis de cauſis ad hoc animum ſuũ iuſte mouentibus,quòd huiuſmodi penſio quo ad omnes eius partes caſſetur & extinguatur,conſentire paratus exiſtat ꝓut conſentit de præſenti.Supplicat igitur humiliter.S.v.or.præfatus quatenus conſenſum huiuſmodi admittentes,ſeu admitti mandantes ſibique ſpecialem gratiam facientes penſionem huiuſmodi caſſare, & extinguere ac annullare:& Antonium & ſucceſſores præfatos in dictis canonicatu & præbenda ad illius ſolutionem de cætero eidem Hieronymo vel ꝓcuratori ſuo faciendam deinceps non adſtrictos nec obligatos fore,& propter illius non ſolutionem aliquas pęnas, nec cenſuras eccleſiaſticas incurrere non poſſe: decernere & declarare dignemini,de gratia ſpeciali non obſtantibus cõſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcunq; cum clauſulis conſuetis & opportunis.

Et cum abſolutione a cenſuris ad effectum &c.etiam in caſibus tegulę &c.Et de admiſsione conſenſus,caſſatione,extinctione,& annullatione dictæ penſionis de cætero: & declaratione præmiſſis quæ ꝓ ſigillatim repetitis ad partes habeantur:& ꝙ prę ſentis ſupplicationis ſola ſignatura ſufficiat,& vbique fidem faciat. & de cõſenſu dicti Hieronymi.

REGISTRVM.

A B C D E F G H I K L M N O P
Q R S T Omnes ſunt quaterni.
Tabula per ſe patet.

Digitized by Google